Mini Bijbel

Overzicht

Dit is een zorgvuldig samengestelde selectie van oude Griekse teksten, bedoeld om de leer van Jezus en de geschriften die Hij onderwees, waarnaar Hij verwees en die Hij vervulde, zo goed mogelijk vast te leggen. Ons doel is om u een zo nauwkeurig mogelijke weergave van het oorspronkelijke Grieks te bieden in een modern, leesbaar formaat.

Disclaimer

Deze vertaling is gemaakt van de originele Griekse Septuaginta en Byzantijnse teksten met grote taalmodellen. Om deze reden bevat het veel artefacten van de cultuur en grammatica van de oorspronkelijke taal, maar kan het ook fouten bevatten. Als iets er vreemd uitziet, controleer dan het originele Grieks. Als u een fout vindt, stuur deze dan per e-mail naar jesusislord@joshuabible.com.

Licenties

Je hebt toestemming om deze vertaling geheel of gedeeltelijk te reproduceren en te verspreiden. Je mag deze niet aanpassen of verkopen. Als je een fout vindt, stuur dan een e-mail naar jesusislord@joshuabible.com zodat we deze kunnen corrigeren en je een bijgewerkte versie kunnen verstrekken.

Genesis

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Evangelie volgens Matteüs

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Exodus

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Evangelie volgens Marcus

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Numeri

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Evangelie volgens Johannes

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Deuteronomium

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Brief van Johannes

1 | 2 | 3 | 4 | 5

Jozua

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Genesis

1

In het begin maakte God de hemel en de aarde. De aarde was onzichtbaar en ongevormd, en duisternis lag boven de afgrond, en de geest van God zweefde boven het water. En God zei: laat er licht zijn, en er werd licht. En God zag het licht, dat het goed was, en God scheidde tussen het licht en de duisternis. En God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. En er werd avond, en er werd morgen, dag één.

En God zei: Laat er een uitspansel zijn in het midden van het water, en laat het scheiden tussen water en water, en het gebeurde aldus. En God maakte het uitspansel, en God scheidde tussen het water dat onder het uitspansel was, en het water dat boven het uitspansel was. En God noemde het uitspansel hemel, en God zag dat het goed was, en het werd avond, en het werd morgen, de tweede dag.

En God zei: laat het water onder de hemel verzameld worden in één verzameling, en laat het droge verschijnen. En het gebeurde aldus, en het water onder de hemel werd verzameld in hun verzamelingen, en het droge verscheen. En God noemde het droge land aarde, en de verzamelingen van de wateren noemde Hij zeeën, en God zag dat het goed was. En God zei: laat de aarde kruid en gras laten spruiten, zaad zaaiend volgens soort en volgens gelijkenis, en vruchtdragende bomen die vrucht maken, waarvan het zaad in hem is volgens soort op de aarde, en het gebeurde aldus. En de aarde bracht kruid van het gras voort, zaad zaaiend naar zijn soort en naar zijn gelijkenis, en vruchtdragende bomen voortbrengend vrucht, waarvan het zaad ervan in zich is naar zijn soort op de aarde, en God zag dat het goed was. En er werd avond, en er werd morgen: de derde dag.

En God zei: laat er lichten worden in het uitspansel van de hemel om licht te geven op de aarde, om te scheiden tussen de dag en de nacht, en laat zij zijn tot tekenen, en tot tijden, en tot dagen, en tot jaren. En laat zij lichten zijn aan het uitspansel van de hemel, om te lichten op de aarde, en het gebeurde aldus. En God maakte de twee grote lichten: het grote licht tot heerschappij over de dag, en het kleinere licht tot heerschappij over de nacht, en de sterren. En God plaatste hen in het uitspansel van de hemel, zodat zij licht gaven op de aarde, en te heersen over de dag en de nacht, en te scheiden tussen het licht en de duisternis, en God zag dat het goed was. En er werd avond en er werd morgen, de vierde dag.

En God zei: laat de wateren voortbrengen kruipende dingen met levende zielen, en vogels die vliegen boven de aarde langs het uitspansel des hemels, en het gebeurde aldus. En God maakte de grote zeemonsters, en alle ziel van kruipende dieren, die de wateren voortbrachten volgens hun soorten, en elke gevleugelde vogel volgens zijn soort, en God zag dat het goed was. En God zegende hen en zei: Neem toe en vermenigvuldig, en vul de wateren in de zeeën, en laat de vogels vermenigvuldigen op de aarde. En er werd avond, en er werd morgen, de vijfde dag.

En God zei: laat de aarde levende zielen voortbrengen volgens hun soort, viervoetige dieren, en kruipende dingen, en wilde beesten van de aarde volgens hun soort, en het gebeurde aldus. En God maakte de wilde dieren van de aarde naar hun soort, en het vee naar hun soort, en alle kruipende dingen van de aarde naar hun soort, en God zag dat het goed was.

En God zei: Laten wij de mens maken naar ons beeld en naar onze gelijkenis, en laten zij heersen over de vissen van de zee, en over de vogels van de hemel, en over het vee, en over de hele aarde, en over al de kruipende dingen die kruipen op de aarde. En God maakte de mens naar het beeld van God; mannelijk en vrouwelijk maakte Hij hen. En God zegende hen, zeggende: Neemt toe en vermenigvuldigt u, en vult de aarde, en onderwerpt haar, en heerst over de vissen van de zee, en over de vogels van de hemel, en over al het vee, en over de gehele aarde, en over al het kruipend gedierte dat kruipt op de aarde. En God zei: Zie, Ik heb u al het gras gegeven dat zaad draagt en zaad

zaait, dat zich boven de hele aarde bevindt, en elke boom die in zichzelf vrucht draagt van zaad-dragend zaad; het zal u tot voedsel zijn. En aan alle wilde dieren van de aarde, en aan alle vogels van de hemel, en aan elk kruipend ding dat kruipt op de aarde, dat in zichzelf een ziel van leven heeft, en al het groene gras tot voedsel, en het gebeurde aldus. En God zag alles wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed, en het werd avond, en het werd morgen, de zesde dag.

2

En de hemel en de aarde werden voltooid, en heel hun wereld.

En God voltooide op de zesde dag zijn werken die Hij deed, en Hij rustte op de zevende dag van al zijn werken die Hij deed. En God zegende de zevende dag en heiligde deze, omdat Hij op deze dag rustte van al Zijn werken die God begonnen was te doen.

Dit is het boek van het ontstaan van hemel en aarde, toen het geschiedde, op de dag dat de Heer God de hemel en de aarde maakte, en al het groen van het veld voordat het op de aarde werd, en al het gras van het veld voordat het opkwam, want God had niet laten regenen op de aarde, en er was geen mens om het te bewerken. Maar een bron steeg op uit de aarde en bevochtigde het hele oppervlak van de aarde. En God vormde de mens uit stof van de aarde, en ademde in zijn gezicht de adem van het leven, en de mens werd een levende ziel.

En God plantte een paradijs in Eden in het oosten, en plaatste daar de mens die Hij gevormd had. En God deed nog uit de aarde elke boom opstijgen die mooi was om te zien en goed om te eten, en de boom des levens in het midden van het paradijs, en de boom van het kennen van goed en kwaad. Een rivier gaat uit van Eden om het paradijs te bewateren, en vandaar wordt hij in vier armen verdeeld. De naam van de ene is Pishon, deze omcirkelt het gehele land Havilah, daar waar het goud is. Het goud van dat land is mooi, en daar zijn de karbonkel en de groene steen. En de naam van de tweede rivier is Gihon, deze omcirkelt het gehele land Ethiopië. En de derde rivier, de Tigris, deze gaat tegenover de Assyriërs, en de vierde rivier is de Eufraat. En de Heer God nam de mens die Hij had gevormd, en plaatste hem in het paradijs van de weelde, om het te bewerken en te bewaken. En de Heer God gebood Adam, zeggende: van alle boom in het paradijs zult gij eten. Maar van de boom van het kennen van goed en kwaad, daarvan zullen jullie niet eten, want op de dag dat jullie daarvan eten, zullen jullie zeker sterven.

En de Heer God zei: het is niet goed dat de mens alleen is, laten wij voor hem een helper maken die bij hem past. En God vormde nog uit de aarde alle wilde dieren van het veld en alle vogels van de hemel, en Hij bracht ze naar Adam om te zien wat hij ze zou noemen, en alles wat Adam een levende ziel noemde, dit was de naam ervan. En Adam gaf namen aan al het vee, en aan alle vogels van de hemel, en aan alle wilde dieren van het veld, maar voor Adam werd geen helper gevonden die gelijk aan

hem was. En God bracht Adam in een trance, en hij sliep, en nam een van zijn zijden, en vulde de plaats op met vlees. En God bouwde de zijde die Hij van Adam had genomen tot een vrouw, en Hij bracht haar naar Adam. En Adam zei: Dit is nu been van mijn beenderen en vlees van mijn vlees; deze zal vrouw worden genoemd, omdat zij uit haar man werd genomen. Omwille hiervan zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten, en hij zal zich voegen bij zijn vrouw, en de twee zullen één vlees zijn. En de twee waren naakt, Adam en zijn vrouw, en zij schaamden zich niet.

3

De slang was echter de slimste van alle beesten op de aarde, die de Heer God gemaakt had, en de slang zei tegen de vrouw: Wat, heeft God gezegd dat jullie niet mogen eten van alle bomen van het paradijs? En de vrouw zei tot de slang: Van de vrucht van de boom van het paradijs zullen wij eten, Maar van de vrucht van de boom die in het midden van het paradijs is, zei God: jullie zullen er niet van eten, noch zullen jullie die aanraken, opdat jullie niet sterven. En de slang zei tegen de vrouw: Jullie zullen zeker niet sterven, Want God wist dat op de dag dat jullie daarvan zouden eten, jullie ogen geopend zullen worden, en jullie zullen zijn als goden, kennende goed en kwaad. En de vrouw zag dat de boom goed was voor voedsel, en dat het aangenaam was voor de ogen om te zien, en mooi om te begrijpen, en zij nam van zijn vrucht en at, en gaf ook aan haar

man die met haar was, en zij aten. En de ogen van de twee werden geopend, en zij wisten dat zij naakt waren, en zij naaiden vijgenbladeren, en maakten voor zichzelf lendenschorten. En zij hoorden de stem van de Heer God, die in de avond in het paradijs wandelde, en Adam en zijn vrouw verborgen zich voor het aangezicht van de Heer God te midden van de bomen van het paradijs. En de Heer God riep Adam en zei tot hem: Adam, waar bent gij? En hij zei tot hem: Ik hoorde uw stem wandelend in het paradijs, en ik was bang omdat ik naakt ben, en ik verborg mij. En God zei tot hem: Wie heeft jou verteld dat je naakt bent? Heb je soms van de boom gegeten waarvan ik je geboden had alleen daarvan niet te eten? En Adam zei: De vrouw die u mij gaf, deze gaf mij van de boom, en ik at. En de Heer God zei tot de vrouw: Wat heb je gedaan? En de vrouw zei: De slang heeft mij bedrogen, en ik heb gegeten.

En de Heer God zei tot de slang: Omdat je dit gedaan hebt, ben jij vervloekt boven al het vee en boven alle wilde dieren van de aarde. Op je borst en op je buik zul je gaan, en stof zul je eten al de dagen van je leven. En Ik zal vijandschap zetten tussen jou en de vrouw, en tussen jouw zaad en haar zaad; hij zal naar jouw hoofd reiken, en jij zult naar zijn hiel reiken. En tot de vrouw zei Hij: Ik zal je pijnen en je zuchten zeer vermenigvuldigen; in pijn zul je kinderen baren, en je verlangen zal naar je man uitgaan, en hij zal over je heersen. Maar tot Adam zei Hij, omdat je hebt geluisterd naar de stem van je vrouw, en je hebt gegeten van de boom, waarvan ik je gebood van deze alleen niet te eten, daarvan heb je gegeten, vervloekt is de aarde in je werken, in

smarten zal je ervan eten alle dagen van je leven. Doornen en distels zullen voor jou oprijzen, en je zult het gras van het veld eten. In het zweet van je aangezicht zul je je brood eten, totdat je terugkeert naar de aarde waaruit je genomen werd, omdat je aarde bent, en naar aarde zul je terugkeren. En Adam noemde de naam van zijn vrouw Leven, omdat zij moeder is van alle levenden. En de Heer God maakte voor Adam en zijn vrouw tunieken van huid, en Hij kleedde hen.

En God zei: Zie, Adam is geworden als een van ons, door het kennen van goed en kwaad, en nu mag hij niet ooit zijn hand uitstrekken en nemen van de boom des levens en eten, en voor eeuwig leven. En de Heer God zond hem uit het paradijs van weelde, om de aarde te bewerken waaruit hij genomen was. En hij dreef Adam uit, en hij vestigde hem tegenover het paradijs van de weelde, en hij plaatste de cherubim en het vlammende, zich wendende zwaard om de weg naar de boom des levens te bewaken.

4

Adam kende Eva, zijn vrouw, en zij baarde, nadat zij ontvangen had, Kain, en zij zei: Ik heb een man verkregen door God. En zij voegde eraan toe zijn broer Abel te baren, en Abel werd een herder van schapen, maar Kaïn was iemand die het land bewerkte. En het gebeurde na verloop van dagen dat Kaïn van de vruchten van de aarde een offer aan de Heer bracht, En Abel

bracht ook van de eerstgeborenen van zijn schapen en van hun vetstukken, en God keek welwillend naar Abel en naar zijn gaven. Maar op Kaïn en op zijn offers lette Hij niet, en Kaïn werd zeer bedroefd, en zijn gezicht viel neer. En de Heer God zei tegen Kaïn: Waarom ben je zo bedroefd geworden, en waarom is je gezicht gevallen? Als je niet rechtvaardig offert, maar niet rechtvaardig verdeelt, heb je dan niet gezondigd? Wees stil, zijn afkeer is naar jou gericht, en jij zult over hem heersen.

En Kaïn zei tegen Abel, zijn broer: Laten wij naar de vlakte gaan. En het gebeurde, toen zij in de vlakte waren, dat Kaïn opstond tegen Abel, zijn broer, en hem doodde. En de Heer God zei tegen Kaïn: Waar is Abel, jouw broer? En hij zei: Ik weet het niet, ben ik soms de hoeder van mijn broer? En de Heer zei: Wat heb je gedaan? De stem van het bloed van jouw broer roept tot mij uit de aarde. En nu ben jij vervloekt van de aarde, die haar mond opende om het bloed van jouw broer uit jouw hand te ontvangen. Wanneer je het land bewerkt, zal het zijn kracht niet meer aan jou geven, kermend en bevend zul je zijn op de aarde. En Kaïn zei tot de Heer God: Mijn schuld is te groot om vergeven te worden. Als je mij vandaag van het gezicht van de aarde verwerpt, en ik van jouw gezicht verborgen zal worden, en ik kermend en bevend op de aarde zal zijn, dan zal ieder die mij vindt, mij doden. En de Heer God zei tot hem: Niet aldus, ieder die Kaïn doodt, zal zevenvoudig gewroken worden. En de Heer God plaatste een teken op Kaïn, opdat niemand die hem vond hem zou doden. Kaïn ging weg van het aangezicht van God en woonde in het land Naïd, tegenover Eden.

En Kaïn kende zijn vrouw, en zij ontving en baarde Henoch. En hij was een stad aan het bouwen, en hij noemde de stad naar de naam van zijn zoon, Henoch. Het gebeurde dat aan Enoch Gaidad werd geboren, en Gaidad verwekte Mahalalel, en Mahalalel verwekte Methuselah, en Methuselah verwekte Lamech.

En Lamech nam voor zichzelf twee vrouwen, de naam van de ene was Ada, en de naam van de tweede was Sella. En Adah baarde Jobel; deze was de vader van hen die in tenten woonden als veehouders. En de naam van zijn broeder was Jubal; deze was degene die het psalterium en de lier uitvond. Zillah baarde ook Tubal, en hij was een hamerslager, een smid van brons en ijzer. De zuster van Tubal was Noema. Lamech zei tegen zijn eigen vrouwen, Adah en Zillah: Hoor mijn stem, vrouwen van Lamech, luister naar mijn woorden, omdat ik een man heb gedood tot wond voor mij, en een jongeman tot blauwe plek voor mij. Dat zevenmaal gewroken is vanuit Kaïn, maar vanuit Lamech zeventig maal zeven.

Adam kende Eva, zijn vrouw, en zij ontving en baarde een zoon, en hij noemde zijn naam Seth, zeggende: Immers heeft God mij ander zaad opgewekt in plaats van Abel, die Kaïn doodde. En aan Seth werd een zoon geboren, en hij noemde hem Enos; deze hoopte de naam van de Heer God aan te roepen.

5

Dit is het boek van het geslacht van de mensen, op de dag dat God Adam maakte, naar het beeld van God maakte Hij hem, Mannelijk en vrouwelijk maakte hij hen, en hij zegende hen, en hij noemde hun naam Adam, op de dag dat hij hen maakte. Adam leefde tweehonderddertig jaren en verwekte een zoon naar zijn vorm en naar zijn beeld, en noemde hem Seth. De dagen van Adam werden, die hij leefde na het verwekken van Seth, zevenhonderd jaren, en hij verwekte zonen en dochters. En alle dagen van Adam, die hij leefde, werden negenhonderd en dertig jaren, en hij stierf. Seth leefde tweehonderdvijf jaren en verwekte Enos. En Seth leefde, na het verwekken van Enos, zevenhonderd en zeven jaren, en verwekte zonen en dochters. En alle dagen van Seth werden negenhonderdtwaalf jaren, en hij stierf. En Enos leefde honderd negentig jaren, en verwekte Kainan. En Enos leefde, nadat hij Kainan verwekt had, zevenhonderdvijftien jaar, en hij verwekte zonen en dochters. En alle dagen van Enos werden negenhonderdvijf jaren, en hij stierf. En Kainan leefde honderdzeventig jaren en verwekte Maleleel. En Kainan leefde na het verwekken van Mahalalel zevenhonderdveertig jaren, en verwekte zonen en dochters. En alle dagen van Kainan werden negenhonderdtien jaren, en hij stierf.

En Mahalalel leefde honderdvijfenzestig jaren en verwekte Jared. En Mahalalel leefde na het verwekken van Jared achthonderddertig jaren, en verwekte zonen en dochters. En alle dagen van Mahalalel werden vijfennegentig en achthonderd jaren, en hij stierf. En Jared leefde honderd tweeënzestig jaren

en verwekte Henoch. En Jared leefde, nadat hij Enoch verwekt had, achthonderd jaren en verwekte zonen en dochters. En alle dagen van Jared werden negenhonderd tweeënzestig jaren, en hij stierf. En Enoch leefde honderd vijfenzestig jaren, en verwekte Methuselah. Henoch behaagde God na het verwekken van Metusalach tweehonderd jaren, en verwekte zonen en dochters. En alle dagen van Enoch werden driehonderdvijfenzestig jaren. En Henoch behaagde God, en hij werd niet gevonden, omdat God hem had overgeplaatst. En Methuselah leefde honderd zevenzestig jaren, en verwekte Lamech. En Methuselah leefde na het verwekken van Lamech tweehonderdtachtig jaren, en verwekte zonen en dochters. En alle dagen van Methuselah die hij leefde werden negenhonderd negenenzestig jaren, en hij stierf. En Lamech leefde honderdachtentachtig jaren en verwekte een zoon. En hij noemde hem Noach, zeggende: deze zal ons rust geven van onze werken en van de pijnen van onze handen, en van de aarde die de Heer God vervloekt heeft. En Lamech leefde na het verwekken van Noach vijfhonderdvijfenzestig jaren, en verwekte zonen en dochters. En alle dagen van Lamech werden zevenhonderd drieënvijftig jaren, en hij stierf. En Noach was vijfhonderd jaar oud, en verwekte drie zonen: Sem, Cham en Jafeth.

6

En het gebeurde, toen de mensen talrijk begonnen te worden op

de aarde, dat er dochters aan hen geboren werden. Toen de zonen van God de dochters van de mensen zagen, dat zij mooi waren, namen zij voor zichzelf vrouwen van allen die zij kozen. En de Heer God zei: Mijn geest zal niet voor eeuwig in deze mensen blijven, omdat zij vlees zijn, maar hun dagen zullen honderd twintig jaren zijn. De reuzen waren op de aarde in die dagen, en daarna, toen de zonen van God binnengingen bij de dochters van de mensen, en zij aan hen baarden, die waren de reuzen van oudsher, de beroemde mensen.

Maar de Heer God had gezien dat de ondeugden van de mensen op de aarde vermenigvuldigd waren, en dat iedereen zorgvuldig aan het kwade dacht in zijn hart, alle dagen, En God overwoog dat Hij de mens op de aarde gemaakt had, en Hij bedacht het. En God zei: Ik zal de mens die ik gemaakt heb uitwissen van het aangezicht der aarde, van mens tot vee, en van kruipende dieren tot vogels des hemels, omdat ik er spijt van heb dat ik hen gemaakt heb.

Noah vond echter genade voor de Heer, de God. Deze zijn de generaties van Noach. Noach was een rechtvaardig man, volmaakt in zijn generatie, en Noach behaagde God. Noah verwekte drie zonen: Sem, Cham en Jafeth. De aarde werd verdorven voor God, en de aarde werd gevuld met ongerechtigheid. En de Heer God zag de aarde, en zij was vernietigd, omdat al het vlees zijn weg op de aarde had vernietigd. En de Heer God zei tot Noach: de tijd van alle mensen is voor mij gekomen, omdat de aarde gevuld werd met

onrecht van hen, en zie, ik zal hen en de aarde vernietigen.

Maak daarom voor jezelf een ark uit vierkant hout, je zult nesten maken in de ark, en je zult het van binnen en van buiten bedekken met pek. En aldus zult gij de ark maken: driehonderd ellen de lengte van de ark, en vijftig ellen de breedte, en dertig ellen de hoogte ervan. U zult de ark samenbrengende maken, en u zult het tot een el van boven voltooien, en de deur van de ark zult u aan de zijkant maken, benedenste, tweeverdiepingen en drieverdiepingen zult u het maken. Maar ik, zie, ik breng de zondvloed, water op de aarde, om al het vlees te vernietigen waarin een geest van leven is onder de hemel, en alles wat op de aarde is, zal sterven.

En Ik zal mijn verbond met jou opstellen, en jij zult de ark binnengaan, en jouw zonen, en jouw vrouw, en de vrouwen van jouw zonen met jou. En van al het vee, en van alle kruipende dingen, en van alle wilde dieren, en van al het vlees, twee van elk zul je in de ark brengen, opdat je ze in leven mag houden bij jezelf; mannelijk en vrouwelijk zullen zij zijn. Van alle vogels, de vliegende vogels volgens hun soort, en van al het vee volgens hun soort, en van alle kruipende dieren die kruipen op de aarde volgens hun soort, zullen er twee van elk naar jou binnengaan om met jou gevoed te worden, mannelijk en vrouwelijk. Maar jij zult voor jezelf nemen van al het voedsel dat jullie zullen eten, en je zult het bij jezelf verzamelen, en het zal zijn voor jou en voor hen om te eten. En Noach deed alles wat de Heer God hem geboden had, aldus deed hij.

7

En de Heer God zei tot Noach: ga binnen, jij en heel jouw huis, in de ark, omdat Ik jou rechtvaardig heb gezien voor mij in deze generatie. Van het reine vee breng zeven paar naar je toe, mannelijk en vrouwelijk, maar van het niet-reine vee twee paar, mannelijk en vrouwelijk. En van de reine vogels van de hemel zeven en zeven, mannelijk en vrouwelijk, en van alle niet-reine vogels twee en twee, mannelijk en vrouwelijk, om zaad te behouden op de gehele aarde. Want nog zeven dagen breng ik regen over de aarde, veertig dagen en veertig nachten, en ik zal uitwissen alle levende wezens die ik maakte van het aangezicht van de gehele aarde. En Noach deed alles wat de Heer God hem geboden had. Noach was zeshonderd jaar oud, en de watervloed kwam over de aarde. En Noach ging naar binnen, en zijn zonen, en zijn vrouw, en de vrouwen van zijn zonen met hem in de ark, vanwege het water van de vloed. En van de reine vogels, en van de niet-reine vogels, en van het reine vee, en van het niet-reine vee, en van al het kruipende gedierte op de aarde, Twee aan twee gingen ze naar Noach de ark binnen, mannelijk en vrouwelijk, zoals God aan Noach geboden had. En het gebeurde na de zeven dagen, en het water van de vloed kwam over de aarde. In het zeshonderdste jaar in het leven van Noach, in de tweede maand, op de zevenentwintigste dag van de maand, op deze dag werden alle bronnen van de afgrond opengebroken, en de sluizen van de hemel werden geopend. En de regen viel op de aarde gedurende veertig dagen en veertig nachten. Op deze dag

gingen Noach, Sem, Cham, Jafeth, de zonen van Noach, en de vrouw van Noach, en de drie vrouwen van zijn zonen met hem, de ark binnen. En alle wilde dieren volgens hun soort, en al het vee volgens zijn soort, en elk kruipend dier dat zich beweegt op de aarde volgens zijn soort, en elke vogel volgens zijn soort, Zij gingen naar Noach de ark binnen, twee aan twee, mannelijk en vrouwelijk, van alle vlees waarin levensgeest is. En de binnengaande, mannelijk en vrouwelijk van alle vlees, gingen binnen, zoals God Noach geboden had, en de Heer God sloot de ark van buiten af.

En de zondvloed kwam veertig dagen en veertig nachten over de aarde, en het water nam toe, en het hief de ark op, en zij werd opgeheven van de aarde. En het water overheerste en nam zeer toe op de aarde, en de ark dreef boven op het water. Het water overheerste buitengewoon sterk op de aarde, en bedekte alle hoge bergen die onder de hemel waren. Vijftien ellen omhoog werd het water verheven, en het bedekte alle hoge bergen. En al het vlees dat zich bewoog op de aarde stierf: van de vogels, en van het vee, en van de wilde dieren, en al het kruipende gedierte dat zich bewoog op de aarde, en alle mensen. En alles wat adem van leven had, en al wat op het droge was, stierf. En elk levend wezen dat op het aangezicht van de aarde was, werd uitgewist, van mens tot vee, en kruipende dingen, en de vogels van de hemel, en zij werden uitgewist van de aarde, en alleen Noach werd achtergelaten, en zij die met hem in de ark waren. En het water steeg op de aarde honderdvijftig dagen.

8

En God herinnerde zich Noah, en alle wilde dieren, en al het vee, en alle vogels, en alle kruipende dieren die kruipen, zoveel als er met hem in de ark waren, en God bracht een wind over de aarde, en het water hield op. En de bronnen van de afgrond werden bedekt, en de sluizen van de hemel, en de regen van de hemel werd gesloten. En het water nam af, wegtrekkend van de aarde, en het water was verminderd na honderdvijftig dagen. En de ark zat in de zevende maand, op de zevenentwintigste van de maand, op de bergen van Ararat. Het water verminderde tot de tiende maand. En in de tiende maand, op de eerste van de maand, werden de toppen van de bergen gezien. En het gebeurde na veertig dagen dat Noach het venster van de ark opende, die hij gemaakt had. En hij zond de raaf uit, en deze keerde niet terug totdat het water van de aarde was opgedroogd. En hij zond de duif na hem uit om te zien of het water van de aarde was afgenomen. En omdat de duif geen rust voor haar voeten had gevonden, keerde zij terug naar hem in de ark, omdat er water was op het hele oppervlak van de aarde, en hij strekte zijn hand uit en nam haar, en bracht haar bij zich in de ark. En na nog eens zeven andere dagen gewacht te hebben, zond hij weer de duif uit de ark. En de duif keerde naar hem terug tegen de avond, en had een olijfblad als een spaan in haar mond, en Noach wist dat het water van de aarde was afgenomen. En na nog zeven andere dagen gewacht te hebben, zond hij weer de duif uit, en zij keerde niet meer naar hem

terug. En het gebeurde in het zeshonderd en eerste jaar van het leven van Noach, in de eerste maand, op de eerste dag van de maand, dat het water van de aarde ophield. En Noach ontblootte het dak van de ark die hij gemaakt had, en hij zag dat het water van het aangezicht van de aarde opgehouden was. In de tweede maand werd de aarde opgedroogd, op de zevenentwintigste van de maand.

En de Heer God zei tot Noach: Ga uit de ark, jij en je vrouw en je zonen en de vrouwen van je zonen met je, En alle wilde dieren die met jou zijn, en al het vlees van vogels tot vee, en elk kruipend ding dat zich beweegt op de aarde, breng uit met jezelf. En vermeerder en vermenigvuldig op de aarde. En Noach ging naar buiten, en zijn vrouw, en zijn zonen, en de vrouwen van zijn zonen met hem En alle wilde dieren, en al het vee, en elke vogel, en elk kruipend ding dat zich op de aarde bewoog volgens hun soort, gingen uit de ark.

En Noach bouwde een altaar voor de Heer, en hij nam van al het reine vee en van alle reine vogels, en bracht een brandoffer op het altaar. En de Heer God rook de geur van geurigheid. En de Heer God zei, na overwogen te hebben: Ik zal niet meer de aarde vervloeken wegens de werken van de mensen, omdat de geest van de mens van zijn jeugd af zorgvuldig op het kwade gericht ligt. Ik zal dus niet meer al het levende vlees slaan, zoals ik gedaan heb. Alle dagen van de aarde zullen zaad en oogst, koude en hitte, zomer en lente, dag en nacht, niet ophouden.

9

En God zegende Noach en zijn zonen, en zei tot hen: Vermeerder en vermenigvuldig, en vul de aarde, en heers over haar. En de beving en de vrees voor jullie zal zijn over alle wilde dieren van de aarde, over alle vogels van de hemel, en over alles wat zich beweegt op de aarde, en over alle vissen van de zee; in jullie handen heb ik ze gegeven. En elk levend kruipend ding zal voor jullie tot voedsel zijn; zoals ik jullie de groenten van het gras heb gegeven, zo heb ik jullie dit alles gegeven. Behalve vlees met het bloed van de ziel zult u niet eten. En want jullie bloed van jullie zielen zal ik terugvorderen uit de hand van alle wilde dieren, en uit de hand van de mens, de broer, zal ik de ziel van de mens terugvorderen. Wie het bloed van een mens vergiet, zijn bloed zal vergoten worden, omdat ik de mens naar het beeld van God gemaakt heb. Maar jullie, neem toe en vermenigvuldig en vul de aarde en onderwerp haar.

En God zei tot Noach en tot zijn zonen met hem: En zie, ik vestig mijn verbond met jullie, en met jullie nageslacht na jullie, en met alle levende wezens bij jullie, van de vogels, en van het vee, en alle wilde dieren der aarde, zoveel als er met jullie zijn van allen die uit de ark zijn gekomen. En Ik zal mijn verbond met jullie vestigen, en al het vlees zal niet meer sterven door het water van de vloed, en er zal niet meer een vloed van water zijn om de hele aarde te vernietigen. En de Heer God zei tot Noach: dit is het teken van het verbond dat ik geef tussen mij en jullie,

en tussen alle levende ziel die met jullie is, voor eeuwige generaties. Mijn boog plaats ik in de wolk, en hij zal zijn tot een teken van het verbond tussen mij en de aarde. En het zal zijn, wanneer ik wolken boven de aarde verzamel, zal de boog in de wolk gezien worden. En ik zal mijn verbond herinneren, dat is tussen mij en jullie, en tussen alle levende ziel in alle vlees, en het water zal niet meer tot een vloed worden, zodat alle vlees vernietigd wordt. En mijn boog zal in de wolk zijn, en ik zal zien om het eeuwige verbond te herinneren tussen mij en de aarde, en tussen elke levende ziel in al het vlees dat op de aarde is. En God zei tot Noach: dit is het teken van het verbond dat ik heb gemaakt tussen mij en al het vlees dat op de aarde is.

De zonen van Noach die uit de ark gegaan waren, waren Sem, Cham en Jafeth. Cham was de vader van Kanaän. Deze drie zijn de zonen van Noach; van hen uit werden verstrooid over de gehele aarde. En Noah, een boer van de aarde, begon en plantte een wijngaard. En hij drank van de wijn, werd dronken en lag ontbloot in zijn huis. En Cham, de vader van Kanaän, zag de naaktheid van zijn vader, en naar buiten gegaan berichtte hij het aan zijn twee broers die buiten waren. En Sem en Jafeth namen het kledingstuk, legden het op hun beide schouders, en gingen achterwaarts, en bedekten de naaktheid van hun vader, en hun gezicht was achterwaarts, en de naaktheid van hun vader zagen zij niet. Maar Noach ontwaakte uit de wijn, en hij kwam te weten wat zijn jongste zoon hem had aangedaan. En hij zei: Vervloekt zij Kanaän, een knecht zal hij zijn voor zijn broeders. En hij zei: Gezegend zij de Heer, de God van Sem, en Kanaän zal

zijn knecht zijn. Moge God Japheth vergroten, en laat hem wonen in de huizen van Shem, en laat Canaan zijn dienaar zijn.

Maar Noah leefde na de zondvloed driehonderd vijftig jaar. En alle dagen van Noach werden negenhonderd vijftig jaar, en hij stierf.

10

Deze zijn de geslachten van de zonen van Noach: Sem, Cham en Jafeth, en aan hen werden zonen geboren na de zondvloed.

De zonen van Japheth: Gomer, Magog, Madai, Javan, Elisha, Tubal, Meshech en Tiras. En de zonen van Gomer: Ashkenaz, en Riphath, en Togarmah. En de zonen van Javan: Elisha en Tarshish, Kittim en Rhodiërs. Uit deze werden de eilanden van de natiën gescheiden in hun land, elk volgens taal in hun stammen, en in hun natiën.

De zonen van Ham waren Kus, Mesraim, Put en Kanaän. De zonen van Cush: Seba, Havilah, Sabatha, Regma en Sabathaka. De zonen van Regma: Seba en Dedan. Stof verwekte Nimrod; deze begon een reus te zijn op de aarde. Deze was een reus, een jager voor de Heer God; daarom zullen zij zeggen: zoals Nimrod, een reus, een jager voor de Heer. En het begin van zijn koninkrijk was Babylon, en Orech, en Archad, en Chalanne, in het land Senaar. Uit dat land ging Assyrië uit, en bouwde

Nineveh, en de stad Rooboth, en Calah, en Dasah tussen Nineveh en Calah, deze grote stad. En Mesraim verwekte de Ludim, en de Naphtali, en de Enemetim, en de Labim. en de Pathrusim, en de Casluhim, vanwaar de Filistijnen uitgingen, en de Caphtorim. Canaan verwekte Sidon, zijn eerstgeborene, en de Hethiet, en de Jebusiet, en de Amoriet, en de Girgasiet, en de Hiviet, en de Aroukiet, en de Asenniet, en de Aradiër, en de Samaritaan, en de Amathiet. En hierna werden de stammen van de Kanaänieten verstrooid. En de grenzen van de Kanaänieten waren van Sidon tot men komt in Gerar en Gaza, tot men komt tot Sodom en Gomorra, Adama en Zeboiim tot Lasha. Deze zijn de zonen van Cham, in hun stammen, volgens hun talen, in hun landen, en in hun natiën.

En aan Sem werd geboren, en hij was vader van alle zonen van Eber, de broer van Jafeth, de oudere. Zonen van Shem: Elam en Assyria en Arphaxad en Lud en Aram en Cainan. En de zonen van Aram: Uz, Ul, Gater en Mesech. En Arphaxad verwekte Cainan, en Cainan verwekte Sala, en Sala verwekte Eber. En aan Eber werden twee zonen geboren, de naam van de ene was Phaleg, omdat in zijn dagen de aarde verdeeld werd, en de naam van zijn broer was Jektan. Joktan verwekte Elmodad, Saleth, Sarmoth en Jerach, en Hadoram, en Abimael, en Diklah, en Obal, en Abimael en Sheba, en Ophir, en Euilah, en Jobab; al deze waren zonen van Joktan. En hun woning was van Masse tot aan Saphera, het oostelijke gebergte. Deze zijn de zonen van Sem, in hun stammen, volgens hun talen, in hun landen, en in hun natiën. Deze zijn de stammen van de zonen van Noach volgens

hun geslachten, volgens hun naties; van deze werden de eilanden van de naties op de aarde verstrooid na de vloed.

11

En de hele aarde had één taal, en één stem voor allen. En het gebeurde dat zij, toen zij van het oosten wegtrokken, een vlakte vonden in het land Shinar, en zij vestigden zich daar. En de man zei tot zijn naaste: Kom, laten wij bakstenen maken, en laten wij ze in vuur bakken. En de baksteen werd voor hen tot steen, en asfalt was voor hen de klei. En zij zeiden: Kom, laten wij voor onszelf een stad en een toren bouwen, waarvan het hoofd tot de hemel zal reiken, en laten wij voor onszelf een naam maken, voordat wij verstrooid worden over het aangezicht van de hele aarde. En de Heer kwam neer om de stad en de toren te zien, die de mensenkinderen gebouwd hadden. En de Heer zei: Zie, één volk en één taal van allen, en dit zijn zij begonnen te doen, en nu zal niets van hen falen, al wat zij zouden ondernemen te doen. Kom, laten wij naar beneden komen en daar hun taal verwarren, zodat zij niet elk de stem van hun naaste horen. En de Heer verstrooide hen van daar over het gezicht van de hele aarde, en zij stopten met het bouwen van de stad en de toren. Daarom werd haar naam Verwarring genoemd, omdat de Heer daar de talen van de hele aarde verwarde, en van daar verstrooide de Heer hen over het aangezicht van de hele aarde.

En dit zijn de generaties van Sem, en Sem was honderd jaar oud

toen hij Arfaxad verwekte, in het tweede jaar na de vloed. En Sem leefde, nadat hij Arfachsad verwekt had, vijfhonderd jaren, en hij verwekte zonen en dochters, en stierf. En Arphaxad leefde honderdvijfendertig jaren en verwekte Kainan. En Arphaxad leefde, nadat hij Cainan verwekt had, vierhonderd jaren, en verwekte zonen en dochters, en stierf. En Cainan leefde honderd en dertig jaren, en verwekte Sala, en Cainan leefde, nadat hij Sala verwekt had, driehonderd dertig jaren, en verwekte zonen en dochters, en stierf. En Sala leefde honderd dertig jaren en verwekte Eber. En Sala leefde na het verwekken van Eber driehonderd dertig jaren, en verwekte zonen en dochters, en stierf. En Eber leefde honderdvierendertig jaren en verwekte Peleg. En Eber leefde, na het verwekken van Phaleg, tweehonderd zeventig jaren, en verwekte zonen en dochters, en stierf. En Phaleg leefde honderddertig jaren en verwekte Ragau. En Phaleg leefde, na het verwekken van Ragau, tweehonderdnegen jaren, en verwekte zonen en dochters, en stierf. En Ragau leefde honderdtweeëndertig jaren en verwekte Seruch. En Ragau leefde, na het verwekken van Seruch, tweehonderd zeven jaren, en verwekte zonen en dochters, en stierf. En Seruch leefde honderd dertig jaren en verwekte Nahor. En Seruch leefde, nadat hij Nahor verwekt had, tweehonderd jaar, en verwekte zonen en dochters, en stierf. En Nahor leefde honderdnegenenzeventig jaar en verwekte Terah. En Nahor leefde, nadat hij Terah verwekt had, honderdvijfentwintig jaren, en hij verwekte zonen en dochters, en hij stierf. En Terah leefde zeventig jaar en verwekte Abram, Nahor en Haran.

Dit zijn de geslachten van Terah. Terah verwekte Abram, Nahor en Haran, en Haran verwekte Lot. En Arran stierf voor zijn vader Terah in het land waar hij geboren was, in het gebied van de Chaldeeën. En Abram en Nahor namen voor zichzelf vrouwen; de naam van de vrouw van Abram was Sara, en de naam van de vrouw van Nahor was Melcha, dochter van Haran, en vader van Melcha, en vader van Iscah. En Sarai was onvruchtbaar, en zij baarde geen kinderen. En Tharra nam zijn zoon Abram, en Lot, de zoon van Haran, de zoon van zijn zoon, en Sarah, zijn schoondochter, de vrouw van Abram zijn zoon, en hij leidde hen uit het land van de Chaldeeën om naar het land Kanaän te gaan, en zij kwamen tot Haran, en hij woonde daar. En alle dagen van Terah in het land Haran werden tweehonderd vijf jaren, en Terah stierf in Haran.

12

En de Heer zei tot Abram: ga uit uw land, en uit uw verwantschap, en uit het huis van uw vader, en kom naar het land dat ik u zal tonen. En ik zal jou tot een groot volk maken, en ik zal jou zegenen, en ik zal jouw naam groot maken, en jij zult gezegend zijn. En ik zal zegenen die jou zegenen, en die jou vervloeken zal ik vervloeken, en in jou zullen alle stammen van de aarde gezegend worden. En Abram ging, juist zoals de Heer tot hem gesproken had, en Lot ging met hem mee. Abram was vijfenzeventig jaren oud, toen hij uit Haran wegging. En Abram nam Sarai zijn vrouw, en Lot de zoon van zijn broer, en al hun

bezittingen die zij verworven hadden, en elke ziel die zij verworven hadden, uit Haran, en zij gingen uit om te gaan naar het land Kanaän. En Abram doorreisde het land in de lengte ervan tot de plaats Sichem, bij de hoge eik, en de Kanaänieten bewoonden toen het land. En de Heer verscheen aan Abram en zei tot hem: aan uw zaad zal ik dit land geven, en Abram bouwde daar een altaar aan de Heer die aan hem verschenen was. En hij vertrok van daar naar de berg ten oosten van Bethel, en zette daar zijn tent op in Bethel naar de zee, en Angai naar het oosten, en bouwde daar een altaar voor de Heer, en riep de naam van de Heer aan. En Abram vertrok, en na gegaan te zijn kampeerde hij in de woestenij.

En er kwam een hongersnood over de aarde, en Abram trok naar Egypte om daar te verblijven, omdat de hongersnood hevig was op de aarde. Het gebeurde dat toen Abram naderde om Egypte binnen te gaan, Abram tegen zijn vrouw Sarai zei: Ik weet dat jij een vrouw met een schoon gelaat bent. Het zal daarom zijn, wanneer de Egyptenaren jou zien, zullen zij zeggen dat deze zijn vrouw is, en zij zullen mij doden, maar jou zullen zij sparen. Ik zei daarom dat ik zijn zuster ben, zodat het mij goed zou gaan door jou, en mijn ziel zal leven ter wille van jou. Het gebeurde, toen Abram Egypte binnentrad, dat de Egyptenaren zijn vrouw zagen en dat zij zeer mooi was. En de heersers van Farao zagen haar, en prezen haar bij Farao, en brachten haar binnen in het huis van Farao. En aan Abram gebruikten zij goed door haar, en aan hem werden schapen, en kalveren, en ezels, en dienaren, en dienstmaagden, en

muildieren, en kamelen. En God teisterde de Farao met grote en slechte plagen, en zijn huis, vanwege Sarai de vrouw van Abram. Maar Farao riep Abram en zei: Wat heb je mij dit aangedaan, omdat je mij niet hebt verteld dat zij jouw vrouw is? Waarom zei je dat zij mijn zuster is? En ik nam haar tot vrouw voor mijzelf, en nu, zie, jouw vrouw is voor jou, neem haar en ga weg. En Farao beval mannen om Abram weg te zenden, en zijn vrouw, en alles wat hij had.

13

Abram ging op uit Egypte, hijzelf en zijn vrouw en al het zijne, en Lot met hem, naar de woestenij. Abram was zeer rijk aan vee, zilver en goud. En hij ging van waar hij kwam naar de woestijn tot Bethel, tot de plaats waar zijn tent eerder was, tussen Bethel en Angai, Naar de plaats van het altaar dat hij in het begin had gemaakt, en daar riep Abram de naam van de Heer aan. En Lot, die met Abram meereisd, had schapen en ossen en tenten. En het land kon hen niet samen laten wonen, omdat hun bezittingen talrijk waren, en het land kon hen niet samen laten wonen. En er ontstond strijd tussen de herders van het vee van Abram en de herders van het vee van Lot, terwijl de Kanaänieten en de Perizzieten toen het land bewoonden. Maar Abram zei tot Lot: Laat er geen strijd zijn tussen mij en jou, en tussen mijn herders en jouw herders, omdat wij broeders zijn. Is niet heel het land voor jou? Scheid jezelf van mij: als jij naar links gaat, ga ik naar rechts, en als jij naar rechts gaat, ga ik naar

links. En Lot hief zijn ogen op en zag de gehele omliggende streek van de Jordaan, dat deze geheel goed bewaterd was, voordat God Sodom en Gomorra vernietigde, als het paradijs van God, en als het land van Egypte, tot aan Zoar. En Lot koos voor zichzelf de hele omliggende streek van de Jordaan, en Lot vertrok naar het oosten, en zij werden gescheiden, ieder van zijn broer. Abram woonde in het land Kanaän, maar Lot woonde in een stad van de omliggende streek en sloeg zijn tent op in Sodom. De mensen in Sodom waren echter buitengewoon slecht en zondig voor God. God zei tegen Abram na de scheiding van Lot van hem: Kijk op met jouw ogen, en zie vanaf de plaats waar jij nu bent naar het noorden en het zuiden en het oosten en de zee. dat al het land dat jij ziet, aan jou zal ik het geven en aan jouw zaad tot in eeuwigheid. En ik zal uw zaad maken als het zand van de aarde; als iemand in staat is het zand van de aarde te tellen, dan zal ook uw zaad geteld worden. Sta op en doortrek het land in de lengte ervan en in de breedte, omdat ik het aan jou zal geven en aan jouw nageslacht voor eeuwig. En Abram, zijn tent verplaatst hebbende en gekomen zijnde, vestigde zich bij de eik van Mamre, die in Chebron was, en hij bouwde daar een altaar voor de Heer.

14

Het gebeurde in het koninkrijk van Amarphal, koning van Sennaar, en Arioch, koning van Ellasar, Chedorlaomer, koning van Elam, en Tidal, koning der naties, zij voerden oorlog met

Balla, koning van Sodom, en met Barsa, koning van Gomorra, en met Sennaar, koning van Adama, en met Symobor, koning van Zeboiim, en met de koning van Balak, dit is Zoar. Al deze kwamen samen bij het Zoutdal, dit is de Zoutzee. Twaalf jaren dienden zij Chedorlaomer, maar in het dertiende jaar trokken zij zich terug. In het veertiende jaar kwam Chedorlaomer en de koningen met hem, en zij sloegen de reuzen neer die in Ashtaroth en Karnaim waren, en sterke volken tegelijk met hen, en de Ommaeërs die in de stad Saue waren. En de Horrieten in de bergen van Seir, tot aan de terebint van Paran, die in de woestijn is. En na teruggekeerd te zijn, kwamen zij bij de bron van het oordeel, dit is Kades, en zij versloegen al de heersers van Amalek, en de Amorieten die woonden in Hazazon-tamar De koning van Sodom ging uit, en de koning van Gomorra, en de koning van Adama, en de koning van Zeboiim, en de koning van Balak (deze is Zoar), en zij stelden zich op in slagorde tegen hen tot oorlog in de zoute vallei. naar Chedorlaomer, koning van Elam, en Tidal, koning der naties, en Amraphel, koning van Shinar, en Arioch, koning van Ellasar, de vier koningen tegen de vijf. De zoute vallei had putten van asfalt, maar de koning van Sodom en de koning van Gomorra vluchtten, en vielen daar, en de achtergeblevenen vluchtten naar het bergland. Zij namen alle paarden van Sodom en Gomorra, en al hun voedsel, en gingen weg. Zij namen ook Lot, de zoon van de broer van Abram, en zijn bagage, en zij vertrokken, want hij woonde in Sodom.

Maar iemand van de geredden kwam aan en rapporteerde aan Abram de Hebreeër, en hij woonde bij de eik van Mamre de

Amoriet, de broer van Eschol en de broer van Onan, die bondgenoten van Abram waren. Maar toen Abram gehoord had dat Lot zijn broer gevangen genomen was, telde hij zijn eigen huisgenoten, driehonderd achttien, en vervolgde hen tot Dan. En hij viel op hen in de nacht, hij en zijn dienaren, en sloeg hen, en vervolgde hen tot Choba, dat is aan de linkerkant van Damascus. En hij bracht alle paarden van Sodom terug, en Lot zijn neef bracht hij terug, en al zijn bezittingen, en de vrouwen, en het volk. De koning van Sodom ging hem tegemoet, nadat hij was teruggekeerd van de slag tegen Chedorlaomer en de koningen die met hem waren, naar de vallei van Shaveh; dit was de vlakte van de koningen.

En Melchizedek, koning van Salem, bracht broden en wijn naar buiten, en hij was priester van God de Allerhoogste. En hij zegende Abram, en zei: Gezegend zij Abram door God de Allerhoogste, die de hemel en de aarde schiep. En gezegend zij God, de Allerhoogste, die uw vijanden aan u heeft overgeleverd, en Abram gaf hem een tiende van alles. De koning van Sodom zei tegen Abram: geef mij de mannen, maar het paard neem voor jezelf. Maar Abram zei tegen de koning van Sodom: Ik zal mijn hand uitstrekken naar de Heer, de allerhoogste God, die de hemel en de aarde schiep, Als ik van een draad tot een sandalriem iets zou nemen van al het jouwe, zodat je niet zegt dat ik Abram verrijkt heb. Behalve wat de jonge mannen aten, en van het deel van de mannen die met mij meegegaan zijn, Eschol, Onan en Mamre, dezen zullen een deel nemen.

15

Na deze woorden gebeurde het dat het woord van de Heer tot Abram kwam in een visioen, zeggende: vrees niet Abram, ik ben jouw schild, jouw beloning zal zeer groot zijn. Abram zegt echter: Meester Heer, wat zult u aan mij geven? Ik ga immers weg kinderloos, en de zoon van Masek van mijn huishouding, deze Damascus Eliezer. En Abram zei: Omdat u mij geen nageslacht hebt gegeven, zal mijn huisgeborene mij erven. En onmiddellijk kwam de stem van de Heer tot hem, zeggende: deze zal jou niet erven, maar wie uit jou zal voortkomen, deze zal jou erven. Hij leidde hem naar buiten en zei tot hem: Kijk inderdaad op naar de hemel en tel de sterren, als je ze zult kunnen tellen, en hij zei: Zo zal jouw nageslacht zijn. En Abram geloofde God, en het werd hem tot gerechtigheid gerekend. Hij zei tegen hem: Ik ben de God die jou uit het land der Chaldeeën geleid heeft, om jou dit land te geven om te erven. Hij zei: Meester, Heer, waaraan zal ik weten dat ik het zal erven? Hij zei tegen hem: Neem voor mij een vaars van drie jaar oud, en een geit van drie jaar oud, en een ram van drie jaar oud, en een tortelduif, en een duif. Hij nam al deze dingen voor hem, en verdeelde ze middendoor, en plaatste ze tegenover elkaar, maar de vogels verdeelde hij niet. Maar vogels kwamen neer op de lichamen, op hun helften, en Abram zat bij hen neer. Omtrent zonsondergang viel een extase op Abram, en zie, een grote, donkere vrees valt op hem. En het werd tot Abram gezegd: Weet met zekerheid dat uw nageslacht vreemdeling zal zijn in een

land dat niet het hunne is, en zij zullen hen tot slaaf maken, en zij zullen hen slecht behandelen, en zij zullen hen vernederen, vierhonderd jaren. Maar de natie die zij zullen dienen, zal ik oordelen, en daarna zullen zij van hier uitgaan met veel bagage. Maar jij zult in vrede naar jouw vaderen gaan, verzorgd tot een goede ouderdom. In de vierde generatie zullen zij hier terugkeren, want de zonden van de Amorieten zijn tot nu toe nog niet vervuld. Toen de zon naar het westen ging, ontstond er een vlam, en zie, een rokende oven en vuurfakkels, die tussen deze verdeelde stukken doorgingen. Op die dag maakte de Heer met Abram een verbond, zeggende: Aan jouw zaad zal ik dit land geven, van de rivier van Egypte tot de grote rivier, de Eufraat. De Kenieten, en de Kenizzieten, en de Kadmonieten, en de Hettieten, en de Perizzieten, en de Refaïeten en de Amorieten, en de Kanaänieten, en de Hevieten, en de Girgasieten, en de Jebusieten.

16

Sarai, de vrouw van Abram, baarde niet voor hem, maar zij had een Egyptische dienstmaagd, met de naam Hagar. Sarai zei tegen Abram: Zie, de Heer heeft mij opgesloten om niet te baren. Ga daarom naar mijn dienstmaagd, opdat ik kinderen mag verkrijgen uit haar. En Abram hoorde naar de stem van Sarai. En Sara, de vrouw van Abram, nam Hagar de Egyptische, haar eigen dienstmaagd, na tien jaren dat Abram in het land Kanaän gewoond had, en gaf haar aan Abram, haar man, tot vrouw. En

hij ging in tot Hagar, en zij ontving, en zij zag dat zij zwanger was, en de meesteres werd onteert in haar ogen. Maar Sarai zei tegen Abram: Ik word onrecht aangedaan door jou. Ik heb mijn dienares in jouw boezem gegeven, maar toen zij zag dat zij zwanger was, werd ik door haar veracht. Moge God oordelen tussen mij en jou. Abram zei tegen Sara: Zie, jouw dienstmaagd is in jouw handen, behandel haar zoals het jou aangenaam is. En Sara mishandelde haar, en zij vluchtte van haar weg.

Maar de bode des Heren vond haar bij de waterbron in de woestijn, bij de bron aan de weg naar Shur. En de engel des Heren zei tot haar: Hagar, dienstmaagd van Sarai, vanwaar komt u en waar gaat u heen? En zij zei: Ik vluchtte weg van het aangezicht van Sarai, mijn meesteres. De boodschapper van de Heer zei tegen haar: Keer terug naar uw meesteres en onderwerp u onder haar handen. En de engel des Heren zei tot haar: Ik zal uw nageslacht zeer vermenigvuldigen, en het zal niet geteld worden vanwege de menigte. En de bode van de Heer zei tot haar: zie, jij bent zwanger, en jij zult een zoon baren, en jij zult zijn naam Ismaël noemen, omdat de Heer naar jouw vernedering geluisterd heeft. Deze zal een wilde mens zijn, zijn handen tegen allen, en de handen van allen tegen hem, en tegenover al zijn broeders zal hij wonen. En zij riep de naam van de Heer die tot haar sprak: Gij zijt de God die mij ziet, omdat zij zei: Want ook hier heb ik Hem gezien die mij verscheen. Daarom noemde hij de put Put waar ik voor zag, zie, tussen Kadesh en tussen Barad. En Hagar baarde Abram een zoon, en Abram riep de naam van zijn zoon, die Hagar hem baarde,

Ismaël. Abram was zesentachtig jaar oud toen Hagar voor Abram Ishmael baarde.

17

Het gebeurde dat Abram negenennegentig jaren oud was. En de Heer verscheen aan Abram, en zei tot hem: Ik ben uw God, wees welbehaaglijk voor mij, en word onberispelijk. En Ik zal mijn verbond plaatsen tussen Mij en tussen jou, en Ik zal jou buitengewoon vermenigvuldigen. En Abram viel op zijn gezicht. En God sprak tot hem, zeggende: En ik, zie, mijn verbond is met jou, en jij zult vader zijn van een menigte natiën. En uw naam zal niet meer Abram worden genoemd, maar uw naam zal Abraham zijn, omdat ik u tot vader van vele natiën heb gemaakt. En ik zal jou zeer sterk vermeerderen, en ik zal jou tot naties maken, en koningen zullen uit jou voortkomen. En Ik zal mijn verbond vestigen tussen mij en jou, en tussen mij en jouw nageslacht na jou, voor hun generaties, als een eeuwig verbond, om jouw God te zijn, en die van jouw nageslacht na jou. En ik zal aan jou en aan jouw nageslacht na jou het land geven waarin jij verblijft, het gehele land Kanaän, tot eeuwig bezit, en ik zal hun God zijn. En God zei tot Abraham: Maar jij zult mijn verbond bewaren, jij en jouw nageslacht na jou in hun generaties. En dit is het verbond dat jullie zullen bewaren tussen mij en jullie, en tussen jouw nageslacht na jou in hun generaties: alle mannelijken onder jullie zullen besneden worden. En jullie zullen besneden worden aan het vlees van jullie voorhuid, en

het zal zijn tot een teken van het verbond tussen mij en jullie. En een kind van acht dagen zal bij jullie besneden worden, elk mannelijk kind door jullie generaties heen, zowel de huisgeborene als degene die met zilver gekocht is van elke vreemde zoon, die niet uit jouw zaad is, De huisgeborene van jouw huis zal zeker besneden worden, en de met zilver gekochte, en mijn verbond zal op jullie vlees zijn tot een eeuwig verbond. En een onbesneden man, die niet besneden zal worden in het vlees van zijn voorhuid op de achtste dag, die ziel zal vernietigd worden uit haar volk, omdat hij mijn verbond heeft gebroken. En God zei tegen Abraham: Sarai, uw vrouw, haar naam zal niet meer Sarai worden genoemd, Sara zal haar naam zijn. Ik zal haar zegenen en ik zal jou uit haar een kind geven, en ik zal het zegenen, en het zal tot naties worden, en koningen van naties zullen uit hem voortkomen. En Abraham viel op zijn gezicht en lachte, en zei in zijn gedachte: zal aan de honderdjarige een zoon worden? En zal Sarah op negentigjarige leeftijd baren? Maar Abraham zei tot God: laat deze Ishmael leven voor uw aangezicht. Maar God zei tegen Abraham: Ja, zie, Sarah, uw vrouw, zal u een zoon baren, en u zult zijn naam Isaak noemen, en Ik zal mijn verbond met hem vestigen, tot een eeuwig verbond, om zijn God te zijn en die van zijn nageslacht na hem. Over Ismaël echter, zie, ik heb jou gehoord, en zie, ik heb hem gezegend, en ik zal hem vermeerderen, en ik zal hem zeer vermenigvuldigen; twaalf naties zal hij voortbrengen, en ik zal hem tot een groot volk maken. Maar mijn verbond zal ik vestigen met Isaak, die Sara voor jou zal baren op deze tijd, in het volgende jaar. Hij voltooide het spreken tot hem, en God

steeg op van Abraham.

En Abraham nam Ismaël, zijn eigen zoon, en al zijn huisgenoten, en allen die met zilver gekocht waren, en alle mannelijke personen van de mannen in het huis van Abraham, en hij besneed hun voorhuiden op die dag, zoals God tot hem gesproken had. Abraham was negenennegentig jaar oud, toen hij het vlees van zijn voorhuid besneed. Ishmael, zijn zoon, was dertien jaar toen het vlees van zijn voorhuid werd besneden. Op de tijd van die dag werd Abraham besneden, en Ishmael zijn zoon, En alle mannen van zijn huis, en zijn huisgenoten, en de met zilver gekochten uit vreemde volken.

18

God verscheen aan hem bij de eik van Mamre, terwijl hij zat bij de deur van zijn tent op de middag. Hij keek op en zag, en zie, drie mannen stonden boven hem, en toen hij hen zag, liep hij toe om hen te ontmoeten vanaf de deur van zijn tent, en hij boog neer tot de grond. En hij zei: Heer, als ik dan gunst heb gevonden voor uw aangezicht, ga niet voorbij uw dienaar. Laat inderdaad water genomen worden, en laat hen uw voeten wassen, en koel uzelf bij de boom. En ik zal brood nemen, en jullie zullen eten. En na dit zullen jullie gaan naar jullie weg, waarvoor jullie afweken naar jullie dienaar. En hij zei: doe aldus, zoals jij hebt gesproken. En Abraham haastte zich naar de tent, naar Sarah, en zei tegen haar: Haast je, kneed drie maten fijne bloem en

maak koeken. En Abraham rende naar de ossen, en nam een zacht en mooi kalf, en gaf het aan de dienaar, en haastte zich om het te bereiden. Hij nam boter, en melk, en het kalf dat hij gemaakt had, en zette het hun voor, en zij aten, en hij stond bij hen bij de boom.

Hij zei tegen hem: Waar is Sarah, jouw vrouw? En hij antwoordde: Zie, in de tent. Hij zei: terugkerend zal ik naar jou komen volgens deze tijd over een jaar, en Sara, jouw vrouw, zal een zoon hebben. Sara hoorde dit bij de deur van de tent, zijnde achter hem. Abraham en Sarah waren op hoge leeftijd gevorderd in dagen, en de vrouwelijke dingen waren voor Sarah opgehouden. Maar Sarah lachte in zichzelf, zeggende: Het is mij inderdaad nog niet overkomen tot nu toe, en mijn heer is ouder. En de Heer zei tot Abraham: Waarom lachte Sarah bij zichzelf, zeggende: Zal ik dan inderdaad waarlijk baren? Ik ben immers oud geworden. Niets zal onmogelijk zijn bij God; op deze tijd zal ik naar jou terugkeren over een jaar, en Sarah zal een zoon hebben. Sarah ontkende het echter en zei: Ik heb niet gelachen, want zij was bevreesd. En Hij zei tot haar: Nee, maar je hebt wel gelachen.

Nadat de mannen van daar waren opgestaan, keken zij neer op Sodom en Gomorra. Abraham reisde met hen mee en begeleidde hen. De Heer zei maar: Ik zal niet verbergen van Abraham, mijn dienaar, wat ik doe. Abraham zal echter een groot en machtig volk worden, en in hem zullen alle volken van de aarde gezegend worden. Ik wist immers dat hij zijn zonen en zijn huis

na hem zou bevelen, en zij zullen de wegen des Heren bewaren om gerechtigheid en recht te doen, opdat de Heer over Abraham zou brengen alles wat Hij tot hem gesproken heeft. De Heer zei: Het geroep van Sodom en Gomorra heeft zich tot Mij vermenigvuldigd, en hun zonden zijn buitengewoon groot. Daarom zal ik afdalen om te zien of zij volgens hun kreet die tot mij komt worden voltooid, of niet, opdat ik het moge weten. En de mannen keerden zich van daar af en kwamen in Sodom, maar Abraham stond nog voor de Heer. En Abraham naderde en zei: Zult U niet de rechtvaardige samen met de goddeloze vernietigen, zodat de rechtvaardige zou zijn als de goddeloze? Als er vijftig rechtvaardigen in de stad zijn, zult u hen vernietigen? Zult u niet de hele plaats sparen omwille van de vijftig rechtvaardigen, als zij daarin zijn? In geen geval zult u zo handelen als dit woord, om de rechtvaardige te doden met de goddeloze, en de rechtvaardige zal zijn als de goddeloze, in geen geval! U die de hele aarde oordeelt, zult u geen recht spreken? De Heer zei: als er in Sodom vijftig rechtvaardigen in de stad zijn, zal ik de hele stad sparen, en de hele plaats omwille van hen. En Abraham antwoordde en zei: Nu ik begonnen ben te spreken tot mijn Heer, maar ik ben aarde en as. Als de vijftig rechtvaardigen maar tekort komen tot vijfenveertig, zult u dan de hele stad vernietigen wegens de vijf? En hij zei: Ik zal haar niet vernietigen, als ik daar vijfenveertig vind. En hij voegde er nog aan toe om tot hem te spreken, en zei: Als daar maar veertig gevonden worden, en hij zei: Ik zal niet vernietigen omwille van de veertig. En hij zei: Laat de Heer niet boos worden als ik spreek. Wat als daar dertig gevonden worden? En Hij zei: Ik zal

hen niet vernietigen omwille van de dertig. En hij zei: Omdat ik tot de Heer mag spreken, wat als daar twintig gevonden worden? En Hij zei: Ik zal het niet vernietigen, als ik daar twintig vind. En hij zei: Heer, als ik nog eenmaal spreek? Als daar maar tien gevonden worden? En Hij zei: Ik zal hen niet vernietigen omwille van de tien. De Heer ging weg, toen Hij ophield met spreken tot Abraham, en Abraham keerde terug naar zijn plaats.

19

De twee boodschappers kwamen 's avonds naar Sodom. Lot zat bij de poort van Sodom, en toen Lot hen zag, stond hij op om hen te ontmoeten, en hij boog neer met zijn gezicht naar de aarde. En hij zei: Zie, heren, wijk af naar het huis van uw dienaar, en verblijf daar, en was uw voeten, en vroeg opgestaan zult u weggaan naar uw weg. En zij zeiden: Nee, maar in de straten zullen wij verblijven. En hij spoorde hen aan, en zij keerden af naar hem, en zij gingen zijn huis binnen, en hij maakte drank voor hen, en hij bakte ongezuurde broden voor hen, en zij aten. Maar voordat zij gingen slapen, omsingelden de mannen van de stad, de Sodomieten, het huis, van jongeman tot oudere, het hele volk tegelijk. En zij riepen Lot, en zij zeiden tegen hem: Waar zijn de mannen die vannacht bij jou zijn binnengegaan? Breng hen naar buiten naar ons, zodat wij gemeenschap met hen mogen hebben. Maar Lot ging naar hen toe bij de drempel en sloot de deur achter zich. Maar hij zei tegen hen: In geen geval,

broeders, doe geen kwaad. Er zijn twee dochters van mij, die geen man hebben gekend, ik zal hen naar jullie toe brengen, en gebruik hen zoals het jullie zou behagen, alleen doe deze mannen geen onrecht, omdat zij onder de beschutting van mijn balken zijn binnengegaan. Zij zeiden tegen hem: Sta daar opzij! Je bent hier gekomen om als vreemdeling te verblijven, niet om ook nog oordeel te vellen. Nu zullen wij jou daarom erger behandelen dan die anderen. En zij drongen zeer hard aan op de man Lot, en zij naderden om de deur te verbreken. Maar de mannen strekten de handen uit, trokken Lot naar zichzelf binnen in het huis, en sloten de deur van het huis af. De mannen die bij de deur van het huis waren, sloegen zij met blindheid, van klein tot groot, en zij raakten verlamd terwijl zij de deur zochten. De mannen zeiden tegen Lot: Zijn er hier schoonzonen, zonen of dochters van jou? Of is er iemand anders van jou in de stad? Breng hen uit deze plaats, Omdat wij deze plaats verliezen, omdat hun kreet voor de Heer werd opgeheven, en de Heer ons zond om haar te vernietigen. Lot ging naar buiten en sprak tot zijn schoonzonen die zijn dochters genomen hadden, en zei: Sta op en ga uit deze plaats, omdat de Heer de stad vernietigt, maar het scheen te gekscheren voor zijn schoonzonen. Toen het dageraad werd, drongen de boodschappers er bij Lot op aan en zeiden: Sta op, neem je vrouw en je twee dochters die je hebt, en ga weg, opdat ook jij niet omkomt door de wetteloosheden van de stad. En zij waren verontrust, en de boden grepen zijn hand en de hand van zijn vrouw en de handen van zijn twee dochters, omdat de Heer hem spaarde.

En het gebeurde toen zij hen naar buiten brachten, en zij zeiden: Red je eigen ziel, kijk niet achterom, noch blijf staan in de hele omliggende streek, red jezelf naar de berg, opdat je niet wordt meegesleept. Lot zei tegen hen: Ik smeek u. Heer, sinds uw dienaar genade heeft gevonden voor u, en u hebt uw gerechtigheid vergroot die u doet aan mij om mijn ziel te laten leven, maar ik zal niet kunnen gered worden naar de berg, opdat de kwaden mij niet ooit overvallen en ik sterf. Zie, deze stad is nabij om daarheen te vluchten, die klein is, en daar zal ik gered worden. Is zij niet klein? En mijn ziel zal leven omwille van u. En hij zei tot hem: Zie, ik heb uw gezicht bewonderd en ook vanwege dit woord, om de stad waarover je sprak niet te verwoesten. Haast je daarom om daar gered te worden, want ik zal niets kunnen doen totdat jij daar aankomt. Daarom noemde hij de naam van die stad Zoar. De zon kwam op boven de aarde, en Lot ging Zoar binnen. En de Heer liet zwavel en vuur regenen op Sodom en Gomorra, van de Heer uit de hemel. En hij vernietigde deze steden en de hele omliggende streek en alle inwoners in de steden en de gewassen uit de aarde. En zijn vrouw keek achterom, en werd een zoutpilaar. Abraham stond des morgens vroeg op en ging naar de plaats waar hij voor de Heer had gestaan. En hij keek naar het gezicht van Sodom en Gomorra, en naar het gezicht van de omliggende streek, en hij zag, en zie, er ging een vlam op uit de aarde, als de damp van een oven. En het gebeurde dat toen God alle steden van de omliggende streek vernietigde, God zich Abraham herinnerde, en Lot uit het midden van de vernietiging zond, toen de Heer de steden vernietigde waarin Lot woonde.

Lot ging op uit Zoar en zat op de berg, hij en zijn twee dochters met hem, want hij vreesde in Zoar te wonen, en hij woonde in de grot, hij en zijn twee dochters met hem. De oudere zei tegen de jongere: onze vader is oud, en er is niemand op aarde die tot ons zal komen, zoals het past in het hele land. Kom en laten wij onze vader wijn te drinken geven, en laten wij bij hem liggen, en laten wij van onze vader nageslacht verwekken. Zij gaven hun vader wijn te drinken in die nacht, en de oudste ging naar binnen en sliep met haar vader in die nacht, en hij wist het niet bij het slapen gaan en bij het opstaan. Het gebeurde op de volgende dag, en de oudere zei tegen de jongere: Zie, ik sliep gisteren met onze vader. Laten wij hem wijn te drinken geven ook in deze nacht, en ga naar binnen en lig met hem, en laten wij zaad oprichten uit onze vader. Zij gaven ook in die nacht hun vader wijn te drinken, en de jongere ging naar binnen en sliep met haar vader, en hij wist het niet toen hij insliep en toen hij opstond. En de twee dochters van Lot werden zwanger van hun vader. En de oudere baarde een zoon, en zij riep zijn naam Moab, zeggende: uit mijn vader. Deze is de vader van de Moabieten tot op de dag van vandaag. En ook de jongere baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Ammon, zeggende: zoon van mijn geslacht, deze is vader van de Ammonieten tot op de dag van vandaag.

20

En Abraham verplaatste zich van daar naar het land in het

zuiden, en woonde tussen Kadesh en Shur, en verbleef als vreemdeling in Gerara. Abraham zei over Sarah, zijn vrouw, dat zij zijn zuster was, want hij vreesde te zeggen dat zij zijn vrouw was, opdat de mannen van de stad hem niet zouden doden om haar. Maar Abimelech, koning van Gerar, zond en nam Sarah. En God kwam tot Abimelech in een droom in de nacht, en zei: Zie, jij zult sterven vanwege de vrouw die je hebt genomen, want deze is samenwonend met een man. Abimelech had haar echter niet aangeraakt, en hij zei: Heer, zult u een onwetend en rechtvaardig volk vernietigen? Heeft hij niet tot mij gezegd: zij is mijn zuster? en heeft zij niet tot mij gezegd: hij is mijn broeder? Met een rein hart en met rechtvaardige handen heb ik dit gedaan. En God zei tegen hem in een droom, en ik wist dat je dit met een rein hart deed, en ik spaarde jou van het zondigen tegen mij, daarom liet ik jou niet toe haar aan te raken. Nu maar geef de vrouw terug aan de man, omdat hij een profeet is, en hij zal voor jou bidden, en je zult leven; maar als je haar niet teruggeeft, zul je weten dat jij zult sterven en al het jouwe. En Abimelech stond 's morgens vroeg op, en hij riep al zijn dienaren, en hij sprak al deze woorden in hun oren, en alle mensen vreesden zeer. En Abimelech riep Abraham en zei tot hem: Wat heb jij ons aangedaan? Hebben wij soms tegen jou gezondigd, dat jij over mij en over mijn koninkrijk een grote zonde hebt gebracht? Een werk dat niemand zal doen, heb jij mij aangedaan. Maar Abimelech zei tot Abraham: Wat heb je ingezien dat je dit deed? Abraham zei maar: Ik zei immers: dan is er geen godsvrezendheid in deze plaats, en zij zullen mij doden vanwege mijn vrouw. En want waarlijk, zij is mijn zuster

van vaders kant, maar niet van moeders kant, en zij werd mij tot vrouw. Het gebeurde toen God mij uit het huis van mijn vader leidde, en ik zei tot haar: deze gerechtigheid zult u mij bewijzen: op elke plaats waar wij mogen binnengaan, zeg van mij dat hij mijn broer is. Maar Abimelech nam duizend didrachmas, en schapen, en kalveren, en dienaren, en dienstmaagden, en gaf ze aan Abraham, en gaf aan hem Sarah zijn vrouw terug. En Abimelech zei tot Abraham: Zie, mijn land ligt voor u, waar het u bevalt, woon daar. Maar tot Sarah zei hij: Zie, ik heb duizend didrachmas gegeven aan jouw broer, deze zullen voor jou zijn tot eer van jouw aangezicht, en voor allen die met jou zijn, en spreek in alles waarachtig. Abraham bad tot God, en God genas Abimelech, en zijn vrouw, en zijn dienstmaagden, en zij baarden. Dat de Heer van buiten alle baarmoeder in het huis van Abimelech heeft gesloten, wegens Sara, de vrouw van Abraham.

21

En de Heer bezocht Sarah, zoals Hij gezegd had, en de Heer deed aan Sarah zoals Hij gesproken had. En na opgevat te hebben baarde zij Abraham een zoon op zijn oude dag, op de tijd zoals de Heer tot hem gesproken had. En Abraham riep de naam van zijn zoon die aan hem geboren was, welke Sarah aan hem baarde, Isaak. Maar Abraham besneed Isaac op de achtste dag, zoals God hem geboden had. En Abraham was honderd jaar oud, toen Isaac, zijn zoon, bij hem geboren werd. Maar Sarah zei: De

Heer heeft mij lachen bezorgd, want ieder die het hoort zal zich met mij verblijden. En wie zal aan Abraham aankondigen dat Sarah een kind zoogt? Want ik heb een zoon gebaard in mijn ouderdom. En het kind groeide en werd gespeend, en Abraham maakte een groot feest op de dag dat Isaak, zijn zoon, werd gespeend. Maar Sarah had de zoon van Hagar de Egyptische gezien, die aan Abraham geboren was, spelend met Isaac haar zoon, En zij zei tot Abraham: Werp deze dienstmaagd uit, en haar zoon, want de zoon van deze dienstmaagd zal niet erven met mijn zoon Isaak. Maar het woord leek zeer hard voor Abraham met betrekking tot zijn zoon. Maar God zei tegen Abraham: laat het niet hard zijn voor jou aangaande het kind en aangaande de dienstmaagd; alles wat Sarah tot jou zegt, luister naar haar stem, omdat in Isaac jouw nageslacht zal worden genoemd. En de zoon van deze dienstmaagd zal ik tot een groot volk maken, omdat hij jouw nageslacht is. Abraham stond 's morgens op en nam broden en een huidzak met water, en gaf deze aan Hagar, en plaatste het kind op haar schouder, en zond haar weg. Vertrokken zijnde, dwaalde zij door de woestijn bij de put van de eed. Het water uit de wijnzak raakte op, en zij wierp het kind onder een dennenboom, Weggegaan zijnde, zat zij tegenover hem van verre, ongeveer een boogschot ver, want zij zei: laat mij de dood van mijn kind niet zien. En zij zat tegenover hem, en het kind, uitgeroepen hebbende, weende. Maar God hoorde de stem van het kind vanaf de plaats waar hij was, en een boodschapper van God riep Hagar vanuit de hemel, en zei tot haar: Wat is er, Hagar? Vrees niet, want God heeft de stem van het kind gehoord vanaf de plaats waar hij is. Sta op en neem

het kind, en houd het vast met je hand, want ik zal het tot een groot volk maken. En God opende haar ogen, en zij zag een put van levend water, en zij ging, en vulde de zak met water, en gaf het kind te drinken. En God was met het kind, en hij groeide op, en hij woonde in de wildernis, en hij werd een boogschutter. En hij woonde in de woestenij, en de moeder nam voor hem een vrouw uit Paran in Egypte.

Het gebeurde in die tijd dat Abimelech en Ochozath, zijn raadgever, en Phichol, de opperbevelhebber van zijn leger, tot Abraham zeiden: God is met u in alles wat u doet. Nu daarom, zweer mij bij God dat je mij geen onrecht zult aandoen, noch mijn nageslacht, noch mijn naam, maar dat je volgens de gerechtigheid die ik met jou betrachtte, met mij zult handelen, en met het land waarin jij als vreemdeling hebt gewoond. En Abraham zei: Ik zal zweren. En Abraham bestrafte Abimelech over de waterputten die de dienaren van Abimelech wegnamen. En Abimelech zei tot hem: Ik wist niet wie dit tot jou deed, noch heb jij het mij verteld, noch heb ik het gehoord tot vandaag. En Abraham nam schapen en kalveren, en gaf ze aan Abimelech, en zij beiden sloten een verbond. En Abraham stelde zeven lammeren van de schapen apart op. En Abimelech zei tot Abraham: Wat zijn deze zeven lammeren van de schapen, die je apart hebt gezet? En Abraham zei: De zeven lammeren zult u van mij nemen, zodat zij mij tot getuigenis zijn dat ik deze put groef. Daarom noemde hij die plaats Put van de Eed, omdat beiden daar zwoeren. En zij sloten een verbond bij de put van de eed. En Abimelech stond op, Ochozath zijn raadgever, en

Phichol de opperbevelhebber van zijn leger, en zij keerden terug naar het land van de Filistijnen. En Abraham plantte een veld bij de put van de eed, en riep daar de naam aan van de Heer, de eeuwige God. Abraham woonde vele dagen in het land van de Filistijnen.

22

En het gebeurde na deze woorden dat God Abraham testte, en Hij zei tot hem: Abraham, Abraham, en hij zei: Zie, ik. En hij zei: Neem jouw geliefde zoon, die je liefhad, Isaak, en ga naar het hoge land, en offer hem daar als brandoffer op een van de bergen die ik jou zal zeggen. Maar Abraham stond 's morgens op, zadelde zijn ezel, nam twee dienaren met zich mee, en Isaac zijn zoon, en splitste hout voor het brandoffer, stond op en ging, en hij kwam op de derde dag op de plaats die God tot hem gezegd had. En Abraham keek op met zijn ogen en zag de plaats van ver. En Abraham zei tegen zijn dienaren: Blijf hier met de ezel zitten, maar ik en de jongen zullen doorgaan tot hier, en aanbeden hebbend zullen wij naar jullie terugkeren. Abraham nam het hout van het brandoffer en legde het op zijn zoon Isaak, en hij nam in zijn handen het vuur en het zwaard, en de twee gingen samen. Isaak zei tegen zijn vader Abraham: Vader. En hij zei: Wat is er, kind? Hij zei: Zie, het vuur en het hout, waar is het schaap voor het brandoffer? Abraham zei: God zal voor zichzelf een schaap voor het brandoffer voorzien, mijn kind. En beiden gingen samen verder. Zij kwamen op de plaats die God tot hem

gezegd had, en Abraham bouwde daar het altaar en legde het hout neer, en nadat hij Isaak zijn zoon gebonden had, plaatste hij hem op het altaar boven op het hout. En Abraham strekte zijn hand uit om het zwaard te nemen, om zijn zoon te slachten. En de Boodschapper van de Heer riep hem uit de hemel en zei: Abraham, Abraham, en hij zei: Zie, hier ben ik. En hij zei: Leg je hand niet op de jongen, en doe hem niets, want nu weet ik dat jij God vreest, en je hebt je geliefde zoon niet gespaard door mij. En Abraham keek op met zijn ogen en zag, en zie, een ram die vastzat in een struikgewas Sabek bij de hoorns. En Abraham ging en nam de ram, en offerde hem als brandoffer in plaats van Isaak, zijn zoon.

En Abraham noemde die plaats De Heer zag, zodat men vandaag zegt: Op de berg werd de Heer gezien. En de engel des Heren riep Abraham voor de tweede maal uit de hemel, zeggend: Bij Mijzelf heb Ik gezworen, zegt de Heer, omdat je dit hebt gedaan en je je geliefde zoon niet hebt gespaard omwille van Mij, Waarlijk, ik zal je zegenen en je nageslacht vermenigvuldigen als de sterren van de hemel en als het zand aan de rand van de zee, en je nageslacht zal de steden van de tegenstanders erven. En alle naties van de aarde zullen gezegend worden in jouw zaad, omdat jij mijn stem gehoorzaamde. Abraham keerde terug naar zijn dienaren, en zij stonden op en gingen samen naar de put van de eed. En Abraham woonde bij de put van de eed.

Het gebeurde na deze woorden, en het werd aan Abraham gerapporteerd, zeggende: zie, Melcha heeft ook zonen gebaard

aan Nahor, uw broer. de eerstgeborene Uz, en Buz zijn broer, en Kamuel de vader der Syriërs en de Hazad, en Azau, en de Phaldes, en de Jeldaph, en de Bethuel. Bethuel verwekte Rebecca. Deze acht zonen baarde Melcha aan Nahor, de broeder van Abraham. En zijn bijzit, wier naam Reuma was, baarde ook Tabek, en Taam, en Tochos, en Mocha.

23

Het leven van Sarah werd honderd zevenentwintig jaar. En Sarah stierf in de stad Arbok, die in de vallei is, deze is Hebron in het land Kanaän, en Abraham kwam om Sarah te berouwen en te betreuren. En Abraham stond op van zijn dode, en Abraham zei tot de zonen van Heth, zeggende, Een vreemdeling en bijwoner ben ik bij jullie, geef mij dus een grafbezit bij jullie, zodat ik mijn dode kan begraven. De zonen van Heth antwoordden Abraham en zeiden: Nee, heer. Hoor ons, koning van God bent u in ons midden, begraaf uw dode in onze uitverkoren graven, want niemand van ons zal zijn graf voor u weigeren, om uw dode daar te begraven. Maar Abraham stond op en boog neer voor het volk van het land, de zonen van Chet. En Abraham sprak tot hen, zeggende: als jullie het in jullie ziel hebben om mijn dode van mijn aangezicht te begraven, hoor mij, en spreek voor mij tot Efron, de zoon van Zohar. En laat hij mij de dubbele grot geven, die van hem is, die gelegen is in een deel van zijn veld; voor zilver van de waarde ervan, geef het aan mij in jullie midden tot bezit van een graf. Ephron zat echter in

het midden van de zonen van Heth, en Ephron de Hittiet antwoordde Abraham, terwijl de zonen van Heth en allen die de stad binnengingen hoorden, zeggend, Wees bij mij, heer, en hoor mij, het veld en de grot die erin is, geef ik aan u, voor al mijn burgers heb ik het aan u gegeven, begraaf uw dode. En Abraham boog neer voor het volk van het land. En hij zei tegen Efron in de oren van het volk van het land: Aangezien u bij mij bent, luister naar mij: neem het zilver voor het veld van mij aan, en ik zal mijn dode daar begraven. Maar Efron antwoordde Abraham, zeggende, Nee, heer, ik heb immers gehoord: land van vierhonderd didrachmen zilver, maar wat zou dit zijn tussen mij en u? Begraaf u dan uw dode. En Abraham hoorde van Efron, en Abraham betaalde aan Efron het zilver dat hij gesproken had in de oren van de zonen van Heth, vierhonderd didrachma zilver, goedgekeurd bij kooplieden. En het veld van Efron stond, dat was in de dubbele grot, die is tegenover Mamre, het veld en de grot die erin was, en elke boom die in het veld was, en alles wat in zijn grenzen rondom is, aan Abraham, in bezit voor de zonen van Heth, en allen die de stad binnengingen. Na deze dingen begroef Abraham Sarah, zijn vrouw, in de grot van het dubbele veld, dat tegenover Mamre ligt; dit is Hebron in het land Kanaän. En het veld en de grot die erin was, werden aan Abraham bekrachtigd tot grafbezit, van de zonen van Heth.

24

En Abraham was op hoge leeftijd gekomen, en de Heer had

Abraham in alle opzichten gezegend.

En Abraham zei tot zijn oudste dienaar van zijn huis, de heerser over al het zijne: plaats jouw hand onder mijn dij. En ik bezweer u bij de Heer, de God van de hemel en de God van de aarde, dat u geen vrouw neemt voor mijn zoon Isaak van de dochters van de Kanaänieten, bij wie ik woon. Maar je zult naar mijn land gaan, waar ik geboren werd, en naar mijn stam, en je zult van daar een vrouw nemen voor mijn zoon Isaak. Maar de dienaar zei tegen hem: Als de vrouw niet wil meegaan met mij naar dit land, zal ik uw zoon terugbrengen naar het land vanwaar u uitging? Abraham zei tegen hem: Pas op dat je mijn zoon niet daarheen terugbrengt. De Heer, de God van de hemel en de God van de aarde, die mij nam uit het huis van mijn vader, en uit het land waar ik geboren werd, die tot mij sprak, en die mij zwoer, zeggende: aan u zal ik dit land geven en aan uw nageslacht, Hij zal zijn Engel voor u uitzenden, en gij zult van daar een vrouw nemen voor mijn zoon. Als de vrouw echter niet met jou naar dit land wil gaan, zul je vrij zijn van mijn eed, alleen breng mijn zoon daar niet terug. En de dienaar plaatste zijn hand onder de dij van Abraham, zijn heer, en zwoer hem over dit woord. En de dienaar nam tien kamelen van de kamelen van zijn heer, en van alle goede dingen van zijn heer met zich mee, en hij stond op en ging naar Mesopotamië naar de stad Nahor. En hij liet de kamelen neerliggen buiten de stad bij de waterput tegen de avond, wanneer de vrouwen die water putten naar buiten gaan.

En hij zei: Heer, de God van mijn heer Abraham, geef mij

vandaag voorspoed en bewijs barmhartigheid aan mijn heer Abraham. Zie, ik sta bij de waterbron, en de dochters van de inwoners van de stad komen naar buiten om water te scheppen. En de maagd zal zijn aan wie ik zou zeggen: Buig uw waterkruik, zodat ik drink, en zij zegt tot mij: Drink u, en uw kamelen zal ik te drinken geven, totdat zij ophouden met drinken, deze hebt u bereid voor uw dienaar Isaak, en hierin zal ik weten dat u barmhartigheid hebt gedaan met mijn heer Abraham.

En het gebeurde voordat hij klaar was met spreken in zijn geest, en zie, Rebecca ging naar buiten, de geborene van Bethuel, zoon van Milcah, de vrouw van Nahor, de broer van Abraham, hebbend de waterkruik op haar schouders. De maagd was zeer mooi van uiterlijk, een maagd was zij, geen man had haar gekend, en zij daalde af naar de bron, vulde haar waterkruik, en ging weer omhoog. Maar de dienaar liep naar haar toe en zei: Geef mij een beetje water te drinken uit jouw kruik. Zij zei echter: Drink, heer, en haastte zich en liet de waterkruik neer op haar arm, en gaf hem te drinken, totdat hij ophield met drinken. En zij zei: Ook voor uw kamelen zal ik water geven, totdat ze allemaal gedronken hebben. En zij haastte zich en leegde de waterkruik in de trog, en rende naar de put om weer te scheppen, en schepte water voor alle kamelen. De man observeerde haar aandachtig en zweeg om te weten of de Heer zijn weg voorspoedig had gemaakt, of niet. Het gebeurde dat, toen alle kamelen gestopt waren met drinken, de man gouden oorbellen nam van een drachme gewicht, en twee armbanden

voor haar handen, die tien gouden wogen. En hij vroeg haar en zei: Dochter van wie ben jij? Vertel mij of er bij de vader van jou plaats is voor ons om te vernachten. Maar zij zei tot hem: Ik ben de dochter van Bethuel, van Milcah, die zij baarde aan Nahor. En zij zei tot hem: Wij hebben veel stro en voeder, en plaats om te overnachten. En de man, tevreden geweest zijnde, boog neer voor de Heer. En hij zei: Gezegend zij de Heer, de God van mijn heer Abraham, die zijn gerechtigheid en zijn waarheid niet heeft verlaten van mijn heer, en mij heeft de Heer voorspoedig geleid naar het huis van de broer van mijn heer. En de dienares rende en kondigde aan in het huis van haar moeder volgens deze woorden. Rebecca had maar een broer, wiens naam Laban was, en Laban rende naar de man buiten bij de bron. En het gebeurde toen hij de oorringen en de armbanden in de handen van zijn zuster zag, en toen hij de woorden van Rebecca, zijn zuster, hoorde die zei: Zo heeft de man tot mij gesproken, en hij kwam naar de man die bij de kamelen bij de bron stond. En hij zei tot hem: Kom hier binnen, gezegende van de Heer, waarom sta je buiten? Ik heb het huis voorbereid, en een plaats voor de kamelen. En de man ging het huis binnen, en laadde de kamelen uit, en gaf stro en voer aan de kamelen, en water om zijn voeten te wassen, en de voeten van de mannen die met hem waren. En hij zette broden voor hen neer om te eten, en hij zei: Ik zal niet eten totdat ik mijn woorden gesproken heb. En hij zei: Spreek.

En hij zei: Ik ben de dienaar van Abraham. De Heer maar heeft mijn heer zeer gezegend, en werd verheven, en gaf aan hem schapen, en kalveren, en zilver, en goud, dienaren, en jonge

vrouwen, kamelen, en ezels. En Sarah, de vrouw van mijn heer, baarde een zoon voor mijn heer nadat hij oud was geworden, en hij gaf hem alles wat hij had. En mijn heer deed mij zweren, zeggende: gij zult geen vrouw nemen voor mijn zoon van de dochters der Kanaänieten, bij wie ik als vreemdeling verblijf in hun land. Maar je zult gaan naar het huis van mijn vader, en naar mijn stam, en je zult van daar een vrouw nemen voor mijn zoon. Ik zei tegen mijn heer: Opdat de vrouw niet met mij meegaat. En hij zei tot mij: De Heer, de God voor wiens aangezicht ik behaagd heb, Hij zal zijn Boodschapper met u uitzenden, en Hij zal uw weg doen slagen, en u zult een vrouw nemen voor mijn zoon uit mijn stam, en uit het huis van mijn vader. Dan zul je onschuldig zijn van mijn vloeken, wanneer je namelijk in mijn stam komt, en zij niet aan jou geven, en je zult onschuldig zijn van mijn eed. En toen ik vandaag bij de bron gekomen was, zei ik: Heer, de God van mijn heer Abraham, als U mijn weg voorspoedig maakt, waarop ik nu ga, Zie, ik sta bij de waterbron, en de dochters van de mensen van de stad komen naar buiten om water te putten, en het zal de maagd zijn aan wie ik zeg: geef mij een beetje water te drinken uit uw kruik, en zegt tot mij: en jij, drink, en voor jouw kamelen zal ik water putten, deze is de vrouw die de Heer bereid heeft voor zijn eigen dienaar Isaak, en hierdoor zal ik weten dat je barmhartigheid hebt bewezen aan mijn heer Abraham. En het gebeurde voordat ik voltooid had met spreken in mijn gedachten, dat Rebecca onmiddellijk naar buiten ging, met de waterkruik op haar schouders, en zij daalde af naar de bron en putte water, en ik zei tegen haar: geef mij te drinken. En zich haastend liet zij de

waterkruik neer op haar arm, en zij zei: Drink, en ik zal je kamelen te drinken geven, en hij dronk, en zij gaf de kamelen te drinken. En ik vroeg haar en zei: Wiens dochter ben je? Vertel het mij. En zij zei: Ik ben de dochter van Bethuël, de zoon van Nahor, die Melcha hem baarde. En ik plaatste de oorringen om haar en de armbanden om haar handen. En welbehaagd hebbend, aanbad ik de Heer en zegende ik de Heer, de God van mijn heer Abraham, die mij voorspoedig maakte op de weg der waarheid om de dochter van de broer van mijn heer te nemen voor zijn zoon. Als u daarom barmhartigheid en rechtvaardigheid betoont jegens mijn heer, maar zo niet, deel het mij mee, opdat ik mij naar rechts of naar links zal wenden.

Antwoordend zeiden Laban en Bethuel: Van de Heer ging deze zaak uit, wij zullen niet tot jou kunnen spreken, kwaad noch goed. Zie, Rebecca is voor u, neem haar en ga weg, en laat zij vrouw zijn voor de zoon van uw heer, zoals de Heer gesproken heeft. Het gebeurde maar toen de dienaar van Abraham hun woorden hoorde, boog hij neer op de aarde voor de heer. En de dienaar bracht zilveren en gouden vaten en kleding uit en gaf ze aan Rebecca, en hij gaf geschenken aan haar broer en aan haar moeder. En zij aten en dronken, zowel hijzelf als de mannen die met hem waren, en zij sliepen. En toen hij 's morgens was opgestaan, zei hij: Zend mij weg, zodat ik mag terugkeren naar mijn heer. Maar haar broers en de moeder zeiden: laat de maagd ongeveer tien dagen bij ons blijven, en daarna zal zij vertrekken. Hij zei echter tot hen: Houd mij niet vast, want de Heer heeft mijn weg voorspoedig gemaakt. Zend mij uit, zodat ik naar mijn

heer mag gaan. Maar zij zeiden: Laten wij de dienaar roepen, en laten wij haar mond vragen. En zij riepen Rebecca en zeiden tot haar: Zult u met deze man meegaan? En zij zei: Ik zal gaan. En zij zonden Rebecca, hun zuster, uit, en haar bezittingen, en de dienaar van Abraham, en degenen met hem. En zij zegenden Rebecca en zij zeiden tot haar: onze zuster ben jij, word tot duizenden van tienduizenden, en laat jouw nageslacht de steden van de tegenstanders erven. Maar Rebecca en haar dienstmaagden stonden op, beklommen de kamelen en gingen met de man mee, en de dienaar nam Rebecca mee en ging weg.

Isaac reisde door de woestijn langs de put van het visioen, en hij woonde in het land naar het zuiden. En Isaak ging uit om te converseren in de vlakte tegen de avond, en toen hij zijn ogen opsloeg zag hij kamelen die kwamen. En Rebecca keek op, zag Isaac, en sprong van de kameel af. En zij zei tot de dienaar: Wie is de man die in het veld naar ons toe komt? Maar de dienaar zei: Deze is mijn heer. En zij nam de sluier en bedekte zich. En de dienaar vertelde Isaac alle woorden die hij had gedaan. Isaak ging het huis van zijn moeder binnen en nam Rebekka, en zij werd zijn vrouw, en hij hield van haar, en Isaak werd getroost over Sara, zijn moeder.

25

Zich aangesloten hebbend, nam Abraham een vrouw, wier naam Keturah was. Zij baarde hem Zombran, Iezan, Madal, Midian,

Iesbok en Soie. Iezan verwekte Saba en Dedan, en de zonen van Dedan waren Asshurim, Letushim en Leummim. De zonen van Midian waren Gepher, Apher, Enoch, Abida en Eldaag; allen deze waren zonen van Keturah. Maar Abraham gaf al zijn bezittingen aan zijn zoon Isaac. En aan de zonen van zijn bijvrouwen gaf Abraham geschenken, en hij zond hen weg van zijn zoon Isaac, terwijl hij nog leefde, naar het oosten, naar het land van het oosten. Dit zijn de jaren van de dagen van het leven van Abraham die hij leefde: honderdvijfenzeventig jaar. En falend stierf Abraham op goede ouderdom als oude man, en vol van dagen, en werd toegevoegd aan zijn volk. En Isaac en Ishmael, zijn zonen, begroeven hem in de dubbele grot, in het veld van Ephron, de zoon van Zohar de Hittiet, dat tegenover Mamre ligt, Het veld en de grot, die Abraham verwierf van de zonen van Heth, daar begroeven zij Abraham en Sarah, zijn vrouw. Het gebeurde na het sterven van Abraham, dat God zijn zoon Isaac zegende, en Isaac woonde bij de put van het gezicht. Dit zijn de geslachten van Ismaël, de zoon van Abraham, die Hagar de Egyptische, de dienstmaagd van Sara, aan Abraham baarde. En dit zijn de namen van de zonen van Ismaël, volgens de namen van hun geslachten: de eerstgeborene van Ismaël, Nebajoth, en Kedar, en Nabdeel, en Massam, en Masma, en Duma, en Masse, En Choddan, en Teman, en Ietur, en Naphes, en Kedma. Dit zijn de zonen van Ismaël, en dit zijn hun namen in hun tenten en in hun legerplaatsen, twaalf vorsten volgens hun volken. En dit waren de jaren van het leven van Ismaël, honderd zevenendertig jaren, en verzwakkend stierf hij, en werd toegevoegd aan zijn geslacht. Hij vestigde zich van Havilah tot

Shur, dat ligt tegenover Egypte tot je komt naar de Assyriërs, tegenover al zijn broeders vestigde hij zich.

En dit zijn de generaties van Isaac, de zoon van Abraham: Abraham verwekte Isaac. Isaac was veertig jaar oud toen hij Rebecca, de dochter van Bethuel de Syriër uit Mesopotamië in Syrië, de zuster van Laban de Syriër, tot vrouw nam. Isaak smeekte de Heer over Rebecca, zijn vrouw, omdat zij onvruchtbaar was, en God verhoorde hem, en Rebecca, zijn vrouw, ontving in haar schoot. De kinderen sprongen in haar, maar zij zei: Als het zo met mij gaat gebeuren, waarom dan dit? En zij ging het vragen aan de Heer. En de Heer zei dit tot haar: twee naties zijn in uw buik, en twee volken zullen uit uw buik worden verdeeld, en het ene volk zal het andere volk overtreffen, en de grotere zal de kleinere dienen. En de dagen werden vervuld dat zij zou baren, en zie, er waren tweelingen in haar buik. De eerstgeborene kwam eruit, roodachtig, geheel als een harige huid, en hij noemde zijn naam Esau. En hierna kwam zijn broeder naar buiten, en zijn hand greep de hiel van Esau vast, en hij noemde zijn naam Jakob. Isaak was zestig jaar oud toen Rebekka hen baarde. De jongemannen groeiden op, en Esau was een man die wist te jagen, een buitenmens, maar Jacob was een eenvoudig man, die in huis woonde. Isaac hield van Esau, omdat diens jacht voedsel voor hem was, maar Rebecca hield van Jacob.

Jacob bakte een stoofpot, en Esau kwam uitgeput van het veld. En Esau zei tegen Jacob: Voed mij van dit rode gekookte voedsel,

omdat ik flauw ben. Daarom werd zijn naam Edom genoemd. Maar Jacob zei tegen Esau: Verkoop mij vandaag jouw eerstgeboorterecht. En Esau zei: Zie, ik ga sterven, en wat heb ik dan aan dit eerstgeboorterecht? En Jakob zei tegen hem: zweer mij vandaag, en hij zwoer hem, en Esau verkocht het eerstgeboorterecht aan Jakob. Jacob gaf Esau brood en linzenstoofpot, en hij at en dronk, en hij stond op en ging weg, en Esau verachtte het eerstgeboorterecht.

26

Er kwam een hongersnood over het land, afgezien van de eerdere hongersnood die er was geweest in de tijd van Abraham, en Isaac ging naar Abimelech, koning van de Filistijnen, naar Gerar. De Heer verscheen aan hem en zei: Ga niet naar Egypte, maar woon in het land dat ik je zal aanwijzen. En verblijf in dit land, en Ik zal met jou zijn, en Ik zal jou zegenen, want aan jou en aan jouw zaad zal Ik dit hele land geven, en Ik zal mijn eed oprichten, die Ik aan Abraham, jouw vader, gezworen heb. En Ik zal uw zaad vermenigvuldigen als de sterren van de hemel, en Ik zal aan uw zaad al dit land geven, en in uw zaad zullen alle naties van de aarde gezegend worden. Omdat Abraham jouw vader gehoorzaamde aan mijn stem, en hij bewaarde mijn bevelen, en mijn geboden, en mijn verordeningen, en mijn wetten. Isaac woonde in Gerara. De mannen van de plaats vroegen over Rebecca, zijn vrouw, en hij zei: Zij is mijn zuster, want hij vreesde te zeggen dat zij zijn

vrouw is, opdat de mannen van de plaats hem niet zouden doden vanwege Rebecca, omdat zij mooi van verschijning was. Het gebeurde dat hij daar lange tijd was, en Abimelech, de koning van Gerar, bukte voorover bij het venster en zag Isaac spelend met Rebecca, zijn vrouw. Abimelech riep Isaac en zei tot hem: Zij is dus inderdaad jouw vrouw; waarom heb je gezegd dat zij jouw zuster is? Isaac zei tot hem: Ik zei het immers opdat ik niet zou sterven om haar. Abimelech zei tegen hem: Wat heb je ons aangedaan? Bijna had iemand uit mijn volk met jouw vrouw geslapen, en je zou onwetendheid over ons hebben gebracht. Maar Abimelech gebood al zijn mensen, zeggende: Ieder die deze man en zijn vrouw aanraakt, zal schuldig zijn aan de dood. Isaac zaaide in dat land en vond in dat jaar honderdvoudig opbrengend gerst, en de Heer zegende hem. En de man werd verheven, en voortgaand werd hij groter, totdat hij buitengewoon groot werd. Het gebeurde dat hij vee van schapen had, en vee van ossen, en veel landbouw. Maar de Filistijnen benijdden hem. En alle putten die de dienaren van zijn vader groeven in de tijd van zijn vader, stopten de Filistijnen dicht, en vulden ze met aarde. Abimelech zei tegen Isaac: Ga weg van ons, omdat je veel sterker dan ons bent geworden. En Isaak ging van daar weg en logeerde in de vallei van Gerar, en woonde daar.

En weer groef Isaac de waterputten die de dienaren van Abraham, zijn vader, hadden gegraven, en die de Filistijnen hadden dichtgestopt na de dood van Abraham, zijn vader, en hij gaf hun namen volgens de namen die zijn vader had gegeven. En de dienaren van Isaäk groeven in de vallei van Gerar, en

vonden daar een put van levend water. En de herders van Gerar vochten met de herders van Isaak, zeggende dat het water van hen was, en zij noemden de naam van de put Onrecht, want zij hadden hem onrecht aangedaan. Maar nadat hij van daar was vertrokken, groef hij een andere put, en zij kwarelden ook daarover, en hij noemde deze Vijandschap. Maar nadat hij van daar was vertrokken, groef hij een andere put, en zij vochten er niet over, en hij noemde zijn naam Brede Plaats, zeggende: Omdat de Heer nu ruimte voor ons heeft gemaakt en ons heeft doen toenemen op de aarde.

Hij ging van daar op naar de put van de eed. En de Heer verscheen aan hem in die nacht, en zei: Ik ben de God van Abraham, uw vader, vrees niet, want ik ben met u, en ik zal u zegenen, en ik zal uw zaad vermenigvuldigen door Abraham, uw vader. En hij bouwde daar een altaar, en hij riep de naam van de Heer aan, en hij sloeg daar zijn tent op, en daar groeven de dienaren van Isaak een put in de vallei van Gerar. En Abimelech ging naar hem toe vanuit Gerar, en Ochozath zijn raadgever, en Phicol de opperbevelhebber van zijn leger. En Isaak zei tot hen: Waarom zijn jullie naar mij gekomen? Jullie haatten mij immers en hebben mij van jullie weggestuurd. Maar zij zeiden: Wij hebben duidelijk gezien dat de Heer met u was, en wij zeiden: laat er dan een eed zijn tussen ons en u, en wij zullen met u een verbond sluiten, Doe ons geen kwaad aan, omdat wij jou niet afschuwelijk hebben behandeld, en op welke wijze wij goed met jou hebben gehandeld, en wij hebben jou in vrede weggezonden, en nu ben jij gezegend door de Heer. En hij

maakte voor hen een feestmaal, en zij aten en dronken. En 's morgens opgestaan, zwoer elk zijn buurman, en Isaäk zond hen uit, en zij vertrokken van hem met vrede. Het gebeurde maar op die dag, en de dienaren van Isaac die aangekomen waren, berichtten aan hem over de put die zij groeven, en zij zeiden: wij vonden geen water. En hij noemde het Eed, daarom noemde hij die stad Put van de Eed, tot op de dag van vandaag.

Esau was veertig jaar oud, en hij nam tot vrouw Judith, de dochter van Beeri de Hettiet, en Basemath, de dochter van Elon de Hettiet. En zij waren een bron van ergernis voor Isaak en Rebecca.

27

Het gebeurde dat na het oud worden van Isaac zijn ogen verduisterd werden om te zien, en hij riep Esau, zijn oudere zoon, en zei tot hem: Mijn zoon, en hij zei: Zie, hier ben ik. En hij zei: Zie, ik ben oud geworden en ik ken de dag van mijn dood niet. Nu daarom, neem jouw uitrusting, de pijlkoker en de boog, ga uit naar de vlakte en jag voor mij wild. En maak voor mij lekkernijen, zoals ik ze graag heb, en breng ze mij, opdat ik mag eten, zodat mijn ziel jou mag zegenen voordat ik sterf. Rebecca hoorde Isaac spreken tot Esau zijn zoon, en Esau ging naar de vlakte om te jagen voor zijn vader. Rebecca zei echter tot Jacob, haar jongere zoon: Zie, ik hoorde jouw vader spreken tot Esau, jouw broeder, zeggend, Breng mij wild, en maak mij lekkernijen,

zodat ik je zal zegenen voor de Heer nadat ik gegeten heb, voordat ik sterf. Nu daarom, mijn zoon, luister naar mij, zoals ik jou beveel. En ga naar de schapen, neem voor mij van daar twee malse en goede jonge geiten, en ik zal ze tot lekkernijen maken voor jouw vader, zoals hij gewend is. En je zult het aan je vader brengen, en hij zal eten, zodat je vader je mag zegenen voordat hij sterft. Maar Jacob zei tegen zijn moeder Rebecca: Esau mijn broeder is een harig man, maar ik ben een glad man. Laat de vader mij niet aanraken, anders zal ik voor zijn ogen zijn als iemand die minacht, en zal ik een vloek over mijzelf brengen, en geen zegen. Maar de moeder zei tegen hem: Op mij komt jouw vloek, kind, luister alleen maar naar mijn stem, en ga en breng het mij. Maar hij ging, nam het en bracht het naar zijn moeder, en zijn moeder maakte lekkernijen, zoals zijn vader ervan hield.

En Rebecca nam het mooie gewaad van Esau, haar oudere zoon, dat bij haar in het huis was, en kleedde daarmee Jacob, haar jongere zoon. En zij plaatste de huiden van de jonge geiten om zijn armen, en op de naakte delen van zijn nek. En zij gaf de lekkernijen en de broden die zij gemaakt had in de handen van Jakob, haar zoon. En hij bracht het aan zijn vader en zei: vader. En hij zei: zie, hier ben ik, wie bent gij, mijn kind? En Jakob zei tegen zijn vader: Ik ben Esau, uw eerstgeborene. Ik heb gedaan zoals u mij sprak. Sta op, ga zitten en eet van mijn jacht, opdat uw ziel mij zegene. Isaac zei tegen zijn zoon: Wat is dit, dat je zo snel hebt gevonden, o kind? En hij zei: Wat de Heer, jouw God, voor mij heeft gegeven. Maar Isaak zei tot Jakob: kom dichtbij mij, en ik zal je betasten, kind, of jij mijn zoon Esau bent of niet.

Jacob naderde zijn vader Isaak, en hij betastte hem, en hij zei: De stem is wel de stem van Jacob, maar de handen zijn de handen van Esau. En hij herkende hem niet, want zijn handen waren harig als de handen van Esau, zijn broer, en hij zegende hem. En hij zei: Ben jij mijn zoon Esau? En hij zei: Ik. En hij zei: Breng het tot mij, en ik zal eten van jouw wild, mijn kind, opdat mijn ziel jou zal zegenen. En hij bracht het tot hem, en hij at, en hij bracht hem wijn, en hij dronk. En Isaak, zijn vader, zei tot hem: Kom dichterbij, en kus mij, mijn kind. En naderbij gekomen kuste hij hem, en rook de geur van zijn kledingstukken, en zegende hij hem, en zei: zie, de geur van mijn zoon is als de geur van een vol veld dat de Heer gezegend heeft. En moge God aan jou geven van de dauw van de hemel, en van de rijkdom van de aarde, en overvloed van graan en wijn. En laat naties u dienen, en laat heersers zich voor u neerbuigen, en word heer over uw broer, en de zonen van uw vader zullen zich voor u neerbuigen, wie u vervloekt zij vervloekt, maar wie u zegent zij gezegend.

En het gebeurde nadat Isaak opgehouden was met het zegenen van Jakob, zijn zoon, en het gebeurde, toen Jakob weggegaan was van het aangezicht van Isaak, zijn vader, dat Esau, zijn broeder, van de jacht kwam. En hij maakte zelf ook lekkernijen, en bracht ze naar zijn vader, en zei tot zijn vader: Laat mijn vader opstaan en eten van de jacht van zijn zoon, zodat uw ziel mij mag zegenen. En Isaak, zijn vader, zei tot hem: Wie ben jij? En hij zei: Ik ben jouw zoon, de eerstgeborene Esau. Isaak was zeer verbijsterd met grote verbijstering, en zei: Wie heeft dan

voor mij gejaagd en mij wild gebracht, en ik heb van alles gegeten voordat jij kwam? En ik heb hem gezegend, en gezegend zal hij zijn. Het gebeurde dat toen Esau de woorden van zijn vader Isaak hoorde, hij een luide en zeer bittere kreet uitte, en hij zei: zegen mij ook, vader. Hij zei tegen hem: Jouw broer is gekomen met bedrog en heeft jouw zegen genomen. En hij zei: Terecht werd zijn naam Jakob genoemd, want hij heeft mij bedrogen, zie, dit is de tweede keer: mijn eerstgeboorterecht heeft hij genomen, en nu heeft hij mijn zegen genomen. En Esau zei tot zijn vader: Hebt u geen zegen voor mij overgelaten, vader? Antwoordend zei Isaac tot Esau: als ik hem tot heer over jou heb gemaakt, en al zijn broers tot zijn dienaren heb gemaakt, en hem met graan en wijn heb ondersteund, wat zal ik dan voor jou doen, mijn kind? Maar Esau zei tegen zijn vader: Hebt u niet één zegen voor mij, vader? Zegen mij toch ook, vader. Toen Isaac diep bewogen werd, schreeuwde Esau luid en weende. Antwoordend zei Isaak, zijn vader, tot hem: Zie, van de rijkdom der aarde zal jouw woning zijn, en van de dauw des hemels van boven. En op jouw zwaard zul je leven, en je zult je broer dienen, maar het zal zijn wanneer je zijn juk verbreekt en van je nek verwijdert.

En Esau koesterde een wrok tegen Jacob over de zegen waarmee zijn vader hem gezegend had, en Esau zei in zijn gedachten: laten de dagen van rouwen om mijn vader naderen, opdat ik Jacob mijn broer mag doden. Het werd aan Rebecca gerapporteerd wat Esau, haar oudere zoon, had gezegd, en zij liet Jakob, haar jongere zoon, roepen en zei tot hem: Zie, Esau,

jouw broeder, dreigt jou te doden. Nu daarom, kind, luister naar mijn stem, en sta op en vlucht naar Mesopotamië naar Laban mijn broer in Haran. En woon enige dagen bij hem, totdat de toorn zich afkeert, en de woede van uw broer van u wijkt, en hij vergeet wat u hem hebt aangedaan, en dan zal ik u van daar laten halen, opdat ik niet ooit van mijn twee kinderen beroofd word op één dag. Rebecca zei tegen Isaac: Ik ben het leven moe geworden vanwege de dochters van de zonen van Heth. Als Jacob een vrouw zal nemen van de dochters van dit land, wat heb ik dan nog aan het leven?

28

Maar Isaac riep Jacob, zegende hem en gebood hem, zeggende: Gij zult geen vrouw nemen uit de dochters van de Kanaänieten. Sta op en vlucht naar Mesopotamië, naar het huis van Bethuel, de vader van jouw moeder, en neem voor jezelf van daar een vrouw uit de dochters van Laban, de broeder van jouw moeder. Maar mijn God zal jou zegenen, en jou vermeerderen, en jou vermenigvuldigen, en je zult tot verzamelingen van natiën worden. En moge hij aan jou de zegen van Abraham mijn vader geven, aan jou en aan jouw zaad na jou, om het land van jouw vreemdelingschap te erven, dat God aan Abraham gaf. En Isaak zond Jakob weg, en hij ging naar Mesopotamië, naar Laban, de zoon van Bethuël de Syriër, de broer van Rebekka, de moeder van Jakob en Esau.

Esau zag echter dat Isaac Jacob zegende en hem naar Mesopotamië van Syrië zond om voor zichzelf een vrouw van daar te nemen, bij het zegenen van hem, en hem gebood, zeggende: gij zult geen vrouw nemen uit de dochters van de Kanaänieten. En Jacob hoorde naar zijn vader en zijn moeder, en hij ging naar Mesopotamië van Syrië. En Esau had gezien dat de dochters van Kanaän slecht waren in de ogen van Isaak, zijn vader, Esau ging naar Ishmael, en nam Maeleth, de dochter van Ishmael de zoon van Abraham, de zuster van Nebaioth, tot vrouw bij zijn vrouwen.

En Jacob ging uit van de put van de eed en hij ging naar Haran. En hij kwam bij een plaats en hij sliep daar, want de zon was ondergegaan, en hij nam van de stenen van de plaats, en hij legde ze bij zijn hoofd, en hij sliep op die plaats. En hij droomde, en zie, een ladder stond vastgesteld op de aarde, waarvan het hoofd de hemel bereikte, en de boodschappers van God gingen omhoog en omlaag daarop. De Heer stond echter op haar geleund, en zei: Ik ben de God van Abraham, uw vader, en de God van Isaak. Vrees niet, het land waarop jij slaapt, zal Ik aan jou geven, en aan uw nageslacht. En jouw zaad zal zijn als het zand van de aarde, en het zal zich verspreiden naar de zee, en het zuiden, en het noorden, en het oosten, en alle stammen van de aarde zullen gezegend worden in jou, en in jouw zaad. En zie, ik ben met jou, jou bewakend op alle wegen waar je ook gaat, en ik zal jou terugbrengen naar dit land, omdat ik jou niet zal verlaten, totdat ik alles gedaan heb wat ik tot jou gesproken heb. En Jacob ontwaakte uit zijn slaap, en zei: De Heer is in deze

plaats, en ik wist het niet. En hij vreesde en zei: Hoe vreeswekkend is deze plaats! Dit is niet anders dan het huis Gods, en dit is de poort van de hemel. En Jacob stond 's morgens op, en nam de steen die hij daar onder zijn hoofd had geplaatst, en hij richtte hem op als een zuil, en hij goot olie op de top ervan. En hij noemde die plaats huis Gods, en Oulamlouz was eerder de naam van de stad. En Jakob deed een gelofte, zeggend: Als de Heer God met mij is, en Hij mij bewaart op deze weg die ik ga, en Hij mij brood geeft om te eten, en een kledingstuk om aan te trekken, en hij keert mij met redding terug naar het huis van mijn vader, en de Heer zal mij tot God zijn. En deze steen, die ik als pijler heb opgericht, zal voor mij een huis Gods zijn, en van alles wat u mij geeft, zal ik u het tiende deel geven.

29

En Jacob hief zijn voeten op en ging naar het land van het oosten, naar Laban de zoon van Bethuel de Syriër, de broer van Rebecca, de moeder van Jacob en Esau. En hij ziet, en zie, een put in de vlakte, en daar waren drie kudden schapen die bij de put rustten, want uit die put drenkte men de kudden, en een grote steen lag op de opening van de put. En daar werden alle kudden verzameld, en zij rolden de steen weg van de opening van de put, en zij gaven de schapen te drinken, en zij plaatsten de steen terug op de opening van de put naar zijn plaats. Jakob zei tegen hen: Broeders, vanwaar bent u? En zij zeiden: Wij zijn uit Haran. Hij zei tegen hen: Kennen jullie Laban, de zoon van

Nahor? Zij zeiden: Wij kennen hem. Hij zei tegen hen: Is hij gezond? En zij zeiden: Hij is gezond, en zie, Rachel zijn dochter komt met de schapen. En Jacob zei: Er is nog veel van de dag over, het is nog niet het uur om het vee te verzamelen; nadat jullie de schapen gewaterd hebben, ga weg en weid ze. Maar zij zeiden: Wij zullen niet kunnen, totdat alle herders verzameld zijn, en zij de steen van de opening van de put wegrollen, en wij de schapen drenken. Terwijl hij nog tot hen sprak, en zie, Rachel de dochter van Laban kwam met de schapen van haar vader, want zij hoedde de schapen van haar vader. Het gebeurde dat toen Jacob Rachel zag, de dochter van Laban, de broer van zijn moeder, en de schapen van Laban, de broer van zijn moeder, Jacob naderbij kwam en de steen van de opening van de put wegrolde, en hij drenkte de schapen van Laban, de broer van zijn moeder. En Jacob kuste Rachel, en hij verhief zijn stem en weende. En hij rapporteerde aan Rachel dat hij de broeder van haar vader was en dat hij de zoon van Rebecca was, en zij rende en rapporteerde aan haar vader volgens deze woorden. Het gebeurde dat toen Laban de naam Jacob, de zoon van zijn zuster, hoorde, hij naar hem toe rende om hem te ontmoeten, en hem omhelsde en kuste, en hem zijn huis binnenbracht, en Jacob vertelde aan Laban al deze woorden. En Laban zei tot hem: u bent uit mijn beenderen en uit mijn vlees, en hij was een maand dagen bij hem.

Maar Laban zei tot Jakob, omdat je mijn broeder bent, zul je mij niet gratis dienen, vertel mij wat jouw loon is? De Laban had twee dochters, de naam van de oudste was Lea, en de naam van

de jongste was Rachel. De ogen van Leah waren zwak, maar Rachel was mooi van vorm en zeer mooi van verschijning. Jacob hield echter van Rachel, en hij zei: Ik zal u zeven jaren dienen voor Rachel, uw jongere dochter. Laban zei tegen hem: Het is beter dat ik haar aan jou geef, dan dat ik haar aan een andere man geef; woon bij mij. En Jacob diende zeven jaren voor Rachel, en zij waren voor hem als weinige dagen, vanwege zijn liefde voor haar. Jakob zei tegen Laban: Geef mij mijn vrouw, want de dagen zijn vervuld, zodat ik tot haar kan ingaan. Laban verzamelde alle mannen van de plaats en maakte een bruiloft. En het werd avond, en hij nam Lea, zijn dochter, en bracht haar binnen naar Jakob, en Jakob ging bij haar binnen. En Laban gaf aan zijn dochter Lea zijn dienstmaagd Zelfa, aan haar als dienstmaagd. Het gebeurde maar 's morgens, en zie, het was Lea. Jakob zei tegen Laban: Wat heb je mij aangedaan? Heb ik niet voor Rachel bij jou gediend? En waarom heb je mij bedrogen? Maar Laban antwoordde: Het is niet zo in onze plaats, om de jongere te geven vóór de oudere. Voltooi daarom de week van deze, en ik zal aan jou ook deze geven in ruil voor het werk dat je bij mij werkt, nog eens zeven andere jaren. Jacob deed dus zo, en vervulde de week van deze, en Laban gaf hem Rachel, zijn dochter, tot vrouw. Laban gaf aan zijn dochter Bilhah, zijn dienstmaagd, haar tot dienstmaagd. En hij ging in tot Rachel, en hij hield meer van Rachel dan van Lea, en hij diende hem nog zeven jaar.

Maar toen de Heer God zag dat Lea gehaat werd, opende Hij haar baarmoeder, maar Rachel was onvruchtbaar. En Lea werd

zwanger en baarde een zoon voor Jakob, en zij noemde zijn naam Ruben, zeggende: omdat de Heer mijn vernedering heeft gezien en mij een zoon heeft gegeven, daarom zal mijn man mij nu liefhebben. En zij ontving weer en baarde een tweede zoon voor Jakob, en zij zei: Omdat de Heer gehoord heeft dat ik gehaat word, heeft Hij mij ook deze gegeven, en zij riep zijn naam Simeon. En zij werd nog zwanger en baarde een zoon, en zij zei: nu zal mijn man zich aan mij hechten, want ik heb hem drie zonen gebaard; daarom noemde zij zijn naam Levi. En nadat zij wederom ontvangen had, baarde zij een zoon, en zij zei: Nu zal ik hiervoor de Heer danken. Daarom noemde zij zijn naam Judah, en zij hield op met baren.

30

Toen Rachel zag dat zij Jacob geen kinderen had gebaard, werd Rachel jaloers op haar zuster, en zij zei tegen Jacob: Geef mij kinderen, want anders sterf ik. Boos geworden zei Jacob tegen Rachel: Ben ik soms in de plaats van God, die jou de vrucht van de schoot heeft onthouden? Rachel zei tegen Jacob: Zie, mijn dienstmaagd Bilhah, ga naar haar toe, en zij zal baren op mijn knieën, en ook ik zal kinderen krijgen door haar. En zij gaf hem Bilhah, haar dienstmaagd, tot vrouw, en Jakob ging tot haar in. En Bilhah, de dienstmaagd van Rachel, werd zwanger en baarde Jakob een zoon. En Rachel zei: God heeft mij geoordeeld, en Hij heeft mijn stem gehoord, en Hij heeft mij een zoon gegeven, daarom riep zij zijn naam Dan. En Bilha, de dienstmaagd van

Rachel, werd nog eens zwanger en baarde een tweede zoon voor Jakob. En Rachel zei: Mijn God heeft voor mij gestreden, en ik heb geworsteld met mijn zuster, en ik heb het gewonnen, en zij riep zijn naam Naphtali. Lea zag echter dat zij ophield met baren, en zij nam Zelfa haar dienstmaagd, en gaf haar aan Jakob tot vrouw, en hij ging tot haar in. En Zelpha, de dienstmaagd van Lea, ontving en baarde Jakob een zoon. En Leah zei: Wat een geluk! en zij noemde hem Gad. En Zelpha, de dienstmaagd van Lea, ontving nog, en baarde Jakob een tweede zoon. En Leah zei: Gezegend ben ik, omdat de vrouwen mij gezegend zullen noemen, en zij riep zijn naam Asher. Ruben ging in de dagen van de tarweoogst en vond alruinappels in het veld, en bracht ze naar Lea, zijn moeder. Rachel zei tegen Lea, haar zuster: Geef mij van de alruinen van jouw zoon. Maar Leah zei: Is het niet genoeg voor jou dat je mijn man hebt genomen? Zul je ook de alruinen van mijn zoon nemen? Maar Rachel zei: Niet zo, laat hem deze nacht met jou slapen in plaats van de alruinen van jouw zoon. Jacob kwam 's avonds van het veld binnen, en Lea ging hem tegemoet, en zei: Bij mij zul je vandaag binnengaan, want ik heb jou gehuurd in plaats van de alruinwortels van mijn zoon, en hij sliep die nacht met haar. En God hoorde Leah, en zij ontving en baarde Jakob een vijfde zoon. En Lea zei: God heeft mij mijn loon gegeven, omdat ik mijn dienstmaagd aan mijn man gaf, en zij riep zijn naam Issachar, wat loon betekent. En Lea werd nog zwanger en baarde een zesde zoon voor Jakob. En Lea zei: God heeft mij een goed geschenk gegeven in deze tijd, nu zal mijn man mij kiezen, want ik heb hem zes zonen gebaard, en zij riep zijn naam Zebulon. En hierna baarde zij een

dochter, en hij noemde haar naam Dina. Maar God herinnerde zich Rachel, en God luisterde naar haar, en opende haar baarmoeder. En na opgevat te hebben baarde zij Jacob een zoon, en Rachel zei: God heeft mijn smaad weggenomen. En zij noemde zijn naam Jozef, zeggende: Moge God mij nog een andere zoon toevoegen.

Het gebeurde dat toen Rachel Joseph baarde, Jacob tot Laban zei: zend mij weg, opdat ik naar mijn plaats mag gaan, en naar mijn land. Geef mijn vrouwen terug, en mijn kinderen, voor wie ik jou heb gediend, opdat ik mag weggaan, want jij weet de dienstbaarheid die ik jou heb gediend. Maar Laban zei tegen hem: Als ik gunst heb gevonden in jouw ogen - ik heb gewicheld - want God heeft mij gezegend bij jouw komst. Specificeer jouw loon tegenover mij, en ik zal het geven. Maar Jacob zei: jij weet wat ik voor jou heb gedaan, en hoeveel van jouw vee bij mij was. Want klein was wat u had voordat ik kwam, en het groeide tot een menigte, en de Heer God heeft u gezegend door mijn toedoen; wanneer zal ik nu dus ook voor mijzelf een huis maken? En Laban zei tegen hem: Wat zal ik je geven? En Jakob zei tegen hem: Je hoeft mij niets te geven, als je dit woord voor mij doet, zal ik weer jouw schapen hoeden en bewaken. Laat al jouw schapen vandaag passeren, en scheid vandaar elk donker schaap onder de lammeren, en elk gestreept en gespikkeld schaap onder de geiten, dat zal mijn beloning zijn. En mijn rechtvaardigheid zal tot mij luisteren op de volgende dag, omdat mijn beloning voor u is: alles dat niet gespikkeld en gestreept is onder de geiten, en donker onder de lammeren, zal als gestolen

bij mij worden beschouwd. Laban zei tegen hem: laat het zijn volgens jouw woord. En hij scheidde op die dag de gespikkelde en gevlekte bokken, en alle gespikkelde en gevlekte geiten, en alles wat donker was onder de lammeren, en alles wat wit was onder hen, en gaf deze door de hand van zijn zonen. En hij verwijderde een afstand van drie dagreizen, en tussen hen en tussen Jakob, maar Jakob hoedde de overgebleven schapen van Laban. Jacob nam voor zichzelf een verse staf van storax, van walnoot en van plataan, en Jacob schilde ze met witte schillen, en door het groene af te schrapen verscheen het witte dat hij schilde gevarieerd op de staven. En hij plaatste de stokken die hij geschild had in de troggen van de drinkbakken met water, zodat wanneer de schapen zouden komen om te drinken, zij voor de stokken zouden zijn wanneer zij kwamen om te drinken, en de schapen zouden bevrucht worden bij de stokken. En de schapen waren tochtig bij de stokken, en de schapen baarden puur witte en bonte en grijs gevlekte lammeren. De lammeren echter scheidde Jacob, en hij plaatste voor de schapen een gestreepte ram, en alles wat gevarieerd was onder de lammeren, en hij scheidde voor zichzelf kuddes apart, en hij mengde ze niet bij de schapen van Laban. Het gebeurde in de tijd waarin de schapen loops waren en in de baarmoeder ontvingen, dat Jacob de staven voor de schapen in de troggen plaatste, opdat zij zouden concipieren volgens de staven. Wanneer de schapen baarden, plaatste hij ze niet, maar het gebeurde dat de ongemerkte van Laban waren en de gemerkte van Jakob. En de man werd buitengewoon rijk, en het gebeurde dat hij veel vee had, en ossen, en dienaren, en dienstmaagden,

en kamelen, en ezels.

31

Maar Jacob hoorde de woorden van de zonen van Laban, die zeiden: Jacob heeft alles van onze vader genomen, en uit wat van onze vader was heeft hij al deze rijkdom gemaakt. En Jacob zag het gezicht van Laban, en zie, het was niet tegenover hem zoals gisteren en eergisteren. De Heer zei tegen Jakob: Keer terug naar het land van uw vader en naar uw geslacht, en Ik zal met u zijn. Maar Jacob riep Lea en Rachel naar de vlakte waar de kudden waren. En hij zei tegen hen: Ik zie het gezicht van jullie vader, dat het niet naar mij is zoals gisteren en eergisteren, maar de God van mijn vader was met mij. En jullie weten zelf dat ik met al mijn kracht jullie vader heb gediend. Maar jullie vader heeft mij bedrogen, en hij heeft mijn loon tien keer veranderd, en God heeft hem niet toegestaan mij kwaad te doen. Als hij zo zegt: De gevarieerde zullen jouw loon zijn, dan zullen alle schapen gevarieerde baren; als hij maar zegt: De witte zullen jouw loon zijn, dan zullen alle schapen witte baren. En God nam al het vee van jullie vader weg en gaf het aan mij. En het gebeurde toen de schapen ontvingen in de baarmoeder, dat ik in mijn slaap met mijn ogen zag, en zie, de bokken en de rammen die opgingen op de schapen en de geiten waren zeer wit en gevlekt en askleurig gespikkeld. En de Boodschapper van God zei tot mij in een droom: Jakob. En ik zei: Wat is er? En hij zei: Sla uw ogen op en zie de bokken en de rammen die de

schapen en de geiten bespringen, gevlekt en bont en askleurig gespikkeld, want ik heb alles gezien wat Laban u aandoet. Ik ben de God die aan jou verschenen is in de plaats van God, waar je daar een pilaar voor mij gezalfd hebt, en waar je daar een gelofte aan mij gedaan hebt. Nu daarom, sta op en ga uit deze aarde, en vertrek naar het land van jouw geboorte, en ik zal met jou zijn. En Rachel en Lea antwoordden en zeiden tot hem: Is er voor ons nog een deel of erfenis in het huis van onze vader? Zijn wij niet als vreemden voor hem gerekend? Want hij heeft ons verkocht, en hij heeft ons zilver verslonden door het te verslinden. Alle rijkdom en glorie, die de God van onze vader heeft weggenomen, zal aan ons zijn en aan onze kinderen. Nu daarom, doe alles wat God tot jou heeft gezegd. Maar Jacob stond op en zette zijn vrouwen en zijn kinderen op de kamelen, En hij nam al zijn bezittingen mee, en al zijn bagage die hij in Mesopotamië had verkregen, en al het zijne, om naar zijn vader Isaak te gaan naar het land Kanaän. Laban ging zijn schapen scheren, maar Rachel stal de beelden van haar vader. Jacob verborg het echter voor Laban de Syriër, door het hem niet te melden dat hij vluchtte. En hij vluchtte met alles wat van hem was, stak de rivier over en haastte zich naar het gebergte Gilead. Het werd aan Laban de Syriër op de derde dag gerapporteerd dat Jakob gevlucht was. En nadat hij zijn broeders met zich had genomen, achtervolgde hij hem zeven dagen lang, en haalde hem in bij de berg Gilead. Maar God kwam in een droom in de nacht naar Laban de Syriër, en zei tot hem: Wacht jezelf dat je nooit kwade dingen spreekt met Jacob. En Laban haalde Jacob in, en Jacob had zijn tent opgezet in het gebergte, en Laban had

zijn broeders geplaatst in het gebergte Gilead. Maar Laban zei tot Jacob: Wat heb je gedaan? Waarom ben je in het geheim gevlucht, en heb je mij bestolen, en heb je mijn dochters weggevoerd als gevangenen met het zwaard? En als je het mij had aangekondigd, zou ik je hebben weggezonden met vreugde, en met muzikanten, en met trommels, en met een lier. En ik werd niet waardig geacht om mijn kinderen en mijn dochters te kussen, maar nu heb je dwaas gehandeld. En nu is mijn hand sterk om jou kwaad te doen, maar de God van jouw vader zei gisteren tot mij: Wacht jezelf dat je nooit kwade dingen spreekt met Jakob. Nu daarom ben je gegaan, want je verlangde ernaar te vertrekken naar het huis van jouw vader, waarom heb je mijn goden gestolen? Maar Jacob antwoordde en zei tot Laban: Omdat ik bang was, want ik dacht: misschien neemt u uw dochters van mij weg, en al het mijne. En Jacob zei: bij wie je jouw goden zou vinden, zal niet leven voor onze broers, herken wat van het jouwe bij mij is, en neem het, en hij herkende niets bij hem, maar Jacob wist niet dat Rachel zijn vrouw hen gestolen had. Laban ging naar binnen en doorzocht het huis van Lea, maar vond niets, en ging uit het huis van Lea, en doorzocht het huis van Jakob, en het huis van de twee dienstmaagden, maar vond niets, en ging ook naar binnen in het huis van Rachel. Rachel nam de afgodsbeelden, wierp ze in de zadeltassen van de kameel en ging erop zitten. En zij zei tot haar vader: Neem het niet kwalijk, heer, ik kan niet voor u opstaan, omdat ik de gewoonte van de vrouwen heb. Laban doorzocht het gehele huis en vond de beelden niet. Jacob werd boos en vocht met Laban, en Jacob antwoordde en zei tegen Laban: wat is mijn misdaad

en wat is mijn zonde, dat jij mij achtervolgde? En omdat je al mijn huisvaten doorzocht hebt, wat heb je gevonden van al de vaten van jouw huis? Leg het hier neer voor jouw broers en mijn broers, en laat hen oordelen tussen ons tweeën. Deze twintig jaren ben ik met jou geweest, jouw schapen en jouw geiten werden niet kinderloos gemaakt, de rammen van jouw schapen heb ik niet verslonden. Wat door wilde dieren gedood was heb ik niet aan jou gebracht, ik betaalde het terug van mijzelf, diefstallen van overdag en diefstallen van 's nachts. Ik werd overdag verbrand door de hitte en door de vorst van de nacht, en de slaap week van mijn ogen. Deze twintig jaren ben ik in jouw huis geweest, ik heb jou veertien jaren gediend in plaats van jouw twee dochters, en zes jaren bij jouw schapen, en je hebt mijn loon tien keer bedrogen. Als de God van mijn vader Abraham, en de vrees van Isaak, niet met mij was geweest, zou je mij nu met lege handen hebben weggezonden. Mijn vernedering en de arbeid van mijn handen heeft God gezien, en Hij heeft jou gisteren bestraft.

Maar Laban antwoordde en zei tot Jakob: de dochters zijn mijn dochters, en de zonen zijn mijn zonen, en het vee is mijn vee, en alles wat jij ziet is van mij, en wat betreft mijn dochters, wat zal ik deze vandaag doen, of hun kinderen die zij gebaard hebben? Nu daarom, kom, laat ik een verbond maken tussen mij en jou, en het zal zijn tot een getuigenis tussen mij en jou. Maar hij zei tot hem: zie, niemand is met ons; zie, God is getuige tussen mij en jou. Maar Jacob nam een steen en richtte hem op als pilaar. Maar Jacob zei tot zijn broers: Verzamel stenen, en zij

verzamelden stenen en maakten een heuvel, en zij aten daar op de heuvel, en Laban zei tot hem: Deze hoop getuigt tussen mij en jou vandaag. En Laban noemde hem hoop van de getuigenis, maar Jakob noemde hem hoop getuige. Laban zei tegen Jacob: Zie, deze hoop en de pilaar die ik heb opgericht tussen mij en jou, deze hoop getuigt, en deze pilaar getuigt, daarom werd de naam de hoop getuigt gegeven. En het gezicht, waarvan hij zei, moge God erop toezien tussen mij en jou, omdat wij ons zullen afscheiden de een van de ander. Als je mijn dochters zult vernederen, als je vrouwen neemt naast mijn dochters, zie, niemand is bij ons die het ziet, God is getuige tussen mij en jou. Als ik niet naar jou oversteek, en jij niet naar mij oversteekt voorbij deze heuvel en deze pilaar, met kwade bedoelingen. De God van Abraham en de God van Nahor zullen oordelen tussen ons, en Jakob zwoer bij de vrees van zijn vader Isaak. En hij offerde een offer op de berg, en hij riep zijn broers, en zij aten en dronken, en zij sliepen op de berg.

32

Maar Laban stond 's morgens op, kuste zijn zonen en zijn dochters, en zegende hen, en Laban keerde zich om en ging weg naar zijn plaats.

En Jacob ging zijn eigen weg, en toen hij opkeek zag hij het kamp van God dat gekampeerd was, en de boodschappers van God kwamen hem tegemoet. Jacob zei, toen hij hen zag: Dit is

het kamp van God, en hij noemde de naam van die plaats Machanaïm.

Jacob zond boodschappers voor zich uit naar zijn broer Esau, naar het land Seir, naar het land Edom. En hij gebood hen, zeggende: Zo zult u zeggen tot mijn heer Esau: Zo zegt uw dienaar Jakob: Met Laban heb ik verbleven, en ik heb vertraagd tot nu toe. En er werden tot mij ossen en ezels en schapen en dienaren en dienstmaagden, en ik zond te berichten aan de heer mijn Esau, opdat uw dienaar gunst vindt voor uw. En de boodschappers keerden terug naar Jakob en zeiden: Wij kwamen bij uw broer Esau, en zie, hij komt u tegemoet met vierhonderd mannen. Jakob vreesde zeer en was benauwd, en hij verdeelde het volk dat met hem was, en de ossen, en de kamelen, en de schapen, in twee kampen. En Jacob zei: als Esau in het ene kamp komt en het verslaat, zal het tweede kamp gered worden. Jakob zei: God van mijn vader Abraham, en God van mijn vader Isaak, Heer, u die tot mij gezegd hebt: ga terug naar het land van uw geboorte, en ik zal u goed doen, Laat het mij genoeg zijn van alle gerechtigheid en van alle waarheid die u uw dienaar deed, want met deze mijn staf overstak ik deze Jordaan, maar nu ben ik tot twee kampen geworden. Verlos mij uit de hand van mijn broer, uit de hand van Esau, omdat ik hem vrees, opdat hij niet ooit, komende, mij slaat en de moeder met de kinderen. Maar U zei: Ik zal u goed doen, en ik zal uw nageslacht maken als het zand van de zee, dat niet zal worden geteld vanwege de menigte. En hij sliep daar die nacht, en hij nam van de geschenken die hij had meegebracht, en hij zond ze

uit naar Esau, zijn broer. tweehonderd geiten, twintig bokken, tweehonderd schapen, twintig rammen, Dertig zogende kamelen met hun jongen, veertig koeien, tien stieren, twintig ezels en tien veulens. En hij gaf ze aan zijn dienaren, kudde volgens kudde afzonderlijk, en hij zei aan zijn dienaren: ga vóór mij uit, en maak tussenruimte tussen kudde en kudde. En hij gebood de eerste, zeggende: als Esau, mijn broeder, jou ontmoet en jou vraagt, zeggende: van wie ben jij, en waar ga je heen, en van wie zijn deze dingen die voor jou uitgaan? Je zult zeggen: van uw dienaar Jakob heeft hij geschenken gezonden aan mijn heer Esau, en zie, hij is achter ons. En hij beval de eerste, en de tweede, en de derde, en allen die voor de kudden uitgingen, zeggende: volgens dit woord spreekt tot Esau wanneer hij jullie vindt. En jullie zullen zeggen: zie, uw dienaar Jakob komt achter ons. Want hij zei: ik zal zijn gezicht verzoenen met de geschenken die voor hem uitgaan, en na dit zal ik zijn gezicht zien, want misschien zal hij mijn gezicht aannemen. En de geschenken gingen voor hem uit, maar hijzelf sliep die nacht in het kamp. Maar die nacht stond hij op, nam de twee vrouwen, en de twee dienstmaagden, en zijn elf kinderen, en stak de oversteekplaats van de Jabbok over. En hij nam hen, overstak de bergstroom en bracht al het zijne over.

Maar Jakob bleef alleen achter, en een man worstelde met hem tot de morgen. Hij zag maar dat hij niet in staat was tegen hem, en hij raakte de holte van zijn dij aan, en de holte van Jakobs dij werd verdoofd tijdens het worstelen met hem. En hij zei tot hem: Laat mij gaan, want de dageraad is aangebroken. Maar hij

zei: Ik zal u niet laten gaan, tenzij u mij zegent. Hij zei tegen hem: Wat is jouw naam? En hij zei: Jakob. En Hij zei tot hem: Jouw naam zal niet meer Jakob worden genoemd, maar Israël zal jouw naam zijn, omdat je met God hebt gestreden, en met mensen machtig zult zijn. Jacob vroeg en zei: Vertel mij uw naam. En hij zei: Waarom vraagt u naar mijn naam? En hij zegende hem daar. En Jakob noemde die plaats Vorm van God, want ik zag God aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel werd gered. De zon ging voor hem op toen hij de gedaante van God voorbijging, maar hij hinkte op zijn dij. Daarom zullen de zonen van Israël de pees die verdoofd werd, die op de holte van de dij is, niet eten tot op deze dag, omdat hij de holte van de dij van Jakob raakte, de pees die verdoofd werd.

33

Jakob keek op met zijn ogen en zag, en zie, Esau zijn broer kwam, en vierhonderd mannen met hem, en Jakob verdeelde de kinderen over Lea, en over Rachel, en de twee dienstmaagden. En hij plaatste de twee dienstmaagden en hun zonen vooraan, en Lea en haar kinderen daarachter, en Rachel en Jozef als laatsten. Maar hijzelf ging voorwaarts vóór hen, en hij boog zeven keer neer op de aarde, totdat hij zijn broer naderde. En Esau rende hem tegemoet, en omhelsde hem, viel op zijn nek, en kuste hem, en beiden weenden. En opgeblikt hebbend zag Esau de vrouwen en de kinderen, en zei: wat zijn deze dingen aan jou? maar hij zei: de kinderen, aan wie God genade heeft gehad

aan jouw dienaar. En de jonge vrouwen naderden met hun kinderen, en zij bogen zich neer. En Leah naderde met haar kinderen, en zij bogen. En daarna naderden Rachel en Joseph, en zij bogen. En hij zei: Wat betekenen voor jou al deze kampen die ik heb ontmoet? En hij zei: Opdat jouw dienaar gunst vindt voor jou, heer. Maar Esau zei: Ik heb veel, broeder, laat het jouwe van jou zijn. Jakob zei: Als ik gunst heb gevonden in uw ogen, aanvaard dan de geschenken uit mijn handen, want daarom heb ik uw aangezicht gezien, zoals iemand het aangezicht van God zou mogen zien, en gij zult mij welgezind zijn. Neem mijn zegeningen, die ik aan jou bracht, omdat God mij genade heeft betoond, en ik heb alles, en hij drong bij hem aan, en hij nam. En hij zei: Laten wij vertrekken en rechtdoor gaan. Maar hij zei tegen hem: mijn heer weet dat de kinderen teder zijn, en de schapen en de koeien bij mij zogen, als ik hen dus een dag voortjaag, zal al het vee sterven. Laat de heer mijn voor gaan voor zijn kind, maar ik zal versterken in de weg volgens rust van de reis voor mij, en volgens voet van de jonge mannen, totdat ik kom naar de heer mijn naar Seir. Maar Esau zei: ik zal bij jou laten van het volk dat met mij is. Maar hij zei: waarom dit? Het is voldoende dat ik gunst heb gevonden in jouw ogen, heer. Maar Esau keerde op die dag terug naar zijn weg naar Seir. En Jacob vertrok naar Tenten, en hij maakte daar voor zichzelf huizen, en voor zijn vee maakte hij tenten; daarom noemde hij de naam van die plaats Tenten.

En Jacob kwam in Salem, de stad van Shechem, die in het land Kanaän is, toen hij terugkeerde uit Mesopotamië in Syrië, en hij

sloeg zijn kamp op tegenover de stad. En hij verwierf het deel van het veld, waar hij daar zijn tent oprichtte, van Emmor, vader van Sychem, voor honderd amnon. En hij stelde daar een altaar op en riep de God van Israël aan.

34

Dinah, de dochter van Lea, die zij aan Jakob baarde, ging uit om de dochters van de plaatselijke bewoners te ontmoeten. En Sichem, de zoon van Emmor de Hiviet, de heerser van het land, zag haar, en hij nam haar, sliep met haar, en vernederde haar. En hij schonk aandacht aan de ziel van Dina, de dochter van Jakob, en hij hield van de maagd, en hij sprak tot haar naar de geest van de maagd. Sichem zei tegen Emmor, zijn vader, zeggende: Neem mij deze kind tot vrouw. Jacob hoorde echter dat de zoon van Emmor zijn dochter Dinah onteerd had, maar zijn zonen waren met zijn vee in de vlakte, en Jacob zweeg totdat zij kwamen. Maar Emmor, de vader van Sichem, ging uit naar Jakob om met hem te spreken. De zonen van Jakob kwamen van het veld, en toen zij het hoorden, werden de mannen diep gekwetst, en het was voor hen zeer pijnlijk, omdat hij een schandelijke daad had gedaan in Israël, door te slapen met de dochter van Jakob, en zo zal het niet zijn. En Emmor sprak tot hen, zeggende: Sichem, mijn zoon, koos met zijn ziel uw dochter, geef haar daarom aan hem tot vrouw, En trouw met ons, geef jullie dochters aan ons, en neem onze dochters voor jullie zonen. En woon bij ons, en zie, het land ligt breed voor jullie open,

woon er, en handel erop, en verwerf bezittingen erin. Sichem zei tegen haar vader en tegen haar broers: Mocht ik gunst vinden bij jullie, en wat jullie ook zeggen, wij zullen het geven. Vermenigvuldig de bruidsschat zeer, en ik zal geven zoals u zou zeggen tot mij, en u zult mij dit kind tot vrouw geven.

De zonen van Jakob antwoordden Sychem en Emmor, zijn vader, met bedrog en spraken tot hen, omdat zij Dinah, hun zuster, bezoedeld hadden. En Simeon en Levi, de broers van Dina, zeiden tot hen: Wij zullen dit niet kunnen doen, onze zuster geven aan een man die een voorhuid heeft, want het is een schande voor ons. Alleen hierin zullen wij aan jullie gelijk gemaakt worden, en wij zullen bij jullie wonen, als jullie worden zoals wij, doordat al jullie mannelijken besneden worden. En wij zullen onze dochters aan jullie geven, en van jullie dochters zullen wij voor ons vrouwen nemen, en wij zullen bij jullie wonen, en wij zullen zijn als één volk. Als u maar niet naar ons luistert om besneden te worden, zullen wij onze dochter meenemen en weggaan. En de woorden bevielen Emmor en Sychem, de zoon van Emmor. En de jongeman vertragde niet om dit woord te doen, want hij was dringend verlangend naar de dochter van Jakob, en hij was de meest geëerde van allen in het huis van zijn vader. Maar Emmor en zijn zoon Sichem kwamen naar de poort van hun stad, en spraken tot de mannen van hun stad, zeggende, Deze mensen zijn vreedzaam, laat hen met ons wonen op de aarde en daarin handel drijven, en zie, de aarde is breed voor hen, hun dochters zullen wij tot vrouwen nemen, en onze dochters zullen wij aan hen geven. Alleen hierin zullen de

mensen aan ons gelijk worden om met ons te wonen, zodat wij één volk zijn, doordat elk mannelijk persoon van ons besneden wordt, zoals ook zij besneden zijn. En hun vee, en de viervoetige dieren, en hun bezittingen, zullen die niet van ons zijn? Laten wij ons alleen hierin aan hen gelijkmaken, en zij zullen met ons wonen. En Emmor en zijn zoon Sychem luisterden, allen die handelden bij de poort van hun stad, en al wat mannelijk was werd besneden in het vlees van hun voorhuid.

Het gebeurde op de derde dag, toen zij in pijn waren, dat de twee zonen van Jakob, Simeon en Levi, de broers van Dina, elk zijn zwaard namen, en veilig de stad binnengingen, en alle mannelijke personen doodden. Zij doodden Emmor en zijn zoon Sychem met het zwaard, namen Dinah uit het huis van Sychem en gingen weg. De zonen van Jacob gingen naar binnen bij de gewonden en plunderden de stad waarin zij Dinah, hun zuster, onteerd hadden. En zij namen hun schapen en hun ossen en hun ezels, zoveel als er in de stad was en zoveel als er in de vlakte was. En zij namen al hun lichamen gevangen, en al hun bagage, en hun vrouwen, en plunderden alles wat in de stad was en alles wat in de huizen was. Jacob zei tegen Simeon en Levi: Jullie hebben mij hatelijk gemaakt, zodat ik slecht ben voor allen die het land bewonen, zowel voor de Kanaänieten als voor de Ferezieten. Ik ben maar weinig in getal, en als zij zich tegen mij verzamelen, zullen zij mij afsnijden, en zal ik vernietigd worden, ik en mijn huis. Maar zij zeiden: Zullen zij dan onze zuster als een hoer gebruiken?

35

God zei tegen Jakob: Sta op, ga naar de plaats Bethel en woon daar, en maak daar een altaar voor de God die aan jou verschenen is, toen jij vluchtte voor het aangezicht van Esau, jouw broer. Maar Jakob zei tot zijn huis en tot allen die met hem waren: neem de vreemde goden die met jullie zijn weg uit jullie midden, en reinig jezelf, en verander jullie gewaden. En laten wij, nadat wij zijn opgestaan, opgaan naar Bethel, en laten wij daar een altaar maken voor de God die naar mij geluisterd heeft in de dag van benauwdheid, die met mij was, en die mij gered heeft op de weg die ik ging. En zij gaven aan Jakob de vreemde goden die in hun handen waren en de oorringen die in hun oren waren, en Jakob verborg ze onder de terebint in Sichem en vernietigde ze tot de dag van vandaag. En Israël vertrok uit Sichem, en er kwam een vrees Gods over de steden rondom hen, en zij vervolgden de zonen Israëls niet. Kwam maar Jacob naar Luz, dat is in het land Kanaän, dat is Bethel, hijzelf en al het volk dat met hem was. En hij bouwde daar een altaar, en hij noemde de naam van de plaats Bethel, want daar was God aan hem verschenen, toen hij vluchtte voor het gezicht van Esau, zijn broer.

Deborah, de voedster van Rebecca, stierf en werd begraven beneden Bethel bij de eik, en Jacob noemde haar naam: Eik van Rouw. God verscheen aan Jakob nog in Luz, toen hij uit Mesopotamië van Syrië kwam, en God zegende hem. En God zei

tot hem: jouw naam zal niet meer Jakob worden genoemd, maar Israël zal jouw naam zijn, en Hij riep zijn naam Israël. Maar God zei tot hem: Ik ben jouw God, vermeerder en vermenigvuldig, naties en vergaderingen van naties zullen uit jou voortkomen, en koningen zullen uit jouw lendenen uitgaan. En het land dat ik aan Abraham en Isaac gaf, aan jou heb ik het gegeven, aan jou zal het zijn, en aan jouw nageslacht na jou zal ik dit land geven. En God ging op van hem, van de plaats waar Hij met hem gesproken had. En Jacob richtte een pilaar op in de plaats waar God met hem gesproken had, een stenen pilaar, en hij goot daarop een plengoffer uit, en hij goot daarop olie. En Jakob riep de naam van de plaats, waar God daar met hem sprak, Bethel. Maar Jacob vertrok uit Bethel en sloeg zijn tent op voorbij de toren van Gader. Het gebeurde toen hij Chabratha naderde om naar Ephrathah te komen, dat Rachel baarde, en zij had een moeilijke bevalling. Het gebeurde dat zij met hevige pijn baarde, en de vroedvrouw zei tot haar: Heb moed, want ook deze is voor jou een zoon. Het gebeurde dat toen zij haar ziel losliet, want zij stierf, zij zijn naam riep: zoon van mijn pijn, maar de vader riep zijn naam Benjamin. Rachel stierf en werd begraven aan de weg van de hippodroom Ephrathah; deze is Bethlehem. En Jacob richtte een zuil op op haar graf, dit is de zuil op het graf van Rachel tot op deze dag. Het gebeurde dat toen Israel in dat land woonde, Ruben ging en sliep met Ballas, de bijvrouw van zijn vader Jakob, en Israel hoorde het, en het was kwaad in zijn ogen. De zonen van Jakob waren twaalf.

De zonen van Lea: de eerstgeborene van Jacob, Reuben, Simeon,

Levi, Juda, Issachar, Zebulon. De zonen van Rachel waren Joseph en Benjamin. De zonen van Ballas, de dienstmaagd van Rachel, waren Dan en Nefthaleim. De zonen van Zilpah, de dienstmaagd van Lea: Gad en Asher. Dit zijn de zonen van Jacob, die hem in Mesopotamië van Syrië geboren werden. Jacob kwam naar Isaac, zijn vader, naar Mamre, naar de stad van de vlakte; dit is Hebron in het land Kanaän, waar Abraham en Isaac verbleven. En de dagen van Isaac, die hij leefde, werden honderd tachtig jaar. En Isaac stierf toen zijn krachten hem begaven, en hij werd toegevoegd aan zijn geslacht, oud en vol van dagen, en zijn zonen Esau en Jacob begroeven hem.

36

Deze zijn de geslachten van Esau, hij is Edom. Esau nam voor zichzelf vrouwen van de dochters van de Kanaänieten: Ada, dochter van Ailom de Hethiet, en Olibema, dochter van Ana, de zoon van Sebegon de Hiviet. En de Basemath, dochter van Ishmael, zuster van Nebaioth. Ada baarde hem Eliphaz, en Basemath baarde Raguel. En Olibema baarde Ieous, en Ieglom, en Kore, deze zonen van Esau, die hem werden geboren in het land Kanaän. Esau nam zijn vrouwen, zijn zonen, zijn dochters, alle mensen van zijn huis, al zijn bezittingen, al het vee, en alles wat hij verworven had, en alles wat hij verkregen had in het land Kanaän, en Esau ging weg uit het land Kanaän van het aangezicht van Jakob, zijn broer. Want hun bezittingen waren vele om samen te wonen, en het land van hun verblijf was niet

in staat hen te dragen, vanwege de menigte van hun bezittingen. Esau vestigde zich in het gebergte Seir; Esau zelf is Edom. Deze zijn de generaties van Esau, vader van Edom, in het gebergte Seir. En dit zijn de namen van de zonen van Esau: Eliphaz, zoon van Ada, de vrouw van Esau, en Raguel, zoon van Basemath, de vrouw van Esau. De zonen van Eliphaz werden Teman, Omar, Zophar, Gothom en Kenaz. Thamna was echter de bijzit van Eliphaz, de zoon van Esau, en zij baarde Eliphaz Amalek; dit waren de zonen van Ada, de vrouw van Esau. Deze waren de zonen van Raguel: Nahath, Zare, Some en Moze; deze waren de zonen van Basemath, de vrouw van Esau. Deze zijn de zonen van Olibemas, dochter van Ana, de zoon van Sebegon, vrouw van Esau; zij baarde aan Esau Ieous, Ieglom en Kore. Deze waren de leiders van de zonen van Esau, de zonen van Eliphaz, de eerstgeborene van Esau: leider Thaiman, leider Omar, leider Zophar, leider Kenaz, Leider Korah, leider Gothom, leider Amalek, deze zijn de leiders van Eliphaz in het land Idumea, deze zijn de zonen van Ada. En deze waren de zonen van Raguel, de zoon van Esau: leider Nahoth, leider Zare, leider Some, leider Moze; deze waren de leiders van Raguel in het land Edom, deze waren de zonen van Basemath, de vrouw van Esau. Deze waren de zonen van Oholibamah, de vrouw van Esau: leider Jeush, leider Jeglom, leider Korah; deze waren de leiders van Oholibamah, de dochter van Ana, de vrouw van Esau. Deze zijn de zonen van Esau, en deze zijn hun leiders, deze zijn de zonen van Edom. Deze zijn de zonen van Seir de Horiet, die het land bewoonde: Lotan, Shobal, Zibeon, Ana, En Dishon, en Asar, en Rison: deze leiders van de Horiet, van de zoon Seir in het

land Edom. De zonen van Lotan werden Chorri en Heman, en de zuster van Lotan was Thamna. Deze zijn de zonen van Shobal: Golam, Manahath, Gaibel, Zophar en Omar. En dit zijn de zonen van Sebegon: Aiah en Ana. Deze is Ana, die de Jamin vond in de wildernis, toen hij de lastdieren hoedde van Sebegon, zijn vader. Deze waren de zonen van Ana: Deson, en Oholibamah, dochter van Ana. Deze zijn de zonen van Dishon: Amadah, en Asban, en Ithran, en Haran. Deze zijn de zonen van Asar: Balaam, Zoukam en Ioukam. Deze zijn de zonen van Rison: As en Vloek. Deze waren de leiders van de Chorieten: leider Lotan, leider Shobal, leider Zibeon, leider Ana, Leider Dishon, leider Asar, leider Rison, deze leiders van de Chorieten in hun leiderschappen in het land Edom.

En dit zijn de koningen die regeerden in Edom, voordat er een koning regeerde in Israël. En Balak, zoon van Beor, regeerde in Edom, en de naam van zijn stad was Dennaba. Maar Balak stierf, en Jobab, zoon van Zara uit Bosorra, regeerde in zijn plaats. Maar Jobab stierf, en Asom uit het land van Thaiman regeerde in zijn plaats. Asom stierf, en in zijn plaats regeerde Adad, zoon van Barad, die Midian neersloeg in de vlakte van Moab, en de naam van zijn stad was Gethaim. Maar Adad stierf, en Samada uit Masrekah regeerde in zijn plaats. Maar Samada stierf, en Saul uit Rooboth aan de rivier regeerde in zijn plaats. Maar Saul stierf, en Ballenon, zoon van Achobor, regeerde in zijn plaats. Ballenon, zoon van Achobor, stierf, en Arad, zoon van Barad, regeerde in zijn plaats, en de naam van zijn stad was Peor, en de naam van zijn vrouw was Metebeel, dochter van Matraith, zoon

van Maizoob. Dit zijn de namen van de leiders van Esau, in hun stammen, volgens hun plaats, in hun landen, en in hun naties: leider Thamna, leider Gola, leider Jether, leider Oholibamah, leider Helas, leider Finon, leider Kenaz, leider Thaiman, leider Mazar, leider Magediel, leider Zaphoin, deze leiders van Edom, in de gebouwde steden in het land van hun bezit, deze Esau, vader van Edom.

37

Jacob woonde in het land waar zijn vader verbleven had in het land Kanaän, en dit zijn de geslachten van Jacob. Joseph was zeventien jaar oud en hoedde de schapen van zijn vader met zijn broeders, terwijl hij jong was, met de zonen van Ballas en met de zonen van Zelfas, de vrouwen van zijn vader, maar Joseph bracht een kwaad gerucht naar Israel, hun vader. Jacob hield van Joseph boven al zijn zonen, omdat hij een zoon van zijn ouderdom was, en hij maakte voor hem een bonte tuniek. Toen zijn broers zagen dat hun vader hem liefhad boven al zijn zonen, haatten zij hem, en zij waren niet in staat om iets vredevols tot hem te spreken. Maar Jozef had een droom gedroomd en rapporteerde het aan zijn broers. En hij zei tot hen: Luister naar deze droom die ik gedroomd heb. Ik dacht dat jullie schoven aan het binden waren in het midden van de vlakte, en mijn schoof stond op en werd rechtop gezet, maar jullie schoven draaiden zich om en aanbaden mijn schoof. Zijn broers zeiden tegen hem: Zul je werkelijk over ons regeren, of

zul je werkelijk over ons heersen? En zij haatten hem nog meer vanwege zijn dromen en vanwege zijn woorden. Hij zag echter een andere droom, en hij vertelde het aan zijn vader en aan zijn broers, en hij zei: Zie, ik droomde een andere droom, waarin de zon en de maan en elf sterren voor mij neerbogen. En zijn vader bestrafte hem en zei tot hem: Wat is deze droom die je gedroomd hebt? Zullen wij dan inderdaad komen, ik en je moeder en je broers, om ons voor jou neer te buigen op de aarde? Zijn broers benijdden hem, maar zijn vader bewaarde het woord. Zijn broers gingen de schapen van hun vader weiden naar Sychem. En Israël zei tegen Jozef: Hoeden jouw broers niet in Sichem? Kom, ik zal jou naar hen toe zenden. En hij zei tegen hem: Zie, hier ben ik. Israel zei tegen hem: Ga en zie of het wel gaat met jouw broers en de schapen, en breng mij bericht. En hij zond hem uit de vallei van Hebron, en hij kwam in Shechem. En een man vond hem wandelend in de vlakte, en de man vroeg hem: Wat zoek je? Hij zei: Ik zoek mijn broers, vertel mij waar zij weiden. De man zei tot hem: Zij zijn van hier vertrokken, want ik hoorde hen zeggen: laten wij naar Dothaim gaan. En Jozef ging achter zijn broeders aan, en vond hen in Dothaim.

Zij zagen hem van verre vooruit, voordat hij hen naderde, en zij smeedden kwade plannen om hem te doden. Maar elk zei tegen zijn broeder: Zie, die dromer komt eraan. Nu daarom, kom, laten wij hem doden en laten wij hem werpen in een van de putten, en wij zullen zeggen: een kwaad beest heeft hem verslonden, en wij zullen zien wat zijn dromen zullen zijn. Maar Reuben, dit gehoord hebbend, redde hem uit hun handen en zei: Laten wij

hem niet in de ziel slaan. Reuben zei tegen hen: Vergiet geen bloed, werp hem in een van deze putten in de wildernis, maar leg geen hand aan hem, opdat hij hem uit hun handen moge redden en hem aan zijn vader teruggeve. Het gebeurde dat toen Jozef bij zijn broers kwam, zij Jozef zijn bonte tuniek die hij droeg uitkleedden. En nadat zij hem genomen hadden, wierpen zij hem in de put, maar de put was leeg, hij had geen water. Zij gingen zitten om brood te eten, en toen zij hun ogen opsloegen, zagen zij, en zie, Ismaëlitische reizigers kwamen uit Gilead, en hun kamelen waren beladen met wierook en hars en mirre. Zij waren op weg om deze naar Egypte te brengen.

Maar Juda zei tegen zijn broers: Wat voor nut heeft het als wij onze broer doden en zijn bloed verbergen? Kom, laten wij hem verkopen aan deze Ismaëlieten, en onze handen laten niet zijn op hem, omdat hij onze broer en ons vlees is. En zijn broers hoorden. En de Midianitische kooplieden waren voorbij aan het trekken, en zij trokken Jozef uit de put en brachten hem omhoog, en zij verkochten Jozef aan de Ismaëlieten voor twintig goudstukken. En zij brachten Jozef naar Egypte. Reuben keerde terug naar de put, en zag Joseph niet in de put, en scheurde zijn kledingstukken. En hij keerde terug naar zijn broers en zei: de jongen is er niet, maar ik, waar ga ik nog heen? Maar nadat zij de tuniek van Joseph genomen hadden, slachtten zij een geitenbokje en bevlekten zij de tuniek met het bloed. En zij zonden de gevarieerde tuniek en brachten die bij hun vader, en zij zeiden: Deze hebben wij gevonden, herken of de tuniek van uw zoon is, of niet. En hij herkende hem en zei: De tuniek van

mijn zoon is het, een kwaad beest heeft hem verslonden, een beest heeft Joseph gegrepen. Jakob scheurde zijn kledingstukken, legde rouwkleed op zijn lendenen, en rouwde vele dagen om zijn zoon. Er werden allen verzameld, zijn zonen en zijn dochters, en zij kwamen om hem te troosten, maar hij wilde niet getroost worden, zeggende dat hij rouwend naar zijn zoon zou afdalen in het dodenrijk, en zijn vader beweende hem. De Midianieten verkochten Jozef in Egypte aan Potifar, de eunuch van de farao en hofmaarschalk.

38

Het gebeurde in die tijd dat Judah wegging van zijn broeders en aankwam bij een zekere Adullamiet, wiens naam Hirah was. En Juda zag daar de dochter van een Kanaänitische man, wiens naam Sua was, en hij nam haar en ging tot haar in. En nadat zij opgevat had, baarde zij een zoon, en zij noemde zijn naam Er. En nadat zij opgevat had, baarde zij nog een zoon, en hij noemde hem Onan. En nadat zij nog een zoon had gebaard, riep zij zijn naam Shiloh, en zij was in Chasbi toen zij hen baarde. En Judah nam een vrouw voor Er, zijn eerstgeborene, wier naam Tamar was. Het gebeurde dat Er, de eerstgeborene van Juda, slecht was voor de Heer, en God doodde hem. Judah zei tegen Onan: Ga naar de vrouw van je broer, trouw met haar en verwek nakomelingen voor je broer. Maar Onan, die wist dat het zaad niet van hem zou zijn, goot het op de aarde wanneer hij naar de vrouw van zijn broer ging, om geen zaad aan zijn broer te

geven. Het was kwaad in de ogen van God, omdat hij dit deed, en Hij doodde ook hem.

Judah zei tegen Tamar, zijn schoondochter: Blijf als weduwe in het huis van uw vader, totdat mijn zoon Shiloh groot wordt, want hij zei: Opdat niet ook deze sterft, net zoals zijn broers. Tamar vertrok en bleef zitten in het huis van haar vader. De dagen werden vermenigvuldigd en Shua, de vrouw van Judah, stierf, en nadat Judah getroost was, ging hij op naar de scheerders van zijn schapen, hij en Hirah zijn herder, de Adullamiet, naar Timnah. En men berichtte Tamar, zijn schoondochter, zeggende: Zie, uw schoonvader gaat op naar Thamna om zijn schapen te scheren. En nadat zij de kledingstukken van haar weduwschap had afgelegd, wierp zij het zomerkleed om, en zij maakte zichzelf mooi, en zij ging zitten bij de poorten van Ainan, die aan de doortocht naar Thamna ligt, want zie, Shiloh was groot geworden, maar hij had haar niet aan hem als vrouw gegeven. En toen Judah haar zag, dacht hij dat zij een prostituee was, want zij had haar gezicht bedekt en hij herkende haar niet. Hij keerde af van de weg naar haar toe, en zei tot haar: Sta mij toe bij jou binnen te gaan, want hij wist niet dat zij zijn schoondochter was. Maar zij zei: Wat zul Hij zei: Ik zal je een geitenbokje uit mijn kudde sturen. Maar zij zei: Als je mij een onderpand geeft, totdat je het stuurt. Maar hij zei: Welk pand zal ik je geven? Zij zei: Je ring, je halsketting en de staf in je hand. En hij gaf haar deze, en hij ging naar haar toe, en zij werd zwanger van hem. En zij stond op en ging weg, en zij nam haar zomerkleed van zichzelf af, en zij trok de

kledingstukken van haar weduwschap aan. Judah zond het geitenbokje in de hand van zijn herder, de Adullamiet, om het pand van de vrouw terug te ontvangen, maar hij vond haar niet. Hij vroeg de mannen uit de plaats: Waar is de prostituee die in Ainan aan de weg was? En zij zeiden: Er was hier geen prostituee. En hij keerde terug naar Juda en zei: Ik heb haar niet gevonden, en de mensen uit die plaats zeggen dat er hier geen prostituee is. Maar Judah zei: laat haar ze houden, opdat wij niet uitgelachen worden. Ik heb immers dit geitenbokje gestuurd, maar jij hebt haar niet gevonden. Het gebeurde dat na drie maanden aan Juda werd gerapporteerd, zeggende: Tamar, uw schoondochter, heeft gehoereerd, en zie, zij is zwanger uit hoererij. En Juda zei: Breng haar naar buiten en laat haar worden verbrand. Deze echter, terwijl zij werd weggevoerd, zond bericht naar haar schoonvader, zeggende: Van de man wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger. En zij zei: Herken van wie deze zegelring is, en de ketting en deze staf. Judah herkende het en zei: Tamar is meer gerechtvaardigd dan ik, omdat ik haar niet aan Shiloh, mijn zoon, heb gegeven. En hij had geen gemeenschap meer met haar. Het gebeurde dat toen zij baarde, er tweelingen in haar baarmoeder waren. Het gebeurde tijdens het baren, dat de ene zijn hand vooruitstak, en de vroedvrouw, die deze genomen had, bond scharlakenrood op zijn hand en zei: deze zal als eerste naar buiten komen. Maar toen hij de hand terugtrok, kwam onmiddellijk zijn broer naar buiten, en zij zei: Wat voor een omheining is door jou gescheurd? En zij noemde hem Phares. En hierna ging zijn broeder uit, op wiens hand het scharlaken was, en hij riep zijn naam Zara.

39

Joseph werd naar Egypte gebracht, en Potiphar, de eunuch van Farao, de hoofdkok, een Egyptische man, verwierf hem uit de handen van de Ismaëlieten, die hem daarheen hadden gebracht. En de Heer was met Jozef, en hij was een man die slaagde, en hij verbleef in het huis bij zijn heer, de Egyptenaar. Zijn heer wist echter dat de Heer met hem was, en alles wat hij deed, maakte de Heer voorspoedig in zijn handen. En Jozef vond gunst in de ogen van zijn heer, en behaagde hem. En hij stelde hem aan over zijn huis, en alles wat hij had, gaf hij in de hand van Jozef. Het gebeurde dat na zijn aanstelling over zijn huis en over alles wat hem toebehoorde, de Heer het huis van de Egyptenaar zegende omwille van Jozef, en de zegen van de Heer kwam over al zijn bezittingen in het huis en in het veld. En hij vertrouwde alles wat aan hem toebehoorde toe in de handen van Jozef, en hij wist niets van wat hem aanging, behalve het brood dat hij at. En Jozef was mooi van gestalte en zeer schoon van uiterlijk. En het gebeurde na deze woorden, en de vrouw van zijn heer legde haar ogen op Jozef, en zei: Lig met mij. Maar hij wilde niet, en hij zei tegen de vrouw van zijn heer: Als mijn heer niets weet door mij in zijn huis, en alles wat van hem is heeft hij in mijn handen gegeven, En niets overstijgt mij in dit huis, noch is mij iets onthouden, behalve jij, omdat jij zijn vrouw bent, en hoe zou ik deze kwade daad doen en zondigen voor God? Wanneer zij maar dag na dag tot Jozef sprak, en hij haar niet gehoorzaamde om met haar te slapen, om gemeenschap met haar te hebben.

Het gebeurde op zon dag, en Jozef ging het huis binnen om zijn werk te doen, en niemand van de huisgenoten was binnen. En zij greep hem bij de kledingstukken, zeggende: Lig met mij, en hij vluchtte, zijn kledingstukken in haar handen achterlatend, en ging naar buiten. En het gebeurde dat toen zij zag dat hij zijn kledingstukken in haar handen had achtergelaten, hij vluchtte en naar buiten ging. En zij riep degenen die in het huis waren, en zij zei tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft tot ons een Hebreeuwse dienaar binnengebracht om ons te bespotten. Hij kwam naar mij toe, zeggende: Lig bij mij neer, en ik riep met luide stem. Maar toen hij hoorde dat ik mijn stem verhief en riep, liet hij zijn kledingstukken bij mij achter, vluchtte en ging naar buiten. En zij liet de kledingstukken bij zich achter, totdat de heer in zijn huis kwam. En zij sprak tot hem volgens deze woorden, zeggende: De Hebreeuwse dienaar, die je tot ons bracht, kwam tot mij om mij te bespotten, en hij zei tot mij: Ik zal met jou liggen. Maar toen hij hoorde dat ik mijn stem verhief en uitriep, vluchtte hij naar buiten en liet zijn kledingstukken bij mij achter. Het gebeurde maar, toen de heer de woorden van zijn vrouw hoorde, zoveel als zij tot hem sprak, zeggende: Zo deed uw dienaar aan mij, en hij werd boos met toorn.

En de heer nam Jozef en wierp hem in de vesting, op de plaats waar de gevangenen van de koning in de vesting gehouden worden. En de Heer was met Jozef, en goot zijn genade over hem uit, en gaf hem gunst in de ogen van de hoofdbewaarder. En de hoofdbewaker gaf de gevangenis in de hand van Jozef, en alle gevangenen die in de gevangenis waren, en alles wat zij daar

deden, deed hij. De hoofdbewaarder van de gevangenis kende door hem niets, want alles was door de hand van Jozef, doordat de Heer met hem was, en alles wat hij zelf deed, maakte de Heer voorspoedig in zijn handen.

40

Het gebeurde na deze woorden dat de opperschenker van de koning van Egypte en de opperbakker zondigden tegen hun heer, de koning van Egypte. En Farao werd boos op zijn twee eunuchen, op de opperschenker en op de opperbakker, En hij plaatste hen in bewaring in de gevangenis, op de plaats waar Jozef opgesloten was. En de hoofdbewaarder stelde hen aan Jozef toe, en hij stond hen bij, en zij waren enige dagen in de gevangenis. En beiden zagen een droom in één nacht, en het visioen van de droom van de opperschenker en de opperbakker, die van de koning van Egypte waren en die in de gevangenis waren, was dit. Jozef kwam 's morgens bij hen, en hij zag hen, en zij waren verontrust. En hij vroeg de eunuchen van Farao, die met hem waren in de gevangenis bij zijn heer, zeggende: Waarom zijn jullie gezichten vandaag somber? Maar zij zeiden tot hem: Een droom hebben wij gezien, en er is niemand die hem interpreteert. Maar Jozef zei tot hen: Is de interpretatie ervan niet door God? Vertel het daarom aan mij. En de opperschenker vertelde zijn droom aan Jozef, en zei: In mijn slaap was er een wijnstok voor mij. In de wijnstok waren drie takken, en deze was bloeiend, had scheuten voortgebracht, en

de druiventrossen waren rijp. En de beker van Farao was in mijn hand, en ik nam de druiven, en ik perste ze in de beker, en ik gaf de beker in de hand van Farao. En Jozef zei tot hem: dit is de uitlegging ervan, de drie takken zijn drie dagen. Nog drie dagen, en Farao zal zich jouw ambt herinneren, en hij zal jou herstellen in jouw opperschenkambt, en jij zult de beker van Farao in zijn hand geven, volgens jouw vroegere ambt, zoals jij schenker was. Maar herinner je mij, wanneer het goed met je gaat, en bewijs mij barmhartigheid, en gedenk mij bij Farao, en breng mij uit deze gevangenis. Dat ik door diefstal gestolen ben uit het land der Hebreeën, en hier heb ik niets gedaan, maar zij wierpen mij in deze put. En de hoofdbakker zag dat hij het correct had uitgelegd, en hij zei tot Jozef: Ook ik zag een droom, en ik dacht dat ik drie manden met fijn brood op mijn hoofd droeg. In de bovenste mand waren van alle soorten die Farao eet, het werk van de bakker, en de vogels van de hemel aten ze op uit de mand bovenop mijn hoofd. Joseph antwoordde en zei tot hem: dit is de uitleg ervan, de drie manden zijn drie dagen, Nog drie dagen, en Farao zal jouw hoofd van jou wegnemen, en hij zal jou aan een boom ophangen, en de vogels van de hemel zullen jouw vlees van jou eten. Het gebeurde maar op de derde dag, de dag van geboorte was van Farao, en hij maakte een drank voor al zijn dienaren, en hij herinnerde het begin van de schenker en het begin van de bakker in het midden van zijn dienaren. En hij herstelde de hoofdwijnschenker in zijn ambt, en gaf de beker in de hand van Farao. Maar de opperbakker liet hij ophangen, zoals Jozef het aan hen had uitgelegd. En de opperschenker herinnerde Jozef niet, maar vergat hem.

41

Het gebeurde na twee jaren dat Farao een droom zag; hij dacht bij de rivier te staan. En zie, uit de rivier kwamen zeven koeien op, mooi van vorm en vet van vlees, en zij graasden in het rietland. Andere zeven ossen kwamen na deze op uit de rivier, lelijk van vorm en dun van vlees, en zij graasden naast de ossen op de oever van de rivier. En de zeven lelijke en magere koeien verslonden de zeven mooie van vorm en vette koeien, maar Farao werd wakker. En hij droomde een tweede keer, en zie, zeven aren kwamen op aan één stengel, uitgekozen en mooi. En zie, zeven dunne en door de wind verwoeste aren sprongen met hen op. En de zeven dunne en door wind verwoeste aren verslonden de zeven uitverkoren en volle aren, maar Farao werd wakker, en het was een droom. Het gebeurde in de morgen dat zijn ziel verontrust werd, en hij zond boden en riep alle uitleggers van Egypte en alle wijzen ervan, en Farao vertelde hun zijn droom, maar er was niemand die het aan Farao kon uitleggen. En de hoofdschenker sprak tot Farao en zei: Mijn zonde herinner ik mij vandaag. Pharaoh was boos op zijn dienaren, en plaatste ons in de gevangenis, in het huis van de hoofdkok, mij en de hoofdbakker. En we zagen beiden een droom in één nacht, ik en hij, elk zagen we volgens zijn eigen droom. Er was daar met ons een jonge man, een Hebreeuwse dienaar van de hoofdkok, en we vertelden het aan hem, en hij interpreteerde het aan ons. Het gebeurde zoals hij het aan ons interpreteerde, zo gebeurde het ook: ik werd hersteld in mijn

ambt en die werd gehangen. Farao zond bericht en riep Jozef, en zij brachten hem uit de gevangenis, en zij schoren hem, en zij veranderden zijn gewaad, en hij kwam naar Farao. Farao zei tegen Jozef: Ik heb een droom gezien, en er is niemand die hem uitlegt. Ik heb echter over u horen zeggen dat u, wanneer u dromen hoort, ze kunt uitleggen. Maar Jozef antwoordde de Farao: Zonder God zal er geen reddend antwoord voor Farao zijn. Farao sprak tot Joseph, zeggende: in mijn slaap dacht ik bij de rand van de rivier te staan. En zoals uit de rivier zeven runderen opkwamen, mooi van vorm en uitgekozen van vlees, en zij graasden in de Achei. En zie, zeven andere koeien kwamen na hen op uit de rivier, slecht en lelijk van vorm, en mager van vlees, zoals ik zulke lelijke niet had gezien in het gehele land Egypte. En de zeven lelijke en magere koeien verslonden de zeven eerste mooie en uitgelezen koeien. En zij gingen in hun buiken binnen, en het werd niet duidelijk dat zij in hun buiken waren binnengegaan, en hun aanzicht was lelijk, zoals ook in het begin, maar na ontwaakt te zijn sliep ik. En ik zag weer in mijn slaap, en zie, zeven aren kwamen op aan één stengel, vol en mooi. Maar zeven andere dunne en door wind verwoeste aren spruiten op naast hen. En de zeven dunne en door de wind verwoeste aren verslonden de zeven goede en volle aren, ik zei dit dus tegen de uitleggers, en er was niemand die het aan mij kon uitleggen.

En Jozef zei tegen de Farao: de droom van Farao is één; al wat God doet, heeft Hij aan de Farao getoond. De zeven goede runderen zijn zeven jaren, en de zeven goede aren zijn zeven

jaren, de droom van Farao is één. En de zeven magere koeien die na hen opstijgen, zijn zeven jaren, en de zeven magere en door wind verwoeste aren zijn zeven jaren, er zullen zeven jaren van hongersnood zijn. Het woord dat ik tot Pharaoh heb gesproken, namelijk al wat God doet, heeft hij aan Pharaoh getoond. Zie, er komen zeven jaren van grote voorspoed in het hele land Egypte. Er zullen zeven jaren van hongersnood komen na deze dingen, en zij zullen de verzadiging vergeten die in geheel Egypte zal zijn, en de hongersnood zal het land verteren. En de overvloed zal niet gekend worden op de aarde vanwege de hongersnood die daarna zal komen, want die zal buitengewoon sterk zijn. Betreffende het feit dat de droom aan Farao tweemaal werd gegeven: het woord van God zal waar zijn, en God zal zich haasten om het te doen. Nu daarom, overweeg een verstandige en intelligente man en stel hem aan over het land van Egypte. En laat Farao dit doen en laat hem stadhouders aanstellen over het land, en laat hen alle voortbrengselen van het land Egypte verzamelen van de zeven jaren van voorspoed. En laat hen al het voedsel van deze zeven komende goede jaren verzamelen, en laat het graan onder Farao's gezag verzameld worden, laat voedsel in de steden bewaard worden. En het voedsel dat bewaard is voor het land zal zijn voor de zeven jaren van de hongersnood, welke zullen zijn in het land Egypte, en het land zal niet vernietigd worden in de hongersnood. Het woord behaagde Farao, en al zijn dienaren.

En Farao zei tot al zijn dienaren: Zullen wij niet een zulke man vinden, die de geest Gods in zich heeft? Maar Farao zei tot Jozef:

Aangezien God u al deze dingen heeft getoond, is er geen man wijzer en verstandiger dan u. Jij zult over mijn huis zijn, en op jouw bevel zal al mijn volk gehoorzamen; alleen met betrekking tot de troon zal ik groter zijn dan jij. Maar Farao zei tegen Jozef: Zie, ik stel jou vandaag aan over het gehele land Egypte. En Farao, de ring van zijn hand afgenomen hebbend, plaatste deze op de hand van Jozef, en hij kleedde hem in een fijn linnen gewaad, en hij plaatste een gouden halsketting om zijn nek. En hij liet hem rijden op zijn tweede wagen, en men riep voor hem uit, en hij stelde hem aan over het hele land Egypte. Farao zei tegen Jozef: Ik ben Farao, zonder jou zal niemand zijn hand opheffen over heel het land Egypte. En Farao gaf Jozef de naam Psonthomphanech en gaf hem Aseneth, de dochter van Petephre, priester van Heliopolis, tot vrouw. Joseph was dertig jaren oud toen hij voor Farao, koning van Egypte, stond, en Joseph ging weg van het gezicht van Farao en trok door het gehele land van Egypte. En de aarde bracht in de zeven jaren van voorspoed schoven voort. En hij verzamelde al het voedsel van de zeven jaren waarin er overvloed was in het land Egypte, en hij plaatste het voedsel in de steden; het voedsel van de vlakten rondom elke stad plaatste hij daarin. En Jozef verzamelde graan als het zand van de zee, zeer veel, totdat het niet meer geteld kon worden, want er was geen getal.

Aan Jozef werden twee zonen geboren voor het komen van de zeven jaren van de hongersnood, die Aseneth, de dochter van Potifera, priester van Heliopolis, aan hem baarde. En Joseph riep de naam van de eerstgeborene Manasse, omdat God mij al mijn

moeiten deed vergeten, en alles van mijn vader. De naam van de tweede riep hij Efraïm, omdat God mij vermeerderd heeft in het land van mijn vernedering. Voorbijgegaan zijn de zeven jaren van voorspoed die er waren in het land Egypte. En de zeven jaren van de hongersnood begonnen te komen, zoals Jozef gezegd had, en er kwam hongersnood in het hele land, maar in het hele land van Egypte was er brood. En heel het land Egypte werd hongerig, maar het volk riep uit naar Farao om brood, maar Farao zei tegen alle Egyptenaren: ga naar Jozef, en wat hij ook tegen jullie zegt, doe dat. En de hongersnood was over het gezicht van heel de aarde, maar Jozef opende alle graanschuren en verkocht aan alle Egyptenaren. En alle landen kwamen naar Egypte om bij Jozef te kopen, want de hongersnood overheerste in het hele land.

42

Maar toen Jacob gezien had dat er graan te koop was in Egypte, zei hij tot zijn zonen: Waarom zitten jullie lui te kijken? Zie, ik heb gehoord dat er graan is in Egypte. Ga daarheen en koop voor ons wat voedsel, opdat wij mogen leven en niet sterven.

De tien broers van Jozef gingen naar beneden om graan uit Egypte te kopen, Maar Benjamin, de broeder van Joseph, zond hij niet met zijn broeders mee, want hij zei: opdat hem niet ooit een ongeluk overkomt. De zonen van Israël kwamen om te kopen met degenen die kwamen, want er was hongersnood in

het land Kanaän. Jozef was de heerser van het land, hij verkocht aan al het volk van het land, en de broers van Jozef kwamen en bogen neer voor hem met het gezicht op de grond. Toen Joseph zijn broers zag, herkende hij hen, en hij deed zich vreemd tegenover hen voor, en hij sprak harde woorden tot hen, en hij zei tot hen: Vanwaar zijn jullie gekomen? Maar zij zeiden: Uit het land Kanaän, om voedsel te kopen. Jozef herkende zijn broeders, maar zij herkenden hem niet. En Jozef herinnerde zich zijn dromen die hij gezien had, en hij zei tot hen: Jullie zijn spionnen, jullie zijn gekomen om de zwakke plekken van het land te verkennen. Maar zij zeiden: Nee, heer, uw dienaren zijn gekomen om voedsel te kopen. Wij allen zijn zonen van één man, wij zijn vreedzaam, uw dienaren zijn geen spionnen. Hij zei tegen hen: Nee, maar jullie zijn gekomen om de zwakke plekken van het land te zien. Maar zij zeiden: Wij zijn twaalf broeders, uw dienaren, in het land Canaan, en zie, de jongere is vandaag bij onze vader, maar de andere bestaat niet meer. Maar Jozef zei tegen hen: Dit is wat ik u gezegd heb, namelijk dat u spionnen bent. Hierin zullen jullie worden getoond: bij de gezondheid van Farao, jullie zullen beslist niet van hier vertrekken, tenzij jullie jongere broer hier komt. Stuur één van jullie uit, en laat hem jullie broer halen, maar jullie zullen worden weggevoerd totdat jullie woorden duidelijk worden, of jullie de waarheid spreken of niet, maar zo niet, bij de gezondheid van Farao, dan zijn jullie werkelijk spionnen. En hij plaatste hen drie dagen in de gevangenis. Hij zei maar tot hen op de derde dag: Doe dit, en jullie zullen leven, want ik vrees God. Als jullie vredevol zijn, laat één van jullie broeders

vastgehouden worden in de gevangenis, maar ga jullie zelf, en breng de aankoop van jullie graanvoorraad weg. En breng jullie jongere broeder naar mij, en jullie woorden zullen worden geloofd, maar zo niet, zullen jullie sterven. En zij deden zo. En elk zei tot zijn broeder: Ja, wij zijn immers in zonden betreffende onze broeder, omdat wij de benauwdheid van zijn ziel overlieten, toen hij ons smeekte, en wij niet naar hem luisterden, en wegens dit kwam deze benauwdheid over ons. Maar Reuben antwoordde en zei tot hen: Sprak ik niet tot jullie, zeggende: Schaad de jongen niet, en jullie luisterden niet naar mij? En zie, zijn bloed wordt geëist. Zij wisten echter niet dat Jozef hoorde, want de tolk was tussen hen. Zich van hen afgewend hebbend, weende Jozef, en opnieuw naderde hij hen en sprak tot hen, en nam Simeon van hen en bond hem voor hun ogen.

Jozef gebood echter hun vaten met graan te vullen, en hun zilver aan ieder in zijn zak terug te geven, en hun proviand voor de reis te geven, en zo gebeurde het hun. En nadat zij het graan op hun ezels hadden geladen, gingen zij van daar weg. Maar toen één zijn zak had geopend om voer aan zijn ezels te geven waar zij logeerden, zag hij de bundel van zijn zilver, en die was bovenop de opening van de zak. En hij zei tot zijn broers: Het zilver is aan mij teruggegeven, en zie, dit is in mijn zak. En hun hart was verbijsterd, en zij werden verontrust tegenover elkaar, zeggende: Wat heeft God ons dit aangedaan? Zij kwamen naar Jakob, hun vader, in het land Kanaän, en rapporteerden hem alle gebeurtenissen die hen overkomen waren, zeggende, De heer

van het land heeft hard tegen ons gesproken en heeft ons in de gevangenis geplaatst, alsof wij het land bespioneerden. Wij zeiden tegen hem: Wij zijn vreedzaam, wij zijn geen spionnen. Wij zijn twaalf broers, zonen van onze vader, de ene bestaat niet, maar de jongste is vandaag bij onze vader in het land Kanaän. De man, de heer van het land, zei tegen ons: Hierdoor zal ik weten dat u vreedzaam bent: laat één broeder hier bij mij achter, neem de aankoop van de graanvoorraad voor uw huis mee en vertrek. En breng jullie jongere broer naar mij, en ik zal weten dat jullie geen spionnen zijn, maar dat jullie vreedzaam zijn, en ik zal jullie broer aan jullie teruggeven, en jullie zullen handel drijven in het land. Het gebeurde dat toen zij hun zakken leegden, de bundel zilver van ieder in zijn zak was, en zij zagen hun bundels zilver, zijzelf en hun vader, en zij werden bevreesd. Jakob, hun vader, zei tot hen: Gij hebt mij van kinderen beroofd, Jozef is er niet, Simeon is er niet, en Benjamin zult gij nemen; al deze dingen zijn over mij gekomen. Reuben zei tegen hun vader: Dood mijn twee zonen als ik hem niet naar u terugbreng. Geef hem in mijn hand, en ik zal hem naar u terugbrengen. Maar hij zei: mijn zoon zal niet met jullie meegaan, omdat zijn broer stierf, en hij alleen is achtergebleven, en het zal gebeuren dat hij verzwakt wordt op de weg waarop jullie gaan, en jullie zullen mijn ouderdom met verdriet naar het dodenrijk brengen.

43

De hongersnood werd echter heviger op de aarde. Het gebeurde

dat toen zij het graan dat zij uit Egypte hadden gebracht, hadden opgegeten, hun vader tot hen zei: Ga opnieuw en koop voor ons wat voedsel. Maar Juda zei tegen hem: De man, de heer van het land, heeft ons plechtig verklaard: U zult mijn aangezicht niet zien, tenzij uw jongere broeder bij u is. Als je inderdaad onze broer met ons meestuurt, zullen we naar beneden gaan en voedsel voor je kopen. Als u echter onze broeder niet met ons meestuurt, zullen wij niet gaan, want de man zei tot ons: U zult mijn gezicht niet zien, als uw jongere broeder niet met u is. Maar Israël zei: Waarom hebt u mij kwaad gedaan door aan de man te vertellen dat u een broer hebt? Maar zij zeiden: De man heeft ons en onze familie ondervraagd, zeggend: Leeft jullie vader nog, en hebben jullie een broer? En wij hebben hem geantwoord volgens deze vraagstelling. Wij wisten niet dat hij tot ons zou zeggen: Breng jullie broer mee. Maar Judah zei tot zijn vader Israel: zend de jongen met mij, en als wij zijn opgestaan zullen wij gaan, zodat wij leven en niet sterven, wij en jij en onze bagage. Ik maar wacht op hem, zoek hem uit mijn hand, als ik hem niet naar jou breng en hem voor jou zal plaatsen, zal ik voor altijd tegen jou gezondigd hebben. Als we niet hadden vertraagd, zouden we al twee keer zijn teruggekeerd. Israël, hun vader, zei tegen hen: Als het zo is, doe dan dit: neem van de vruchten van het land in jullie vaten, en breng geschenken naar de man: hars en honing, wierook en mirre, terpentijn en noten. En neem het dubbele zilver in uw handen, breng het zilver dat in uw zakken was teruggebracht terug met u, opdat het niet een vergissing is. En neem uw broeder, en sta op en ga af naar de man. Moge mijn God jullie

gunst geven voor het aangezicht van de man en jullie ene broer en Benjamin terugzenden, want ik ben inderdaad, zoals ik van kinderen beroofd ben, van kinderen beroofd.

De mannen namen deze geschenken en het dubbele zilver in hun handen, en Benjamin, en na opgestaan te zijn gingen zij naar Egypte, en zij stonden voor Jozef. Jozef zag hen en Benjamin, zijn broeder van dezelfde moeder, en zei tot degene die over zijn huis was: breng de mannen het huis binnen, slacht offers en bereid alles, want de mannen zullen op de middag broden met mij eten. De man deed zoals Jozef zei, en bracht de mannen het huis van Jozef binnen. Maar toen de mannen zagen dat zij naar het huis van Jozef waren geleid, zeiden zij: Vanwege het zilver dat de eerste keer in onze zakken was teruggebracht, worden wij binnengebracht, om ons vals te beschuldigen en ons aan te vallen, om ons tot slaven te nemen, en onze ezels. Maar nadat zij de man die over het huis van Jozef was genaderd waren, spraken zij tot hem bij de poort van het huis, Zeggend: Wij hebben het nodig, heer, dat hij in het begin neerkwam om voedsel te kopen. Het gebeurde toen wij kwamen om te vernietigen, en wij openden onze zakken, en het zilver van elk in zijn zak, ons zilver naar gewicht, hebben wij nu teruggebracht in onze handen. En ander zilver brachten we met ons mee om voedsel te kopen; we weten niet wie het zilver in onze zakken heeft geworpen. Hij zei tegen hen: Wees gerust, vreest niet. Jullie God en de God van jullie vaders heeft jullie schatten in jullie zakken gegeven, en jullie zilver heb ik als goed ontvangen. En hij bracht Simeon naar hen toe. En hij bracht

water om hun voeten te wassen, en gaf voer aan hun ezels. Zij bereidden de geschenken tot de komst van Joseph op de middag, want zij hoorden dat hij daar zou gaan eten. Jozef ging het huis binnen, en zij brachten hem de geschenken die zij in hun handen hadden, en zij aanbaden hem met het aangezicht op de grond. Hij vroeg hen: Hoe gaat het met jullie? En hij zei tot hen: Is jullie vader, de oude man over wie jullie spraken, nog gezond? Leeft hij nog? Maar zij zeiden: Uw dienaar, onze vader, is gezond, hij leeft nog. En hij zei: Gezegend is die man door God, en gebogen hebbend aanbaden zij hem. Opgekeken hebbend met zijn ogen, zag Jozef Benjamin, zijn broer van dezelfde moeder, en zei: Is deze jullie jongere broer, die jullie zeiden naar mij te brengen? En hij zei: Moge God jou genadig zijn, kind. Jozef werd ontroerd, want zijn ingewanden werden geroerd over zijn broeder, en hij zocht te wenen, maar hij ging de kamer binnen en weende daar.

En nadat hij zijn gezicht had gewassen en naar buiten was gegaan, beheerste hij zichzelf en zei: Zet brood voor. En zij dienden het op voor hem alleen, en voor hen apart, en voor de Egyptenaren die met hem mee-aten apart, want de Egyptenaren konden niet samen eten met de Hebreeërs brood, want het is een gruwel voor de Egyptenaren. Zij zaten voor hem, de eerstgeborene volgens zijn privileges, en de jongere volgens zijn jeugd, en de mensen waren verbaasd, elk naar zijn broer. Zij namen porties van hem voor zichzelf, maar de portie van Benjamin werd vijfvoudig vergroot boven de porties van allen vergeleken met die van hen, en zij dronken en werden vrolijk

met hem.

44

En Jozef beval degene die over zijn huis was, zeggende: Vul de zakken van de mannen met voedsel, zoveel als zij kunnen dragen, en leg van elk het zilver in de opening van de zak. En gooi mijn zilveren beker in de zak van de jongere, en de prijs van zijn graan. Het gebeurde volgens het woord van Jozef, zoals hij gezegd had.

De morgen brak aan, en de mensen werden weggezonden, zij en hun ezels. Nadat zij de stad hadden verlaten, waren zij nog niet ver gekomen, en Jozef zei tot degene die over zijn huis was: Sta op, achtervolg de mannen, en wanneer je hen inhaalt, zeg dan tegen hen: Waarom hebben jullie kwaad vergolden in plaats van goed? Waarom hebben jullie mijn zilveren beker gestolen? Is dit niet de beker waarin mijn heer drinkt? Hij beoefent waarzeggerij ermee. Jullie hebben kwaad gedaan met wat jullie hebben gedaan. Maar toen hij hen gevonden had, zei hij deze woorden tot hen. Maar zij zeiden tot hem: Waarom spreekt de heer volgens deze woorden? Moge het niet worden aan uw dienaren om te doen volgens dit woord. Als wij het zilver dat wij in onze zakken vonden inderdaad naar u hebben teruggebracht uit het land Kanaän, hoe zouden wij dan zilver of goud stelen uit het huis van uw heer? Bij wie je de beker van je dienaren zou vinden, laat hem sterven, en wij zullen dienaren zijn van onze

heer. Maar hij zei: En nu, zoals u zegt, zo zal het zijn: bij wie de beker gevonden wordt, zal mijn dienaar zijn, maar u zult rein zijn. En zij haastten zich, en elk haalde zijn zak neer op de grond, en elk opende zijn zak. Hij zocht, beginnend bij de oudste, totdat hij bij de jongste kwam. En hij vond de beker in de zak van Benjamin. En zij scheurden hun kledingstukken, en elk plaatste zijn zak op zijn ezel, en zij keerden terug naar de stad.

Judah en zijn broers traden binnen bij Joseph, terwijl hij nog daar was, en zij vielen voor hem neer op de grond. Maar Jozef zei tegen hen: Wat is dit voor zaak die u gedaan hebt? Weet u niet dat een man zoals ik door waarzeggerij zal waarzeggen? Zei maar Judah: Wat zullen we zeggen in antwoord aan de heer, of wat zullen we spreken, of wat zullen we gerechtvaardigd worden? De God maar vond de onrechtvaardigheid van de dienaren uw. Zie, we zijn dienaren aan de heer onze, en wij, en bij wie werd gevonden de beker. Maar Jozef zei: laat het mij niet overkomen dit te doen, de man bij wie de beker werd gevonden, hij zal mijn dienaar zijn, maar jullie, ga op met behoudenis naar jullie vader. Naderbij gekomen zei Judah tegen hem: ik smeek u, heer, laat uw dienaar een woord voor u spreken, en word niet boos op uw dienaar, omdat u bent met Farao. Heer, u vroeg uw dienaren, zeggende: Hebben jullie een vader of een broer? En we zeiden tot de heer: wij hebben een oudere vader, en een kind van zijn oude dag dat jonger is, en zijn broer is gestorven, maar hij alleen is overgebleven voor zijn moeder, en zijn vader had hem lief. Je zei maar tegen je dienaren, breng hem naar mij, en ik zal voor hem zorgen. En wij zeiden tot de heer: het kind zal

zijn vader niet kunnen verlaten, maar indien hij de vader verlaat, zal hij sterven. Maar jij zei aan jouw dienaren: als jullie jongere broer niet met jullie meekomt, zullen jullie mijn gezicht niet meer zien. Het gebeurde maar toen wij opgingen naar uw dienaar, onze vader, rapporteerden wij hem de woorden van onze heer. Onze vader zei: Ga opnieuw en koop wat voedsel voor ons. Wij zeiden echter: wij zullen niet kunnen afdalen, maar als onze jongere broer met ons afdaalt, zullen wij afdalen, want wij zullen het gezicht van de man niet kunnen zien, wanneer onze jongere broer niet met ons is. Maar uw dienaar, onze vader, zei tegen ons: jullie weten dat de vrouw er twee aan mij baarde, En de ene ging van mij weg, en jullie zeiden dat hij door een wild beest verslonden is, en ik heb hem tot nu toe niet gezien. Als jullie daarom ook deze van mijn aangezicht wegnemen, en hem zwakheid overkomt onderweg, dan zullen jullie mijn ouderdom met verdriet naar het dodenrijk brengen. Nu daarom, als ik naar uw dienaar ga, onze vader, en het kind niet met ons is, maar zijn ziel hangt af van de ziel van deze, en het zal zijn bij het zien dat het kind niet met ons is, dat hij zal sterven, en uw kinderen zullen de ouderdom van uw kind, onze vader, met verdriet naar hades brengen. Want uw dienaar heeft van de vader het kind ontvangen, zeggende: indien ik hem niet naar u breng en hem voor u zal plaatsen, zal ik gezondigd hebbende zijn tegen de vader alle dagen. Nu daarom zal ik bij u blijven als dienaar in plaats van het kind, als huisknecht van de heer, maar laat het kind opgaan met zijn broeders. Hoe kan ik immers opgaan naar de vader, terwijl het kind niet bij ons is, opdat ik niet het onheil zie dat mijn vader zal treffen?

45

En Jozef was niet in staat allen die bij hem stonden te verdragen, maar hij zei: Zendt allen van mij weg, en niemand stond bij Jozef toen hij zich bekend maakte aan zijn broeders. En hij liet zijn stem los met geween, en alle Egyptenaren hoorden het, en het werd hoorbaar in het huis van Farao. Maar Joseph zei tegen zijn broers: Ik ben Joseph, leeft mijn vader nog? En de broers konden hem niet antwoorden, want zij waren ontdaan. Jozef zei tegen zijn broers: Kom dichterbij naar mij, en zij kwamen dichterbij, en hij zei: Ik ben Jozef, jullie broer, die jullie naar Egypte verkochten. Nu daarom, wees niet bedroefd, en laat het jullie ook niet zwaar vallen dat jullie mij hierheen verkochten, want God heeft mij voor jullie uit gezonden tot behoud van leven. Dit is namelijk het tweede jaar van hongersnood op de aarde, en er zijn nog vijf jaren over, waarin er geen ploegen zal zijn, noch oogst, Want God heeft mij voor jullie uit gezonden, om van jullie een overblijfsel op de aarde achter te laten, en om jullie grote nakomelingschap te voeden. Nu daarom hebben niet jullie mij hierheen gezonden, maar God, en hij heeft mij gemaakt als vader van Farao, en heer van heel zijn huis, en heerser van heel het land Egypte. Haast u daarom en ga op naar mijn vader, en zeg tot hem: deze dingen zegt uw zoon Jozef: God heeft mij heer gemaakt van heel het land Egypte, kom daarom naar mij toe, en blijf niet weg. En je zult wonen in het land Gesem in Arabië, en je zult nabij mij zijn, jij en je zonen en de zonen van je zonen, je schapen en je runderen, en alles wat van

jou is. En ik zal jou daar voeden, want er zijn nog vijf jaren van hongersnood, opdat jij niet verwoest wordt, en jouw zonen, en al jouw bezittingen. Zie, uw ogen zien het, en de ogen van Benjamin, mijn broer, dat het mijn mond is die tot u spreekt. Rapporteer daarom aan mijn vader al mijn glorie in Egypte, en alles wat u gezien hebt, en haast u en breng mijn vader hier naar beneden. En hij viel op de nek van zijn broeder Benjamin en weende op hem, en Benjamin weende op zijn nek. En nadat hij al zijn broeders gekust had, weende hij over hen, en daarna spraken zijn broeders tot hem.

En de stem werd wijd gesproken in het huis van Farao, zeggende: de broers van Jozef zijn gekomen, en Farao verheugde zich en zijn dienaren. Farao zei maar tegen Jozef: zeg aan uw broeders, doe dit, vul uw zakken en ga weg naar het land Kanaän. En nadat u uw vader en uw bezittingen hebt opgenomen, komt u naar mij, en ik zal u van alle goede dingen van Egypte geven, en u zult het merg van de aarde eten. Maar jij, beveel deze dingen: te nemen voor hen wagens uit het land van Egypte voor de kinderen van jullie en voor de vrouwen van jullie, en hebbende opgenomen de vader van jullie, kom. En spaar de ogen van uw bezittingen niet, want alle goede dingen van Egypte zullen van u zijn. De zonen van Israël deden het zo, en Joseph gaf hun wagens volgens wat gesproken was door Farao de koning, en hij gaf hun voorzieningen voor de weg, En aan allen gaf hij dubbele gewaden, maar aan Benjamin gaf hij driehonderd goudstukken en vijf wisselgewaden. En aan zijn vader zond hij volgens dezelfde dingen tien ezels, dragend van

alle goede dingen van Egypte, en tien muildieren, dragende broden voor zijn vader voor de reis. Hij zond zijn broers weg, en zij gingen, en hij zei tot hen: Wees niet boos onderweg. En zij gingen op uit Egypte en kwamen in het land Kanaän naar Jakob, hun vader. En zij berichtten hem zeggend, dat uw zoon Jozef leeft, en hij heerst over heel het land Egypte, en Jakob was verbijsterd in zijn geest, want hij geloofde hen niet. Zij spraken tot hem alle woorden die door Jozef gesproken waren, zoveel als hij tot hen gezegd had. Maar toen hij de wagens zag die Jozef gezonden had om hem op te halen, herleefde de geest van Jakob, hun vader. Israël zei: Het is groot voor mij, als mijn zoon Jozef nog leeft; ik zal gaan en hem zien voordat ik sterf.

46

Maar Israël vertrok, hijzelf en al het zijne, en hij kwam bij de put van de eed, en hij offerde een offer aan de God van zijn vader Isaak. God zei tegen Israël in een visioen van de nacht: Jakob, Jakob, en hij zei: Wat is er? Maar Hij zegt tot hem: Ik ben de God van uw vaders, vrees niet om naar Egypte af te dalen, want Ik zal u daar tot een groot volk maken. En ik zal met jou naar Egypte afdalen, en ik zal jou aan het einde weer omhoog brengen, en Joseph zal zijn handen op jouw ogen leggen. Jacob stond op van de put van de eed, en de zonen van Israël namen hun vader, en de bagage, en hun vrouwen op de wagens die Jozef gezonden had om hem te dragen. En nadat zij hun bezittingen hadden opgenomen en al het bezit dat zij uit het

land Kanaän hadden verworven, gingen Jakob en al zijn nageslacht met hem naar Egypte. Zonen, en zonen van zijn zonen met hem, dochters, en dochters van zijn dochters, en al zijn nageslacht bracht hij naar Egypte, Dit zijn de namen van de zonen van Israël die Egypte binnengingen samen met Jacob hun vader. Jacob en zijn zonen, eerstgeborene van Jacob, Reuben. De zonen van Reuben waren Enoch, Pallu, Hezron en Charmi. De zonen van Simeon waren Jemuel, Jamin, Ehud, Jachin, Zohar en Saul, de zoon van de Kanaänitische vrouw. De zonen van Levi: Gershon, Kath en Merari. De zonen van Juda waren Er, Onan, Shiloh, Phares en Zerah, maar Er en Onan stierven in het land Kanaän, en de zonen van Phares waren Hezron en Jemuel. De zonen van Issachar waren: Tola, Phua, Hashum en Shimron. De zonen van Zebulun: Sered, Allon en Achoel. Deze zijn de zonen van Lea, die zij aan Jakob baarde in Mesopotamië van Syrië, en Dina zijn dochter; alle zielen, zonen en dochters, drieëndertig. De zonen van Gad maar: Saphon, Angis, Sannis, Thasoban, Aedeis, Aroedeis en Areeleis. Zonen van Asher: Iemna, Iessoua, Ieoul, Baria, en Sara hun zuster. Zonen van Baria: Chobor en Melchiil. Deze zijn de zonen van Zilpah, die Laban aan Leah, zijn dochter, gaf, en zij baarde deze aan Jacob, zestien zielen. De zonen van Rachel, de vrouw van Jacob: Joseph en Benjamin. Er werden zonen van Jozef geboren in het land Egypte, die Aseneth, dochter van Potiphera, priester van Heliopolis, aan hem baarde: Manasse en Efraïm. Er werden zonen van Manasse geboren, die de Syrische bijvrouw aan hem baarde: Machir. Machir verwekte Gilead. De zonen van Efraïm, broeder van Manasse, waren Sutelah en Tahan. De zonen van Sutelah waren

Edom. De zonen van Benjamin waren Bala, Bechor en Asbel. De zonen van Bala waren Gera, Noeman, Ahijah, Ros en Muppim. Gera verwekte Arad. Deze zijn de zonen van Rachel, die zij aan Jacob baarde, alle zielen achttien. Zonen van Dan: Asom. En de zonen van Naphtali: Asiel, Guni, Izhar en Shillem. Dit zijn de zonen van Ballas, die Laban aan Rachel, zijn dochter, gaf, en die deze aan Jakob baarde, in totaal zeven zielen. Alle zielen die met Jakob naar Egypte waren gegaan, die uit zijn lendenen waren voortgekomen, zonder de vrouwen van de zonen van Jakob, alle zielen, zesenzestig, De zonen van Joseph, die aan hem geworden waren in het land Egypte, waren negen zielen. Alle zielen van het huis van Jacob, die met Jacob naar Egypte ingegaan waren, waren vijfenzeventig zielen.

Maar Judah zond hij voor zich uit naar Joseph, om hem te ontmoeten bij de stad der Helden, in het land Rameses. Nadat Jozef zijn strijdwagens had ingespannen, ging hij op om Israël, zijn vader, te ontmoeten bij de stad der Helden, en toen hij aan hem verscheen, viel hij op zijn nek en weende met overvloedig geween. En Israël zei tegen Jozef: Ik zal nu sterven, omdat ik jouw gezicht heb gezien, want jij leeft nog. Maar Joseph zei tegen zijn broers: Ik zal naar Farao gaan en hem verklaren, en ik zal hem zeggen: Mijn broers en het huis van mijn vader, die in het land Kanaän waren, zijn naar mij gekomen. De mannen zijn herders, want zij waren veehouders, en zij hebben het vee, en de ossen, en al hun bezittingen meegebracht. Als Farao jullie dus roept en tot jullie zegt: Wat is jullie werk? U zult zeggen: Wij, uw dienaren, zijn veehouders van dienaar tot nu, zowel wij als onze

vaders, opdat u mag wonen in land Gesem van Arabië, want elke herder van schapen is een gruwel voor de Egyptenaren.

47

En Jozef kwam en rapporteerde aan de Farao, zeggende: Mijn vader en mijn broeders, en hun vee en hun ossen, en alles wat van hen is, zijn gekomen uit het land Kanaän, en zie, zij zijn in het land Gosen. Van zijn broeders nam hij vijf mannen, en stelde hen voor Farao. En Farao zei tot de broers van Jozef: Wat is uw werk? En zij zeiden tot Farao: Herders van schapen zijn uw dienaren, wij en onze vaders. Zij zeiden tegen de Farao: Te verblijven in het land zijn wij gekomen, want er is geen weidegrond voor het vee van uw dienaren, want de hongersnood heeft zich versterkt in het land Kanaän. Nu daarom zullen wij wonen in het land Goshen. Hij zei maar, Farao tegen Jozef: Laat hen wonen in het land Goshen, en als je weet dat er onder hen machtige mannen zijn, stel hen aan tot heersers over mijn vee. Zij kwamen maar naar Egypte naar Jozef, Jakob en zijn zonen, en Farao, koning van Egypte, hoorde het. En Farao zei tegen Jozef: Uw vader en uw broeders zijn naar u gekomen. Zie, het land Egypte ligt voor u, vestig uw vader en uw broers in het beste land. Maar Jozef bracht zijn vader Jacob binnen en stelde hem voor Farao, en Jacob zegende Farao. Maar Farao zei tegen Jakob: Hoeveel zijn de jaren van de dagen van uw leven? En Jakob zei tegen de Farao: De dagen van de jaren van mijn leven, waarin ik als vreemdeling verblijf, zijn honderd

dertig jaren; weinig en slecht zijn de dagen van de jaren van mijn leven geweest; zij hebben de dagen van de jaren van het leven van mijn vaders niet bereikt, de dagen waarin zij als vreemdelingen verbleven. En nadat Jakob de Farao gezegend had, ging hij van hem weg.

En Jozef vestigde zijn vader en zijn broers, en gaf hun een bezit in het land Egypte, in het beste land, in het land Rameses, zoals Farao geboden had. En Jozef mat graan uit aan zijn vader en aan de broers en aan het hele huis van zijn vader, naar het aantal personen.

Graan was er niet in het hele land, want de hongersnood was zeer hevig, en het land van Egypte en het land Kanaän bezweken door de hongersnood. Jozef verzamelde al het zilver dat gevonden werd in het land Egypte en in het land Kanaän, van het graan dat zij kochten, en hij mat het graan uit aan hen, en Jozef bracht al het zilver naar het huis van Farao. En al het zilver uit het land Egypte en uit het land Kanaän was op geraakt. Alle Egyptenaren kwamen naar Jozef en zeiden: Geef ons brood, en waarom zouden wij voor uw ogen sterven? Want ons zilver is op. Jozef zei tegen hen: Breng jullie vee, en ik zal jullie brood geven in plaats van jullie vee, als jullie zilver uitgeput is. Zij brachten hun vee naar Jozef, en Jozef gaf hun brood in plaats van de paarden, en in plaats van de schapen, en in plaats van de runderen, en in plaats van de ezels, en hij voedde hen met brood in plaats van al hun vee in dat jaar. Dat jaar ging voorbij, en zij kwamen naar hem in het tweede jaar, en zij zeiden tot hem: Laat

ons niet vergaan voor onze heer; want ons zilver is op, en de bezittingen en het vee zijn naar jou, de heer, gegaan, en er is niets voor ons overgebleven voor onze heer, behalve ons eigen lichaam en ons land. Zodat wij daarom niet sterven voor u, en het land woest gemaakt wordt, verkrijg ons en ons land in plaats van brood, en wij en ons land zullen dienaren zijn aan de Farao, geef zaad, zodat wij zaaien, en wij leven en niet sterven, en het land niet woest gemaakt zal worden. En Jozef verwierf al het land van de Egyptenaren voor de Farao, want de Egyptenaren verkochten hun land aan de Farao, want de hongersnood overheerste hen, en het land werd van de Farao. En hij maakte het volk tot slaven voor hem als dienaren, van de uiterste grenzen van Egypte tot de uiterste grenzen, Afgezien van de grond van de priesters alleen, verwierf Jozef deze niet, want in het geven gaf Farao een gift aan de priesters, en zij aten de gift die Farao aan hen gaf, daarom verkochten zij hun grond niet. Jozef zei tegen alle Egyptenaren: Zie, ik heb jullie en jullie land vandaag verworven voor de Farao. Neem zaad voor jezelf en bezaai het land. En de opbrengst ervan zal zijn, en u zult het vijfde deel aan de Farao geven, maar de vier delen zullen voor u zijn tot zaad voor het land, en tot voedsel voor u, en voor allen die in uw huizen zijn. En zij zeiden: U hebt ons gered, wij vonden gunst voor onze heer, en wij zullen dienaren zijn van de Farao. En Jozef stelde voor hen een bevel in tot op deze dag, op het land van Egypte, om aan de Farao af te staan, behalve het land van de priesters alleen, dat was niet van de Farao.

Israël vestigde zich in het land Egypte, op het land Goshen, en zij

erfden het, en zij groeiden en vermenigvuldigden zich zeer. Jacob leefde zeventien jaar in het land Egypte, en de dagen van Jacobs leven werden honderd zevenenveertig jaar. De dagen van Israël naderden om te sterven, en hij riep zijn zoon Jozef, en hij zei tot hem: als ik gunst heb gevonden in jouw ogen, plaats jouw hand onder mijn dij, en bewijs mij barmhartigheid en trouw, door mij niet te begraven in Egypte. Maar ik zal liggen bij mijn vaderen, en je zult mij uit Egypte wegnemen, en je zult mij begraven in hun graf. Hij zei: ik zal doen volgens uw woord. Hij zei: Zweer het mij, en hij zwoer het hem, en Israël boog neer op de top van zijn staf.

48

Het gebeurde na deze woorden, en het werd aan Jozef gerapporteerd dat uw vader ziek is, en hij nam zijn twee zonen Manasse en Efraïm met zich mee en kwam naar Jakob. Het werd aan Jacob gerapporteerd, zeggende: Zie, uw zoon Joseph komt naar u toe, en Israel versterkte zich en zat op het bed. En Jakob zei tegen Joseph: Mijn God verscheen mij in Luz in het land Kanaän, en Hij zegende mij, En Hij zei tot mij: Zie, Ik zal u vermeerderen en u vermenigvuldigen, en Ik zal u maken tot verzamelingen van volken, en Ik zal u dit land geven, en aan uw nageslacht na u, tot eeuwig bezit. Nu daarom zijn uw twee zonen, die aan u geworden zijn in het land Egypte voordat ik naar u kwam naar Egypte, van mij, Efraïm en Manasse, zoals Ruben en Simeon zullen zij van mij zijn. De nakomelingen die je

na deze zaken verwekt, zullen op de naam van hun broers zijn en zullen worden geroepen bij de erfdelen van die broers. Maar toen ik uit Mesopotamië van Syrië kwam, stierf Rachel, jouw moeder, in het land Kanaän, toen ik naderde bij de hippodroom Chabratha van het land, om naar Ephrathah te komen, en ik begroef haar aan de weg van de hippodroom, deze is Bethlehem.

Maar toen Israel de zonen van Joseph zag, zei hij: Wie zijn deze voor jou? Jozef zei tegen zijn vader: Het zijn mijn zonen, die God mij hier gegeven heeft. En Jakob zei: Breng hen bij mij, opdat ik hen zal zegenen. De ogen van Israël waren echter verzwakt door de ouderdom, en hij was niet in staat te zien, en hij bracht hen naar zich toe, en hij kuste hen, en hij omarmde hen. En Israel zei tot Joseph: Zie, van jouw gezicht ben ik niet beroofd geworden, en zie, God heeft mij ook jouw nageslacht getoond. En Jozef leidde hen weg van zijn knieën, en zij aanbaden hem met het aangezicht op de aarde. Josef nam zijn twee zonen, Efraïm aan zijn rechterhand, aan de linkerkant van Israël, en Manasse aan zijn linkerkant, aan de rechterkant van Israël, en bracht hen tot hem. Maar Israël strekte de rechterhand uit en legde die op het hoofd van Efraïm, deze was echter de jongere, en de linkerhand op het hoofd van Manasse, kruislings de handen.

En hij zegende hen en zei: de God, die mijn vaders Abraham en Isaac voor hem behaagden, de God die mij voedt vanaf mijn jeugd tot deze dag, De Boodschapper die mij uit alle kwaden verlost, moge deze kinderen zegenen, en mijn naam zal over hen worden uitgeroepen, en de naam van mijn vaderen

Abraham en Isaac, en mogen zij zich vermenigvuldigen tot een grote menigte op de aarde. Toen Joseph zag dat zijn vader zijn rechterhand op het hoofd van Ephraim had gelegd, leek het hem zwaar, en Joseph greep de hand van zijn vader om deze van het hoofd van Ephraim te verwijderen naar het hoofd van Manasse. Jozef zei echter tot zijn vader: Niet aldus, vader, want deze is de eerstgeborene; leg uw rechterhand op zijn hoofd. En hij wilde niet, maar zei: ik weet het, kind, ik weet het, en deze zal tot een volk worden, en deze zal verhoogd worden, maar zijn jongere broeder zal groter dan hij zijn, en zijn zaad zal tot een menigte van volken worden. En hij zegende hen op die dag, zeggende: In u zal Israël gezegend worden, zeggende: Moge God u maken als Efraïm en als Manasse. En hij plaatste Efraïm vóór Manasse. Maar Israël zei tot Jozef: Zie, ik sterf, en God zal met jullie zijn, en Hij zal jullie terugbrengen naar het land van jullie vaders. Ik geef jou echter Sichem als uitzonderlijk deel boven je broers, dat ik nam uit de hand van de Amorieten met mijn zwaard en boog.

49

Jacob riep zijn zonen en zei tot hen: verzamel, opdat ik aan jullie mag vertellen wat jullie zal gebeuren in de laatste der dagen. Verzamel u en hoor mij, zonen van Jakob, hoor Israël, hoor uw vader. Reuben, mijn eerstgeborene, jij bent mijn kracht en het begin van mijn kinderen, moeilijk te dragen en hard eigenwijs. Je hebt arrogant gehandeld als water, kook niet over, want je ging op het bed van je vader; toen bezoedelde je de bedding

waar je op ging. Simeon en Levi, broers, voltooiden het onrecht van hun keuze. In hun raad moge mijn ziel niet komen, en met hun samenzwering moge mijn binnenste niet twisten, omdat zij in hun toorn mensen doodden en in hun begeerte een stier de pezen doorsneden. Vervloekt is hun woede, omdat zij eigenzinnig is, en hun toorn, omdat die verhard werd. Ik zal hen verdelen in Jakob en hen verstrooien in Israël. Judah, uw broeders hebben u geprezen, uw handen zijn op de rug van uw vijanden, de zonen van uw vader zullen voor u buigen. Welp van een leeuw is Juda, uit de scheut, mijn zoon, ben je opgegaan, teruggevallen heb je geslapen als een leeuw en als een welp, wie zal hem opwekken? Niet zal de heerser uit Juda falen, en de leider uit zijn lendenen, totdat de dingen die voor hem weggelegd zijn komen, en hij is de verwachting der volken. Hij bindt zijn veulen aan de wijnstok, en het veulen van zijn ezelin aan de rank; hij zal zijn gewaad wassen in wijn, en zijn kleed in het bloed van de druif. Zijn ogen zijn sprankelender dan wijn, en zijn tanden zijn witter dan melk. Zebulun zal aan de kust wonen en hij zal bij een haven voor schepen zijn, en hij zal zich uitstrekken tot Sidon. Issachar begeerde het goede, rustend tussen de erfdelen. En ziende dat de rust goed was, en dat het land vruchtbaar was, boog hij zijn schouder om te zwoegen, en werd een landbouwer. Dan zal zijn volk oordelen, zoals ook een stam in Israël. En laat Dan een slang zijn op de weg, die in hinderlaag zit op het pad, die de hiel van het paard bijt, en de ruiter zal achterover vallen, de verlossing van de Heer afwachtend. Gad, een bende zal hem overvallen, maar hij zal hen op de hielen overvallen. Asher, zijn brood is vet, en hij zal

weelde geven aan heersers. Naphtali is een uitgespreide stam, die schoonheid voortbrengt in het nageslacht. Gegroeide zoon Jozef, mijn gegroeide benijdenswaardige zoon, mijn jongste zoon, keer naar mij terug. Tegen hem die zij overwegende beschimpten, koesterden de heren der pijlen wrok. En hun bogen werden met kracht verbrijzeld, en de pezen van de armen van hun hand werden uitgeput, door de hand van de heerser van Jakob, van daar de machtige van Israël, van God, uw vader. En mijn God hielp jou en zegende jou met de zegen van de hemel van boven en de zegen van de aarde die alles heeft, vanwege de zegen van borsten en baarmoeder, Zegeningen van uw vader en uw moeder hebben de zegeningen van blijvende bergen overtroffen, en op de zegeningen van eeuwigvloeiende heuvels, zij zullen zijn op het hoofd van Jozef, en op de kruin van hem die zijn broeders leidde. Benjamin, een roofzuchtige wolf, zal 's morgens nog eten, en tot de avond geeft hij voeding. Al deze twaalf zonen van Jakob, en deze dingen sprak hun vader tot hen, en hij zegende hen, elk zegende hij hen volgens zijn zegening. En hij zei tot hen: Ik word toegevoegd aan mijn volk, begraaf mij bij mijn vaderen in de grot die is in het veld van Efron de Hethiet, in de dubbele grot, tegenover Mamre, in het land Kanaän, die Abraham verwierf, de grot van Efron de Hethiet, in bezit als graf Daar begroeven zij Abraham en Sarah, zijn vrouw, daar begroeven zij Isaak en Rebekka, zijn vrouw, daar begroeven zij Lea, In het bezit van het veld en van de grot die daarin is, van de zonen van Heth. En Jacob rustte met het bevelen van zijn zonen, en nadat hij zijn voeten op het bed had opgetild, stierf hij, en werd toegevoegd aan zijn volk.

50

En Jozef viel op het gezicht van zijn vader, weende over hem en kuste hem. En Jozef beval zijn dienaren, de balsemers, zijn vader te balsemen, en de balsemers balsemden Israël. En zij vervulden zijn veertig dagen, want zo worden de dagen van de begrafenis geteld, en Egypte betreurde hem zeventig dagen. Sinds de dagen van de rouw voorbij waren gegaan, sprak Jozef tot de heersers van Farao, zeggende: als ik gunst heb gevonden voor jullie ogen, spreek dan over mij in de oren van Farao, zeggende, Mijn vader deed mij zweren, zeggende: In het graf dat ik voor mijzelf groef in het land Kanaän, daar zul je mij begraven. Nu daarom, na opgegaan te zijn, zal ik mijn vader begraven en zal terugkeren. En Farao zei tot Jozef: Ga op en begraaf uw vader, zoals hij u heeft laten zweren. En Jozef ging op om zijn vader te begraven, en met hem kwamen allen de dienaren van Farao op, en de oudsten van zijn huis, en allen de oudsten van het land Egypte. En heel de huishouding van Jozef, en zijn broeders, en heel zijn vaderlijke huis, en zijn verwantschap, en de schapen en de ossen lieten zij achter in het land Gesem. En met hem gingen strijdwagens en ruiters mee, en het kamp werd zeer groot. En zij kwamen aan bij de dorsvloer van Atad, die voorbij de Jordaan ligt, en zij treurden om hem met grote en zeer sterke rouw, en hij hield de rouw voor zijn vader zeven dagen. En de bewoners van het land Kanaän zagen de rouw op de dorsvloer van Atad, en zij zeiden: Dit is een grote rouw voor de Egyptenaren. Daarom noemde hij de naam ervan

Rouw van Egypte, die voorbij de Jordaan is. En zijn zonen deden hem aldus. En zijn zonen namen hem op naar het land Kanaän, en zij begroeven hem in de dubbele grot, die Abraham de grot verworven had als grafbezit van Efron de Hethiet, tegenover Mamre. En Jozef keerde terug naar Egypte, hij en zijn broers, en degenen die met hem waren opgegaan om zijn vader te begraven.

Maar toen de broers van Joseph zagen dat hun vader gestorven was, zeiden zij: Laat Joseph nooit wrok tegen ons koesteren en ons alle kwaden vergelden die wij hem hebben aangedaan. En toen zij bij Jozef gekomen waren, zeiden zij: Uw vader liet zweren vóór zijn sterven, zeggende, Aldus zeiden jullie Joseph: vergeef hen het onrecht en de zonde van hen, omdat zij kwaad aan jou toonden, en aanvaard nu het onrecht van de dienaren van de God van jouw vader, en Joseph weende toen zij tot hem spraken. En toen zij naar hem gekomen waren, zeiden zij: Wij zijn uw dienaren. En Joseph zei tot hen: vreest niet, want ik ben van God. Jullie beraadslaagden tegen mij tot kwaad, maar God beraadslaagde aangaande mij tot goede dingen, opdat het zou gebeuren zoals vandaag, en een groot volk gevoed wordt. En hij zei tot hen: Vreest niet, ik zal jullie voeden en jullie huizen, en hij troostte hen, en sprak tot hun hart. En Jozef woonde in Egypte, hij en zijn broers, en het hele huishouden van zijn vader, en Jozef leefde honderdtien jaar. En Jozef zag de kinderen van Efraïm tot de derde generatie, en de zonen van Machir, de zoon van Manasse, werden geboren op de dijen van Jozef. En Jozef zei tot zijn broeders, zeggende: ik sterf, maar God zal u zeker

bezoeken, en Hij zal u opleiden uit dit land naar het land dat God zwoer aan onze vaders, Abraham, Isaak en Jakob. En Jozef liet de zonen van Israël zweren, zeggende: In de bezoeking waarin God u zal bezoeken, zult u mijn beenderen van hier met u meevoeren. En Jozef stierf op honderdtien jaar, en zij begroeven hem en plaatsten hem in de doodskist in Egypte.

Evangelie volgens Matteüs

1

Boek van het geslacht van Jezus Christus, zoon van David, zoon van Abraham. Abraham verwekte Isaac, Isaac verwekte Jacob, en Jacob verwekte Juda en zijn broers. Judah verwekte Perez en Zerah uit Tamar, Perez verwekte Hezron, Hezron verwekte Aram, Aram verwekte Aminadab, Aminadab verwekte Naässon, Naässon verwekte Salmon, Salmon verwekte Boaz uit Rachab, Boaz verwekte Obed uit Ruth, Obed verwekte Jessai, Jesse verwekte David de koning. Koning David verwekte Salomo uit de vrouw van Uriah, Solomon verwekte Rehoboam, Rehoboam verwekte Abijah, Abijah verwekte Asa, Asa verwekte Jehoshaphat, Jehoshaphat verwekte Joram, Joram verwekte Uzziah, Uzziah verwekte Jotham, Jotham verwekte Ahaz, Ahaz verwekte Hezekiah, Hezekiah verwekte Manasseh, Manasseh verwekte Amon, Amon verwekte Josiah, Josiah verwekte

Jechoniah en zijn broeders ten tijde van de deportatie naar Babylon.

Na de ballingschap van Babylon verwekte Jechonias Salathiël, en Salathiël verwekte Zerubbabel, Zerubbabel verwekte Abiud, Abiud verwekte Eliakim, Eliakim verwekte Azor, Azor verwekte Zadok, Zadok verwekte Achim, Achim verwekte Eliud, Eliud verwekte Eleazar, Eleazar verwekte Matthan, Matthan verwekte Jakob, Jacob verwekte Joseph, de man van Maria, uit wie Jezus werd geboren, die Christus wordt genoemd. Alle generaties van Abraham tot David zijn dus veertien generaties, en van David tot de ballingschap naar Babylon veertien generaties, en van de ballingschap naar Babylon tot Christus veertien generaties.

De geboorte van Jezus Christus was aldus. Immers, toen zijn moeder Maria verloofd was aan Jozef, werd zij, voordat zij samengekomen waren, bevonden zwanger te zijn uit de Heilige Geest. Joseph maar, haar man, rechtvaardig zijnde en niet willende haar openbaar te schande te maken, wenste haar heimelijk te ontslaan. Maar toen hij deze dingen had overwogen, zie, verscheen een boodschapper van de Heer aan hem in een droom, zeggende: Jozef, zoon van David, vrees niet om Maria, jouw vrouw, tot je te nemen, want wat in haar verwekt is, is uit de Heilige Geest. Zij zal een zoon baren en u zult zijn naam Jezus noemen, want hij zal zijn volk redden van hun zonden. Dit alles is maar gebeurd, zodat vervuld zou worden wat gesproken was door de Heer door middel van de profeet die zeide, Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon baren, en zij zullen zijn

naam Emmanuel noemen, wat vertaald wordt: God met ons.

Maar Jozef, ontwaakt uit de slaap, deed zoals de boodschapper van de Heer hem bevolen had en nam zijn vrouw tot zich, En hij kende haar niet totdat zij haar eerstgeboren zoon baarde, en hij riep zijn naam Jezus.

2

Maar toen Jezus geboren was in Bethlehem van Judea in de dagen van koning Herodes, zie, magiërs uit het oosten kwamen aan in Jeruzalem Zeggende: Waar is de geboren koning van de Joden? Wij zagen immers zijn ster in het oosten en wij kwamen om hem te aanbidden. Maar toen koning Herodes dit hoorde, was hij verontrust, en heel Jeruzalem met hem. En nadat hij alle opperpriesters en schriftgeleerden van het volk had verzameld, informeerde hij bij hen waar de Christus geboren wordt. Maar zij zeiden tot hem: In Bethlehem van Judea, want zo is het geschreven door de profeet, En jij Bethlehem, land van Judah, bent geenszins de kleinste onder de leiders van Judah, want uit jou zal een leider uitgaan, die mijn volk Israël zal hoeden.

Toen Herod de magiërs heimelijk geroepen had, bepaalde hij nauwkeurig van hen de tijd van de verschijnende ster, En nadat hij hen naar Bethlehem had gezonden, zei hij: Ga en doe nauwkeurig onderzoek naar het kind, en wanneer jullie het gevonden hebben, bericht het mij, zodat ook ik kan komen om

het te aanbidden. Maar nadat zij de koning gehoord hadden, gingen zij op weg, en zie, de ster die zij in het oosten gezien hadden, ging voor hen uit, totdat hij kwam en stil bleef staan boven waar het kind was. Maar toen zij de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde. En toen zij bij het huis gekomen waren, zagen zij het kind met Maria, zijn moeder, en zij vielen neer en aanbaden hem, en zij openden hun schatten en brachten hem geschenken: goud en wierook en mirre. En gewaarschuwd in een droom om niet naar Herodes terug te keren, vertrokken zij langs een andere weg naar hun land.

Nadat zij zich hadden teruggetrokken, zie, verschijnt een boodschapper van de Heer in een droom aan Jozef en zegt: Sta op, neem het kind en zijn moeder en vlucht naar Egypte, en blijf daar totdat ik het jou zeg, want Herodes is van plan het kind te zoeken om het te vernietigen. Maar hij stond op, nam het kind en zijn moeder 's nachts mee en vertrok naar Egypte, En hij was daar tot de dood van Herodes, opdat vervuld zou worden wat gesproken was door de Heer door de profeet die zeide: Uit Egypte heb ik mijn zoon geroepen.

Toen Herodes zag dat hij door de magiërs bespot was, werd hij zeer woedend, en hij zond uit en doodde alle kinderen in Bethlehem en in al haar grenzen van twee jaar oud en jonger, volgens de tijd die hij nauwkeurig bepaald had van de magiërs. Toen werd vervuld wat gesproken was door de profeet Jeremia, die zeide, Een stem in Ramah werd gehoord, gejammer en

geween en groot gerouw, Rachel wenend om haar kinderen, en zij wilde niet getroost worden, omdat zij er niet zijn.

Nadat Herodes gestorven was, zie, verschijnt een boodschapper van de Heer in een droom aan Jozef in Egypte Zeggende: Sta op, neem het kind en zijn moeder en ga naar het land Israël, want zij die de ziel van het kind zoeken zijn gestorven. Maar hij stond op, nam het kind en zijn moeder, en kwam in het land Israël.

Maar toen hij gehoord had dat Archelaus over Judea regeerde in plaats van zijn vader Herodes, vreesde hij daarheen te gaan, maar gewaarschuwd in een droom trok hij zich terug naar de streken van Galilea, En na te zijn gekomen, woonde hij in een stad genaamd Nazareth, opdat vervuld zou worden wat gesproken was door de profeten, dat hij een Nazarener genoemd zal worden.

3

Maar in die dagen komt Johannes de Doper, predikend in de woestenij van Judea en zeggend: Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. Want deze is degene over wie gesproken is door de profeet Jesaja, die zegt: een stem van iemand die roept in de woestenij, bereidt de weg van de Heer, maakt zijn paden recht.

Hijzelf maar, Johannes, had zijn kledingstuk van kameelharen

en een lederen riem om zijn lendenen, en zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honing. Toen ging Jeruzalem uit naar hem, en geheel Judea, en de gehele omliggende streek van de Jordaan, En zij werden gedoopt in de Jordaan door hem, hun zonden bekennend.

Maar toen hij velen van de Farizeeën en Sadduceeën naar zijn doopsel zag komen, zei hij tot hen: Nakomelingen van adders, wie heeft jullie getoond te vluchten voor de komende toorn? Breng daarom vrucht voort die het berouw waardig is, En denk niet bij jezelf te zeggen: wij hebben Abraham tot vader. Want ik zeg jullie dat God in staat is uit deze stenen kinderen voor Abraham op te wekken. Reeds ligt de bijl aan de wortel van de bomen, daarom wordt elke boom die geen goede vrucht voortbrengt afgesneden en in het vuur geworpen.

Ik doop jullie inderdaad in water tot bekering, maar degene die na mij komt is sterker dan ik, wiens sandalen te dragen ik niet bekwaam ben; hij zal jullie dopen in de Heilige Geest en vuur. Wiens wanmand in zijn hand is en die zijn dorsvloer grondig zal schoonmaken, en zijn graan zal verzamelen in de schuur, maar het kaf zal verbranden met onblusbaar vuur.

Toen komt Jezus van Galilea naar de Jordaan, naar Johannes, om door hem gedoopt te worden. Maar Johannes probeerde hem tegen te houden en zei: Ik heb er behoefte aan door jou gedoopt te worden, en jij komt naar mij? Maar Jezus antwoordde en zei tegen hem: Laat het nu toe, want zo past het ons alle

gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij hem toe. En nadat Jezus gedoopt was, ging hij onmiddellijk op uit het water, en zie, de hemelen werden voor hem geopend, en hij zag de Geest van God neerdalen als een duif en op hem neerkomen, En zie, een stem uit de hemelen zeide: Deze is mijn geliefde Zoon, in wie Ik welbehagen heb.

4

Toen werd Jezus naar de woestijn geleid door de Geest om door de duivel verzocht te worden, En na veertig dagen en veertig nachten gevast te hebben, kreeg hij honger. En de verzoeker naderde hem en zei: Als u de Zoon van God bent, zeg dan dat deze stenen broden worden. Maar hij antwoordde en zei: Er is geschreven: niet van brood alleen zal de mens leven, maar van elk woord dat voortkomt uit de mond van God. Toen neemt de duivel hem mee naar de heilige stad en zet hem op de tempelspits. En hij zegt tot hem: als u de zoon bent van God, werp uzelf naar beneden, want er staat geschreven dat hij zijn boodschappers aangaande u zal bevelen, en op handen zullen zij u optillen, opdat u uw voet niet stoot tegen een steen.

Jezus zei tot hem: Wederom is geschreven: gij zult de Heer, uw God, niet testen.

Weer neemt de duivel hem mee naar een zeer hoge berg, en toont hem alle koninkrijken van de wereld en hun glorie. En hij

zegt tegen hem: Dit alles zal ik jou geven, als je neervalt en mij aanbidt. Toen zei Jezus tot hem: Ga achter mij, satan, want er staat geschreven: De Heer, uw God, zult gij aanbidden en Hem alleen zult gij dienen. Toen liet de duivel hem los, en zie, boodschappers kwamen en dienden hem.

Maar toen Jezus gehoord had dat Johannes overgeleverd was, trok hij zich terug naar Galilea, En na Nazareth te hebben verlaten, kwam hij en woonde in Kapernaüm aan de zee, in de grenzen van Zebulon en Naftali. opdat vervuld zou worden wat gesproken was door de profeet Jesaja, die zeide Land van Zebulun en land van Naphtali, weg van de zee, voorbij de Jordaan, Galilea van de heidenen, Het volk dat in duisternis zat, zag een groot licht, en voor hen die zaten in het land en de schaduw van de dood, rees een licht op.

Vanaf toen begon Jezus te verkondigen en te zeggen: Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.

Wandelend langs de zee van Galilea zag hij twee broers, Simon die Petrus genoemd werd en Andreas zijn broer, die een net in de zee wierpen, want zij waren vissers. En hij zegt tot hen: Kom achter mij aan en ik zal jullie vissers van mensen maken. Maar zij verlieten onmiddellijk de netten en volgden hem. En van daar verder gaande zag hij twee andere broeders, Jakobus de zoon van Zebedeus en Johannes zijn broeder, in de boot met Zebedeus hun vader, hun netten herstellende, en hij riep hen. Maar zij verlieten onmiddellijk de boot en hun vader en volgden

hem.

En Jezus ging rond door heel Galilea, onderwijzend in hun gemeenschappen en verkondigend het goede nieuws van het koninkrijk en dienend alle ziekte en alle kwaal in het volk. En het gerucht over hem ging heel Syrië in, en zij brachten tot hem allen die slecht eraan toe waren, lijdende aan verschillende ziekten en kwellingen, en door demonen bezetenen en epileptici en verlamden, en hij genas hen. En vele menigten volgden hem van Galilea en Decapolis en Jeruzalem en Judea en van voorbij de Jordaan.

5

Toen hij de menigten gezien had, ging hij de berg op, en nadat hij was gaan zitten, kwamen zijn leerlingen naar hem toe. En zijn mond geopend hebbende, leerde hij hen zeggende, Zalig zijn de armen van geest, want van hen is het koninkrijk der hemelen. Gezegend zijn de rouwenden, omdat zij getroost zullen worden. Gezegend zijn de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven. Gezegend zijn zij die hongeren en dorsten naar gerechtigheid, omdat zij verzadigd zullen worden. Gezegend zijn de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid verkrijgen. Gezegend zijn de reinen van hart, omdat zij God zullen zien. Gezegend zijn de vredemakers, want zij zullen zonen van God worden genoemd. Gezegend zijn de vervolgden omwille van gerechtigheid, omdat het koninkrijk der hemelen van hen is.

Gezegend zijn jullie wanneer zij jullie beschimpen en vervolgen, en elk kwaad woord tegen jullie zeggen terwijl zij liegen, omwille van mij. Verheug jullie en juich, omdat jullie beloning groot is in de hemelen, want zo vervolgden zij de profeten die vóór jullie kwamen.

Jullie zijn het zout van de aarde, maar als het zout smakeloos wordt, waarmee zal het gezouten worden? Het deugt tot niets meer, behalve om buiten geworpen te worden en vertrapt te worden door de mensen. Jullie zijn het licht van de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen worden. Noch steken zij een lamp aan en plaatsen zij hem onder de korenmaat, maar op de lampstandaard, en hij schijnt voor allen die in het huis zijn. Laat zo uw licht schijnen voor de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader verheerlijken die in de hemelen is.

Denk niet dat ik gekomen ben om de wet of de profeten te vernietigen, ik ben niet gekomen om te vernietigen, maar om te vervullen. Amen, want ik zeg tot jullie: totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal geen jota of geen serif van de wet voorbijgaan, totdat alles geschied is. Wie daarom één van deze kleinste geboden vernietigt en aldus de mensen onderwijst, zal de kleinste genoemd worden in het koninkrijk der hemelen, maar wie doet en onderwijst, deze zal groot genoemd worden in het koninkrijk der hemelen. Ik zeg immers aan jullie dat als jullie gerechtigheid niet overvloediger is dan die van de schriftgeleerden en Farizeeën, jullie het koninkrijk der hemelen

niet zullen binnengaan. Jullie hebben gehoord dat aan de ouden gezegd werd: gij zult niet moorden, en wie moordt, zal schuldig zijn aan het oordeel. Maar ik zeg tot jullie dat ieder die zomaar boos is op zijn broer schuldig zal zijn aan het oordeel, wie tegen zijn broer raca zegt, zal schuldig zijn aan de raad, wie dwaas zegt, zal schuldig zijn aan de gehenna van het vuur. Als je daarom je gave op het altaar aanbiedt en je daar herinnert dat je broeder iets tegen je heeft, Laat daar uw gave achter voor het altaar, en ga eerst verzoenen met uw broeder, en kom dan terug en offer uw gave. Wees snel welgezind jegens jouw tegenstander, zolang je met hem op weg bent, opdat de tegenstander jou niet overgeeft aan de rechter en de rechter jou overgeeft aan de dienaar, en je in de gevangenis geworpen zult worden, Waarlijk, ik zeg je, je zult daar niet uitgaan totdat je de laatste kwadrans hebt terugbetaald.

Jullie hebben gehoord dat aan de ouden gezegd werd: gij zult geen overspel plegen. Ik zeg jullie echter dat ieder die naar een vrouw kijkt om haar te begeren, reeds overspel met haar heeft gepleegd in zijn hart. Als maar jouw rechteroog jou doet struikelen, ruk het uit en werp het van je af, want het is voordelig voor jou dat een van jouw ledematen vergaat en niet je gehele lichaam in de gehenna geworpen wordt. En als je rechterhand je doet struikelen, hak hem af en werp hem van je af, want het is beter voor jou dat een van je ledematen vergaat en niet je hele lichaam in de gehenna geworpen wordt.

Er was gezegd: maar wie zijn vrouw ontslaat, laat hem haar een

scheidingsbrief geven. Ik zeg jullie echter dat wie zijn vrouw verstoot, behalve om reden van hoererij, haar overspel doet plegen, en wie een gescheiden vrouw trouwt, pleegt overspel.

Weer hebben jullie gehoord dat aan de ouden gezegd werd, je zult niet vals zweren, maar je zult aan de Heer je eden nakomen. Maar ik zeg tot jullie om helemaal niet te zweren, noch bij de hemel, omdat die de troon is van God, Noch bij de aarde, omdat het een voetbank is van zijn voeten, noch bij Jeruzalem, omdat het de stad is van de grote koning, Zweer ook niet bij uw hoofd, omdat u niet in staat bent één haar wit of zwart te maken. Laat uw woord maar ja ja zijn, nee nee; het buitensporige hiervan is uit het kwade.

Jullie hebben gehoord dat er gezegd werd: oog voor oog en tand voor tand, Ik zeg jullie echter het kwade niet te weerstaan, maar wie jou op de rechterwang zal slaan, keer hem ook de andere toe. En aan degene die jou wil aanklagen en jouw tuniek wil nemen, laat hem ook het bovenkleed. En wie u zal dwingen één mijl te gaan, ga met hem twee. Geef aan degene die jou vraagt, en keer je niet af van degene die van jou wil lenen.

Jullie hebben gehoord dat er gezegd werd: je zult je naaste liefhebben en je zult je vijand haten. Maar ik zeg tot jullie: heb jullie vijanden lief, zegen degenen die jullie vervloeken, doe goed aan degenen die jullie haten en bid voor degenen die jullie mishandelen en vervolgen. opdat jullie zonen worden van jullie Vader die in de hemelen is, omdat zijn zon opgaat over slechten

en goeden en Hij regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Want als jullie liefhebben degenen die jullie liefhebben, welk loon hebben jullie? Doen niet ook de tollenaren hetzelfde? En als jullie alleen jullie vrienden groeten, wat doen jullie dan buitengewoons? Doen de tollenaren niet ook zo? Jullie zullen daarom volmaakt zijn, zoals jullie Vader in de hemelen volmaakt is.

6

Pas op dat jullie je aalmoezen niet doen voor de mensen om door hen gezien te worden, want anders hebben jullie geen loon bij jullie vader die in de hemelen is. Wanneer je daarom aalmoezen geeft, laat dan geen trompet klinken voor je, zoals de huichelaars doen in de samenkomsten en in de straten, opdat zij verheerlijkt mogen worden door de mensen. Waarlijk, ik zeg tot jullie, zij hebben hun loon al ontvangen. Maar wanneer jij aalmoezen geeft, laat je linkerhand niet weten wat je rechterhand doet zodat jouw aalmoes in het verborgene is, en jouw vader die in het verborgene ziet, zal het jou in het openbaar vergelden.

En wanneer je bidt, zul je niet zijn zoals de huichelaars, omdat zij ervan houden om staand te bidden in de gemeenschappen en op de hoeken van de straten, zodat zij aan de mensen zouden verschijnen. Waarlijk, ik zeg tot jullie dat zij hun loon hebben ontvangen. Maar jij, wanneer je bidt, ga binnen in jouw

binnenkamer, en nadat je jouw deur gesloten hebt, bid tot jouw vader die in het verborgene is, en jouw vader die in het verborgene ziet, zal het jou in het openbaar teruggeven.

Maar wanneer u bidt, babbel dan niet zoals de heidenen, want zij denken dat zij door hun breedsprakigheid verhoord zullen worden. Wees daarom niet zoals zij, want jullie Vader weet wat jullie nodig hebben voordat jullie het hem vragen. Bid daarom aldus, jullie: Onze Vader die in de hemelen is, laat uw naam geheiligd worden, Laat uw koninkrijk komen, laat uw wil geschieden, zoals in de hemel, ook op de aarde, Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden, zoals ook wij onze schuldenaars vergeven, En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van het kwade. Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in de eeuwen, amen.

Want als jullie de mensen hun overtredingen vergeven, zal jullie hemelse Vader ook aan jullie vergeven. Maar als jullie de mensen hun overtredingen niet vergeven, zal jullie Vader ook jullie overtredingen niet vergeven.

Wanneer jullie vasten, word niet somber zoals de huichelaars, want zij ontsieren hun gezichten opdat zij aan de mensen vastend mogen verschijnen, waarlijk zeg ik jullie dat zij hun loon hebben ontvangen. Maar jij, wanneer je vast, zalf je hoofd en was je gezicht, zodat je niet aan de mensen verschijnt als vastend, maar aan je vader die in het verborgene is, en je vader die in het verborgene ziet, zal het je in het openbare teruggeven.

Verzamel geen schatten voor jezelf op aarde, waar mot en roest vernietigt, en waar dieven inbreken en stelen, Verzamel maar schatten voor jullie in de hemel, waar noch mot noch roest vernietigt, en waar dieven niet doorgraven noch stelen, Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

De lamp van het lichaam is het oog; als daarom jouw oog zuiver is, zal jouw gehele lichaam vol licht zijn. Maar als je oog slecht is, zal je gehele lichaam donker zijn. Als daarom het licht in jou duisternis is, hoe groot is dan de duisternis?

Niemand kan twee heren dienen, want ofwel zal hij de ene haten en de andere liefhebben, ofwel zal hij zich aan de ene hechten en de andere verachten. Jullie kunnen God en de rijkdom niet dienen.

Daarom zeg ik tot jullie: wees niet bezorgd voor jullie ziel, wat jullie zullen eten en wat jullie zullen drinken, noch voor jullie lichaam, wat jullie zullen aantrekken. Is de ziel niet meer dan het voedsel en het lichaam meer dan de kleding? Kijk naar de vogels van de hemel, omdat zij niet zaaien, noch oogsten, noch verzamelen in schuren, en uw hemelse Vader voedt hen. Bent u niet veel meer waard dan zij? Wie van jullie is in staat door zich zorgen te maken één el aan zijn levensduur toe te voegen? En waarom maken jullie je zorgen over kleding? Beschouw de lelies van het veld hoe ze groeien, ze zwoegen niet noch spinnen ze, Ik zeg jullie echter dat zelfs Salomo in al zijn glorie zich niet kleedde als een van deze. Als God het gras van het veld, dat er

vandaag is en morgen in de oven geworpen wordt, zo kleedt, zal Hij jullie niet veel meer kleden, kleingelovigen? Wees daarom niet bezorgd en zeg niet: wat zullen wij eten, of wat zullen wij drinken, of wat zullen wij aantrekken? Want al deze dingen zoeken de volken, want uw hemelse Vader weet dat u dit alles nodig hebt. Zoek maar eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, en dit alles zal aan jullie worden toegevoegd. Wees daarom niet bezorgd over morgen, want morgen zal bezorgd zijn over haar eigen zaken, voldoende voor de dag is het kwaad ervan.

7

Oordeel niet, opdat jullie niet geoordeeld worden, Want met het oordeel waarmee jullie oordelen, zullen jullie geoordeeld worden, en met de maat waarmee jullie meten, zal aan jullie gemeten worden. Maar waarom zie jij het splintertje in het oog van jouw broer, maar de balk in jouw eigen oog merk je niet op? Of hoe zul je tot je broer zeggen: laat mij de splinter uit je oog werpen, en zie, de balk is in je oog? Huichelaar, werp eerst de balk uit je eigen oog, en dan zul je helder zien om de splinter uit het oog van je broeder te werpen.

Geef het heilige niet aan de honden en werp uw parels niet voor de varkens, opdat zij ze niet vertrappen met hun voeten en zich keren en u verscheuren.

Vraag, en het zal aan jullie gegeven worden, zoek, en jullie zullen vinden, klop, en het zal voor jullie geopend worden, Want ieder die vraagt ontvangt, en wie zoekt vindt, en voor wie klopt zal worden opengedaan. Of wie is er onder jullie een man die, als zijn zoon hem om brood vraagt, hem een steen zal geven? En als hij om vis vraagt, zal hij hem toch geen slang geven? Als dus jullie, hoewel jullie slecht zijn, weten hoe jullie goede gaven aan jullie kinderen moeten geven, hoeveel te meer zal jullie Vader die in de hemelen is goede dingen geven aan degenen die hem vragen?

Alles daarom wat u wilt dat de mensen aan u doen, doet u ook aldus aan hen, want dit is de wet en de profeten.

Treed binnen door de nauwe poort, omdat de poort breed is en de weg wijd die leidt naar de vernietiging, en velen zijn er die door haar binnengaan. Wat is de poort nauw en gedrukt de weg die leidt naar het leven, en weinigen zijn er die hem vinden.

Let op voor de valse profeten, die naar jullie toe komen in schapenkledij, maar van binnen roofzuchtige wolven zijn. Van hun vruchten zult u hen kennen. Men verzamelt toch geen druiven van doornen of vijgen van distels? Zo maakt elke goede boom goede vruchten, maar de rotte boom maakt slechte vruchten. Een goede boom is niet in staat slechte vruchten voort te brengen, noch is een rotte boom in staat goede vruchten voort te brengen. Elke boom die geen goede vrucht voortbrengt wordt gekapt en in het vuur geworpen. Dus aan hun vruchten zult u

hen kennen.

Niet iedereen die tot mij zegt Heer Heer, zal binnengaan in het koninkrijk der hemelen, maar hij die de wil doet van mijn Vader die in de hemelen is. Velen zullen tot mij zeggen op die dag: Heer, Heer, hebben wij niet in uw naam geprofeteerd, en in uw naam demonen uitgeworpen, en in uw naam vele krachten gedaan? En dan zal ik hun bekennen dat ik jullie nooit gekend heb: ga weg van mij, jullie die de wetteloosheid bedrijven.

Iedereen daarom die deze woorden van mij hoort en ze doet, zal ik vergelijken met een wijs man die zijn huis op de rots bouwde, En de regen kwam neer en de rivieren kwamen en de winden bliezen en beukten tegen dat huis, en het viel niet, want het was gefundeerd op de rots. En ieder die deze woorden van mij hoort en ze niet doet, zal vergeleken worden met een dwaze man die zijn huis op het zand bouwde, En de regen kwam neer en de rivieren kwamen en de winden bliezen en sloegen tegen dat huis, en het viel, en de val ervan was groot.

En het gebeurde dat toen Jezus deze woorden voltooid had, de menigten verbijsterd waren over zijn lering. Hij onderwijsde hen namelijk als iemand die autoriteit had, en niet als de schriftgeleerden.

8

Maar toen hij van de berg was neergekomen, volgden vele menigten hem. En zie, een melaatse kwam en aanbad hem, zeggende: Heer, als u wilt, kunt u mij reinigen. En Jezus strekte zijn hand uit, raakte hem aan en zei: Ik wil het, word gereinigd. En onmiddellijk werd zijn melaatsheid gereinigd. En Jezus zegt tot hem: Zie erop toe dat je het aan niemand zegt, maar ga jezelf tonen aan de priester en offer het geschenk dat Mozes geboden heeft, tot een getuigenis voor hen.

Maar toen hij Capernaum binnengegaan was, naderde een honderdman hem, hem dringend verzoekend en zeggende, Heer, mijn dienaar ligt in huis verlamd, vreselijk gekweld. En Jezus zegt tot hem: Ik zal komen en hem genezen. En de honderdman antwoordde en zei: Heer, ik ben niet bekwaam dat u onder mijn dak binnenkomt, maar zeg alleen een woord, en mijn dienaar zal genezen worden. Want ook ik ben een man onder gezag, die soldaten onder mij heb, en ik zeg tegen deze: ga, en hij gaat, en tegen een ander: kom, en hij komt, en tegen mijn slaaf: doe dit, en hij doet het. Maar toen Jezus dit gehoord had, verwonderde hij zich en zei tot degenen die volgden: Waarlijk, ik zeg tot jullie, zelfs niet in Israël heb ik zon groot geloof gevonden. Ik zeg jullie dat velen uit het oosten en het westen zullen komen en zullen aanliggen met Abraham en Isaac en Jacob in het koninkrijk der hemelen. Maar de zonen van het koninkrijk zullen worden uitgeworpen in de buitenste duisternis, daar zal het geween zijn en het tandengeknars. En Jezus zei tot de centurion: ga, en zoals je hebt geloofd, laat het je gedaan worden. En zijn dienaar werd genezen in dat uur.

En toen Jezus in het huis van Petrus gekomen was, zag hij zijn schoonmoeder die neerlag en koorts had. En hij raakte haar hand aan, en de koorts verliet haar, en zij stond op en diende hem. Toen de avond gevallen was, brachten zij vele door demonen bezeten mensen bij hem, en hij dreef de geesten uit met een woord en genas allen die het slecht hadden. Zodat vervuld mocht worden wat gesproken was door de profeet Jesaja, die zeide: Hij heeft onze zwakheden op zich genomen en onze ziekten gedragen.

Toen Jezus vele menigten om zich heen zag, beval hij te vertrekken naar de overzijde. En een schriftgeleerde naderde en zei tot hem: Leraar, ik zal u volgen waarheen u ook gaat. En Jezus zegt tot hem: de vossen hebben holen en de vogels van de hemel hebben nesten, maar de zoon van de mens heeft niet waar hij het hoofd kan neerleggen. Een ander van zijn discipelen zei tot hem: Heer, sta mij toe eerst te vertrekken en mijn vader te begraven. Maar Jezus zei tot hem: Volg mij, en laat de doden hun eigen doden begraven.

En toen hij in het schip was ingestapt, volgden zijn leerlingen hem. En zie, er gebeurde een grote storm op de zee, zodat het schip bedekt werd door de golven, maar hij sliep. En zijn discipelen naderden en wekten hem, zeggende: Heer, red ons, wij vergaan. En hij zegt tot hen: Waarom zijn jullie lafhartig, kleingelovigen? Toen stond hij op en bestrafte de winden en de zee, en er kwam een grote stilte. De mensen verwonderden zich en zeiden: Wat voor iemand is deze, dat zelfs de winden en de

zee hem gehoorzamen?

En toen hij naar de overzijde gekomen was, naar het land van de Gergesenen, ontmoetten hem twee bezetenen die uit de graven kwamen, zeer gevaarlijk, zodat niemand in staat was langs die weg voorbij te gaan. En zie, zij schreeuwden en zeiden: Wat hebben wij met u te maken, Jezus, Zoon van God? Bent u hier gekomen vóór de tijd om ons te kwellen? Er was ver van hen vandaan een kudde van vele varkens die graasde. De demonen dringden echter bij hem aan en zeiden: als u ons uitdrijft, sta ons toe weg te gaan naar de kudde varkens. En hij zei tot hen: Ga. En zij die uitgegaan waren, gingen weg naar de kudde varkens, en zie, de gehele kudde varkens stormde van de klif af naar de zee en stierf in het water. De herders echter vluchtten, en nadat zij naar de stad waren gegaan, berichtten zij alles, ook wat betreft de door demonen bezeten mannen. En zie, de hele stad ging uit naar de ontmoeting met Jezus, en toen zij hem gezien hadden, smeekten zij dat hij zou vertrekken uit hun grenzen.

9

En na te zijn ingestapt in een boot, stak hij over en kwam in zijn eigen stad. En zie, zij brachten een verlamde tot hem die op een bed lag, en Jezus, hun geloof ziend, zei tot de verlamde: neem moed, kind, jouw zonden zijn jou vergeven. En zie, sommigen van de schriftgeleerden zeiden bij zichzelf: Deze lastert. En

Jezus, die hun gedachten had gezien, zei: Waarom denken jullie kwade dingen in jullie harten? Want wat is gemakkelijker te zeggen: jouw zonden zijn vergeven, of te zeggen: sta op en loop? Maar opdat jullie mogen weten dat de Zoon des mensen gezag heeft op de aarde om zonden te vergeven, toen zegt hij tot de verlamde: Sta op, neem je bed op en ga naar je huis. En hij stond op en ging naar zijn huis. Maar toen de menigten dit gezien hadden, verwonderden zij zich en verheerlijkten zij God, die zodanige autoriteit aan de mensen gegeven had.

En toen Jezus van daar voorbijging, zag hij een man zitten bij het tolhuis, Mattheüs genaamd, en hij zegt tot hem: volg mij. En hij stond op en volgde hem. En het gebeurde dat hij in het huis aanlag, en zie, vele tollenaren en zondaars kwamen en lagen samen aan met Jezus en zijn leerlingen. En de Farizeeën, dit gezien hebbende, zeiden tot zijn leerlingen: Waarom eet uw leraar met de tollenaren en zondaars? Maar Jezus, dit gehoord hebbend, zei tot hen: De sterken hebben geen behoefte aan een arts, maar zij die het slecht hebben. Maar ga en leer wat dit betekent: ik wil barmhartigheid en niet offer. Want ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars tot bekering.

Toen naderden de leerlingen van Johannes hem en zeiden: Waarom vasten wij en de Farizeeën veel, maar vasten uw leerlingen niet? En Jezus zei tot hen: kunnen de zonen van de bruidskamer treuren zolang de bruidegom bij hen is? Maar er zullen dagen komen wanneer de bruidegom van hen wordt

weggenomen, en dan zullen zij vasten. Niemand legt echter een lap ongekrompen doek op een oud kledingstuk, want de volheid ervan neemt weg van het kledingstuk, en er ontstaat een ergere scheur. Noch werpen zij nieuwe wijn in oude zakken, want anders barsten de zakken, en de wijn wordt uitgegoten en de zakken vergaan, maar nieuwe wijn werpen zij in nieuwe zakken, en beide worden bewaard.

Terwijl hij deze dingen tot hen sprak, zie, een heerser naderde en aanbad hem, zeggend: Mijn dochter is zojuist gestorven, maar kom en leg uw hand op haar en zij zal leven. En Jezus stond op en volgde hem, en zijn discipelen ook. En zie, een vrouw die twaalf jaar aan bloedverlies leed, naderde van achteren en raakte de franje van zijn kleed aan. Ze zei immers bij zichzelf: Als ik alleen maar zijn kledingstuk aanraak, zal ik gered worden. Maar Jezus draaide zich om en toen hij haar zag, zei hij: Heb moed, dochter, jouw geloof heeft jou gered. En de vrouw werd gered vanaf dat uur. En toen Jezus in het huis van de heerser gekomen was en de fluitspelers en de luidruchtige menigte gezien had, zei hij tot hen, Trek u terug, want het meisje is niet gestorven, maar slaapt. En zij lachten hem uit. Maar toen de menigte was weggestuurd, ging hij naar binnen, greep haar hand, en het meisje stond op. En dit gerucht ging uit in dat hele land.

En toen Jezus van daar passeerde, volgden twee blinden hem, roepende en zeggende: Heb medelijden met ons, zoon van David. Maar toen hij in het huis gekomen was, kwamen de

blinden tot hem, en Jezus zegt tot hen: geloven jullie dat ik in staat ben dit te doen? Zij zeggen tot hem: ja, Heer. Toen raakte hij hun ogen aan en zei: Laat het jullie geschieden volgens jullie geloof. En hun ogen werden geopend, en Jezus waarschuwde hen streng, zeggende: Ziet toe dat niemand het te weten komt. Maar zij die uitgegaan waren, verspreidden het nieuws over hem in dat hele land.

Terwijl zij naar buiten gingen, zie, brachten ze een stomme man die door een demon bezeten was tot hem, En toen de demon uitgeworpen was, sprak de stomme man, en de menigten verwonderden zich en zeiden dat het nooit zo verschenen was in Israël. Maar de Farizeeën zeiden: Door de heerser van de demonen werpt hij de demonen uit.

En Jezus ging rond door alle steden en dorpen, onderwijzend in hun gemeenten en verkondigend het goede nieuws van het koninkrijk en dienend alle ziekte en alle kwaal onder het volk.

Maar toen hij de menigten zag, had hij medelijden met hen, omdat ze uitgeput en verstrooid waren als schapen die geen herder hebben. Toen zegt hij tot zijn discipelen: de oogst is inderdaad groot, maar de arbeiders zijn weinig. Bid daarom de Heer van de oogst dat Hij arbeiders uitzende in Zijn oogst.

10

En nadat hij zijn twaalf leerlingen geroepen had, gaf hij hun gezag over onreine geesten, zodat zij hen konden uitwerpen en alle ziekte en alle kwaal konden genezen. Van de twaalf apostelen zijn de namen deze: als eerste Simon, genaamd Petrus, en Andreas zijn broer, Jakobus de zoon van Zebedeus en Johannes zijn broer, Philippus en Bartholomeus, Thomas en Mattheüs de tollenaar, Jakobus de zoon van Alfeüs en Lebbeüs die Thaddeüs genoemd werd, Simon de Kanaäniet en Judah de Iskariot, die hem ook overleverde.

Deze twaalf zond Jezus uit, nadat Hij hun bevolen had, zeggende: Ga niet naar de weg van de volken en ga niet binnen in een stad van de Samaritanen, Ga maar liever naar de verloren schapen van het huis Israël. Maar terwijl u gaat, verkondigt en zegt dat het koninkrijk der hemelen nabij gekomen is. Genees zieken, reinig melaatsen, wek doden op, werp demonen uit; als geschenk hebt u ontvangen, geef als geschenk. Verwer geen goud, noch zilver, noch brons in jullie gordels, Geen tas voor onderweg, noch twee tunieken, noch sandalen, noch een stok, want de arbeider is zijn voedsel waardig. In welke stad of dorp u ook binnenkomt, onderzoek wie daarin waardig is, en blijf daar tot u vertrekt. Maar bij het binnenkomen in het huis, groet het en zeg: vrede aan dit huis. En als het huis inderdaad waardig is, laat uw vrede erop komen; maar als het niet waardig is, laat uw vrede naar u terugkeren. En wie jullie niet ontvangt noch jullie woorden hoort, schudt bij het weggaan buiten het huis of die stad het stof van jullie voeten af. Waarlijk, ik zeg tot jullie, het zal verdraaglijker zijn voor het

land van Sodom en Gomorra op de dag van het oordeel dan voor die stad.

Zie, ik zend jullie als schapen te midden van wolven; wees daarom wijs als de slangen en onschuldig als de duiven. Let op voor de mensen, want zij zullen jullie overleveren aan raden en in hun synagogen zullen zij jullie geselen. En jullie zullen voor leiders en koningen gebracht worden omwille van mij, tot getuigenis aan hen en aan de naties. Wanneer zij jullie echter zullen overleveren, wees niet bezorgd hoe of wat jullie zullen spreken, want het zal aan jullie gegeven worden in dat uur wat jullie zullen spreken. Want niet jullie zijn de sprekenden, maar de Geest van jullie Vader is de sprekende in jullie. Maar een broeder zal een broeder overleveren tot de dood, en een vader zijn kind, en kinderen zullen opstaan tegen hun ouders en hen ter dood brengen, En jullie zullen door allen gehaat worden vanwege mijn naam, maar wie tot het einde volgehouden heeft, zal gered worden. Wanneer zij jullie echter vervolgen in deze stad, vlucht naar de andere, want amen ik zeg tot jullie, jullie zullen de steden van Israel niet voltooien totdat de zoon des mensen komt. Een leerling staat niet boven de leraar, noch een slaaf boven zijn heer. Het is voldoende voor de leerling dat hij wordt als zijn leraar, en voor de slaaf als zijn heer. Als zij de huisheer Beëlzebul noemden, hoeveel te meer zijn huisgenoten? Vrees hen daarom niet, want niets is bedekt dat niet onthuld zal worden, en niets verborgen dat niet gekend zal worden. Wat ik tot jullie zeg in de duisternis, zeg dat in het licht, en wat jullie in het oor horen, verkondig dat op de daken. En vrees niet degenen

die het lichaam doden, maar de ziel niet kunnen doden, maar vrees meer degene die zowel ziel als lichaam kan vernietigen in de hel. Worden niet twee mussen voor een assarion verkocht? En een van hen zal niet op de aarde vallen zonder uw Vader. Maar ook alle haren van jullie hoofd zijn geteld. Wees daarom niet bang, jullie zijn meer waard dan vele mussen.

Ieder daarom die mij zal belijden voor de mensen, zal ik ook hem belijden voor mijn Vader die in de hemelen is Maar wie mij ontkent voor de mensen, zal ik ook ontkennen voor mijn Vader die in de hemelen is.

Denk niet dat ik gekomen ben om vrede op de aarde te brengen; ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard. Want ik ben gekomen om de man tegen zijn vader te verdelen en de dochter tegen haar moeder en de schoondochter tegen haar schoonmoeder, en de vijanden van de man zijn zijn huisgenoten

Wie vader of moeder meer liefheeft dan mij is mij niet waardig, en wie zoon of dochter meer liefheeft dan mij is mij niet waardig, En wie zijn kruis niet neemt en mij niet volgt, is mij niet waardig. Degene die zijn ziel gevonden heeft, zal haar verliezen, en degene die zijn ziel verloren heeft omwille van mij, zal haar vinden.

Wie jullie ontvangt, ontvangt mij, en wie mij ontvangt, ontvangt degene die mij gezonden heeft. Wie een profeet ontvangt in

naam van een profeet, zal het loon van een profeet ontvangen, en wie een rechtvaardige ontvangt in naam van een rechtvaardige, zal het loon van een rechtvaardige ontvangen. En wie een van deze kleinen slechts een beker koud water geeft te drinken in naam van een leerling, waarlijk zeg ik tot jullie, hij zal zijn loon zeker niet verliezen.

11

En het gebeurde dat toen Jezus het instrueren van zijn twaalf leerlingen had voltooid, hij van daar vertrok om te onderwijzen en te verkondigen in hun steden.

Maar Johannes, die in de gevangenis de werken van Christus gehoord had, zond twee van zijn leerlingen Hij zei tot hem: Bent u degene die komt, of moeten wij een ander verwachten? En Jezus antwoordde en zei tot hen: Ga heen en rapporteer aan Johannes wat jullie horen en zien. Blinden zien weer en kreupelen lopen, melaatsen worden gereinigd en doven horen, doden worden opgewekt en aan armen wordt het goede nieuws verkondigd. En gezegend is wie geen aanstoot neemt aan mij.

Terwijl deze weggingen, begon Jezus tot de menigten te spreken over Johannes: Wat gingen jullie de woestijn in om te aanschouwen? Een riet dat door de wind wordt geschud? Maar wat gingen jullie uit om te zien? Een mens gekleed in zachte gewaden? Zie, zij die zachte kleding dragen zijn in de huizen van

de koningen. Maar waar gingen jullie voor naar buiten? Om een profeet te zien? Ja, ik zeg jullie, en meer dan een profeet. Want deze is hij over wie geschreven staat: Zie, ik zend mijn boodschapper voor uw aangezicht, die uw weg voor u zal bereiden.

Waarlijk, ik zeg tot jullie, er is niet opgestaan onder de geborenen van vrouwen een grotere dan Johannes de Doper, maar de kleinste in het koninkrijk der hemelen is groter dan hij. Maar vanaf de dagen van Johannes de Doper tot nu wordt het koninkrijk der hemelen met geweld genomen, en gewelddadigen grijpen het. Want alle profeten en de wet hebben tot Johannes geprofeteerd. En als jullie het willen ontvangen, hij is Elia die op het punt staat te komen. Wie oren heeft om te horen, laat hem horen.

Aan wie zal ik deze generatie vergelijken? Gelijk is aan kinderen die in marktplaatsen zitten, die roepend aan hun metgezellen zeggen, Wij speelden fluit voor jullie, en jullie dansten niet; wij zongen een klaagzang voor jullie, en jullie treurden niet. Want Johannes kwam, noch etend noch drinkend, en zij zeggen: Hij heeft een demon. De zoon van de mens kwam etend en drinkend, en zij zeggen: Zie, een mens, een vraat en wijndrinker, een vriend van tollenaren en zondaars. En de wijsheid werd gerechtvaardigd door haar kinderen.

Toen begon hij de steden te verwijten waarin de meeste van zijn wonderen plaatsvonden, omdat zij geen berouw toonden, Wee

jou, Chorazin, wee jou, Bethsaida, want als in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied die in jullie geschied zijn, zouden zij lang geleden in zak en as zittend zich bekeerd hebben. Maar ik zeg tot jullie, het zal meer verdraaglijk zijn voor Tyrus en Sidon op de dag van het oordeel dan voor jullie. En jij, Kapernaüm, die tot de hemel verheven bent, je zult tot het dodenrijk neergeworpen worden, want als in Sodom de wonderen waren geschied die in jou geschied zijn, zou het tot vandaag toe blijven bestaan. Maar ik zeg tot jullie dat het land van Sodom verdraaglijker zal zijn op de dag van het oordeel dan voor jou.

In die tijd antwoordde Jezus en zei: Ik dank U, Vader, Heer van de hemel en de aarde, dat U deze dingen verborgen hebt voor wijzen en verstandigen, en ze geopenbaard hebt aan kleine kinderen, Ja, Vader, want zo is het welbehagen voor U geschied. Alles is aan mij overgeleverd door mijn Vader, en niemand kent de Zoon behalve de Vader, noch kent iemand de Vader behalve de Zoon en hij aan wie de Zoon het wil onthullen. Komt allen naar mij die arbeiden en belast zijn, en ik zal u rust geven. Neem mijn juk op jullie en leer van mij, dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart, en jullie zullen rust vinden voor jullie zielen, Want mijn juk is goed en mijn last is licht.

12

In die tijd ging Jezus op de sabbat door de graanvelden, en zijn leerlingen hadden honger en begonnen aren te plukken en te

eten. De Farizeeën echter, dit gezien hebbende, zeiden tot hem: Zie, uw leerlingen doen wat niet geoorloofd is te doen op de sabbat. Maar hij zei tot hen: Hebben jullie niet gelezen wat David deed toen hij honger had, hij en degenen die met hem waren? Hoe hij het huis van God binnenging en de toonbroden at, die hij niet mocht eten, noch degenen die met hem waren, behalve alleen de priesters? Of hebben jullie niet gelezen in de wet dat de priesters op de sabbatten in de tempel de sabbat ontwijden, en onschuldig zijn? Ik zeg jullie dat hier iets groters is dan de tempel. Als jullie maar hadden geweten wat het betekent: barmhartigheid wil ik en niet offer, dan zouden jullie de onschuldigen niet hebben veroordeeld. Want de Zoon des mensen is heer van de sabbat.

En na van daar te zijn vertrokken, kwam hij in hun congregatie. En zie, daar was een man met een verdorde hand, en zij vroegen hem: Is het toegestaan op de sabbat te genezen? opdat zij hem konden beschuldigen. Maar hij zei tot hen: Wie van jullie zal er zijn, een man die één schaap heeft, en als dit op de sabbat in een put valt, zal hij het niet grijpen en eruit halen? Hoeveel verschilt een mens daarom van een schaap? Zodat het toegestaan is op de sabbat het goede te doen. Toen zegt hij tot de man: Strek uw hand uit, en hij strekte hem uit, en deze werd gezond hersteld als de andere. Maar de Farizeeën gingen naar buiten en hielden raad tegen hem, opdat zij hem zouden vernietigen. Maar Jesus trok zich terug van daar toen hij dit wist, en vele menigten volgden hem, en hij genas hen allen. En hij bestrafte hen opdat zij hem niet duidelijk zouden maken. Opdat vervuld zou worden

wat gesproken was door de profeet Jesaja, die zeide, Zie mijn dienaar, die ik heb gekozen, mijn geliefde, in wie mijn ziel welbehagen heeft, ik zal mijn geest op hem plaatsen, en hij zal oordeel aan de naties verkondigen. Hij zal niet twisten noch schreeuwen, noch zal iemand in de straten zijn stem horen. Een gebroken riet zal hij niet breken en smeulend vlas zal hij niet doven, totdat hij het oordeel tot overwinning brengt. en in zijn naam zullen volken hopen

Toen werd aan hem een door demonen bezeten blinde en stomme man gebracht, en hij geneesde hem, zodat de blinde en stomme man kon spreken en zien. En alle menigten waren verbaasd en zeiden: Is dit niet de Christus, de zoon van David? Maar de Farizeeën, dit gehoord hebbende, zeiden: Deze werpt de demonen niet uit, behalve door Beëlzebul, de heerser van de demonen. Jezus kende hun gedachten en zei tot hen: Elk koninkrijk dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest, en elke stad of huis dat tegen zichzelf verdeeld is, zal niet standhouden. En als satan satan uitwerpt, is hij tegen zichzelf verdeeld, hoe zal dan zijn koninkrijk standhouden? En als ik door Beelzebul de demonen uitdrijf, door wie drijven uw zonen ze uit? Daarom zullen zij uw rechters zijn. Als ik maar in de Geest van God de demonen uitdrijf, dan is het koninkrijk van God tot jullie gekomen. Of hoe kan iemand het huis van de sterke binnengaan en zijn bezittingen roven, als hij niet eerst de sterke bindt? En dan zal hij zijn huis plunderen. Wie niet met mij is, is tegen mij, en wie niet met mij verzamelt, verstrooit.

Daarom zeg ik tot jullie, alle zonde en lastering zal aan de mensen vergeven worden, maar de lastering van de Geest zal aan de mensen niet vergeven worden, En wie een woord zou zeggen tegen de Zoon van de mens, het zal hem vergeven worden, maar wie zou spreken tegen de Heilige Geest, het zal hem niet vergeven worden, noch in het huidige tijdperk noch in het komende.

Of maak de boom goed en zijn vrucht goed, of maak de boom rot en zijn vrucht rot, want uit de vrucht wordt de boom gekend. Nakomelingen van adders, hoe zijn jullie in staat goede dingen te spreken terwijl jullie kwaad zijn? Immers, uit de overvloed van het hart spreekt de mond. De goede mens brengt uit de goede schatkamer goede dingen voort, en de slechte mens brengt uit de slechte schatkamer slechte dingen voort. Maar ik zeg jullie dat elk ledig woord dat de mensen spreken, zij zullen daarover rekenschap geven op de dag van het oordeel, Want uit jouw woorden zul je gerechtvaardigd worden en uit jouw woorden zul je veroordeeld worden.

Toen antwoordden sommige schriftgeleerden en Farizeeën: Leraar, wij willen een teken van u zien. Maar hij antwoordde en zei tot hen: een kwaadaardig en overspelig geslacht zoekt een teken, en er zal geen teken aan dit geslacht gegeven worden behalve het teken van de profeet Jona. Want juist zoals Jona de profeet drie dagen en drie nachten in de buik van de grote vis was, zo zal ook de zoon van de mens drie dagen en drie nachten in het hart van de aarde zijn. Mannen van Nineve zullen

opstaan in het oordeel met deze generatie en zullen haar veroordelen, omdat zij zich bekeerden tot de verkondiging van Jona, en zie, meer dan Jona is hier. De koningin van het zuiden zal opstaan in het oordeel met deze generatie en zal haar veroordelen, omdat zij kwam van de einden der aarde om de wijsheid van Salomo te horen, en zie, meer dan Salomo is hier.

Wanneer de onreine geest uit de mens gaat, passeert hij door waterloze plaatsen, zoekend naar rust, en vindt die niet. Toen zegt hij: Ik zal terugkeren naar mijn huis vanwaar ik uitging, en gekomen zijnde vindt hij het onbezet en geveegd en versierd. Dan gaat hij en neemt zeven andere geesten met zich mee die slechter zijn dan hijzelf, en zij treden binnen en wonen daar, en de laatste toestand van die mens wordt slechter dan de eerste. Zo zal het ook zijn met deze slechte generatie.

Terwijl hij nog tot de menigten sprak, zie, stonden zijn moeder en zijn broers buiten, zoekend hem te spreken. Maar iemand zei tot hem: Zie, uw moeder en uw broers staan buiten en zoeken u te zien. Maar hij antwoordde en zei tot degene die tot hem sprak: wie is mijn moeder en wie zijn mijn broers? En hij strekte zijn hand uit naar zijn leerlingen en zei: Zie, mijn moeder en mijn broers, Want wie de wil doet van mijn vader die in de hemelen is, hij is mijn broer en zuster en moeder.

13

Maar op die dag ging Jezus het huis uit en zat bij de zee. En vele menigten werden naar hem toe verzameld, zodat hij, in de boot gegaan, ging zitten, en de hele menigte stond op de oever. En hij sprak tot hen veel in gelijkenissen, zeggende: Zie, de zaaier ging uit om te zaaien. En tijdens het zaaien vielen sommige zaden naast de weg, en de vogels kwamen en verslonden ze, Maar andere vielen op de rotsachtige plaatsen, waar het niet veel aarde had, en onmiddellijk sprong het op omdat het geen diepte van aarde had. Maar toen de zon was opgegaan, werd het verschroeid, en omdat het geen wortel had, droogde het op. Andere vielen op de doornen, en de doornen kwamen op en verstikten hen. Maar andere vielen op de goede grond en gaven vrucht: de ene honderd, de andere zestig, de andere dertig. Wie oren heeft om te horen, laat hem horen.

En de discipelen naderden en zeiden tot hem: Waarom spreekt u tot hen in parabels? Maar hij antwoordde en zei tot hen, dat het aan jullie gegeven is om de mysteries van het koninkrijk der hemelen te kennen, maar aan hen is het niet gegeven. Want wie heeft, aan hem zal gegeven worden en hij zal overvloed hebben, maar wie niet heeft, ook wat hij heeft zal van hem weggenomen worden. Daarom spreek ik tot hen in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien en horende niet horen, noch begrijpen, Opdat zij niet terugkeren, en dan zal aan hen de profetie van Jesaja vervuld worden die zegt: met horen zult u horen en geenszins begrijpen, en ziende zult u zien en geenszins zien, Want verdikt is het hart van dit volk geworden, en met de oren hebben zij zwaar gehoord, en hun ogen hebben zij gesloten, opdat zij niet

zien met de ogen en met de oren horen en met het hart begrijpen en zich bekeren, en ik hen zal genezen.

Uw ogen zijn echter gezegend, omdat zij zien, en uw oren, omdat zij horen. Waarlijk, want ik zeg jullie dat vele profeten en rechtvaardigen verlangden te zien wat jullie zien, en het niet zagen, en te horen wat jullie horen, en het niet hoorden.

Jullie daarom, hoor de gelijkenis van de zaaier. Van ieder die het woord van het koninkrijk hoort en het niet verstaat, komt de boze en neemt weg wat in zijn hart gezaaid is; dit is degene die langs de weg gezaaid is. Maar degene die op de rotsachtige plaatsen gezaaid is, deze is degene die het woord hoort en het onmiddellijk met vreugde ontvangt en aanneemt. Hij heeft echter geen wortel in zichzelf, maar is tijdelijk; wanneer er verdrukking of vervolging komt vanwege het woord, komt hij onmiddellijk ten val. Maar degene die in de doornen gezaaid is, deze is degene die het woord hoort, en de zorg van deze tijd en het bedrog van de rijkdom verstikt het woord, en hij wordt vruchteloos. Maar degene die op de goede grond gezaaid is, deze is degene die het woord hoort en begrijpt, die inderdaad vrucht draagt en oplevert, de ene honderd, de andere zestig, de andere dertig.

Een andere gelijkenis zette hij hun voor, zeggend: Het koninkrijk der hemelen werd gelijkgemaakt aan een man die goed zaad gezaaid had in zijn veld, Maar terwijl de mensen sliepen, kwam zijn vijand en zaaide onkruid tussen het graan en ging weg.

Maar wanneer het gras ontsproten was en vrucht maakte, toen verscheen ook het onkruid. De slaven van de heer des huizes naderden en zeiden tot hem: Heer, hebt u niet goed zaad gezaaid in uw veld? Vanwaar heeft het dan onkruid? Maar hij zei tot hen: een vijandig man heeft dit gedaan. De slaven zeiden tot hem: wilt u dus dat wij weggaan en ze verzamelen? Maar hij zei: Nee, opdat jullie niet, terwijl jullie de onkruiden verzamelen, tegelijk daarmee het graan ontwortelen. Laat beide samen groeien tot de oogst, en in de tijd van de oogst zal ik aan de maaiers zeggen: verzamel eerst het onkruid en bind het in bundels om het te verbranden, maar verzamel het graan in mijn schuur.

Een andere gelijkenis zette hij hun voor, zeggende: het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een mosterdzaadkorrel, welke een man nam en zaaide in zijn veld, Het is inderdaad het kleinste van alle zaden, maar wanneer het groeit, is het groter dan alle groenteplanten en wordt het een boom, zodat de vogels van de hemel komen en nestelen in zijn takken.

Een andere gelijkenis sprak hij tot hen: het koninkrijk der hemelen is gelijk aan zuurdesem, die een vrouw nam en verborg in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was.

Al deze dingen sprak Jezus in gelijkenissen tot de menigten, en zonder gelijkenis sprak hij niets tot hen, Zodat vervuld zou worden wat gesproken was door de profeet die zeide: Ik zal mijn mond openen in gelijkenissen, ik zal uitspreken wat verborgen

is geweest vanaf de grondlegging van de wereld.

Toen Hij de menigten had verlaten, kwam Hij in zijn huis. En zijn leerlingen naderden tot Hem en zeiden: Leg ons de gelijkenis van het onkruid van het veld uit. Maar hij antwoordde en zei tot hen: degene die het goede zaad zaait, is de Zoon des mensen. Het veld is de wereld, het goede zaad, dat zijn de zonen van het koninkrijk, en het onkruid zijn de zonen van de boze. De vijand die hen heeft gezaaid is de duivel, de oogst is de voltooiing van de tijd, en de maaiers zijn boodschappers. Juist zoals de onkruiden verzameld worden en met vuur verbrand worden, zo zal het zijn bij de voltooiing van deze eeuw. De Zoon des mensen zal zijn boden zenden, en zij zullen uit zijn koninkrijk alle struikelblokken en hen die wetteloosheid bedrijven verzamelen, En zij zullen hen werpen in de vuuroven; daar zal het geween zijn en het tandengeknars. Toen zullen de rechtvaardigen schijnen als de zon in het koninkrijk van hun vader. Wie oren heeft om te horen, laat hij horen.

Wederom is het koninkrijk der hemelen gelijk aan een schat verborgen in het veld, die een mens, hebbende gevonden, verborg, en van zijn vreugde gaat hij heen en verkoopt alles wat hij heeft en koopt dat veld.

Wederom is het koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman die goede paarlen zoekt, die, na het vinden van een kostbare parel, wegging en alles verkocht wat hij had en deze kocht

Wederom is het koninkrijk der hemelen gelijk aan een sleepnet dat in de zee geworpen is en dat uit elk soort heeft verzameld, Die was, toen hij gevuld was, brachten zij hem op de oever en zittend verzamelden zij de goede in vaten, maar de slechte wierpen zij naar buiten. Zo zal het zijn aan het einde van het tijdperk. De boodschappers zullen uitgaan en zij zullen de slechten afscheiden uit het midden van de rechtvaardigen, En zij zullen hen werpen in de vuuroven; daar zal het geween zijn en het tandengeknars. Jezus zegt tot hen: Hebben jullie al deze dingen begrepen? Zij zeggen tot hem: Ja, Heer. Maar hij zei tot hen: Daarom is elke schriftgeleerde die getraind is in het koninkrijk der hemelen gelijk aan een huismeester, die uit zijn schatkamer nieuwe en oude dingen te voorschijn haalt.

En het gebeurde dat toen Jezus deze gelijkenissen voltooid had, hij van daar vertrok. En gekomen in zijn vaderland, leerde hij hen in hun congregatie, zodat zij verbaasd waren en zeiden: Vanwaar heeft deze deze wijsheid en deze krachten? Is dit niet de zoon van de timmerman? Wordt zijn moeder niet Maria genoemd en zijn broers Jakobus en Joses en Simon en Judah? En zijn zusters, zijn die niet allemaal bij ons? Vanwaar heeft deze dan dit alles? En zij namen aanstoot aan hem. Maar Jezus zei tot hen: Een profeet is niet zonder eer, behalve in zijn vaderland en in zijn huis. En hij deed daar niet vele krachten vanwege hun ongeloof.

14

In die tijd hoorde Herodes de tetrarch het gerucht over Jezus En hij zei tot zijn dienaren: Deze is Johannes de Doper, hij werd opgewekt van de doden, en daarom werken de krachten in hem. Want Herodes had Johannes gegrepen, hem gebonden en in de gevangenis geplaatst wegens Herodias, de vrouw van zijn broer Filippus. Want Johannes zei tegen hem: Het is jou niet toegestaan haar te hebben. En hoewel hij hem wilde doden, vreesde hij de menigte, omdat zij hem als profeet beschouwden. Maar toen de verjaardag van Herodes gevierd werd, danste de dochter van Herodias in het midden en behaagde zij Herodes Daarom beloofde hij haar met een eed te geven wat zij ook zou vragen. Zij echter, aangezet door haar moeder, zegt: Geef mij hier op een schaal het hoofd van Johannes de Doper. En de koning was bedroefd, maar vanwege de eden en de gasten beval hij het te geven, En hij zond iemand en liet Johannes onthoofden in de gevangenis. En zijn hoofd werd gebracht op een schaal en werd gegeven aan het meisje, en zij bracht het aan haar moeder. En zijn leerlingen naderden, namen het lichaam op en begroeven het, en kwamen en berichtten het aan Jezus.

Maar toen Jezus dit gehoord had, trok hij zich van daar terug in een boot naar een verlaten plaats om alleen te zijn, en toen de menigten dit gehoord hadden, volgden zij hem te voet vanuit de steden. En Jezus ging uit en zag een grote menigte, en hij werd bewogen met medelijden over hen en genas hun zieken. Toen de avond was gevallen, kwamen zijn leerlingen naar hem toe en zeiden: De plaats is verlaten en het uur is reeds voorbijgegaan. Stuur de menigten weg, zodat zij naar de dorpen kunnen gaan

en voor zichzelf voedsel kunnen kopen. Maar Jezus zei tot hen: Zij hebben er geen behoefte aan te vertrekken, geef jullie hun te eten. Maar zij zeggen tot hem: Wij hebben hier niet meer dan vijf broden en twee vissen. Maar hij zei: Breng ze hier naar mij toe. En nadat hij de menigten bevolen had te gaan liggen op het gras, nam hij de vijf broden en de twee vissen, keek op naar de hemel en zegende, en nadat hij ze gebroken had, gaf hij de broden aan de leerlingen, en de leerlingen aan de menigten. En allen aten en werden verzadigd, en zij namen het overgebleven van de brokstukken op: twaalf volle manden. De etenden waren echter ongeveer vijfduizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.

En onmiddellijk dwong Jezus zijn leerlingen om aan boord van het schip te gaan en hem vooruit te gaan naar de overzijde, totdat hij de menigten zou wegzenden. En na de menigten te hebben weggestuurd, ging hij de berg op om in zijn eentje te bidden. Toen de avond was gevallen, was hij daar alleen. Het schip was al midden op de zee, gekweld door de golven, want de wind was tegengesteld. In de vierde wake van de nacht ging Jezus naar hen toe, lopend op de zee. En de leerlingen, hem op de zee ziende wandelen, werden verontrust en zeiden dat het een verschijning was, en van vrees schreeuwden zij. Maar onmiddellijk sprak Jezus tot hen en zei: Heb moed, ik ben het, vrees niet. Maar Petrus antwoordde hem: Heer, als u het bent, beveel mij naar u te komen op het water. Maar hij zei: Kom. En Petrus, nadat hij van het schip was afgedaald, liep op het water om naar Jezus te komen. Maar toen hij de sterke wind zag, werd

hij bang, en toen hij begon te zinken, schreeuwde hij: Heer, red mij. Maar onmiddellijk strekte Jezus de hand uit, greep hem vast en zei tot hem: O kleingelovige, waarom twijfelde je? en toen zij in het schip stapten, ging de wind liggen Maar degenen die in de boot gekomen waren, aanbaden hem en zeiden: Waarlijk, u bent de Zoon van God.

En na overgestoken te zijn, kwamen zij in het land Gennesaret. En toen de mannen van die plaats hem herkend hadden, zonden zij boodschappers uit naar die gehele omliggende streek, en zij brachten tot hem allen die het slecht hadden. En zij smeekten hem opdat zij zelfs alleen maar de zoom van zijn kleed mochten aanraken, en allen die hem aanraakten werden gered.

15

Toen naderden de schriftgeleerden en Farizeeën van Jeruzalem tot Jezus, zeggende, Waarom overtreden uw leerlingen de overlevering van de oudsten? Want zij wassen hun handen niet wanneer zij brood eten. Maar hij antwoordde en zei tot hen: waarom overtreden jullie ook het gebod van God door jullie traditie? Want God gebood en zeide: eer de vader en de moeder, en wie kwaadspreekt over vader of moeder, laat hem sterven door de dood. Jullie zeggen echter: wie tot de vader of de moeder zegt: Een gave is waarmee je van mij gebaat zou worden, en hij eert zijn vader of zijn moeder niet, en jullie hebben het gebod van God ongeldig gemaakt door jullie traditie.

Huichelaars, goed profeteerde Jesaja over jullie, zeggende, Dit volk nadert tot mij met hun mond en eert mij met hun lippen, maar hun hart is ver van mij verwijderd, Tevergeefs vereren zij mij, terwijl zij leringen onderwijzen die geboden van mensen zijn.

En nadat hij de menigte geroepen had, zei hij tot hen: Hoort en verstaat, Niet het binnengaande in de mond bevlekt de mens, maar het uitgaande uit de mond, dit bevlekt de mens. Toen zijn leerlingen naderden, zeiden zij tot hem: Weet je dat de Farizeeën beledigd werden toen zij het woord hoorden? Maar hij antwoordde en zei: Alle planting die mijn hemelse Vader niet heeft geplant, zal worden ontworteld. Laat hen, zij zijn blinde gidsen van blinden, maar als een blinde een blinde gidst, zullen beiden in een kuil vallen. Maar Peter antwoordde en zei tot hem: Vertel ons deze gelijkenis. Maar Jezus zei: Zijn jullie dan nog steeds zonder begrip? Begrijpen jullie nog niet dat alles wat de mond binnengaat in de buik terechtkomt en in de latrine wordt uitgeworpen? Maar wat uit de mond komt, gaat uit het hart uit, en dat ontheiligt de mens. Want uit het hart komen voort kwade gedachten, moorden, overspel, hoererij, diefstallen, valse getuigenissen, godslasteringen. Deze dingen zijn het die de mens onrein maken, maar het eten met ongewassen handen maakt de mens niet onrein.

En Jezus, die van daar was weggegaan, trok zich terug naar de streken van Tyrus en Sidon. En zie, een Kanaänitische vrouw die uit die streken gekomen was, riep tot hem en zei: Heb

medelijden met mij, Heer, zoon van David, mijn dochter is erg bezeten door een demon. Maar hij antwoordde haar geen woord. En zijn leerlingen kwamen naderbij en vroegen hem: Stuur haar weg, want zij roept achter ons. Maar hij antwoordde en zei: Ik ben niet gezonden, behalve naar de verloren schapen van het huis Israël. Maar zij kwam en boog voor hem neer en zeide: Heer, help mij. Maar hij antwoordde en zei: het is niet goed om het brood van de kinderen te nemen en het aan de kleine honden te werpen. Maar zij zei: Ja, Heer, want ook de hondjes eten van de kruimels die vallen van de tafel van hun heren. Toen antwoordde Jezus en zei tot haar: O vrouw, groot is uw geloof, laat het u geschieden zoals u wilt. En haar dochter werd genezen vanaf dat uur.

En Jezus vertrok van daar en kwam bij de zee van Galilea, en Hij ging de berg op en zat daar. En vele menigten kwamen tot hem, die bij zich hadden kreupelen, blinden, doven, verminkte en vele anderen, en zij legden hen neer bij de voeten van Jezus, en hij genas hen. Zodat de menigten zich verwonderden toen zij zagen dat doven hoorden, stommen spraken, verminkte mensen gezond waren, lammen wandelden en blinden zagen, en zij verheerlijkten de God van Israël.

De Jezus riep zijn discipelen bij zich en zei: Ik heb medelijden met de menigte, omdat zij al drie dagen bij mij blijven en niets te eten hebben, en ik wil hen niet hongerig wegsturen, opdat zij niet bezwijken onderweg. En zijn leerlingen zeggen tegen hem: Waar zouden wij in de wildernis zoveel broden vandaan halen

om zon grote menigte te verzadigen? En Jezus zegt tot hen: Hoeveel broden hebben jullie? Zij zeiden: Zeven, en een paar kleine vissen. En hij beval de menigten te gaan liggen op de grond. En na de zeven broden en de vissen genomen te hebben, brak hij ze na dankzegging en gaf ze aan zijn leerlingen, en de leerlingen aan de menigten. En allen aten en werden verzadigd, en zij namen het overgebleven van de brokstukken op: zeven volle manden, De etenden waren vierduizend mannen, vrouwen en kinderen niet meegerekend. En na de menigten te hebben weggestuurd, ging hij aan boord van het schip en kwam in het gebied van Magdala.

16

En de Farizeeën en Sadduceeën naderden, hem op de proef stellend, en vroegen hem een teken uit de hemel aan hen te tonen. Maar hij antwoordde en zei tot hen: wanneer de avond gekomen is, zegt u: mooi weer, want de hemel is rood, En 's morgens: vandaag storm, want de hemel is rood en somber. Huichelaars, het uiterlijk van de hemel weten jullie wel te onderscheiden, maar de tekenen van de tijden kunnen jullie niet kennen? Een kwaadaardig en overspelig geslacht zoekt een teken, en een teken zal hieraan niet worden gegeven, behalve het teken van Jona de profeet. En hen achterlatend ging hij weg.

En toen zijn leerlingen naar de overzijde gekomen waren, vergaten zij broden mee te nemen. Maar Jezus zei tot hen: Ziet

toe en wacht u voor het zuurdesem van de Farizeeën en Sadduceeën. Maar zij redeneerden bij zichzelf en zeiden dat zij geen brood hadden meegenomen. Maar Jezus, dit wetend, zei tot hen: Wat overleggen jullie onder elkaar, kleingelovigen, dat jullie geen broden hebben meegenomen? Begrijpen jullie het nog niet, en herinneren jullie je de vijf broden van de vijfduizend niet en hoeveel manden jullie hebben meegenomen? Noch de zeven broden voor de vierduizend en hoeveel manden jullie ontvingen? Hoe begrijpen jullie niet dat ik niet over brood tot jullie sprak, maar dat jullie moeten opletten voor het zuurdesem van de Farizeeën en Sadduceeën? Toen begrepen zij dat hij niet zei op te letten voor het zuurdesem van het brood, maar voor het onderwijs van de Farizeeën en Sadduceeën.

Maar toen Jezus in de streken van Caesarea Filippi gekomen was, vroeg hij zijn leerlingen en zei: Wie zeggen de mensen dat de Zoon des mensen is? Zij zeiden: sommigen Johannes de Doper, anderen Elia, weer anderen Jeremia of een van de profeten. Hij zegt tot hen: Maar jullie, wie zeggen jullie dat ik ben? Maar Simon Petrus antwoordde en zei: Jij bent de Christus, de zoon van de levende God. En antwoordend zei Jezus tot hem: Gezegend ben je, Simon Bar-jona, omdat vlees en bloed dit niet aan jou heeft onthuld, maar mijn Vader die in de hemelen is. En ik zeg aan jou dat jij Petrus bent, en op deze rots zal ik mijn vergadering bouwen, en de poorten van hades zullen haar niet overmeesteren. En ik zal jou de sleutels van het koninkrijk der hemelen geven, en wat je op de aarde bindt, zal gebonden zijn in de hemelen, en wat je op de aarde losmaakt, zal losgemaakt zijn

in de hemelen. Toen gebood hij zijn discipelen dat zij aan niemand zouden zeggen dat hij Jezus de Christus is.

Vanaf toen begon Jezus aan zijn leerlingen te tonen dat het noodzakelijk was dat hij naar Jeruzalem zou gaan en veel zou lijden van de oudsten en hogepriesters en schriftgeleerden en gedood zou worden, en op de derde dag zou worden opgewekt. En Petrus nam hem terzijde en begon hem te berispen, zeggende: God zij u genadig, Heer, dit zal u geenszins overkomen. Maar hij draaide zich om en zei tot Petrus: ga achter mij, satan, jij bent mij een struikelblok, omdat jij niet denkt aan de dingen van God, maar aan de dingen van de mensen.

Toen zei Jezus tot zijn discipelen: Als iemand achter mij wil komen, laat hij zichzelf verloochenen en zijn kruis opnemen en mij volgen. Want wie zijn ziel wil redden, zal haar verliezen, maar wie zijn ziel verliest omwille van mij, zal haar vinden. Want wat baat het een mens als hij de hele wereld wint, maar zijn ziel verliest? Of wat zal een mens geven in ruil voor zijn ziel? Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid van zijn Vader met zijn engelen, en dan zal hij een ieder vergelden naar zijn daden. Waarlijk, ik zeg tot jullie, er zijn sommigen van degenen die hier staan, die de dood niet zullen smaken totdat zij de zoon van de mens zien komen in zijn koninkrijk.

17

En na zes dagen neemt Jezus Petrus en Jakobus en Johannes, zijn broer, mee en brengt hen op naar een hoge berg, afzonderlijk, En hij werd getransfigureerd voor hen, en zijn gezicht scheen als de zon, en zijn kledingstukken werden wit als het licht. En zie, Mozes en Elia verschenen aan hen, terwijl zij met hem spraken. Petrus antwoordde en zei tot Jezus: Heer, het is goed dat wij hier zijn. Als u wilt, laten wij hier drie tenten maken: een voor u, een voor Mozes en een voor Elia. Terwijl hij nog sprak, zie, een heldere wolk overschaduwde hen, en zie, een stem uit de wolk zeggend: Deze is mijn geliefde Zoon, in wie ik welgevallen heb gehad, luistert naar Hem. En toen de leerlingen dit gehoord hadden, vielen zij op hun gezicht en zij waren zeer bevreesd. En Jezus naderde, raakte hen aan en zei: Sta op en wees niet bevreesd. Maar toen zij hun ogen ophieven, zagen zij niemand dan Jezus alleen. En terwijl zij van de berg afdaalden, gebood Jezus hun en zei: Zeg aan niemand het visioen, totdat de Zoon des mensen uit de doden is opgestaan. En zijn discipelen vroegen hem, zeggende: Waarom zeggen de schriftgeleerden dan dat Elia eerst moet komen? Maar Jesus antwoordde en zei tot hen: Elia komt inderdaad eerst en zal alles herstellen, Ik zeg jullie dat Elia reeds gekomen is, en zij hebben hem niet herkend, maar zij hebben aan hem gedaan zoveel als zij wilden, aldus staat ook de zoon van de mens op het punt te lijden door hen. Toen begrepen de discipelen dat hij tot hen over Johannes de Doper sprak.

En toen zij bij de menigte gekomen waren, naderde een man tot hem, knielend voor hem en zeggende, Heer, heb medelijden met

mijn zoon, want hij is maangestoord en lijdt erg; vaak valt hij in het vuur en vaak in het water. en ik bracht hem naar uw discipelen, en zij waren niet in staat hem te genezen. Maar Jezus antwoordde en zei: O ongelovige en verdorven generatie, tot wanneer zal ik bij jullie zijn; tot wanneer zal ik jullie verdragen; breng hem hier bij mij. En Jezus bestrafte hem, en de demon ging van hem uit, en de dienaar werd genezen vanaf dat uur. Toen de leerlingen Jezus in het bijzonder naderden, zeiden zij: Waarom waren wij niet in staat het uit te drijven? Maar Jesus zei tot hen: door jullie ongeloof. Want amen, ik zeg tot jullie, als jullie geloof hebben als een mosterdzaadje, zullen jullie tot deze berg zeggen: verplaats je van hier naar daar, en hij zal zich verplaatsen, en niets zal onmogelijk zijn voor jullie. Dit soort gaat echter niet uit, tenzij door gebed en vasten.

Terwijl zij zich begaven naar Galilea, zei Jezus tot hen: de Zoon des mensen zal overgeleverd worden in handen van mensen. En zij zullen hem doden, en op de derde dag zal hij worden opgewekt. En zij werden zeer bedroefd.

Toen zij naar Kapernaüm gekomen waren, kwamen degenen die de didrachma innamen naar Petrus en zeiden: Betaalt jullie leraar de didrachma niet? Hij zegt: Ja. En toen hij het huis binnentrad, was Jezus hem voor en zei: Wat lijkt jou, Simon? De koningen van de aarde, van wie nemen zij belastingen of tribuut? Van hun zonen of van de vreemden? Petrus zegt tot hem: Van de vreemden. Jezus zei tot hem: Daarom zijn de zonen vrij. Maar om hen niet te beledigen, ga naar de zee, werp een

haak uit en neem de eerste vis die opkomt, en wanneer je zijn bek opent, zul je een stater vinden; neem die en geef hem aan hen in plaats van mij en jou.

18

In dat uur kwamen de discipelen tot Jezus en zeiden: Wie is dan de grootste in het koninkrijk der hemelen? En Jezus riep een kind, zette het in hun midden en zei, Waarlijk, ik zeg tot jullie: als jullie je niet keren en worden als de kinderen, zullen jullie het koninkrijk der hemelen niet binnengaan. Wie zichzelf daarom zal vernederen als dit kind, deze is de grootste in het koninkrijk der hemelen. en wie een zulk kind ontvangt in mijn naam, ontvangt mij, Maar wie een van deze kleinen die in mij geloven doet struikelen, het zou beter voor hem zijn dat een ezelsmolensteen om zijn nek gehangen wordt en hij verdronken wordt in de diepte van de zee. Wee de wereld vanwege de struikelblokken, want het is noodzakelijk dat de struikelblokken komen, maar wee die mens door wie het struikelblok komt. Als uw hand of uw voet u doet struikelen, houw ze af en werp ze van u weg. Het is beter voor u om het leven binnen te gaan als kreupele of verminkte, dan twee handen of twee voeten te hebben en geworpen te worden in het eeuwige vuur. En als uw oog u doet struikelen, pluk het uit en werp het van u weg. Het is beter voor u eenogig het leven binnen te gaan, dan met twee ogen in de gehenna van het vuur geworpen te worden. Zie erop toe dat jullie niet één van deze kleinen verachten, want ik zeg

tot jullie dat hun engelen in de hemelen voortdurend het gezicht van mijn Vader in de hemelen zien. Want de Zoon des mensen is gekomen om het verlorene te redden.

Wat lijkt het jullie? Als enige man honderd schapen heeft en één van hen afdwaalt, laat hij dan niet de negenennegentig op de bergen achter, gaat hij niet op weg en zoekt het dwalende? En als het gebeurt dat hij het vindt, voorwaar zeg ik jullie dat hij zich meer verheugt over dat ene dan over de negenennegentig die niet afgedwaald zijn. Aldus is het niet de wil van uw Vader die in de hemelen is, dat een van deze kleinen verloren gaat.

Als jouw broeder tegen jou zondigt, ga en berisp hem tussen jou en hem alleen; als hij naar jou luistert, heb je jouw broeder gewonnen. Als hij maar niet hoort, neem nog een of twee met je mee, zodat elk woord op de mond van twee of drie getuigen gesteld wordt. Als hij hen maar negeert, zeg het aan de gemeente; als hij ook de gemeente negeert, laat hij voor jou zijn net als de heiden en de tollenaar. Waarlijk, ik zeg jullie: alles wat jullie binden op de aarde, zal gebonden zijn in de hemel, en alles wat jullie losmaken op de aarde, zal losgemaakt zijn in de hemel. Weer, waarlijk zeg ik tot jullie, dat als twee van jullie het eens worden op de aarde aangaande elke zaak waarom zij vragen, het hun zal worden gegeven door mijn Vader die in de hemelen is. Want waar twee of drie verzameld zijn in mijn naam, daar ben ik in hun midden.

Toen Petrus tot hem genaderd was, zei hij: Heer, hoe vaak zal

mijn broeder tegen mij zondigen en zal ik hem vergeven? Tot zeven keer? Jezus zegt tot hem: ik zeg je niet tot zeven keer, maar tot zeventig keer zeven.

Daarom werd het koninkrijk der hemelen gelijkgesteld aan een koning, die wilde afrekenen met zijn slaven. Maar toen hij begon rekeningen te vereffenen, werd tot hem een schuldenaar gebracht van talloze talenten. Maar omdat hij niet had om terug te betalen, beval zijn heer dat hij verkocht zou worden en zijn vrouw en de kinderen en alles wat hij had, en dat het terugbetaald zou worden. Daarom viel de slaaf neer en aanbad hem, zeggende: Heer, wees geduldig met mij en ik zal u alles terugbetalen. Maar de heer van die slaaf kreeg medelijden, ontsloeg hem en liet hem de lening na. Maar nadat die slaaf naar buiten was gegaan, vond hij een van zijn medeslaven, die hem honderd denariën schuldig was, en hij greep hem vast en wurgde hem, zeggende: Geef terug aan mij wat je schuldig bent. Daarom viel zijn medeslaaf aan zijn voeten en smeekte hem, zeggende: Wees geduldig met mij en ik zal het u terugbetalen. Maar hij was niet bereid, maar hij ging weg en wierp hem in de gevangenis totdat hij het geschuldde zou terugbetalen.

Maar toen zijn mede-slaven gezien hadden wat er gebeurd was, werden zij buitengewoon bedroefd, en nadat zij gekomen waren, legden zij aan hun heer alles wat er gebeurd was duidelijk uit. Toen riep zijn heer hem en zei tot hem: slechte slaaf, al die schuld heb ik je kwijtgescholden, omdat je me gesmeekt hebt. Was het niet noodzakelijk dat ook jij medelijden

had met jouw medeslaaf, zoals ook ik medelijden met jou had? En zijn heer werd boos en leverde hem over aan de folteraars, totdat hij alles wat hij schuldig was zou terugbetalen. Aldus zal ook mijn hemelse Vader aan jullie doen, indien jullie niet elk aan zijn broeder van harte hun overtredingen vergeven.

19

En het gebeurde dat toen Jezus deze woorden voltooid had, hij vertrok uit Galilea en kwam in de gebieden van Judea aan de overzijde van de Jordaan. En vele menigten volgden hem, en hij genas hen daar. En de Farizeeën kwamen tot hem, hem op de proef stellend en tot hem zeggend: Is het een man toegestaan zijn vrouw te verstoten om elke reden? Maar hij antwoordde en zei tot hen: Hebben jullie niet gelezen dat hij die van het begin maakte, hen mannelijk en vrouwelijk maakte en zei, Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zich hechten aan zijn vrouw, en de twee zullen één vlees zijn. Zodat zij niet langer twee zijn, maar één vlees. Wat God dus samengevoegd heeft, laat de mens niet scheiden. Zij zeggen tot hem: Waarom heeft Mozes dan geboden een scheidingsbrief te geven en haar te ontslaan? Hij zegt tot hen dat Mozes vanwege de hardheid van jullie hart jullie toestond jullie vrouwen te ontslaan, maar van het begin af is het niet zo geweest. Ik zeg echter tot jullie dat wie zijn vrouw verstoot, niet op grond van hoererij, en een andere trouwt, overspel pleegt, en wie een gescheidene trouwt, pleegt overspel. Zijn leerlingen zeggen tot hem: Als de oorzaak van de man met

de vrouw zo is, is het niet voordelig te trouwen. Maar hij zei tot hen: niet allen ontvangen dit woord, maar zij aan wie het gegeven is. Want er zijn eunuchen die aldus uit de buik van hun moeder werden geboren. En er zijn eunuchen die door de mensen tot eunuchen werden gemaakt, en er zijn eunuchen die zichzelf tot eunuchen hebben gemaakt omwille van het koninkrijk der hemelen. Wie dit kan aanvaarden, laat hem het aanvaarden.

Toen werden kinderen te hem gebracht, zodat hij de handen op hen zou leggen en zou bidden, maar de leerlingen berispten hen. Maar Jezus zei: Laat de kinderen en verbied hen niet naar mij te komen, want van zulken is het Koninkrijk der hemelen. En nadat hij hun de handen had opgelegd, ging hij van daar weg.

En zie, iemand die genaderd was zei tot hem: Goede leraar, wat goeds zal ik doen opdat ik eeuwig leven heb? Maar hij zei tot hem: Waarom noem je mij goed? Niemand is goed, behalve God alleen. Maar als je het leven wilt binnengaan, onderhoud de geboden. Hij zegt tot hem: Welke? Maar Jezus zei: Gij zult niet moorden, gij zult niet overspel plegen, gij zult niet stelen, gij zult geen vals getuigenis afleggen, Eer de vader en de moeder, en je zult je naaste liefhebben als jezelf. De jongeman zegt tegen hem: Al deze dingen heb ik bewaard vanaf mijn jeugd. Wat ontbreekt mij nog? Jezus zei tot hem: Als je volmaakt wilt zijn, ga dan, verkoop je bezittingen en geef aan de armen, en je zult een schat in de hemel hebben, en kom, volg mij. Maar de jongeman ging

bedroefd weg nadat hij het woord gehoord had, want hij had vele bezittingen. De Jezus zei tegen zijn discipelen: Amen, ik zeg jullie dat een rijke met moeite het koninkrijk der hemelen zal binnengaan. Maar weer zeg ik tot jullie, het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan dan voor een rijke om het koninkrijk van God binnen te gaan. Maar toen zijn leerlingen dit gehoord hadden, waren zij zeer verbaasd en zeiden: Wie kan dan gered worden? Jezus keek hen aan en zei tot hen: Bij mensen is dit onmogelijk, maar bij God is alles mogelijk. Toen antwoordde Petrus en zei tot hem: Zie, wij hebben alles verlaten en zijn u gevolgd, wat zal er dan voor ons zijn? Maar Jesus zei tot hen: Amen, ik zeg tot jullie dat jullie die mij gevolgd hebben, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des mensen op zijn troon van glorie zit, ook jullie zullen zitten op twaalf tronen, oordelend over de twaalf stammen van Israël. En ieder die huizen of broers of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of velden heeft verlaten omwille van mijn naam, zal honderdvoudig ontvangen en het eeuwige leven zal erven. Velen die de eersten zijn zullen de laatsten zijn, en de laatsten zullen de eersten zijn.

20

Want het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een huismeester, die 's morgens vroeg uitging om arbeiders te huren voor zijn wijngaard. En na met de arbeiders te hebben overeengekomen op een denarius per dag, zond hij hen naar zijn wijngaard. En

na omstreeks het derde uur te zijn uitgegaan, zag hij anderen ledig op de marktplaats staan. En aan hen zei hij: Ga ook jullie naar de wijngaard, en wat rechtvaardig is zal ik jullie geven. Maar zij gingen weg. Nadat hij weer omstreeks het zesde en negende uur naar buiten was gegaan, deed hij evenzo. Over het elfde uur uitgegaan zijnde, vond hij anderen werkeloos staande, en hij zegt tot hen: Wat staat gij hier de hele dag werkeloos? Zij zeggen tot hem: Niemand heeft ons gehuurd. Hij zegt tot hen: Ga ook jullie de wijngaard in, en wat rechtvaardig is zullen jullie ontvangen. Toen de avond gevallen was, zegt de heer van de wijngaard tot zijn beheerder: roep de arbeiders en geef hun het loon, beginnend vanaf de laatsten tot de eersten. En degenen die omstreeks het elfde uur gekomen waren, ontvingen elk een denarius. Maar toen de eersten kwamen, dachten zij dat zij meer zouden ontvangen, en ook zij ontvingen elk een denarius. Maar na het ontvangen morden zij tegen de heer des huizes Zij zeiden dat deze laatsten één uur gewerkt hebben, en dat u hen gelijk aan ons gemaakt hebt, die de last van de dag en de hitte gedragen hebben. Maar hij antwoordde en zei tegen een van hen: kameraad, ik doe jou geen onrecht. Stemde je niet met mij overeen voor een denarius? Neem het jouwe en ga, maar ik wil aan deze laatste geven zoals ook aan jou. Of is het mij niet geoorloofd te doen wat ik wil met het mijne? Is jouw oog kwaad omdat ik goed ben? Aldus zullen de laatsten de eersten zijn en de eersten de laatsten, want velen zijn geroepen, maar weinigen zijn uitverkoren.

En terwijl Jezus opging naar Jeruzalem, nam hij de twaalf

leerlingen apart op de weg en zei tot hen, Zie, wij gaan op naar Jeruzalem, en de Zoon des mensen zal overgeleverd worden aan de hogepriesters en schriftgeleerden, en zij zullen hem ter dood veroordelen, En zij zullen hem overleveren aan de volken om te bespotten en te geselen en te kruisigen, en op de derde dag zal hij opstaan.

Toen naderde de moeder van de zonen van Zebedeus met haar zonen tot hem, aanbiddend en iets van hem vragend. Maar hij zei tot haar: Wat wilt u? Zij zegt tot hem: Zeg dat deze twee zonen van mij mogen zitten, één aan uw rechterhand en één aan uw linkerhand in uw koninkrijk. Maar Jezus antwoordde en zei: Jullie weten niet wat jullie vragen. Zijn jullie in staat te drinken de beker die ik op het punt sta te drinken, of de doop waarmee ik gedoopt word te ondergaan? Zij zeiden tot hem: Wij zijn in staat. En Hij zegt tot hen: De beker die ik drink zullen jullie inderdaad drinken, en met de doop waarmee ik gedoopt word zullen jullie gedoopt worden, maar het zitten aan mijn rechterhand en aan mijn linkerhand is niet aan mij om te geven, maar het is voor hen aan wie het voorbereid is door mijn Vader. En toen de tien dit gehoord hadden, waren zij verontwaardigd over de twee broeders. Maar Jesus riep hen bij zich en zei: Jullie weten dat de heersers van de naties over hen heersen en de groten autoriteit over hen uitoefenen. Niet zo zal het zijn onder jullie, maar wie groot wil worden onder jullie, zal jullie dienaar zijn, en wie onder jullie de eerste wil zijn, zal jullie slaaf zijn, Juist zoals de Zoon des mensen niet kwam om gediend te worden, maar om te dienen en om zijn ziel te geven als losgeld

in plaats van velen.

En toen zij uit Jericho weggingen, volgde een grote menigte hem. En zie, twee blinden die bij de weg zaten, riepen, toen zij gehoord hadden dat Jezus voorbijging: Heb medelijden met ons, Heer, zoon van David. De menigte bestrafte hen echter opdat zij zouden zwijgen, maar zij riepen des te luider, zeggende: Heb medelijden met ons, Heer, Zoon van David. En Jezus bleef staan, riep hen en zei: Wat willen jullie dat ik voor jullie doe? Zij zeggen tot hem: Heer, opdat onze ogen geopend mogen worden. Maar Jezus, bewogen door medelijden, raakte hun ogen aan, en onmiddellijk kregen hun ogen het zicht terug, en zij volgden hem.

21

En toen zij Jeruzalem naderden en in Bethsfage bij de Olijfberg kwamen, zond Jezus twee discipelen uit Zeggend tot hen: Ga naar het dorp tegenover jullie, en onmiddellijk zullen jullie een ezel vastgebonden vinden en een veulen bij haar; maak ze los en breng ze tot mij. En als iemand jullie iets zegt, zullen jullie zeggen dat de Heer hen nodig heeft, maar hij zendt hen onmiddellijk terug. Dit alles is echter geschied, opdat vervuld zou worden wat gesproken was door de profeet die zeide, Zeg aan de dochter van Zion: zie, uw koning komt tot u, zachtmoedig en rijdend op een ezel en op een veulen, de zoon van een lastdier.

Maar de discipelen gingen en deden zoals Jezus hun bevolen had. Zij brachten de ezel en het veulen, legden hun kledingstukken erop, en hij ging erop zitten. Maar de grootste menigte spreidde hun eigen kleren op de weg, anderen sneden takken van de bomen en spreidden ze op de weg. Maar de menigten die vooruitgingen en die volgden, riepen en zeiden: Hosanna de zoon van David, gezegend is hij die komt in de naam van de Heer, hosanna in de hoogste hemelen.

En toen hij Jeruzalem binnenging, werd de gehele stad geschud en zei: Wie is deze? De menigten zeiden echter: Deze is Jezus, de profeet van Nazareth in Galilea.

En Jezus ging de tempel van God binnen, en hij dreef allen die verkochten en kochten in de tempel uit, en hij keerde de tafels van de geldwisselaars om en de stoelen van hen die de duiven verkochten, En hij zegt tot hen: Er is geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden, maar jullie hebben het gemaakt tot een rovershol.

En kreupelen en blinden kwamen tot hem in de tempel en hij genas hen. Maar toen de opperpriesters en de schriftgeleerden de wonderen die hij deed en de kinderen die in de tempel uitriepen en zeiden, hosanna aan de zoon van David, gezien hadden, waren zij verontwaardigd En zij zeiden tot hem: Hoort u wat deze zeggen? Maar Jezus zegt tot hen: Ja, hebt u nooit gelezen dat uit de mond van zuigelingen en zogenden ik lof heb bereid? En hen achterlatend ging hij naar buiten, de stad uit,

naar Bethanië en logeerde daar.

s Morgens, terwijl hij terugkeerde naar de stad, kreeg hij honger, En toen hij een vijgenboom aan de weg zag, kwam hij erop af, en hij vond niets eraan behalve alleen bladeren, en hij zegt ertegen: Laat er uit jou geen vrucht meer worden tot in eeuwigheid. En de vijgenboom werd onmiddellijk opgedroogd. En de discipelen, die het gezien hadden, verwonderden zich en zeiden: Hoe is de vijgenboom onmiddellijk verdord? Antwoordend zei Jezus tot hen: Amen, ik zeg jullie, als jullie geloof hebben en niet twijfelen, zullen jullie niet alleen doen wat met de vijgenboom gebeurde, maar zelfs als jullie tot deze berg zeggen: Word opgenomen en in de zee geworpen, zal het gebeuren. En alles wat u vraagt in het gebed, gelovend, zult u ontvangen.

En toen hij in de tempel gekomen was, kwamen de opperpriesters en de oudsten van het volk tot hem terwijl hij aan het onderwijzen was, en zeiden: Met wat voor autoriteit doe jij deze dingen, en wie gaf jou deze autoriteit? Antwoordend maar zei Jezus tot hen: ik zal jullie ook één woord vragen, en als jullie dat tot mij zeggen, zal ik ook tot jullie zeggen met wat voor autoriteit ik deze dingen doe. De doop van Johannes, van waar was die, uit de hemel of van mensen? Maar zij redeneerden bij zichzelf, zeggende: als wij zeggen uit de hemel, zal hij tot ons zeggen: waarom hebben jullie hem dan niet geloofd? Als wij maar zeggen uit mensen, vrezen wij de menigte, want allen houden Johannes voor een profeet. En antwoordend aan Jezus zeiden zij: Wij weten het niet. En hij zei tot hen: Evenmin zeg ik

jullie in welke autoriteit ik deze dingen doe.

Maar wat lijkt het jullie? Een man had twee kinderen, en hij naderde de eerste en zei: kind, ga vandaag werken in mijn wijngaard. Maar hij antwoordde: Ik wil niet. Later kreeg hij echter spijt en ging hij. En na de tweede te hebben benaderd, zei hij evenzo. Maar deze antwoordde en zei: Ik ga, heer, en hij ging niet weg. Wie van de twee deed de wil van de vader? Zij zeggen tot hem: de eerste. Jezus zegt tot hen: waarlijk zeg ik tot jullie dat de tollenaren en de hoeren jullie voorgaan in het koninkrijk van God. Want Johannes kwam naar jullie op de weg van gerechtigheid, en jullie geloofden hem niet, maar de tollenaren en de prostituees geloofden hem, jullie echter, dit gezien hebbend, berouwden jullie later niet om hem te geloven.

Hoor een andere gelijkenis. Er was een man, een heer des huizes, die een wijngaard plantte en er een omheining omheen plaatste en daarin een wijnpers groef en een toren bouwde, en hij verhuurde hem aan boeren en ging weg. Maar toen de tijd van de vruchten naderde, zond hij zijn slaven naar de boeren om zijn vruchten te nemen. En de boeren namen zijn slaven en sloegen de een, doodden de ander, en stenigden weer een ander. Weer zond hij meer andere slaven dan de eerste, en zij deden hen evenzo. Later zond hij echter zijn zoon naar hen, zeggend: Zij zullen mijn zoon respecteren. Maar de boeren zeiden bij zichzelf toen ze de zoon zagen: Deze is de erfgenaam, kom, laten wij hem doden en zijn erfenis grijpen. En nadat zij hem genomen hadden, wierpen zij hem buiten de wijngaard en

doodden hem. Wanneer daarom de heer van de wijngaard komt, wat zal hij die boeren aandoen? Ze zeggen tot hem: De slechten zal hij op slechte wijze vernietigen, en de wijngaard zal hij verhuren aan andere boeren, die hem de vruchten zullen teruggeven in hun tijden. Jezus zegt tot hen: Hebben jullie nooit gelezen in de geschriften: de steen die de bouwers verwierpen, deze werd tot hoeksteen, van de Heer gebeurde dit, en het is wonderbaarlijk in onze ogen?

Daarom zeg ik tot jullie dat het koninkrijk van God van jullie zal worden weggenomen en zal worden gegeven aan een volk dat de vruchten ervan voortbrengt. En wie op deze steen valt, zal gebroken worden, en op wie hij valt, hem zal hij vergruizen. En de opperpriesters en de Farizeeën, zijn gelijkenissen gehoord hebbend, begrepen dat hij over hen sprak. en terwijl zij hem probeerden te grijpen, vreesden zij de menigten, aangezien zij hem als profeet beschouwden.

22

En Jezus antwoordde en sprak weer tot hen in gelijkenissen, zeggende, Het koninkrijk der hemelen werd gelijkgesteld aan een koning, die een bruiloft maakte voor zijn zoon. En hij zond zijn slaven uit om de genodigden naar de bruiloft te roepen, en zij wilden niet komen. Opnieuw zond hij andere slaven en zei: Zeg aan de genodigden: zie, mijn feestmaal heb ik bereid, mijn stieren en de gemeste dieren zijn geslacht, en alles is gereed,

komt naar de bruiloft. Maar zij verwaarloosden het en gingen weg, de een naar zijn eigen veld, de ander naar zijn handel, Maar de overigen grepen zijn slaven, mishandelden hen en doodden hen. Maar die koning werd boos toen hij het hoorde, en hij zond zijn legers uit, vernietigde die moordenaars en verbrandde hun stad. Toen zegt hij tot zijn slaven: de bruiloft is inderdaad gereed, maar de genodigden waren niet waardig. Ga daarom naar de kruispunten van de wegen, en zovelen als jullie vinden, roep hen tot de bruiloft. En die slaven gingen uit naar de wegen en verzamelden allen die zij vonden, zowel slechten als goeden, en de bruiloft werd gevuld met gasten. Maar toen de koning binnentrad om de aanliggende gasten te aanschouwen, zag hij daar een mens die niet gekleed was in een bruiloftskledingstuk. En hij zegt tot hem: Kameraad, hoe bent u hier binnengekomen zonder een bruiloftskledingstuk te hebben? Maar hij werd het zwijgen opgelegd. Toen zei de koning tot de dienaren: Bind zijn voeten en handen, til hem op en werp hem uit in de buitenste duisternis; daar zal het geween en het tandengeknars zijn. Want velen zijn geroepen, maar weinigen zijn uitverkoren.

Toen gingen de Farizeeën weg en hielden raad om hem in zijn woord te vangen. En zij zenden hun discipelen tot hem met de Herodianen, zeggende: Leraar, wij weten dat u waar bent en de weg van God in waarheid leert, en dat het u niet aangaat wat iemand betreft, want u ziet niet naar het gezicht van mensen, Zeg daarom tegen ons, wat denk jij? Is het geoorloofd tribuut aan Caesar te geven of niet? Maar Jezus, die hun slechtheid

kende, zei: Waarom testen jullie mij, huichelaars? Toon mij de belastingmunt. Maar zij brachten hem een denarius. en hij zegt tot hen: Van wie is deze afbeelding en het opschrift? Zij zeggen tot hem: Van Caesar. Toen zegt hij tot hen: Geef daarom de dingen van Caesar terug aan Caesar en de dingen van God aan God. En toen zij dit gehoord hadden, verwonderden zij zich, en zij lieten hem achter en gingen weg.

Op die dag kwamen Sadduceeën tot hem, die zeiden dat er geen opstanding is, en zij vroegen hem Leraar, Mozes zei: als iemand sterft zonder kinderen te hebben, zal zijn broer zijn vrouw trouwen en zaad opwekken voor zijn broer. Er waren bij ons zeven broers, en de eerste trouwde en stierf, en omdat hij geen nageslacht had, liet hij zijn vrouw na aan zijn broer. Evenzo ook de tweede en de derde, tot de zeven. Maar later van allen stierf ook de vrouw. In de opstanding daarom, van wie van de zeven zal de vrouw zijn? Allen hadden haar immers. Jezus antwoordde en zei tot hen: Jullie zijn misleid omdat jullie de geschriften niet kennen, noch de kracht van God. Want in de opstanding trouwen zij niet en worden zij niet uitgehuwelijkt, maar zij zijn als boodschappers Gods in de hemel. Maar over de opstanding van de doden, hebben jullie niet gelezen wat aan jullie gesproken is door God, die zegt, Ik ben de God van Abraham en de God van Isaac en de God van Jacob; God is niet de God van doden, maar van levenden. En de menigten die het gehoord hadden, waren verbijsterd over zijn lering.

Maar de Farizeeën, gehoord hebbend dat hij de Sadduceeën het

zwijgen had opgelegd, werden bijeengebracht. En een van hen, een wetgeleerde, vroeg hem om hem op de proef te stellen en zei, Leraar, wat is het grote gebod in de wet? Maar Jezus zei tot hem: Gij zult de Heer, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en grote gebod. De tweede is hier gelijk aan: je zult je naaste liefhebben als jezelf. In deze twee geboden hangen de hele wet en de profeten.

Toen de Farizeeën verzameld waren, vroeg Jezus hen Zeggend: Wat lijkt het jullie over de Christus? Wiens zoon is hij? Zij zeggen tot hem: Van David. Hij zegt tot hen: Hoe noemt David hem dan in de Geest Heer, zeggende, De Heer zei tot mijn Heer: zit aan mijn rechterhand totdat ik jouw vijanden als voetbank voor jouw voeten plaats.

Als David hem dus Heer noemt, hoe is hij zijn zoon?

En niemand was in staat hem een woord te antwoorden, noch waagde iemand het vanaf die dag hem nog te ondervragen.

23

Toen sprak Jezus tot de menigten en tot zijn leerlingen Zeggend: op de zetel van Mozes zaten de schriftgeleerden en de Farizeeën. Alles daarom wat zij jullie zeggen te bewaren, bewaar en doe het, maar doe niet volgens hun werken, want zij zeggen wel,

maar doen niet. Want zij binden zware en moeilijk te dragen lasten en plaatsen die op de schouders van de mensen, maar met hun vinger willen zij ze niet bewegen. Maar al hun werken doen zij om door de mensen gezien te worden. Zij verbreden immers hun gebedsriemen en vergroten de kwasten van hun gewaden, Zij houden maar van de ereplaats bij de maaltijden en van de voorste zitplaatsen in de vergaderingen. en de begroetingen op de marktplaatsen en rabbi, rabbi genoemd te worden door de mensen. Maar jullie mogen niet rabbi genoemd worden, want één is jullie leraar, de Christus, en jullie zijn allen broeders. En noem niemand jullie vader op de aarde, want één is jullie vader, die in de hemelen is. Noch mogen jullie leiders genoemd worden, want één is jullie leider, de Christus. Maar de meerdere onder u zal uw dienaar zijn. Wie zichzelf verheft zal vernederd worden, en wie zichzelf vernedert zal verheven worden.

Wee jullie, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, omdat jullie de huizen van de weduwen verslinden en onder het voorwendsel lang te bidden; daarom zullen jullie een zwaarder oordeel ontvangen. Wee jullie, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, omdat jullie het koninkrijk der hemelen sluiten voor de mensen, want jullie gaan zelf niet naar binnen, en degenen die naar binnen willen gaan laten jullie niet binnengaan. Wee jullie, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, omdat jullie de zee en het droge land doorkruisen om één bekeerling te maken, en wanneer hij het wordt, maken jullie hem een zoon van de hel, tweemaal zoveel als jullie. Wee

u, blinde gidsen, die zeggen: wie zweert in de tempel, dat is niets, maar wie zweert bij het goud van de tempel, die is verplicht. Dwazen en blinden, wie is immers groter: het goud of de tempel die het goud heiligt? En wie zou zweren bij het altaar, dat is niets, maar wie zou zweren bij het geschenk dat erop ligt, is verplicht. Dwazen en blinden, wat is immers groter: de gave of het altaar dat de gave heiligt? Wie dus bij het altaar zweert, zweert bij het altaar en bij alles wat daarop ligt. en degene die bij de tempel gezworen heeft, zweert bij hem en bij degene die erin woont En wie bij de hemel zweert, zweert bij de troon van God en bij Hem die daarop zit. Wee jullie, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, omdat jullie tienden geven van de munt en de dille en de komijn, en jullie hebben de zwaarste zaken van de wet verwaarloosd: het oordeel en de barmhartigheid en het geloof. Deze dingen was het noodzakelijk te doen en die niet na te laten. blinde gidsen, die de mug uitzeven, maar de kameel verzwelgen Wee jullie, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, omdat jullie de buitenkant van de beker en van de schotel reinigen, maar van binnen zijn ze vol van roof en onrechtvaardigheid. Blinde Farizeeër, reinig eerst de binnenkant van de beker en van de schotel, zodat ook de buitenkant ervan rein wordt. Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, omdat u lijkt op gekalkte graven, die van buiten wel mooi lijken, maar van binnen vol zijn van dode beenderen en alle onreinheid. Zo verschijnen ook jullie van buiten inderdaad rechtvaardig aan de mensen, maar van binnen zijn jullie vol huichelarij en wetteloosheid. Wee jullie, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, omdat jullie de graven van de profeten

bouwen en de grafmonumenten van de rechtvaardigen versieren, En jullie zeggen: als wij in de dagen van onze vaders waren geweest, zouden wij niet hun deelgenoten zijn geweest in het bloed van de profeten. Zodat jullie tegen jezelf getuigen dat jullie zonen zijn van hen die de profeten vermoord hebben. En jullie, vul de maat van jullie vaders. Slangen, nakomelingen van adders, hoe zult u vluchten van het oordeel van de hel? Daarom, zie, ik zend naar jullie profeten en wijzen en schriftgeleerden, en sommigen van hen zullen jullie doden en kruisigen, en sommigen van hen zullen jullie geselen in jullie synagogen en jullie zullen hen vervolgen van stad tot stad, zodat over jullie komt al het rechtvaardige bloed dat vergoten wordt op de aarde, van het bloed van de rechtvaardige Abel tot het bloed van Zacharia, zoon van Barachia, die jullie vermoordden tussen de tempel en het altaar. Waarlijk zeg ik tot jullie dat dit alles over dit geslacht zal komen. Jerusalem, Jerusalem, die de profeten doodt en degenen die naar haar gezonden zijn stenigt, hoe vaak heb ik uw kinderen willen verzamelen op de wijze waarop een hen haar kuikens onder haar vleugels verzamelt, en jullie hebben niet gewild. Zie, jullie huis wordt verlaten achtergelaten. Want ik zeg jullie, jullie zullen mij niet zien vanaf nu totdat jullie zeggen: gezegend is hij die komt in de naam van de Heer.

24

En nadat Jezus was uitgegaan, ging hij weg van de tempel, en zijn leerlingen kwamen naar hem toe om hem de gebouwen van

de tempel te tonen. Maar Jezus zei tot hen: Ziet u niet al deze dingen? Waarlijk, ik zeg u: hier zal geen steen op steen worden achtergelaten die niet zal worden vernietigd. Terwijl hij op de berg van de olijven zat, kwamen de leerlingen op eigen gelegenheid tot hem en zeiden: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en wat is het teken van uw komst en van de voltooiing van de eeuw? En Jezus antwoordde en zei tot hen: Ziet toe dat niemand jullie misleidt. Want velen zullen komen in mijn naam en zeggen: Ik ben de Christus, en zij zullen velen misleiden. Jullie zullen op het punt staan oorlogen en geruchten van oorlogen te horen, zie toe dat jullie niet verontrust worden, want het is noodzakelijk dat alle dingen gebeuren, maar het einde is er nog niet. Want natie zal opstaan tegen natie en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen hongernoden en plagen en aardbevingen zijn op verschillende plaatsen, Al deze dingen zijn maar het begin van de barensweeën. Toen zullen zij jullie overleveren aan verdrukking en zij zullen jullie doden, en jullie zullen gehaat worden door alle volkeren vanwege mijn naam. En dan zullen velen aanstoot nemen en zij zullen elkaar overleveren en elkaar haten. En vele valse profeten zullen opstaan en zij zullen velen misleiden. En doordat de wetteloosheid vermenigvuldigd wordt, zal de liefde van velen koud worden. Maar wie tot het einde toe volhardt, die zal worden gered. En dit goede nieuws van het koninkrijk zal worden geproclameerd in de hele bewoonde wereld tot getuigenis aan alle naties, en dan zal het einde komen. Wanneer jullie daarom de gruwel der verwoesting zien, waarover gesproken is door de profeet Daniël, staande op een heilige

plaats – laat de lezer het begrijpen. Laten dan degenen die in Judea zijn vluchten naar de bergen, Degene die op het dak is, laat hem niet naar beneden komen om de dingen uit zijn huis te halen, En degene die in het veld is, laat hem niet terugkeren om zijn kledingstukken te halen. Maar wee de zwangeren en de zogenden in die dagen. Bid maar dat jullie vlucht niet in de winter plaatsvindt, noch op een sabbat. Want dan zal er grote verdrukking zijn, zodanig als er niet is geweest vanaf het begin van de wereld tot nu toe, noch ooit zal zijn. En als die dagen niet verkort waren geworden, zou geen enkel vlees gered zijn geworden, maar omwille van de uitverkorenen zullen die dagen verkort worden. Toen, als iemand tot jullie zegt: Zie, hier is de Christus, of hier, geloof het niet, Want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan en zij zullen grote tekenen en wonderen geven, om, indien mogelijk, ook de uitverkorenen te misleiden. Zie, ik heb het jullie vooraf gezegd. Als zij daarom tot jullie zeggen: Zie, hij is in de wildernis, ga niet naar buiten; Zie, hij is in de binnenkamers, geloof het niet, Want juist zoals de bliksem van het oosten uitgaat en tot het westen verschijnt, zo zal ook de verschijning van de Mensenzoon zijn, Want waar het lichaam is, daar zullen de arenden verzameld worden.

Onmiddellijk na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar licht niet geven, en de sterren zullen van de hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen geschud worden.

En dan zal het teken van de Zoon des mensen in de hemel

verschijnen, en dan zullen alle stammen der aarde treuren en zij zullen de Zoon des mensen zien komen op de wolken des hemels met grote kracht en glorie. En hij zal zijn boodschappers zenden met een grote trompetstem, en zij zullen zijn uitverkorenen verzamelen uit de vier winden, van de uitersten der hemelen tot hun uitersten. Maar van de vijgenboom, leer de gelijkenis. Wanneer de tak ervan al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, weet dat de zomer nabij is. Dus ook jullie, wanneer jullie dit alles zien, weet dat het nabij is, voor de deur. Waarlijk zeg ik jullie, deze generatie zal niet voorbijgaan totdat al deze dingen geschied zijn. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan. Maar betreffende die dag en dat uur weet niemand het, noch de boodschappers van de hemelen, behalve mijn vader alleen. Juist zoals de dagen van Noach waren, zo zal ook de komst van de Mensenzoon zijn. Want net zoals zij waren in de dagen vóór de zondvloed, etend en drinkend, huwend en ten huwelijk gevend, tot de dag waarop Noach de ark binnenging, En zij kenden het niet totdat de zondvloed kwam en allen wegnam, zo zal ook de komst van de Zoon des mensen zijn. Toen zullen er twee op het veld zijn: de ene wordt meegenomen en de andere wordt achtergelaten, Twee vrouwen die malen in de molen: de ene wordt meegenomen en de andere wordt achtergelaten. Wees daarom waakzaam, omdat u niet weet op welk uur uw Heer komt. Dat moeten jullie echter weten: als de huismeester had geweten in welke wacht de dief komt, zou hij hebben gewaakt en zou hij niet hebben toegestaan dat zijn huis werd ingebroken. Daarom moeten ook jullie gereed zijn, omdat de Zoon des mensen komt

op het uur dat jullie niet verwachten.

Wie is dan de getrouwe en verstandige slaaf, die zijn heer heeft aangesteld over zijn dienst om hen de voeding te geven op de juiste tijd? Gezegend is die slaaf die zijn heer, wanneer hij komt, aldus doende zal vinden. Waarlijk, ik zeg jullie dat hij hem over al zijn bezittingen zal aanstellen. Maar als die slechte slaaf in zijn hart zegt: mijn heer vertraagt te komen, en begint zijn medeslaaf te slaan, en eet en drinkt met de dronkaards, De heer van die slaaf zal komen op een dag die hij niet verwacht en in een uur die hij niet kent En hij zal hem in tweeën snijden, en zijn deel bij de huichelaars plaatsen; daar zal het geween en het tandengeknars zijn.

25

Toen zal het koninkrijk der hemelen gelijkgesteld worden aan tien maagden, die hun lampen genomen hadden en uitgingen om de bruidegom te ontmoeten. Vijf van hen waren wijs en vijf waren dwaas. die dwaas waren en hun lampen genomen hadden, namen geen olie met zich mee De wijze echter namen olie in hun vaten mee met hun lampen. Maar omdat de bruidegom vertraagd was, werden zij allen slaperig en sliepen zij. Maar midden in de nacht is er een roep opgegaan: zie, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet. Toen werden al die maagden gewekt en versierden zij hun lampen. De dwaze zeiden tegen de wijze: Geef ons van uw olie, omdat onze fakkels

uitgaan. Maar de wijze antwoordden en zeiden: Opdat het niet onvoldoende zal zijn voor ons en voor jullie, ga liever naar de verkopers en koop voor jezelf. Terwijl zij vertrokken om te kopen, kwam de bruidegom en de gereden gingen met hem naar binnen naar de bruiloft, en de deur werd gesloten. Later komen ook de overige maagden en zeggen: Heer, heer, open voor ons. Maar hij antwoordde en zei: Amen, ik zeg tot jullie, ik ken jullie niet. Wees daarom waakzaam, omdat jullie de dag noch het uur niet weten waarop de Mensenzoon komt.

Want juist zoals een man die op reis ging zijn eigen slaven riep en aan hen zijn bezittingen overhandigde, En aan de een gaf hij vijf talenten, aan de ander twee, aan de ander één, aan elk volgens zijn eigen vermogen, en hij ging onmiddellijk weg. Maar degene die de vijf talenten genomen had, ging en maakte er winst mee en maakte nog eens vijf talenten. Evenzo verdiende ook hij die de twee had ontvangen, nog eens twee. Maar degene die het ene genomen had, ging weg, groef in de grond en verborg het zilver van zijn heer. Na lange tijd komt de heer van die slaven en rekent met hen af. En de man die de vijf talenten had ontvangen, naderde en bracht nog eens vijf talenten, zeggende: Heer, vijf talenten hebt u mij toevertrouwd, zie, nog eens vijf talenten heb ik daarmee gewonnen. Zijn heer zei tot hem: Goed zo, goede en trouwe dienaar, over weinig ben je trouw geweest, over veel zal ik je aanstellen, ga binnen in de vreugde van je heer. En hij die de twee talenten ontvangen had, naderde en zei: Heer, twee talenten hebt u mij toevertrouwd, zie, nog eens twee talenten heb ik daarbij gewonnen. Zijn heer zei

tot hem: Goed zo, goede en trouwe slaaf, over weinig ben je trouw geweest, over veel zal ik je aanstellen, ga binnen in de vreugde van je heer. En degene die het ene talent ontvangen had, naderde en zei: Heer, ik kende u, dat u een hard man bent, die maait waar u niet zaaide en verzamelt vanwaar u niet strooide, en bang geworden, ben ik weggegaan en heb ik uw talent in de aarde verborgen; zie, u hebt het uwe. Maar zijn heer antwoordde en zei tot hem: slechte en luie slaaf, je wist dat ik oogst waar ik niet zaaide, en verzamel van waar ik niet strooide. Het was daarom noodzakelijk dat jij mijn zilver bij de bankiers wierp, en gekomen zijnde zou ik het mijne met rente hebben ontvangen. Neem daarom het talent van hem af en geef het aan degene die de tien talenten heeft. Want aan ieder die heeft zal gegeven worden en zal hij overvloed hebben, maar van degene die niet heeft zal ook wat hij heeft van hem weggenomen worden. En werp de nutteloze slaaf uit in de buitenste duisternis, daar zal het geween en het tandengeknars zijn.

Maar wanneer de zoon van de mens komt in zijn glorie en alle heilige boodschappers met hem, dan zal hij zitten op de troon van zijn glorie, En alle naties zullen voor hem worden verzameld, en hij zal hen van elkaar afzonderen, net zoals de herder de schapen van de geiten scheidt, en hij zal de schapen aan zijn rechterhand zetten, maar de geiten aan zijn linkerhand Toen zal de koning zeggen tot hen aan zijn rechterhand: komt, jullie gezegenden van mijn vader, neemt in bezit het koninkrijk dat voor jullie voorbereid is vanaf de grondlegging van de wereld. Want ik was hongerig, en jullie gaven mij te eten, ik was

dorstig, en jullie gaven mij te drinken, ik was een vreemdeling, en jullie namen mij op, Naakt, en jullie kleedden mij, ik was ziek, en jullie bezochten mij, ik was in de gevangenis, en jullie kwamen naar mij. Dan zullen de rechtvaardigen hem antwoorden en zeggen: Heer, wanneer hebben wij u hongerig gezien en gevoed, of dorstig en te drinken gegeven? Maar wanneer zagen wij u als vreemdeling en namen wij u op, of naakt en kleedden wij u? Wanneer hebben wij u zwak of in de gevangenis gezien, en zijn wij naar u gekomen? En antwoordend zal de koning tot hen zeggen: waarlijk, ik zeg tot jullie, voor zover jullie het deden aan een van deze geringste broeders van mij, hebben jullie het aan mij gedaan. Dan zal hij ook zeggen tot hen aan de linkerzijde: Ga weg van mij, vervloekten, in het eeuwige vuur dat bereid is voor de duivel en zijn boodschappers. Want ik was hongerig, en jullie gaven mij niet te eten, ik was dorstig, en jullie gaven mij niet te drinken, Ik was een vreemdeling en jullie hebben mij niet opgenomen, naakt en jullie hebben mij niet gekleed, zwak en in de gevangenis, en jullie hebben mij niet bezocht. Dan zullen zij tot hem antwoorden en zeggen: Heer, wanneer hebben wij u hongerig of dorstig of als vreemdeling of naakt of zwak of in de gevangenis gezien, en hebben wij u niet gediend? Dan zal hij hun antwoorden en zeggen: Waarlijk, ik zeg jullie, voor zover jullie het niet gedaan hebben aan één van deze geringsten, hebben jullie het ook niet aan mij gedaan. En dezen zullen weggaan in eeuwige straf, maar de rechtvaardigen in eeuwig leven.

26

En het gebeurde dat toen Jezus al deze woorden voltooid had, hij tot zijn leerlingen zei, Jullie weten dat over twee dagen het paasfeest plaatsvindt, en de Zoon des mensen wordt overgeleverd om gekruisigd te worden. Toen werden de opperpriesters en de schriftgeleerden en de oudsten van het volk verzameld in het hof van de opperpriester die Kajafas werd genaamd, En zij namen samen raad opdat zij Jezus door bedrog mochten grijpen en doden. Zij zeiden echter: Niet tijdens het feest, opdat er geen oproer onder het volk ontstaat.

Toen Jezus in Bethanië was in het huis van Simon de melaatse, Een vrouw naderde hem met een albasten fles zeer kostbare zalf, en zij goot deze uit op zijn hoofd terwijl hij aan tafel lag. Maar toen zijn leerlingen dit zagen, waren zij verontwaardigd en zeiden: Waartoe deze verspilling? Want deze zalf had voor veel geld verkocht kunnen worden en aan de armen gegeven kunnen worden. Maar Jezus, dit wetend, zei tot hen: Waarom veroorzaken jullie de vrouw moeiten? Want zij heeft een goed werk aan mij verricht. De armen hebben jullie immers altijd bij jullie, maar mij hebben jullie niet altijd. Want deze heeft dit parfum op mijn lichaam gegoten om mij te begraven. Waarlijk zeg ik tot jullie, waar ook dit goede nieuws wordt uitgeroepen in de gehele wereld, zal ook worden verteld wat deze deed tot gedenkteken van haar.

Toen ging een van de twaalf, die Judah Iskariot werd genoemd, naar de opperpriesters en zei, Wat willen jullie mij geven, en ik zal hem aan jullie overleveren? Zij stelden hem dertig zilverstukken in het vooruitzicht. En vanaf toen zocht hij een gelegenheid om hem te verraden.

Op de eerste dag van de ongezuurde broden kwamen de leerlingen tot Jezus en zeiden tot hem: Waar wilt u dat wij voor u het pascha bereiden om te eten? Hij zei: Ga naar de stad, naar die en die, en zeg tegen hem: De leraar zegt: Mijn tijd is nabij, bij u vier ik het Pascha met mijn leerlingen. En de discipelen deden zoals Jezus hen geboden had, en zij bereidden het pascha. Toen de avond gevallen was, lag hij aan tafel met de twaalf. En terwijl zij aten, zei hij: Amen, ik zeg jullie dat één van jullie mij zal verraden. En zeer bedroevend begonnen zij, elk van hen, tot hem te zeggen: Toch ben ik het niet, Heer? Maar hij antwoordde en zei: Degene die met mij de hand in de schotel heeft gedoopt, deze zal mij verraden. De Zoon van de mens gaat inderdaad zoals geschreven is over hem, maar wee de mens door wie de Zoon van de mens verraden wordt, goed was het voor hem als die mens niet geboren was. Maar Judah, die hem overleverde, antwoordde: Toch niet ik, rabbi? Hij zegt tot hem: Jij hebt het gezegd. Terwijl zij aten, nam Jezus het brood, en na gedankt te hebben brak hij het en gaf het aan de leerlingen en zei: neemt, eet, dit is mijn lichaam. En hij nam de beker, dankte God, gaf die aan hen en zei: Drink hier allemaal uit, Want dit is mijn bloed van het nieuwe verbond, dat voor velen wordt uitgegoten tot vergeving van zonden. Ik zeg jullie dat ik vanaf nu niet meer zal

drinken van deze vrucht van de wijnstok tot die dag wanneer ik het nieuw met jullie drink in het koninkrijk van mijn Vader.

En na een hymne te hebben gezongen, gingen zij uit naar de Olijfberg. Toen zegt Jezus tot hen, Allen jullie zullen wegvallen in mij in deze nacht, want er is geschreven: ik zal de herder slaan, en de schapen van de kudde zullen verstrooid worden.

Maar nadat ik opgestaan ben, zal ik jullie voorgaan naar Galilea. Maar Petrus antwoordde en zei tot hem: Als allen zullen struikelen in jou, ik zal nooit struikelen. Jezus zei tot hem: Amen, ik zeg tot jou dat jij mij in deze nacht driemaal zult ontkennen voordat de haan kraait. Petrus zegt tot hem: zelfs indien het noodzakelijk is dat ik met u sterf, zal ik u geenszins ontkennen. Evenzo zeiden ook alle leerlingen.

Toen komt Jezus met hen naar een plaats genaamd Gethsemane, en zegt tot de discipelen: Zit hier totdat ik weggegaan ben om daar te bidden. En nadat hij Petrus en de twee zonen van Zebedeüs had meegenomen, begon hij bedroefd en verontrust te worden. Toen zegt Jezus tot hen: Mijn ziel is diep bedroefd tot de dood toe. Blijf hier en waak met mij. En een klein stukje voortgegaan zijnde, viel hij op zijn gezicht, biddend en zeggend: mijn vader, als het mogelijk is, laat deze beker van mij voorbijgaan, maar niet zoals ik wil, maar zoals jij. En hij komt naar de discipelen en vindt hen slapend, en hij zegt tegen Petrus: Dus waren jullie niet in staat één uur met mij te waken? Wees waakzaam en bidt, opdat jullie niet in verzoeking komen;

de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak. Weer voor de tweede keer weggegaan zijnde, bad hij zeggende: mijn vader, als deze beker niet van mij voorbij kan gaan, tenzij ik het drink, laat uw wil gedaan worden. En toen hij kwam, vond hij hen weer slapend, want hun ogen waren zwaar geworden. En hen verlatend ging hij weer weg en bad voor de derde keer, dezelfde woorden zeggend. Toen komt hij naar zijn discipelen en zegt tot hen: Slapen jullie nog steeds en rusten jullie? Zie, het uur is genaderd en de Zoon des mensen wordt verraden in handen van zondaars. Sta op, laten wij gaan; zie, hij die mij overlevert is nabij gekomen.

En terwijl hij nog sprak, zie, Judah, een van de twaalf, kwam, en met hem een grote menigte met zwaarden en stokken van de opperpriesters en oudsten van het volk. Maar degene die hem overleverde, gaf hun een teken en zei: wie ik zal kussen, hij is het, grijp hem. En onmiddellijk naderde hij Jezus en zei: Wees gegroet, rabbi, en kuste hem. Maar Jesus zei tot hem: Vriend, waarvoor ben je hier. Toen naderden zij, legden de handen op Jezus en grepen hem. En zie, een van degenen die met Jezus waren strekte zijn hand uit, trok zijn zwaard en sloeg de slaaf van de hogepriester en sneed zijn oor af. Toen zegt Jezus tot hem: Keer je zwaard terug naar zijn plaats, want allen die het zwaard genomen hebben, zullen door het zwaard sterven. Of denk je dat ik nu niet in staat ben mijn Vader te roepen, en Hij zal mij meer dan twaalf legioenen boodschappers verschaffen? Hoe zullen dan de geschriften vervuld worden, dat het aldus moet geschieden? In dat uur zei Jezus tot de menigten: Als op

een rover zijn jullie uitgegaan met zwaarden en stokken om mij te grijpen. Dagelijks zat ik bij jullie lerend in de tempel, en jullie hebben mij niet gegrepen. Dit alles is echter geschied opdat de geschriften van de profeten vervuld zouden worden. Toen verlieten alle leerlingen hem en vluchtten.

Zij die Jezus gegrepen hadden, leidden hem weg naar Kajafas de hogepriester, waar de schriftgeleerden en de oudsten verzameld waren. Maar Petrus volgde hem van verre tot aan de hof van de hogepriester, en nadat hij naar binnen was gegaan, zat hij bij de dienaren om het einde te zien. De hoofdpriesters en de oudsten en de gehele raad waren vals getuigenis tegen Jezus aan het zoeken, zodat zij hem ter dood zouden brengen. En zij vonden niets, en hoewel vele valse getuigen naar voren kwamen, vonden zij niets. Maar later kwamen twee valse getuigen naar voren Ik zei: Deze zei: Ik ben in staat de tempel van God te vernietigen en hem in drie dagen te herbouwen. En de hogepriester stond op en zei tot hem: Antwoord je niets? Wat getuigen deze mensen tegen jou? Maar Jesus zweeg. En de hogepriester antwoordde en zei tot hem: Ik bezweer je bij de levende God, dat je ons zegt of jij de Christus bent, de Zoon van God. Jezus zegt tot hem: jij hebt het gezegd, maar ik zeg jullie, vanaf nu zullen jullie de Mensenzoon zien, zittend aan de rechterhand der kracht en komend op de wolken des hemels. Toen scheurde de hogepriester zijn kledingstukken en zei: Hij heeft gelasterd! Wat hebben wij nog behoefte aan getuigen? Zie, nu hebben jullie zijn lastering gehoord. Wat denken jullie? Maar zij antwoordden en zeiden: hij is de dood schuldig. Toen

spuwden zij in zijn gezicht en sloegen zij hem, en anderen sloegen hem met de vlakke hand. Profeteer voor ons, Christus, wie is het die jou geslagen heeft?

Petrus zat buiten in de binnenplaats, en een dienstmaagd naderde hem en zei: Jij was ook met Jezus de Galileeër. Maar hij ontkende voor hen allen en zei: Ik weet niet wat je zegt. Maar toen hij naar de poort was gegaan, zag een andere hem en zegt tot hen daar: En deze was met Jezus de Nazarener. En weer ontkende hij met een eed dat hij de man niet kende. Na korte tijd naderden de omstanders en zeiden tot Petrus: Waarlijk, ook jij bent een van hen, want je spraak maakt je duidelijk. Toen begon hij te vervloeken en te zweren dat hij de man niet kende. En onmiddellijk kraaide de haan. En Petrus herinnerde zich het woord van Jezus, die tot hem gezegd had dat hij hem driemaal zou verloochenen voordat de haan zou kraaien, en naar buiten gegaan zijnde, weende hij bitterlijk.

27

Maar toen de morgen was aangebroken, hielden alle hoofdpriesters en oudsten van het volk een raadsvergadering tegen Jezus, om Hem ter dood te brengen. En nadat zij hem gebonden hadden, leidden zij hem weg en leverden zij hem over aan Pontius Pilatus, de leider.

Toen Judah, die hem overleverde, zag dat hij veroordeeld was,

kreeg hij berouw en bracht de dertig zilverlingen terug naar de opperpriesters en de oudsten Zeggend: Ik heb gezondigd door onschuldig bloed over te leveren. Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? Dat moet jij weten. En hij wierp de zilverstukken in de tempel, trok zich terug, ging weg en hing zichzelf op. Maar de opperpriesters, de zilverstukken genomen hebbende, zeiden: Het is niet geoorloofd ze in de schatkist te werpen, aangezien het bloedgeld is. Maar nadat zij raad genomen hadden, kochten zij daarmee het veld van de pottenbakker voor de begrafenis van vreemdelingen, Daarom werd dat veld een bloedveld genoemd tot op de dag van vandaag. Toen werd vervuld wat gesproken was door de profeet Jeremia, die zeide: en zij namen de dertig zilverstukken, de prijs van de geprijsde, die zij geprijsd hadden van de zonen Israëls, En zij gaven hen voor het veld van de pottenbakker, zoals de Heer mij bevolen had.

Maar Jesus stond voor de leider, en de leider vroeg hem: Bent u de koning van de Joden? En Jesus zei tot hem: U zegt het. En toen hij door de opperpriesters en de oudsten beschuldigd werd, antwoordde hij niets. Toen zei Pilatus tot hem: Hoort u niet hoeveel zij tegen u getuigen? En hij antwoordde hem niet op één woord, zodat de leider zeer verwonderd was. Volgens gewoonte liet de leider bij het feest één gevangene vrij aan de menigte, diegene die zij wilden. Zij hadden toen echter een opmerkelijke gevangene, genaamd Barabbas. Toen zij daarom verzameld waren, zei Pilatus tot hen: Wie willen jullie dat ik aan jullie vrijlaat? Barabbas of Jezus, die Christus genoemd wordt? Hij wist immers dat zij hem uit afgunst hadden overgeleverd.

Terwijl hij op het platform zat, zond zijn vrouw naar hem en zei: Niets tussen jou en die rechtvaardige, want ik heb vandaag veel geleden in een droom om hem. De opperpriester en de oudsten overtuigden echter de menigten om Barabbas te vragen, maar om Jezus te vernietigen. Antwoordend zei de leider tot hen: Welke van de twee willen jullie dat ik aan jullie vrijlaat? Zij zeiden: Barabbas. Pilatus zegt tot hen: Wat zal ik dus doen met Jezus, die Christus genoemd wordt? Allen zeggen tot hem: Laat hem gekruisigd worden. Maar de leider zei: Wat voor kwaad heeft hij dan gedaan? Maar zij schreeuwden des te harder, zeggende: Laat hem gekruisigd worden. Toen Pilatus zag dat het niets uithaalde, maar dat er eerder oproer ontstond, nam hij water en waste zijn handen voor de menigte, zeggende: Onschuldig ben ik aan het bloed van deze rechtvaardige, jullie zullen het zien. En al het volk antwoordde en zei: Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen. Toen liet hij Barabbas aan hen vrij, maar Jezus liet hij geselen en leverde hem over opdat hij gekruisigd zou worden.

Toen verzamelden de soldaten van de leider, die Jezus naar het praetorium hadden meegenomen, het hele cohort om hem heen. En nadat zij hem gestript hadden, legden zij hem een scharlaken mantel om. En na een kroon uit doornen te hebben gevlochten, plaatsten zij die op zijn hoofd en een riet in zijn rechterhand, en na voor hem te hebben geknield, bespotten zij hem, zeggend: wees gegroet, koning van de Joden. En nadat zij op hem gespuwd hadden, namen zij het riet en sloegen zij op zijn hoofd. En toen zij hem bespot hadden, ontkleedden zij hem van de

mantel en kleedden zij hem in zijn eigen kledingstukken, en zij leidden hem weg om te kruisigen.

Maar toen zij naar buiten gingen, vonden zij een Cyreneïsche man met de naam Simon; deze dwongen zij om zijn kruis te dragen. En toen zij gekomen waren naar een plaats genaamd Golgotha, dat is genaamd schedelplaats, Ze gaven hem azijn vermengd met gal te drinken, en nadat hij geproefd had, wilde hij niet drinken. Nadat zij hem gekruisigd hadden, verdeelden zij zijn kledingstukken door het lot te werpen. En zittend hielden zij hem daar in de gaten. En zij plaatsten boven zijn hoofd zijn beschuldiging geschreven: Deze is Jezus, de Koning der Joden. Toen werden met hem twee rovers gekruisigd, een aan de rechterkant en een aan de linkerkant. De voorbijgangers lasterden hem terwijl zij hun hoofden schudden. En zij zeiden: Gij die de tempel vernietigt en in drie dagen herbouwt, red uzelf! Als gij de Zoon van God zijt, kom neer van het kruis. Evenzo spotten ook de opperpriesters, met de schriftgeleerden en oudsten en Farizeeën, en zeiden: Anderen heeft hij gered, zichzelf kan hij niet redden; als hij koning van Israël is, laat hij nu afdalen van het kruis en wij zullen in hem geloven. Hij heeft vertrouwd op God, laat Hij hem nu verlossen, als Hij hem wil, want hij zei dat hij Gods zoon is. Hetzelfde deden ook de rovers die met hem gekruisigd waren: zij beschimpten hem.

Maar vanaf het zesde uur kwam er duisternis over de hele aarde tot het negende uur. Omtrent het negende uur riep Jezus uit met grote stem, zeggende: eli eli, lama sabachthani; dit is: mijn God,

mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten? Sommigen van degenen die daar stonden en het gehoord hadden, zeiden dat deze Elia riep. En onmiddellijk rende een van hen en nam een spons, vulde deze met azijn en plaatste deze rond een riet en gaf hem te drinken. Maar de overigen zeiden: Laat ons zien of Elijah komt om hem te redden. Maar Jezus schreeuwde weer met luide stem en gaf de geest. En zie, het voorhangsel van de tempel werd in tweeën gescheurd van boven tot beneden, en de aarde werd geschud en de rotsen werden gespleten, en de graven werden geopend en vele lichamen van de ontslapen heiligen werden opgewekt, En na zijn opstanding gingen zij uit de graven, gingen de heilige stad binnen en verschenen aan velen. De centurion en degenen die met hem de wacht hielden over Jezus werden zeer bevreesd toen zij de aardbeving en de dingen die gebeurd waren zagen, en zeiden: Waarlijk, deze was Gods Zoon. Er waren daar ook vele vrouwen die van verre toekeken, die Jezus van Galilea gevolgd hadden om hem te dienen, Onder hen was Maria de Magdalena, en Maria de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder van de zonen van Zebedeus.

Toen de avond gevallen was, kwam er een rijke man van Arimathea, met de naam Jozef, die zelf ook een leerling van Jezus geworden was, Deze naderde Pilatus en vroeg om het lichaam van Jezus. Toen beval Pilatus dat het lichaam teruggegeven werd. En nadat Joseph het lichaam had genomen, wikkelde hij het in rein linnen. en hij plaatste het in zijn nieuwe graf dat hij had uitgehouwen in de rots, en nadat hij een grote steen voor de deur van het graf had gerold, ging hij weg. Daar

waren Maria de Magdalene en de andere Maria, zittend tegenover het graf.

De volgende dag, die na de voorbereiding is, werden de opperpriesters en de Farizeeën bij Pilatus verzameld Zeggende: Heer, wij herinnerden ons dat die bedrieger, toen hij nog leefde, zei: Na drie dagen word ik opgewekt. Beveel daarom dat het graf beveiligd wordt tot de derde dag, opdat zijn leerlingen niet 's nachts komen en hem stelen en tot het volk zeggen: hij werd opgewekt uit de doden, en de laatste dwaling erger zal zijn dan de eerste. Pilatus zei tegen hen: Jullie hebben een wacht, ga heen en maak het veilig zoals jullie weten. Maar zij die gegaan waren, beveiligden het graf door de steen te verzegelen, samen met de wacht.

28

Laat op de sabbat, bij het aanbreken van de eerste dag van de week, kwam Maria Magdalena en de andere Maria om het graf te zien. En zie, er gebeurde een grote aardbeving, want een boodschapper van de Heer was neergedaald uit de hemel, genaderd en had de steen van de deur weggerold, en hij zat erop. Zijn voorkomen was als bliksem en zijn kleed was wit als sneeuw. Van zijn angst werden de bewakers geschud en werden als doden. Maar de engel antwoordde en zei tegen de vrouwen: Vrees niet, want ik weet dat jullie Jezus zoeken, die gekruisigd is. Hij is hier niet, want Hij is opgewekt zoals Hij zei. Komt, ziet de

plaats waar de Heer lag. En ga snel en zeg aan zijn discipelen dat hij is opgewekt van de doden, en zie, hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zullen jullie hem zien, zie, ik heb het jullie gezegd. En nadat zij snel van het graf waren gegaan met vrees en grote vreugde, renden zij om het aan zijn leerlingen te berichten. Maar terwijl zij gingen om het aan zijn discipelen te rapporteren, zie, Jezus ontmoette hen en zei: Verheugt u. En zij kwamen naderbij, grepen zijn voeten vast en aanbaden hem. Toen zegt Jezus tegen hen: Wees niet bang, ga en breng bericht aan mijn broeders dat zij naar Galilea moeten gaan, en daar zullen zij mij zien.

Terwijl zij op weg waren, zie, kwamen sommigen van de wacht naar de stad en rapporteerden aan de opperpriesters alles wat er gebeurd was. En nadat zij met de oudsten waren samengekomen en raad hadden genomen, gaven zij voldoende zilverstukken aan de soldaten en zeiden: Zeg dat zijn discipelen 's nachts gekomen zijn en hem gestolen hebben terwijl wij sliepen. En als dit gehoord wordt bij de leider, zullen wij hem overtuigen en jullie zonder zorgen maken. Maar zij die de zilverstukken hadden genomen, deden zoals zij waren onderwezen. En dit verhaal werd verspreid onder de Joden tot op de dag van vandaag.

De elf leerlingen gingen naar Galilea, naar de berg waar Jezus hun had aangewezen. En toen zij hem gezien hadden, aanbaden zij hem, maar sommigen twijfelden. En Jezus naderde en sprak tot hen, zeggende: Aan mij werd alle autoriteit gegeven in de

hemel en op aarde. Ga heen en maak discipelen van alle naties, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, Onderwijzend hen te bewaren alles wat ik jullie geboden heb, en zie, ik ben met jullie alle dagen tot de voltooiing van de eeuw. Amen.

Exodus

1

Dit zijn de namen van de zonen van Israël die Egypte binnengingen samen met Jakob, hun vader; elk ging binnen met zijn gehele huishouden. Reuben, Simeon, Levi, Judah, Issachar, Zebulun, Benjamin, Dan en Naphtali, Gad en Asher. Joseph was echter in Egypte, en alle zielen uit Jacob waren vijfenzeventig. Maar Joseph stierf, en al zijn broeders, en heel die generatie. De zonen van Israël groeiden en werden vermenigvuldigd en werden talrijk en werden zeer, zeer sterk, en het land vermenigvuldigde hen. Er rees een andere koning op over Egypte, die Joseph niet kende. Hij zei tot zijn volk: Zie, het geslacht van de zonen Israëls is een grote menigte, en zij zijn sterker dan wij. Kom daarom, laat ons sluw met hen omgaan, opdat zij niet vermenigvuldigd worden, en wanneer ons oorlog overkomt, zij zich ook bij de vijanden zullen voegen, en oorlog tegen ons zullen voeren, en uit het land zullen wegtrekken. En hij stelde opzieners over de werken over hen aan, opdat zij hen zouden kwellen in de werken. En zij bouwden versterkte steden

voor de Farao, namelijk Pithom en Rameses en On, welke de stad van de Zon is. Maar naarmate zij hen vernederden, werden zij des te talrijker en werden zij buitengewoon sterk, en de Egyptenaren verafschuwden de zonen Israëls. En de Egyptenaren onderdrukte de zonen van Israël met geweld. En zij maakten hun leven bitter in de harde werken, de klei en het bakstenen maken, en alle werken in de velden, volgens alle werken waarmee zij hen tot slaven maakten met geweld.

En de koning van de Egyptenaren zei tegen de vroedvrouwen van de Hebreeërs, de ene van hen heette Sefora, en de naam van de tweede was Foea, En hij zei: Wanneer jullie de Hebreeuwse vrouwen verlossen, en zij op het punt staan te baren, als het inderdaad een jongen is, dood het, maar als het een meisje is, laat het leven. De vroedvrouwen vreesden echter God, en zij deden niet zoals de koning van Egypte hen bevolen had, en zij hielden de mannelijke kinderen in leven. Maar de koning van Egypte riep de vroedvrouwen en zei tot hen: Waarom hebben jullie deze zaak gedaan en de mannelijke kinderen in leven behouden? De vroedvrouwen zeiden tegen de Farao: De Hebreeuwse vrouwen zijn niet als de vrouwen van Egypte, want zij baren voordat de vroedvrouwen bij hen binnengaan, en zij baarden. God deed goed aan de vroedvrouwen, en het volk vermenigvuldigde en werd buitengewoon sterk. Omdat de vroedvrouwen God vreesden, maakten zij huizen voor zichzelf. Maar Farao beval aan al zijn volk, zeggende: Elke mannelijke die aan de Hebreeërs geboren wordt, werp in de rivier, en elke vrouwelijke, houd die in leven.

2

Er was iemand uit de stam Levi, die een van de dochters van Levi nam. En zij werd zwanger en baarde een mannelijk kind, en toen zij zagen dat het mooi was, verborgen zij het drie maanden lang. Omdat zij het niet langer konden verbergen, nam zijn moeder een mand voor hem, en smeerde die met asfaltpek, en legde het kind erin, en plaatste die in het moeras bij de rivier. En zijn zuster was van verre aan het kijken, om te leren wat er met hem zou gebeuren.

De dochter van Farao ging neer om te baden bij de rivier, en haar dienstmaagden liepen langs de rivier, en toen zij de mand in het moeras zag, stuurde zij de dienstmaagd en nam deze op. Maar na het openen ziet zij een huilend kind in de mand, en de dochter van Farao spaarde hem, en zij zei: Dit is een van de kinderen der Hebreeën. En zijn zuster zei tegen de dochter van Farao: Wilt u dat ik voor u een zogende vrouw uit de Hebreeën roep, en zij zal het kind voor u zogen? De dochter van Farao zei: Ga. Nadat de jonge vrouw gekomen was, riep zij de moeder van het kind. De dochter van Farao zei tegen haar: Bewaar dit kind voor mij en zoog het voor mij, en ik zal jou het loon geven. En de vrouw nam het kind en zoogde het. Toen het kind gegroeid was, bracht zij het naar de dochter van Farao, en het werd haar tot zoon, en zij noemde zijn naam Mozes, zeggende: uit het water trok ik hem op.

Het gebeurde in die vele dagen dat Mozes, groot geworden zijnde, uitging naar zijn broeders, de zonen van Israël, en toen hij hun moeite waarnam, zag hij een Egyptische man die een zekere Hebreeër sloeg, een van zijn eigen broeders van de zonen van Israël. Nadat hij rondgekeken had hier en daar, ziet hij niemand, en nadat hij de Egyptenaar geslagen had, verborg hij hem in het zand. De tweede dag uitgegaan zijnde, ziet hij twee Hebreeuwse mannen vechtende, en zegt tot degene die onrecht doet: waarom slaat jij uw naaste? Maar hij zei: Wie heeft jou aangesteld als heerser en rechter over ons? Wil je mij soms doden, op de wijze waarop je gisteren de Egyptenaar doodde? Mozes werd bang en zei: Is deze zaak dan zo duidelijk geworden? Maar Farao hoorde dit woord, en zocht Mozes te doden. Maar Mozes trok weg van het aangezicht van Farao, en woonde in het land Midian, en gekomen in het land Midian, zat hij bij de put. De priester van Midian had zeven dochters die de schapen van hun vader Jethro hoedden, en toen zij aangekomen waren, putten zij water totdat zij de drinkbakken vulden om de schapen van hun vader Jethro te drenken. Maar toen de herders aankwamen, dreven zij hen weg, maar Mozes stond op en redde hen, en hij putte water voor hen, en hij gaf hun schapen te drinken. Ze kwamen naar Raguel, hun vader, en hij zei tegen hen: Waarom hebben jullie je gehaast om vandaag te komen? Maar zij zeiden: Een Egyptische man redde ons van de herders, en hij trok water voor ons, en hij gaf onze schapen te drinken. Hij zei tegen zijn dochters: En waar is hij? En waarom hebben jullie de man achtergelaten? Roep hem daarom, zodat hij brood eet. Moses vestigde zich bij de man, en hij gaf zijn dochter

Zipporah aan Moses tot vrouw. Zwanger geworden zijnde, baarde de vrouw een zoon, en Mozes noemde zijn naam Gersom, zeggende dat hij een vreemdeling was in een vreemd land. Na die vele dagen stierf de koning van Egypte, en de zonen van Israël steunden vanwege de werken, en zij schreeuwden het uit, en hun geschreeuw steeg op naar God vanwege de werken. En God hoorde hun gekerm, en God herinnerde zich zijn verbond met Abraham, en Isaak, en Jakob. En God zag de zonen van Israël, en Hij maakte Zich aan hen bekend.

3

En Mozes hoedde de schapen van Jethro, zijn schoonvader, de priester van Midian, en hij leidde de schapen naar de woestijn en kwam bij de berg Horeb. Er verscheen aan hem een boodschapper van de Heer in een vuurvlam uit de doornstruik, en hij ziet dat de doornstruik in vuur brandt, maar de doornstruik werd niet verbrand. Mozes zei: Ik zal voorbijgaan om dit grote visioen te zien, omdat de braamstruik niet wordt verbrand. Toen de Heer zag dat hij naderde om te zien, riep de Heer hem uit de struik, zeggende: Mozes, Mozes. En hij zei: Wat is er? Maar hij zei: Nader hier niet, ontbind de sandaal van jouw voeten, want de plaats waarop jij staat, is heilig land. En Hij zei: Ik ben de God van uw vader, de God van Abraham, en de God van Isaak, en de God van Jakob. Maar Mozes wendde zijn gezicht af, want hij was bevreesd om voor het aangezicht van God te kijken. De Heer zei tegen Mozes: Ik heb de kwelling van

mijn volk in Egypte gezien, en Ik heb hun geroep gehoord vanwege de slavendrijvers, want Ik ken hun pijn, En ik ging neer om hen te bevrijden uit de hand van de Egyptenaren, en om hen te leiden uit dat land, en om hen te brengen naar een goed en uitgestrekt land, naar een land vloeiend van melk en honing, naar de plaats van de Kanaänieten, en Hethieten, en Amorieten, en Ferezieten, en Girgasieten, en Hevieten, en Jebusieten. En nu zie, het geroep van de zonen Israëls is tot mij gekomen, en ik heb de verdrukking gezien waarmee de Egyptenaren hen verdrukken. En nu, kom hier, ik zal u zenden naar Farao, koning van Egypte, en u zult mijn volk, de zonen van Israël, uitbrengen uit het land van Egypte.

En Mozes zei tot God: Wie ben ik, dat ik naar Farao, de koning van Egypte, zal gaan, en dat ik de zonen van Israël uit het land van Egypte zal uitbrengen? God zei tegen Mozes: Ik zal met jou zijn, en dit zal voor jou het teken zijn dat Ik jou uitzend: wanneer jij mijn volk uit Egypte leidt, zullen jullie God dienen op deze berg. En Mozes zei tot God: Zie, ik zal naar de zonen van Israël gaan, en ik zal tot hen zeggen: De God van onze vaders heeft mij tot jullie gezonden. Zij zullen mij vragen: Wat is zijn naam? Wat zal ik tot hen zeggen? En God zei tot Mozes, zeggende: Ik ben de Zijnde, en Hij zei: Aldus zult gij zeggen tot de zonen Israëls: De Zijnde heeft mij tot u gezonden. En God zei weer tegen Mozes: zo zult u zeggen tot de zonen van Israël: de Heer, de God van onze vaderen, de God van Abraham, en de God van Isaak, en de God van Jakob, heeft mij naar u gezonden; dit is mijn eeuwige naam, en een gedenkteken van generatie tot

generatie. Daarom, wanneer je gekomen bent, verzamel de raad van ouderlingen van de zonen Israëls, en je zult tot hen zeggen: De Heer, de God van onze vaders, is aan mij verschenen, de God van Abraham, en de God van Isaak, en de God van Jakob, zeggend: Ik heb jullie bezocht, en alles wat jullie is overkomen in Egypte. En Hij zei: Ik zal jullie opvoeren uit de verdrukking van de Egyptenaren, naar het land van de Kanaänieten, en Hethieten, en Amorieten, en Perizzieten, en Girgasieten, en Hevieten, en Jebusieten, naar een land dat vloeit van melk en honing. En zij zullen naar jouw stem luisteren, en jij zult binnengaan, en de raad van oudsten van Israël, naar Farao, koning van Egypte, en jij zult tegen hem zeggen: de God van de Hebreeërs heeft ons geroepen, daarom zullen wij een weg van drie dagen naar de woestijn gaan, opdat wij aan onze God mogen offeren. Ik weet echter dat Farao, de koning van Egypte, jullie niet zal laten gaan, tenzij door een machtige hand. En nadat ik mijn hand heb uitgestrekt, zal ik de Egyptenaren slaan met al mijn wonderen die ik onder hen zal doen, en daarna zal hij jullie wegzenden. En ik zal dit volk gunst geven in de ogen van de Egyptenaren, en wanneer jullie vertrekken, zullen jullie niet met lege handen weggaan. Maar elke vrouw zal vragen van haar buurvrouw en medebewoonster zilveren en gouden voorwerpen en kleding, en jullie zullen deze op jullie zonen en op jullie dochters plaatsen, en jullie zullen de Egyptenaren plunderen.

4

Maar Mozes antwoordde en zei: Als zij mij niet geloven, noch naar mijn stem luisteren, zullen zij immers zeggen dat God niet aan u is verschenen. Wat zal ik tegen hen zeggen? Maar de Heer zei tegen hem: Wat is dit in uw hand? En hij zei: Een staf. En hij zei: Gooi het op de aarde, en hij gooide het op de aarde, en het werd een slang, en Mozes vluchtte ervoor. En de Heer zei tot Mozes: Strek je hand uit en grijp de staart. Dus strekte hij zijn hand uit en greep de staart, en het werd een staf in zijn hand. Opdat zij u geloven, dat de God van hun vaderen aan u is verschenen, de God van Abraham, en de God van Isaak, en de God van Jakob. En de Heer zei weer tot hem: breng uw hand in uw boezem, en hij bracht zijn hand in zijn boezem, en bracht zijn hand uit zijn boezem, en zijn hand werd als sneeuw. En Hij zei weer: Steek uw hand in uw boezem, en hij stak zijn hand in zijn boezem, en hij haalde haar uit zijn boezem, en weer keerde zij terug tot de kleur van haar vlees. Als zij jou maar niet geloven, noch luisteren naar de stem van het eerste teken, zullen zij jou geloven bij de stem van het tweede teken. En het zal zijn: als zij jou niet geloven bij deze twee tekenen, noch luisteren naar jouw stem, dan zul je water van de rivier nemen en het op het droge uitgieten, en het water dat je van de rivier neemt, zal bloed worden op het droge. Mozes zei tegen de Heer: Ik smeek U, Heer, ik ben niet bekwaam geweest vóór gisteren, noch vóór eergisteren, noch vanaf het moment dat U begon te spreken tot uw dienaar; ik ben zwak van stem en traag van tong. Maar de Heer zei tegen Mozes: Wie gaf de mens een mond? En wie maakte slechthorend en doof, ziend en blind? Ben ik het niet, God? En nu, ga, en ik zal jouw mond openen en ik zal jou

onderwijzen wat je gaat spreken. En Mozes zei: Ik smeek U, Heer, benoem een ander die bekwaam is, die U zult zenden. En de Heer, vertoord zijnde in toorn op Mozes, zei: Is daar niet Aaron, uw broeder, de Leviet? Ik weet dat hij tot u zal spreken, en zie, hij zal uitgaan u tegemoet, en wanneer hij u ziet, zal hij zich in zichzelf verheugen. En jij zult tot hem spreken, en jij zult mijn woorden in zijn mond leggen, en ik zal jouw mond openen en zijn mond, en ik zal jullie onderwijzen wat jullie zullen doen. En hij zal voor jou tot het volk spreken, en hij zal jouw mond zijn, maar jij zult voor hem zijn in de dingen die God betreffen. En deze staf, die in een slang veranderd is, zult u in uw hand nemen, waarmee u deze tekenen zult doen.

Mozes ging en keerde terug naar Jethro, zijn schoonvader, en zegt: Ik zal gaan en terugkeren naar mijn broeders in Egypte, en ik zal zien of zij nog leven. En Jethro zei tegen Mozes: Ga in goede gezondheid. Na die vele dagen stierf de koning van Egypte. De Heer zei tegen Mozes in Midian: Ga, vertrek naar Egypte, want allen die jouw ziel zochten zijn gestorven. Nadat Moses zijn vrouw en kinderen had opgenomen, bracht hij hen op de lastdieren, en keerde terug naar Egypte, en Moses nam de staf van God in zijn hand. De Heer zei tegen Mozes: Wanneer je gaat en terugkeert naar Egypte, zie toe dat je alle wonderen die ik in jouw handen heb gegeven, voor Farao verricht. Maar ik zal zijn hart verharden, en hij zal het volk niet wegzenden. Maar jij zult aan de Pharaoh zeggen: deze dingen zegt de Heer, mijn eerstgeboren zoon is Israël. Ik zei tegen jou: zend mijn volk weg, zodat zij mij mogen dienen. Als je dus inderdaad niet wenst hen

weg te zenden, zie dan: ik zal jouw eerstgeboren zoon doden. Het gebeurde op de weg bij de herberg dat een engel des Heren hem ontmoette en hem trachtte te doden. En Sefföra nam een kiezelsteentje, besneed de voorhuid van haar zoon, viel neer aan zijn voeten, en zei: het bloed van de besnijdenis van mijn kind staat stil. En zij ging van hem weg, omdat zij zei: Het bloed van de besnijdenis van mijn kind is gestopt. En de Heer zei tegen Aaron: Ga naar de woestijn om Mozes te ontmoeten, en hij ging, en hij ontmoette hem op de berg van God, en zij kusten elkaar. En Mozes rapporteerde aan Aaron alle woorden van de Heer, die hem gezonden had, en alle woorden die Hij hem geboden had. Mozes en Aaron gingen, en zij verzamelden de raad van oudsten van de zonen Israëls. En Aaron sprak al deze woorden, welke God tot Mozes gesproken had, en hij deed de tekenen voor het volk. En het volk geloofde en verheugde zich, omdat God de zonen van Israël bezocht had, en omdat Hij hun verdrukking gezien had, en het volk boog zich neer en aanbad.

5

En na deze dingen gingen Mozes en Aaron naar Farao, en zij zeiden tot hem: deze dingen zegt de Heer, de God van Israël: zend mijn volk weg, opdat zij voor mij mogen vieren in de woestijn. En Farao zei: Wie is hij wiens stem ik zou moeten gehoorzamen, zodat ik de zonen van Israël wegzend? Ik ken de Heer niet, en Israël zend ik niet weg. En zij zeggen tot hem: De God van de Hebreeërs heeft ons geroepen, wij zullen daarom

een weg van drie dagen naar de woestijn gaan, zodat wij aan de Heer onze God mogen offeren, opdat niet ooit de dood of moord ons ontmoet. En de koning van Egypte zei tot hen: Waarom leiden Mozes en Aäron het volk af van hun werk? Ga weg, elk van jullie naar zijn werk. En Farao zei: Zie, nu is het volk talrijk geworden, laten wij hen dus niet ophouden met hun werk. Maar Farao beval de drijvers van het volk en de schrijvers, zeggende: U zult niet langer stro geven aan het volk voor het maken van stenen, zoals gisteren en eergisteren, maar laat zijzelf gaan en laat hen voor zichzelf stro verzamelen. En de regeling van de baksteenmakerij die zij zelf elke dag doen, zult gij aan hen opleggen; gij zult er niets van wegnemen, want zij zijn ledig; daarom hebben zij geschreeuwd en gezegd: laten wij opstaan en laten wij offeren aan onze God. Laat de werken van deze mensen zwaar op hen drukken, en laat hen zich over deze dingen bekommeren, en laat hen zich niet bekommeren met lege woorden.

De opzichters en de schrijvers waren hen aan het dringen, en zij zeiden tot het volk: Dit zegt Farao: ik geef jullie niet langer stro. Jullie moeten zelf gaand voor jezelf stro verzamelen, waar jullie het ook vinden, want er wordt niets van jullie toegewezen hoeveelheid afgenomen. En het volk werd verspreid over het gehele land Egypte om stoppels te verzamelen voor stro. De opzichters spoedden hen aan en zeiden: Voltooit de dagelijkse taken, net zoals ook toen het stro aan jullie gegeven werd. En de schrijvers van het geslacht van de zonen Israëls, die over hen waren aangesteld, werden gegeseld door de opzichters van de

Farao, die zeiden: Waarom hebben jullie jullie bijdragen van de steenvorming niet voltooid, gelijk gisteren en eergisteren, en vandaag? Maar de schrijvers van de zonen Israëls waren binnengegaan en schreeuwden naar Farao, zeggende: Waarom doet u aldus met uw dienaren? Stro wordt niet gegeven aan uw dienaren, en zij zeggen ons de bakstenen te maken, en zie, uw dienaren zijn gegeseld, dus zult u uw volk onrecht aandoen. En hij zei tot hen: Jullie zijn lui, luie zijn jullie. Daarom zeggen jullie: Laten wij gaan en offeren aan onze God. Nu daarom, ga en werk, want het stro zal niet aan jullie worden gegeven, en jullie zullen de vastgestelde hoeveelheid bakstenen leveren. De schrijvers van de zonen Israëls zagen zichzelf in kwade omstandigheden, zeggende: U zult de voorgeschreven hoeveelheid van de steenmakerij per dag niet achterlaten. Maar zij ontmoetten Moses en Aaron, die hen tegemoet kwamen, toen zij van Farao weggingen. En zij zeiden tot hen: Moge God jullie zien en oordelen, omdat jullie onze geur afschuwelijk hebben gemaakt voor Farao en voor zijn dienaren, door een zwaard in zijn handen te geven om ons te doden. Moses keerde terug naar de Heer en zei: Ik smeek u, Heer, waarom hebt u dit volk mishandeld? En waarom hebt u mij gezonden? En vanaf ik naar Farao ben gegaan om te spreken in jouw naam, heeft hij dit volk gekweld, en jij hebt jouw volk niet gered.

6

En de Heer zei tot Mozes: Nu zult u zien wat ik de Farao zal

aandoen, want met machtige hand zal hij hen wegzenden, en met hoge arm zal hij hen uit zijn land verdrijven. Maar God sprak tot Mozes en zei tot hem: Ik ben de Heer. En ik verscheen aan Abraham en Isaak en Jakob, als hun God zijnde, en mijn naam Heer heb ik niet aan hen geopenbaard. En ik vestigde mijn verbond met hen, om aan hen het land van de Kanaänieten te geven, het land waarin zij hadden verbleven, waarin zij ook verbleven. En ik hoorde het klagen van de zonen Israëls, die de Egyptenaren tot slaven maken, en ik herinnerde mij uw verbond. Ga, ik zei tot de zonen van Israël, zeggende: ik ben de Heer, en ik zal jullie uitbrengen van de heerschappij van de Egyptenaren, en ik zal jullie bevrijden uit de slavernij, en ik zal jullie verlossen met een hoge arm en een groot oordeel. En Ik zal jullie als volk voor Mijzelf nemen, en Ik zal jullie God zijn, en jullie zullen weten dat Ik de Heer jullie God ben, die jullie uit de onderdrukking van de Egyptenaren heeft geleid. En ik zal jullie binnenbrengen in het land waarnaar ik mijn hand uitstrekte om het te geven aan Abraham, en Isaac, en Jacob, en ik zal het aan jullie geven als erfdeel, ik de Heer. Mozes sprak aldus tot de zonen van Israël, maar zij luisterden niet naar Mozes vanwege de kleinmoedigheid en vanwege de harde werken. En de Heer zei tot Mozes: Ga naar binnen en spreek tot Farao, de koning van Egypte, opdat hij de zonen van Israël uit zijn land zal laten gaan. Maar Mozes sprak voor de Heer en zei: Zie, de zonen van Israël hebben niet naar mij geluisterd, en hoe zal Farao naar mij luisteren? Ik ben immers irrationeel. De Heer zei tegen Mozes en Aaron, en gebood hun naar Farao, koning van Egypte, te gaan, opdat hij de zonen van Israël uit het land Egypte zou

wegzenden.

En deze zijn de leiders van de huizen van hun families, de zonen van Reuben, de eerstgeborene van Israël: Enoch, en Pallu, Hezron, en Carmi; dit is de verwantschap van Reuben. En de zonen van Simeon: Jemuel, en Jamin, en Ehud, en Jachin, en Zohar, en Saul, de zoon van de Kanaänitische vrouw; dit zijn de families van de zonen van Simeon. En dit zijn de namen van de zonen van Levi volgens hun verwantschap: Gershon, Kohath en Merari, en de jaren van het leven van Levi waren honderd zevenendertig. En deze zijn de zonen van Gershon: Libni en Shimei, naar hun families. En de zonen van Kaäth: Ambram, en Issaär, Chebron, en Ozeiël, en de jaren van het leven van Kaäth waren honderd drieëndertig jaren. En de zonen van Merari: Mahli en Mushi. Deze zijn de huizen der families van Levi volgens hun verwantschap. En Amram nam Jochebed, de dochter van de broer van zijn vader, voor zichzelf tot vrouw, en verwekte voor hem zowel Aäron als Mozes, en Miriam hun zuster. De jaren van het leven van Amram waren honderdtweeëndertig jaar. En de zonen van Izhar: Korah, Naphek en Zechri. En de zonen van Ozeiel: Misael, Elisaphan en Segrei. Aaron nam Elizabeth, de dochter van Aminadab en zuster van Nahshon, tot vrouw, en zij baarde hem Nadab en Abihu en Eleazar en Ithamar. De zonen van Korah maar: Asir, en Elkanah, en Abiasar; deze zijn de geslachten van Korah. En Eleazar, de zoon van Aaron, nam een van de dochters van Phutiel tot vrouw, en zij baarde hem Phinehas; dit zijn de hoofden van de families der Levieten, volgens hun geslachten.

Dit zijn Aaron en Moses, tot wie God zei de zonen van Israël uit het land Egypte te leiden met hun macht. Dit zijn degenen die spraken tot Farao, koning van Egypte, en zij brachten de zonen van Israël uit het land Egypte, hijzelf Aäron en Mozes. de dag dat de Heer tot Mozes sprak in het land Egypte En de Heer sprak tot Mozes, zeggende: Ik ben de Heer, spreek tot Farao, koning van Egypte, alles wat ik tot u zeg. En Mozes zei voor de Heer: zie, ik ben zwak van stem, en hoe zal Farao naar mij horen?

7

En de Heer zei tot Mozes: Zie, Ik heb jou tot god voor Farao gegeven, en Aäron, jouw broer, zal jouw profeet zijn. Maar jij zult tot hem spreken alles wat ik jou beveel, en Aaron, jouw broeder, zal tot Farao spreken, zodat hij de zonen van Israël uit zijn land wegzendt. Maar ik zal het hart van Farao verharden, en ik zal mijn tekenen en wonderen vermenigvuldigen in het land Egypte. En Farao zal niet naar u luisteren, en ik zal mijn hand op Egypte leggen, en ik zal met mijn kracht mijn volk, de zonen van Israël, uit het land Egypte brengen met grote wraak. En alle Egyptenaren zullen weten dat ik de Heer ben, wanneer ik mijn hand uitstrek over Egypte, en ik zal de zonen Israëls uit hun midden uitbrengen. Mozes en Aaron deden net zoals de Heer hun geboden had, aldus deden zij. Mozes was tachtig jaar oud, en Aäron, zijn broeder, was drieëntachtig jaar oud, toen hij sprak tot Farao. En de Heer zei tot Mozes en Aäron: En als Farao tot jullie spreekt, zeggende: Geef ons een teken of wonder, dan

zul je tot Aäron, je broer, zeggen: Neem de staf en werp hem op de aarde voor Farao en voor zijn dienaren, en hij zal een draak worden. Mozes en Aaron gingen naar binnen voor Farao en zijn dienaren, en zij deden aldus, zoals de Heer hun gebood, en Aaron wierp de staf voor Farao en voor zijn dienaren, en deze werd een draak. Farao riep de wijsgeren van Egypte en de tovenaars samen, en de bezweerders van de Egyptenaren deden met hun toverijen evenzo. En zij wierpen elk hun staf, en deze werden draken, en de staf van Aaron verslond hun staven. En het hart van Farao zegevierde, en hij luisterde niet naar hen, juist zoals de Heer hun geboden had.

En de Heer zei tegen Mozes: Het hart van Farao is verhard, zodat hij het volk niet wegzendt. Ga naar Pharaoh in de morgen, zie, hij gaat uit naar het water, en je zult hem ontmoeten op de oever van de rivier, en de staf die in een slang is veranderd zul je in je hand nemen. En je zult tegen hem zeggen: De Heer, de God van de Hebreeërs, heeft mij naar jou gezonden, zeggende: Zend mijn volk weg, opdat zij mij mogen dienen in de wildernis, en zie, je hebt niet geluisterd tot nu toe. Dit zegt de Heer: hierdoor zult u weten dat ik de Heer ben. Zie, ik sla met de staf die in mijn hand is op het water in de rivier, en het zal in bloed veranderen. En de vissen in de rivier zullen sterven, en de rivier zal stinken, en de Egyptenaren zullen geen water uit de rivier kunnen drinken. De Heer zei tegen Mozes: Zeg tegen Aaron, jouw broer: neem jouw staf in jouw hand en strek jouw hand uit over de wateren van Egypte, over hun rivieren, over hun kanalen, over hun moerassen en over al hun verzamelde water, en het zal bloed

worden. En het werd bloed in het hele land Egypte, in het hout en in de stenen. En Mozes en Aaron deden aldus, juist zoals de Heer hun geboden had, en hij hief zijn staf op en sloeg het water in de rivier voor Farao en voor zijn dienaren, en veranderde al het water in de rivier in bloed. En de vissen in de rivier stierven, en de rivier stonk, en de Egyptenaren waren niet in staat water uit de rivier te drinken, en het bloed was in het hele land van Egypte. Maar de tovenaars van de Egyptenaren deden evenzo met hun toverijen, en het hart van Farao werd verhard, en hij luisterde niet naar hen, juist zoals de Heer gezegd had. Farao keerde zich om en ging zijn huis binnen, en hij vestigde zijn aandacht hier niet op. Maar alle Egyptenaren groeven rondom de rivier om water te drinken, en zij waren niet in staat water uit de rivier te drinken. En zeven dagen werden vervuld, nadat de Heer de rivier geslagen had.

De Heer zei tegen Mozes: Ga naar Farao en zeg tegen hem: Dit zegt de Heer: Laat mijn volk gaan, opdat zij Mij dienen. Als jij echter niet wenst weg te zenden, zie, ik sla al jouw grenzen met de kikkers. En de rivier zal kikkers uitbraken, en nadat zij opgegaan zijn zullen zij binnengaan in uw huizen, en in de voorraadkamers van uw slaapkamers, en op uw bedden, en op de huizen van uw dienaren, en van uw volk, en in uw kneedbakken, en in uw ovens. En op jou, en op jouw dienaren, en op jouw volk zullen de kikkers opklimmen.

8

De Heer zei tegen Mozes: zeg tegen Aäron, uw broeder, strek uw hand met de staf uit over de rivieren, en over de kanalen, en over de moerassen, en breng de kikkers naar boven. En Aaron strekte zijn hand uit over de wateren van Egypte, en bracht de kikkers op, en de kikker kwam op, en bedekte het land van Egypte. Maar de tovenaars van de Egyptenaren deden evenzo met hun toverijen, en brachten de kikkers op het land van Egypte. En Farao riep Mozes en Aäron, en zei: Bid voor mij tot de Heer, en laat Hij de kikkers van mij verwijderen, en van mijn volk, en ik zal hen uitzenden, en zij zullen offeren aan de Heer. Mozes zei tegen Farao: Bepaal voor mij wanneer ik zal bidden voor jou, en voor jouw dienaren, en jouw volk, om de kikkers te vernietigen van jou, en van jouw volk, en uit jullie huizen, behalve in de rivier zullen zij overgelaten worden. Maar hij zei: Morgen. Daarop zei hij: Zoals je hebt gezegd, opdat je weet dat er geen ander is dan de Heer, En de kikkers zullen worden verwijderd van jou, en van jullie huizen, en van de hoeven, en van jouw bedienden, en van jouw volk, behalve in de rivier zullen zij worden achtergelaten. Moses en Aaron gingen van Pharaoh weg, en Moses riep tot de Heer over de afspraak van de kikkers, zoals Pharaoh had afgesproken. De Heer deed zoals Mozes gezegd had, en de kikkers stierven uit de huizen, en uit de erven, en uit de velden. En zij verzamelden hen in hopen, en de aarde stonk. Maar toen Farao zag dat er verlichting gekomen was, werd zijn hart verzwaard, en hij luisterde niet naar hen, juist zoals de Heer gesproken had. De Heer zei tegen Mozes: Zeg tegen Aäron: strek je hand uit met je staf en sla het stof van de aarde, en er zullen muggen zijn onder de mensen en onder de

viervoetige dieren en in het hele land Egypte. Daarom strekte Aaron zijn hand met de staf uit en sloeg het stof van de aarde, en de muggen kwamen op de mensen en op de viervoetige dieren, en in al het stof van de aarde werden de muggen. De tovenaars deden evenzo met hun toverijen om de muggen te verdrijven, maar zij waren niet in staat, en de muggen bleven op de mensen en op de viervoetige dieren. Daarom zeiden de tovenaars tegen de Farao: Dit is de vinger van God, en het hart van Farao werd verhard, en hij luisterde niet naar hen, juist zoals de Heer gesproken had. De Heer zei tegen Mozes: Sta vroeg in de morgen op en ga voor Farao staan, want zie, hij zal naar het water gaan, en je zult tegen hem zeggen: Dit zegt de Heer: Zend mijn volk weg, opdat zij Mij mogen dienen in de woestijn. Als je echter niet wenst mijn volk weg te zenden, zie, ik zend hondsvliegen uit op jou, en op jouw dienaren, en op jouw volk, en op jullie huizen, en de huizen van de Egyptenaren zullen gevuld worden met hondsvliegen, en ook het land waarop zij zijn. En ik zal wonderen werken op die dag in het land Gesem, waarop mijn volk aanwezig is, waar de hondsvlieg niet zal zijn, opdat je weet dat ik de Heer ben, de God van de hele aarde. En ik zal een onderscheid maken tussen mijn volk en jouw volk, maar morgen zal dit op de aarde zijn. De Heer deed dus, en de hondsvlieg menigte kwam in de huizen van Farao, en in de huizen van zijn dienaren, en in het gehele land Egypte, en het land werd vernietigd door de hondsvlieg.

Maar Farao riep Mozes en Aaron en zei: Kom en offer aan de Heer, jullie God, in het land. En Mozes zei: Het is niet mogelijk

om het zo te doen, want wij zullen de gruwelen van de Egyptenaren offeren aan de Heer onze God. Als wij namelijk de gruwelen van de Egyptenaren voor hun ogen offeren, zullen wij gestenigd worden. Een weg van drie dagen zullen wij gaan naar de woestijn, en wij zullen offeren aan onze God, zoals de Heer tot ons heeft gezegd. En Farao zei: Ik zend jullie, en offer aan jullie God in de woestijn, maar ga niet ver weg, bid daarom voor mij tot de Heer. Maar Mozes zei: Ik zal van u weggaan en tot God bidden, en de hondsvlieg zal vertrekken van uw dienaren en van uw volk morgen. Laat Farao niet nog langer bedriegen door het volk niet weg te zenden om aan de Heer te offeren. Mozes ging van Farao weg en bad tot God. De Heer deed zoals Mozes gezegd had, en verwijderde de hondsvliegen van Farao, en van zijn dienaren, en van zijn volk, en er werd geen enkele achtergelaten. En Farao maakte zijn hart zwaar ook bij deze gelegenheid, en hij wilde het volk niet laten gaan.

9

De Heer zei tegen Mozes: Ga naar Farao en zeg tot hem: Dit zegt de Heer, de God van de Hebreeën: Laat mijn volk gaan, opdat zij Mij dienen. Als u inderdaad daarom niet wenst mijn volk weg te zenden, maar er nog steeds meester over bent Aanschouw, de hand van de Heer zal zijn op uw vee in de velden, op de paarden, en op de lastdieren, en de kamelen, en runderen, en schapen: een zeer grote dood. En ik zal wonderen werken in die tijd tussen het vee van de Egyptenaren en het vee van de zonen

van Israël; niet zal sterven van alle zonen van Israël iets dat gesproken is. En God stelde een grens, zeggende: morgen zal de Heer dit woord op de aarde vervullen. En de Heer deed dit woord de volgende dag, en al het vee van de Egyptenaren stierf, maar van het vee van de zonen Israëls stierf niets. Maar toen Farao zag dat van al het vee van de zonen Israëls niets gestorven was, werd het hart van Farao verhard, en hij zond het volk niet weg. De Heer zei tegen Moses en Aäron: Neem jullie handen vol met roet van een oven, en laat Moses het naar de hemel strooien voor Farao en voor zijn dienaren. En laat er stof zijn over heel het land Egypte, en het zal zijn op de mensen en op de viervoetige dieren: zweren, blaren die opborrelen bij de mensen en bij de viervoetige dieren, in heel het land Egypte. En hij nam het roet van de oven voor Farao, en Mozes strooide het naar de hemel, en er ontstonden zweren, opborrelende blaren, zowel bij de mensen als bij de viervoetige dieren. En de tovenaars waren niet in staat te staan voor Mozes vanwege de zweren, want de zweren waren ontstaan op de tovenaars en in het hele land Egypte. Maar de Heer verhardde het hart van Farao, en hij luisterde niet naar hen, zoals de Heer geboden had. De Heer zei tegen Mozes: Sta vroeg in de morgen op en ga voor Farao staan, en je zult tegen hem zeggen: Dit zegt de Heer, de God van de Hebreeërs: Zend mijn volk weg, opdat zij mij mogen dienen. Want op dit moment zend ik al mijn plagen naar jouw hart, en naar dat van jouw dienaren, en naar dat van jouw volk, opdat je moge weten dat er geen ander is zoals ik in het hele land. Want nu had ik mijn hand kunnen uitstrekken om jou en jouw volk te slaan met de dood, en je zou van de aarde verdelgd zijn. En

omwille hiervan werd je bewaard, opdat ik mijn kracht in jou zou tonen, en opdat mijn naam verkondigd zou worden in de hele aarde. Verhinder jij daarom nog steeds mijn volk om hen weg te zenden? Zie, ik laat morgen op dit uur zeer veel hagel regenen, zodanig als er niet is geweest in Egypte, vanaf de dag dat het is geschapen, tot op deze dag. Nu daarom, haast je om jouw vee te verzamelen en alles wat van jou is in het veld, want alle mensen en het vee dat van jou is in het veld, alle mensen en het vee dat gevonden wordt in de velden en niet het huis binnenkomt maar waarop de hagel valt, zal sterven. Degene die het woord van de Heer vreesde, van de dienaren van Farao, verzamelde zijn vee in de huizen. Maar wie geen acht sloeg met zijn geest op het woord van de Heer, liet het vee in de velden achter.

Maar de Heer zei tegen Mozes: Strek uw hand uit naar de hemel, en er zal hagel zijn over heel het land Egypte, over de mensen en het vee, en over alle kruid op de aarde. Mozes strekte zijn hand uit naar de hemel, en de Heer gaf donderslagen en hagel, en het vuur liep over de aarde, en de Heer liet hagel regenen op heel het land Egypte. Er was hagel en vuur vlammend in de hagel, en de hagel was buitengewoon hevig, zodanig als er niet was geweest in Egypte vanaf de dag dat er een volk op was gekomen. De hagel sloeg in het hele land van Egypte, van mens tot dier, en de hagel sloeg al het kruid op de vlakte, en de hagel verbrijzelde al het hout in de velden. Behalve in het land Gesem, waar de zonen van Israël waren, viel er geen hagel. Nadat hij gezonden had, riep Farao Mozes en Aaron, en zei tot hen: Ik heb nu

gezondigd, de Heer is rechtvaardig, maar ik en mijn volk zijn goddeloos. Bid daarom voor mij tot de Heer, en laat de stemmen Gods, en de hagel, en het vuur ophouden, en ik zal jullie wegzenden, en jullie zullen niet langer blijven. Mozes zei tegen hem: Zodra ik de stad uitga, zal ik mijn handen uitspreiden naar de Heer, en de donderslagen zullen ophouden, en de hagel en de regen zullen er niet meer zijn, opdat je weet dat de aarde van de Heer is. En ik weet dat jij en jouw dienaren de Heer nog niet hebben gevreesd. Het vlas en de gerst werden geslagen, want de gerst stond overeind, en het vlas was in de aar. De tarwe en de spelt werden echter niet getroffen, want die waren laat. Mozes ging van Farao weg naar buiten de stad en strekte zijn handen uit naar de Heer, en de stemmen stopten, en de hagel en de regen druppelde niet meer op de aarde. Maar toen Farao zag dat de regen en de hagel en de stemmen hadden opgehouden, zondigde hij opnieuw, en hij verhardde zijn hart, en dat van zijn bedienden. En het hart van Farao werd verhard, en hij zond de zonen van Israël niet weg, juist zoals de Heer tot Mozes gesproken had.

10

De Heer zei tegen Mozes: Ga naar de Farao, want Ik heb zijn hart verhard en dat van zijn dienaren, opdat deze tekenen achtereenvolgens over hen komen, zodat jullie mogen vertellen in de oren van jullie kinderen, en aan de kinderen van jullie kinderen, hoeveel ik de Egyptenaren bespot heb, en mijn

tekenen, die ik onder hen gedaan heb, en jullie zullen weten dat ik de Heer ben. Moses en Aaron traden voor Farao en zeiden tot hem: Dit zegt de Heer, de God van de Hebreeën: Tot wanneer wens je niet beschaamd te worden door mij? Zend mijn volk uit, opdat zij mij mogen dienen. Als jij echter niet bereid bent mijn volk weg te zenden, zie, ik breng morgen op dit uur veel sprinkhanen over heel jouw gebied. En het zal het gezicht van de aarde bedekken, en je zult de aarde niet kunnen zien, en het zal al het overmatige van de aarde verslinden dat overgebleven is, dat de hagel aan jullie heeft achtergelaten, en het zal elke boom verslinden die voor jullie op de aarde groeit. En jouw huizen zullen gevuld worden, en de huizen van jouw dienaren, en alle huizen in het gehele land van de Egyptenaren, welke jouw vaders nooit hebben gezien, noch hun overgrootvaders, vanaf de dag dat zij op de aarde zijn geworden, tot deze dag, en Mozes keerde zich af en ging weg van Farao. En de dienaren van Farao zeggen tegen hem: Tot wanneer zal dit voor ons een valstrik zijn? Zend de mensen weg, opdat zij hun God mogen dienen, of wens je te weten dat Egypte vergaan is? En zij keerden terug, zowel Mozes als Aäron, naar Farao, en hij zei tot hen: Ga en dien de Heer, uw God. Maar wie en wie zijn degenen die gaan? En Mozes zegt: Met de jonge mannen en oudsten zullen wij gaan, met de zonen en dochters, en schapen, en onze runderen, want het is een feest van de Heer. En hij zei tegen hen: Laat de Heer zo met jullie zijn, zoals ik jullie wegzend, en ook jullie bagage niet? Zie dat slechtheid aan jullie is toegevoegd. Niet aldus, maar laat de mannen gaan en laat hen God dienen, want dit zoeken jullie zelf, maar zij wierpen hen uit van het

aangezicht van Farao. De Heer zei tegen Mozes: Strek uw hand uit over het land Egypte, en laat de sprinkhaan over het land komen, en hij zal al het kruid van de aarde verslinden, en al de vrucht van de bomen, die de hagel heeft achtergelaten. En Mozes hief de staf op naar de hemel, en de Heer bracht een zuidenwind over het land, de hele dag en de hele nacht, en toen de morgen aanbrak, had de zuidenwind de sprinkhaan meegebracht, En hij bracht het op over heel het land Egypte, en het rustte op alle grenzen van Egypte, zeer overvloedig; vóór die tijd was er niet zon sprinkhaan geweest, en daarna zal er niet zo een zijn. En het bedekte het aanzicht van de aarde, en de aarde werd vernietigd, en het verslond alle kruid van de aarde en alle vrucht van de bomen die overgebleven was van de hagel; er bleef niets groens over in de bomen en in alle kruid van het veld, in het gehele land van Egypte.

Farao haastte zich om Mozes en Aaron te roepen, zeggende: ik heb gezondigd voor de Heer jullie God en tegen jullie. Accepteer daarom mijn zonde nog nu, en bid tot de Heer uw God, en laat Hem deze dood van mij wegnemen. Mozes ging van Farao weg en bad tot God. En de Heer veranderde de wind van de zee in een sterke wind, en nam de sprinkhaan op, en wierp haar in de Rode Zee, en er werd geen enkele sprinkhaan achtergelaten in het gehele land van Egypte. En de Heer verhardde het hart van Farao, en hij zond de zonen van Israël niet weg. De Heer zei tegen Mozes: Strek uw hand uit naar de hemel, en laat er duisternis zijn over het land van Egypte, een tastbare duisternis. Mozes strekte zijn hand uit naar de hemel, en er kwam

duisternis, donkerheid en storm over heel het land Egypte, drie dagen lang. En niemand zag zijn broeder drie dagen lang, en niemand stond op uit zijn bed drie dagen lang, maar voor alle zonen van Israël was er licht in alle plaatsen waar zij woonden. En Farao riep Mozes en Aäron en zei: Ga, dient de Heer uw God, maar laat de schapen en de ossen achter, en uw bagage mag met u meegaan. En Mozes zei: Maar jij zult ons ook brandoffers en offers geven, die wij zullen brengen aan de Heer, onze God. En ons vee zal met ons meegaan, en wij zullen geen hoef achterlaten, want van hen zullen wij nemen om de Heer onze God te dienen, maar wij weten niet wat wij de Heer onze God zullen dienen, totdat wij daar komen. Maar de Heer verhardde het hart van Farao, en hij wenste hen niet weg te zenden. En Farao zegt: Ga weg van mij, wees gewaarschuwd om mijn gezicht nog te zien, want op welke dag je ook aan mij verschijnt, zul je sterven. Moses zegt echter: Je hebt gesproken: ik zal niet meer aan jou verschijnen van aangezicht tot aangezicht.

11

De Heer zei tegen Mozes: Nog één plaag zal ik brengen over Farao en over Egypte, en daarna zal hij jullie van hier wegzenden. Wanneer hij jullie met alles wegzendt, zal hij jullie met kracht verdrijven. Spreek daarom in het geheim tot het volk, en laat ieder aan zijn naaste vragen om zilveren en gouden voorwerpen en kleding. De Heer gaf echter gunst aan zijn volk in de ogen van de Egyptenaren, en zij leenden aan hen, en de

man Mozes werd zeer groot in de ogen van de Egyptenaren, en in de ogen van Farao, en in de ogen van zijn dienaren. En Mozes zei: dit zegt de Heer, omstreeks middernacht ga ik het midden van Egypte binnen, En elke eerstgeborene in het land Egypte zal sterven, van de eerstgeborene van Farao, die op de troon zit, tot de eerstgeborene van de dienares bij de molensteen, en tot de eerstgeborene van al het vee. En er zal een groot geroep zijn over heel het land Egypte, zoals er niet is geweest, en zoals er niet meer zal zijn. En onder alle zonen van Israël zal geen hond zijn tong laten grommen, van mens tot vee, opdat je mag weten hoezeer de Heer onderscheid zal maken tussen de Egyptenaren en Israël. En al uw dienaren zullen naar mij toe komen en zich voor mij neerbuigen, zeggende: Ga uit, jij en al uw volk dat jij leidt, en daarna zal ik uitgaan. En Mozes ging van Farao weg met toorn. De Heer zei tegen Mozes: Farao zal niet naar jullie luisteren, opdat Ik mijn tekenen en wonderen in het land Egypte zal vermenigvuldigen. Moses en Aaron deden al deze tekenen en wonderen in het land Egypte voor Farao, maar de Heer verhardde het hart van Farao, en hij luisterde niet om de zonen van Israël uit het land Egypte weg te zenden.

12

En de Heer zei tot Mozes en Aäron in het land Egypte: Deze maand is inderdaad voor jullie het begin van de maanden, hij is de eerste voor jullie in de maanden van het jaar. Spreek tot de hele vergadering van de zonen van Israël, zeggende: op de

tiende van deze maand laat ieder een schaap nemen naar de huizen van de families, ieder een schaap per huis. Als er maar weinigen in het huis zijn, zodat zij niet voldoende zijn voor een schaap, zal hij de buurman, zijn naaste, bij zich nemen, volgens het getal van zielen; voor elk zal het voldoende aan hem geteld worden voor een schaap. Een perfect, mannelijk, eenjarig schaap zal voor jullie zijn; jullie zullen het nemen van de lammeren en de jonge geiten. En het zal tot jullie bewaard worden tot de veertiende van deze maand, en de hele menigte van de vergadering van de zonen Israëls zal het slachten tegen de avond. En zij zullen van het bloed nemen, en zij zullen het plaatsen op de twee deurposten en op de bovendorpel, in de huizen waarin zij het zullen eten. En zij zullen het vlees eten in deze nacht, geroosterd op vuur, en ongezuurd brood met bittere kruiden zullen zij eten. Jullie zullen niet van hen rauw eten, noch gekookt in water, maar geroosterd op vuur, het hoofd met de voeten en de ingewanden. Niets zal van hem tot de morgen gelaten worden, en geen been zult u van hem breken, maar wat van hem tot de morgen achtergelaten wordt zult u in vuur verbranden. Aldus zult gij het eten, uw lendenen omgord, en de sandalen aan uw voeten, en de staven in uw handen, en gij zult het eten met haast, het is Pascha voor de Heer. En ik zal doorgaan in het land Egypte in deze nacht, en ik zal elke eerstgeborene slaan in het land Egypte, van mens tot vee, en aan alle goden van de Egyptenaren zal ik wraak doen, ik, de Heer. En het bloed zal voor u een teken zijn op de huizen waarin u daar bent, en ik zal het bloed zien, en ik zal u beschermen, en er zal geen plaag onder u zijn om vernietigd te worden wanneer ik het

land Egypte sla.

En deze dag zal voor jullie een gedenkenis zijn, en jullie zullen haar als feest voor de Heer vieren voor al jullie generaties, als eeuwige verordening zullen jullie haar vieren. Zeven dagen zult u ongezuurd brood eten, maar vanaf de eerste dag zult u zuurdesem uit uw huizen verwijderen, ieder die zuurdesem eet, die ziel zal uit Israël worden uitgeroeid, van de eerste dag tot de zevende dag. En de eerste dag zal heilig genoemd worden, en de zevende dag zal voor jullie een heilige dag zijn. Geen dienstbaar werk zullen jullie op die dagen doen, behalve wat voor elke ziel bereid zal worden; dit alleen zal voor jullie bereid worden. En jullie zullen dit gebod bewaren, want op deze dag zal ik jullie kracht uit het land Egypte uitbrengen, en jullie zullen deze dag tot in jullie generaties als een eeuwige wettige verordening onderhouden. Beginnend op de veertiende dag van de eerste maand, vanaf de avond zult u ongezuurd brood eten, tot de eenentwintigste dag van de maand, tot de avond. Zeven dagen lang zal er geen zuurdesem worden gevonden in uw huizen, ieder die gezuurd brood eet, die ziel zal worden vernietigd uit de vergadering van Israël, zowel onder de vreemdelingen als onder de inboorlingen van het land. U zult geen gedesemd brood eten, maar in elke woonplaats van u zult u ongedesemd brood eten.

Mozes riep alle raad van ouderen van de zonen van Israël, en zei tot hen: Ga weg en neem voor jullie zelf een schaap volgens jullie verwantschap, en offer het pascha. Jullie zullen een bos hysop nemen, en na het gedoopt te hebben in het bloed dat bij

de deur is, zullen jullie het aanbrengen op de deurpost en op beide deurposten, met het bloed dat bij de deur is, maar jullie zullen niet naar buiten gaan, elk door de deur van zijn huis, tot de morgen. En de Heer zal voorbijgaan om de Egyptenaren te slaan, en zal het bloed zien op de deurpost en op beide deurposten, en de Heer zal de deur voorbijgaan, en zal de verdelger niet toelaten om binnen te gaan in uw huizen om te slaan. En bewaar dit woord als een verordening voor jezelf en je zonen, tot in eeuwigheid. Als jullie binnengaan in het land dat de Heer aan jullie zal geven, zoals Hij gesproken heeft, bewaar dan deze dienst. En het zal zijn, wanneer jullie zonen tot jullie zeggen: Wat is deze dienst? En u zult tot hen zeggen: dit pascha is een offer aan de Heer, omdat Hij de huizen van de zonen Israëls in Egypte bedekte, toen Hij de Egyptenaren sloeg, maar onze huizen redde. En het volk boog zich neer en aanbad. En de zonen van Israël gingen weg en deden zoals de Heer aan Mozes en Aäron geboden had, aldus deden zij.

Het gebeurde midden in de nacht, en de Heer sloeg alle eerstgeborenen in het land Egypte, van de eerstgeborene van Farao die op de troon zat, tot de eerstgeborene van de gevangene die in de put was, en tot de eerstgeborene van al het vee. En Farao stond op in de nacht, en zijn bedienden, en alle Egyptenaren, en er ontstond een groot geroep in het hele land Egypte, want er was geen huis waarin niet een dode was. En Farao riep Mozes en Aäron 's nachts en zei tot hen: Sta op en ga weg uit mijn volk, zowel jullie als de zonen van Israël, ga en dien de Heer jullie God, zoals jullie zeggen. En neem uw schapen en

uw ossen mee en ga, en zegen mij ook inderdaad. En de Egyptenaren drongen er bij het volk met ijver op aan hen uit het land te werpen, want zij zeiden dat wij allen sterven. Het volk nam hun deeg op voordat het gekneed deeg gezuurd werd, opgebonden in hun kledingstukken op hun schouders. De zonen van Israël deden zoals Mozes hun bevolen had, en zij vroegen van de Egyptenaren zilveren en gouden voorwerpen en kleding. En de Heer gaf zijn volk gunst in de ogen van de Egyptenaren, en zij leenden aan hen, en zij plunderden de Egyptenaren.

De zonen van Israël zijn vertrokken uit Rameses naar Sochoth, zeshonderdduizend voetgangers, de mannen, behalve de bagage. En een grote gemengde menigte ging met hen mee, en schapen, en ossen, en zeer veel vee. En zij bakten het deeg dat zij uit Egypte hadden meegebracht tot ongezuurde broden gebakken in as, want het was niet gezuurd, want de Egyptenaren hadden hen verdreven, en zij waren niet in staat geweest te blijven, noch hadden zij voorraden voor zichzelf gemaakt voor de reis. De verblijfplaats van de zonen Israëls, die zij bewoonden in het land Egypte en in het land Kanaän, was vierhonderd dertig jaren. En het gebeurde na vierhonderd dertig jaren, dat alle macht van de Heer uit het land Egypte ging in de nacht. Een wacht is aan de Heer, om hen uit het land Egypte te leiden; die nacht, deze wacht voor de Heer, opdat alle zonen van Israël dit zouden zijn in hun generaties. De Heer zei tot Mozes en Aaron: dit is de wet van het pascha, geen enkele vreemdeling zal ervan eten. En elke huishouddienaar of met zilver gekochte zul je besnijden, en dan zal hij ervan eten. Een

vreemdeling of huurling zal er niet van eten. In één huis zal het gegeten worden, en u zult het vlees niet uit het huis naar buiten brengen, en u zult geen been ervan breken. Alle congregatie van de zonen van Israël zal het doen. Als een vreemdeling tot jullie nadert om het pascha voor de Heer te vieren, zul je al zijn mannelijken besnijden, en dan zal hij naderen om het te vieren, en hij zal zijn zoals de inboorling van het land; geen onbesnedene zal ervan eten. Eén wet zal er zijn voor de inheemse en voor de vreemdeling die tot jullie komt. En de zonen van Israël deden zoals de Heer aan Mozes en Aäron geboden had, zo deden zij. En het gebeurde op die dag, dat de Heer de zonen van Israël uit het land Egypte leidde met hun legermacht.

13

Maar de Heer zei tot Mozes: Heilig aan mij elke eerstgeborene, de eerst-geproduceerde die elke baarmoeder opent onder de zonen van Israël, van mens tot vee; het is aan mij. Mozes zei tegen het volk: herdenk deze dag, waarop jullie uit het land Egypte zijn gegaan, uit het huis van slavernij, want met machtige hand heeft de Heer jullie van hier uitgeleid, en er zal geen zuurdesem gegeten worden. Want vandaag trekken jullie uit in de maand van de jonge aren. En het zal zijn wanneer de Heer jouw God jou zal binnenbrengen in het land van de Kanaänieten, en Hethieten, en Amorieten, en Hevieten, en Jebusieten, en Girgasieten, en Ferezieten, welk land Hij aan jouw

vaders gezworen heeft om aan jou te geven, een land vloeiend van melk en honing, dan zul jij deze dienst verrichten in deze maand. Zes dagen zult u ongezuurd brood eten, maar de zevende dag is een feest van de Heer. Ongezuurd brood zult u zeven dagen eten, er zal geen gezuurd brood aan u gezien worden, noch zal er zuurdesem aan u zijn in al uw grenzen. En je zult het aankondigen aan jouw zoon op die dag, zeggende: Hierdoor deed de Heer God dit voor mij, toen ik uit Egypte ging. En het zal voor jou een teken zijn op je hand, en een gedenkteken voor je ogen, opdat de wet van de Heer in je mond zou zijn, want met machtige hand heeft de Heer God jou uit Egypte geleid. En bewaakt deze wet volgens de vastgestelde tijden, van dag tot dag.

En het zal zijn wanneer de Heer jouw God jou zal brengen naar het land van de Kanaänieten, op de wijze zoals Hij zwoer aan jouw vaders, en Hij zal het aan jou geven. En je zult elke eerstgeborene afzonderen, de mannelijke dieren aan de Heer, elke eerstgeborene uit de kuddes of onder jouw vee, zoveel als er aan jou geboren worden, de mannelijke dieren zul je heiligen aan de Heer. Elke ezel die de baarmoeder opent, zul je uitwisselen met een schaap, maar als je het niet uitwisselt, zul je het loskopen; elke eerstgeborene van de mens onder jouw zonen zul je loskopen. Als jouw zoon jou hierna vraagt, zeggende: Wat is dit?, dan zul je tot hem zeggen dat de Heer ons met machtige hand uit het land Egypte heeft geleid, uit het huis van slavernij. Toen Farao zich verhardde om ons weg te zenden, doodde hij alle eerstgeborenen in het land Egypte, van de eerstgeborenen

van de mensen tot de eerstgeborenen van het vee. Daarom offer ik alles wat de baarmoeder opent, de mannelijke dieren, aan de Heer, en alle eerstgeborenen van mijn zonen zal ik vrijkopen. En het zal zijn tot een teken op jouw hand, en onwankelbaar voor jouw ogen, want met machtige hand heeft de Heer jou uit Egypte geleid.

Toen Farao het volk wegzond, leidde God hen niet langs de weg door het land van de Filistijnen, omdat die nabij was, want God zei: opdat het volk geen berouw krijgt wanneer zij oorlog zien, en terugkeert naar Egypte. En God leidde het volk in een omweg naar de woestijn, naar de Rode Zee, en in de vijfde generatie trokken de zonen Israëls op uit het land Egypte. En Mozes nam de beenderen van Jozef met zich mee, want met een eed had hij de zonen van Israël laten zweren, zeggende: De Heer zal u zeker bezoeken, en u zult mijn beenderen van hier met u meevoeren.

Maar de zonen van Israël, opgebroken uit Sokkoth, sloegen hun kamp op in Etham bij de woestenij. God leidde hen, overdag in een wolkkolom om hun de weg te tonen, en 's nachts in een vuurkolom. Maar de wolkkolom hield overdag niet op, en de vuurkolom 's nachts niet, voor het hele volk.

14

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Spreek tot de zonen van Israël, en nadat zij zijn teruggekeerd, laten zij kamperen

tegenover de nederzetting, tussen Migdol en de zee, tegenover Baal-zefon; daarvoor zult gij kamperen aan de zee. En Farao zal tot zijn volk zeggen: Deze zonen van Israël dwalen in het land, want de woestijn heeft hen ingesloten. Ik maar zal het hart van Farao verharden, en hij zal hen achtervolgen, en ik zal verheerlijkt worden in Farao en in heel zijn leger, en alle Egyptenaren zullen weten dat ik de Heer ben, en zij deden zo. En het werd gerapporteerd aan de koning van de Egyptenaren dat het volk was gevlucht, en het hart van Farao en van zijn bedienden was veranderd ten opzichte van het volk, en zij zeiden: Wat hebben wij dit gedaan, dat wij de zonen van Israël hebben weggezonden, zodat zij ons niet meer dienen? Daarom spande Farao zijn strijdwagens in, en hij leidde al zijn volk met zich mee. En hij nam zeshonderd uitgekozen strijdwagens, en alle paarden van de Egyptenaren, en derde rang officieren over hen allen. En de Heer verhardde het hart van Farao, koning van Egypte, en van zijn dienaren, en hij vervolgde de zonen Israëls, maar de zonen Israëls trokken uit met opgeheven hand. En de Egyptenaren vervolgden hen, en vonden hen gekampeerd bij de zee, en alle paarden en de wagens van Farao, en de ruiters, en zijn leger tegenover de nederzetting, tegenover Beëlsefon. En Farao naderde, en de zonen Israëls keken op met hun ogen en zagen dat de Egyptenaren achter hen gekampeerd hadden, en zij vreesden zeer, maar de zonen Israëls riepen uit naar de Heer. En zij zeiden tot Mozes: Omdat er geen graven bestonden in het land Egypte, hebt u ons uitgeleid om te sterven in de woestijn? Wat hebt u ons aangedaan door ons uit Egypte te leiden? Was dit niet het woord dat wij tot u spraken in Egypte, zeggende: laat

ons met rust, opdat wij de Egyptenaren mogen dienen? Want het is beter voor ons de Egyptenaren te dienen, dan te sterven in deze wildernis.

Mozes zei tegen het volk: Neem moed, sta en zie de redding van de Heer, die Hij ons vandaag zal schenken, want op de wijze waarop u de Egyptenaren vandaag hebt gezien, zult u hen niet meer zien tot in eeuwigheid. De Heer zal voor jullie vechten, en jullie zullen zwijgen. De Heer zei tegen Mozes: Waarom roep je tot Mij? Spreek tot de Israëlieten en laat hen optrekken. En jij, hef jouw staf op en strek jouw hand uit over de zee en klief haar, en laat de zonen van Israël binnengaan in het midden van de zee over het droge. En zie, ik zal het hart van Farao verharden, en van alle Egyptenaren, en zij zullen achter hen binnengaan, en ik zal verheerlijkt worden in Farao, en in heel zijn leger, en in de strijdwagens, en in zijn paarden. En alle Egyptenaren zullen weten dat ik de Heer ben, wanneer ik verheerlijkt word in Farao, en in zijn strijdwagens en paarden. De Engel van God, die voor het kamp van de zonen Israëls uitging, verwijderde zich en ging naar achteren, en ook de wolkkolom verwijderde zich van voor hun aangezicht en ging achter hen staan. En hij ging tussen het midden van het kamp van de Egyptenaren en tussen het midden van het kamp van de Egyptenaren en tussen het midden van het kamp van Israël, en stond daar, en er werd duisternis en donkerheid, en de nacht ging door, en zij mengden zich de hele nacht niet met elkaar. Mozes strekte zijn hand uit over de zee, en de Heer dreef de zee terug met een gewelddadige zuidenwind de hele nacht, en Hij maakte de zee droog land, en het water werd

gescheurd. En de zonen van Israël traden het midden van de zee binnen over het droge, en het water ervan was een muur aan de rechterkant en een muur aan de linkerkant.

En de Egyptenaren vervolgden hen en gingen achter hen aan, en elk paard van Farao, en de strijdwagens, en de ruiters gingen het midden van de zee in. Het gebeurde in de ochtendwacht, en de Heer keek neer op het kamp van de Egyptenaren in een pilaar van vuur en wolk, en wierp het kamp van de Egyptenaren in verwarring. En hij bond de assen van hun strijdwagens, en leidde hen met geweld, en de Egyptenaren zeiden: laten wij vluchten van het aangezicht van Israël, want de Heer voert oorlog voor hen tegen de Egyptenaren. De Heer zei tegen Mozes: Strek uw hand uit over de zee, en laat het water terugkeren en de Egyptenaren bedekken, zowel de wagens als de ruiters. Mozes strekte zijn hand uit over de zee, en het water keerde bij het aanbreken van de dag terug naar zijn plaats, en de Egyptenaren vluchtten voor het water, en de Heer schudde de Egyptenaren af in het midden van de zee. En het water dat terugkeerde bedekte de strijdwagens en de ruiters en heel de macht van Farao, die achter hen de zee waren binnengegaan, en er werd uit hen niet één achtergelaten. De zonen van Israël gingen door het droge in het midden van de zee, en het water was voor hen een muur aan de rechterkant en een muur aan de linkerkant. En de Heer redde Israël op die dag uit de hand van de Egyptenaren, en Israël zag de Egyptenaren dood aan de oever van de zee. Israël zag de grote hand die de Heer aan de Egyptenaren deed, en het volk vreesde de Heer, en zij geloofden

in God en in Mozes, zijn dienaar.

15

Toen zongen Mozes en de zonen van Israël dit lied tot God, en zij zeiden: Laat ons zingen tot de Heer, want Hij is glorierijk verheerlijkt; paard en ruiter wierp Hij in de zee. Een helper en beschermer is Hij mij geworden tot redding, deze is mijn God, en ik zal Hem verheerlijken, de God van mijn vader, en ik zal Hem verheffen. De Heer verbrijzelt oorlogen, Heer is zijn naam. De strijdwagens van Farao en zijn legermacht wierp hij in zee, uitgekozen berijders en derde rang officieren werden verzwolgen in de Rode Zee. De zee bedekte hen, zij zonken in de diepte als een steen. Uw rechterhand, Heer, is verheerlijkt in kracht, uw rechterhand, Heer, heeft de vijanden verbrijzeld. En met de overvloed van uw glorie verbrijzelde u de tegenstanders, u zond uw toorn die hen verslond als stoppels. En door de geest van uw toorn verdeelde het water zich, de wateren stolden als een muur, de golven stolden in het midden van de zee. De vijand zei: Ik zal achtervolgen en inhalen, ik zal de buit verdelen, ik zal mijn ziel vullen, ik zal doden met mijn zwaard, mijn hand zal heersen. Je zond jouw geest, de zee bedekte hen, zij zonken als lood in machtig water. Wie is gelijk aan U onder de goden, Heer? Wie is gelijk aan U? Verheerlijkt onder de heiligen, wonderlijk in roemrijke daden, wonderen verrichtend. Je strekte je rechterhand uit, de aarde verslond hen. Je leidde met jouw gerechtigheid dit volk van jou dat je verloste, je troostte hen met

jouw kracht naar jouw heilige verblijfplaats. Naties hoorden het en werden boos, weeën grepen de inwoners van Filistea aan. Toen haastten de leiders van Edom zich, en de heersers van de Moabieten; beven greep hen, allen die in Kanaän woonden smolten weg. Moge beven en vrees op hen vallen, door de grootheid van uw arm laat hen tot steen worden, totdat uw volk voorbijgaat, Heer, totdat dit uw volk voorbijgaat, dat u verwierf. Nadat Gij hen hebt binnengeleid, plant hen op de berg van uw erfenis, in de woonplaats die Gij gereed hebt gemaakt, Heer, het heiligdom, Heer, dat uw handen hebben bereid. De Heer regeert voor eeuwig, en voor altijd, en nog steeds. Dat het paard van Farao met strijdwagens en ruiters de zee binnentrad, en de Heer het water van de zee over hen bracht, maar de zonen van Israël door het droge in het midden van de zee gingen.

Maar Miriam de profetes, de zuster van Aaron, nam de tamboerijn in haar hand, en alle vrouwen gingen achter haar uit met tamboerijnen en koren. Miriam begon voor hen, zeggende: laat ons zingen tot de Heer, want Hij is glorieuslijk verheerlijkt geweest, paard en ruiter wierp Hij in de zee. Mozes voerde de zonen van Israël weg van de Rode Zee, en hij leidde hen naar de woestenij Shur, en zij trokken drie dagen door de woestenij, en zij vonden geen water om te drinken. Zij kwamen naar Marah, en zij waren niet in staat te drinken uit Marah, want het was bitter; daarom noemde hij de naam van die plaats Bitterheid. En de mensen mompelden tegen Mozes en zeiden: Wat zullen wij drinken? Moses riep uit tot de Heer, en de Heer toonde hem een stuk hout, en hij wierp het in het water, en het water werd zoet

gemaakt. Daar stelde Hij hem verordeningen en oordelen, en daar testte Hij hem. En hij zei: als je aandachtig luistert naar de stem van de Heer jouw God, en doet wat aangenaam is voor hem, en je oor geeft aan zijn geboden, en je houdt al zijn verordeningen, dan zal ik alle ziekte, die ik over de Egyptenaren bracht, niet over jou brengen, want ik ben de Heer jouw God die jou geneest. En zij kwamen in Elim, en daar waren twaalf waterbronnen en zeventig palmstammen, en zij sloegen daar kamp op bij de wateren.

16

Zij vertrokken uit Elim, en de hele vergadering van de zonen Israëls kwam naar de woestijn Sin, die tussen Elim en Sinaï ligt. Op de vijftiende dag van de tweede maand nadat zij uit het land Egypte waren vertrokken, De hele vergadering van de zonen Israëls mopperde tegen Mozes en Aäron. En de zonen van Israël zeiden tot hen: Was het maar zo dat wij waren gestorven, geslagen door de Heer in het land Egypte, toen wij bij de vleespotten zaten en broden aten tot verzadiging, omdat jullie ons in deze woestijn hebben gebracht om deze hele vergadering door hongersnood te doden. De Heer zei tegen Mozes: Zie, ik laat broden voor jullie regenen uit de hemel, en het volk zal uitgaan en zij zullen verzamelen wat van de dag is voor elke dag, opdat ik hen zal testen of zij volgens mijn wet zullen wandelen, of niet. En het zal zijn op de zesde dag, dat zij zullen bereiden wat zij binnenbrengen, en het zal het dubbele zijn van wat zij dag aan

dag verzamelen. En Mozes en Aaron zeiden tot de hele vergadering van de zonen Israëls: 's avonds zult u weten dat de Heer u uit het land Egypte heeft geleid, En in de ochtend zullen jullie de glorie van de Heer zien, doordat Hij jullie gemor tegen God hoort; wij echter, wat zijn wij, dat jullie tegen ons mopperen? En Mozes zei: Doordat de Heer aan jullie 's avonds vlees te eten geeft, en 's morgens broden tot verzadiging, omdat de Heer jullie gemor gehoord heeft, dat jullie tegen ons mompelen - maar wij, wat zijn wij? Want jullie gemor is niet tegen ons, maar tegen God.

Mozes zei tegen Aaron: Zeg aan de hele vergadering van de zonen van Israël: Kom voor God, want Hij heeft jullie gemor gehoord. Wanneer Aaron maar tot de hele vergadering van de zonen Israëls sprak, en zij zich naar de woestijn keerden, verscheen de glorie des Heren in een wolk. En de Heer sprak tot Mozes en zei, Ik heb het gemor van de zonen Israëls gehoord, spreek tot hen, zeggende: tegen de avond zult u vlees eten, en in de morgen zult u met brood verzadigd worden, en u zult weten dat ik de Heer, uw God, ben. Het gebeurde dat het avond was, en er ging een kwartel op en bedekte het kamp, en de morgen gebeurde toen de dauw ophield rondom het kamp. En zie, op het oppervlak van de woestijn lag iets fijns als korianderzaad, wit als rijp op de aarde. Toen de zonen van Israël het gezien hadden, zeiden zij tot elkaar: Wat is dit? Want zij wisten niet wat het was. Maar Mozes zei tot hen: Dit is het brood dat de Heer jullie te eten gegeven heeft. Dit is het woord dat de Heer heeft bevolen: verzamel ervan, ieder naar de passende homer, per hoofd, naar

het getal van uw zielen, ieder met uw tentgenoten, verzamel. De zonen van Israël deden zo, en zij verzamelden, de een veel en de ander minder. En toen zij met de homer gemeten hadden, had degene die veel had niet te veel, en degene die weinig had niet te weinig, ieder had verzameld naar wat voor hem passend was. Maar Mozes zei tegen hen: niemand mag er iets van bewaren tot de morgen.

En zij luisterden niet naar Mozes, maar sommigen lieten ervan over tot de morgen, en het kookte over van de wormen, en het stonk, en Mozes werd verbitterd op hen. En zij verzamelden het elke ochtend, elk de voor hem bestemde hoeveelheid, en wanneer de zon warm werd, smolt het. Het gebeurde op de zesde dag dat zij het dubbele aan noodzakelijke dingen verzamelden, twee homer per persoon. Alle leiders van de gemeenschap kwamen binnen en rapporteerden dit aan Mozes. Maar Mozes zei tot hen: Is dit niet het woord dat de Heer sprak? Sabbatten zijn heilige rust voor de Heer morgen; zoveel als jullie bakken, bak, en zoveel als jullie koken, kook, en al het overtollige, laat het in de voorraadplaats tot de morgen. En zij lieten het over tot de morgen, zoals Mozes hun gebood, en het stonk niet, noch kwam er een worm in. En Mozes zei: Eet vandaag, want het is vandaag sabbat voor de Heer; het zal niet worden gevonden in de vlakte. Zes dagen zullen jullie verzamelen, maar op de zevende dag is sabbat, omdat er op deze dag niets zal zijn. Het gebeurde op de zevende dag dat sommigen uit het volk uitgingen om te verzamelen, en zij vonden niets. De Heer zei tegen Mozes: Hoelang wenst u niet te

luisteren naar mijn geboden en mijn wet? Zie, want de Heer gaf jullie de sabbat, deze dag, daarom gaf hij jullie op de zesde dag broden voor twee dagen, blijf elk in jullie huizen zitten, laat niemand uitgaan uit zijn plaats op de zevende dag. En het volk rustte op de zevende dag. En de zonen van Israël noemden het bij zijn naam Manna, en het was als wit korianderzaad, en zijn smaak was als koek met honing. En Mozes zei: Dit is het woord dat de Heer geboden heeft: Vul de homer met manna voor bewaring voor jullie generaties, opdat zij het brood zien dat jullie aten in de woestenij, toen de Heer jullie uit het land Egypte leidde. En Mozes zei tot Aaron: neem een gouden kruik, en doe daarin een volle homer van het manna, en plaats het voor God, ter bewaring voor uw geslachten, Op welke wijze de Heer het aan Moses gebood, zo plaatste Aaron het voor de getuigenis ter bewaring. De zonen van Israël aten het manna veertig jaar, totdat zij in de bewoonde wereld kwamen; zij aten het manna totdat zij aankwamen in een deel van Fenicië. De homer was het tiende deel van de drie maten.

17

En heel de vergadering van de zonen Israëls vertrok uit de woestijn Sin volgens hun kampen, door het woord des Heren, en zij sloegen hun kamp op in Rafidim, maar er was geen water voor het volk om te drinken. En het volk klaagde tegen Mozes, zeggende: Geef ons water, opdat wij mogen drinken. En Mozes zei tot hen: Wat klaagt gij tegen mij, en wat beproeft gij de Heer?

Maar het volk dorstte daar naar water, en het volk morde daar tegen Mozes, zeggende: Waarom dit? Hebt gij ons uit Egypte opgevoerd om ons te doden en onze kinderen en ons vee door de dorst? Maar Mozes riep tot de Heer en zei: wat zal ik doen met dit volk? Nog een beetje en zij zullen mij stenigen. En de Heer zei tot Mozes: Ga voor dit volk uit, neem voor jezelf enkele ouderen van het volk mee, en de staf waarmee je de rivier sloeg, neem die in je hand, en ga. Zie, ik sta daar voor u op de rots in Horeb, en u zult de rots slaan, en water zal eruit komen, en het volk zal drinken. En Mozes deed aldus voor de zonen van Israël. En hij noemde de naam van die plaats Test en Beschuldiging, vanwege de beschuldiging van de zonen van Israël, en vanwege het testen van de Heer, zeggende: Is de Heer in ons, of niet?

Maar Amalek kwam en voerde oorlog met Israël in Rafidim. Mozes zei tegen Jozua: Kies voor jezelf machtige mannen, en ga uit en stel je op voor de strijd tegen Amalek morgen, en zie, ik zal staan op de top van de heuvel, en de staf van God zal in mijn hand zijn. En Jozua deed zoals Mozes tot hem gezegd had, en hij ging uit en trok op ten strijde tegen Amalek, en Mozes en Aäron en Hur gingen op naar de top van de heuvel. En het gebeurde dat wanneer Mozes de handen ophief, Israël zegevierde, maar wanneer hij de handen liet zakken, Amalek zegevierde. De handen van Mozes waren zwaar, en zij namen een steen en plaatsten die onder hem, en hij zat erop, en Aäron en Hur ondersteunden zijn handen, één van hier en één van daar, en de handen van Mozes bleven vastgezet tot de ondergang van de zon. En Jozua verdreef de Amalekieten en al hun volk door

moord met het zwaard. De Heer zei tegen Mozes: Schrijf dit neer als gedenkteken in een boek, en geef het in de oren van Jozua, dat Ik volkomen het gedenkteken van Amalek zal uitwissen van onder de hemel. En Mozes bouwde een altaar voor de Heer, en hij noemde zijn naam: de Heer is mijn toevlucht. Omdat de Heer in het geheim oorlog voert tegen Amalek van geslacht tot geslacht.

18

Jethro, priester van Midian, de schoonvader van Mozes, hoorde alles wat de Heer voor zijn eigen volk Israël gedaan had, want de Heer had Israël uit Egypte geleid. Jethro, de schoonvader van Mozes, nam Zippora, de vrouw van Mozes, mee na haar vrijlating. en haar twee zonen, de naam van de ene van hen was Gershom, zeggende: Ik was een vreemdeling in een vreemd land, En de naam van de tweede was Eliezer, zeggende: Want de God van mijn vader was mijn helper, en hij redde mij uit de hand van Farao. En Jethro, de schoonvader van Mozes, ging uit met de zonen en de vrouw naar Mozes in de woestijn, waar hij zijn kamp had opgeslagen op de berg van God. Het werd aan Mozes gerapporteerd met de woorden: zie, uw schoonvader Jethro komt naar u, en de vrouw en uw twee zonen met hem. Mozes ging uit naar de ontmoeting met de schoonvader, en boog voor hem neer, en kuste hem, en zij begroetten elkaar, en hij bracht hen binnen in de tent. En Mozes vertelde zijn schoonvader alles wat de Heer aan Farao en aan alle

Egyptenaren had gedaan vanwege Israël, en alle moeite die hun op de weg was overkomen, en dat de Heer hen had verlost uit de hand van Farao en uit de hand van de Egyptenaren. Jethro was verbaasd over alle goede dingen die de Heer voor hen deed, omdat Hij hen redde uit de hand van de Egyptenaren en uit de hand van Farao. En Jethro zei: Gezegend is de Heer, omdat Hij hen uit de hand van de Egyptenaren en uit de hand van Farao heeft gered. Nu wist ik dat de Heer groot is boven alle goden, omdat zij hen aanvielen. En Jethro, de schoonvader van Mozes, nam brandoffers en offers voor God, en Aaron en alle oudsten van Israël kwamen om brood te eten met de schoonvader van Mozes, voor het aangezicht van God.

En het gebeurde na de volgende dag dat Mozes neerzat om het volk te oordelen, maar al het volk stond bij Mozes van de ochtend tot de avond. En Jethro, hebbende alles gezien wat hij doet voor het volk, zegt: Wat is dit dat jij doet voor het volk? Waarom zit jij alleen, terwijl al het volk bij jou staat van de ochtend tot de avond? En Mozes zegt tegen zijn schoonvader: Dat het volk naar mij komt om een oordeel van God te zoeken. Wanneer er immers een geschil voor hen ontstaat en zij tot mij komen, oordeel ik over elk geschil en maak ik hun de geboden van God en zijn wet bekend. Maar de schoonvader van Mozes zei tegen hem: Wat jij doet is niet juist. Door vernietiging zul je vernietigd worden door ongeduld, zowel jij als al dit volk dat met jou is; zwaar is deze zaak voor jou, je zult het niet alleen kunnen doen. Nu daarom, luister naar mij, en ik zal je adviseren, en God zal met je zijn. Word jij voor het volk de

bemiddelaar naar God toe, en je zal hun woorden aanbieden aan God. En je zult hun plechtig de geboden van God en zijn wet waarschuwen, en je zult hun de wegen tonen waarin zij zullen gaan, en de werken die zij zullen doen. En overweeg voor jezelf uit het hele volk machtige mannen, godvrezende, rechtvaardige mannen die arrogantie haten, en jij zult over hen bevelhebbers van duizenden, bevelhebbers van honderden, bevelhebbers van vijftigen en bevelhebbers van tienen aanstellen. En zij zullen het volk te allen tijde oordelen, maar het buitensporig zware woord zullen zij aan jou voorleggen, de kleine oordelen echter zullen zij zelf oordelen, en zij zullen jou verlichten, en zij zullen jou bijstaan. Als je dit woord doet, zal God je versterken, en je zult kunnen standhouden, en al dit volk zal met vrede naar zijn eigen plaats komen. Mozes hoorde naar de stem van zijn schoonvader en deed alles wat hij hem gezegd had. En Mozes koos machtige mannen uit heel Israël, en maakte hen tot leiders over duizend, leiders over honderd, leiders over vijftig en leiders over tien. En zij oordeelden het volk te allen tijde, maar elke moeilijke zaak brachten zij voor Mozes, en elke lichte zaak oordeelden zij zelf. Mozes zond zijn schoonvader weg, en hij vertrok naar zijn land.

19

In de derde maand van het vertrek van de zonen Israëls uit het land Egypte, op deze dag, kwamen zij in de woestenijn van de Sinaï. En zij vertrokken uit Raphidein, en zij kwamen in de

woestijn van de Sinai, en Israel sloeg daar het kamp op tegenover de berg. En Mozes ging op naar de berg van God, en God riep hem van de berg, zeggende: deze dingen zult u zeggen tot het huis van Jakob, en zult u verkondigen aan de zonen van Israël. Jullie hebben zelf gezien hoeveel ik de Egyptenaren heb aangedaan, en ik heb jullie opgenomen als op arendsvleugels, en ik heb jullie naar mijzelf gebracht. En nu, indien jullie werkelijk naar mijn stem luisteren en mijn verbond bewaren, zullen jullie voor mij een speciaal volk zijn uit alle naties, want de hele aarde is van mij. Jullie zullen voor mij een koninklijk priesterschap en een heilig volk zijn, deze woorden zult gij zeggen tot de zonen van Israël. Maar Mozes kwam en hij riep de ouderen van het volk, en hij zette hun al deze woorden voor die God hun gebood. Maar al het volk antwoordde eensgezind, en zij zeiden: alles wat God gezegd heeft, zullen wij doen en wij zullen horen. En Mozes bracht deze woorden over aan God. De Heer zei tegen Mozes: Zie, ik kom naar u toe in een wolkkolom, opdat het volk hoort dat ik tot u spreek, en in u voor eeuwig mag geloven. Mozes bracht de woorden van het volk over aan de Heer. En de Heer zei tegen Mozes: Daal af, waarschuw het volk, en reinig hen vandaag en morgen, en laat hen hun kledingstukken wassen, En laat hen gereed zijn voor de derde dag, want op de derde dag zal de Heer neerdalen op de berg Sinaï, voor het aangezicht van het gehele volk. En je zult het volk rondom afzonderen, zeggende: let op voor jezelf om niet op te gaan naar de berg en om niets ervan aan te raken; ieder die de berg aangeraakt heeft, zal door de dood sterven. Geen hand zal hem raken, want met stenen zal hij gestenigd worden, of met een pijl zal hij geschoten worden,

of het vee of het een mens, hij zal niet leven. Wanneer de stemmen en de trompetten en de wolk vertrekken van de berg, zullen zij opgaan op de berg.

Mozes kwam van de berg naar het volk, wijdde hen, en zij wasten hun kledingstukken. En hij zei tot het volk: Wees gereed, nader drie dagen lang niet tot een vrouw. Het gebeurde op de derde dag, toen het dageraad werd, dat er stemmen en bliksems waren en een donkere wolk op de berg Sinaï, de stem van de trompet weerklinkt luid, en al het volk in het kamp werd verschrikt. En Mozes leidde het volk uit het kamp naar de ontmoeting met God, en zij stonden bij de berg. De berg Sinai rookte geheel, doordat God erop was neergedaald in vuur, en de rook steeg op als rook van een oven, en al het volk was zeer verbaasd. De stemmen van de trompet werden steeds sterker, zeer. Mozes sprak, en God antwoordde hem met een stem. De Heer kwam neer op de berg Sinai, op de top van de berg, en de Heer riep Mozes naar de top van de berg, en Mozes ging naar boven. En God zei tot Mozes: Daal af en waarschuw het volk, dat zij nooit naderen tot God om te begrijpen, opdat niet een menigte van hen valt, En de priesters die de Heer God naderen, laten zij geheiligd worden, opdat de Heer hen niet vernietigt.

En Mozes zei tot God: Het volk zal niet kunnen opklimmen naar de berg Sinaï, want u hebt ons nadrukkelijk gewaarschuwd en gezegd: Zet de berg af en heilig hem. De Heer zei tegen hem: Ga, daal af en kom dan weer naar boven, jij en Aäron met jou, maar de priesters en het volk mogen zich geen weg forceren om naar

boven te gaan naar God, opdat de Heer hen niet vernietigt. Mozes kwam neer naar het volk en sprak tot hen.

20

En de Heer sprak al deze woorden, zeggende: Ik ben de Heer, jouw God, die jou uit het land Egypte bracht, uit het huis van slavernij. Er zullen voor jou geen andere goden zijn behalve mij. Gij zult voor uzelf geen beeld maken, noch enige gelijkenis van al wat in de hemel boven is, en van al wat op de aarde beneden is, en van al wat in de wateren onder de aarde is. Gij zult hen niet aanbidden, noch hen dienen, want Ik ben de Heer uw God, een jaloerse God, die de zonden der vaderen vergeldt aan de kinderen, tot in het derde en vierde geslacht van hen die Mij haten, en doende barmhartigheid tot in duizenden aan hen die mij liefhebben, en aan hen die mijn geboden bewaren. Gij zult de naam van de Heer, uw God, niet op ijdele wijze gebruiken, want de Heer, uw God, zal degene die zijn naam op ijdele wijze gebruikt, niet reinigen. Gedenk de sabbatdag om die te heiligen. Zes dagen zul je werken, en je zult al je werk doen. Maar op de zevende dag, sabbatten voor de Heer uw God, zult u niet maken in dit alle werk, u en uw zoon en uw dochter, uw dienaar en uw dienstmaagd, uw os en uw lastdier en al uw vee, en de vreemdeling die verblijft in u. Want in zes dagen maakte de Heer de hemel en de aarde en de zee en alles wat in hen is, en rustte op de zevende dag, daarom zegende de Heer de zevende dag, en heiligde die. Eer uw vader en uw moeder, opdat het u

goed zal gaan en opdat u lang zult leven op de goede aarde die de Heer, uw God, u geeft. Je zult geen overspel plegen. Je zult niet stelen. Gij zult niet moorden. Je zult geen vals getuigenis afleggen tegen je naaste. Gij zult niet begeren de vrouw van uw naaste, gij zult niet begeren het huis van uw naaste, noch zijn veld, noch zijn dienaar, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn lastdier, noch al zijn vee, noch al wat van uw naaste is.

En alle mensen zagen de stem en de fakkels en de stem van de trompet en de rokende berg, maar alle mensen stonden van verre, bevreesd geworden zijnde. En zij zeiden tot Mozes: Spreek jij tot ons, en laat God niet tot ons spreken, opdat wij niet sterven. En Mozes zegt tot hen: Hebt moed, want God kwam naar jullie omwille van het testen van jullie, opdat de vrees van Hem in jullie zou worden, opdat jullie niet zouden zondigen. Het volk stond van ver, maar Mozes ging de duisternis binnen, waar God was. De Heer zei tegen Mozes: Deze dingen zult u zeggen aan het huis van Jakob, en u zult aankondigen aan de zonen van Israël: jullie hebben gezien dat ik vanuit de hemel tot jullie gesproken heb. Jullie zullen voor jezelf geen zilveren goden maken, en gouden goden zullen jullie niet voor jezelf maken. Een altaar uit aarde zult gij voor mij maken, en gij zult daarop offeren jullie brandoffers en jullie heilsoffers en de schapen en jullie kalveren, in elke plaats waar ik mijn naam zal doen noemen, en ik zal naar jou komen en ik zal jou zegenen. Als je maar een altaar uit stenen voor mij maakt, zul je die niet van gehouwen stenen bouwen, want je hebt je zwaard erop gezwaaid, en ze zijn ontheiligd. Je zult niet in treden opgaan

naar mijn altaar, opdat je jouw naaktheid daarop niet ontbloot.

21

En dit zijn de verordeningen die je voor hen zult voorleggen. Als je een Hebreeuwse dienaar koopt, zal hij zes jaren aan jou dienen, maar in het zevende jaar zal hij vrij vertrekken zonder betaling. Als hij alleen binnenkomt, zal hij ook alleen naar buiten gaan, maar als een vrouw met hem binnenkomt, zal ook zijn vrouw naar buiten gaan. En als de heer hem een vrouw geeft, en zij hem zonen of dochters baart, zullen de vrouw en de kinderen aan zijn heer toebehoren, maar hij zal alleen weggaan. Als maar de dienaar antwoordend zegt: ik heb mijn heer liefgehad, en de vrouw, en de kinderen, ik loop niet vrij weg, Zijn heer zal hem brengen naar het oordeel van God, en dan zal hij hem brengen naar de deur, naar de deurpost, en zijn heer zal zijn oor doorboren met een priem, en hij zal hem dienen tot in eeuwigheid.

Als iemand zijn eigen dochter als dienares verkoopt, zal zij niet vertrekken zoals de slavinnen vluchten. Als zij de heer die met hem overeenkwam niet behaagt, zal hij haar vrijkopen, maar aan een vreemd volk is hij niet de heer om haar te verkopen, omdat hij zijn woord aan haar brak. Als hij haar maar aan zijn zoon betrouwt, zal hij aan haar doen volgens het recht van de dochters. Als hij maar een andere voor zichzelf neemt, zal hij haar de noodzakelijke dingen en de kleding en de omgang niet

onthouden. Als hij deze drie dingen echter niet voor haar doet, zal zij gratis weggaan zonder zilver. Als iemand een ander slaat en hij sterft, laat hij ter dood gebracht worden. Maar niet willens, maar God leverde in zijn handen, ik zal aan jou een plaats geven waarheen de moordenaar zal vluchten. Als iemand echter zijn naaste aanvalt om hem met bedrog te doden, en hij vlucht, zult u hem van mijn altaar weghalen om hem te doden. Wie zijn vader of zijn moeder slaat, laat hem ter dood worden gebracht. Wie kwaadspreekt over zijn vader of zijn moeder, zal de dood sterven. Als iemand een van de zonen Israëls steelt, en hem onderdrukt hebbende verkoopt, en dit bij hem gevonden wordt, laat hij door de dood sterven. Als twee mannen beledigen en de naaste slaan met een steen of vuist, en hij niet sterft maar op het bed ligt, Als de man, nadat hij is opgestaan, buiten op een staf loopt, zal degene die hem heeft geslagen onschuldig zijn, behalve dat hij zijn werkverzuim zal betalen en de medische kosten. Als maar iemand zijn dienaar of zijn dienstmaagd met een stok slaat, en deze sterft onder zijn handen, zal hij met gerechtigheid gestraft worden. Als hij of zij echter één of twee dagen overleeft, laat hem dan niet gestraft worden, want het zilver is het zijne. Als maar twee mannen vechten en een zwangere vrouw slaan, en haar kind komt uit niet gevormd, zal hij gestraft worden met een boete, zoals de man van de vrouw zou opleggen, zal hij geven met waardering. Als het maar gevormd is, zal hij ziel in plaats van ziel geven. Oog in plaats van oog, tand in plaats van tand, hand in plaats van hand, voet in plaats van voet. Een brandwond in plaats van een brandwond, een wond in plaats van een wond, een striem in plaats van een

striem. Als iemand het oog van zijn dienaar slaat, of het oog van zijn dienares, en het verblindt, zal hij hen vrij wegzenden in plaats van hun oog. Als hij maar de tand van de dienaar, of de tand van zijn dienares uitslaat, zal hij hen vrij laten gaan in plaats van hun tand. Als maar een stier een man of vrouw stoot met zijn horens en hij sterft, zal de stier met stenen gestenigd worden, en zijn vlees zal niet gegeten worden, maar de heer van de stier zal onschuldig zijn. Als de stier een stoter is van voor gisteren en van voor eergisteren, en zij getuigen aan zijn heer, en hij doet hem niet weg, maar hij doodt een man of vrouw, zal de stier gestenigd worden, en zijn heer zal ter dood gebracht worden. Als maar losgeld aan hem wordt opgelegd, zal hij losgeld voor zijn ziel geven, zoveel als zij hem opleggen. Als maar een zoon of dochter stoot, zullen zij volgens deze verordening aan hem doen. Als maar de stier een dienaar of jonge vrouw mag hoornen, zal hij dertig didrachmas van zilver geven aan hun heer, en de stier zal gestenigd worden. Als iemand een put opent of een put graaft, en deze niet bedekt, en daar valt een kalf of een ezel in, De heer van de put zal betalen; hij zal zilver geven aan hun heer, maar het gestorven dier zal van hem zijn. Als maar de stier van iemand de stier van de buurman stoot met de horens, en hij sterft, zullen zij de levende stier verkopen, en zij zullen het zilver ervan verdelen, en de gestorven stier zullen zij verdelen. Als maar bekend is gemaakt dat de stier stotend is van voor gisteren en van voor de derde dag, en zij hebben getuigd aan zijn heer, en hij verwijdert hem niet, zal hij een stier betalen in plaats van een stier, maar de gestorven stier zal voor hem zijn.

Als iemand een kalf of schaap steelt, en het slacht of verkoopt, zal hij vijf kalveren betalen in plaats van het kalf, en vier schapen in plaats van het schaap.

22

Als de dief echter bij het inbreken wordt gevonden en, geslagen zijnde, sterft, is er geen sprake van moord. Als de zon echter over hem oprijst, is hij schuldig en zal hij ter dood gebracht worden; maar als hij niets bezit, laat hem dan verkocht worden in plaats van de diefstal. Als het gestolen ding achtergelaten wordt en levend in zijn hand gevonden wordt, van ezel tot schaap, zal hij het dubbel betalen. Als iemand maar een veld of wijngaard laat begrazen, en hij zijn vee loslaat om een ander veld te laten begrazen, zal hij betalen uit zijn veld volgens zijn opbrengst, maar als hij het gehele veld laat begrazen, zal hij de beste dingen van zijn veld en de beste dingen van zijn wijngaard betalen. Maar als vuur, nadat het is uitgegaan, doornen vindt en dorsvloeren of aren of een vlakte verbrandt, zal degene die het vuur heeft aangestoken betalen.

Als iemand aan zijn naaste zilver of voorwerpen geeft om te bewaren, en het wordt gestolen uit het huis van de man, als de dief wordt gevonden, zal hij het dubbele betalen. Als de dief echter niet gevonden wordt, zal de heer des huizes voor God verschijnen en zweren dat hij waarlijk niet kwaad gehandeld heeft met betrekking tot het gehele pand van de naaste Volgens

elke gestelde beschuldiging van onrecht, betreffende een kalf, een lastdier, een schaap, een kledingstuk, en elk geclaimd verlies, wat het ook zou zijn, zal het oordeel van beiden voor God komen, en degene die door God schuldig bevonden wordt, zal het dubbele aan de naaste betalen. Als iemand aan de naaste een lastdier of kalf of schaap of enig vee geeft om te bewaken, en het wordt verpletterd of het sterft of gevangen genomen wordt, en niemand het weet, Een eed van God zal zijn tussen beide partijen, dat hij waarlijk niet kwaadaardig heeft gehandeld met betrekking tot het pand van de naaste, en aldus zal zijn heer het aanvaarden, en hij zal niet betalen. Als het maar van hem gestolen wordt, zal hij aan de heer betalen. Als het maar door wilde dieren verscheurd wordt, zal hij hem naar de prooi leiden en hij zal niet hoeven te betalen. Als iemand iets vraagt van zijn buurman, en het breekt of sterft of gevangen genomen wordt, terwijl de eigenaar er niet bij is, zal hij het vergoeden. Als de heer echter met hem is, zal hij niet betalen; als hij echter een gehuurde werker is, zal het voor hem in plaats van zijn loon zijn.

Als maar iemand een onverloofde maagd misleidt en met haar ligt, zal hij haar met een bruidsschat tot zijn vrouw maken. Als hij echter weigert en de vader van haar niet wenst haar aan hem als vrouw te geven, zal hij zilver betalen aan de vader volgens hoeveel de bruidsschat van de maagden is. Tovenaars zult u niet in leven houden. Ieder die met een dier slaapt, zult gij ter dood brengen. Degene die aan goden offert, zal door de dood worden vernietigd, behalve aan de Heer alleen.

En een vreemdeling zult u niet mishandelen, noch zult u hem onderdrukken, want u was vreemdelingen in het land Egypte. Jullie zullen geen enkele weduwe en wees mishandelen. Als jullie hen maar met kwaadheid mishandelen, en zij, nadat zij hebben uitgeroepen, tot mij roepen, zal ik aandachtig naar hun stem luisteren. en ik zal boos worden in woede, en ik zal jullie doden met het zwaard, en jullie vrouwen zullen weduwen zijn, en jullie kinderen wezen. Als je zilver leent aan de arme broeder bij jou, zul je hem niet onder druk zetten, je zult hem geen rente opleggen. Als je maar het kledingstuk van de naaste als pand neemt, zul je het hem vóór zonsondergang teruggeven, Want dit is zijn bedekking, alleen dit is het kledingstuk van zijn naaktheid, waarin zal hij slapen? Als hij dus tot mij roept, zal ik naar hem luisteren, want ik ben barmhartig. Goden zul je niet kwaadspreken, en een heerser van jouw volk zul je niet slecht bejegenen. Eerstelingen van je dorsvloer en wijnpers zul je niet uitstellen, de eerstgeborenen van je zonen zul je aan mij geven. Aldus zult gij doen met uw kalf en uw schaap en uw lastdier: zeven dagen zal het bij de moeder zijn, maar op de achtste dag zult gij het aan mij teruggeven. En heilige mannen zult u tot mij zijn, en vlees door beesten verscheurd zult u niet eten, werp het naar de hond weg.

23

U zult geen ijdel gerucht aannemen, u zult niet instemmen met de onrechtvaardige om een onrechtvaardig getuige te worden. U

zult niet met de meerderheid meegaan in slechtheid, u zult niet met de menigte samengevoegd worden om met de meerderen af te wijken, zodat het oordeel verdraaid wordt. En je zult geen medelijden hebben met een arme in het oordeel. Als je de os van jouw vijand of zijn lastdier dwalend tegenkomt, zul je het terugbrengen en aan hem teruggeven. Als je het lastdier van je vijand ziet, gevallen onder zijn lading, zul je er niet aan voorbijgaan, maar je zult het samen met hem oprichten.

Je zult het oordeel van een arme in zijn rechtszaak niet verdraaien. Van elk onrechtvaardig woord zul je je verwijderd houden, een onschuldige en rechtvaardige zul je niet doden, en je zult de goddeloze niet rechtvaardigen omwille van geschenken. En je zult geen geschenken aannemen, want de geschenken verblinden de ogen van zienden, en beschadigen rechtvaardige woorden. En een vreemdeling zullen jullie niet onderdrukken, want jullie weten de ziel van de vreemdeling, want jullie waren zelf vreemdelingen in het land Egypte. Zes jaren zul je jouw land bezaaien, en je zult de voortbrengselen ervan verzamelen. In het zevende jaar zul je vrijlating maken en je zult het vrijlaten, en de armen van jouw volk zullen eten, en het overgebleven zullen de wilde dieren eten; zo zul je doen met jouw wijngaard en met jouw olijfgaard. Zes dagen zul je jouw werk doen, maar de zevende dag is rust, zodat jouw os mag rusten en jouw lastdier, en zodat de zoon van jouw dienstmaagd en de vreemdeling verfrist mogen worden. Alles wat ik tot jullie gezegd heb, bewaakt, en de naam van andere goden zult jullie niet gedenken, noch zal die gehoord worden uit jullie mond.

Drie tijden van het jaar zult gij voor mij vieren. Het feest van de ongezuurde broden moet je houden, zeven dagen zul je ongezuurde broden eten, zoals ik jou gebood volgens de tijd van de maand van de nieuwe oogst, want daarin ben je uit Egypte gegaan, je zult niet met lege handen voor mij verschijnen. En je zult een feest van de oogst van de eerstelingen maken van je werken, die je zaait in je veld, en een feest van voltooiing bij het vertrek van het jaar bij de verzameling van je werken uit je veld. Drie keer per jaar zal al wat mannelijk is bij u gezien worden voor de Heer, uw God. Wanneer ik immers de volkeren van voor jouw aangezicht zal verdrijven en jouw grenzen zal vergroten, zul je niet op zuurdesem het bloed van mijn wierook offeren, noch zal het vet van mijn feest tot de morgen liggen. De eerstelingen van de eerste voortbrengselen van uw land zult u brengen in het huis van de Heer uw God, u zult geen lam koken in de melk van zijn moeder. En zie, ik zend mijn boodschapper voor uw aangezicht, opdat hij u behoede op de weg, opdat hij u binnenbrengt in het land dat ik voor u heb bereid. Let op jezelf en luister naar hem, en wees hem niet ongehoorzaam, want hij zal jou niet onthouden, want mijn naam rust op hem. Als jullie aandachtig naar mijn stem luisteren, en jij alles doet wat ik jou bevelen zal, en jullie mijn verbond bewaren, dan zullen jullie voor mij een bijzonder volk zijn uit alle volkeren, want de hele aarde is van mij, en jullie zullen voor mij een koninklijk priesterschap zijn, en een heilig volk. Deze woorden zul jij tot de zonen van Israël spreken: als jullie aandachtig naar mijn stem luisteren, en jullie alles doen wat ik jou zeggen zal, dan zal ik een vijand zijn van jouw vijanden, en ik zal mij verzetten tegen

jouw tegenstanders. Want mijn boodschapper zal jou leiden en zal jou brengen naar de Amoriet, en Hethiet, en Periziet, en Kanaäniet, en Girgasiet, en Heviet, en Jebusiet, en ik zal hen vernietigen. Je zult hun goden niet aanbidden, noch hen dienen, je zult niet handelen volgens hun werken, maar je zult ze volledig afbreken, en je zult hun zuilen volkomen verbrijzelen. En je zult de Heer, jouw God, dienen, en Ik zal jouw brood en jouw wijn en jouw water zegenen, en Ik zal ziekte van jullie afwenden. Niet zal er een onvruchtbare man zijn, noch een onvruchtbare vrouw op uw aarde; het getal van uw dagen vervullend, zal ik vervullen. En de vrees zal ik voor je uit zenden, en ik zal alle naties in paniek slaan waar jij binnentrekt, en ik zal al jouw vijanden tot ballingen maken. En ik zal de horzels vóór jou uitzenden, en je zult de Amorieten, de Hevieten, de Kanaänieten en de Hethieten van jou verdrijven. Ik zal hen niet in één jaar uitdrijven, opdat het land niet woest wordt en de wilde dieren van het land zich niet tegen jou vermenigvuldigen. Beetje bij beetje zal ik hen van jou verdrijven, totdat je toeneemt en het land erft. En ik zal jouw grenzen plaatsen van de Rode Zee tot de zee van de Filistijnen, en van de woestijn tot de grote rivier Eufraat, en ik zal de inwoners van het land in jullie handen overleveren, en ik zal hen van jou uitdrijven. Je zult geen overeenkomst maken met hen en geen verbond met hun goden. En zij zullen zich niet vestigen in uw land, opdat zij u niet tot zonde tegen mij brengen, want als u hun goden dient, zullen deze voor u een struikelblok zijn.

24

En Moses zei: Ga op naar de Heer, jij en Aaron, en Nadab, en Abiud, en zeventig van de oudsten van Israël, en zij zullen de Heer van verre aanbidden. En Mozes alleen zal naderen tot God, maar zij zullen niet naderen, en het volk zal niet met hen samen opgaan. Moses trad binnen en vertelde het volk alle woorden van God en de verordeningen. Al het volk antwoordde met één stem, zeggende: Alle woorden die de Heer sprak, zullen wij doen en wij zullen horen. En Mozes schreef alle woorden van de Heer, en Mozes stond 's morgens vroeg op en bouwde een altaar bij de berg, en twaalf stenen voor de twaalf stammen van Israël. En hij zond de jonge mannen van de zonen Israëls uit, en zij brachten brandoffers op, en zij offerden kalveren als vredeoffer aan God. Maar Mozes nam de helft van het bloed en goot het in menggekommen, en de helft van het bloed goot hij op het altaar. En nadat hij het boek van het verbond genomen had, las hij het voor in de oren van het volk, en zij zeiden: alles wat de Heer gesproken heeft, zullen wij doen en wij zullen horen. Maar Mozes nam het bloed, besprenkelde het volk, en zei: Zie het bloed van het verbond dat de Heer met jullie gesloten heeft betreffende al deze woorden.

En Mozes en Aaron, en Nadab, en Abiud, en zeventig van de raad van oudsten van Israël gingen op. En zij zagen de plaats waar de God van Israël stond, en wat onder zijn voeten was, als een werk van saffierbaksteen, en als de gedaante van het

uitspansel des hemels in reinheid. En van de uitverkorenen van Israël verging er niet één, en zij werden gezien op de plaats van God, en zij aten en dronken. En de Heer zei tegen Mozes: Ga naar Mij op naar de berg en blijf daar, en Ik zal jou de stenen tabletten geven, de wet en de geboden die Ik schreef om hun wet te geven. En Mozes en Jozua, die bij hem stond, stonden op en gingen op naar de berg van God. En zij zeiden tot de oudsten: Blijf hier stil, totdat wij tot jullie terugkeren, en zie, Aaron en Hur zijn bij jullie; als iemand een rechtszaak heeft, laat hen tot hen naderen. En Mozes en Jozua gingen de berg op, en de wolk bedekte de berg. En de glorie van God kwam neer op de berg Sinaï, en de wolk bedekte het zes dagen, en de Heer riep Mozes op de zevende dag uit het midden van de wolk. De vorm van de glorie van de Heer was als brandend vuur op de top van de berg, voor de zonen van Israël. En Mozes ging het midden van de wolk binnen en ging de berg op, en hij was daar op de berg veertig dagen en veertig nachten.

25

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Ik zei tot de zonen van Israël: neem eerstelingen van allen die het in hun hart goeddunkt, en jullie zullen mijn eerstelingen ontvangen. En dit zijn de eerstelingen die jullie van hen zullen ontvangen: goud, zilver en brons. en hyacint, en purper, en dubbel scharlaken, en gesponnen fijn linnen, en geitenharen, En huiden van rammen, rood geverfd, en hyacintblauwe huiden, en onvergankelijk hout.

en stenen van Sardius, en stenen voor de gravering voor het schouderstuk, en voor het lange gewaad. En je zult voor mij een heiligdom maken, en ik zal aan jullie verschijnen. En je zult voor mij maken volgens alles wat ik je toon op de berg, het voorbeeld van de tabernakel en het voorbeeld van al haar voorwerpen, zo zul je het maken. En je zult een ark des getuigenisses maken uit onvergankelijk hout, twee en een halve el de lengte, en anderhalve el de breedte, en anderhalve el de hoogte. En je zult het overtrekken met zuiver goud, van binnen en van buiten zult je het overtrekken, en je zult hieraan rondom gouden gedraaide lijstwerk maken. En je zult voor deze vier gouden ringen maken en je zult ze plaatsen op de vier zijden: twee ringen op de ene zijde en twee ringen op de tweede zijde. Je zult stokken maken van onvergankelijk hout, en je zult hen met goud overtrekken, En je zult de staven in de ringen aan de zijden van de ark brengen, om de ark daarmee te dragen. In de ringen van de ark zullen de staven onbewogen blijven. En je zult de getuigenissen die ik je zal geven in de ark leggen. En je zult een verzoendeksel maken, een bedekking van zuiver goud, twee en een halve el de lengte, en anderhalve el de breedte. En je zult twee cherubim van gehamerd goud maken, en je zult hen aan beide zijden van het verzoendeksel plaatsen. Er zal één cherub gemaakt worden uit deze zijde, en één cherub uit de tweede zijde van het verzoendeksel, en je zult de twee cherubijnen maken op de twee zijden. De cherubim zullen hun vleugels van boven uitstrekken, overschaduwend met hun vleugels over het verzoendeksel, en hun gezichten naar elkaar toe; naar het verzoendeksel zullen de gezichten van de cherubim gericht zijn. En je zult het

verzoendeksel op de ark van bovenaf plaatsen, en in de ark zul je de getuigenissen leggen, die ik aan jou zal geven. En Ik zal Mij aan u bekend maken van daar, en Ik zal tot u spreken van boven het verzoendeksel, tussen de twee cherubim die op de ark van de getuigenis zijn, en volgens alles wat Ik u beveel aangaande de zonen van Israël. En je zult een gouden tafel maken van zuiver goud, twee ellen de lengte, en een el de breedte, en anderhalf el de hoogte. En je zult hieraan gedraaid gouden lijstwerk rondom maken, en je zult hieraan een rand van een handbreedte rondom maken,

En je zult gedraaid lijstwerk maken rondom de kroon. En je zult vier gouden ringen maken, en je zult de vier ringen op de vier delen van de voeten ervan plaatsen bij de rand. En de ringen zullen dienen als houders voor de draagstokken, zodat men daarmee de tafel kan dragen. En je zult de stokken maken uit onvergankelijk hout, en je zult hen overtrekken met rein goud, en de tafel zal ermee worden gedragen. En je zult de schalen ervan maken, en de wierookvaten, en de plengofferbekkens, en de bekers waarin je zult plengen; uit zuiver goud zult je ze maken. En je zult op de tafel broden van aanwezigheid voor mij voortdurend plaatsen.

En je zult een lampstandaard maken uit puur goud, gehamerd zul je de lampstandaard maken; de schacht ervan, en de takken, en de kommen, en de knoppen, en de lelies zullen ervan zijn. Zes takken echter, gaande uit de zijden, drie takken van de kandelaar uit de ene zijde ervan, en drie takken van de

kandelaar uit de tweede zijde. En drie kommen gegraveerd in amandelvorm, in de ene tak een kom en een lelie, zo ook in de zes takken die uitgaan uit de kandelaar. En in de kandelaar vier gegraveerde amandelvormige kommen, in de ene tak knoppen, en de lelies ervan. De knop bij de twee buizen ervan, en een knop bij de vier buizen ervan, zo voor de zes buizen die uitgaan uit de kandelaar, en in de kandelaar vier kommen gegraveerd in amandelvorm. De knopen en de takken daaruit laten zij zijn, geheel gedreven werk uit één zuiver goud. En je zult de zeven lampen ervan maken, en je zult de lampen plaatsen, en zij zullen schijnen vanuit het ene gezicht. En de wierookvat ervan en de voetstukken ervan zult gij uit zuiver goud maken. Al deze vaten wogen een talent zuiver goud. Zie, je zult het maken volgens de vorm die aan jou op de berg getoond is.

26

En de tent zul je maken van tien gordijnen uit gedraaid fijn linnen, en blauw, en purper, en gedraaid scharlaken, met cherubim in geweven werk zul je ze maken. Lengte van het gordijn, het ene, achtentwintig el, en breedte vier el zal het gordijn, het ene, zijn; dezelfde maat zal voor alle gordijnen zijn. Vijf gordijnen zullen aan elkaar vastgemaakt zijn, de ene aan de andere, en vijf gordijnen zullen samengevoegd zijn, de ene aan de andere. En je zult voor hen blauwe lussen maken op de rand van het ene gordijn, aan het ene deel bij de samenvoeging, en aldus zul je doen op de rand van het buitenste gordijn bij de

tweede samenvoeging. Vijftig lussen zul je maken aan het ene gordijn, en vijftig lussen zul je maken aan het deel van het gordijn bij de samenvoeging van de tweede, tegenover elkaar vallend, elk tegen elkaar. En je zult vijftig gouden ringen maken, en je zult de gordijnen aan elkaar voegen met de ringen, en de tent zal één zijn. En je zult harige huiden maken als bedekking op de tent; elf huiden zul je maken. De lengte van de ene huid is dertig ellen, en de breedte van de ene huid is vier ellen; dezelfde maat zal gelden voor de elf huiden. En je zult de vijf huiden samenvoegen, en de zes huiden samenvoegen, en je zult de zesde huid dubbelvouwen aan de voorzijde van de tent. En je zult vijftig lussen maken op de rand van het ene gordijn, het middelste bij de samenvoeging, en vijftig lussen zul je maken op de rand van het samenvoegende tweede gordijn.

En je zult vijftig bronzen ringen maken, en je zult de ringen aan de lussen samenvoegen, en je zult de huiden samenvoegen, en het zal één zijn. En je zult het overtollige van de huiden van de tent eronder plaatsen, de helft van de overgebleven huid zul je bedekken bij het overtollige van de huiden van de tent, je zult het achter de tent bedekken. Een el aan deze kant en een el aan die kant van het overstekende van de huiden, van de lengte van de huiden van de tent, zal bedekkend zijn over de zijden van de tent aan beide kanten, opdat het bedekt. En je zult een bedekking maken voor de tent van huiden van rammen, rood geverfd, en bedekkingen van hyacint blauwe huiden van boven.

En je zult pilaren van de tent maken uit onvergankelijk hout.

Tien cubits zult gij de ene pilaar maken, en anderhalve cubit de breedte van de ene pilaar. Twee tenons aan de ene pilaar, corresponderend met elkaar, zo zul je maken voor alle pilaren van de tent. En je zult pilaren maken voor de tent, twintig pilaren aan de zijde naar het Noorden. En veertig zilveren voetstukken zult u maken voor de twintig pilaren, twee voetstukken voor de ene pilaar aan beide zijden ervan, en twee voetstukken voor de ene pilaar aan beide zijden ervan. En de tweede zijde naar het zuiden, twintig pilaren, en veertig zilveren bases van hen, twee bases voor de ene pilaar aan beide zijn delen, en twee bases voor de ene pilaar aan beide zijn delen. En aan de achterkant van de tent, aan het deel naar de zee toe, zul je zes pilaren maken. En je zult twee pilaren maken op de hoeken van de tent aan de achterkant. En het zal van beneden gelijk zijn; volgens hetzelfde zullen zij gelijk zijn van de hoofden tot één samenkomst. Zo zult gij maken aan beide de twee hoeken: laat hen gelijk zijn. En er zullen acht pilaren zijn, en hun bases zilveren zestien, twee bases voor de ene pilaar aan beide kanten ervan, en twee bases voor de ene pilaar. En je zult grendels maken uit onvergankelijk hout, vijf aan de ene pilaar uit het ene deel van de tent, En vijf grendels voor de pilaar aan de ene zijde van de tent, de tweede, en vijf grendels voor de pilaar aan de achterste zijde van de tent, naar de zee toe. En de middelste staaf tussen de pilaren moet zich uitstrekken van de ene zijde naar de andere zijde. En de pilaren zult u overtrekken met goud, en de ringen zult u maken van goud, waarin u de staven zult brengen, en u zult de staven overtrekken met goud. En je zult de tent oprichten volgens de vorm die aan jou op de

berg getoond is.

En je zult een gordijn maken uit blauw, en purper, en gesponnen scharlaken, en geweven fijn linnen; als geweven werk zul je het maken met cherubim. En je zult het plaatsen op vier onvergankelijke pilaren bekleed met goud, en hun kapitelen zullen gouden zijn, en hun vier basissen zilveren. En je zult het voorhangsel op de pilaren plaatsen, en je zult daar binnen het voorhangsel de ark van het getuigenis brengen, en het voorhangsel zal voor jullie scheiden tussen het heilige en tussen het heilige der heiligen. En je zult de ark van het getuigenis met het voorhangsel bedekken in het heilige der heiligen. En je zult de tafel buiten het voorhangsel plaatsen, en de kandelaar tegenover de tafel op het deel van de tent naar het Zuiden, en de tafel zul je plaatsen op het deel van de tent naar het Noorden. En je zult een bedekking maken voor de deur van de tent, uit blauw en purper en scharlaken gesponnen garen, en gedraaid fijn linnen, het werk van een borduurder. En je zult voor het gordijn vijf pilaren maken, en je zult hen met goud bedekken, en hun kapitelen zullen gouden zijn, en je zult voor hen vijf bronzen basissen gieten.

27

En je zult een altaar maken uit onvergankelijk hout, vijf ellen de lengte, en vijf ellen de breedte, vierkant zal het altaar zijn, en drie ellen de hoogte ervan. En je zult de hoorns maken op de

vier hoeken, de hoorns zullen uit het zijn, en je zult ze bedekken met brons. En je zult een rand voor het altaar maken, en zijn bedekking, en zijn schalen, en zijn vleeshaken, en zijn wierookvat; al zijn vaten zul je van brons maken. En je zult voor hem een rooster maken van genetwerkt werk, van brons, en je zult aan het rooster vier bronzen ringen maken onder de vier zijden. En je zult hen onder het rooster van het altaar van beneden plaatsen, en het rooster zal reiken tot de helft van het altaar. En je zult voor het altaar staven maken uit onvergankelijk hout, en je zult hen met brons overtrekken. En je zult de stokken in de ringen brengen, en laat de stokken aan de zijden van het altaar zijn bij het dragen ervan. Hol en naadloos zult gij het maken, volgens hetgeen aan u op de berg getoond is, zo zult gij het maken. En je zult een hof maken voor de tent, aan de zijde naar het Zuiden gordijnen van de hof uit gedraaid fijn linnen, lengte honderd ellen aan de ene zijde. En de pilaren daarvan waren twintig, en de bases daarvan waren twintig bronzen, en de ringen daarvan en de houders waren zilveren. Aldus aan de zijde naar het oosten: gordijnen van honderd ellen lengte, en hun pilaren twintig, en hun voetstukken twintig van brons, en de ringen en de haken van de pilaren, en hun voetstukken bedekt met zilver. De breedte van de voorhof aan de zeezijde: gordijnen van vijftig ellen, hun pilaren tien, en hun voetstukken tien. En de breedte van het hof naar het zuiden: gordijnen van vijftig ellen, hun pilaren tien, en hun basissen tien. En vijftien ellen was de hoogte van de gordijnen aan de ene zijde, hun pilaren drie, en hun basissen drie. En de tweede zijde: vijftien ellen de hoogte van de gordijnen, hun pilaren drie en hun

basissen drie. En voor de poort van de voorhof een bedekking van twintig ellen hoog, van blauw, en purper, en scharlaken gesponnen garen, en fijn getwijnde linnen met borduurwerk, hun pilaren vier, en hun voetstukken vier. Alle pilaren van de hof rondom waren bekleed met zilver, en hun kapitelen waren van zilver, en hun basissen waren van brons. De lengte van de hof was honderd op honderd, en de breedte vijftig op vijftig, en de hoogte vijf ellen van gedraaid fijn linnen, en hun basissen waren van brons. En alle constructie en alle gereedschappen en de pinnen van de hof waren van brons.

En u, beveel de zonen van Israël dat zij tot u olie uit olijven nemen, ongeperst, rein en gestampt, om licht te branden, opdat de lamp voortdurend moge branden. In de tent van de getuigenis, buiten het voorhangsel van het verbond, zal Aaron en zijn zonen het branden van avond tot morgen, voor de Heer, een eeuwige verordening voor uw generaties, van de zonen van Israël.

28

En jij, breng tot jezelf Aaron, jouw broeder, en zijn zonen uit de zonen van Israël, om mij te dienen als priesters: Aaron, Nadab, Abiud, Eleazar en Ithamar, de zonen van Aaron. En je zult een heilig gewaad maken voor Aaron, jouw broer, tot eer en glorie. En spreek jij tot allen die wijs van geest zijn, die ik gevuld heb met de geest van wijsheid en inzicht, en zij zullen het heilige

gewaad van Aäron maken voor het heilige, waarin hij mij als priester zal dienen. En dit zijn de gewaden die zij zullen maken: de borstplaat, en het schouderstuk, en het lange gewaad, en een geweven tuniek, en een tulband, en een gordel, en zij zullen heilige gewaden maken voor Aäron en zijn zonen om voor mij als priester te dienen. En zij zullen het goud, de hyacint, het purper, het scharlaken en het fijn linnen nemen. En zij zullen het schouderstuk maken uit gedraaid fijn linnen, geweven werk van een borduurder. Twee verbindende schouderstukken zullen aan hem zijn, het ene aan het andere, aan de twee delen bevestigd. En de stof van de schouderstukken die erop is, zal volgens de maakwijze daarvan zijn van puur goud, en blauw, en purper, en gesponnen scharlaken, en gedraaid fijn linnen. En je zult de twee stenen nemen, smaragden stenen, en je zult daarop de namen van de zonen van Israël graveren. Zes namen op de ene steen, en de zes overgebleven namen op de tweede steen volgens hun geboorten. Werk van steenbewerkingskunst, een gegraveerd zegelbeeld zul je in de twee stenen graveren op de namen van de zonen van Israël. En u zult de twee stenen op de schouders van de efod plaatsen, stenen van gedachtenis zijn zij voor de zonen Israëls, en Aäron zal de namen van de zonen Israëls voor de Heer op zijn twee schouders dragen, als gedachtenis betreffende hen. En je zult schouderstukken maken uit puur goud. En je zult twee gefranste kettingen maken uit puur goud, verweven in bloemen, werk van vlechting, en je zult de gevlochten gefranste kettingen plaatsen op de schouderstukken, volgens hun schouderstukken aan de voorkanten.

En je zult een borstplaat van de oordelen maken, geborduurde werk, volgens het ritme van de efod zul je het maken uit goud, en blauw, en purper, en gesponnen scharlaken, en gesponnen fijn linnen. Je zult het vierkant maken, het zal dubbel zijn, een span de lengte ervan, en een span de breedte. En je zult in het een stof weven die bezet is met stenen in vier rijen; een rij van stenen zal zijn: sardius, topaas en smaragd, de eerste rij. En de tweede rij: karbonkel, saffier en jaspis. En de derde rij: ligurium, agaat, amethist. En de vierde rij: chrysoliet, beryl en onyx, omhuld met goud, samengebonden in goud, laten ze zijn volgens hun rij. En laat de stenen zijn uit de namen van de twaalf zonen van Israël volgens hun namen, graveringen van zegels, elk volgens de naam, laat ze zijn voor de twaalf stammen. En je zult op het borstschild gevlochten koorden maken, een ketting-achtig werk van puur goud. En Aaron zal de namen van de zonen van Israel op de borstplaat van het oordeel op de borst dragen, wanneer hij het heiligdom binnengaat, als een gedachtenis voor God. En je zult de manifestatie en de waarheid op de borstplaat van het oordeel plaatsen, en het zal op de borst van Aäron zijn, wanneer hij het heilige binnengaat voor de Heer, en Aäron zal de oordelen van de zonen van Israël voortdurend op de borst voor de Heer dragen. En je zult een lang onderkleed maken, geheel blauw. En de opening zal uit zijn midden zijn, met een rand rondom de opening, geweven werk, de samenvoeging samen geweven eruit, zodat het niet scheurt. En je zult maken aan de zoom van de tuniek van beneden, als van een bloeiende granaatappel, kleine granaatappels uit blauw en purper en scharlaken gesponnen en fijn linnen gedraaid, aan de zoom van

de tuniek rondom, dezelfde vorm gouden kleine granaatappels en bellen tussen deze rondom. Naast een gouden granaatappel een dodona, en bloemwerk op de zoom van de tuniek rondom, En Aaron zal hoorbaar zijn wanneer hij dient, zijn stem wanneer hij het heilige binnengaat voor de Heer, en wanneer hij naar buiten gaat, opdat hij niet sterft. En je zult een zuivere gouden plaat maken, en je zult erin graveren als een zegelgravering: Heiligdom van de Heer. En je zult het op gedraaid blauw plaatsen, en het zal op de tulband zijn, aan de voorkant van de tulband zal het zijn. En het zal zijn op het voorhoofd van Aäron, en Aäron zal de zonden van de heilige dingen wegnemen, zoveel als de zonen van Israël zouden heiligen van elke gave van hun heilige dingen, en het zal voortdurend op het voorhoofd van Aäron zijn, aanvaardbaar voor hen voor de Heer.

En de versierde tunieken van fijn linnen, en je zult een tulband van fijn linnen maken, en een gordel zult je maken, geborduurde werk. En voor de zonen van Aäron zult u tunieken en gordels maken, en tulbanden zult u voor hen maken tot eer en glorie. En je zult hen bekleden, Aaron je broeder en zijn zonen met hem, en je zult hen zalven en hun handen vullen en hen heiligen, opdat zij als priesters tot mij mogen dienen. En je zult voor hen linnen beenkledingstukken maken om de naaktheid van hun lichaam te bedekken; van de lendenen tot de dijen zal het reiken. En Aaron zal hen hebben, en zijn zonen, wanneer zij binnengaan in de tent van de getuigenis, of wanneer zij naderen om te dienen bij het altaar van het heilige,

en zij zullen niet zonde op zichzelf brengen, opdat zij niet sterven, een eeuwige wet voor hem en voor zijn zaad met hem.

29

En dit zijn de dingen die je voor hen zult doen: je zult hen heiligen, zodat zij voor mij als priesters zullen dienen. Je zult één kalf van de runderen nemen, en twee rammen zonder smet, en ongezuurde broden gekneed in olie, en ongezuurde platte koeken gezalfd in olie, van fijn tarwemeel zult gij ze maken. En je zult hen op één mand plaatsen, en je zult hen op de mand brengen, en het kalf, en de twee rammen. En Aaron en zijn zonen zult gij brengen naar de deur van de tent der getuigenis, en gij zult hen wassen met water. En nadat je de gewaden hebt genomen, zul je Aaron, jouw broeder, bekleden met de lange tuniek, en het schouderstuk, en de borstplaat, en je zult de borstplaat aan het schouderstuk voor hem vasthechten. En je zult de tulband op zijn hoofd plaatsen, en je zult de heilige plaat op de tulband plaatsen. En je zult de zalfolie nemen en die op zijn hoofd gieten, en je zult hem zalven. En zijn zonen zult u brengen, en u zult hen met tunieken kleden. En je zult hen met de gordels omgorden, en je zult hun de tulbanden omplaatsen, en het priesterschap zal voor mij aan hen zijn tot in eeuwigheid, en je zult de handen van Aaron wijden, en de handen van zijn zonen. En je zult het kalf brengen naar de deur van de tent van de getuigenis, en Aäron en zijn zonen zullen hun handen leggen op het hoofd van het kalf, voor de Heer, bij de deur van de tent

van de getuigenis. En je zult het kalf slachten voor de Heer, bij de deuren van de tent der getuigenis. En je zult nemen van het bloed van het kalf, en je zult het plaatsen op de horens van het altaar met je vinger, maar al het overgebleven bloed zult je uitgieten bij de basis van het altaar. En je zult al het vet dat op de buik is nemen, en de lob van de lever, en de twee nieren, en het vet dat op hen is, en je zult het op het altaar plaatsen. Het vlees van de kalf maar, en de huid, en de mest zult gij met vuur verbranden buiten het kamp, want het is een zondeoffer.

En u zult de ene ram nemen, en Aäron en zijn zonen zullen hun handen op het hoofd van de ram leggen. En je zult hem slachten, en het bloed genomen hebbende, zult je het rondom naar het altaar uitgieten. En de ram zult u in tweeën snijden volgens de ledematen, en u zult de ingewanden en de voeten met water wassen, en u zult ze op de stukken leggen met het hoofd. En je zult de gehele ram op het altaar offeren, een brandoffer aan de Heer tot een geur van welriekendheid, het is reukwerk aan de Heer. En je zult de tweede ram nemen, en Aäron en zijn zonen zullen hun handen op het hoofd van de ram leggen. En je zult hem slachten, en je zult van zijn bloed nemen, en je zult het plaatsen op de lob van Aärons rechteroor, en op de tip van de rechterhand, en op de tip van de rechtervoet, en op de lobben van de rechteroren van zijn zonen, en op de tippen van hun rechterhanden, en op de tippen van hun rechtervoeten. En je zult nemen van het bloed van het altaar en van de zalfolie, en je zult sprenkelen op Aäron en op zijn gewaad, en op zijn zonen en op de gewaden van zijn zonen met hem, en hij zal geheiligd

worden en zijn gewaad, en zijn zonen en de gewaden van zijn zonen met hem. Maar het bloed van de ram zul je rondom het altaar uitgieten. En je zult van de ram zijn vet nemen, en het vet dat de buik bedekt, en de kwab van de lever, en de twee nieren, en het vet dat op hen is, en de rechterarm, want dit is de voltooiing. En één brood met olie, en één koek uit de mand met het ongezuurde brood dat voor de Heer geplaatst was. En je zult alles op de handen van Aaron plaatsen en op de handen van zijn zonen, en je zult hen afzonderen als een afzonderingsoffer voor de Heer. En je zult ze uit hun handen nemen, en je zult ze offeren op het altaar van het brandoffer tot een geur van welriekendheid voor de Heer; het is een offer voor de Heer. En je zult het borstplaat nemen van de ram van de wijding, die van Aäron is, en je zult het afzonderen als een afzonderingsoffer voor de Heer, en het zal jouw deel zijn. En je zult de borst van de bijdrage heiligen, en de arm van de wegneming, die is afgescheiden en die is weggenomen van de ram van de wijding van Aäron en van zijn zonen. En het zal voor Aäron en zijn zonen een eeuwige verordening zijn van de zonen Israëls, want dit is een hefoffer, en een hefoffer zal het zijn van de zonen Israëls, van de dankoffers van de zonen Israëls, een hefoffer voor de Heer.

En het gewaad van de heilige, dat van Aäron is, zal voor zijn zonen na hem zijn, om hen daarin te zalven en hun handen te wijden. Zeven dagen zal de priester die in zijn plaats komt uit zijn zonen ze aandoen, die de tent van het getuigenis zal binnengaan om te dienen in het heiligdom. En je zult de ram

van de voltooiing nemen, en je zult het vlees koken op een heilige plaats. En Aaron en zijn zonen zullen het vlees van de ram eten, en de broden die in de mand zijn, bij de deuren van de tent der getuigenis. Zij zullen ze eten, waarmee zij geheiligd werden, om hun handen te voltooien en hen te heiligen, en een vreemdeling zal er niet van eten, want ze zijn heilig. Als er maar iets zou worden achtergelaten van het vlees van de offers van de wijding en van de broden tot de morgen, zul je het overgebleven met vuur verbranden; het zal niet worden gegeten, want het is heilig.

En je zult met Aaron en zijn zonen dus handelen volgens alles wat ik jou gebood, zeven dagen zul je hun handen wijden. En het kalf van de zonde zult u maken op de dag van de reiniging, en u zult het altaar reinigen bij het heiligen ervan, en u zult het zalven om het te heiligen. Zeven dagen zult gij het altaar reinigen en het heiligen, en het altaar zal heilig der heiligen zijn, ieder die het altaar aanraakt zal geheiligd worden. En dit zijn de dingen die je op het altaar zult maken: twee jaaroud onberispelijke lammeren per dag op het altaar, voortdurend, een voortdurend offer.

Het ene lam zult u 's morgens maken, en het tweede lam zult u 's avonds maken. En een tiende van fijne bloem gemengd met olie, een vierde van de hin geslagen, en een plengoffer van een vierde van de hin wijn voor het ene lam. En het tweede lam zult gij bereiden in de avond, volgens het ochtendobffer en volgens zijn plengoffer, zult gij het maken tot een geur van

welriekendheid, een offergave voor de Heer. Een voortdurend offer voor jullie generaties, bij de deur van de tent van het getuigenis voor de Heer, waar ik mij aan jou bekend zal maken van daaruit, om tot jou te spreken. En ik zal daar een ontmoeting vaststellen met de zonen van Israël, en ik zal geheiligd worden in mijn glorie. En ik zal de tent van het getuigenis en het altaar heiligen, en Aaron en zijn zonen zal ik heiligen om mij als priesters te dienen. En ik zal aangeroepen worden onder de zonen van Israël, en ik zal hun God zijn. En zij zullen weten dat ik de Heer hun God ben, die hen uit het land Egypte geleid heeft, om bij hen aangeroepen te worden en hun God te zijn.

30

En je zult een altaar van wierook maken uit onvergankelijk hout. En u zult het maken: een el de lengte en een el de breedte, vierkant zal het zijn, en twee ellen de hoogte; uit het zullen de hoorns ervan zijn. En je zult zijn rooster, zijn muren rondom en zijn hoorns overtrekken met puur goud, en je zult voor hem een gedraaide gouden kroon rondom maken. En je zult twee reine gouden ringen maken onder zijn gedraaide rand, aan de twee zijden zul je ze maken aan de twee kanten, en zij zullen houders zijn voor de stokken, zodat men het daarmee kan dragen. En je zult staven maken uit onvergankelijk hout, en je zult ze met goud overtrekken. En je zult het plaatsen tegenover het voorhangsel dat zich bevindt op de ark van de getuigenissen,

waarin ik mij aan jou bekend zal maken van daaruit. En Aäron zal daarop fijne samengestelde wierook branden, elke morgen wanneer hij de lampen onderhoudt, zal hij daarop wierook branden. En wanneer Aaron de lampen laat ontsteekt, zal hij wierook daarop branden. Voortdurende wierook, altijd voor de Heer, voor hun generaties. En hij zal geen andere wierook erop brengen, geen offering, geen offer, en je zal geen plengoffer erop gieten. En Aäron zal eenmaal per jaar verzoening doen op de horens ervan met het bloed van de reiniging; hij zal het reinigen voor hun generaties, het is het heiligste der heilige dingen voor de Heer.

En de Heer sprak tot Moses en zei, Als je de telling van de zonen Israëls neemt bij hun inspectie, dan zullen zij elk een losgeld voor zijn ziel aan de Heer geven, en er zal geen val onder hen zijn bij hun inspectie. En dit is wat zij zullen geven, allen die de inspectie passeren: de helft van de didrachma, die is volgens de heilige didrachma, twintig obolen per didrachma, en de helft van de didrachma is een bijdrage aan de Heer. Allen die de monstering ondergaan vanaf twintig jaar en ouder, zullen de bijdrage aan de Heer geven. De rijke zal niet meer toevoegen, en de arme zal niet minder geven dan de helft van de didrachma bij het geven van de bijdrage aan de Heer, om verzoening te doen voor jullie zielen. En u zult het zilver van de bijdrage van de zonen Israëls nemen, en u zult het geven voor de dienst van de tent der getuigenis, en het zal voor de zonen Israëls een gedenkteken zijn voor de Heer, om verzoening te doen voor uw zielen. En de Heer sprak tot Mozes en zei, Maak een bronzen

bekken, en een bronzen basis daarvoor, om te wassen, en je zult het plaatsen tussen de tent van de getuigenis en het altaar, en je zult water erin gieten. En Aaron en zijn zonen zullen daaruit hun handen en hun voeten met water wassen. Wanneer zij de tent van de getuigenis binnengaan, zullen zij zich met water wassen, en zij zullen niet sterven, wanneer zij tot het altaar naderen om te dienen en de brandoffers aan de Heer op te offeren. Zij zullen hun handen en voeten met water wassen, wanneer zij de tent van het getuigenis binnengaan, zij zullen zich met water wassen, opdat zij niet sterven, en het zal voor hen een eeuwige verordening zijn, voor hem en zijn generaties na hem. En de Heer sprak tot Mozes en zei, En jij, neem specerijen: de bloem van uitgekozen mirre, vijfhonderd sikkels, en van geurige kaneel de helft hiervan, tweehonderd vijftig, en van geurig riet tweehonderd vijftig, en van iris vijfhonderd sikkels van het heilige, en olie uit olijven een hin. En je zult het maken tot een heilige zalfingsolie, een geparfumeerde zalf naar de kunst van de parfumeur, het zal een heilige zalfingsolie zijn. En je zult daarmee de tent van de getuigenis zalven, en de ark van de tent van de getuigenis, en al haar voorwerpen, en de kandelaar en al haar toebehoren, en het reukofferaltaar en het altaar van de brandoffers en al zijn vaten, en de tafel en al haar vaten, en de wasbak. En je zult hen heiligen, en het zal heilig zijn van de heilige dingen; ieder die hen aanraakt, zal geheiligd worden. En u zult Aäron en zijn zonen zalven, en u zult hen heiligen om Mij als priesters te dienen. En tot de zonen van Israël zult u spreken, zeggende: heilige zalfingsolie zal dit voor u zijn in uw generaties. Op het vlees van een mens zal het niet

gezalfd worden, en volgens deze samenstelling zult u niet evenzo voor uzelf maken, het is heilig, en het zal voor u een heiligdom zijn. Wie evenzo doet, en wie daarvan aan een vreemdeling geeft, zal uit zijn volk worden vernietigd.

En de Heer zei tot Mozes: neem voor jezelf specerijen, mirre, onycha, galbanum van aangename geur en doorzichtige wierook, in gelijke delen. En zij zullen daarin geparfumeerde wierook maken, het werk van een parfumeur, gemengd, rein, een heilig werk. En je zult hieruit iets fijns slaan, en je zult het plaatsen tegenover de getuigenissen in de tent van de getuigenis, vanwaar ik mij aan jou bekend zal maken vandaar; heilig der heilige dingen zal de wierook voor jullie zijn. Volgens deze samenstelling zult u niet voor uzelf maken; het zal voor u heilig zijn voor de Heer. Wie het evenzo zou maken om eraan te ruiken, zal vergaan uit zijn volk.

31

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Zie, ik heb bij name geroepen Bezaleël, de zoon van Uri, de zoon van Hur, uit de stam van Juda. En ik vulde hem met goddelijke geest van wijsheid en verstand en kennis, om in elk werk te denken, en te ontwerpen, het goud te bewerken, en het zilver, en het brons, en de hyacint, en het purper, en het gesponnen scharlaken, En de steenbewerking, en in de timmerwerken van het hout, om te werken volgens alle werken. En ik gaf hem en Eliab, de zoon van Ahisamach, uit de

stam Dan, en aan elk verstandig hart heb ik verstand gegeven En zij zullen alle dingen maken die ik jou geboden heb: de tent van de getuigenis, en de ark van het verbond, en het verzoendeksel daarop, en de inrichting van de tent. en de altaren, en de tafel en al haar voorwerpen, en de reine kandelaar en al haar voorwerpen en het bekken en zijn basis, en de gewaden voor de bediening van Aaron, en de gewaden van zijn zonen om mij als priesters te dienen, en de zalfolie, en de wierook van de heilige samenstelling, volgens alles wat ik jou geboden heb, zullen zij maken.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, En u, beveel de zonen Israëls, zeggende: Ziet, en mijn sabbatten zult u bewaren. Het is een teken tussen mij en u voor uw generaties, opdat u weet dat ik de Heer ben die u heiligt. En jullie zullen de sabbatten bewaren, omdat dit heilig is voor de Heer tot jullie; wie het ontheiligt, zal met de dood gedood worden; ieder die er werk op zal doen, die ziel zal uitgeroeid worden uit het midden van zijn volk. Zes dagen zult gij werken verrichten, maar de zevende dag is sabbat, een heilige rust voor de Heer; ieder die werk verricht op de zevende dag zal ter dood gebracht worden. En de zonen van Israël zullen de sabbatten bewaren, om ze te onderhouden voor hun geslachten, Een eeuwig Verbond tussen mij en de zonen van Israël, het is een eeuwig teken bij mij, omdat de Heer in zes dagen de hemel en de aarde maakte, en op de zevende dag rustte en ophield. En Hij gaf aan Mozes, toen Hij ophield met tot hem te spreken op de berg Sinaï, de twee tabletten van de getuigenis, stenen tabletten beschreven met de vinger van God.

32

En toen het volk zag dat Mozes vertraagd had om van de berg af te dalen, kwam het volk samen bij Aäron, en zij zeiden tot hem: sta op en maak ons goden die ons zullen voorgaan, want deze Mozes, de mens die ons uit het land Egypte heeft geleid, wij weten niet wat er met hem geworden is. En Aaron zegt tot hen: Verwijder de gouden oorbellen uit de oren van uw vrouwen en dochters, en breng ze tot mij. En al het volk nam de gouden oorbellen uit hun oren af en bracht ze naar Aaron. En hij ontving het uit hun handen, en vormde het met de stift, en maakte het tot een gegoten kalf en zei: Deze zijn uw goden, Israël, die u uit het land Egypte hebben opgebracht. En toen Aaron het zag, bouwde hij een altaar ervoor, en Aaron verkondigde: Morgen is er een feest voor de Heer. En na vroeg in de ochtend te zijn opgestaan de volgende dag, bracht hij brandoffers op en bracht hij een reddingsoffer, en het volk zat neer om te eten en te drinken, en zij stonden op om te spelen.

En de Heer sprak tot Moses en zei: ga met spoed, daal af van hier, want jouw volk heeft gezondigd, dat je uit het land Egypte hebt geleid. Zij zijn snel afgeweken van de weg die ik hun geboden heb, zij hebben voor zichzelf een kalf gemaakt, en hebben het aanbeden, en hebben eraan geofferd, en zij zeiden: Deze zijn uw goden, Israël, die u uit het land Egypte hebben opgevoerd. En laat mij nu toe, en vertoornd zijnde met woede tegen hen, zal ik hen vernietigen, en ik zal van jou een groot

volk maken. En Mozes smeekte voor de Heer, de God, en zei: Waarom, Heer, is uw toorn en woede gericht op uw volk, dat u uit het land Egypte hebt geleid met grote kracht en met uw hoge arm? Laten de Egyptenaren niet ooit zeggen: Met slechtheid heeft hij hen uitgeleid om hen te doden in de bergen en om hen te vernietigen van de aarde. Stop met de toorn van uw woede, en word genadig over de slechtheid van uw volk, Hebbende Abraham, Isaac en Jacob herdacht, uw dienaren, aan wie u bij uzelf zwoer, en tot wie u sprak, zeggende: ik zal uw zaad vermenigvuldigen als de sterren van de hemel in menigte, en al dit land dat u zei te geven aan hen, en zij zullen het bezitten tot in eeuwigheid. En de Heer werd verzoend om zijn volk te bewaren.

En Mozes keerde terug en daalde af van de berg, en de twee stenen platen van de getuigenis waren in zijn handen, stenen platen die aan beide zijden ingeschreven waren, van hier en van daar waren zij beschreven. En de tabletten waren het werk van God, en het schrift was het schrift van God, gegraveerd in de tabletten. En Jozua, de stem van het volk horend die uitriep, zegt tot Mozes: Stem van oorlog in het kamp. En hij zegt: Het is niet de stem van hen die in kracht aanvoeren, noch de stem van hen die in vlucht aanvoeren, maar de stem van hen die in wijn aanvoeren hoor ik.

En toen hij het kamp naderde, zag hij het kalf en de dansen, en Mozes werd boos van woede en wierp de twee tabletten uit zijn handen en verbrijzelde ze bij de berg. En nadat hij het kalf had

genomen dat zij gemaakt hadden, verbrandde hij het in vuur, en vermaalde hij het fijn, en strooide hij het bij het water, en gaf het te drinken aan de zonen van Israël. En Mozes zei tot Aaron: Wat heeft dit volk jou gedaan, dat je een grote zonde over hen hebt gebracht? En Aaron zei tegen Moses: Wees niet boos, heer, want u weet de drift van dit volk. Zij zeggen immers tot mij: Maak voor ons goden die voor ons uit zullen gaan, want deze Mozes, de mens die ons uit Egypte heeft geleid, wij weten niet wat er met hem is gebeurd. En ik zei tot hen: als iemand gouden sieraden heeft, verwijder die, en zij gaven ze aan mij, en ik wierp ze in het vuur, en dit kalf kwam eruit. En toen Mozes zag dat het volk verstrooid was geworden, want Aaron had hen verstrooid tot vreugde van hun tegenstanders. Mozes stond bij de poort van het kamp en zei: Wie voor de Heer is, laat hij naar mij komen. Daarop kwamen alle zonen van Levi bij hem samen. En hij zegt tot hen: dit zegt de Heer, de God van Israël: plaats elk zijn eigen zwaard op zijn dij, en ga door en keer terug van poort naar poort door het kamp, en dood elk zijn broer, en elk zijn naaste, en elk zijn naaste. En de zonen van Levi deden zoals Mozes tot hen gesproken had, en er vielen uit het volk op die dag ongeveer drieduizend mannen. En Mozes zei tot hen: U hebt vandaag uw handen gevuld voor de Heer, ieder in zijn zoon of in zijn broeder, opdat u een zegen gegeven wordt.

En het gebeurde na de volgende dag dat Mozes tot het volk zei: jullie hebben een grote zonde gezondigd, en nu zal ik opgaan naar God, opdat ik verzoening doe aangaande jullie zonde. Mozes keerde terug naar de Heer en zei: Ik smeek u, Heer, dit

volk heeft een grote zonde begaan en zij hebben voor zichzelf gouden goden gemaakt. En nu, indien U inderdaad hun zonde vergeeft, vergeef dan, maar indien niet, wis mij dan uit Uw boek dat U geschreven hebt. En de Heer zei tot Mozes: als iemand voor mij gezondigd heeft, zal ik hen uit mijn boek uitwissen. Nu dan, ga, daal af, en leid dit volk naar de plaats die Ik tot u gezegd heb, zie, mijn engel zal voor uw aangezicht uitgaan, maar op de dag dat Ik bezoek doe, zal Ik hun zonde over hen brengen En de Heer sloeg het volk vanwege het maken van het kalf, dat Aaron gemaakt had.

33

En de Heer zei tot Mozes: ga voor, trek op van hier, jij en jouw volk, die jij uit het land Egypte hebt geleid, naar het land dat ik aan Abraham, en Isaak, en Jakob heb gezworen, zeggende: Aan jouw nageslacht zal ik het geven. En ik zal mijn boodschapper voor uw aangezicht meezenden, en hij zal de Amoriet, en de Hethiet, en de Periziet, en de Girgasiet, en de Heviet, en de Jebusiet, en de Kanaäniet uitdrijven. En ik zal jou brengen naar een land dat vloeit van melk en honing, want ik zal niet met jou meegaan, omdat jij een stijfnekking volk bent, opdat ik jou niet onderweg verteer. En toen de mensen dit slechte bericht hoorden, treurden zij in rouw. En de Heer zei tot de zonen van Israël: jullie zijn een stijfnekig volk, zie toe, anders zal ik een andere slag op jullie brengen en jullie verteren, nu daarom, verwijder de gewaden van jullie meningen en de wereld, en ik

zal jou tonen wat ik jou zal doen. En de zonen van Israël namen hun sieraden en de kledij af van de berg Horeb. En Mozes nam zijn tent en sloeg die op buiten het kamp, ver van het kamp, en zij werd geroepen Tent van Getuigenis, en het gebeurde dat allen die de Heer zochten naar de tent gingen die buiten het kamp was. Wanneer Mozes de tent buiten het kamp binnenging, stond al het volk te kijken, elk bij de deur van zijn tent, en zij observeerden Mozes totdat hij de tent binnenging. Zodra Moses de tent was binnengegaan, daalde de wolkenkolom neer en bleef staan bij de ingang van de tent, en sprak tot Moses, En hij sprak met Mozes. En al het volk zag de wolkkolom staan bij de deur van de tent, en al het volk stond op en aanbad, ieder bij de deur van zijn tent. En de Heer sprak tot Mozes, van aangezicht tot aangezicht, zoals iemand tot zijn eigen vriend spreekt, en hij keerde terug naar het kamp, maar de dienaar Jozua, zoon van Nun, een jongeman, ging niet uit de tent.

En Mozes zei tot de Heer: Zie, U zegt tot mij: Breng dit volk op, maar U hebt mij niet getoond wie U met mij zult zenden, terwijl U tot mij hebt gezegd: Ik ken u boven allen, en u hebt gunst bij mij. Als ik daarom gunst heb gevonden voor jouw aangezicht, toon mij dan jezelf duidelijk, opdat ik jou mag zien, zodat ik gunst zal hebben gevonden voor jouw aangezicht, en opdat ik mag weten dat dit grote volk jouw volk is. En hij zegt: Ikzelf zal voor je uitgaan, en ik zal je rust geven. En hij zegt tegen hem: als jij zelf niet meegaat, breng mij dan niet van hier weg. En hoe zal het waarlijk bekend zijn dat ik en uw volk gunst bij u gevonden hebben, behalve door uw meereizen met ons? En ik en uw volk

zullen verheerlijkt worden boven alle volken die op de aarde zijn. En de Heer zei tot Mozes: Ook dit woord dat je hebt gesproken, zal ik doen, want je hebt gunst gevonden voor mijn aangezicht, en ik ken jou boven allen. En hij zegt: Toon mij jezelf. En Hij zei: Ik zal vóór u voorbijgaan in mijn glorie, en Ik zal mijn naam, Heer, voor u uitroepen, en Ik zal genade bewijzen aan wie Ik genade bewijs, en Ik zal medelijden hebben met wie Ik medelijden heb. En Hij zei: Je zult mijn gezicht niet kunnen zien, want geen mens zal mijn gezicht zien en leven. En de Heer zei: Zie, er is een plaats bij mij; je zult op de rots staan. Wanneer mijn glorie voorbijgaat, zal ik jou in een spleet van de rots plaatsen, en ik zal mijn hand over jou houden, totdat ik voorbijga. En ik zal mijn hand wegnemen, en dan zult u mijn achterkant zien, maar mijn gezicht zal u niet zien.

34

En de Heer zei tot Mozes: houw voor jezelf twee stenen tabletten, zoals de eerste, en ga naar mij op de berg, en ik zal op de tabletten de woorden schrijven die in de eerste tabletten stonden, die je verbrijzelde. En word gereed in de morgen, en je zult opgaan op de berg Sinaï, en je zult daar voor mij staan op de top van de berg. En laat niemand met jou opgaan, noch laat iemand gezien worden op de hele berg, en laat de schapen en ossen niet grazen nabij die berg. En hij hieuw twee stenen tabletten, net als de eerste, en Mozes stond vroeg op en ging op naar de berg Sinaï, zoals de Heer hem bevolen had, en Mozes

nam de twee stenen tabletten. En de Heer ging neer in een wolk, en stond daar bij hem, en riep de naam van de Heer. En de Heer ging voorbij voor zijn aangezicht, en de Heer God riep: medelijdend en barmhartig, geduldig en overvloedig in barmhartigheid en waarachtig. En gerechtigheid bewarend en barmhartigheid tot in duizenden geslachten, wegnemend wetteloosheden en onrechtvaardigheid en zonden, en Hij zal de schuldige niet reinigen, brengend de wetteloosheden van de vaders op de kinderen en op de kinderen van de kinderen tot in het derde en vierde geslacht. En Moses haastte zich, boog zich neer op de aarde en aanbad, En hij zei: Als ik gunst heb gevonden voor uw aangezicht, laat mijn Heer met ons meegaan, want het volk is stijfnekking, en u zult onze zonden wegnemen, en onze wetteloosheden, en wij zullen van u zijn.

En de Heer zei tot Mozes: Zie, ik sluit met u een verbond voor heel uw volk. Ik zal glorierijke dingen doen die niet zijn geschied in heel de aarde en in enige natie, en heel het volk, te midden waarvan gij zijt, zal de werken des Heren zien, want wonderbaar is wat ik voor u zal doen. Let op: alles wat ik jou beveel. Zie, ik verdrijf voor jullie gezicht de Amoriet, en de Kanaäniet, en de Periziet, en de Hethiet, en de Heviet, en de Girgasiet, en de Jebusiet. Let op voor jezelf, dat je nooit een verbond sluit met de inwoners van het land waar je binnentrekt, opdat het geen struikelblok voor jullie wordt. Jullie zullen hun altaren afbreken en hun pilaren breken en hun heilige bossen omhakken en de gesneden beelden van hun goden in vuur verbranden. Want u zult geen andere goden

aanbidden, want de Heer God, jaloerse naam, is een jaloerse God. Sluit nooit een verbond met de inwoners van het land, opdat zij niet hoereren achter hun goden, en offeren aan hun goden, en jou uitnodigen, en jij van hun offers eet. en je neemt van hun dochters voor jouw zonen, en jouw dochters geeft aan hun zonen, en jouw dochters hoereren achter hun goden aan, en jouw zonen hoereren achter hun goden aan. En gegoten goden zult u niet voor uzelf maken. En u zult het feest van de ongezuurde broden houden; zeven dagen zult u ongezuurde broden eten, zoals ik u heb geboden, in de vastgestelde tijd in de maand van de nieuwe, want in de maand van de nieuwe bent u uit Egypte gegaan. Elk dat de baarmoeder opent, behoort aan mij toe, alle mannelijke dieren, elke eerstgeborene van een kalf en eerstgeborene van een schaap. En de eerstgeborene van een jokdier zult u verlossen met een schaap, maar als u het niet verlost, zult u een prijs geven. Elke eerstgeborene van uw zonen zult u verlossen, u zult niet leeg voor mij verschijnen.

Zes dagen zult gij werken, maar op de zevende zult gij rusten, bij de zaai en bij de oogst is rust. En je zult voor mij een feest van weken maken, het begin van de tarweoogst, en een feest van de vergadering in het midden van het jaar. Drie keer per jaar zal al wat mannelijk is bij u gezien worden voor de Heer, de God van Israël. Wanneer ik de naties voor jouw aangezicht zal verdrijven en jouw grenzen zal vergroten, zal niemand jouw land begeren, wanneer je opgaat om gezien te worden voor de Heer jouw God, drie tijden per jaar. Gij zult het bloed van mijn offer niet slachten met zuurdesem erbij, en de offers van het paasfeest

zullen niet tot de morgen blijven liggen. De eerstelingen van jouw land zul je plaatsen in het huis van de Heer, jouw God, je zult geen lam koken in de melk van zijn moeder. En de Heer zei tot Mozes: schrijf deze woorden voor jezelf op, want op grond van deze woorden heb ik een verbond met jou en met Israël gesloten. En Mozes was daar veertig dagen en veertig nachten voor de Heer, hij at geen brood en hij dronk geen water, en hij schreef op de tabletten deze woorden van het verbond, de tien woorden.

Toen Mozes van de berg afdaalde met de twee tabletten in zijn handen, wist Mozes niet dat het aanzien van de kleur van zijn gezicht verheerlijkt was geworden toen hij met hem sprak. En Aaron en alle oudsten van Israël zagen Mozes, en de aanzicht van de kleur van zijn gezicht was verheerlijkt, en zij vreesden hem te naderen. En Mozes riep hen, en Aaron en alle leiders van de vergadering keerden naar hem terug, en Mozes sprak tot hen.

En na deze dingen kwamen alle zonen van Israël naar hem toe. En hij gebood hun alles wat de Heer hem geboden had op de berg Sinaï. En sinds hij ophield met spreken tot hen, plaatste hij een bedekking op zijn gezicht. Wanneer Mozes naar binnen ging, voor de Heer om tot hem te spreken, werd de bedekking weggenomen tot het naar buiten gaan, en naar buiten gegaan zijnde sprak hij tot alle zonen van Israël zoveel als de Heer hem geboden had. En de zonen van Israël zagen het gezicht van Mozes, dat verheerlijkt was, en Mozes deed een bedekking op zijn eigen gezicht, totdat hij zou binnengaan om met hem te

spreken.

35

En Mozes verzamelde de hele vergadering van de zonen Israëls, en zei: Deze zijn de woorden die de Heer gezegd heeft om te doen. Zes dagen zult gij werken verrichten, maar de zevende dag is rust, heilig, sabbat, rust voor de Heer; een ieder die werk doet op deze dag, laat hij sterven. Jullie zullen geen vuur aansteken in al jullie woningen op de dag van de sabbat, ik ben de Heer. En Mozes zei tot de hele vergadering van de zonen Israëls: Dit is het woord dat de Heer geboden heeft: Neem van jullie een offergave voor de Heer, ieder die bereidwillig is van hart, zij zullen de eerstelingen brengen voor de Heer: goud, zilver, brons, Hyacinth, purper, scharlaken dubbel gedraaid, en fijn linnen gesponnen, en geitenhaar, En huiden van rammen rood geverfd, en hyacint blauwe huiden, en onvergankelijk hout. en sardiusstenen, en stenen voor de gravering in het schouderstuk en het lange gewaad. En laat ieder die wijs van hart is onder u komen en al het werk doen dat de Heer geboden heeft, De tent en de bedekkingen en de sluiers en de dwarsstangen en de staven en de pilaren. en de ark van de getuigenis, en de staven ervan, en het verzoendeksel ervan, en het voorhangsel, en de tafel en al haar toebehoren, en de kandelaar van het licht en al zijn toebehoren, en het altaar en al zijn vaten en de heilige gewaden van Aäron de priester, en de gewaden waarin zij zullen dienen, en de tunieken voor de zonen

van Aäron van het priesterschap, en de olie van de zalving, en de wierook van de samenstelling.

En de hele vergadering van de zonen Israëls ging weg van Mozes. En zij brachten elk wat hun hart hen bracht, en allen aan wie het goed scheen in hun ziel brachten een offering, en zij brachten een offering aan de Heer voor alle werken van de tent van het getuigenis, en voor al haar diensten en voor alle gewaden van de heilige. En de mannen brachten van de vrouwen, ieder die het goed leek in zijn hart, zij brachten zegels, en oorringen, en ringen, en gevlochten sieraden, en armbanden, elk gouden voorwerp. En allen die bijdragen van goud aan de Heer brachten, en bij wie fijn linnen werd gevonden, en hyacintblauwe huiden en rood geverfde rammenhuiden, brachten deze. En ieder die een offergave nam, bracht zilver en brons, de offergaven voor de Heer, en bij wie onvergankelijk hout gevonden werd, brachten zij voor alle werken van de voorbereiding. En elke vrouw die wijs was van geest en bekwaam met haar handen om te spinnen, bracht gesponnen garen: het hyacintblauw, en het purper, en het scharlaken, en het fijn linnen. En alle vrouwen die het in hun geest met wijsheid goeddacht, sponnen de geitenharen. En de heersers brachten de smaragdstenen en de stenen van de vervulling voor het schouderstuk en de borstplaat, en de samenstellingen, en in de olie der zalving, en de samenstelling van de wierook. En elke man en vrouw, wier geest hen ertoe bracht binnen te gaan om alle werken te doen, zoveel als de Heer beval te doen door Mozes, brachten de zonen van Israël een offer aan de Heer. En

Mozes zei tot de zonen van Israël: Zie, God heeft bij name geroepen Bezalel, de zoon van Uri, de zoon van Hur, uit de stam van Juda, en vulde hem met goddelijke geest van wijsheid en verstand en kennis van alles architect zijn volgens alle werken van de architectuur, het goud en het zilver en het brons te bewerken, en de steen te bewerken, en het hout te bewerken, en te werken in elk werk van wijsheid. En hij gaf inderdaad in zijn geest om vooruit te brengen, zowel aan hem als aan Eliab, de zoon van Ahisamach, uit de stam Dan, En Hij vulde hen met wijsheid, begrip en verstand, om alles te begrijpen en te doen: de werken van het heilige, en de geweven en geborduurde dingen te weven met het scharlaken en met het fijn linnen, om elk werk van architectuur en borduurwerk te doen.

36

En Bezalel en Eliab maakten, en ieder die wijs van geest was, aan wie wijsheid en kennis was gegeven in hen, om te verstaan alle werken te doen, volgens de heilige plichten, volgens alles wat de Heer gebood. En Mozes riep Bezalel en Eliab, en allen die de wijsheid hadden, aan wie God kennis in het hart gaf, en allen die gewillig wilden komen naar de werken, om deze te voltooien. En zij namen van Mozes alle bijdragen die de zonen Israëls brachten voor alle werken van het heilige om ze te doen, en zij ontvingen nog steeds de gaven die des morgens door de brengers werden gebracht. En alle wijzen die de werken van het heilige maakten, kwamen, elk volgens zijn werk dat zij zelf

uitvoerden. En hij zei tegen Mozes dat het volk overvloed brengt voor de werken die de Heer bevolen heeft te doen. En Mozes bevalde, en hij verkondigde in het kamp, zeggende: Man en vrouw, laat hen niet langer werken aan de eerstelingen van het heilige. En het volk werd verhinderd nog te offeren. En de werken waren voor hen voldoende om de bouw te voltooien, en zij hielden over. En elke wijze onder de werkers maakte de heilige gewaden, die voor Aaron de priester zijn, zoals de Heer aan Mozes geboden had. En hij maakte het schouderstuk van goud, en blauw, en purper, en gesponnen scharlaken, en gedraaid fijn linnen, En de bladeren van het goud werden gesneden tot haren, zodat zij deze samen konden weven met het blauw, en met het purper, en met het gesponnen scharlaken, en met het getwiste fijn linnen; zij maakten het als geweven werk. schouderstukken die beide delen samenhouden, geweven werk dat in elkaar verweven is volgens zichzelf. Daaruit maakten zij het volgens zijn manier van maken, uit goud, en blauw, en purper, en gesponnen scharlaken, en gedraaid fijn linnen, zoals de Heer aan Mozes gebood, En zij maakten beide smaragdstenen, samengehecht en rondom omsloten met goud, gegraveerd en uitgesneden als een zegelgravure met de namen van de zonen van Israël, En hij plaatste hen op de schouders van de efod, stenen ter gedachtenis van de zonen Israëls, zoals de Heer aan Mozes geboden had.

En zij maakten een borstplaat, geweven werk in verscheidenheid, volgens het werk van de efod, uit goud, en blauw, en purper, en scharlaken gesponnen, en fijn linnen

gedraaid. Zij maakten de borstplaat vierkant en dubbel, een span de lengte en een span de breedte, dubbel. En er werd voor hem een met stenen bezette stof geweven in vier rijen, een rij stenen: sardius en topaas en smaragd, de eerste rij. en de tweede rij: karbonkel en saffier en jaspis, en de derde rij, ligurium en agaat en amethist, En de vierde rij: chrysoliet en beryl en onyx, omringd met goud en samengebonden met goud. En de stenen waren van de namen van de twaalf zonen van Israël, uit hun namen gegraveerd als zegels, elk met zijn eigen naam voor de twaalf stammen. En zij maakten op de borstplaat samengevlochten franjes, vlechtwerk, uit puur goud. En zij maakten twee gouden schouderstukken en twee gouden ringen, en zij plaatsten de twee gouden ringen op beide uiteinden van het borstschild. En zij plaatsten de gouden gevlochten kettingen op de ringen aan beide zijden van de borstplaat, En in de twee verbindingen de twee gevlochten ketens. En zij plaatsten ze op de twee zettingen, en zij plaatsten ze op de schouders van de efod aan de voorkant tegenover elkaar. En zij maakten twee gouden ringen en plaatsten ze op de twee vinnen aan de bovenkant van het borstplaat en op de punt van het achterste deel van de efod aan de binnenkant, En zij maakten twee gouden ringen, en zij plaatsten ze op beide schouders van de efod van beneden, aan de voorkant, bij de voeging boven het geweven werk van de efod, En hij maakte het borstschild vast van de ringen die erop waren tot de ringen van de efod, bevestigd met het blauwe koord, samengevlochten tot het weefsel van de efod, opdat het borstschild niet losgemaakt zou worden van de efod, zoals de Heer aan Mozes geboden had. En

zij maakten het onderkleed onder het schouderstuk, geweven werk, geheel blauw. De opening van het gewaad was in het midden doorgeweven en ineengevlochten, met een rand rondom de opening die onverbreekbaar was, En zij maakten op de zoom van de tuniek van beneden, als van een bloeiende granaatappel, kleine granaatappels uit blauw, purper en scharlaken gesponnen garen, en gedraaid fijn linnen. En zij maakten gouden bellen, en zij plaatsten de bellen op de zoom van het onderkleed rondom tussen de granaatappels, Een gouden bel en een granaatappel op de zoom van de tuniek rondom, om te dienen, zoals de Heer aan Mozes gebood. En zij maakten tunieken van fijn linnen, geweven werk, voor Aäron en zijn zonen, en de tulbanden uit fijn linnen, en de tulband uit fijn linnen, en de beenkledingstukken uit getwijnde fijn linnen, en hun gordels van fijn linnen, en blauw, en purper, en scharlaken gesponnen, geborduurd werk, op de wijze zoals de Heer aan Mozes geboden had. En zij maakten de gouden plaat, een bijdrage van het heilige, van zuiver goud, en hij schreef erop gegraveerde letters, als van een zegel: Heiligdom voor de Heer, En zij plaatsten een blauwe band op de zoom, zodat deze van bovenaf op de tulband zou liggen, op de wijze zoals de Heer aan Mozes bevolen had.

37

En zij maakten tien gordijnen voor de tent. Achtentwintig ellen was de lengte van het ene gordijn, hetzelfde was voor alle, en

vier ellen was de breedte van het ene gordijn. En zij maakten het voorhangsel uit blauw, purper en scharlaken gesponnen garen, en gedraaid fijn linnen, met geweven cherubijnen als kunstwerk. En zij plaatsten het op vier onvergankelijke, vergulde zuilen in goud, en hun kapitelen waren gouden, en hun vier basissen waren zilveren. En zij maakten het gordijn van de deur van de tent der getuigenis uit blauw, purper en scharlaken gesponnen garen, en gedraaid fijn linnen, met geweven cherubim als kunstwerk. En hun vijf pilaren, en de ringen, en hun kapitelen, en hun haken bedekten zij met goud, en hun vijf voetstukken waren van brons.

En zij maakten de voorhof aan de zuidzijde, met gordijnen van de voorhof uit gedraaid fijn linnen, honderd op honderd, en de pilaren daarvan twintig, en de voetstukken daarvan twintig. En de zijde naar het Noorden, honderd op honderd, en de zijde naar het Zuiden, honderd op honderd, en hun pilaren twintig, en hun basissen twintig. En de zijde naar de zee: gordijnen van vijftig ellen, hun pilaren tien, en hun basissen tien. En de zijde naar het oosten: vijftig ellen gordijnen, vijftien ellen aan de achterkant, en hun zuilen waren drie, en hun basissen waren drie, En op de achterkant van de tweede, van hier en van daar bij de poort van de hof, gordijnen van vijftien ellen, hun pilaren drie, en hun basissen drie, Alle gordijnen van de tent waren van getwist fijn linnen. En de voetstukken van de pilaren waren van brons, en hun haken waren van zilver, en hun kapitelen waren bedekt met zilver, en de pilaren waren bedekt met zilver, alle pilaren van de voorhof, En het gordijn van de poort van de hof

was werk van een borduurder, uit blauw, en purper, en scharlaken gesponnen, en fijn linnen gedraaid, twintig ellen de lengte, en de hoogte en de breedte vijf ellen, overeenkomend met de behangsels van de hof. En hun pilaren waren vier, en hun bases waren vier van brons, en hun haken waren van zilver, en hun kapitelen waren bedekt met zilver. En alle pinnen van de hof rondom waren van brons, en zij waren bedekt met zilver. En dit is de regeling van de tent van de getuigenis, zoals aan Mozes werd bevolen, dat de bediening van de Levieten zou zijn door Ithamar, de zoon van Aäron de priester.

En Bezalel, de zoon van Uri, uit de stam van Juda, maakte het zoals de Heer aan Mozes geboden had, En Eliab, de zoon van Ahisamach, uit de stam Dan, die de hoofdambachtsman was van de geweven dingen en de geborduurde dingen en artistieke werken, om te weven met het scharlaken en het fijn linnen.

38

En Bezalel maakte de ark, En hij bedekte het met zuiver goud van binnen en van buiten, En hij goot voor deze vier gouden ringen, twee op de ene zijde, en twee op de tweede zijde, wijd voor de draagstangen, zodat men haar daarmee kan dragen. En hij maakte het verzoendeksel boven op de ark uit zuiver goud, en de twee gouden cherubim Een cherub op de ene punt van het verzoendeksel, en een cherub op de tweede punt van het verzoendeksel, overschaduwend met hun vleugels het

verzoendeksel. En hij maakte de voorgestelde tafel uit puur goud, En hij goot hiervoor vier ringen, twee aan de ene zijde en twee aan de tweede zijde, breed, zodat men het met de stangen daarin kon dragen. En hij maakte de staven van de ark en van de tafel, en bedekte hen met goud. En hij maakte de voorwerpen van de tafel: de schalen, de wierookvaten, de bekers en de plengofferbekers waarmee hij erin zou plengen, van goud. En hij maakte de gouden lampstandaard die verlicht, solide de stam, en de buisjes uit beide delen ervan, Uit de rietstengels ervan kwamen de scheuten, uit de rietstengels ervan kwamen de uitstekende scheuten, drie uit deze en drie uit deze, aan elkaar gelijk gemaakt. En de lampen die op de uiteinden zijn, zijn nootvormig gemaakt uit hen, en de fittingen uit hen, opdat de lampen op hen zijn, en de zevende fitting, die op het uiteinde van de kandelaar is, op de top van boven, massief, geheel van goud. En zeven gouden lampen erop, en haar gouden tangen, en hun gouden kannen. Deze bekleedde de pilaren met zilver, goot gouden ringen voor de pilaar, bekleedde de grendels met goud, bekleedde de pilaren van het voorhangsel met goud, en maakte gouden haken. Deze maakte de gouden ringen van de tent, en de ringen van de hof, en bronzen ringen om de bedekking van bovenaf uit te strekken, Deze goot de zilveren kapitelen van de tent, en de bronzen kapitelen van de deur van de tent, en de poort van de voorhof, en hij maakte zilveren haken aan de pilaren, op de pilaren bedekte hij deze met zilver. Deze maakte de pinnen van de tent en de bronzen pinnen van de hof, Deze maakte het bronzen altaar uit de bronzen vuurstokken, welke toebehoorden aan de mannen die gerebelleerd hadden met de

vergadering van Korah, Deze maakte alle vaten van het altaar, zijn vuurpan, de basis, de schalen en de bronzen vleeshaken, Deze maakte hij voor het altaar een bedekking, een werk van netwerk van beneden van de vuurhaard onder het tot de helft ervan, en hij plaatste erop vier bronzen ringen uit de vier delen van de bedekking van het altaar, wijd voor de staven, zodat men het altaar daarin kon dragen, Deze maakte de heilige zalfolie, en de samenstelling van de wierook, rein werk van een parfummaker. Deze maakte het bronzen bekken en zijn bronzen basis uit de spiegels van degenen die gevast hadden, die vastten bij de deuren van de tent van het getuigenis, op de dag dat hij het oprichtte.

En hij maakte het bekken, zodat Mozes en Aaron en zijn zonen hun handen en voeten zouden wassen wanneer zij de tent van het getuigenis binnengingen, of wanneer zij het altaar naderden om te dienen; zij wasten zich eruit, juist zoals de Heer aan Mozes geboden had.

39

Al het goud dat werd bereid voor de werken volgens al het werk van de heilige dingen, werd goud van de eerstelingen, negenentwintig talenten, en zevenhonderd twintig sikkels volgens de heilige sikkel, En het zilver als offering van de geïnspecteerde mannen van de congregatie: honderd talenten, en duizend zevenhonderd vijfenzeventig sikkels, één drachme

per hoofd, de helft van de sikkel, volgens de heilige sikkel, Allen die de monsterin ondergingen van twintig jaar oud en ouder: zeshonderddrieduizend vijfhonderdvijftig. En de honderd talenten zilver werden gebruikt voor het gieten van de honderd kapitelen van de tent en voor de kapitelen van het voorhangsel, Honderd kapitelen voor de honderd talenten, een talent per kapiteel, En de duizend zevenhonderd zeventig vijf sikkels hij maakte in de haken de pilaren, en hij bedekte met goud de kapitelen hun, en hij ver

En het brons van de offering was zeventig talenten en duizend vijfhonderd sikkels, En zij maakten uit hem de voetstukken van de deur van de tent der getuigenis, en de voetstukken van de voorhof rondom, en de voetstukken van de poort van de voorhof, en de pinnen van de tabernakel, en de pinnen van de voorhof rondom, en het bronzen rooster van het altaar, en alle vaten van het altaar, en al het gereedschap van de tent der getuigenis, En de zonen van Israël deden zoals de Heer aan Moses gebood, aldus deden zij. Het overgebleven goud van het hefoffer maakten zij tot vaten om daarmee te dienen voor de Heer. En zij maakten van de achtergebleven hyacint, purper en scharlaken dienstgewaden voor Aäron, om daarin te dienen in het heiligdom. En zij brachten de gewaden naar Mozes, en de tent, en haar voorwerpen, de voetstukken en haar grendels, en de pilaren, en het altaar en al zijn vaten.

En de olie van de zalving, en de wierook van de samenstelling, en de reine kandelaar, en de lampen ervan, lampen voor de

branding, en de olie voor het licht, En de tafel van de toonbroden, en al haar voorwerpen, en de broden die voorgelegd zijn, En de heilige gewaden die van Aäron zijn, en de gewaden van zijn zonen voor het priesterschap. En de gordijnen van de hof, en de pilaren, en het voorhangsel van de deur van de tent en van de poort van de hof, En alle vaten van de tent, en alle werktuigen ervan, en de huiden van rammen rood geverfd, en de hyacintblauwe bedekkingen, en de overige bedekkingen, en de pinnen, en alle werktuigen voor de werken van de tent van de getuigenis, Zoveel als de Heer aan Mozes gebood, aldus deden de zonen van Israël met alle bagage. En Mozes zag alle werken, en zij hadden hen gemaakt op de wijze die de Heer aan Mozes geboden had, aldus hadden zij hen gemaakt, en Mozes zegende hen.

40

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Op de eerste dag van de eerste maand, bij nieuwe maan, zul je de tent van de getuigenis oprichten. En je zult de ark van de getuigenis plaatsen, en je zult de ark met het voorhangsel bedekken. En je zult de tafel binnenbrengen, en je zult de broden erop zetten, en je zult de lampenstandaard binnenbrengen, en je zult de lampen ervan plaatsen. En je zult het gouden altaar plaatsen om wierook te branden voor de ark, en je zult de bedekking van het voorhangsel op de deur van de tent der getuigenis plaatsen. En het altaar van de offeranden zult u plaatsen bij de deuren van

de tent van het getuigenis, en je zult de tent rondom plaatsen, en al haar dingen zult je rondom heiligen. En je zult de zalfolie nemen en de tent zalven en alles wat erin is, en je zult het heiligen en al haar voorwerpen, en het zal heilig zijn. En je zult het altaar van de offeranden zalven, en al zijn vaten, en je zult het altaar heiligen, en het altaar zal het heilige der heiligen zijn. En je zult Aaron en zijn zonen bij de deur van de tent der getuigenis brengen, en je zult hen met water wassen. En je zult Aaron met de heilige gewaden bekleden, en je zult hem zalven, en je zult hem heiligen, en hij zal voor mij als priester dienen. En je zult zijn zonen brengen en hen met tunieken kleden. En je zult hen zalven op de wijze waarop je hun vader zalfde, en zij zullen mij als priesters dienen, en het zal zijn zodat voor hen de zalving van het priesterschap tot in eeuwigheid zal zijn, tot in hun generaties. En Mozes deed alles wat de Heer hem geboden had, aldus deed hij.

En het gebeurde in de eerste maand, in het tweede jaar, toen zij uit Egypte trokken, op de nieuwe maan werd de tent opgericht. En Mozes zette de tent op, en hij plaatste de kapitelen, en hij voegde de staven in, en zette de pilaren op. En hij strekte de gordijnen uit over de tent, en hij plaatste de bedekking van de tent erop van boven, zoals de Heer Mozes geboden had. En nadat hij de getuigenissen had genomen, wierp hij ze in de ark, en hij plaatste de staven onder de ark. En hij bracht de ark in de tent, en hij plaatste de bedekking van het voorhangsel, en bedekte de ark van de getuigenis, op de wijze zoals de Heer aan Mozes geboden had. En hij plaatste de tafel in de tent van de

getuigenis, aan de noordkant buiten de sluier van de tent. En hij plaatste daarop de toonbroden voor de Heer, op de wijze zoals de Heer aan Mozes bevolen had. En hij plaatste de kandelaar in de tent van de getuigenis, aan de zuidzijde van de tent. En hij plaatste de lampen ervan voor de Heer, op de wijze zoals de Heer aan Mozes geboden had. En hij plaatste het gouden altaar in de tent van het getuigenis tegenover het voorhangsel, En hij brandde wierook van de samenstelling, zoals de Heer Mozes gebood. En hij plaatste het altaar van de offeranden bij de deuren van de tent. En hij richtte de hof op rondom de tent en het altaar, en Mozes voltooide al de werken.

En de wolk bedekte de tent van de getuigenis, en de tent werd gevuld met de glorie van de Heer. En Mozes was niet in staat de tent van het getuigenis te betreden, omdat de wolk daarop overschaduwde, en de tent was gevuld met de glorie van de Heer. Wanneer de wolk opsteeg van de tent, braken de zonen Israëls het kamp op met hun bagage. Als de wolk echter niet opging, braken zij het kamp niet op tot de dag waarop de wolk opging. Want een wolk was overdag op de tent, en vuur was er 's nachts op, voor heel Israël, bij al hun vertrekken.

Evangelie volgens Marcus

1

Begin van het goede nieuws van Jezus Christus, Zoon van God. Zoals geschreven staat in de profeten: Zie, Ik zend mijn boodschapper voor uw aangezicht, die uw weg voor u zal bereiden, Een stem van iemand die roept in de wildernis: bereidt de weg van de Heer, maakt zijn paden recht.

Het gebeurde dat Johannes in de wildernis aan het dopen was en een doop van berouw tot vergeving van zonden verkondigde. En heel het land Judea en de Jerusalemieten gingen naar hem toe, en zij werden allen gedoopt in de rivier de Jordaan door hem, terwijl zij hun zonden beleden. Johannes was gekleed in kameelharen en een leren riem om zijn lendenen, en hij at sprinkhanen en wilde honing. En hij predikte en zei: Na mij komt iemand die sterker is dan ik, voor wie ik niet waardig ben

om, gebukt, de riem van zijn sandalen los te maken. Ik heb jullie inderdaad gedoopt in water, maar hij zal jullie dopen in de Heilige Geest.

En het gebeurde in die dagen dat Jezus kwam van Nazareth in Galilea en gedoopt werd door Johannes in de Jordaan. En onmiddellijk toen hij opsteeg uit het water, zag hij de hemelen opengescheurd worden en de Geest als een duif op hem neerdalen. En er kwam een stem uit de hemelen: Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou heb ik welbehagen.

En onmiddellijk drijft de Geest hem de woestijn in, En hij was daar in de woestijn veertig dagen, terwijl hij verleid werd door de satan, en hij was met de wilde dieren, en de engelen dienden hem.

Maar nadat Johannes was overgeleverd, kwam Jezus naar Galilea en verkondigde het goede nieuws van het koninkrijk van God. en zeggend dat de tijd vervuld is en het koninkrijk van God nabij gekomen is, bekeert u en gelooft in het goede nieuws.

Terwijl hij langs de zee van Galilea liep, zag hij Simon en Andreas, de broer van Simon, die een net wierpen in de zee, want zij waren vissers. En Jezus zei tot hen: Kom achter mij, en ik zal jullie vissers van mensen maken. En onmiddellijk verlieten zij hun netten en volgden hem. En toen hij van daar een weinig verder was gegaan, zag hij Jakobus, de zoon van Zebedeus, en Johannes, zijn broeder, terwijl zij in de boot de

netten aan het herstellen waren. En onmiddellijk riep hij hen. En zij verlieten hun vader Zebedaios in het schip met de gehuurde knechten en gingen achter hem aan.

En zij gingen Kapernaüm binnen, en onmiddellijk ging hij op de sabbat de vergadering binnen en onderwees. En zij waren verbaasd over zijn lering, want hij leerde hen als iemand die autoriteit had, en niet als de schriftgeleerden. En er was in hun vergadering een man in een onreine geest, en hij schreeuwde uit. Zeggende: Laat toe, wat hebben wij met jou te maken, Jezus van Nazareth? Ben je gekomen om ons te vernietigen? Ik ken je, wie je bent: de heilige van God. En Jezus bestrafte hem en zei: Wees stil en ga uit hem. En de onreine geest ging uit hem, nadat hij hem in stuiptrekkingen had gebracht en met luide stem had geschreeuwd. En allen waren verbaasd, zodat zij onder elkaar begonnen te bespreken, zeggende: Wat is dit? Wat is deze nieuwe lering, dat hij volgens gezag zelfs de onreine geesten beveelt, en zij hem gehoorzamen? En het gerucht over hem ging onmiddellijk uit in de gehele omliggende streek van Galilea.

En onmiddellijk nadat zij uit de samenkomst waren gegaan, kwamen zij in het huis van Simon en Andreas met Jakobus en Johannes. De schoonmoeder van Simon lag met koorts, en onmiddellijk zeiden zij hem over haar. En hij naderde en richtte haar op, haar hand vastgrijpend, en de koorts verliet haar onmiddellijk, en zij diende hen. s Avonds, toen de zon onderging, brachten zij alle zieken en door demonen bezetenen naar hem toe. En de hele stad was verzameld bij de deur, En hij

genas velen die aan verschillende ziekten leden, en dreef vele demonen uit, en hij liet de demonen niet spreken, omdat zij wisten dat hij de Christus was.

En 's morgens, zeer vroeg in de nacht, stond hij op, ging naar buiten en vertrok naar een verlaten plaats, en daar bad hij. en Simon en degenen die met hem waren, vervolgden hem, En nadat zij hem gevonden hadden, zeggen zij tot hem dat allen u zoeken. En hij zegt tot hen: Laten wij gaan naar de aangrenzende steden, opdat ik ook daar mag prediken, want daarvoor ben ik uitgekomen. En hij was predikend in hun vergaderingen in heel Galilea en dreef de demonen uit.

En er komt een melaatse naar hem toe, die hem dringend smeekt en voor hem knielt en tot hem zegt: Als u wilt, kunt u mij reinigen. Maar Jezus, bewogen door medelijden, strekte de hand uit, raakte hem aan en zei tot hem: Ik wil het, wees gereinigd. En nadat hij dit gezegd had, ging de lepra onmiddellijk van hem weg, en hij werd gereinigd. En nadat Hij hem streng gewaarschuwd had, dreef Hij hem onmiddellijk weg en zegt tegen hem Zie erop toe dat je aan niemand iets zegt, maar ga jezelf tonen aan de priester en offer aangaande jouw reiniging wat Mozes gebood tot getuigenis aan hen. Maar hij ging naar buiten en begon veel te verkondigen en het woord te verspreiden, zodat hij niet langer openlijk een stad kon binnengaan, maar buiten in verlaten plaatsen was, en zij kwamen van alle kanten naar hem toe.

2

En hij betrad Kapernaüm weer na enkele dagen en men hoorde dat hij in huis was. En onmiddellijk werden velen verzameld, zodat er niet langer plaats was, zelfs niet bij de deur, en hij sprak tot hen het woord. En zij komen naar hem en brengen een verlamde, die door vier mensen gedragen werd. En omdat zij niet in staat waren om hem te naderen door de menigte, ontdakten zij het dak waar hij was, en nadat zij het hadden uitgegraven, lieten zij de mat neer waarop de verlamde lag. Maar Jezus, hun geloof gezien hebbend, zegt tot de verlamde: Kind, uw zonden zijn u vergeven. Er waren echter enkele schriftgeleerden die daar zaten en redeneerden in hun harten, Waarom spreekt deze zo godslasterlijk? Wie is in staat zonden te vergeven als niet God alleen? En onmiddellijk herkende Jezus in zijn geest dat zij zo in zichzelf redeneerden, en hij zei tot hen: Wat redeneert u deze dingen in uw harten? Wat is gemakkelijker, te zeggen tot de verlamde: Jouw zonden zijn vergeven, of te zeggen: Sta op en neem jouw mat op en loop? Maar opdat jullie mogen weten dat de zoon van de mens autoriteit heeft om op de aarde zonden te vergeven, zegt hij tot de verlamde, Ik zeg je, sta op en neem je mat op en ga naar je huis. En hij stond onmiddellijk op, en hij nam de mat op en ging naar buiten voor allen, zodat allen verbaasd waren en God verheerlijkten, zeggende dat wij nooit zo iets gezien hebben.

En hij ging weer uit naar de zee, en heel de menigte kwam naar

hem toe, en hij onderwees hen. En toen hij voorbijging, zag hij Levi, de zoon van Alfaeus, zittend bij het tolhuis, en hij zegt tot hem: Volg mij. En hij stond op en volgde hem. En het gebeurde dat hij in zijn huis aanlag, en vele tollenaars en zondaars lagen samen aan met Jezus en zijn leerlingen, want er waren er vele, en zij volgden hem. En de schriftgeleerden en de Farizeeën, hem etend met de tollenaars en zondaars gezien hebbende, zeiden tot zijn leerlingen: Waarom eet en drinkt hij met de tollenaars en zondaars? En toen Jezus dit gehoord had, zei Hij tot hen: Zij die sterk zijn hebben geen arts nodig, maar zij die het slecht hebben. Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars tot berouw.

En de leerlingen van Johannes en die van de Farizeeën waren aan het vasten. En zij komen en zeggen tot hem: Waarom vasten de leerlingen van Johannes en die van de Farizeeën, maar vasten de leerlingen van jou niet? En Jezus zei tot hen: Kunnen de zonen van de bruidskamer vasten terwijl de bruidegom bij hen is? Zolang zij de bruidegom bij zich hebben, kunnen zij niet vasten. Er zullen dagen komen wanneer de bruidegom van hen is weggenomen, en dan zullen zij vasten in die dagen. Niemand naait een lap ongekrompen doek op een oud kleed, want anders neemt het nieuwe de volheid weg van het oude, en er ontstaat een ergere scheur. En niemand gooit nieuwe wijn in oude zakken, want anders barst de nieuwe wijn de zakken, en de wijn wordt uitgegoten en de zakken zullen vergaan, maar nieuwe wijn moet in nieuwe zakken worden gegoten.

En het gebeurde dat hij op de sabbat door de graanvelden ging, en zijn discipelen begonnen een weg te maken door aren te plukken. En de Farizeeën zeiden tot hem: Zie wat zij doen op de sabbat, wat niet is toegestaan. En hij zei tot hen: Hebt u nooit gelezen wat David deed toen hij nood had en hongerig was, hijzelf en degenen die bij hem waren? Hoe hij het huis van God binnenging ten tijde van hogepriester Abiathar en de toonbroden at, die niet geoorloofd zijn te eten behalve voor de priesters, en hij gaf ook aan degenen die met hem waren? En hij zei tot hen: de sabbat is er gekomen vanwege de mens, niet de mens vanwege de sabbat. Zodat de Zoon des mensen ook Heer is van de sabbat.

3

En hij ging weer de vergadering in, en daar was een man die een verschrompelde hand had. En zij hielden hem in de gaten of hij hem op de sabbat zou genezen, zodat zij hem zouden kunnen beschuldigen. En hij zegt tot de man die de verdorde hand heeft: Sta op en kom naar het midden. En hij zegt tot hen: Is het geoorloofd op de sabbat goed te doen of kwaad te doen? Een ziel te redden of te doden? Maar zij zwegen. En nadat Hij hen met toorn had rondgekeken, bedroefd zijnde over de verharding van hun hart, zegt Hij tot de man: Strek uw hand uit. En hij strekte hem uit, en zijn hand werd hersteld, gezond als de andere. En de Farizeeën, hebbende uitgegaan, hielden onmiddellijk met de Herodianen raad tegen hem, opdat zij hem zouden vernietigen.

En Jezus trok zich terug met zijn leerlingen naar de zee, en een grote menigte uit Galilea volgde hem, En van Judea en van Jeruzalem en van Idumea en van over de Jordaan en uit de omgeving van Tyrus en Sidon, een grote menigte, die gehoord had hoeveel hij deed, kwamen naar hem toe. En hij zei tegen zijn discipelen dat een bootje voor hem gereed moest liggen vanwege de menigte, zodat zij hem niet zouden verdringen, Want hij had velen genezen, zodat allen die kwalen hadden zich op hem stortten om hem aan te raken. En de onreine geesten, wanneer zij hem zagen, vielen voor hem neer en schreeuwden, zeggende dat jij de zoon van God bent. En hij bestrafte hen streng, opdat zij hem niet bekend zouden maken.

En hij gaat de berg op, en hij roept degenen die hij zelf wilde, en zij gingen naar hem toe. En hij maakte er twaalf, opdat zij met hem zouden zijn en opdat hij hen zou kunnen uitzenden om te verkondigen en autoriteit te hebben om de ziekten te genezen en de demonen uit te drijven en hij gaf Simon de naam Peter en Jakobus, de zoon van Zebedeus, en Johannes, de broer van Jakobus, en hij gaf hun de naam Boanerges, wat zonen van de donder betekent en Andreas en Filippus en Bartholomeus en Mattheüs en Thomas en Jakobus, de zoon van Alfeus, en Thaddeus en Simon de Kanaaniet en Juda Iskariot, die hem ook overleverde.

En zij komen in een huis, en er komt weer een menigte samen, zodat zij niet in staat zijn zelfs brood te eten. En toen zijn familie het hoorde, gingen zij uit om hem te grijpen, want zij zeiden dat

hij buiten zinnen was. En de schriftgeleerden die van Jeruzalem waren neergedaald, zeiden dat hij Beëlzebul heeft, en dat hij door de heerser van de demonen de demonen uitwerpt. En hen geroepen hebbend, sprak hij tot hen in gelijkenissen: Hoe kan satan satan uitwerpen? En als een koninkrijk tegen zichzelf verdeeld is, kan dat koninkrijk niet standhouden. En als een huis tegen zichzelf verdeeld is, kan dat huis niet standhouden. En als de satan tegen zichzelf is opgestaan en verdeeld is, kan hij niet standhouden, maar heeft hij een einde. Niemand is in staat de bezittingen van de sterke man te plunderen door zijn huis binnen te gaan, tenzij hij eerst de sterke man bindt, en dan zal hij zijn huis plunderen. Waarlijk, ik zeg jullie dat alle zonden en godslasteringen aan de mensenkinderen vergeven zullen worden, hoeveel zij ook mogen lasteren, wie maar zou lasteren tegen de Heilige Geest, heeft geen vergeving in eeuwigheid, maar is schuldig aan eeuwig oordeel, omdat zij zeiden: Hij heeft een onreine geest.

Daarom komen zijn moeder en zijn broers, en buiten staand stuurden zij iemand naar hem om hem te roepen. En een menigte zat om hem heen, en zij zeiden tot hem: Zie, uw moeder en uw broers zoeken u buiten. En hij antwoordde hen zeggende: Wie is mijn moeder of wie zijn mijn broeders? En na rondom zich heen gekeken te hebben naar degenen die om hem heen zaten, zegt hij: Zie, mijn moeder en mijn broeders, Want wie de wil van God doet, deze is mijn broer en mijn zuster en moeder.

4

En weer begon hij te onderwijzen bij de zee, en er werd een grote menigte bij hem verzameld, zodat hij, in de boot gestapt zijnde, op de zee zat, en de hele menigte was bij de zee op het land. En hij leerde hen veel in gelijkenissen, en hij zei tot hen in zijn lering, Luister. Zie, de zaaier ging uit om te zaaien. En het gebeurde tijdens het zaaien dat een deel op de weg viel, en de vogels kwamen en verslonden het, En ander viel op het rotsachtige, waar het niet veel grond had, en onmiddellijk sprong het op omdat het geen diepte van aarde had, Maar toen de zon was opgegaan, werd het verschroeid, en omdat het geen wortel had, droogde het op. En een ander viel in de doornen, en de doornen gingen op en verstikten het, en het gaf geen vrucht. En ander viel in de goede grond en gaf vrucht die opging en groeide, en bracht dertig en zestig en honderd voort. En hij zei tot hen: wie oren heeft om te horen, laat hij horen. Maar toen hij alleen was, vroegen degenen die bij hem waren samen met de twaalf hem naar de gelijkenis. En hij zei tot hen: Aan jullie is het gegeven om de mysteries van het koninkrijk van God te kennen, maar aan degenen die buiten zijn, wordt alles in gelijkenissen gegeven. opdat zij ziende zien en niet waarnemen, en horende horen en niet begrijpen, opdat zij niet terugkeren en hun de zonden vergeven worden.

En hij zegt tot hen: Begrijpt u deze gelijkenis niet, en hoe zult u dan alle gelijkenissen kennen? De zaaier zaait het woord. Deze

zijn degenen langs de weg waar het woord gezaaid wordt, en wanneer zij horen, komt onmiddellijk de satan en neemt het woord weg dat gezaaid is in hun harten. En deze zijn evenzo degenen die op de rotsachtige plaatsen gezaaid worden, die wanneer zij het woord horen, het onmiddellijk met vreugde ontvangen. En zij hebben geen wortel in zichzelf, maar zijn tijdelijk, dan, wanneer verdrukking of vervolging ontstaat vanwege het woord, struikelen zij onmiddellijk. En deze zijn degenen die in de doornen gezaaid worden, die het woord horen, en de zorgen van deze tijd en het bedrog van de rijkdom en de verlangens over de overige dingen die binnenkomen verstikken het woord, en het wordt onvruchtbaar En deze zijn degenen die op de goede grond gezaaid zijn, die het woord horen en ontvangen, en vrucht dragen in dertig en in zestig en in honderd.

En hij zei tegen hen: Komt de lamp er zeker niet om onder de mand geplaatst te worden of onder het bed? Komt hij er niet om op de lampstandaard geplaatst te worden? Want er is niets verborgen, tenzij het geopenbaard wordt, noch is er iets geheim geworden, maar opdat het in het licht komt. Als iemand oren heeft om te horen, laat hij horen. En hij zei tot hen: Let op wat jullie horen. Met de maat waarmee jullie meten, zal aan jullie gemeten worden, en aan jullie die horen zal toegevoegd worden. Want wie heeft, aan hem zal gegeven worden, en wie niet heeft, ook wat hij heeft zal van hem weggenomen worden. En hij zei: Zo is het koninkrijk van God, zoals wanneer een mens het zaad op de aarde werpt, En hij slaapt en ontwaakt, nacht en dag, en

het zaad ontkiemt en groeit, zoals hij zelf niet weet. Vanzelf draagt de aarde vrucht, eerst gras, dan een aar van graan, dan vol graan in de aar. Maar wanneer de vrucht rijp is, zendt hij onmiddellijk de sikkel, omdat de oogst gekomen is.

En hij zei: Hoe zullen wij het koninkrijk van God gelijkstellen? Of in welke gelijkenis zullen wij het vergelijken? als een mosterdzaadje, dat wanneer het op de aarde gezaaid is, het kleinste van alle zaden is die op de aarde zijn, En wanneer het gezaaid is, groeit het op en wordt groter dan alle tuinplanten, en het maakt grote takken, zodat de vogels van de hemel onder zijn schaduw kunnen nestelen.

En met vele zulke gelijkenissen sprak hij het woord tot hen, zoals zij in staat waren te horen, Maar zonder gelijkenis sprak hij het woord niet tot hen; doch aan zijn eigen discipelen legde hij alles uit.

En Hij zegt tot hen op die dag, toen de avond gevallen was: Laat ons naar de overkant gaan. En nadat zij de menigte hadden achtergelaten, namen zij hem mee zoals hij was in het schip, en andere schepen waren met hem. En er ontstond een grote storm, en de golven sloegen in het schip, zodat het reeds vol water liep. En hij was op de achtersteven op het kussen te slapen, en zij wekken hem en zeggen tot hem: Leraar, maakt het u niet uit dat wij vergaan? En ontwaakt zijnde, bestrafte hij de wind en zei tot de zee: Zwijg, wees stil. En de wind hield op, en er kwam een grote stilte. En hij zei tot hen: Waarom zijn jullie zo laf? Hoe

komt het dat jullie geen geloof hebben? En zij waren zeer bevreesd en zeiden tegen elkaar: Wie is deze dan, dat zelfs de wind en de zee hem gehoorzamen?

5

En zij kwamen naar de overzijde van de zee, naar het land van de Gergesenen. En toen hij uit de boot was gegaan, ontmoette hem onmiddellijk een man met een onreine geest uit de graven, die zijn woning had in de graven, en niemand was in staat hem met ketenen te binden, Doordat hij vaak met boeien en ketenen gebonden was geweest, en de ketenen door hem verscheurd waren en de boeien verbrijzeld waren, en niemand in staat was hem te temmen, En de hele nacht en dag was hij in de graven en in de bergen aan het schreeuwen en zichzelf aan het verwonden met stenen. Maar toen hij Jezus van verre zag, rende hij en aanbad hem En hebbend uitgeroepen met grote stem zegt hij: Wat heb ik met jou te maken, Jezus, Zoon van de allerhoogste God? Ik bezweer je bij God, kwel mij niet. Hij zei immers tegen hem: Ga uit, onreine geest, uit de man. En hij vroeg hem: Wat is uw naam? En hij antwoordde: Legioen is mijn naam, omdat wij velen zijn. En hij smeekte hem dringend opdat hij hen niet buiten het land zou zenden. En daar was een grote kudde varkens grazend bij de berg. En alle demonen smeekten hem en zeiden: Zend ons in de varkens, opdat wij in hen mogen binnengaan. En Jezus stond het hun onmiddellijk toe. En de onreine geesten gingen eruit en gingen de varkens binnen, en de

kudde stortte zich van de klif in de zee, en het waren ongeveer tweeduizend, en zij verdronken in de zee. En de herders van de varkens vluchtten en berichtten het in de stad en op de velden, en zij gingen naar buiten om te zien wat er gebeurd was. En zij komen naar Jezus, en zij zien de door een demon bezeten man zittend en gekleed en bij zijn volle verstand, degene die het legioen had gehad, en zij werden bevreesd. En degenen die het gezien hadden, vertelden hun hoe het de door een demon bezeten man was vergaan en over de varkens. En zij begonnen hem te verzoeken om te vertrekken van hun grenzen. En toen hij in de boot stapte, smeekte de door een demon bezeten man hem dat hij bij hem mocht zijn. En hij liet hem niet toe, maar zei tegen hem: ga naar je huis, naar de jouwen, en vertel hun hoeveel de Heer voor jou heeft gedaan en hoe hij zich over jou heeft ontfermd. En hij ging weg en begon te verkondigen in de Decapolis hoeveel Jezus aan hem gedaan had, en allen verwonderden zich.

En toen Jezus in het schip weer naar de overzijde was overgestoken, werd een grote menigte bij hem verzameld, en hij was bij de zee. En er komt een van de gemeenschapsleiders, met de naam Jairus, en toen hij hem zag, viel hij aan zijn voeten En hij drong er bij hem sterk op aan en zei dat zijn kleine dochter er uiterst slecht aan toe is, opdat hij, gekomen zijnde, haar de handen oplegt, zodat zij gered wordt en zal leven. En hij ging met hem weg, en een grote menigte volgde hem, en zij verdrongen hem. En een vrouw die twaalf jaar een bloedvloeiing had, en na veel te hebben geleden door vele

artsen en alles van haarzelf te hebben besteed, en in niets geholpen te zijn, maar eerder tot het slechtere te zijn gekomen, Nadat zij over Jezus gehoord had, kwam zij in de menigte van achteren en raakte zijn kleed aan Ze zei namelijk bij zichzelf dat als ik zelfs maar zijn kledingstukken aanraak, ik gered zal worden. En onmiddellijk werd de bron van haar bloed opgedroogd, en zij wist in haar lichaam dat zij genezen was van de kwaal. En onmiddellijk herkende Jezus in zichzelf de kracht die uit hem was uitgegaan, draaide zich om in de menigte en zei: Wie heeft mijn kledingstukken aangeraakt? En zijn discipelen zeiden tot hem: Je ziet de menigte die je verdringt, en je zegt: Wie heeft mij aangeraakt? En hij keek rond om haar te zien die dit gedaan had. De vrouw echter, vrezend en bevend, wetend wat met haar gebeurd was, kwam en viel voor hem neer en vertelde hem de hele waarheid. Maar hij zei tot haar: Dochter, jouw geloof heeft jou gered, ga in vrede, en wees gezond van jouw kwaal. Terwijl hij nog sprak, kwamen er mensen van de gemeenschapsleider die zeiden: Uw dochter is gestorven, waarom valt u de leraar nog lastig? Maar Jezus zei onmiddellijk, toen Hij het woord hoorde dat gesproken werd, tegen de overste van de synagoge: Wees niet bang, geloof alleen. En hij liet niemand toe om hem te volgen, behalve Petrus en Jakobus en Johannes, de broeder van Jakobus. En hij komt in het huis van de gemeenschapsleider en ziet oproer en velen die wenen en klagen. En na binnen te zijn gegaan zegt hij tot hen: Waarom zijn jullie onrustig en wenen? Het kind is niet gestorven, maar slaapt. En zij lachten hem uit. Maar hij wierp allen naar buiten, nam de vader van het kind en de moeder en degenen die met

hem waren mee, en ging naar binnen waar het kind lag. En nadat hij de hand van het kind had vastgepakt, zegt hij tot haar: Talitha, koumi, wat vertaald betekent: Meisje, tot jou zeg ik, sta op. En onmiddellijk stond het meisje op en liep rond, want zij was twaalf jaar oud. En zij waren met grote verbijstering verbijsterd. En hij gebood hen nadrukkelijk dat niemand dit mocht weten, en hij zei dat haar te eten gegeven moest worden.

6

En hij ging van daar weg en kwam in zijn eigen vaderland, en zijn leerlingen volgden hem. En toen de sabbat gekomen was, begon hij in de congregatie te onderwijzen, en velen die hoorden waren verbijsterd en zeiden: vanwaar heeft deze deze dingen? En wat is de wijsheid die aan hem gegeven is, en zulke krachten die door zijn handen geschieden? Is deze niet de timmerman, de zoon van Maria, en broer van Jakobus en Joses en Judas en Simon? En zijn zijn zusters niet hier bij ons? En zij ergeren zich aan hem. Jezus zei tot hen dat een profeet niet zonder eer is, behalve in zijn vaderland en bij zijn verwanten en in zijn huis. En hij was daar niet in staat enige kracht te tonen, behalve dat hij aan enkele zieken de handen oplegde en hen geneesde. En hij verwonderde zich vanwege hun ongeloof. En hij ging rond in de omliggende dorpen en onderwees.

En hij roept de twaalf, en begon hen twee aan twee te zenden, en hij gaf hen autoriteit over de onreine geesten, En hij beval

hen dat zij niets moesten meenemen op de weg, behalve alleen een staf: geen tas, geen brood, geen brons in de riem, maar sandalen geschoeid hebbend, en geen twee tunieken te dragen En hij zei tot hen: Waar jullie ook een huis binnengaan, blijf daar totdat jullie vandaar weggaan. En allen die u niet ontvangen noch naar u horen, schudt bij het weggaan vandaar het stof af dat onder uw voeten is, tot een getuigenis tegen hen. Amen, ik zeg u: verdraaglijker zal het zijn voor Sodom of Gomorra op de dag des oordeels dan voor die stad. En nadat zij uitgegaan waren, verkondigden zij dat men berouw moest hebben. En zij dreven vele demonen uit, en zij zalfden vele zieken met olie en genazen hen.

En koning Herodes hoorde het, want zijn naam was duidelijk geworden, en hij zei dat Johannes de Doper uit de doden was opgewekt, en daarom zijn de krachten in hem werkzaam. Anderen zeiden dat hij Elia is, maar anderen zeiden dat hij een profeet is zoals een van de profeten. Maar toen Herodes het hoorde, zei hij dat Johannes, die ik onthoofd heb, deze is; hij is opgewekt uit de doden. Want Herodes zelf had, nadat hij gezonden had, Johannes gegrepen en hem gebonden in de gevangenis wegens Herodias, de vrouw van Filippus zijn broer, omdat hij haar getrouwd had. Want Johannes zei tegen Herodes dat het jou niet toegestaan is de vrouw van jouw broer te hebben. Maar Herodias koesterde een wrok tegen hem en wilde hem doden, maar zij was niet in staat. Want Herodes vreesde Johannes, omdat hij wist dat hij een rechtvaardig en heilig man was, en hij beschermde hem, en nadat hij hem gehoord had

deed hij veel, en graag hoorde hij hem. En toen er een geschikte dag gekomen was, toen Herodes op zijn verjaardag een diner maakte voor zijn groten en de bevelhebbers van duizenden en de eersten van Galilea, En toen de dochter van haar, de Herodias, binnengekomen was en gedanst had en behaagd had aan Herodes en aan degenen die met hem aanlagen, zei de koning tot het meisje: vraag mij wat je maar wilt, en ik zal het je geven. En hij zwoer haar dat wat je mij ook mocht vragen, ik je zal geven, tot de helft van mijn koninkrijk. Maar zij, naar buiten gegaan, zei tegen haar moeder: Wat zal ik vragen? En zij zei: Het hoofd van Johannes de Doper. En nadat zij onmiddellijk met haast bij de koning was binnengegaan, vroeg zij en zei: Ik wil dat je mij onmiddellijk op een schotel het hoofd van Johannes de Doper geeft. En zeer bedroefd geworden, wilde de koning het, vanwege de eden en de gasten, niet afwijzen. En onmiddellijk zond de koning een beul en beval dat zijn hoofd gebracht werd. Hij ging weg en onthoofde hem in de gevangenis, en bracht zijn hoofd op een schotel en gaf het aan het meisje, en het meisje gaf het aan haar moeder. En zijn leerlingen, dit gehoord hebbende, kwamen en namen zijn lijk op en plaatsten het in een graf.

En de apostelen verzamelden zich bij Jezus, en zij rapporteerden hem alles, en alles wat zij gedaan hadden en alles wat zij onderwezen hadden. En hij zei tot hen: Komt u zelf naar een afgelegen plaats in de woestijn, en rust een beetje, want er waren velen die kwamen en gingen, en zij hadden zelfs geen gelegenheid om te eten. En zij gingen in een boot weg naar een verlaten plaats, op eigen gelegenheid. En zij zagen hen weggaan,

en velen herkenden hen, en te voet vanuit alle steden liepen zij daar samen en gingen hen vooruit en kwamen bij hem samen. En toen Jezus uitgegaan was, zag hij een grote menigte en hij had medelijden met hen, omdat zij waren als schapen die geen herder hadden, en hij begon hen veel te onderwijzen. En toen reeds veel tijd verstreken was, naderden zijn leerlingen tot hem en zeiden dat de plaats verlaten is en het reeds laat is Stuur hen weg, zodat zij, weggegaan naar de omliggende velden en dorpen, voor zichzelf broden mogen kopen, want zij hebben niets te eten. Maar hij antwoordde en zei tot hen: Geef jullie hun te eten. En zij zeggen tot hem: Moeten wij weggaan en voor tweehonderd denarii broden kopen en hun te eten geven? Maar hij zegt tot hen: Hoeveel broden hebt u? Ga en zie. En toen zij het geweten hadden, zeggen zij: Vijf, en twee vissen. En hij gebood hen allen in groepen te laten aanliggen op het groene gras. En zij gingen neerliggen in groepen van honderd en van vijftig. En nadat hij de vijf broden en de twee vissen had genomen, keek hij op naar de hemel en zegende. Hij brak de broden en gaf ze aan de discipelen opdat zij ze aan hen zouden voorzetten, en de twee vissen verdeelde hij onder allen. En allen aten en werden verzadigd. En zij namen twaalf manden vol fragmenten op, en van de vissen. En degenen die de broden gegeten hadden waren vijfduizend mannen.

En onmiddellijk dwong hij zijn leerlingen om in het schip te stappen en vooruit te gaan naar de overzijde, naar Bethsaida, totdat hij de menigte wegzond. En na afscheid van hen te hebben genomen, ging hij weg naar de berg om te bidden. En

toen de avond was gevallen, was de boot in het midden van de zee, en hij was alleen op het land. En toen hij hen gekweld zag worden bij het roeien, want de wind was hen tegengesteld, en omstreeks de vierde nachtwake komt hij naar hen toe, wandelend op de zee, en hij wilde hen voorbijgaan. Maar toen zij hem op de zee zagen wandelen, leken zij het een verschijning te zijn, en zij schreeuwden, Allen hadden hem immers gezien en waren verontrust. En onmiddellijk sprak hij met hen en zegt tot hen: Heb moed, ik ben het, vrees niet. En hij ging het schip in naar hen toe, en de wind ging liggen, en zij waren buitengewoon verbijsterd in zichzelf en verwonderden zich. Want zij begrepen het niet met betrekking tot de broden, maar hun hart was verhard.

En nadat zij waren overgestoken, gingen zij naar het land Gennesaret en meerden zij aan. En toen zij uit het schip waren gegaan, herkenden zij hem onmiddellijk Zij liepen rond door die hele omliggende streek en begonnen de zieken op slaapmatten rond te dragen naar waar zij hoorden dat hij daar was En waar hij ook binnenkwam in dorpen of steden of velden, op de marktplaatsen legden zij de zieken neer en smeekten zij hem dat zij zelfs maar de franje van zijn kledingstuk mochten aanraken, en allen die het aanraakten werden gered.

7

En de Farizeeën en sommigen van de schriftgeleerden die uit

Jeruzalem gekomen waren, verzamelden zich bij hem, En toen zij sommigen van zijn discipelen met gemeenschappelijke handen, dat wil zeggen ongewassen, broden zagen eten, vonden zij daar schuld aan. Want de Farizeeën en alle Joden eten niet, als zij niet met de vuist de handen wassen, houdende de traditie van de ouderen, En van de marktplaats, als zij zich niet wassen, eten zij niet, en er zijn vele andere dingen die zij ontvingen om te onderhouden: wassingen van bekers en kannen en bronzen vaten en bedden. Toen vragen de Farizeeën en de schriftgeleerden hem: Waarom wandelen uw leerlingen niet volgens de overlevering van de oudsten, maar eten zij het brood met ongewassen handen? Maar hij antwoordde en zei tot hen dat Jesaja goed profeteerde over jullie, de huichelaars, zoals geschreven staat: dit volk eert mij met de lippen, maar hun hart is ver van mij verwijderd, Tevergeefs vereren zij mij, terwijl zij leringen onderwijzen die geboden van mensen zijn.

Want jullie hebben het gebod van God verlaten en houden vast aan de traditie van de mensen, wassingen van kannen en bekers, en jullie doen vele andere soortgelijke dingen. En hij zei tot hen: Goed zet u het gebod van God opzij, zodat u uw eigen traditie kunt bewaren. Want Moses zei: eer uw vader en uw moeder, en wie kwaadspreekt over vader of moeder, laat hem sterven door de dood. Jullie zeggen echter: als een mens tot de vader of de moeder zegt, corban, dat is gave, waarmee je uit mij gebaat zou kunnen worden, en jullie laten hem niet langer toe iets te doen voor zijn vader of zijn moeder, Jullie maken het woord van God nietig door jullie overlevering die jullie hebben

doorgegeven, en vele zulke gelijke dingen doen jullie. En nadat hij de hele menigte geroepen had, zei hij tot hen: Hoort mij allen en verstaat. Niets dat van buiten de mens in hem binnengaat, is in staat hem te bevlekken, maar wat naar buiten gaat, dat bevlekt de mens. En toen hij van de menigte het huis binnenkwam, vroegen zijn leerlingen hem over de gelijkenis. En hij zegt tot hen: Zijn ook jullie nog zonder begrip? Begrijpen jullie nog niet dat alles wat van buiten de mens binnengaat hem niet kan verontreinigen? dat het niet zijn hart binnengaat, maar zijn buik, en in de latrine uitgaat, waarbij al het voedsel gereinigd wordt. Hij zei dat wat uit de mens komt, dat verontreinigt de mens. Want van binnen, uit het hart van de mensen, komen de slechte gedachten voort: overspel, hoererij, moord, Diefstallen, hebzucht, slechtheid, bedrog, losbandigheid, het boze oog, godslastering, hoogmoed, dwaasheid, Al deze kwade dingen gaan van binnen uit en bezoedelen de mens.

En van daar opgestaan, ging hij weg naar de grenzen van Tyrus en Sidon. En een huis binnengegaan, wilde hij dat niemand het wist, en hij was niet in staat om onopgemerkt te blijven. Want een vrouw had over hem gehoord, wier dochtertje een onreine geest had, en zij kwam en viel neer voor zijn voeten. De vrouw was maar een Griekse, een Syrofenicische naar ras, en zij vroeg hem of hij de demon uit haar dochter wilde uitwerpen. Maar Jesus zei dit: Laat eerst de kinderen verzadigd worden, want het is niet goed het brood van de kinderen te nemen en aan de kleine honden te werpen. Maar zij antwoordde en zegt tot hem: Ja, Heer, en de hondjes onder de tafel eten van de kruimels van

de kinderen. En hij zei tegen haar: Vanwege dit woord, ga; de demon is uit je dochter gegaan. En weggegaan naar haar huis, vond zij het kind liggend op het bed en de demon was uitgegaan.

En weer, na uit de grenzen van Tyrus en Sidon te zijn gegaan, kwam hij naar de zee van Galilea, door het midden van de grenzen van Decapolis. En zij brengen een dove met een spraakgebrek tot hem, en zij smeken hem dat hij de hand op hem zou leggen. En hem van de menigte apart nemend, stak hij zijn vingers in zijn oren, en gespuwd hebbend raakte hij zijn tong aan, En hij keek op naar de hemel, zuchtte en zei tot hem: Effatha, hetgeen betekent: Word geopend. En onmiddellijk werden zijn oren geopend en werd de band van zijn tong losgemaakt, en hij sprak correct. En hij gebood hen dat zij het aan niemand zouden zeggen, maar hoe meer hij het hun gebood, des te meer verkondigden zij het. En zij waren buitengewoon verbaasd en zeiden: Hij heeft alles goed gedaan; hij maakt de doven horend en de stommen sprekend.

8

In die dagen, toen er weer een grote menigte was en zij niets te eten hadden, riep Jezus zijn leerlingen bij zich en zei tot hen, Ik heb medelijden met de menigte, omdat zij reeds drie dagen bij mij blijven en niets hebben om te eten, En als ik hen hongerig naar hun huis laat gaan, zullen zij bezwijken onderweg, want sommigen van hen zijn van ver gekomen. En zijn discipelen

antwoordden hem: Van waar zal iemand hier deze kunnen verzadigen met broden in de wildernis? En hij vroeg hen: Hoeveel broden hebben jullie? En zij zeiden: Zeven. En hij gebood de menigte om te gaan liggen op de grond, en nadat hij de zeven broden genomen had en gedankt had, brak hij ze en gaf ze aan zijn leerlingen opdat zij ze zouden voorzetten, en zij zetten ze voor aan de menigte. En zij hadden enkele kleine vissen, en nadat hij ze had gezegend, zei hij deze ook voor te zetten. Zij aten en werden verzadigd, en zij namen zeven manden vol met overgebleven brokstukken op. Er waren ongeveer vierduizend, en hij ontsloeg hen. En onmiddellijk ingestapt in het schip met zijn leerlingen, kwam hij in de streken van Dalmanutha.

En de Farizeeën gingen naar buiten en begonnen met hem te discussiëren, terwijl zij een teken van de hemel van hem zochten, hem op de proef stellend. En nadat hij diep gezucht had in zijn geest, zegt hij: Waarom zoekt deze generatie een teken? Waarlijk zeg ik tot jullie: aan deze generatie zal geen teken gegeven worden. En hen achtergelaten hebbend, ging hij weer weg in het schip.

En zij waren vergeten broden mee te nemen, en behalve één brood hadden zij niets bij zich in het schip. En hij beval hun, zeggende: Ziet toe, wacht u voor het zuurdesem van de Farizeeën en het zuurdesem van Herodes. En zij redeneerden met elkaar, zeggende dat zij geen brood hadden. En Jezus, dit wetende, zegt tot hen: Waarom redeneren jullie dat jullie geen

broden hebben? Begrijpen jullie het nog niet, noch verstaan jullie het? Hebben jullie nog steeds jullie hart verhard? Hebben jullie ogen en zien jullie niet, en hebben jullie oren en horen jullie niet? En herinneren jullie je niets?

Toen ik de vijf broden brak voor de vijfduizend, hoeveel manden vol brokstukken hebben jullie toen opgenomen? Zij zeggen tot hem: twaalf. Maar wanneer de zeven in de vierduizend, hoeveel volle manden met brokstukken hebben jullie opgenomen? En zij zeiden: zeven. En hij zei tot hen: Begrijpen jullie het nog steeds niet?

En hij komt in Bethsaida en zij brengen een blinde tot hem en zij smeken hem dat hij hem aanraakt. En nadat hij de hand van de blinde had vastgepakt, leidde hij hem buiten het dorp, en nadat hij in zijn ogen had gespuugd en zijn handen op hem had gelegd, vroeg hij hem of hij iets zag. En hij keek op en zei: Ik zie de mensen als bomen die wandelen. Toen plaatste hij weer de handen op zijn ogen en maakte hem opkijken, en hij werd hersteld, en hij keek allen duidelijk aan. En hij zond hem naar zijn huis en zei: Ga noch het dorp binnen, noch spreek tot iemand in het dorp.

En Jezus ging uit met zijn leerlingen naar de dorpen van Caesarea Filippi, en onderweg vroeg hij zijn leerlingen en zei tot hen: Wie zeggen de mensen dat ik ben? Maar zij antwoordden: Johannes de Doper, en anderen: Elia, maar anderen: een van de profeten. En hij zelf zegt tot hen: Maar jullie, wie zeggen jullie

dat ik ben? Antwoordend zegt Petrus tot hem: Jij bent de Christus. En hij bestrafte hen, zodat zij aan niemand iets over hem zouden zeggen.

En Hij begon hen te onderwijzen dat het noodzakelijk is dat de Zoon des mensen veel moet lijden, en verworpen moet worden door de oudsten en de opperpriesters en de schriftgeleerden, en gedood moet worden, en na drie dagen moet verrijzen, En hij sprak het woord met openheid. En Petrus nam hem terzijde en begon hem te berispen. Maar hij draaide zich om en zag zijn discipelen en bestrafte Petrus, zeggende: Ga achter mij, satan, omdat je niet denkt aan de dingen van God, maar aan de dingen van de mensen.

En de menigte met zijn leerlingen geroepen hebbend, zei hij tot hen: wie achter mij wil volgen, laat hij zichzelf verloochenen en zijn kruis opnemen, en laat hij mij volgen. Want wie zijn ziel zou willen redden, zal haar verliezen, maar wie zijn eigen ziel zou verliezen omwille van mij en het goede nieuws, deze zal haar redden. Want wat zal het een mens baten als hij de hele wereld wint, en zijn ziel verliest? Of wat zal een mens geven in ruil voor zijn ziel? Want wie zich schaamt voor mij en mijn woorden in dit overspelige en zondige geslacht, voor hem zal ook de Zoon des mensen zich schamen wanneer hij komt in de heerlijkheid van zijn Vader met de heilige boodschappers.

9

En hij zei tot hen: Amen, ik zeg u dat er sommigen zijn van degenen die hier staan, die de dood niet zullen smaken totdat zij het koninkrijk van God in kracht zien gekomen.

En na zes dagen neemt Jezus Petrus en Jakobus en Johannes mee en brengt hen alleen naar een hoge berg, en hij werd getransformeerd voor hen, En zijn kledingstukken werden glanzend, zeer wit als sneeuw, zodanig als geen voller op aarde in staat is zo te witten. En Elia verscheen aan hen met Mozes, en zij waren in gesprek met Jezus. En Petrus antwoordde en zei tegen Jezus, Rabbi, het is goed voor ons om hier te zijn, en laten wij drie tenten maken, één voor jou en één voor Mozes en één voor Elia. Want hij wist niet wat hij sprak, want zij waren doodsbang. En er kwam een wolk die hen overdekte, en er kwam een stem uit de wolk die zei: Deze is mijn geliefde Zoon, luister naar Hem. En plotseling zagen zij, toen zij rondom keken, niemand meer, maar alleen Jezus bij zich. Terwijl zij van de berg afdaalden, gebood hij hun dat zij aan niemand zouden vertellen wat zij gezien hadden, behalve wanneer de Zoon des mensen uit de doden zou zijn opgestaan. En zij hielden het woord vast, terwijl zij onderling bespraken wat het betekende om uit de doden op te staan. En zij vroegen hem en zeiden: Waarom zeggen de schriftgeleerden dat Elia eerst moet komen? Maar hij antwoordde en zei tot hen: Elia komt inderdaad eerst en herstelt alle dingen, en hoe is er geschreven over de zoon des mensen dat hij veel moet lijden en verworpen worden? Maar ik zeg tot jullie dat ook Elia is gekomen, en zij deden met hem alles wat zij wilden, zoals over hem geschreven staat.

En toen hij bij de leerlingen gekomen was, zag hij een grote menigte om hen heen, en schriftgeleerden die met hen in discussie waren. En onmiddellijk was de hele menigte verbaasd toen zij hem zagen, en zij renden naar hem toe en begroetten hem. en vroeg de schriftgeleerden: Wat debatteren jullie onderling? En een uit de menigte antwoordde en zei: Leraar, ik bracht mijn zoon naar u, die een stomme geest heeft. En waar het hem ook grijpt, werpt het hem neer, en hij schuimt en knarst met zijn tanden, en hij droogt uit, en ik zei tot uw leerlingen dat zij het zouden uitdrijven, en zij waren niet in staat. Maar hij antwoordde hem en zei: O ongelovige generatie, tot wanneer zal ik bij jullie zijn? Tot wanneer zal ik jullie verdragen? Breng hem naar mij. En zij brachten hem naar hem toe. En toen de geest hem onmiddellijk zag, deed hij hem stuiptrekken, en hij viel op de aarde en rolde schuimend rond. En hij vroeg zijn vader: Hoeveel tijd is het dat dit hem is overkomen? En hij zei: Vanaf zijn kindertijd. En vaak wierp het hem in vuur en in water om hem te vernietigen, maar als je iets kunt, help ons, medelijden hebbend met ons. Maar Jezus zei tot hem: Als je in staat bent te geloven, is alles mogelijk voor degene die gelooft. En onmiddellijk riep de vader van het kind met tranen uit: Ik geloof, Heer, help mijn ongeloof. Maar toen Jezus zag dat de menigte samenliep, bestrafte hij de onreine geest en zei tot hem: jij stomme en dove geest, ik beveel je, ga uit hem en ga niet langer in hem. En na te hebben uitgeroepen en hem hevig te hebben doen stuiptrekken, ging het uit, en hij werd als dood, zodat velen zeiden dat hij gestorven was. Maar Jezus greep hem bij de hand en hielp hem overeind, en hij stond op. En toen hij

het huis was binnengegaan, vroegen zijn leerlingen hem onder vier ogen: Waarom waren wij niet in staat het uit te werpen? En hij zei tot hen: Dit soort kan bij niemand uitgaan, behalve door gebed en vasten.

En nadat zij van daar waren vertrokken, trokken zij door Galilea, en hij wilde niet dat iemand het zou weten, Hij was immers zijn leerlingen aan het onderwijzen en hij zei tot hen dat de zoon des mensen wordt overgeleverd in handen van mensen, en zij zullen hem doden, en nadat hij gedood is zal hij op de derde dag opstaan. Maar zij begrepen het woord niet, en zij vreesden hem te vragen.

En hij kwam in Kapernaüm, en toen hij in het huis was, vroeg hij hen: Wat waren jullie onderweg met elkaar aan het bespreken? Maar zij waren stil, want zij hadden onderweg met elkaar besproken wie groter was. En nadat hij was gaan zitten, riep hij de twaalf en zegt tot hen: als iemand de eerste wil zijn, zal hij van allen de laatste zijn en van allen de dienaar. En hij nam een kind, zette het in hun midden, en nadat hij het had omarmd, zei hij tot hen, Wie een van de zulke kinderen ontvangt in mijn naam, ontvangt mij, en wie mij ontvangt, ontvangt niet mij, maar degene die mij gezonden heeft. Johannes antwoordde hem en zei: Leraar, wij zagen iemand in uw naam demonen uitwerpen, die ons niet volgt, en wij verboden het hem, omdat hij ons niet volgt. Maar Jezus zei: Verbied hem niet, want niemand die een kracht zal doen in mijn naam, zal snel kwaad kunnen spreken van mij. Wie niet tegen

jullie is, is voor jullie. Want wie jullie een beker water te drinken geeft in mijn naam, omdat jullie van Christus zijn, waarlijk zeg ik tot jullie, hij zal zijn beloning zeker niet verliezen.

En wie een van deze kleinen die in mij geloven zou doen struikelen, het zou beter voor hem zijn als er een molensteen om zijn nek gehangen werd en hij in de zee geworpen werd. En als jouw hand jou doet struikelen, hak haar af, het is beter voor jou verminkt het leven binnen te gaan dan met twee handen weg te gaan in de gehenna, in het onblusbare vuur, waar hun worm niet sterft en het vuur niet wordt geblust. En als uw voet u doet struikelen, hak hem af. Het is beter voor u om kreupel het leven binnen te gaan, dan met twee voeten in de gehenna geworpen te worden, in het onuitblusbare vuur. waar hun worm niet sterft en het vuur niet wordt geblust. En als uw oog u doet struikelen, werp het uit. Het is beter voor u eenogig het koninkrijk van God binnen te gaan, dan met twee ogen in de gehenna van het vuur te gaan. waar hun worm niet sterft en het vuur niet wordt geblust. Want ieder zal met vuur gezouten worden, en ieder offer zal met zout gezouten worden. Goed is het zout, maar als het zout zoutloos wordt, waarmee zullen jullie het kruiden? Heb in jezelf zout en leef in vrede met elkaar.

10

En van daar opgestaan, komt hij in de gebieden van Judea via de overzijde van de Jordaan, en weer komen menigten bij hem

samen, en zoals hij gewoon was, leerde hij hen weer. En de Farizeeën naderden en vroegen hem of het een man toegestaan is een vrouw te ontslaan, om hem te testen. Maar hij antwoordde en zei tot hen: wat heeft Mozes jullie geboden? Maar zij zeiden: Mozes heeft toegestaan een scheidingsbrief te schrijven en te scheiden. En antwoordend zei Jezus tot hen: Vanwege de hardheid van jullie hart schreef hij dit gebod voor jullie, Maar van het begin der schepping maakte God hen mannelijk en vrouwelijk, Om deze reden zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en gevoegd worden aan zijn vrouw, en de twee zullen één vlees zijn. zodat zij niet langer twee zijn, maar één vlees, Wat God daarom samengevoegd heeft, laat de mens niet scheiden. En in het huis vroegen de leerlingen hem weer hierover, En hij zegt tot hen: wie zijn vrouw ontslaat en met een andere trouwt, begaat overspel tegen haar, En als een vrouw, haar man gescheiden hebbend, met een ander trouwt, pleegt zij overspel.

En zij brachten kinderen tot hem, opdat hij hen zou aanraken, maar de leerlingen berispten degenen die hen brachten. Toen Jezus dit zag, was hij verontwaardigd en zei tot hen: Laat de kinderen naar mij toe komen en verhinder hen niet, want van zulken is het koninkrijk Gods. Waarlijk, ik zeg jullie, wie het koninkrijk van God niet ontvangt als een kind, zal het beslist niet binnengaan. En nadat hij hen had omarmd, zegende hij hen, terwijl hij de handen op hen plaatste.

En toen hij de weg op ging, kwam er iemand naar hem toe

gerend en knielde voor hem neer en vroeg hem: goede leraar, wat moet ik doen opdat ik het eeuwige leven zal erven? Maar Jezus zei tot hem: Waarom noem je mij goed? Niemand is goed behalve God alleen. De geboden ken je: je zult niet overspel plegen, je zult niet moorden, je zult niet stelen, je zult niet vals getuigen, je zult niet beroven, eer jouw vader en moeder. Maar hij antwoordde en zei tegen hem: Leraar, al deze dingen heb ik bewaard vanaf mijn jeugd. Maar Jezus keek hem aan, had hem lief en zei tot hem: Eén ding ontbreekt je. Als je volmaakt wilt zijn, ga dan, verkoop alles wat je hebt en geef het aan de armen, en je zult een schat in de hemel hebben, en kom, volg mij, nadat je je kruis hebt opgenomen. Maar hij werd somber bij het woord en ging treurend weg, want hij had vele bezittingen.

En Jezus, rondgekeken hebbende, zegt tot zijn leerlingen: Hoe moeilijk zullen zij die geld hebben het koninkrijk van God binnengaan! De discipelen waren verbaasd over zijn woorden. Maar Jezus antwoordde hun opnieuw en zei tot hen: Kinderen, hoe moeilijk is het voor hen die op rijkdom vertrouwen om het koninkrijk van God binnen te gaan, Het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan, dan voor een rijke om het koninkrijk van God binnen te gaan. Maar zij waren buitengewoon verbaasd en zeiden tegen zichzelf: En wie kan dan gered worden? Jezus keek hen aan en zei: Bij mensen is het onmogelijk, maar niet bij God, want bij God zijn alle dingen mogelijk. Petrus begon tot hem te spreken: Zie, wij hebben alles achtergelaten en zijn u gevolgd. Jezus antwoordde en zei: Amen, ik zeg jullie, niemand is er die huis of broers of zusters of vader

of moeder of vrouw of kinderen of velden heeft verlaten omwille van mij en omwille van het goede nieuws, als hij niet honderdvoud ontvangt, nu in deze tijd: huizen en broers en zusters en vader en moeder en kinderen en velden, met vervolgingen, en in de komende eeuw het eeuwige leven. Maar velen die de eersten zijn zullen de laatsten zijn, en de laatsten de eersten.

Ze waren op de weg naar Jeruzalem aan het opgaan, en Jezus ging hen vooruit, en zij waren verbaasd, en terwijl zij volgden waren zij bevreesd. En hij nam weer de twaalf apart en begon tot hen te zeggen de dingen die hem zouden gebeuren. Zie, wij gaan op naar Jeruzalem en de Zoon des mensen zal overgeleverd worden aan de opperpriesters en schriftgeleerden, en zij zullen hem veroordelen tot de dood en zij zullen hem overleveren aan de volken, En zij zullen hem bespotten en zij zullen hem geselen en zij zullen hem bespuwen en zij zullen hem doden, en op de derde dag zal hij opstaan.

En Jakobus en Johannes, zonen van Zebedaeus, naderen tot hem en zeggen: Leraar, wij willen dat u doet wat wij vragen. Maar hij zei tegen hen: Wat willen jullie dat ik voor jullie doe? Maar zij zeiden tot hem: geef ons dat wij, een aan uw rechterhand en een aan uw linkerhand, mogen zitten in uw glorie. Maar Jesus zei tot hen: Jullie weten niet wat jullie vragen. Zijn jullie in staat te drinken de beker die ik drink, en gedoopt te worden met de doop waarmee ik gedoopt word? Zij zeiden tot hem: Wij zijn ertoe in staat. Maar Jezus zei tot hen: De beker die ik drink,

zullen jullie drinken, en de doop waarmee ik gedoopt word, zullen jullie gedoopt worden. Het zitten aan mijn rechterhand en aan mijn linkerhand is niet aan mij om te geven, maar aan hen voor wie het is voorbereid.

En toen de tien dit hoorden, begonnen zij verontwaardigd te zijn over Jakobus en Johannes. Maar Jezus riep hen bij zich en zei tot hen: Jullie weten dat degenen die schijnen te heersen over de volken over hen heersen, en hun groten oefenen autoriteit over hen uit, Niet zo zal het echter zijn onder jullie, maar wie groot wil worden onder jullie, zal jullie dienaar zijn, en wie van jullie de eerste wil worden, zal van allen slaaf zijn Want ook de Zoon des mensen kwam niet om gediend te worden, maar om te dienen, en om zijn ziel te geven als losgeld in plaats van velen.

En zij komen in Jericho. En toen hij uit Jericho ging met zijn leerlingen en een aanzienlijke menigte, zat de zoon van Timaeus, Bartimaeus, een blinde, bij de weg te bedelen. En toen hij gehoord had dat het Jezus de Nazarener was, begon hij te roepen en te zeggen: Zoon van David, Jezus, heb genade met mij. En velen berispten hem opdat hij zou zwijgen, maar hij riep des te meer: Zoon van David, heb genade met mij. En Jezus bleef staan en zei: Roep hem. En zij riepen de blinde en zeiden tot hem: Heb moed, sta op, hij roept jou. Maar hij wierp zijn kledingstuk weg, stond op en kwam naar Jezus. En antwoordend zegt Jezus tot hem: Wat wil je dat ik voor jou zal doen? En de blinde zei tot hem: Rabboni, dat ik weer mag zien. En Jezus zei tot hem: Ga, jouw geloof heeft jou gered. En onmiddellijk kreeg

hij zijn gezichtsvermogen terug, en hij volgde Jezus op de weg.

11

En wanneer zij Jeruzalem naderen, bij Bethfage en Bethanie, naar de Olijfberg toe, zendt hij twee van zijn leerlingen uit. En hij zegt tot hen: Ga naar het dorp dat tegenover jullie ligt, en zodra jullie het binnengaan, zullen jullie een veulen vinden dat vastgebonden is, waarop nog nooit iemand heeft gezeten; maak het los en breng het hier. En als iemand aan jullie zegt: Wat doen jullie dit? zeg dan dat de Heer hem nodig heeft, en dat hij hem onmiddellijk weer hierheen zal zenden. Zij gingen weg en vonden het veulen gebonden bij de deur buiten aan de straat, en zij maakten hem los. En sommige van de daar staande mensen zeiden tot hen: Wat doen jullie, dat jullie het veulen losmaken? Maar zij zeiden tot hen zoals Jezus geboden had, en zij lieten hen gaan. En zij brachten het veulen naar Jezus en legden hun kledingstukken op hem, en hij zat erop. Velen spreidden hun kledingstukken op de weg, maar anderen hakten bladrijke takken uit de bomen en spreidden die op de weg. En degenen die vooropgingen en degenen die volgden riepen uit en zeiden: Hosanna, gezegend is hij die komt in de naam van de Heer. Gezegend is het komende koninkrijk in de naam van de Heer, de vader van ons, David; hosanna in den hoge.

En Jezus ging Jeruzalem binnen en de tempel in, en nadat hij alles had rondgekeken, ging hij, toen het uur reeds avond was,

naar Bethanië met de twaalf.

En de volgende dag, toen zij van Bethanië waren weggegaan, kreeg hij honger, En toen hij van verre een vijgenboom met bladeren zag, ging hij erheen om te zien of hij er misschien iets aan zou vinden, en toen hij bij de boom kwam vond hij niets dan bladeren, want het was geen tijd voor vijgen. En antwoordend zei hij dit: Laat niemand meer tot in eeuwigheid vrucht van jou eten. En zijn leerlingen hoorden het.

En zij komen weer naar Jeruzalem, en nadat Jezus de tempel was binnengetreden, begon hij de verkopers en de kopers in de tempel eruit te werpen, en hij wierp de tafels van de geldwisselaars en de zitplaatsen van de duivenverkopers omver. En hij stond niet toe dat iemand een voorwerp door de tempel zou dragen, En hij onderwees hen zeggende: Staat er niet geschreven dat mijn huis een huis van gebed zal worden genoemd voor alle naties? Maar jullie hebben het gemaakt tot een rovershol.

En de schriftgeleerden en de Farizeeën en de hogepriesters hoorden het, en zij zochten hoe zij hem mochten vernietigen, want zij vreesden hem, omdat heel de menigte verbaasd was over zijn leer. En wanneer het laat werd, ging hij de stad uit.

En toen zij 's morgens voorbijgingen, zagen zij de vijgenboom vanaf de wortels verdord. En Petrus, zich herinnerend, zegt tot hem: Rabbi, zie, de vijgenboom die u vervloekte is verdord. En

Jezus antwoordt en zegt tot hen: Hebt geloof in God. Waarlijk, want ik zeg tot jullie dat wie tot deze berg zou zeggen: word opgenomen en word geworpen in de zee, en niet twijfelt in zijn hart, maar zal geloven dat wat hij zegt gebeurt, hem zal zijn wat hij zegt. Daarom zeg ik tot jullie: alles wat jullie biddend vragen, geloof dat jullie het ontvangen, en het zal jullie gegeven worden. En wanneer u staat te bidden, vergeef als u iets tegen iemand heeft, zodat ook uw Vader die in de hemelen is, u uw overtredingen vergeve. Maar als jullie niet vergeven, zal ook jullie Vader jullie overtredingen niet vergeven.

En zij komen weer naar Jeruzalem, en terwijl hij in de tempel wandelt, komen de opperpriesters en de schriftgeleerden en de oudsten naar hem toe En zij zeggen tot hem: Met wat voor autoriteit doet u deze dingen? Of wie gaf u deze autoriteit om deze dingen te doen? Maar Jezus antwoordde en zei tot hen: Ik zal jullie ook één vraag stellen, en antwoord mij, en ik zal jullie zeggen met wat voor autoriteit ik deze dingen doe. De doop van Johannes, was die uit de hemel of uit mensen? Antwoord mij. En zij redeneerden bij zichzelf en zeiden: als wij zeggen uit de hemel, zal hij zeggen: waarom hebben jullie hem dan niet geloofd? Maar zullen we zeggen: van mensen? Zij vreesden het volk, want allen hielden Johannes ervoor dat hij een profeet was. En antwoordend zeggen zij tot Jezus: Wij weten het niet. En Jezus antwoordend zegt tot hen: Noch ik zeg tot jullie in welke autoriteit ik deze dingen doe.

12

En Hij begon tot hen in gelijkenissen te spreken: Een man plantte een wijngaard en plaatste er een omheining omheen en groef een wijnpers en bouwde een toren, en verhuurde hem aan boeren en ging weg. En hij zond op de vastgestelde tijd een slaaf naar de boeren, zodat deze van hen van de vrucht van de wijngaard zou ontvangen. En nadat zij hem genomen hadden, sloegen zij hem en zonden hem met lege handen weg. En weer stuurde hij een andere slaaf naar hen toe, en nadat zij die gestenigd hadden, verwondden zij hem aan het hoofd en stuurden hem onteerd weg. En weer zond hij een ander, en die doodden zij, en vele anderen, sommigen slaand en anderen dodend. Nog dus een zoon hebbend, zijn geliefde, zond hij ook hem als laatste naar hen, zeggend dat zij mijn zoon zullen respecteren. Maar die boeren zeiden, toen zij hem zagen komen, tot zichzelf dat deze de erfgenaam is: komt, laten wij hem doden, en de erfenis zal van ons zijn. En nadat zij hem genomen hadden, doodden zij hem en wierpen hem buiten de wijngaard. Wat zal daarom de heer van de wijngaard doen? Hij zal komen en deze boeren vernietigen, en de wijngaard aan anderen geven. Hebben jullie deze schrijving dan niet gelezen: de steen die de bouwers verwierpen, deze werd de hoeksteen, Van de Heer is dit geschied, en het is wonderlijk in onze ogen.

En zij zochten hem te grijpen, en zij vreesden de menigte, want zij wisten dat hij de gelijkenis tot hen gezegd had. En zij

verlieten hem en gingen weg.

En zij zenden sommigen van de Farizeeën en van de Herodianen naar hem toe, opdat zij hem met een woord zouden vangen. Maar zij die gekomen waren, zeiden tot hem: Leraar, wij weten dat u waarachtig bent en dat u zich om niemand bekommert, want u let niet op het aanzien van mensen, maar u onderwijst de weg van God in waarheid. Zeg ons dus: is het geoorloofd belasting aan Caesar te betalen of niet? Moeten wij betalen of niet betalen? Maar hij, kennend hun huichelarij, zei tot hen: Waarom testen jullie mij? Breng mij een denarius zodat ik hem mag zien. Maar zij brachten het. En hij zegt tot hen: Van wie is deze afbeelding en het opschrift? En zij zeiden: Van Caesar. En Jezus antwoordde en zei tot hen: Geef terug wat van Caesar is aan Caesar en wat van God is aan God. En zij verwonderden zich over hem.

En er komen Sadduceeën naar hem toe, die zeggen dat er geen opstanding is, en zij vroegen hem, zeggend: Leraar, Mozes schreef ons dat als iemands broer sterft en een vrouw achterlaat, en geen kinderen achterlaat, de broer van hem de vrouw van hem moet nemen en nakomelingen moet verwekken voor de broer van hem. Er waren dus zeven broers. En de eerste nam een vrouw, en toen hij stierf liet hij geen nageslacht na. En de tweede nam haar en stierf, en ook hij liet geen zaad na. En de derde evenzo. En de zeven namen haar, en zij lieten geen zaad na. Als laatste van allen stierf ook de vrouw. In de opstanding daarom, wanneer zij opstaan, van wie van hen zal zij de vrouw

zijn? Want alle zeven hadden haar als vrouw. En Jezus antwoordde en zei tot hen: Zijn jullie niet hierdoor misleid, doordat jullie de geschriften niet kennen noch de kracht van God? Want wanneer zij uit de doden opstaan, trouwen zij niet en worden zij niet uitgehuwelijkt, maar zijn zij als boodschappers in de hemelen. Maar betreffende de doden, dat zij worden opgewekt, hebt u niet gelezen in het boek van Mozes, bij de doornstruik, hoe God tot hem sprak en zei: Ik ben de God van Abraham en de God van Isaak en de God van Jakob? God is niet de God van doden, maar van levenden; jullie zijn daarom zeer misleid.

En een van de schriftgeleerden naderde, die hen had horen disputeren en had gezien dat hij hun goed antwoordde, en vroeg hem: Wat is het eerste gebod van allen? Maar Jezus antwoordde hem dat het eerste van alle geboden is: luister, Israël, de Heer onze God, de Heer is één, En je zult de Heer, je God, liefhebben uit geheel je hart en uit geheel je ziel en uit geheel je verstand en uit geheel je kracht. Dit is het eerste gebod. En de tweede is hieraan gelijk: je zult je naaste liefhebben als jezelf. Er is geen ander gebod groter dan deze. En de schriftgeleerde zei tot hem: Goed, leraar, naar waarheid hebt u gezegd dat Hij één is en dat er geen ander is behalve Hem, En het liefhebben van hem uit het gehele hart en uit het gehele verstand en uit de gehele ziel en uit de gehele kracht, en het liefhebben van de naaste als zichzelf is meer dan alle brandoffers en offers. En Jezus, ziende dat hij intelligent antwoordde, zei tot hem: Gij zijt niet ver van het koninkrijk Gods. En niemand durfde hem langer te

ondervragen.

En Jezus antwoordde terwijl hij in de tempel leerde: Hoe zeggen de schriftgeleerden dat de Christus de zoon van David is? Want David zelf zei in de Heilige Geest: de Heer zegt tot mijn Heer, zit aan mijn rechterhand totdat ik jouw vijanden als voetenbank voor jouw voeten plaats. Zelf noemt David hem daarom Heer, en hoe is hij dan zijn zoon? En de grote menigte hoorde hem graag.

En hij zei tot hen in zijn onderwijs: Pas op voor de schriftgeleerden die in gewaden willen rondwandelen en groeten in de marktplaatsen. en hoofdzetels in de samenkomsten en eerste plaatsen bij de feestmalen. degenen die de huizen van de weduwen verslinden en onder voorwendsel lang bidden, deze zullen een zwaarder oordeel ontvangen

En Jezus, die tegenover de schatkist had plaatsgenomen, observeerde hoe de menigte bronzen munten in de schatkist wierp. En vele rijken wierpen veel in, en een arme weduwe die gekomen was, wierp er twee kleine munten in, wat een kwadrans is. En nadat hij zijn discipelen geroepen had, zei hij tot hen: Waarlijk zeg ik jullie dat deze arme weduwe meer heeft ingeworpen dan allen die in de schatkist werpen, Allen wierpen immers uit hun overvloed, maar deze wierp uit haar armoede alles wat zij had, haar gehele levensonderhoud.

13

En toen hij uit de tempel ging, zegt een van zijn leerlingen tot hem: Leraar, zie wat voor stenen en wat voor gebouwen. En Jezus antwoordde en zei tot hem: Zie jij deze grote gebouwen? Er zal hier geen steen op steen worden gelaten die niet zal worden neergeworpen. En terwijl hij zat op de berg van de olijven tegenover de tempel, vroegen hem in het bijzonder Petrus en Jakobus en Johannes en Andreas, Zeg ons wanneer deze dingen zullen zijn, en wat het teken is wanneer al deze dingen op het punt staan voltooid te worden? Maar Jezus antwoordde en begon tot hen te spreken: Zie toe dat niemand jullie misleidt. Want velen zullen komen in mijn naam, zeggende dat ik het ben, en zij zullen velen misleiden. Wanneer jullie echter oorlogen en geruchten van oorlogen horen, wees niet verontrust, want het moet gebeuren, maar het einde is er nog niet. Want natie zal opstaan tegen natie en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen aardbevingen zijn op verschillende plaatsen, en er zullen hongernoden en verstoringen zijn. Dit zijn de beginselen van de geboortepijnen. Maar let op jullie zelf. Want zij zullen jullie overleveren aan raden en in hun vergaderingen zullen jullie geslagen worden, en voor leiders en koningen zullen jullie staan omwille van mij, tot getuigenis aan hen. En het goede nieuws moet eerst aan alle naties worden verkondigd. Wanneer zij jullie echter overleverend wegleiden, wees niet vooraf bezorgd over wat jullie zullen spreken, noch oefen het in, maar wat aan jullie gegeven wordt in dat uur, spreek dat. Want niet jullie zijn degenen die spreken, maar de Heilige Geest. Broeder zal broeder overleveren aan de dood en vader zijn kind, en kinderen zullen opstaan tegen hun ouders en

hen ter dood brengen. En jullie zullen door allen gehaat worden vanwege mijn naam, maar wie tot het einde volgehouden heeft, zal gered worden.

Wanneer jullie maar de gruwel der verwoesting zien, die gesproken is door de profeet Daniël, staand waar het niet behoort - laat de lezer begrijpen - laat dan degenen die in Judea zijn vluchten naar de bergen Maar wie op het dak is, laat hem niet afdalen naar het huis, noch laat hem binnengaan om iets uit zijn huis te halen. En degene die in het veld is, laat hem niet terugkeren om zijn kleed op te halen. Maar wee de zwangeren en de zogenden in die dagen. Bid maar opdat jullie vlucht niet in de winter plaatsvindt. Want die dagen zullen verdrukking zijn, zodanig als er niet is geweest vanaf het begin van de schepping die God schiep tot nu toe, en niet zal worden. En als de Heer de dagen niet had verkort, zou geen enkel vlees gered zijn geworden, maar omwille van de uitverkorenen die Hij verkoos, heeft Hij de dagen verkort. En dan, als iemand tot jullie zegt: Zie, hier is de Christus, of Zie, daar, geloof het niet. Want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan en zij zullen tekenen en wonderen geven om, indien mogelijk, ook de uitverkorenen te misleiden. Maar jullie, let op: ik heb jullie alles van tevoren gezegd. Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar licht niet geven, En de sterren zullen uit de hemel vallen, en de krachten in de hemelen zullen geschud worden. En toen zullen zij de zoon des mensen zien komen in wolken met grote kracht en glorie. En dan zal hij zijn boodschappers zenden en zijn uitverkorenen verzamelen

uit de vier winden, van het einde van de aarde tot het einde van de hemel.

Maar van de vijgenboom, leer de gelijkenis. Wanneer de tak ervan al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, weet dat de zomer nabij is. Zo ook jullie, wanneer jullie deze dingen zien gebeuren, weet dat het nabij is, voor de deur. Waarlijk, ik zeg tot jullie dat deze generatie niet voorbijgaat totdat al deze dingen gebeurd zijn. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.

Maar betreffende die dag of dat uur weet niemand iets, noch de boodschappers in de hemel, noch de zoon, alleen de vader. Zie toe, wees waakzaam en bid, want jullie weten niet wanneer het de tijd is. Als een man die op reis gaat, zijn huis verlatend en aan zijn slaven de autoriteit gevend, en aan elk zijn werk, en hij beval de deurwachter opdat hij zou waken. Wees daarom waakzaam, want jullie weten niet wanneer de heer van het huis komt, laat of om middernacht of bij het hanengeschrei of vroeg in de morgen, opdat hij jullie niet plotseling slapend aantreft. Wat ik maar tot jullie zeg, zeg ik tot allen: weest waakzaam.

14

Het passover en het ongezuurde brood was na twee dagen. En de hogepriesters en de schriftgeleerden waren zoekend hoe zij hem, door bedrog gegrepen hebbende, mochten doden. Zij

zeiden echter: Niet tijdens het feest, opdat er geen oproer onder het volk zal zijn.

En terwijl hij in Bethany was in het huis van Simon de melaatse, terwijl hij aanlag, kwam een vrouw die een albasten fles had met zalf van pure, kostbare nardus, en nadat zij de albasten fles gebroken had, goot zij het over zijn hoofd. Er waren echter sommigen die verontwaardigd waren en bij zichzelf zeiden: Waartoe is deze verspilling van de zalf geschied? Want deze zalf had verkocht kunnen worden voor meer dan driehonderd denariën en aan de armen gegeven kunnen worden, en zij scholden haar. Maar Jesus zei: Laat haar met rust, waarom veroorzaken jullie haar moeite? Zij heeft een goed werk aan mij gedaan. Want de armen hebben jullie altijd bij jullie, en wanneer jullie willen kunnen jullie hen goed doen, maar mij hebben jullie niet altijd. Wat zij had, deed zij; zij anticipeerde mijn lichaam te zalven voor de begrafenis. Waarlijk, ik zeg tot jullie, waar ook maar dit goede nieuws wordt verkondigd in de hele wereld, zal ook wat deze vrouw deed worden verteld tot gedachtenis van haar.

En Judah Iscariot, een van de twaalf, ging naar de opperpriesters om hem aan hen te verraden. Zij maar, dit gehoord hebbend, verheugden zich en beloofden hem zilverstukken te geven, en hij zocht hoe hij hem op een geschikte manier zou verraden.

En op de eerste dag van de ongezuurde broden, toen zij het

pascha offerden, zeggen zijn leerlingen tot hem: Waar wil je dat wij heengaan om te bereiden, opdat jij het pascha kunt eten? En hij stuurt twee van zijn discipelen en zegt tot hen: Ga de stad in, en een man die een kruik water draagt zal jullie ontmoeten, volg hem, En waar hij ook binnenkomt, zegt u tegen de huismeester dat de leraar zegt: Waar is mijn verblijfplaats waar ik het pascha met mijn leerlingen zal eten? En hij zal jullie een grote, gemeubileerde bovenkamer tonen die gereed is; bereid daar voor ons. En zijn leerlingen gingen uit en kwamen in de stad, en vonden het zoals hij tot hen gezegd had, en bereidden het pascha. En toen de avond gevallen was, komt hij met de twaalf. En terwijl zij aanlagen en aten, zei Jezus: Waarlijk, ik zeg jullie dat een van jullie mij zal verraden, degene die met mij eet. Maar zij begonnen bedroefd te zijn en tot hem te zeggen, één voor één: Toch niet ik? en een ander: Toch niet ik? Maar hij antwoordde en zei tot hen: een van de twaalf, die met mij in de kom dipt. De Zoon des mensen gaat inderdaad heen zoals over Hem geschreven is, maar wee die mens door wie de Zoon des mensen verraden wordt; het zou goed voor hem geweest zijn als die mens niet geboren was. En terwijl zij aten, nam Jezus brood, zegende het, brak het en gaf het hun en zei: Neem, eet, dit is mijn lichaam. En na de beker te hebben genomen en dank te hebben gezegd, gaf hij die aan hen, en zij dronken er allen uit. En Hij zei tot hen: Dit is mijn bloed van het nieuwe verbond, dat voor velen wordt uitgegoten. Waarlijk, ik zeg tot jullie dat ik niet langer zal drinken van het product van de wijnstok tot die dag wanneer ik het nieuw drink in het koninkrijk van God.

En na een hymne te hebben gezongen, gingen zij naar de Olijfberg. En Jezus zegt tot hen dat allen zullen afvallen in mij in deze nacht, omdat geschreven is: ik zal de herder slaan en de schapen zullen verstrooid worden. Maar na mijn opstanding zal ik jullie voorgaan naar Galilea. Maar Petrus zei tot hem: En als allen aanstoot zullen nemen, maar ik niet. En Jezus zegt tot hem: Amen, ik zeg tot jou dat jij vandaag, in deze nacht, voordat de haan tweemaal kraait, mij driemaal zult verloochenen. Maar Peter zei des te meer met nadruk: Als het mij noodzakelijk is met u te sterven, zal ik u geenszins ontkennen. Evenzo zeiden ook allen.

En zij komen in een plaats waarvan de naam Gethsemane is, en hij zegt tot zijn discipelen: blijf hier zitten totdat ik gebeden heb. En hij neemt Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee, en begon zeer verontrust en beangst te worden En Hij zei tot hen: Diep bedroefd is mijn ziel tot de dood toe, blijf hier en waakt. En een klein stukje voortgegaan zijnde, viel hij op zijn gezicht op de aarde, en hij bad opdat, als het mogelijk is, het uur van hem voorbijgaat. En hij zei: Abba, Vader, alle dingen zijn mogelijk voor U, neem deze beker van mij weg, maar niet wat ik wil, maar wat U wilt. En hij komt en vindt hen slapend, en hij zegt tegen Petrus: Simon, slaap je? Waren jullie niet in staat één uur te waken? Wees waakzaam en bidt, opdat jullie niet in verzoeking komen, de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak. En weer ging hij weg en bad, terwijl hij dezelfde woorden zei. En na teruggekeerd te zijn, vond hij hen weer slapend, want hun ogen waren zwaar geworden, en zij wisten niet wat zij hem

moesten antwoorden. En hij komt voor de derde keer en zegt tot hen: slapen jullie nog steeds en rusten jullie? Het is voorbij, het uur is gekomen, zie, de zoon van de mens wordt overgeleverd in de handen van de zondaars. Sta op, laten wij gaan, zie, degene die mij verraadt heeft genaderd.

En onmiddellijk, terwijl hij nog sprak, kwam Judah de Iskariot, een van de twaalven, en met hem een grote menigte met zwaarden en stokken, gezonden door de opperpriesters en schriftgeleerden en de ouderlingen. Maar degene die hem verried had hun een signaal gegeven en gezegd: Wie ik zal kussen, dat is hij; grijp hem en breng hem veilig weg. En onmiddellijk nadat hij gekomen was en tot hem genaderd was, zei hij: Groet, rabbi, en hij kuste hem. Maar zij legden hun handen op hem en grepen hem. Maar een van de omstanders trok het zwaard en sloeg de slaaf van de hogepriester en hakte zijn oor af. En Jezus antwoordde en zei tot hen: Als tegen een rover gingen jullie uit met zwaarden en knuppels om mij te grijpen, Elke dag was ik bij jullie in de tempel aan het onderwijzen, en jullie grepen mij niet. Maar dit gebeurde opdat de geschriften vervuld zouden worden. En allen vluchtten, nadat zij hem hadden verlaten. En een zekere jongeman volgde hem, gekleed met een linnen doek op zijn naakte lichaam, en de jongemannen grepen hem. Maar hij vluchtte naakt van hen weg, nadat hij de linnen doek had achtergelaten.

En zij leidden Jezus weg naar de hogepriester, en alle hogepriesters en oudsten en schriftgeleerden kwamen bij hem

samen. En Petrus volgde hem van verre tot binnen in de hof van de hogepriester, en hij zat samen met de assistenten en warmde zich bij het licht. De opperpriester en de gehele raad waren getuigenis tegen Jezus aan het zoeken om hem te doden, en zij vonden het niet. Want velen legden vals getuigenis tegen hem af, en de getuigenissen waren niet gelijk. En sommigen die waren opgestaan, getuigden vals tegen hem en zeiden Dat wij hem hoorden zeggen, dat ik deze met handen gemaakte tempel zal vernietigen en binnen drie dagen een andere, niet met handen gemaakte, zal bouwen. En ook zo was hun getuigenis niet gelijk. En de hogepriester, die was opgestaan in het midden, vroeg Jezus en zei: Antwoordt u niets? Wat getuigen deze mensen tegen u? Maar hij was stil en antwoordde niets. Opnieuw was de hogepriester hem aan het ondervragen en zegt tot hem: Bent u de Christus, de Zoon van de Gezegende? Maar Jesus zei: Ik ben het, en jullie zullen de Zoon des mensen zien, zittend aan de rechterhand van de kracht en komend op de wolken des hemels. Maar de hogepriester, zijn tuniek gescheurd hebbend, zegt: Wat hebben wij nog behoefte aan getuigen? Jullie hebben de godslastering geheel gehoord, wat lijkt het jullie? Maar zij allen veroordeelden hem schuldig te zijn aan de dood. En sommigen begonnen op hem te spuwen en zijn gezicht te bedekken en hem te slaan en tot hem te zeggen: profeteer tot ons wie degene is die jou geslagen heeft. En de assistenten wierpen hem met slagen.

En terwijl Petrus beneden in de hof was, komt een van de dienstmaagden van de hogepriester, En toen ze Petrus zag die zich warmde, keek ze hem aan en zei: En jij was met Jezus de

Nazarener. Maar hij ontkende en zei: Ik ken niet, noch weet ik wat jij zegt. En hij ging naar buiten, naar de voorhof, en de haan kraaide. En de dienstmaagd begon, toen ze hem weer had gezien, tegen de omstanders te zeggen dat deze een van hen was. Maar hij ontkende weer. En na een korte tijd zeiden de omstanders weer tegen Petrus: Waarlijk, je bent een van hen, want je bent een Galileeër en je spraak lijkt erop. Maar hij begon te vervloeken en te zweren dat hij deze man over wie jullie spreken niet kende. En voor de tweede keer kraaide de haan. En Petrus herinnerde zich het woord dat Jezus tot hem gezegd had, dat hij hem driemaal zou verloochenen voordat de haan tweemaal gekraaid had, en hij begon te wenen.

15

En onmiddellijk in de morgen hielden de opperpriesters met de oudsten en schriftgeleerden en de gehele raad een beraadslaging, en nadat zij Jezus gebonden hadden, voerden zij hem weg en leverden hem over aan Pilatus. En Pilatus vroeg hem: Bent u de koning van de Joden? Maar hij antwoordde hem: U zegt het. En de opperpriesters beschuldigden hem van veel, maar hij antwoordde niets. Maar Pilatus vroeg hem opnieuw en zei: Antwoord je niets? Zie hoeveel zij tegen jou getuigen. Maar Jezus antwoordde niet langer iets, zodat Pilatus zich verwonderde. Volgens het feest liet hij aan hen één gevangene vrij, die zij vroegen. Er was een zekere Barabbas met de mederebellen gebonden, die in de opstand moord hadden

gepleegd. En de menigte, die uitgeroepen had, begon te vragen zoals hij altijd voor hen deed. Maar Pilate antwoordde hun en zei: Willen jullie dat ik de koning van de Joden aan jullie vrijlaat? Hij wist immers dat de opperpriesters hem uit afgunst hadden overgeleverd. De opperpriesters echter ruiden de menigte op zodat hij liever Barabbas aan hen zou vrijlaten. Maar Pilatus antwoordde weer en zei tot hen: Wat willen jullie daarom dat ik zal doen met hem die jullie de koning van de Joden noemen? Maar zij schreeuwden weer: Kruisig hem. Maar Pilatus zei tegen hen: Wat heeft hij dan voor kwaad gedaan? Maar zij schreeuwden des te harder: Kruisig hem! Maar Pilatus, die de menigte tevreden wilde stellen, liet hun Barabbas vrij en leverde Jezus over, nadat hij hem had laten geselen, opdat hij gekruisigd zou worden.

De soldaten leidden hem naar binnen in de hof, dat wil zeggen het praetorium, en zij riepen het hele cohort samen. En zij kleden hem in purper en plaatsen op hem, na het te hebben geweven, een doornenkroon. En zij begonnen hem te begroeten: Wees gegroet, koning van de Joden, En zij sloegen zijn hoofd met een riet en spuwden op hem, en zij knielden neer en bogen voor hem. En toen zij hem bespot hadden, trokken zij hem de purperen mantel uit en kleedden hem zijn eigen kledingstukken aan, en zij leidden hem naar buiten opdat zij hem zouden kruisigen.

En zij dwingen een voorbijgaande zekere Simon de Cyreneeër, komend van het veld, de vader van Alexander en Rufus, opdat

hij zijn kruis opneemt.

En zij brengen hem naar de plaats Golgotha, wat vertaald wordt als schedelplaats. En zij gaven hem wijn gemengd met mirre te drinken, maar hij nam het niet. En nadat zij hem gekruisigd hadden, verdelen zij zijn kledingstukken door het lot over hen te werpen, wie wat zou nemen. Het was het derde uur en zij kruisigden hem. En de inscriptie van zijn aanklacht was geschreven: de koning van de Joden.

En met hem kruisigen zij twee rovers, een aan zijn rechterhand en een aan zijn linkerhand. En de Schrift werd vervuld die zegt: en Hij werd bij de wettelozen gerekend. En de voorbijgangers lasterden hem, schudden hun hoofden en zeiden: Ha, jij die de tempel vernietigt en in drie dagen opbouwt Red jezelf en kom neer van het kruis. Evenzo spotten ook de opperpriesters met elkaar, samen met de schriftgeleerden, en zeiden: Anderen heeft hij gered, zichzelf kan hij niet redden. De Christus, de koning van Israël, laat hem nu neerkomen van het kruis, zodat wij zien en in hem geloven. En degenen die met hem gekruisigd waren, beschimpten hem.

Maar toen het zesde uur gebeurd was, kwam er duisternis over de hele aarde tot het negende uur. En in het negende uur riep Jezus met luide stem, zeggende: Eloi Eloi, lama sabachthani; hetgeen vertaald is: mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?

En sommige van de omstanders die het gehoord hadden, zeiden: Zie, hij roept Elia. Maar iemand rende erheen en vulde een spons met azijn, plaatste deze om een riet en gaf hem te drinken, zeggend: Laat ons zien of Elia komt om hem neer te halen. Maar Jezus slaakte een luide kreet en gaf de geest. En het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën van boven tot beneden. Toen de centurion die tegenover hem stond zag dat hij zo uitriep en zijn laatste adem uitblies, zei hij: Waarlijk, deze mens was Gods zoon. Er waren ook vrouwen van verre die keken, onder wie ook Maria de Magdalena en Maria de moeder van Jacobus de kleine en Joses, en Salome, die ook, toen hij in Galilea was, hem volgden en hem dienden, en vele andere die met hem naar Jeruzalem waren meegekomen.

En toen het reeds avond geworden was, aangezien het de voorbereidingsdag was, dat wil zeggen de dag vóór de sabbat, Jozef van Arimatea, een vooraanstaand raadslid die zelf ook wachtte op het koninkrijk van God, kwam en ging, nadat hij het gewaagd had, naar Pilatus en verzocht om het lichaam van Jezus. Pilate verwonderde zich of hij reeds gestorven was, en de centurio geroepen hebbend, vroeg hij hem of hij lang geleden gestorven was. En nadat hij het van de centurion vernomen had, schonk hij het lichaam aan Jozef. En na linnen doek gekocht te hebben en hem naar beneden gehaald te hebben, wikkelde hij hem in de linnen doek en legde hem in een graf dat uit rots gehouwen was, en hij rolde een steen op de deur van het graf. Maar Maria Magdalena en Maria van Joses zagen waar hij werd geplaatst.

16

En toen de sabbat voorbij was, kochten Maria Magdalena en Maria de moeder van Jakobus en Salome specerijen, opdat zij hem, na gekomen te zijn, zouden kunnen zalven. En zeer vroeg in de morgen van de eerste dag der sabbatten komen zij bij het graf, toen de zon was opgegaan. En zij zeiden tegen zichzelf: Wie zal voor ons de steen wegrollen van de deur van het graf? En toen zij opkeken, zagen zij dat de steen weggerold was, want hij was zeer groot. En toen zij het graf binnengingen, zagen zij een jongeman aan de rechterkant zitten, gekleed in een wit gewaad, en zij waren verbaasd. Maar hij zegt tegen hen: Wees niet geschrokken. U zoekt Jezus de Nazarener, die gekruisigd werd. Hij is opgewekt, hij is hier niet. Zie de plaats waar zij hem plaatsten. Maar ga en zeg aan zijn discipelen en aan Petrus dat hij jullie voorgaat naar Galilea, daar zullen jullie hem zien, zoals hij aan jullie zei. En nadat zij naar buiten waren gegaan, vluchtten zij van het graf, want beven en paniek hadden hen bevangen, en zij zeiden niets tegen niemand, want zij waren bang.

Opgestaan zijnde op de morgen van de eerste dag van de sabbat, verscheen hij het eerst aan Maria de Magdalene, uit wie hij zeven demonen had uitgeworpen. Die ging en rapporteerde het aan degenen die met hem geweest waren, die rouwden en weenden. En zij, gehoord hebbende dat hij leefde en door haar gezien was, geloofden het niet. Na deze dingen werd hij

geopenbaard in een andere gedaante aan twee uit hen die wandelden, terwijl zij naar het veld gingen. En die, nadat ze waren weggegaan, rapporteerden het aan de overigen, maar ook hen geloofden zij niet. Later verscheen hij aan de elf die aanlagen, en verweet hun hun ongeloof en hardheid van hart, omdat zij hen die hem opgewekt hadden gezien, niet hadden geloofd. En hij zei tot hen: Ga de hele wereld in en verkondig de goede boodschap aan de hele schepping. Wie geloofd heeft en gedoopt is zal gered worden, maar wie niet geloofd heeft zal veroordeeld worden. Maar deze tekenen zullen hen die geloofd hebben volgen: in mijn naam zullen zij demonen uitwerpen, zij zullen in nieuwe tongen spreken, Slangen zullen zij opnemen, en zelfs als zij iets dodelijks drinken, zal het hen niet schaden; op zieken zullen zij de handen leggen, en zij zullen het goed hebben.

De Heer werd inderdaad daarom, na tot hen gesproken te hebben, opgenomen naar de hemel en zat aan de rechterhand van God. Dezen gingen uit en verkondigden overal, terwijl de Heer meewerkte en het woord bevestigde door de begeleidende tekenen. Amen.

Numeri

1

En de Heer sprak tot Mozes in de woestijn Sinaï, in de tent der getuigenis, op de eerste van de tweede maand, in het tweede jaar na hun uittocht uit het land Egypte, zeggende, Neem het begin van de hele vergadering van Israël volgens verwantschap, volgens de huizen van hun vaders, volgens het getal uit hun naam, volgens hun hoofd, Alle mannen van twintig jaar en ouder, ieder die uittrok in de strijdmacht van Israël, moet gij monsteren met hun legermacht, gij en Aäron moet hen monsteren. En met u zullen er zijn, elk volgens zijn stam, heersers van elk, volgens vaderlijke huizen zullen zij zijn.

En dit zijn de namen van de mannen die met jullie zullen staan: van Ruben, Elizur, zoon van Shedeur, Van de Simeon: Salamiel, zoon van Sourisadai. Van de stam Juda: Nahshon, zoon van Aminadab. Van Issachar: Nathanael, zoon van Sogar, Van Zebulun, Eliab zoon van Helon; van de zonen van Joseph, van Ephraim, Elishama zoon van Ammihud, van de Manasseh,

Gamaliel, zoon van Pedahzur. Van de Benjaminieten: Abidan, zoon van Gideoni. Van de Dan, Achiëzer zoon van Ammisaddai. Van de Asher, Phagaiel, zoon van Echran. Van de Gad, Elisaph, zoon van Raguel. Van de Naphtali, Achire, zoon van Ainan. Deze waren de aangewezenen van de vergadering, heersers van de stammen volgens hun families, bevelhebbers van duizenden van Israël.

En Mozes en Aaron namen deze mannen die bij naam geroepen waren. En zij verzamelden de gehele gemeente op de eerste dag van de maand van het tweede jaar, en zij werden ingeschreven naar hun geslachten, naar hun families, naar het aantal van hun namen, vanaf twintig jaar en ouder, alle mannen hoofd voor hoofd. op welke wijze de Heer aan Mozes gebood, en zij werden geteld in de woestijn van de Sinaï.

En de zonen van Ruben, de eerstgeborene van Israël, werden geteld volgens hun verwantschap, volgens hun stammen, volgens hun vaderhuizen, volgens het getal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen van twintig jaar oud en daarboven, allen die uittrokken ten strijde. De telling van hen uit de stam Ruben: zesenveertigduizend vijfhonderd. Aan de zonen van Simeon volgens hun verwantschap, volgens hun clans, volgens hun vaderlijke huizen, volgens het aantal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen vanaf twintig jaar en ouder, allen die uittrokken in de legermacht, De telling van hen uit de stam Simeon: negenenvijftigduizend driehonderd.

Aan de zonen van Juda volgens hun verwantschap, volgens hun clans, volgens hun vaderlijke huizen, volgens het aantal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen vanaf twintig jaar en ouder, allen die uittrokken in de legermacht, De telling van hen uit de stam Juda: vierenzeventig duizend zeshonderd.

De zonen van Issachar volgens hun families, volgens hun clans, volgens hun vaderhuizen, volgens het aantal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen van twintig jaar oud en daarboven, allen die uittrokken in de legermacht, De telling van hen uit de stam Issachar: vierenvijftigduizend vierhonderd. Aan de zonen van Zebulun volgens hun verwantschap, volgens hun clans, volgens hun vaderlijke huizen, volgens het getal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen van twintig jaar oud en daarboven, allen die uittrokken in de legermacht, De telling van hen uit de stam Zebulun: zevenenvijftigduizend vierhonderd.

Aan de zonen van Jozef, de zonen van Efraïm, volgens hun verwantschap, volgens hun stammen, volgens hun vaderhuizen, volgens het getal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen vanaf twintig jaar en ouder, allen die uittrokken in de legermacht, De telling van hen uit de stam Efraïm: veertigduizend vijfhonderd. Aan de zonen van Manasse volgens hun verwantschap, volgens hun clans, volgens hun vaderlijke huizen, volgens het aantal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen van twintig jaar oud en daarboven, allen die uittrokken in het leger, De telling van hen uit de stam Manasse: tweeëndertigduizend tweehonderd. Aan de zonen van Benjamin

volgens hun verwantschap, volgens hun clans, volgens hun vaderlijke huizen, volgens het aantal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen vanaf twintig jaar en ouder, allen die uittrokken in de legermacht, De telling van hen uit de stam Benjamin: vijfendertigduizend vierhonderd. Aan de zonen van Gad, volgens hun verwantschap, volgens hun clans, volgens hun vaderlijke huizen, volgens het aantal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen vanaf twintig jaar en ouder, allen die uittrokken in de legermacht, De telling van hen uit de stam Gad: vijfenveertigduizend zeshonderdvijftig.

Aan de zonen van Dan volgens hun verwantschap, volgens hun clans, volgens hun vaderlijke huizen, volgens het aantal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen vanaf twintig jaar en ouder, allen die uittrokken in het leger, De telling van hen uit de stam Dan: tweeënzestigduizend zevenhonderd. Aan de zonen van Aser volgens hun verwantschap, volgens hun clans, volgens hun vaderlijke huizen, volgens het aantal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen vanaf twintig jaar oud en daarboven, allen die uittrokken in de legermacht, De telling van hen uit de stam Asher: eenenveertigduizend vijfhonderd.

Aan de zonen van Naftali volgens hun verwantschap, volgens hun clans, volgens hun vaderlijke huizen, volgens het getal van hun namen, hoofd voor hoofd, alle mannen vanaf twintig jaar oud en daarboven, allen die uittrokken in de legermacht, De telling van hen uit de stam Nefthali: drie en vijftig duizend en vierhonderd.

Dit was de telling die Mozes en Aäron en de leiders van Israël hielden, twaalf mannen, één man per stam, volgens de stam van de vaderlijke huizen waren zij. En het geschiedde dat de gehele telling van de zonen Israëls met hun strijdmacht, van twintig jaar oud en daarboven, allen die uittrokken om te strijden in Israël Zeshonderddrieduizend vijfhonderd vijftig.

De Levieten uit de stam van hun families werden echter niet geteld onder de zonen van Israël. En de Heer sprak tot Mozes en zeide, Zie, de stam Levi zul je niet tellen, en hun getal zul je niet opnemen, te midden van de zonen Israëls. En jij, stel de Levieten aan over de tent van de getuigenis, en over al haar vaten, en over alles wat daarin is. Zij zullen de tent dragen, en al haar vaten, en zij zullen daarin dienen, en rondom de tent zullen zij kamperen. En wanneer de tent opgetild wordt, zullen de Levieten haar afbreken, en wanneer de tent opgericht wordt, zullen zij haar oprichten, en de vreemdeling die nadert, laat hij sterven. En de zonen van Israël zullen legeren, elke man in zijn eigen orde en elke man volgens zijn eigen leiding, met hun macht. Maar de Levieten, laat hen legeren rondom de tent van het getuigenis, en er zal geen zonde zijn onder de zonen Israëls. En de Levieten zelf zullen de wacht van de tent van het getuigenis houden. En de zonen van Israël deden volgens alles wat de Heer aan Mozes en Aäron geboden had, aldus deden zij.

2

En de Heer sprak tot Moses en Aäron, zeggende, Elke man vasthoudend aan zijn orde, volgens banieren, volgens de huizen van hun families, laten de zonen Israëls kamperen tegenover, rondom de tent van het getuigenis zullen de zonen Israëls kamperen. En degenen die het eerst kamperen naar het oosten, de orde van het kamp van Juda met hun macht, en de heerser van de zonen van Juda, Nasson, zoon van Aminadab. Zijn strijdmacht, de geïnspecteerden: vierenzeventig duizend zeshonderd. En degenen die kampeerden naast de stam Issachar, en de heerser van de zonen van Issachar, Nathanael, zoon van Sogar. Zijn strijdmacht, de geïnspecteerden: vierenvijftigduizend vierhonderd. En de kampeerders naast de stam Zebulun, en de heerser van de zonen van Zebulun, Eliab, zoon van Helon. Zijn strijdkracht, de gemonsterde mannen: zevenenvijftigduizend vierhonderd. Allen de geïnspecteerden uit het kamp van Juda, honderdtachtig duizend en zesduizend en vierhonderd, zullen met hun strijdmacht als eersten optrekken. De legioenen van het kamp van Reuben, naar het zuiden hun kracht, en de heerser van de zonen van Reuben, Elizur, zoon van Shedeur. Zijn strijdkracht, de getelden: zesenveertigduizend vijfhonderd. En degenen die kampeerden naast zijn stam Simeon, en de heerser van de zonen van Simeon, Salamiel, zoon van Zurishaddai. Zijn strijdmacht, de geïnspecteerden: negenenvijftigduizend driehonderd. En de kampeerders naast zijn stam Gad, en de heerser van de zonen van Gad, Elisaf, zoon van Raguel. Zijn strijdmacht, de gemusterden: vijfenveertigduizend zeshonderdvijftig. Allen die geïnspecteerd zijn van het kamp Ruben, honderd vijftig en één

duizenden en vierhonderd en vijftig, met hun strijdmacht, zullen als tweede optrekken.

En de tent van de getuigenis zal worden weggenomen, en de kamp van de Levieten midden tussen de kampen, zoals zij kamperen, zo zullen zij ook uittrekken, elk vasthoudend aan zijn leiderschap. De orde van het kamp van Ephraim bij de zee met hun macht, en de heerser van de zonen van Ephraim, Elishama, zoon van Ammihud. Zijn strijdkracht, de geïnspecteerden: veertigduizend vijfhonderd.

En de kampeerders naast de stam Manasse, en de heerser van de zonen van Manasse, Gamaliël, zoon van Phadassur. Zijn strijdmacht, de geïnspecteerden, tweeëndertig duizend tweehonderd. En degenen die kampeerden naast de stam Benjamin, en de heerser van de zonen van Benjamin, Abidan, zoon van Gideoni. Zijn strijdkracht, de geïnspecteerden: vijfendertigduizend vierhonderd. Alle geïnspecteerden van het kamp Efraïm, honderd duizend en achtduizend en honderd, zullen met hun strijdmacht als derden optrekken.

Orde van het kamp van Dan naar het noorden met hun macht, en de heerser van de zonen van Dan, Ahiezer, zoon van Ammishaddai. Zijn strijdmacht, de geïnspecteerden: tweeënzestigduizend zevenhonderd. En de kampeerenden naast zijn stam Aser, en de heerser van de zonen van Aser, Fageel, zoon van Echran. Zijn strijdkracht, de geïnspecteerden: eenenveertigduizend vijfhonderd. En de kampeerders naast de

stam Nefthali, en de heerser van de zonen van Nefthali, Achire, zoon van Ainan. Zijn strijdmacht, de geïnspecteerden: drieënvijftigduizend vierhonderd. Alle geïnspecteerden van het kamp Dan, honderd zeven en vijftig duizend en zes honderd, zullen als laatsten optrekken volgens hun orde.

Dit is de telling van de zonen Israëls volgens hun families, alle telling van de kampen met hun strijdkrachten, zeshonderd duizend en drieduizend vijfhonderd vijftig. De Levieten werden echter niet met hen meegeteld, zoals de Heer aan Mozes geboden had. En de zonen van Israël deden alles wat de Heer aan Mozes geboden had, zo sloegen zij hun kamp op volgens hun orde, en zo braken zij op, elk naast elkaar volgens hun clans, volgens de huizen van hun families.

3

En dit zijn de generaties van Aäron en Mozes, op de dag dat de Heer tot Mozes sprak op de berg Sinaï. En dit zijn de namen van de zonen van Aäron: de eerstgeborene Nadab, en Abihu, Eleazar en Ithamar. Dit zijn de namen van de zonen van Aäron, de priesters, de gezalfden, wier handen zij wijdden om als priesters te dienen. En Nadab en Abihu stierven voor de Heer, toen zij hun vreemd vuur voor de Heer offerden in de woestijn Sinai, en zij hadden geen kinderen, en Eleazar en Ithamar dienden als priester met Aaron, hun vader.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Neem de stam Levi en stel hen op voor de priester Aaron, en zij zullen hem dienen. En zij zullen zijn wachten bewaren, en de wachten van de zonen Israëls voor de tent van de getuigenis, om de werken van de tent te verrichten. En zij zullen alle vaten van de tent der getuigenis bewaren, en de wacht houden voor de zonen Israëls, overeenkomstig al het werk van de tent. En je zult de Levieten geven aan Aaron en aan zijn zonen, de priesters; als geschenk zijn deze aan mij gegeven door de zonen Israëls. En Aaron en zijn zonen zul je aanstellen over de tent van het getuigenis, en zij zullen hun priesterschap bewaken, en alles wat het altaar betreft, en binnen het voorhangsel, en de vreemdeling die het aanraakt zal sterven. En de Heer sprak tot Mozes en zei, En zie, ik heb de Levieten genomen uit het midden van de zonen Israëls in plaats van alle eerstgeborenen die de baarmoeder openen van de zonen Israëls; hun losgeld zullen zij zijn, en de Levieten zullen tot mij zijn. Aan mij behoort immers elke eerstgeborene, op de dag dat ik elke eerstgeborene in het land van Egypte sloeg, heb ik elke eerstgeborene in Israël aan mij geheiligd, van mens tot vee, zij zullen aan mij toebehoren, ik ben de Heer.

En de Heer sprak tot Moses in de woestijn Sinaï en zei, Tel de zonen van Levi volgens hun vaderlijke huizen, volgens hun clans, elke mannelijke van een maand oud en ouder. En Mozes en Aaron bezochten hen door de stem van de Heer, op de wijze zoals de Heer hen bevolen had.

En deze waren de zonen van Levi naar hun namen: Gershon,

Kohath en Merari. En dit zijn de namen van de zonen van Gershon volgens hun clans: Lobeni en Shimei. En de zonen van Kohath volgens hun clans: Amram en Izhar, Hebron en Uzziel. En de zonen van Merari volgens hun clans, Mooli en Mousi, deze zijn de clans van de Levieten volgens de huizen van hun families. Aan Gershon: het volk van de Lobeni en het volk van de Shimei; deze zijn de volken van Gershon. De telling van hen volgens het aantal van alle mannelijke personen van een maand oud en ouder, hun telling, was zevenduizend vijfhonderd. En de zonen van Gershon zullen achter de tent bij de zee kamperen. En de heerser van het huis van de families van het volk van Gershon was Elisaph, zoon van Dael. En de wacht van de zonen van Gershon in de tent van de getuigenis: de tent en de bedekking, en de bedekking van de deur van de tent van de getuigenis, en de gordijnen van de voorhof, en het gordijn van de poort van de voorhof die bij de tabernakel is, en de overblijfselen van al zijn werken.

Tot Kohath behoorden het volk van Amram, het volk van Izhar, het volk van Hebron en het volk van Uzziel. Dit zijn de volken van Kohath, volgens getal. Alle mannelijke personen van een maand oud en ouder, achtenachtduizend zeshonderd, die de wacht hielden over het heiligdom. De volkeren van de zonen van Kaäth zullen legeren aan de zijde van de tent naar het zuiden. En de heerser van het huis van de vaderen van de volkeren van Kahath was Elisafan, zoon van Uzziel.

En hun bewaking betreft de ark, de tafel, de kandelaar, de

altaren, de heilige voorwerpen waarmee zij dienen, het dekkleed en al hun werk. En de heerser over de heersers van de Levieten, Eleazar de zoon van Aaron de priester, was aangesteld om de wachten van de heilige dingen te bewaken. Aan de Merari: het volk van de Mooli en het volk van de Mousi; deze zijn de volken van de Merari. De telling van hen volgens getal: elk mannelijk persoon van een maand oud en ouder, zesduizendvijftig. En de heerser van het huis der vaderen van het volk van Merari, Zuriel, zoon van Abihail, zullen aan de zijden van de tent kamperen naar het noorden. De telling van de wacht van de zonen van Merari: de kapitelen van de tent, en de grendels ervan, en de pilaren ervan, en de voetstukken ervan, en al de voorwerpen ervan, en de werkzaamheden ervan. en de pilaren van de hof rondom, en hun bases, en de pinnen, en hun koorden.

Degenen die kampeerden aan de voorzijde van de tent der getuigenis vanaf het oosten, Mozes en Aäron en zijn zonen, die de wachten van het heilige bewaakten voor de wachten van de zonen van Israël, en de vreemdeling die aanraakt, zal sterven. De gehele telling van de Levieten, die Mozes en Aaron telden op bevel van de Heer volgens hun clans, elk mannelijk persoon van een maand oud en ouder, tweeëntwintig duizend.

En de Heer zei tot Mozes: Tel alle eerstgeboren mannelijke zonen van Israël vanaf een maand oud en ouder, en neem hun aantal op bij name. En je zult de Levieten tot Mij nemen, Ik de Heer, in plaats van alle eerstgeborenen van de zonen Israëls, en

het vee van de Levieten in plaats van alle eerstgeborenen in het vee van de zonen Israëls. En Mozes bezocht elke eerstgeborene onder de zonen van Israël op de wijze zoals de Heer geboden had. En alle eerstgeboren mannetjes werden geteld volgens naam, van een maand oud en ouder, volgens hun telling: tweeëntwintigduizend tweehonderddrieënzeventig. En de Heer sprak tot Mozes en zei, Neem de Levieten in plaats van alle eerstgeboren zonen van Israël, en het vee van de Levieten in plaats van hun vee, en de Levieten zullen van mij zijn, ik de Heer. En de losprijs van tweehonderd drieënzeventig die de Levieten overtreffen van de eerstgeborenen van de zonen Israëls, En je zult vijf sikkels per hoofd nemen, volgens de heilige didrachme zul je nemen, twintig obolen per sikkel. En je zult het zilver geven aan Aaron en zijn zonen, als losgeld voor degenen die bij hen het aantal overschrijden. En Mozes nam het zilver, het losgeld van de overtolligen, voor de verlossing van de Levieten. Van de eerstgeborenen van de zonen Israëls nam hij het zilver, duizend driehonderd vijfenzestig sikkels, volgens de heilige sikkel. En Mozes gaf het losgeld van de overtolligen aan Aaron en aan zijn zonen, door de stem van de Heer, op de wijze zoals de Heer aan Mozes geboden had.

4

En de Heer sprak tot Mozes en Aäron: Neem de telling van de zonen van Kaath uit het midden van de zonen van Levi, volgens hun clans, volgens de huizen van hun families, Van vijfentwintig

jaar en ouder tot vijftig jaar, ieder die binnenkomt om te dienen en al het werk te doen in de tent van de getuigenis.

En dit zijn de werken van de zonen van Kaäth in de tent van de getuigenis: het heilige der heilige dingen. En Aaron en zijn zonen zullen binnengaan wanneer het kamp vertrekt, en zij zullen het bedekkende voorhangsel neerhalen, en zij zullen daarmee de ark van het getuigenis bedekken, En zij zullen een blauwe huid als bedekking erop plaatsen, en zij zullen er van boven een geheel blauw kleed overheen leggen, en zij zullen de draagstokken erdoor steken.

En op de voorliggende tafel zullen zij een geheel purperen kledingstuk leggen, en de schalen, en de wierookvaten, en de bekers, en de plengofferbekkens waarin hij plengt, en de broden die er voortdurend op zullen zijn. En zij zullen een scharlaken kleed erop leggen, en zij zullen het bedekken met een blauwe leren bedekking, en zij zullen de stokken erdoor steken. En zij zullen een blauw kledingstuk nemen, en zij zullen de kandelaar die licht geeft bedekken, en haar lampen, en haar snuiters, en haar schenkvaten, en alle vaten van de olie waarmee zij daarin dienen. En zij zullen het, en al haar vaten, in een blauwe leren bedekking leggen, en zij zullen het op draagstokken plaatsen. En op het gouden altaar zullen zij een blauw kleed leggen en het bedekken met een blauwe leren bedekking, en zij zullen zijn stangen erin steken.

En zij zullen alle vaten voor de bediening nemen waarmee zij in

de heilige plaatsen dienen, en zij zullen ze in een blauw kleed leggen, en zij zullen ze bedekken met een lederen blauwe bedekking, en zij zullen ze op de draagstokken plaatsen. En hij zal de bedekking op het altaar plaatsen, en zij zullen het bedekken met een geheel purperen gewaad. En zij zullen daarop alle vaten plaatsen waarmee zij erop dienen, en de vuurpannen, en de vleeshaken, en de schalen, en de bedekking, en alle vaten van het altaar, en zij zullen daarop een blauwe lederen bedekking leggen, en zij zullen zijn stokken erdoor steken, en zij zullen een purperen kledingstuk nemen, en zij zullen de wasbak en zijn basis bedekken, en zij zullen het in een blauwe lederen bedekking doen, en zij zullen het op stokken plaatsen. En Aäron en zijn zonen zullen klaar zijn met het bedekken van de heilige dingen en al de heilige vaten, wanneer het kamp opbreekt, en daarna zullen de zonen van Kahath binnenkomen om te dragen, maar zij zullen de heilige dingen niet aanraken, opdat zij niet sterven. Deze dingen zullen de zonen van Kahath dragen in de tent van de getuigenis.

Toezichthouder Eleazar, zoon van Aaron de priester, de olie van het licht, en de wierook van de samenstelling, en het dagelijkse offer, en de zalfolie, het toezicht over de gehele tent, en alles wat daarin is in het heilige, in al de werken.

En de Heer sprak tot Moses en Aäron, zeggende, Vernietig het volk van de stam Kahath niet uit het midden van de Levieten. Dit doet voor hen, en zij zullen leven en niet sterven, wanneer zij naderen tot het heilige der heiligen. Aäron en zijn zonen

moeten naderen en zij zullen hen aanstellen, elk volgens zijn taak. en zij mogen niet binnengaan om plotseling de heilige dingen te zien, en zij zullen sterven.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Neem de telling van de zonen van Gershon, en wel deze volgens hun families, volgens hun clans, Van vijfentwintig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, onderzoek hen: ieder die binnengaat om te dienen, om zijn werk te doen in de tent van de getuigenis. Dit is de bediening van het volk van Gershon, om te dienen en te dragen. En hij zal de huiden van de tent opheffen, en de tent van de getuigenis, en de bedekking ervan, en de blauwe bedekking die zich daarop van boven bevindt, en de bedekking van de deur van de tent van de getuigenis, en de gordijnen van de voorhof, die op de tent van de getuigenis zijn, en de overige, en alle dienstbare voorwerpen waarmee zij dienen, zullen zij maken. Volgens de mond van Aaron en zijn zonen zal de bediening van de zonen van Gershon zijn, volgens al hun bedieningen en volgens al hun werken, en gij zult hen bij name overzien, alles wat door hen bereid wordt. Dit is de bediening van de zonen van Gershon in de tent van de getuigenis, en hun wacht is in de hand van Ithamar, de zoon van Aaron, de priester.

De zonen van Merari volgens hun clans, volgens de huizen van hun families, inspecteer hen. Van vijfentwintig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, tel hen, ieder die binnenkomt om te dienen in de werkzaamheden van de tent van de getuigenis. En dit zijn de ordinanties van degenen die door hen gedragen

worden volgens al hun werken in de tent van de getuigenis: de kapitelen van de tent, en de grendels, en haar pilaren, en haar basissen, en de bedekking, en hun basissen, en hun pilaren, en de bedekking van de deur van de tent, en de pilaren van de voorhof rondom, en hun voetstukken, en de pilaren van het voorhangsel van de poort van de voorhof, en hun voetstukken, en hun tentpinnen, en hun touwen, en al hun voorwerpen, en al hun dienstvoorwerpen, bij naam moet gij hen monsteren, en alle voorwerpen van de bewaking van wat door hen gedragen wordt. Dit is de dienst van het volk van de zonen van Merari in al hun werken in de tent van het getuigenis onder de hand van Ithamar, de zoon van Aaron, de priester.

En Mozes en Aaron en de heersers van Israël bezochten de zonen van Kahath volgens hun clans, volgens de huizen van hun families, Van vijfentwintig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, ieder die binnenkomt om te dienen en te werken in de tent van de getuigenis. En de telling van hen gebeurde volgens hun clans: tweeduizend zevenhonderd vijftig. Dit is de telling van het volk van Kaäth, allen die dienen in de tent van het getuigenis, zoals Mozes en Aäron hen geteld hebben door de stem van de Heer, door de hand van Mozes.

En de zonen van Gershon werden geteld volgens hun clans, volgens de huizen van hun families, Van vijfentwintig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, ieder die binnenkomt om te dienen en de werkzaamheden te verrichten in de tent van de getuigenis. En hun telling gebeurde volgens hun clans, volgens

hun families huizen: tweeduizend zeshonderd dertig. Dit is de telling van het volk van de zonen van Gershon, allen die dienden in de tent van de getuigenis, die Mozes en Aaron geteld hebben door de stem van de Heer, door de hand van Mozes.

Er werden ook geteld het volk van de zonen van Merari volgens hun clans, volgens de huizen van hun families, Van vijfentwintig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, ieder die binnenkomt om te dienen bij de werkzaamheden van de tent der getuigenis. En de telling van hen gebeurde volgens hun clans, volgens hun families, drieduizend tweehonderd. Dit is de telling van het volk van de zonen van Merari, die Mozes en Aaron bezochten door de stem van de Heer, in de hand van Mozes. Allen die geïnspecteerd waren, die Mozes en Aaron en de heersers van Israël bezochten, de Levieten, volgens hun clans en volgens hun vaderlijke huizen, Van vijfentwintig jaar oud en daarboven tot vijftig jaar oud, ieder die binnengaat voor de arbeid van de werkzaamheden, en de werkzaamheden die gedragen worden in de tent van het getuigenis. En de getelden werden achtduizend vijfhonderd tachtig. Door de stem van de Heer bezocht Hij hen door de hand van Mozes, man voor man, naar hun werken, en naar wat zij zelf droegen, en zij werden geteld, op de wijze zoals de Heer het Mozes bevolen had.

5

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Beveel de zonen van Israël,

en laat hen wegzenden uit het kamp alle melaatsen, en allen met afscheiding, en allen die onrein zijn door een ziel. Van mannelijk tot vrouwelijk, zendt hen uit buiten het kamp, en zij zullen de kampen van hen niet bezoedelen, waarin ik verblijf onder hen. En de zonen Israëls deden aldus, en zij zonden hen weg buiten het kamp, zoals de Heer tot Mozes sprak, aldus deden de zonen Israëls.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Spreek tot de zonen van Israël en zeg: als een man of vrouw een van alle menselijke zonden begaat, en door deze te veronachtzamen een overtreding begaat, dan die ziel, Hij zal de zonde belijden die hij deed, en hij zal de overtreding teruggeven, het hoofdsom, en zijn vijfde deel zal hij daaraan toevoegen, en hij zal het teruggeven aan degene tegen wie hij overtrad. Als er echter geen wreker is voor de man, zodat men aan hem de overtreding kan teruggeven, zal de overtreding die terugbetaald wordt aan de Heer, aan de priester toebehoren, behalve de ram van de verzoening, waardoor hij verzoening voor hem zal doen.

En alle eerstelingen van alle heilige dingen onder de zonen van Israël, zoveel als zij aan de heer aanbrengen, zullen aan de priester toebehoren. En de geheiligde dingen van ieder zullen van hem zijn, en wat een man aan de priester geeft, zal van hem zijn.

En de Heer sprak tot Mozes en zeide, Spreek tot de zonen van Israël, en zeg tot hen: indien de vrouw van enige man

overtreedt, en hem minachtend minacht, En iemand ligt met haar in bed van zaad, en het ontgaat aan de ogen van haar man, en zij verbergt het, en zij is bevlekt, en er was geen getuige bij haar, en zij is niet betrapt, en er komt over hem een geest van jaloersheid, en hij is jaloers op zijn vrouw, en deze is bevlekt, of er komt over hem een geest van jaloersheid, en hij is jaloers op zijn vrouw, maar deze is niet bevlekt, En de man zal zijn vrouw naar de priester leiden, en hij zal het geschenk betreffende haar brengen, het tiende deel van de efah gerstemeel. Hij zal er geen olie op gieten, noch zal hij er wierook op plaatsen, want het is een offer van jaloersheid, een offer van gedachtenis, dat de zonde in herinnering brengt.

En de priester zal haar brengen, en zal haar voor de Heer zetten. En de priester zal rein, levend water nemen in een aarden vat, en van de aarde die op de grond van de tent van het getuigenis is, en de priester zal het, nadat hij het genomen heeft, in het water werpen. En de priester zal de vrouw voor de Heer zetten, en hij zal het hoofd van de vrouw onthullen, en hij zal op haar handen het offer van de gedachtenis geven, het offer van de jaloersheid, maar in de hand van de priester zal het water van de berisping van deze vervloeking zijn. En de priester zal haar onder ede stellen en tot de vrouw zeggen: indien niemand met jou heeft geslapen, indien je niet hebt overtreden om bezoedeld te worden onder je eigen man, wees onschuldig van het water van de bestraffing van dit vervloekte. Als je echter hebt overtreden terwijl je getrouwd was, of bent bevlekt, en iemand zijn bed aan jou heeft gegeven, behalve je man, En de priester

zal de vrouw doen zweren bij de eden van deze vloek, en de priester zal tot de vrouw zeggen: moge de Heer u geven tot een vloek en een eed in het midden van uw volk, wanneer de Heer uw dij doet wegvallen en uw buik doet zwellen. En het vervloekte water zal in jouw buik binnengaan om de buik te doen zwellen en jouw dij te doen wegvallen, en de vrouw zal zeggen: laat het zo worden, laat het zo worden.

En de priester zal deze vloeken in een boek schrijven, en hij zal ze uitwissen in het bittere water van de vervloeking. En hij zal de vrouw het water van de vervloeking te drinken geven, en het vervloekte water zal in haar binnengaan.

En de priester zal het offer van de jaloersheid uit de hand van de vrouw nemen, en hij zal het offer voor de Heer plaatsen, en hij zal het naar het altaar brengen. En de priester zal van de offers het gedenkoffer nemen, en zal het op het altaar offeren, en na deze dingen zal hij de vrouw het water te drinken geven. En het zal zijn, als zij bevlekt is en het aan haar man ontsnapt is door vergetelheid, en het water van berisping, het vervloekte water, in haar zal binnengaan, dan zal haar buik opzwellen en zal haar dij wegkwijnen, en de vrouw zal tot een vloek worden voor haar volk. Als de vrouw echter niet bezoedeld is en rein is, dan zal zij onschuldig zijn en zaad ontvangen. Dit is de wet van de jaloersheid, wanneer de getrouwde vrouw zou overtreden en onrein wordt. Of de man op wie een geest van jaloersheid komt, en hij jaloers is op zijn vrouw, en hij zijn vrouw voor de Heer zal stellen, en de priester haar deze hele wet zal doen, En de man

zal onschuldig zijn van zonde, en die vrouw zal haar zonde ontvangen.

6

En de Heer sprak tot Mozes en zei: Spreek tot de zonen van Israël, en u zult tot hen zeggen: een man of een vrouw, die een grote gelofte zou afleggen om reinheid aan de Heer te wijden, Van wijn en sterke drank zal hij zich onthouden, en azijn uit wijn en azijn uit sterke drank zal hij niet drinken, en al wat uit druiven geproduceerd wordt zal hij niet drinken, en verse druiven en rozijnen zal hij niet eten, al de dagen van zijn gelofte. Van alles wat uit de wijnstok wordt gemaakt, van wijn tot druivenschillen tot druivenpit, zal hij niet eten alle dagen van de reiniging. Een scheermes zal niet op zijn hoofd komen, totdat de dagen vervuld zijn, zoveel als hij aan de Heer gelofte deed, heilig zal hij zijn, het haar van zijn hoofd voedend, alle dagen van de gelofte aan de Heer. Bij geen enkele gestorven ziel zal hij binnengaan bij vader en moeder. En op een broer en op een zuster, hij zal niet bezoedeld worden door hen wanneer zij gestorven zijn, omdat de gelofte van zijn God op hem is, op zijn hoofd.

Alle dagen van zijn gelofte zal hij heilig zijn voor de Heer. Als maar iemand plotseling bij hem sterft, zal onmiddellijk het hoofd van zijn gelofte worden bezoedeld, en hij zal zijn hoofd scheren op de dag dat hij wordt gereinigd, op de zevende dag zal

het worden geschoren. En op de achtste dag zal hij twee tortelduiven of twee jonge duiven naar de priester brengen, bij de deur van de tent van de getuigenis.

En de priester zal er een maken betreffende de zonde, en een tot brandoffer, en de priester zal verzoening doen voor hem betreffende hetgeen waarmee hij zondigde betreffende de ziel, en hij zal zijn hoofd heiligen op die dag, waarop het geheiligd werd aan de Heer, de dagen van de gelofte. En hij zal een jaaroud lam brengen als overtreding, en de vorige dagen zullen ongeldig zijn, omdat het hoofd van zijn gelofte bezoedeld werd.

En dit is de wet van degene die een gelofte heeft afgelegd: op de dag dat hij de dagen van zijn gelofte vervult, zal hij zelf bij de deuren van de tent der getuigenis brengen. En hij zal zijn geschenk aan de Heer brengen: een jaaroud lam zonder gebrek tot brandoffer, en een jaaroud ooilam zonder gebrek tot zonde, en een ram zonder gebrek tot redding, en een mand met ongezuurde broden van fijn meel, gemengd met olie, en ongezuurde platte koeken, gesmeerd met olie, en hun offer, en hun plengoffer. En de priester zal het voor de Heer brengen, en hij zal het betreffende zijn zonde doen, en zijn brandoffer. En hij zal de ram bereiden als vredeoffer voor de Heer op de mand met ongezuurde broden, en de priester zal zijn offer en zijn plengoffer bereiden. En de man die een gelofte heeft gedaan zal zijn hoofd scheren bij de deuren van de tent van de getuigenis, en hij zal de haren plaatsen op het vuur dat onder het heilsoffer is.

En de priester zal de gekookte arm van de ram nemen, en een ongezuurd brood van de mand, en een ongezuurde koek, en hij zal deze plaatsen op de handen van degene die een gelofte heeft gedaan, nadat deze zijn gelofte heeft afgeschoren. En de priester zal hen als bedekking voor de Heer brengen, het zal heilig zijn voor de priester op de borst van de bedekking, en op de arm van de wegneming, en na deze dingen zal degene die een gelofte heeft gedaan wijn drinken. Dit is de wet van degene die gebeden heeft, wie een gelofte aan de Heer zou doen, zijn gave aan de Heer betreffende de gelofte, afgezien van wat zijn hand zou vinden, volgens de kracht van zijn gelofte die hij zou doen volgens de wet van reinheid.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Spreek tot Aaron en zijn zonen, zeggende: aldus zult gij de zonen Israëls zegenen, zeggende tot hen, Moge de Heer u zegenen en u bewaken. Moge de Heer zijn gezicht op u laten schijnen en u genadig zijn. Moge de Heer zijn gezicht op u opheffen en u vrede geven. En zij zullen mijn naam op de zonen van Israël plaatsen, en ik, de Heer, zal hen zegenen.

7

En het gebeurde op de dag dat Mozes voltooid had met het oprichten van de tent, dat hij haar zalfde en haar heiligde, en al haar vaten, en het altaar en al zijn vaten, en hij zalfde hen en heiligde hen. En de heersers van Israël brachten, twaalf heersers

van de huizen van hun families, deze de heersers van de stammen, deze die stonden bij de inspectie. En zij brachten hun geschenk voor de Heer: zes bedekte wagens en twaalf ossen, een wagen van twee leiders en een kalf van elk, en zij brachten deze voor de tent. En de Heer zei tegen Mozes: Neem van hen, en zij zullen zijn voor de dienstbare werken van de tent der getuigenis, en gij zult hen geven aan de Levieten, aan elk volgens zijn dienst. En Moses nam de wagens en de ossen en gaf ze aan de Levieten. En de twee wagens en de vier ossen gaf hij aan de zonen van Gedson, volgens hun diensten. En de vier wagens en de acht ossen gaf hij aan de zonen van Merari volgens hun diensten, door Ithamar, de zoon van Aäron, de priester. En aan de zonen van Kaäth heeft hij niet gegeven, omdat zij de heilige voorwerpen voor de dienst hebben, die zij op de schouders zullen dragen.

En de heersers brachten gaven voor de inwijding van het altaar, op de dag dat hij het zalfde, en de heersers brachten hun gaven voor het altaar. En de Heer zei tot Mozes: één heerser per dag, één heerser per dag zullen zij hun gaven brengen voor de inwijding van het altaar.

En degene die op de eerste dag zijn gave aanbood, was Naässon, zoon van Aminadab, heerser van de stam Juda. En hij bracht zijn gave: één zilveren kom, waarvan het gewicht honderd dertig was, één zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne meel gemengd met olie tot offer. Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de

ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbokje uit de geiten voor de zonde. En als vredeoffer twee koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren; dit was het geschenk van Naässon, zoon van Aminadab.

Op de tweede dag bracht Nathanael, zoon van Sogar, de heerser van de stam Issachar, zijn offer. En hij bracht zijn gave: een zilveren schaal, zijn gewicht was honderd dertig, een zilveren schotel van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijn meel gemengd met olie tot offer. Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbokje uit de geiten voor de zonde. En als vredeoffer twee koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren, dit was het geschenk van Nathanael, zoon van Sogar.

Op de derde dag de heerser van de zonen van Zebulun, Eliab, zoon van Helon. Zijn geschenk: een zilveren schaal, honderddertig in gewicht, een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne bloem gemengd met olie tot offer, Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbokje uit de geiten voor de zonde. En als vredeoffer: twee koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was het geschenk van Eliab, zoon van Helon.

Op de vierde dag de heerser van de zonen van Reuben, Elizur, zoon van Shedeur. Zijn geschenk: een zilveren schaal,

honderddertig in gewicht, een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne bloem gemengd met olie tot offer, Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbok uit de geiten voor de zonde. En als vredeoffer twee jonge koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren; dit was het geschenk van Elisur, zoon van Sediur.

Op de vijfde dag de heerser van de zonen van Simeon, Salamiel, zoon van Sourisadai. Zijn geschenk: een zilveren schaal, honderddertig in gewicht, een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne bloem gemengd met olie tot offer. Een gouden wierookvat van tien (sikkels), vol wierook. Een kalf uit de ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbokje uit de geiten voor de zonde. En als vredeoffer twee koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren, dit was de gave van Salamiel, zoon van Sourisadai.

Op de zesde dag de heerser van de zonen van Gad, Eliasaph, zoon van Raguel. Zijn geschenk: een zilveren kom, honderddertig in gewicht, een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne bloem gemengd met olie tot spijsoffer. Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbok uit de geiten voor de zonde. En als vredeoffer twee jonge koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren; dit was het geschenk van Elisaf, zoon van

Raguel.

Op de zevende dag de heerser van de zonen van Efraïm, Elisama, zoon van Ammihud. Zijn geschenk: een zilveren schaal, honderddertig in gewicht, een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne bloem gemengd met olie tot offer. Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbokje uit de geiten voor de zonde. En voor het vredeoffer: twee koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was het geschenk van Elishama, zoon van Ammihud.

Op de achtste dag de heerser van de zonen van Manasse, Gamaliël, zoon van Phadassur. Zijn geschenk: een zilveren schaal, honderddertig in gewicht, een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne bloem gemengd met olie tot offer. Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbok uit de geiten voor de zonde, En tot vredeoffer twee jonge koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren, dit was de gave van Gamaliël, zoon van Phadassur.

Op de negende dag de heerser van de zonen van Benjamin, Abidan, zoon van Gideoni. Zijn geschenk: een zilveren schaal, honderddertig in gewicht, een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne bloem gemengd

met olie tot offer, Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbokje uit de geiten voor de zonde. En als vredeoffer twee jonge koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren; dit was het geschenk van Abidan, zoon van Gideoni.

Op de tiende dag de heerser van de zonen van Dan, Ahiezer, zoon van Ammishaddai. Zijn geschenk: een zilveren kom, honderddertig in gewicht, een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne bloem gemengd met olie tot spijsoffer. Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbokje uit de geiten voor de zonde. En als vredeoffer twee jonge koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren; dit was het geschenk van Ahiezer, zoon van Ammishaddai.

Op de elfde dag de heerser van de zonen van Aser, Fagiel, zoon van Echran. Zijn geschenk: een zilveren schaal, honderddertig in gewicht, een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne bloem gemengd met olie tot offer. Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de ossen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbokje uit de geiten voor de zonde. En als vredeoffer twee koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren, dit was het geschenk van Phagiel, zoon van Echran.

Op de twaalfde dag de heerser van de zonen van Neftali, Achire,

zoon van Ainan. Zijn geschenk: een zilveren schaal, honderddertig in gewicht, een zilveren schaal van zeventig sikkels volgens de heilige sikkel, beide vol fijne bloem gemengd met olie tot offer. Een gouden wierookvat van tien, vol wierook. Een kalf uit de runderen, een ram, een jaaroud lam als brandoffer, en één geitenbokje uit de geiten voor de zonde. En als vredeoffer twee jonge koeien, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren; dit was het geschenk van Achire, zoon van Ainan.

Dit was de inwijding van het altaar op de dag dat hij het zalfde, van de heersers van de zonen Israëls: twaalf zilveren schalen, twaalf zilveren kommen, twaalf gouden wierookbranders. Honderddertig sikkels woog de ene schaal, en zeventig sikkels de ene schotel; al het zilver van de vaten was tweeduizend vierhonderd sikkels, naar de heilige sikkel. Twaalf gouden wierookbranders vol wierook, al het goud van de wierookbranders, honderdtwintig gouden. Alle ossen voor het brandoffer: twaalf kalveren, twaalf rammen, twaalf eenjarige lammeren, met hun spijsoffers en hun drankoffers, en twaalf geitenbokken voor het zondeoffer. Alle runderen voor het reddingsoffer: vierentwintig jonge koeien, zestig rammen, zestig eenjarige bokken, zestig eenjarige lammeren zonder smet. Dit was de inwijding van het altaar, nadat zijn handen gevuld waren en nadat hij gezalfd was.

Bij het betreden van de tent van het getuigenis door Mozes om tot hem te spreken, hoorde hij de stem van de Heer die tot hem

sprak van boven het verzoendeksel, dat op de ark van het getuigenis is, tussen de twee cherubijnen, en Hij sprak tot hem.

8

En de Heer sprak tot Mozes en zei: Spreek tot Aäron, En je zult tegen hem zeggen: wanneer je de lampen opstelt aan de voorkant van de kandelaar, zullen de zeven lampen licht geven. En zo maakte Aaron het: aan de ene kant tegenover de kandelaar bevestigde hij haar lampen, zoals de Heer aan Mozes geboden had, En dit was de constructie van de lampstandaard: solide, gouden, de schacht ervan, en de lelies ervan, geheel solide, volgens de vorm die de Heer aan Moses toonde, aldus maakte hij de lampstandaard.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Neem de Levieten uit het midden van de zonen van Israël, en reinig hen. En aldus zult gij hun reiniging voor hen uitvoeren: gij zult hen besprenkelen met reinigingswater, en een scheermes zal over hun gehele lichaam gaan, en zij zullen hun kledingstukken wassen, en rein zullen zij zijn.

En zij zullen een kalf nemen uit de runderen, en daarbij als offer fijne meelbloem gemengd met olie, en een jaaroud kalf uit de runderen zult gij nemen voor de zonde. En je zult de Levieten voor de tent van de getuigenis brengen, en je zult de hele vergadering van de zonen van Israël verzamelen, En je zult de

Levieten voor de Heer brengen, en de zonen Israëls zullen hun handen op de Levieten leggen, En Aaron zal de Levieten als een gave voor het aangezicht van de Heer afzonderen van de zonen van Israël, en zij zullen zijn om de werken van de Heer te verrichten. De Levieten zullen echter de handen op de hoofden van de kalveren leggen, en je zult de ene maken als zondeoffer en de ene als brandoffer voor de Heer, om verzoening te doen voor hen.

En je zult de Levieten opstellen voor de Heer, en voor Aaron, en voor zijn zonen, en je zult hen als een offergave teruggeven voor de Heer. En je zult de Levieten afzonderen uit het midden van de zonen Israëls, en zij zullen van mij zijn. En na deze dingen zullen de Levieten binnengaan om de werken van de tent des getuigenisses te verrichten, en gij zult hen reinigen, en gij zult hen voor den Heer aanbieden. omdat deze als een offering aan mij gegeven zijn uit het midden van de zonen van Israël, in plaats van degenen die elke baarmoeder openen, de eerstgeborenen van allen uit de zonen van Israël, heb ik hen voor mij genomen. Omdat aan mij elke eerstgeborene behoort onder de zonen van Israël, van mensen tot vee, op de dag dat ik elke eerstgeborene sloeg in het land Egypte, heb ik hen aan mij geheiligd, En ik nam de Levieten in plaats van alle eerstgeborenen onder de zonen van Israël. En ik heb de Levieten teruggegeven als een gave, gegeven aan Aäron en aan zijn zonen uit het midden van de zonen van Israël, om de werken van de zonen van Israël te verrichten in de tent van de getuigenis, en om verzoening te doen voor de zonen van Israël,

en er zal niet zijn onder de zonen van Israël iemand die nadert tot de heilige dingen.

En Mozes en Aaron en de gehele vergadering der zonen Israëls deden met de Levieten zoals de Heer Mozes geboden had aangaande de Levieten, aldus deden de zonen Israëls met hen. En de Levieten reinigden zichzelf, en zij wasten hun kledingstukken, en Aäron gaf hen terug als een offergave voor de Heer, en Aäron verzoende voor hen om hen te heiligen. En na deze dingen gingen de Levieten binnen om hun dienst te dienen in de tent van de getuigenis voor Aaron en voor zijn zonen, zoals de Heer aan Mozes geboden had over de Levieten, zo deden zij met hen.

En de Heer sprak tot Mozes en zeide, Dit is het betreffende de Levieten: vanaf vijfentwintig jaar en ouder zullen zij binnengaan om te dienen in de tent van de getuigenis. En vanaf vijftigjarige leeftijd zal hij afstand doen van de dienst, en hij zal niet meer werken. En zijn broeder zal dienen in de tent van het getuigenis om de wachten te bewaken, maar werken zal hij niet, zo zult u doen met de Levieten in hun wachten.

9

En de Heer sprak tot Moses in de woestijn Sinaï in het tweede jaar, nadat zij uit het land Egypte waren uitgegaan, in de eerste maand, zeggende, Ik zei: Laat de zonen van Israël het pascha

vieren volgens de vastgestelde tijd ervan. Op de veertiende dag van de eerste maand, tegen de avond, zult u het maken volgens de tijden, volgens zijn wet, en volgens zijn interpretatie zult u het maken. En Mozes sprak tot de zonen van Israël om het pascha te vieren op de veertiende dag van de maand in de woestijn van de Sinaï. Zoals de Heer Moses bevolen had, zo deden de zonen van Israël.

En de mannen die onrein waren door een mensenziel kwamen, en zij waren niet in staat het pascha te vieren op die dag, en zij kwamen voor Mozes en Aäron op die dag. En die mannen zeiden tot hem: Wij zijn onrein door een mensenziel, moeten wij dan falen om de gave aan de Heer te offeren volgens zijn tijd te midden van de zonen van Israël? En Mozes zei tot hen: Blijf hier staan, en ik zal horen wat de Heer aangaande jullie zal bevelen. En de Heer sprak tot Mozes en zei, Spreek tot de zonen van Israël en zeg: Als een man onrein wordt door een ziel van een mens, of op verre reis is van u, of in uw generaties, dan zal hij het pascha voor de Heer houden in de tweede maand op de veertiende dag. Tegen de avond zullen zij het doen, met ongezuurd brood en bittere kruiden zullen zij het eten. Zij zullen er niets van tot de morgen achterlaten, en zij zullen er geen been van breken; volgens de wet van het pascha zullen zij het doen. En een man die rein is en niet op een verre reis is, en nalaat het pascha te vieren, die ziel zal worden uitgeroeid uit haar volk, omdat hij het geschenk aan de Heer niet bracht volgens de vastgestelde tijd; die man zal zijn zonde dragen. Als maar een vreemdeling tot jullie nadert in jullie land en het

pascha voor de Heer viert volgens de wet van het pascha en volgens zijn regeling, dan zal hij het doen; één wet zal er zijn voor jullie en voor de vreemdeling en voor de inboorling van het land.

En op de dag dat de tent werd opgericht, bedekte de wolk de tent, het huis van de getuigenis, en 's avonds was er op de tent als het ware een vorm van vuur tot de morgen. Dus was het voortdurend zo: de wolk bedekte het overdag, en een vorm van vuur 's nachts. En wanneer de wolk opging van de tent, vertrokken daarna de zonen Israëls, en op de plaats waar de wolk stond, daar sloegen de zonen Israëls hun kamp op. Op bevel van de Heer zullen de zonen Israëls kamperen, en op bevel van de Heer zullen zij opbreken; al de dagen waarin de wolk de tent overschaduwt, zullen de zonen Israëls kamperen. En wanneer de wolk meer dagen op de tent blijft, dan zullen de zonen van Israël de wacht van God bewaken, en zij zullen niet vertrekken. En het zal zijn dat wanneer de wolk een aantal dagen de tent bedekt, zij door de stem van de Heer zullen kamperen en door het bevel van de Heer zullen vertrekken. En het zal zijn dat wanneer de wolk er is van avond tot morgen, en de wolk in de morgen opgaat, zij zullen opbreken, overdag of 's nachts. Van een maand dagen, terwijl de wolk toenemend daarop overschaduwde, zullen de zonen Israëls legeren, en zij zullen geenszins wegtrekken. Dat zij door het bevel van de Heer vertrekken, bewaakten zij de wacht van de Heer door het bevel van de Heer in de hand van Mozes.

10

En de Heer sprak tot Mozes en zei: Maak voor uzelf twee zilveren trompetten, U zult hen geslagen maken, en zij zullen voor u zijn om de vergadering bijeen te roepen en de kampen op te breken. En je zult erop blazen, en de hele vergadering zal verzameld worden bij de deur van de tent van de getuigenis, Als er maar op één trompet geblazen wordt, zullen alle heersers en leiders van Israël naar jou toe komen. En jullie zullen een signaal blazen, en zij die in het oosten kamperen en gekampeerd hebben, zullen opbreken. En jullie zullen een tweede signaal blazen, en de kampen die in het Zuiden kamperen zullen optrekken, en jullie zullen een derde signaal blazen, en de kampen die bij de zee kamperen zullen optrekken, en jullie zullen een vierde signaal blazen, en de kampen die naar het Noorden kamperen zullen optrekken, met een signaal zullen zij blazen bij hun optocht. En wanneer u de vergadering bijeenroept, zult u op de trompet blazen, en niet met een signaal. En de zonen van Aäron, de priesters, zullen op de trompetten blazen, en het zal voor jullie een eeuwige verordening zijn voor jullie generaties. Als jullie maar uittrekken naar de oorlog in jullie land tegen de tegenstanders die zich tegen jullie verzet hebben, en jullie zullen op de trompetten blazen, en jullie zullen herinnerd worden voor de Heer, en jullie zullen gered worden van jullie vijanden. En in de dagen van jullie vreugde, en in jullie feesten, en in jullie nieuwe manen, zullen jullie de trompetten blazen bij de brandoffers, en

bij de offers van jullie redding, en het zal voor jullie een herinnering zijn voor jullie God, ik Heer jullie God.

En het gebeurde in het tweede jaar, in de tweede maand, op de twintigste van de maand, dat de wolk opging van de tent der getuigenis. En de zonen van Israël trokken op met hun voorraden in de woestijn Sinaï, en de wolk stond in de woestijn van Paran. En zij trokken als eersten op op bevel van de Heer door bemiddeling van Mozes.

En zij trokken op in de orde van het kamp van de zonen van Juda als eersten met hun macht, en over hun macht stond Naässon, zoon van Aminadab. En over de strijdmacht van de stam van de zonen van Issachar, Nathanael, zoon van Sogar. en over de legermacht van de stam van de zonen van Zebulun, Eliab, zoon van Helon. En zij zullen de tent afbreken, en de zonen van Gershon en de zonen van Merari, die de tent dragen, zullen uittrekken.

En zij trokken op in slagorde van het kamp van Reuben met hun macht, en over hun macht stond Elizur, zoon van Sediur, En over de legermacht van de stam van de zonen van Simeon, Salamiel, zoon van Sourisadai. En over de strijdmacht van de stam van de zonen van Gad, Elisaf de zoon van Raguel. En de zonen van Kääth zullen vertrekken, de heilige voorwerpen dragende, en zij zullen de tent opzetten totdat zij aankomen. En zij zullen opbreken in de orde van het kamp van Efraïm met hun macht, en over hun macht staat Elisama, zoon van Ammiud.

En over de legermacht van de stam van de zonen van Manasse, Gamaliël, de zoon van Phadassur. En over de macht van de stam van de zonen van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideoni. En zij zullen uitrukken in de orde van het kamp van de zonen van Dan, als laatsten van alle kampen, met hun macht, en over hun macht staat Achiëzer, de zoon van Ammisaddai. En over de legermacht van de stam van de zonen van Aser, Fagiel, zoon van Echran. En over de macht van de stam van de zonen van Naftali, Achire, zoon van Enan. Deze legers van de zonen van Israël trokken op met hun macht.

En Mozes zei tot Hobab, de zoon van Raguel de Midianiet, de schoonvader van Mozes: Wij vertrekken naar de plaats waarvan de Heer zei: deze zal ik aan jullie geven. Kom met ons mee, en wij zullen goed voor jou zorgen, omdat de Heer goede dingen over Israël heeft gesproken. En hij zei tegen hem: Ik zal niet gaan, maar naar mijn land en naar mijn familie. En hij zei: Verlaat ons niet, omdat je met ons in de woestijn was, en je zult een oudere bij ons zijn. En het zal zijn, als jij met ons meegaat, dat de goede dingen, zo veel als de Heer ons goed zal doen, wij ook jou goed zullen doen.

En zij trokken op van de berg van de Heer, een weg van drie dagen, en de ark van het verbond van de Heer ging voor hen uit, een weg van drie dagen, om voor hen een rustplaats te verkennen. En het gebeurde bij het opheffen van de ark, dat Mozes zei: Word wakker, Heer, en laat uw vijanden verstrooid worden, laat allen die u haten vluchten. En in de rust zei hij:

Keer terug, Heer, duizenden tienduizenden in Israël. En de wolk werd overschaduwend boven hen overdag, bij het opbreken van hen uit het kamp.

11

En het volk was kwaad morrend voor de Heer, en de Heer hoorde het, en Hij werd woedend van toorn, en er werd vuur van de Heer in hen ontstoken, en het verslond een deel van het kamp. En het volk schreeuwde naar Mozes, en Mozes bad tot de Heer, en het vuur hield op. En de naam van die plaats werd Conflagration genoemd, omdat het vuur onder hen door de Heer werd ontstoken. En de gemengde menigte die onder hen was, kreeg een heftig verlangen, en zittend weenden ook de zonen van Israël, en zij zeiden: wie zal ons vlees te eten geven? We herinnerden ons de vis die we gratis aten in Egypte, en de komkommers, en de meloenen, en de prei, en de uien, en de knoflook. Nu is onze ziel geheel uitgedroogd, onze ogen zien niets behalve het manna. Het manna was zoals korianderzaad, en zijn vorm was de vorm van kristal. En de mensen reisden rond, en zij verzamelden, en zij maalden het in de molen, en zij wreven het in de vijzel, en zij kookten het in de pot, en zij maakten er koeken van, en de smaak ervan was als de smaak van een koek van olie. En wanneer de dauw 's nachts op het kamp neerkwam, daalde het manna erop neer.

En Mozes hoorde hen wenen volgens hun clans, elk bij zijn deur,

en de Heer werd zeer toornig, en voor Mozes was het kwaad. En Mozes zei tot de Heer: waarom hebt U uw dienaar mishandeld, en waarom heb ik geen gunst gevonden voor U, om de drang van dit volk op mij te plaatsen? Heb ik soms in de baarmoeder al deze mensen ontvangen, of heb ik hen gebaard? Waarom zegt u tot mij: neem hem in uw boezem, zoals een voedster de zuigeling draagt, naar het land dat u aan hun vaders gezworen hebt? Vanwaar moet ik vlees halen om aan al dit volk te geven? Want zij wenen tot mij en zeggen: geef ons vlees, opdat wij mogen eten. Ik zal niet alleen in staat zijn dit volk te dragen, omdat dit woord te zwaar voor mij is. Als u dus zo met mij handelt, dood mij dan volkomen, als ik genade bij u heb gevonden, opdat ik mijn ellende niet hoef aan te zien.

En de Heer zei tot Mozes: verzamel voor mij zeventig mannen van de oudsten van Israël, die jij zelf kent, omdat deze de oudsten van het volk en schrijvers zijn, en breng hen naar de tent van het getuigenis, en zij zullen daar met jou staan. En ik zal neerdalen en daar met jou spreken, en ik zal wegnemen van de geest die op jou is en deze op hen plaatsen, en zij zullen met jou de last van het volk dragen, en jij zult deze niet alleen dragen. En tot het volk zult u zeggen: heilig uzelf tot morgen, en u zult vlees eten, omdat u weende voor de Heer, zeggende: wie zal ons vlees voeden, omdat het goed voor ons is in Egypte, en de Heer zal u vlees te eten geven, en u zult vlees eten. Niet één dag zullen jullie eten, noch twee, noch vijf dagen, noch tien dagen, noch twintig dagen, Tot een maand dagen zullen jullie eten, totdat het uit jullie neusgaten gaat, en het zal voor jullie tot

misselijkheid worden, omdat jullie de Heer ongehoorzaam waren, die in jullie is, en jullie weenden voor hem, zeggende: waarom zijn wij uit Egypte gegaan? En Mozes zei: Zeshonderdduizend voetsoldaten is het volk onder wie ik ben, en u zei: Vlees zal ik hun geven om te eten, en zij zullen een maand lang eten. Zullen er geen schapen en ossen voor hen geslacht worden, en zal het hun voldoende zijn? Of zal alle vis van de zee voor hen verzameld worden, en zal het hun voldoende zijn? En de Heer zei tot Moses: Zal de hand van de Heer niet voldoen? Nu zult u weten of mijn woord u zal inhalen of niet.

En Mozes ging naar buiten en sprak tot het volk de woorden van de Heer, en hij verzamelde zeventig mannen van de oudsten van het volk, en hij plaatste hen rondom de tent. En de Heer ging neer in een wolk, en sprak tot hem, en nam weg van de geest die op hem was, en plaatste deze op de zeventig mannen, de oudsten. En toen de geest op hen rustte, profeteerden zij, en zij deden dit niet meer daarna. En twee mannen werden achtergelaten in het kamp, de naam van de ene was Eldad, en de naam van de tweede was Medad, en de geest rustte op hen, en dezen waren van de geregistreerden, en zij kwamen niet naar de tent, en zij profeteerden in het kamp. En de jongeman kwam aangelopen, rapporteerde aan Mozes en zei: Eldad en Medad profeteren in het kamp. En Jozua, de zoon van Naue, die bij Mozes stond, de uitverkorene, antwoordde en zei: Heer Mozes, stop hen. En Mozes zei tot hem: Bent u jaloers om mij? En wie zou geven dat al het volk van de Heer profeten waren, wanneer

de Heer zijn geest op hen geeft? En Mozes ging weg naar het kamp, hij en de oudsten van Israël.

En een geest ging uit van de Heer, en bracht kwartels over van de zee, en wierp ze op het kamp, een dagreis van hier, en een dagreis van hier, rondom het kamp, ongeveer twee ellen van de aarde. En het volk stond op en verzamelde de hele dag, de hele nacht en de hele volgende dag de kwartels; degene die het minste verzamelde, verzamelde tien maten, en zij spreidden ze voor zichzelf uit rondom het kamp om te drogen. Het vlees was nog in hun tanden voordat het faalde, en de Heer werd boos op het volk, en de Heer sloeg het volk met een zeer grote slag. En de naam van die plaats werd Graven van de Begeerte genoemd, omdat zij daar het volk begroeven dat begeerd had. Van de Graven der Begeerten vertrok het volk naar Aseroth, en het volk kwam in Aseroth.

12

En Miriam en Aaron spraken tegen Mozes, wegens de Ethiopische vrouw die Mozes genomen had, omdat hij een Ethiopische vrouw genomen had. En zij zeiden: Heeft de Heer niet alleen tot Mozes gesproken? Heeft Hij niet ook tot ons gesproken? En de Heer hoorde het. En de man Mozes was zeer zachtmoedig boven alle mensen die op de aarde waren. En de Heer zei onmiddellijk tegen Mozes en Aäron en Mirjam: Ga naar buiten, jullie drieën, naar de tent van de getuigenis. En de drie

gingen uit naar de tent van de getuigenis, en de Heer kwam neer in een wolkkolom, en stond bij de deur van de tent van de getuigenis, en Aaron en Miriam werden geroepen, en zij gingen beiden naar buiten. En hij zei tot hen: Hoor mijn woorden. Als er een profeet van u voor de Heer komt, zal ik mij in een visioen aan hem kenbaar maken, en in de slaap zal ik tot hem spreken. Niet aldus is mijn dienaar Mozes; in mijn gehele huis is hij trouw. Mond tot mond zal ik tot hem spreken, in gedaante, en niet door raadsels, en de glorie van de Heer heeft hij gezien, en waarom waren jullie niet bang om te spreken tegen mijn dienaar Mozes? En de toorn van de woede des Heren kwam over hen, en Hij ging weg. En de wolk vertrok van de tent, en zie, Miriam was melaats als sneeuw, en Aäron keek naar Miriam, en zie, zij was melaats. En Aaron zei tot Mozes: Ik smeek u, heer, leg ons de zonde niet ten laste, omdat wij onwetend hebben gehandeld toen wij zondigden. Laat het niet worden als de dood, zoals een miskraam die uit de baarmoeder van de moeder komt en die de helft van haar vlees verslindt. En Moses riep uit tot de Heer en zei: O God, ik smeek U, genees haar. En de Heer zei tot Mozes: als haar vader spuwend in haar gezicht had gespuwd, zou zij dan niet zeven dagen beschaamd zijn? Laat haar zeven dagen buiten het kamp afgezonderd worden, en daarna zal zij binnengaan.

En Miriam werd zeven dagen buiten het kamp afgezonderd, en het volk vertrok niet totdat Miriam gereinigd was.

En na deze dingen vertrok het volk uit Aseroth, en zij sloegen

hun kamp op in de woestijn van Paran.

13

En de Heer sprak tot Mozes en zei: Zend voor uzelf mannen uit, en laat hen het land van de Kanaänieten bespioneren, dat ik aan de zonen van Israël geef tot bezit; één man per stam, volgens de clans van hun families, zul je hen zenden, allen een leider uit hen.

En Moses zond hen uit vanuit de woestijn Paran door de stem van de Heer; allen waren mannen, leiders van de zonen van Israel. En dit zijn hun namen, van de stam Reuben: Samuel, zoon van Zaccur. Van de stam Simeon, Saphat, zoon van Souri. Van de stam Judah: Caleb, zoon van Jephunneh. Van de stam Issachar, Igal, zoon van Joseph. Van de stam Efraïm, Hosea, zoon van Nun. Van de stam Benjamin, Palti, zoon van Raphu. Van de stam Zebulun, Gudiel, zoon van Sudi. Van de stam van Jozef, van de zonen van Manasse, Gaddi, zoon van Susi. Van de stam Dan, Ammiel, zoon van Gemalli. Van de stam Asher: Sathour, zoon van Michaël. Van de stam Naftali: Nabi, zoon van Sabi. Van de stam Gad, Gudiel, zoon van Machi. Dit zijn de namen van de mannen die Mozes zond om het land te bespieden, en Mozes noemde Hosea, de zoon van Nun, Jozua.

En Mozes zond hen om het land Kanaän te bespieden, en hij zei tot hen: Ga op door deze woestijn, en jullie zullen opgaan naar

de berg, En jullie zullen het land zien, wat het is, en het volk dat daarop woont, of het sterk is of zwak, of zij weinig zijn of veel. En wat is het land waarin deze wonen, of het goed is of slecht, en wat zijn de steden waarin deze wonen, of ze in versterkte plaatsen zijn of in onversterkte. En hoe is het land, vruchtbaar of braakliggend, of er bomen in staan of niet, en als jullie volharden zullen jullie ontvangen van de vruchten van het land. En de dagen waren dagen van de lente, voorlopers van de druif.

En nadat zij opgegaan waren, verkenden zij het land van de woestijn Sin tot Rehob, bij het binnengaan van Hamath. En zij gingen op door de woestijn, en zij gingen tot Hebron, en daar waren Ahiman, en Sheshai, en Talmai, nakomelingen van Anak, en Hebron werd zeven jaren gebouwd vóór Tanis van Egypte. En zij kwamen tot het ravijn van de druiventros, en zij verkenden het, en zij sneden vandaar een tak met een druiventros van druiven erop, en zij tilden hem op stokken, en ook van de granaatappels en van de vijgen. En zij noemden die plaats Vallei van de Druiventros, vanwege de druiventros die de zonen van Israël daar hadden afgesneden. En zij keerden terug van daar, nadat zij het land veertig dagen verkend hadden.

En nadat zij gegaan waren, kwamen zij naar Mozes en Aäron en naar de hele vergadering van de zonen Israëls, in de woestijn Paran bij Kades, en zij antwoordden hun met een verslag en aan de hele vergadering, en zij toonden de vrucht van het land, En zij verhaalden aan hem, en zij zeiden: wij kwamen in het land waarheen u ons zond, een land vloeiend van melk en honing, en

dit is de vrucht ervan. Maar het volk dat daar woont is stoutmoedig, en de steden zijn versterkt, ommuurd en zeer groot, en wij hebben daar het geslacht van Enak gezien. En Amalek woont in het land naar het zuiden, en de Hettieten, en de Hevieten, en de Jebusieten, en de Amorieten wonen in het bergland, en de Kanaänieten wonen bij de zee en bij de rivier de Jordaan. En Caleb bracht het volk tot zwijgen tegenover Mozes, en zei tot hem: Nee, maar laten wij optrekken en wij zullen optrekken, en wij zullen het in bezit nemen, omdat wij machtig genoeg zullen zijn tegenover hen. En de mensen die met hem waren opgetrokken, zeiden: wij gaan niet op, omdat wij niet in staat zijn op te trekken naar dat volk, omdat het sterker is dan wij. En zij brachten een onrustbarend bericht over het land dat zij hadden verkend naar de zonen van Israël, zeggende: Het land dat wij doorgegaan zijn om het te verkennen, is een land dat zijn inwoners verslindt, en al het volk dat wij daarin hebben gezien, zijn mannen van grote gestalte. En daar hebben wij de reuzen gezien, en wij waren voor hen als sprinkhanen, maar zo waren wij ook voor hen.

14

En nadat de hele vergadering haar stem had verheven, weende het volk die hele nacht. En alle zonen van Israël morden tegen Mozes en Aaron, en de hele vergadering zei tegen hen, Waren wij maar gestorven in het land Egypte, of in deze wildernis, waren wij maar gestorven, en waarom brengt de Heer ons in dit

land om te vallen in de oorlog? Onze vrouwen en de kinderen zullen tot plundering zijn, nu daarom is het beter terug te keren naar Egypte. En zij zeiden tot elkaar: Laten wij een leider aanstellen en naar Egypte terugkeren. En Mozes en Aaron vielen op hun gezicht voor de hele vergadering van de zonen Israëls.

Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, die het land bespioneerd hadden, scheurden hun kledingstukken, En zij zeiden tot de hele vergadering van de zonen Israëls, zeggende: het land dat wij verkend hebben, is buitengewoon, buitengewoon goed. Als de Heer ons kiest, zal Hij ons in dit land brengen, en zal Hij het ons geven, een land dat vloeit van melk en honing. Maar word geen rebellen tegen de Heer, en jullie, vrees het volk van de aarde niet, omdat zij voedsel voor jullie zijn, want hun tijd heeft zich van hen verwijderd, en de Heer is in ons, vrees hen niet.

En heel de vergadering zei hen te stenigen met stenen, en de glorie des Heren verscheen in de wolk op de tent der getuigenis aan alle zonen Israëls. En de Heer zei tot Mozes: tot wanneer provoceert dit volk mij? En tot wanneer geloven zij mij niet, ondanks alle tekenen die ik onder hen gedaan heb? Ik zal hen met de dood slaan en hen vernietigen, en ik zal jou en het huis van jouw vader tot een groot volk maken, en veel meer dan dit. En Mozes zei tot de Heer, en Egypte zal horen dat u dit volk met uw kracht uit hen hebt opgebracht. Maar ook allen die op deze aarde wonen hebben gehoord, dat jij Heer bent in dit volk, die oog in oog gezien wordt Heer, en jouw wolk staat boven hen, en

in een wolkkolom ga jij voor hen uit overdag, en in een vuurkolom 's nachts. En je zult dit volk vernietigen zoals één man, en de naties die jouw naam hebben gehoord zullen zeggen: Omdat de Heer niet in staat was dit volk te brengen in het land dat hij aan hen gezworen had, heeft hij hen neergeveld in de woestenij. En nu laat uw kracht verheven worden, Heer, op de wijze zoals u zei, zeggende, De Heer is geduldig en overvloedig in barmhartigheid en waarachtig, wegnemend wetteloosheden en ongerechtigheden en zonden, maar met reiniging zal Hij de schuldige niet reinigen, teruggevend de zonden van de vaders op de kinderen tot in het derde en vierde geslacht. Vergeef de zonde aan dit volk volgens uw grote genade, zoals u genadig was voor hen vanaf Egypte tot nu toe.

En de Heer zei tot Mozes: Ik ben hun genadig volgens uw woord. Maar ik leef, en mijn naam leeft, en de glorie van de Heer zal de hele aarde vervullen. Dat alle mannen die mijn glorie zagen en de tekenen die ik deed in Egypte en in de woestijn, en zij hebben mij dit tiende keer getest en niet naar mijn stem geluisterd, Waarlijk, zij zullen het land niet zien dat ik aan hun vaders heb gezworen, maar alleen hun kinderen die hier bij mij zijn, allen die goed noch kwaad kennen, elke jongere onervarene – aan hen zal ik het land geven. Maar allen die mij hebben geprovoceerd, zullen het niet zien. Maar mijn dienaar Caleb, omdat een andere geest in hem is, en hij mij volgde, zal ik hem brengen in het land waarin hij daar binnenging, en zijn zaad zal het erven. De Amalek en de Kanaäniet wonen in de vallei, keer morgen terug en vertrek jullie naar de woestijn, de weg van de

Rode Zee.

En de Heer zei tot Mozes en Aäron: Tot wanneer deze slechte vergadering? Het gemor van de zonen Israëls dat zij tegen mij mopperen, wat zij over jullie gemopperd hebben, heb ik gehoord. Ik zei tot hen: Zo waar Ik leef, zegt de Heer, waarlijk, op welke wijze jullie in mijn oren gesproken hebben, zo zal Ik aan jullie doen. In deze woestijn zullen uw lichamen vallen, al uw getelden, uw getalden van twintig jaar oud en daarboven, allen die tegen mij gemord hebben. Of jullie het land zullen binnengaan waarover ik mijn hand heb uitgestrekt om jullie daarop te laten wonen, behalve Caleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun. En de kinderen, waarvan u zei dat ze tot plundering zouden zijn, zal ik hen in het land brengen, en zij zullen het land erven waarvan u zich hebt afgekeerd. En jullie ledematen zullen vallen in deze wildernis. De zonen van jullie zullen veertig jaar in de wildernis rondzwerven, en zij zullen jullie hoererij dragen, totdat jullie ledematen in de wildernis verteerd zijn. Volgens het aantal dagen dat jullie het land bespiedden, veertig dagen, een dag voor het jaar, zullen jullie jullie zonden dragen gedurende veertig jaren, en jullie zullen mijn toornige woede kennen. Ik, de Heer, heb gesproken, waarlijk inderdaad, aldus zal ik doen aan deze kwade vergadering, die zich tegen mij verzameld heeft: in deze woestijn zullen zij verteerd worden, en daar zullen zij sterven.

En de mensen die Mozes zond om het land te bespioneren, en die aangekomen waren, morden daarover tot de vergadering

om kwade woorden over het land uit te brengen, En de mensen die kwaad gesproken hadden over het land stierven door de plaag voor het aangezicht van de Heer. En Jozua, zoon van Nun, en Kaleb, zoon van Jefunne, bleven leven van die mannen die gegaan waren om het land te verspieden. En Mozes sprak deze woorden tot alle zonen van Israël, en het volk treurde zeer.

En vroeg in de morgen opgestaan, gingen zij op naar de top van de berg, zeggende: Zie, wij zullen opgaan naar de plaats die de Heer gezegd heeft, omdat wij gezondigd hebben. En Mozes zei: Waarom overtreden jullie het woord van de Heer? Het zal niet voorspoedig zijn voor jullie. Ga niet naar boven, want de Heer is niet met jullie, en jullie zullen vallen voor het aangezicht van jullie vijanden. Omdat de Amalekiet en de Kanaäniet daar voor jullie zijn, en jullie zullen vallen door het zwaard, omdat jullie je afkeerden en ongehoorzaam waren aan de Heer, en de Heer zal niet met jullie zijn. En nadat zij geforceerd hadden, gingen zij op naar de top van de berg, maar de ark van het verbond van de Heer en Mozes werden niet uit het kamp bewogen. En de Amalek en de Kanaäniet die in die berg woonden, kwamen naar beneden en dreven hen terug, en hakten hen neer tot Horma, en keerden terug naar het kamp.

15

En de Heer zei tot Mozes: Spreek tot de zonen van Israël, En je zult tegen hen zeggen: wanneer jullie binnengaan in het land

van jullie woning, dat ik aan jullie geef, En je zult brandoffers maken voor de Heer, een geheel brandoffer of een offer, om een gelofte te vergroten, of als vrijwillige gave, of tijdens jullie feesten, om een geur van geurigheid te maken voor de Heer, hetzij van de ossen of van de schapen. En degene die offert zal zijn gave aan de Heer brengen, een offer van fijne meel, een tiende van de efa, gemengd in olie, in een vierde van de hin. En wijn als plengoffer, het vierde deel van de hin, zult u doen bij het brandoffer of bij het offer; voor het ene lam zult u zoveel maken, een offer van welriekende geur aan de Heer. En voor de ram, wanneer jullie hem tot brandoffer of tot offer bereiden, zult u een offer maken van fijne bloem, twee tienden gemengd met olie, een derde van de hin, En wijn voor het plengoffer, een derde van de hin, zult u brengen als een welriekende geur voor de Heer.

Als u maar van de runderen een brandoffer of een offer maakt om een gelofte groots te maken, of tot een vredeoffer aan de Heer, en hij zal bij het kalf een offer van fijne bloem brengen, drie tienden gemengd in olie, een halve hin. En wijn als plengoffer, de helft van de hin, een offer van welriekende geur aan de Heer.

Aldus zult gij doen met het ene kalf, of met de ene ram, of met het ene lam uit de schapen of uit de geiten, Volgens het aantal dat jullie maken, zo zullen jullie doen voor elk afzonderlijk, naar hun aantal.

Elke inboorling zal aldus zulke offers aanbieden tot een geur van welriekendheid aan de Heer. Als maar een vreemdeling bij jullie komt in jullie land, of wie onder jullie zou worden in jullie generaties, en hij zal een offer van geurige geur aan de Heer maken, op welke wijze jullie het doen, aldus zal de gemeente het aan de Heer maken.

Eén wet zal er zijn voor jullie en voor de vreemdelingen die bij jullie verblijven, een eeuwige wet voor jullie generaties, zoals jullie, zo zal ook de vreemdeling zijn voor de Heer. Eén wet zal er zijn en één recht zal er zijn voor jullie en voor de vreemdeling die bij jullie verblijft.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Spreek tot de zonen van Israël, en je zult tegen hen zeggen: wanneer jullie het land binnengaan waarheen ik jullie breng, En het zal zijn, wanneer jullie eten van het brood van het land, dat jullie een offering, een bijdrage aan de Heer zult afzonderen, de eerstelingen van jullie deeg. Brood zult gij afzonderen als een offergave, zoals een offergave van de dorsvloer, zo zult gij het afzonderen, De eerstelingen van jullie deeg, en jullie zullen de Heer een offergave geven door jullie generaties heen.

Wanneer jullie echter overtreden en niet al deze geboden doen, die de Heer tot Mozes sprak, Zoals de Heer jullie gebood door de hand van Mozes, vanaf de dag dat de Heer jullie gebood en verder in jullie generaties, En het zal zijn als het uit de ogen van de vergadering onopzettelijk gebeurt, dan zal de hele

vergadering een kalf uit de runderen, onberispelijk, tot brandoffer bereiden tot een geur van aangename reuk aan de Heer, en het offer hiervan en zijn plengoffer volgens de regeling, en een geitenbok uit de geiten aangaande de zonde. En de priester zal verzoening doen voor de gehele vergadering van de zonen Israëls, en het zal hun vergeven worden, omdat het onopzettelijk is, en zij hebben hun gave gebracht, een offer aan de Heer, betreffende hun zonde voor de Heer, betreffende hun onopzettelijke daden. En het zal vergeven worden aan de hele gemeenschap van de zonen Israëls, en aan de vreemdeling die bij jullie verblijft, omdat het voor het hele volk onopzettelijk was.

Als een ziel onbedoeld zondigt, zal hij een geit van een jaar oud brengen voor de zonde. En de priester zal verzoening doen voor de ziel die onopzettelijk gezondigd heeft, en die onopzettelijk gezondigd heeft voor de Heer, om verzoening voor hem te doen. Voor de inboorling onder de zonen Israëls en voor de vreemdeling die onder hen verblijft, zal er één wet zijn voor wie onopzettelijk handelt.

En de ziel die handelt met de hand van arrogantie, van de inboorlingen of van de proselieten, deze tart God, die ziel zal vernietigd worden uit haar volk, Omdat hij het woord van de Heer heeft veracht en zijn geboden totaal heeft gebroken, zal die ziel volkomen vernietigd worden, haar zonde is in haar.

En de zonen van Israël waren in de wildernis, en zij vonden een

man die hout verzamelde op de dag van de sabbat. En zij die hem hout hadden gevonden verzamelende op de dag van de sabbat, brachten hem naar Mozes en Aäron, en naar de hele vergadering van de zonen Israëls. En zij zetten hem in bewaring, want zij hadden niet besloten wat zij met hem zouden doen. En de Heer sprak tot Moses en zei: Laat de man zeker ter dood worden gebracht, stenigt hem met stenen, de gehele vergadering. En heel de vergadering bracht hem buiten het kamp, en heel de vergadering stenigde hem met stenen buiten het kamp, zoals de Heer aan Mozes geboden had.

En de Heer zei tegen Mozes: Spreek tot de zonen van Israël en zeg tot hen: laat hen voor zichzelf franjes maken op de hoeken van hun kledingstukken voor hun generaties, en plaats op de franjes van de hoeken een blauwe draad. En het zal voor jullie zijn in de franjes, en jullie zullen ze zien, en jullie zullen alle geboden van de Heer herinneren, en jullie zullen ze doen, en jullie zullen niet worden afgewend naar jullie gedachten en naar de ogen waarmee jullie hoereren achter hen aan, opdat jullie alle mijn geboden zouden herinneren en doen. en jullie zullen heilig zijn voor jullie God. Ik ben de Heer, uw God, die u uit het land Egypte heeft geleid, om uw God te zijn, ik ben de Heer, uw God.

16

En Kore, zoon van Isaär, zoon van Kaäth, zoon van Levi, sprak,

en Dathan en Abiron, zonen van Eliab, en Aun, zoon van Phaleth, zoon van Ruben, En zij stonden op voor Mozes, en mannen van de zonen Israëls, tweehonderd en vijftig, leiders van de vergadering, bijeengeroepenen van de raad, en beroemde mannen. Zij kwamen samen tegen Mozes en Aaron, en zij zeiden: Genoeg van jullie, want de hele vergadering, zij allen zijn heilig, en de Heer is in hen, en waarom verheffen jullie jezelf boven de vergadering van de Heer? En toen Mozes dit hoorde, viel hij op zijn gezicht. En hij sprak tot Korah en tot heel zijn vergadering, zeggende: God heeft bezocht en gekend wie de zijnen zijn en de heiligen, en hij heeft hen tot zichzelf gebracht, en wie hij voor zichzelf koos, heeft hij tot zichzelf gebracht. Dit doet: neemt voor uzelf vuurpannen, Korah en heel zijn vergadering, En leg daar vuur op, en leg daar wierook op voor de Heer morgen, en de man die de Heer heeft gekozen, deze zal heilig zijn; laat het jullie genoeg zijn, zonen van Levi. En Mozes zei tot Korah: luister naar mij, zonen van Levi. Is dit niet klein voor jullie, dat de God van Israël jullie heeft gescheiden uit de vergadering van Israël, en jullie nabij heeft gebracht tot zichzelf om de diensten van de tent van de Heer te dienen, en om voor de tent te staan om hen te dienen? En hij heeft jou en al je broeders, de zonen van Levi, met jou nabij gebracht, en jullie zoeken ook nog het priesterschap? Dus jij en heel jouw vergadering die naar God verzameld is, en Aaron, wie is hij, dat jullie tegen hem morren?

En Mozes zond om Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, te roepen, en zij zeiden: wij gaan niet op. Is dit niet gering, dat je

ons hebt opgevoerd naar een land vloeiend van melk en honing, om ons te doden in de woestijn, dat je over ons heerst? Ben je een heerser, en heb jij ons naar een land gebracht dat vloeit van melk en honing, en heb je ons een erfdeel van veld en wijngaarden gegeven? Zou je de ogen van die mensen uitsteken? Wij gaan niet naar boven. En Mozes was zeer bedroefd, en hij zei tot de Heer: Heb geen aandacht voor hun offer. Ik heb van niemand van hen iets begeerlijks genomen, noch heb ik iemand van hen kwaad gedaan. En Mozes zei tot Korah: Heilig uw vergadering, en wees gereed voor de Heer, u en Aaron en zij, morgen, En neem elk zijn wierookvat, en u zult er wierook op plaatsen, en u zult voor de Heer brengen elk zijn wierookvat, tweehonderdvijftig wierookvaten, en u en Aäron elk zijn wierookvat.

En elk nam zijn wierookvat, en zij plaatsten er vuur op, en zij legden er wierook op, en zij stonden bij de deuren van de tent van de getuigenis, Mozes en Aäron. En Korah verzamelde zijn hele vergadering tegen hen bij de deur van de tent van de getuigenis, en de glorie van de Heer verscheen aan de hele vergadering. En de Heer sprak tot Moses en Aäron, zeggende, Scheid jullie af uit het midden van deze vergadering, en ik zal hen ineens verteren. En zij vielen op hun gezicht en zeiden: God, God van de geesten en van alle vlees, als één mens gezondigd heeft, zal dan de toorn des Heren op de hele vergadering komen? En de Heer sprak tot Mozes en zei, Spreek tot de vergadering en zeg: Trek u terug van rondom de vergadering van Korah.

En Mozes stond op, en hij ging naar Dathan en Abiram, en alle oudsten van Israël gingen met hem mee. En hij sprak tot de vergadering, zeggende: Scheidt u af van de tenten van deze harde mensen, en raakt niets aan van alles wat van hen is, opdat u niet mee vergaat in al hun zonde. En zij weken van de tent van Kore rondom, en Dathan en Abiram gingen naar buiten en stonden bij de deuren van hun tenten, en hun vrouwen, en hun kinderen, en hun bagage.

En Mozes zei: hierdoor zult u weten dat de Heer mij gezonden heeft om al deze werken te doen, niet vanuit mijzelf. Als deze zullen sterven volgens de dood van alle mensen, als ook hun inspectie zal zijn volgens de inspectie van alle mensen, dan heeft de Heer mij niet gezonden. Maar of in een visioen zal de Heer tonen, en de aarde zal haar mond geopend hebbend hen verslinden, en hun huizen, en hun tenten, en alles wat aan hen toebehoort, en zij zullen levend in het dodenrijk neerdalen, en jullie zullen weten dat deze mensen de Heer getart hebben.

Zoals hij ophield met het spreken van al deze woorden, scheurde de aarde onder hen open. En de aarde werd geopend, en verzwolg hen, en hun huizen, en al de mensen die met Korah waren, en hun vee. En zij gingen neer, en al wat van hen levend was, in het dodenrijk, en de aarde bedekte hen, en zij vergingen uit het midden van de vergadering. En heel Israël rondom hen vluchtte weg vanwege hun geschreeuw, omdat zij zeiden: Laat de aarde ons niet verzwelgen. En vuur ging uit van de Heer en verslond de tweehonderdvijftig mannen die het wierook

offerden.

17

En de Heer zei tegen Mozes, En naar Eleazar, de zoon van Aaron de priester: neem de bronzen vuurpannen op uit het midden van de verbranden, en strooi dit vreemde vuur daar, omdat zij de vuurpannen van deze zondaars hebben geheiligd met hun zielen, En maak ze tot geslagen platen als bedekking voor het altaar, omdat ze voor de Heer werden aangeboden en geheiligd werden, en ze werden tot een teken voor de zonen van Israël. En Eleazar, de zoon van Aaron de priester, nam de bronzen wierookvaten die de verbranden hadden gebracht, en zij voegden ze als bedekking aan het altaar toe. Een gedenkteken voor de zonen Israëls, opdat geen enkele vreemdeling die niet uit het zaad van Aäron is, zou naderen om wierook voor de Heer te plaatsen, en niet zal zijn zoals Korach en zijn samenscholing, zoals de Heer door de hand van Mozes tot hem sprak.

En de zonen van Israël mompelden de volgende dag tegen Mozes en Aäron, zeggende: Jullie hebben het volk van de Heer gedood. En het gebeurde dat toen de vergadering zich verzamelde tegen Mozes en Aäron, zij stormden op de tent van het getuigenis, en de wolk bedekte deze, en de glorie van de Heer verscheen. En Mozes en Aaron betraden de tent van de getuigenis. En de Heer sprak tot Mozes en Aäron, zeggende, Vertrek uit het midden van deze vergadering, en ik zal hen

ineens verteren, en zij vielen op hun gezicht. En Mozes zei tegen Aaron: Neem het wierookvat, en leg er vuur van het altaar op, en werp er wierook op, en draag het snel naar het kamp, en doe verzoening voor hen, want de toorn is uitgegaan van het aangezicht van de Heer, hij is begonnen het volk te vernietigen. En Aaron nam het, juist zoals Moses tot hem gesproken had, en hij rende naar de vergadering, en reeds was de plaag begonnen in het volk, en hij wierp het reukwerk en verzoende aangaande het volk. En hij stond tussen de doden en de levenden, en de plaag hield op. En de doden door de plaag werden veertienduizend zevenhonderd, afgezien van de doden vanwege Korah. En Aäron keerde terug naar Mozes bij de deur van de tent der getuigenis, en de plaag hield op.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Spreek tot de zonen van Israël, en neem van hen een staf, een staf volgens de huizen van de families van al hun leiders, volgens de huizen van hun families, twaalf staven, en schrijf de naam van elk op de staf. En schrijf de naam Aaron op de staf van Levi, want er is één staf per stam van hun vaderlijke huis die zij zullen geven. En je zult hen plaatsen in de tent van de getuigenis, tegenover de getuigenis, waarin ik mij daar aan jou bekend zal maken. En de man die ik zou kiezen, zijn staf zal uitspruiten, en ik zal van mij verwijderen het gemor van de zonen Israëls, dat zijzelf tegen jullie mompelen.

En Mozes sprak tot de zonen van Israël, en al hun heersers gaven hem een staf, aan elke heerser één staf volgens heerser,

volgens de huizen van hun vaderen, twaalf staven, en de staf van Aäron was tussen hun staven. En Mozes legde de staven neer voor de Heer in de tent van de getuigenis. En het gebeurde de volgende dag, en Mozes en Aäron gingen de tent van de getuigenis binnen, en zie, de staf van Aäron was ontkiemd voor het huis van Levi, en had een scheut voortgebracht, en had bloemen laten bloeien, en had noten voortgebracht. En Mozes bracht alle staven uit van voor het aangezicht des Heren naar alle zonen Israëls, en zij zagen het, en een ieder nam zijn staf.

En de Heer zei tot Mozes: Leg de staf van Aäron neer voor de getuigenissen tot bewaring, als teken voor de zonen van de ongehoorzamen, en laat hun gemor tegen mij ophouden, opdat zij niet sterven. En Mozes en Aaron deden zoals de Heer het Mozes geboden had, zo deden zij. En de zonen van Israël zeiden tegen Mozes: Zie, wij worden verteerd, wij vergaan, wij worden vernietigd. Ieder die de tent van de Heer aanraakt sterft; zullen wij uiteindelijk allemaal sterven?

18

En de Heer zei tot Aäron: Jij en jouw zonen en het huis van jouw vader zullen de zonden van de heilige dingen dragen, en jij en jouw zonen zullen de zonden van jullie priesterschap dragen. En breng jouw broers, de stam Levi, het volk van jouw vader, naar jezelf, en laten zij zich bij jou voegen, en laten zij jou dienen, en jij en jouw zonen met jou voor de tent van de getuigenis. En zij

zullen uw wachten bewaren, en de wachten van de tent. Behalve tot de heilige vaten en tot het altaar zullen zij niet naderen, en zij zullen niet sterven, noch deze noch jullie. En zij zullen zich bij jou voegen, en zij zullen de wacht houden over de tent van het getuigenis, volgens alle diensten van de tent, en de vreemdeling zal niet tot jou naderen. En jullie zullen de wachten van de heilige dingen en de wachten van het altaar bewaken, en er zal geen toorn zijn onder de zonen van Israël. En ik heb uw broeders de Levieten genomen uit het midden van de zonen Israëls, een gift gegeven aan de Heer, om de diensten van de tent der getuigenis te dienen. En jij en jouw zonen met jou zullen jullie priesterschap bewaren, volgens alle wijze van het altaar en wat van binnen het voorhangsel is, en jullie zullen de diensten verrichten als gave van jullie priesterschap, en de vreemdeling die nadert, zal sterven.

En de Heer sprak tot Aaron, en zie, ik heb aan jullie gegeven de bewaring van de eerstelingen van alle aan mij geheiligde dingen van de zonen Israëls; aan jou heb ik ze gegeven tot eer, en aan jouw zonen met jou als eeuwige wet. En dit zal voor jullie zijn van de geheiligde heilige dingen van de offeranden, van al hun gaven, en van al hun offers, en van al hun overtredingen, en van al hun zonden, zoveel als zij mij teruggeven van alle heilige dingen, het zal voor jou zijn en voor jouw zonen. In het heilige der heilige dingen zult u hen eten, elke mannelijke zal hen eten, u en uw zonen, heilig zal het voor u zijn.

En dit zullen voor jullie de eerstelingen van hun gaven zijn, van

alle offeranden van de zonen Israëls; aan jou heb ik ze gegeven en aan jouw zonen en aan jouw dochters met jou, een eeuwige verordening; ieder die rein is in jouw huis zal ze eten.

Alle eerstelingen van olie, en alle eerstelingen van wijn, de eerstelingen van hun granen, zoveel als zij aan de Heer zouden geven, die heb ik aan jou gegeven. De eerstelingen, alles wat in hun land is, wat zij ook aan de Heer zullen brengen, zal van jou zijn; ieder die rein is in jouw huis zal het eten.

Alles wat toegewijd is onder de zonen van Israel, zal van jou zijn. En elke opening van de baarmoeder van alle vlees, zovelen als zij aan de Heer aanbieden, van mens tot vee, zal aan jou zijn, maar de eerstgeborenen van de mensen zullen met losgeld worden losgekocht, en de eerstgeborenen van het onreine vee zul je loskopen. En zijn verlossing, vanaf een maand oud, de waardering is vijf sikkels, volgens de heilige sikkel, die twintig obolen is. Behalve de eerstgeborenen van kalveren en de eerstgeborenen van schapen en de eerstgeborenen van geiten zult gij niet vrijkopen, heilige dingen zijn zij, en hun bloed zult gij uitgieten op het altaar, en het vet zult gij offeren als offer tot een geur van welriekendheid voor de Heer.

En het vlees zal voor jou zijn, zoals ook het borststuk van het zwaaiofferande en de rechterarm voor jou zullen zijn. Elk offer van de heilige dingen, hoeveel de zonen van Israël ook afzonderen voor de Heer, heb ik gegeven aan jou en aan jouw zonen en aan jouw dochters met jou, een eeuwige verordening.

Het is een eeuwig zoutverbond voor het aangezicht van de Heer, aan jou en aan jouw nageslacht met jou.

En de Heer sprak tot Aaron: in hun land zul je niet erven, en er zal geen deel voor jou zijn onder hen, omdat ik jouw deel ben en jouw erfenis te midden van de zonen Israëls.

En aan de zonen van Levi, zie, ik heb alle tienden in Israël als erfenis gegeven in plaats van hun diensten, al de dienst die zij verrichten in de tent van de getuigenis. En de zonen van Israël zullen niet meer naderen tot de tent van de getuigenis om dodelijke zonde op zich te nemen. En de Leviet zal zelf de dienst van de tent der getuigenis dienen, en zij zullen hun zonden op zich nemen, een eeuwige verordening voor hun generaties, en te midden van de zonen Israëls zullen zij geen erfenis erven. Omdat de tienden van de zonen Israëls, zoveel als zij afzonderen voor de Heer als een offering, heb ik gegeven aan de Levieten als erfenis, daarom heb ik tot hen gezegd: te midden van de zonen Israëls zullen zij geen erfenis ontvangen.

En de Heer sprak tot Mozes en zeide, En tot de Levieten zult u spreken, en u zult tot hen zeggen: indien u de tiende neemt van de zonen Israëls, die ik aan u van hen als erfenis heb gegeven, dan zult u daarvan een offer aan de Heer afzonderen, een tiende van de tiende. En jullie bijdragen zullen aan jullie gerekend worden als graan van de dorsvloer, en als een bijdrage van de wijnpers. Aldus zult u hen afzonderen, ook u, van alle offeranden van de Heer, van alle tienden die u ontvangt van de

zonen van Israël, en u zult daarvan een offerande geven aan de Heer, aan Aaron de priester. Van al uw gaven zult u een offer aan de Heer afzonderen, of van al de eerstelingen het geheiligde deel daarvan. En je zult tegen hen zeggen: wanneer jullie de eerstelingen daarvan wegnemen, zal het aan de Levieten gerekend worden als voortbrengsel van de dorsvloer en als voortbrengsel van de wijnpers. En u zult het eten op elke plaats, u en uw huizen, omdat dit uw loon is in plaats van uw diensten in de tent van de getuigenis. En jullie zullen er geen zonde door ontvangen, omdat jullie de eerstelingen ervan wegnemen, en jullie zullen de heilige dingen van de zonen Israëls niet ontheiligen, opdat jullie niet sterven.

19

En de Heer sprak tot Moses en Aäron, zeggende, Dit is de verordening van de wet, zoals de Heer gebood, zeggende: spreek tot de zonen van Israël, en laat zij tot u nemen een rode, onberispelijke vaars, welke geen gebrek in zich heeft, en waarop geen juk is gelegd. En je zult het aan Eleazar de priester geven, en zij zullen het buiten het kamp naar een reine plaats brengen, en zij zullen het voor hem slachten. En Eleazar zal van haar bloed nemen, en zal van haar bloed zeven keer sprengen tegenover het gezicht van de tent des getuigenisses. En zij zullen haar voor hem verbranden, en de huid en het vlees van haar en het bloed van haar met de mest van haar zal verbrand worden. En de priester zal cederhout en hysop en scharlaken nemen, en

zij zullen het in het midden van de verbranding van de vaars werpen.

En de priester zal zijn kledingstukken wassen, en hij zal zijn lichaam met water baden, en daarna zal hij het kamp binnengaan, en de priester zal onrein zijn tot de avond. En degene die het verbrandt zal zijn kledingstukken wassen en zijn lichaam baden, en hij zal onrein zijn tot de avond. En een rein man zal de as van de vaars verzamelen en zal deze buiten het kamp opbergen op een reine plaats, en het zal zijn voor de vergadering van de zonen Israëls tot bewaring; water van besprenkeling, het is een reiniging. En degene die de as van de vaars verzamelt, zal zijn kledingstukken wassen, en hij zal onrein zijn tot de avond, en het zal voor de zonen van Israël en voor de vreemdelingen die bij hen wonen een eeuwige verordening zijn.

Degene die een dode mensenziel aanraakt, zal zeven dagen onrein zijn. Deze zal gereinigd worden op de derde dag en op de zevende dag, en hij zal rein zijn, maar indien hij niet gereinigd wordt op de derde dag en op de zevende dag, zal hij niet rein zijn. Ieder die de dode aanraakt van de ziel van een mens, als hij sterft, en niet gereinigd wordt, heeft de tent van de Heer verontreinigd. Die ziel zal uit Israël vernietigd worden, omdat het water van besprenkeling niet op hem besprenkeld was. Hij is onrein, zijn onreinheid is nog in hem. En dit is de wet: als een mens sterft in een huis, zal ieder die het huis binnengaat, en alles wat in het huis is, onrein zijn gedurende zeven dagen. En

elk geopend vat waarop geen band gebonden is, is onrein. En ieder die op het veld een geslagen man of een dode of een menselijk been of een graf zou aanraken, zal zeven dagen onrein zijn.

En zij zullen voor de onreine nemen van de as van het verbrande reinigingsoffer, en zij zullen levend water daarop gieten in een vat. En hij zal hysop nemen, en een rein man zal het in het water dopen, en hij zal besprenkelen op het huis en op de vaten en op de zielen, zovelen als daar zijn, en op degene die het menselijke been heeft aangeraakt, of de gewonde, of de dode, of het graf. En de reine zal besprenkelen op de onreine op de derde dag en op de zevende dag, en hij zal gereinigd worden op de zevende dag, en hij zal zijn kledingstukken wassen, en hij zal zich baden met water, en hij zal onrein zijn tot de avond. En een man die bezoedeld zou zijn en niet gereinigd is, die ziel zal vernietigd worden uit het midden van de vergadering, omdat hij de heilige dingen van de Heer bezoedelde, omdat het water van besprenkeling niet op hem besprenkeld werd, hij is onrein. En het zal voor u een eeuwige verordening zijn, en degene die het reinigingswater besprenkelt, zal zijn kledingstukken wassen, en degene die het reinigingswater aanraakt, zal onrein zijn tot de avond. En alles wat de onreine raakt, zal onrein zijn, en de ziel die het raakt, zal onrein zijn tot de avond.

20

En de zonen van Israël, de hele vergadering, kwamen in de woestijn Sin, in de eerste maand, en het volk bleef in Kadesh, en Miriam stierf daar, en zij werd daar begraven. En er was geen water voor de gemeente, en zij verzamelden zich tegen Mozes en Aäron. En het volk mopperde tegen Mozes en zei: Waren wij maar gestorven bij de vernietiging van onze broeders voor de Heer. En waarom hebben jullie de vergadering van de Heer naar deze woestijn gebracht om ons te doden en ons vee? En waarom dit? Jullie hebben ons uit Egypte hierheen gebracht om te komen naar deze slechte plaats, een plaats waar niet wordt gezaaid, waar geen vijgenbomen zijn, geen wijnstokken, geen granaatappels, en geen water is om te drinken.

En Mozes en Aäron kwamen van het aangezicht van de vergadering naar de deur van de tent der getuigenis, en zij vielen op hun aangezicht, en de heerlijkheid des Heren verscheen aan hen. En de Heer sprak tot Mozes en zei, Neem uw staf en verzamel de vergadering, u en uw broer Aaron, en spreek tot de rots voor hen, en zij zal haar wateren geven, en u zult voor hen water uit de rots uitbrengen, en u zult de vergadering en hun vee drenken. En Mozes nam de staf voor de Heer, zoals de Heer geboden had. En Moses en Aaron verzamelden de vergadering voor de rots, en hij zei tot hen: Hoort mij, gij ongehoorzamen, zullen wij niet uit deze rots voor jullie water voortbrengen? En Mozes hief zijn hand op, sloeg tweemaal met de staf op de rots, en er kwam veel water uit, en de gemeente dronk, en hun vee. En de Heer zei tot Mozes en Aäron: Omdat jullie niet geloofden om mij te heiligen voor de

zonen van Israël, daarom zullen jullie deze vergadering niet brengen in het land dat ik aan hen heb gegeven. Dit is het water van Twist, omdat de zonen van Israël voor de Heer werden gescholden, en Hij in hen werd geheiligd.

En Mozes zond boodschappers uit Kades naar de koning van Edom, met de boodschap: dit zegt uw broer Israël: u weet alle moeite die ons heeft getroffen. En onze vaders gingen naar Egypte, en wij verbleven vele dagen in Egypte, en de Egyptenaren mishandelden ons en onze vaders. En wij riepen tot de Heer, en de Heer hoorde onze stem, en Hij zond een boodschapper en leidde ons uit Egypte, en nu zijn wij in de stad Kades, aan de rand van uw grenzen. Wij zullen door uw land trekken, wij zullen niet door velden gaan, noch door wijngaarden, noch zullen wij water drinken uit uw put, langs de koninklijke weg zullen wij gaan, wij zullen niet afwijken naar rechts noch naar links, totdat wij uw grenzen gepasseerd zijn. En Edom zei tegen hem: Je zult niet door mij doorgaan, anders zal ik in oorlog naar je toe komen. En de zonen van Israël zeggen tot hem: Langs de berg zullen wij doortrekken. Als wij van uw water drinken, ik en mijn vee, zal ik u de prijs geven. Maar de zaak is niets, langs de berg zullen wij doortrekken. Maar hij zei: Je zult niet door mij trekken, en Edom trok uit hem tegemoet met een grote menigte en met een sterke macht. En Edom was niet gewillig om Israël toe te staan door zijn grenzen te trekken, en Israël wendde zich van hem af. En zij vertrokken uit Kades, en de zonen van Israël, de gehele vergadering, kwamen bij de berg Hor.

En de Heer zei tot Mozes en Aäron op de berg Hor aan de grenzen van het land Edom, zeggende, Laat Aaron worden toegevoegd aan zijn volk, omdat jullie niet zullen binnengaan in het land dat ik heb gegeven aan de zonen van Israël, omdat jullie mij hebben geprovoceerd bij het water van de belediging. Neem Aaron en Eleazar zijn zoon, en breng hen op naar de berg Hor, voor de gehele vergadering, En ontdoe Aaron van zijn gewaad en bekleed zijn zoon Eleazar, en laat Aaron, toegevoegd zijnde, daar sterven. En Mozes deed zoals de Heer hem gebood, en hij bracht hem op naar de berg Hor, voor de hele vergadering, En hij ontkleedde Aaron van zijn kledingstukken, en hij kleedde ermee Eleazar, zijn zoon, en Aaron stierf op de top van de berg, en Mozes en Eleazar kwamen neer van de berg. En heel de vergadering zag dat Aaron gestorven was, en zij beweenden Aaron dertig dagen, het hele huis Israël.

21

En de Kanaänitische koning Arad, die in de woestijn woonde, hoorde dat Israël via de weg van Atharein kwam, en hij vocht tegen Israël en nam gevangenen van hen als buit. En Israël legde een gelofte af aan de Heer en zei: Indien U dit volk in mijn macht overlevert, zal ik het volkomen vernietigen, hem en zijn steden. En de Heer hoorde de stem van Israël en leverde de Kanaäniet over in zijn macht, en hij wijdde hem toe aan de vernietiging, en zijn steden, en zij noemden die plaats Vervloekt.

En hebbende vertrokken van de berg Hor, de weg naar de Rode Zee, omsingelden zij het land Edom, en het volk werd ontmoedigd op de weg. En het volk sprak tegen God en tegen Mozes, zeggende: Waarom dit? Hebt u ons uit Egypte geleid om te sterven in de woestenij? Want er is geen brood, noch water, en onze ziel verafschuwt dit waardeloze brood. En de Heer zond de dodelijke slangen naar het volk, en zij beten het volk, en veel volk van de zonen Israëls stierf. En het volk, dat bij Mozes was aangekomen, zei: Wij hebben gezondigd, omdat wij gesproken hebben tegen de Heer en tegen u. Bid daarom tot de Heer, en laat Hij de slang van ons wegnemen. En Mozes bad tot de Heer over het volk, en de Heer zei tot Mozes: maak voor jezelf een slang, en plaats hem op een teken, en het zal zijn dat als een slang een mens bijt, ieder die gebeten is en hem ziet, zal leven. En Mozes maakte een bronzen slang, en hij stelde hem op een teken op, en het gebeurde wanneer een slang een mens beet, en hij keek op naar de bronzen slang, en hij leefde.

En de zonen van Israël vertrokken en sloegen hun kamp op in Oboth. En na te zijn opgetrokken uit Oboth, sloegen zij hun kamp op in Achalga aan de overzijde in de woestijn, die ligt tegenover Moab, naar het oosten van de zon. En van daar vertrokken zij, en zij sloegen kamp op in het ravijn Zared. En van daar vertrokken, sloegen zij hun kamp op aan de overzijde van de Arnon in de woestijn, het uitstekende gedeelte van de grenzen van de Amorieten, want Arnon is de grens van Moab, tussen Moab en de Amoriet. Daarom wordt er gezegd in het boek: de oorlog van de Heer heeft Zahab in brand gestoken en

de bergstromen van de Arnon. En hij stelde de bergstromen vast om Er te vestigen, en het ligt tegen de grenzen van Moab aan.

En vandaar de put, deze put, waarvan de Heer tot Mozes zei: verzamel het volk, en ik zal hun water te drinken geven. Toen zong Israël dit lied over de put: begin voor hem, o put, Heersers groeven het, koningen van naties hieuwen het uit in hun koninkrijk, tijdens hun heerschappij. En van de put naar Manthanaein, en van Manthanaein naar Naaliel, en van Naaliel naar Bamoth, en van Bamoth naar Ianin, die is in de vlakte van Moab, vanaf de top van het uitgehouwen gedeelte, dat uitkijkt naar het aangezicht van de woestijn.

En Mozes zond oudsten naar Sihon, koning van de Amorieten, met vreedzame woorden, zeggend, We zullen door uw land trekken, langs de weg zullen we gaan, we zullen niet afwijken, noch naar een veld, noch naar een wijngaard, Wij zullen geen water uit uw put drinken, wij zullen de koninklijke weg gaan totdat wij uw grenzen doortrekken. En Sihon gaf Israël niet toe door zijn grenzen te gaan, en Sihon verzamelde al zijn volk, en ging uit om tegen Israël te strijden in de woestijn, en hij kwam in Jahaz, en stelde zich op ten strijde tegen Israël. En Israël sloeg hem met het zwaard ter dood, en nam zijn land in bezit, van Arnon tot Jabbok, tot aan de zonen van Ammon, omdat Jazer de grens van de zonen van Ammon is. En Israël nam al deze steden in, en Israël woonde in alle steden van de Amorieten, in Hesbon, en in al de aangrenzende gebieden. Want Heshbon is de stad van Sihon, de koning van de Amorieten, en deze vocht eerder

tegen de koning van Moab, en zij namen al zijn land, van Aroer tot Arnon. Daarom zullen degenen die in raadselen spreken zeggen: komt naar Chesbon, opdat de stad van Sichon gebouwd en gevestigd wordt. Dat vuur ging uit uit Heshbon, een vlam uit de stad Sihon, en verslond tot Moab, en verzwolg de zuilen van Arnon. Wee u, Moab, vergaan is het volk van Chemosh; hun zonen werden overgegeven om bewaard te worden, en hun dochters als gevangenen aan Sihon, de koning van de Amorieten. En hun zaad zal vergaan, Hesbon tot Daibon, en de vrouwen ontstaken nog verder vuur op Moab.

Israël vestigde zich in alle steden van de Amorieten. En Mozes zond om Jazer te bespieden, en zij grepen het, en de dorpen ervan, en zij verdreven de Amoriet die daar woonde. En nadat zij gekeerd waren, gingen zij de weg op naar Basan, en Og, koning van Basan, trok uit hen tegemoet, en al zijn volk naar de oorlog naar Edrei. En de Heer zei tot Mozes: vrees hem niet, omdat ik hem in jouw handen heb gegeven, en al zijn volk, en al zijn land, en je zult met hem doen zoals je deed met Sihon, koning van de Amorieten, die in Hesbon woonde. En zij sloegen hem en zijn zonen en al zijn volk, totdat zij geen overlevende van hem achterlieten, en zij erfden zijn land.

22

En de zonen van Israël, nadat zij vertrokken waren, sloegen hun kamp op ten westen van Moab bij de Jordaan tegenover Jericho.

En Balak, de zoon van Zippor, zag alles wat Israël de Amoriet had aangedaan, En Moab vreesde het volk zeer omdat zij talrijk waren, en Moab voelde walging vanwege de zonen van Israël. En Moab zei tot de raad van oudsten van Midian: Nu zal deze vergadering allen rondom ons aflekken, zoals het kalf de groene dingen uit het veld aflekt. En Balak, zoon van Zippor, koning van Moab, was in die tijd. En hij zond gezanten naar Balaam, zoon van Beor, naar Pethor, dat gelegen is aan de rivier in het land van de zonen van zijn volk, om hem te roepen, zeggende: Zie, een volk is uitgekomen uit Egypte, en zie, het heeft het aanzicht van de aarde bedekt, en dit volk zit neer grenzend aan mij. En nu, kom hier en vervloek mij dit volk, omdat dit volk sterk is of wij, als wij in staat zijn hen te verslaan, en ik zal hen uitdrijven uit het land, omdat ik weet dat wie jij zegent, gezegend zijn, en wie jij vervloekt, vervloekt zijn. En de raad van ouderen van Moab en de raad van ouderen van Midian gingen, en de waarzeggerij was in hun handen, en zij kwamen naar Balaam en zeiden tot hem de woorden van Balak. En hij zei tegen hen: Verblijf hier de nacht, en ik zal jullie antwoorden op de zaken die de Heer tot mij zal spreken. En de heersers van Moab bleven bij Balaam.

En God kwam naar Balaam en zei tot hem: Wat doen deze mensen bij jou? En Balaam zei tot God: Balak, zoon van Zippor, koning van Moab, heeft hen naar mij gezonden, zeggende, Zie, een volk is uit Egypte gekomen en heeft het aanzicht van de aarde bedekt, en dit volk zit neer naast mij, en nu kom hier, vervloek hem voor mij, opdat ik hem zal kunnen slaan en hem

zal uitdrijven van de aarde. En God zei tegen Balaam: je zult niet met hen meegaan, noch zult je het volk vervloeken, want het is gezegend. En Bileam stond 's morgens op en zei tot de heersers van Balak: Vertrek naar uw heer, God laat mij niet toe met u mee te gaan. En de heersers van Moab stonden op, kwamen naar Balak en zeiden: Bileam wil niet met ons meegaan.

En Balak voegde er nog aan toe meer heersers te zenden, en meer eervoller dan deze. En zij kwamen naar Bileam en zeiden tot hem: Dit zegt Balak, de zoon van Zippor: Ik vraag u, aarzel niet om naar mij te komen. Want ik zal u eerbaar eren, en alles wat u zegt zal ik voor u doen, en kom, vervloek dit volk voor mij. En Balaam antwoordde en zei tot de heersers van Balak: Als Balak mij zijn huis vol zilver en goud geeft, zal ik het woord van de Heer God niet kunnen overtreden, om het klein of groot te doen in mijn geest. En blijf nu hier, ook jullie, deze nacht, en ik zal weten wat de Heer nog meer tot mij zal spreken. En God kwam 's nachts naar Balaam, en zei tot hem: als deze mensen aanwezig zijn om jou te roepen, sta op en volg hen, maar het woord dat ik tot jou zal spreken, dit zul je doen.

En Bileam stond 's morgens op, zadelde zijn ezel, en ging met de heersers van Moab mee. En God was toornig omdat hij ging, en de boodschapper van God stond op om hem tegen te werken, en hij had zijn ezel bestegen, en zijn twee dienaren waren met hem. En de ezelin, die de boodschapper van God in de weg had zien staan met het getrokken zwaard in zijn hand, week af van de weg en ging de vlakte in, en hij sloeg de ezelin met zijn stok

om haar op de weg te leiden.

En de boodschapper van God stond in de voren van de wijngaard, met een hek aan deze kant en een hek aan die kant, En toen de ezelin de boodschapper van God had gezien, drukte zij zichzelf tegen de muur, en verbrijzelde de voet van Bileam tegen de muur, en hij sloeg haar opnieuw.

En de boodschapper van God ging verder, en weggegaan zijnde ging hij staan op een nauwe plaats, waar het niet mogelijk was naar rechts of naar links uit te wijken. En toen de ezelin de boodschapper van God had gezien, ging zij onder Bileam zitten, en Bileam werd boos, en hij sloeg de ezelin met de stok. En God opende de mond van de ezelin, en zij zegt tot Balaam: wat heb ik jou gedaan, dat je mij nu voor de derde keer hebt geslagen? En Bileam zei tot de ezelin, dat je met mij hebt gespot, en als ik een zwaard in de hand had gehad, zou ik je reeds hebben doorboord. En de ezelin zegt tegen Balaam: Ben ik niet uw ezelin waarop je hebt gereden vanaf uw jeugd tot de dag van vandaag? Heb ik ooit neerbuigend gehandeld en zo tegen u gedaan? En hij zei: Nee. Maar God onthulde de ogen van Bileam, en hij ziet de boodschapper van de Heer die tegenover hem staat in de weg, en het zwaard getrokken in zijn hand, en hij boog neer met zijn gezicht naar de grond. En de boodschapper van God zei tot hem: waarom hebt u uw ezelin deze derde keer geslagen? En zie, ik ben uitgegaan om u tegen te staan, omdat uw weg niet gepast was voor mij, en de ezelin week, mij gezien hebbende, deze derde keer van mij af. En als zij niet was afgeweken, zou ik nu

dus jou inderdaad hebben gedood, maar haar zou ik hebben gespaard. En Balaam zei tot de engel des Heren: Ik heb gezondigd, want ik wist niet dat u mij op de weg tegemoet kwam om mij tegen te staan, en nu, als het u niet behaagt, zal ik terugkeren. En de boodschapper van God zei tegen Bileam: ga met de mensen mee, maar het woord dat ik tot jou zal spreken, dat zul je bewaren om te spreken. En Bileam ging met de heersers van Balak mee.

En Balak, gehoord hebbend dat Balaam gekomen was, ging uit hem tegemoet naar de stad Moab, die gelegen is aan de grenzen van Arnon, die aan het uiterste deel van de grenzen is. En Balak zei tegen Balaam: Heb ik niet naar jou gezonden om jou te roepen? Waarom kwam je niet naar mij? Kan ik je werkelijk niet eren? En Balaam zei tegen Balak: Zie, ik ben nu tot u gekomen, zal ik in staat zijn iets te spreken? Het woord dat God in mijn mond legt, dat zal ik spreken. En Balaam ging met Balak mee, en zij kwamen in de steden van de buitengebieden. En Balak offerde schapen en kalveren, en zond tot Bileam en tot de oversten die met hem waren. En het gebeurde in de ochtend, en Balak nam Balaam mee en bracht hem op naar de zuil van Baal, en toonde hem van daaruit een deel van het volk.

23

En Bileam zei tot Balak: Bouw hier zeven altaren voor mij, en bereid hier zeven kalveren en zeven rammen voor mij. En Balak

deed op de manier zoals Balaam tot hem gezegd had, en hij offerde een kalf en een ram op het altaar. En Balaäm zei tot Balak: Sta bij uw offers, en ik zal gaan of God aan mij zal verschijnen in een ontmoeting, en het woord dat Hij mij toont, zal ik aan u aankondigen. En Balak stond bij zijn offers. En Balaam ging om God te vragen, en hij ging rechtuit, en God verscheen aan Balaam, en Balaam zei tot Hem: de zeven altaren heb ik voorbereid, en ik heb een kalf en een ram op het altaar opgebracht. En God wierp een woord in de mond van Bileam, en zei, zich wendend naar Balak: Zo zult gij spreken. En hij keerde zich naar hem, en hij stond bij zijn brandoffers, en alle heersers van Moab waren met hem, en de geest van God kwam over hem. En nadat hij zijn gelijkenis had opgenomen, zei hij: Uit Mesopotamië heeft Balak, koning van Moab, mij laten ontbieden van de bergen uit het oosten, zeggende: Kom, vervloek Jakob voor mij, en kom, vervloek Israël voor mij. Wat zou ik vervloeken, die de Heer niet vervloekt? Of wat zou ik vervloeken, die God niet vervloekt? Want van de top der bergen zal ik hem zien, en van de heuvels zal ik hem gadeslaan; zie, een volk zal alleen wonen, en onder de volken zal het niet worden gerekend. Wie heeft het zaad van Jakob geperfectioneerd, en wie zal de clans van Israël tellen? Moge mijn ziel sterven in de zielen der rechtvaardigen, en moge mijn zaad worden als het zaad van dezen.

En Balak zei tot Balaam: Wat hebt u mij gedaan? Ik heb u geroepen tot vervloeking van mijn vijanden, en zie, u hebt een zegening gezegend. En Balaam zei tegen Balak: Zal ik niet alles

wat God in mijn mond legt, bewaren om te spreken? En Balak zei tegen hem: kom nog met mij naar een andere plaats vanwaar je hem niet zult zien, maar slechts een deel van hem zult zien, maar allen zul je niet zien, en vervloek hem voor mij vandaar.

En hij nam hem mee naar de uitkijktoren van het veld op de top van de gehouwen rots, en hij bouwde daar zeven altaren, en offerde een kalf en een ram op het altaar. En Balaam zei tegen Balak: sta bij jouw offers, en ik zal gaan om God te vragen. En God ontmoette Balaam, en Hij legde een woord in zijn mond, en zei: Keer terug naar Balak, en deze dingen zult u spreken. En hij keerde terug naar hem, en hij stond bij zijn brandoffer, en alle heersers van Moab waren met hem, en Balak zei tot hem: wat sprak de Heer? En nadat hij zijn gelijkenis had opgenomen, zei hij: Sta op, Balak, en luister, geef oor, getuige, zoon van Zippor. God is niet als een mens dat Hij zou liegen, noch als een mensenzoon dat Hij bedreigd zou worden; heeft Hijzelf gesproken, zal Hij het niet doen? Zal Hij spreken en het niet gestand doen? Zie, ik heb ondernomen te zegenen, ik zal zegenen, en ik zal het niet afwenden. Er zal geen zwoegen zijn in Jakob, noch zal er moeite gezien worden in Israël; de Heer zijn God is met hem, de roemrijke dingen van heersers zijn in hem. God die hem uit Egypte heeft geleid, is als de glorie van een eenhoorn voor hem. Want er is geen waarzeggerij in Jakob, noch voorspelling in Israël; te zijner tijd zal aan Jakob worden gesproken, en tot Israël, wat God zal volbrengen. Zie, een volk zal opstaan als een welp, en als een leeuw zal het juichen, het zal

niet slapen totdat het prooi eet, en het bloed van de gewonden zal het drinken.

En Balak zei tegen Balaam: vervloek hem voor mij niet met vloeken, en zegen hem ook niet met zegenen. En Balaam antwoordde en zei tot Balak: Heb ik niet tot u gesproken, zeggende: het woord dat God spreekt, dat zal ik doen? En Balak zei tegen Balaam: kom, ik zal je meenemen naar een andere plaats, als het God zal behagen, en vervloek hem voor mij vandaar. En Balak nam Balaam mee naar de top van de Peor, die zich uitstrekt in de woestijn. En Balaam zei tot Balak: Bouw hier zeven altaren voor mij, en bereid hier zeven kalveren en zeven rammen voor mij. En Balak deed juist zoals Balaam tot hem zei, en hij offerde een kalf en een ram op het altaar.

24

En toen Balaam zag dat het goed was in de ogen van de Heer om Israël te zegenen, ging hij niet zoals hij gewoon was naar de voortekenen toe, en hij wendde zijn gezicht naar de woestijn. En Balaam lichtte zijn ogen op en zag Israël gekampeerd volgens stammen, en de geest van God kwam over hem. En nadat hij zijn gelijkenis had opgenomen, zei hij: Bileam, zoon van Beor, zegt de mens die waarlijk ziet: Hij zegt, horend de woorden van de sterke, hij die een gezicht van God zag in zijn slaap, terwijl zijn ogen ontbloot waren. Hoe mooi zijn uw huizen, Jakob, uw tenten, Israël, Als schaduwrijke dalen, en als tuinen aan een

rivier, en als tenten die de Heer oprichtte, en als ceders bij het water. Er zal een man uitgaan uit zijn zaad, en hij zal over vele naties heersen, en het koninkrijk Gog zal verheven worden, en zijn koninkrijk zal toenemen. God leidde hem uit Egypte, als de glorie van een eenhoorn voor hem. Hij zal de vijandige naties verslinden, en hun vetste delen zal hij het merg uitzuigen, en met zijn pijlen zal hij de vijand doorschieten. Neergelegen hebbend rustte hij als een leeuw, en als een welp; wie zal hem opwekken? Zij die jou zegenen, zijn gezegend, en zij die jou vervloeken, zijn vervloekt.

En Balak was boos op Balaam, en hij sloeg zijn handen samen, en Balak zei tegen Balaam: Ik heb jou geroepen om mijn vijand te vervloeken, en zie, zegenend heb je hem nu voor de derde keer gezegend. Nu daarom, vlucht naar jouw plaats. Ik zei: ik zal jou eren, en nu heeft de Heer jou van de glorie beroofd. En Bileam zei tot Balak: Heb ik niet ook tot uw boodschappers die u naar mij zond gesproken, zeggende: Als Balak aan mij zijn huis vol zilver en goud geeft, zal ik niet kunnen overtreden het woord van de Heer om het goede of kwade van mijzelf te doen; wat God ook zegt, dat zal ik zeggen. En nu, zie, ik ga weg naar mijn plaats, kom, ik zal jou adviseren wat dit volk jouw volk zal aandoen aan het einde van de dagen.

En nadat hij zijn gelijkenis had opgenomen, zei hij,

Balaam, zoon van Beor, zegt: de man die waarlijk ziet, die woorden van God hoort, die kennis van de Allerhoogste kent, en

die een visioen van God heeft gezien in zijn slaap, zijn ogen onthuld. Ik zal het hem tonen, en niet nu, ik zal zegenen, en het nadert niet, een ster zal oprijzen uit Jakob, een man zal opstaan uit Israël, en hij zal de leiders van Moab verbrijzelen, en hij zal alle zonen van Seth plunderen. En Edom zal een erfenis zijn, en Esau, zijn vijand, zal een erfenis zijn, en Israël handelde in kracht. En er zal iemand uit Jakob worden opgewekt, en hij zal degene die uit de stad bewaard wordt vernietigen. En toen hij Amalek zag en zijn gelijkenis opnam, zei hij: Amalek is het begin der naties, en hun zaad zal vergaan. En de Keniet gezien hebbend en zijn gelijkenis opgenomen hebbend, zei hij: sterk is jouw woning, en indien je jouw nest in de rots zet, En als er voor Beor een nest van sluwheid ontstaat, zullen de Assyriërs jou gevangennemen. En toen hij Og zag en zijn gelijkenis opnam, zei hij: O, o, wie zal leven wanneer God deze dingen doet? En het zal uitgaan uit de hand van de Kittim, en zij zullen Assyrië mishandelen, en zij zullen de Hebreeën mishandelen, en zij zullen eensgezind vergaan. En Bileam stond op en ging weg, terugkerend naar zijn plaats, en Balak ging heen naar zichzelf.

25

En Israël verbleef in Shittim, en het volk werd onteerd door te hoereren met de dochters van Moab. En zij riepen hen tot de offers van hun afgoden, en het volk at van hun offers, en zij aanbaden hun afgoden. En Israël werd ingewijd aan Baal-peor, en de Heer werd toornig op Israël. En de Heer zei tot Mozes:

neem alle leiders van het volk, en maak een voorbeeld van hen voor de Heer tegenover de zon, en de toorn van de woede des Heren zal zich afwenden van Israël. En Mozes zei tot de stammen van Israël: doodt ieder zijn eigen verwant die ingewijd is in Baalpeor. En zie, een man van de zonen Israëls kwam en bracht zijn broeder naar de Midianitische vrouw voor Mozes en voor de hele vergadering van de zonen Israëls, terwijl zij weenden bij de deur van de tent der getuigenis. En Phinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van Aaron de priester, stond op uit het midden van de gemeente, nadat hij dit had gezien, en nam een speer in de hand, Hij ging na de Israëlitische man de oven binnen en doorstak hen beiden, de Israëlitische man en de vrouw, door haar baarmoeder, en de plaag onder de zonen van Israël hield op. En de doden in de plaag werden vierentwintigduizend.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Phinehas, zoon van Eleazar, zoon van Aaron de priester, deed mijn toorn jegens de zonen Israels bedaren, doordat hij mijn ijver onder hen betoonde, en ik vernietigde de zonen Israels niet in mijn ijver. Dus zei ik: zie, ik geef hem een verbond van vrede, En het zal voor hem en voor zijn nageslacht na hem zijn een verbond van eeuwig priesterschap, omdat hij ijverig was voor zijn God en verzoening deed voor de zonen van Israël. De naam van de man, de Israëliet die geslagen werd, die geslagen werd met de Midianitische vrouw, was Zambri, zoon van Salmon, heerser van het huis van de families van Simeon. En de naam van de Midianitische vrouw die geslagen werd, was Chasbi, dochter van Sur, heerser van het

volk Ommoth, van het huis der families van Midian.

En de Heer sprak tot Moses en zei: Spreek tot de zonen van Israël en zeg: Wees vijandig tegenover de Midianieten en sla hen, dat zij zelf vijandig jegens u zijn in bedrog, met al wat zij u bedriegen door Peor, en door Chasbi, de dochter van de heerser van Midian, hun zuster, die geslagen werd op de dag van de plaag door Peor.

26

En het gebeurde na de plaag, en de Heer sprak tot Mozes en Eleazar de priester, zeggende, Neem het begin van de hele vergadering van de zonen van Israël, van twintig jaar oud en daarboven, volgens hun families en huizen, ieder die uittrekt om te strijden in Israël.

En Mozes en Eleazar de priester spraken in Araboth Moab bij de Jordaan tegenover Jericho, zeggende: Van twintig jaar oud en ouder, op de manier zoals de Heer Moses bevolen had, en de zonen van Israël die uit Egypte waren vertrokken. Reuben, de eerstgeborene van Israel; de zonen van Reuben: Enoch, en het volk van Enoch, Pallu, het volk van Pallu. Aan Asron, het volk van de Asronei, aan Charmi, het volk van Charmi. Deze volkeren van Ruben, en hun telling bedroeg drieënveertigduizend zevenhonderddertig.

En de zonen van Pallu: Eliab. En de zonen van Eliab: Nemuel, en Dathan, en Abiram; deze waren de geroepenen van de vergadering, deze zijn degenen die opstonden tegen Mozes en Aaron in de vergadering van Korah, in de opstand tegen de Heer. En de aarde opende haar mond en verzwolg hen en Korah, bij de dood van zijn vergadering, toen het vuur de tweehonderdvijftig verslond, en zij werden tot een teken, De zonen van Korah stierven echter niet.

En de zonen van Simeon, het volk van de zonen van Simeon: van Namuel, het volk van de Namelieten; van Jamin, het volk van de Jaminieten; van Jachin, het volk van de Jachinieten, Aan de Zara het volk van de Zaraïeten, aan de Saul het volk van de Saulieten. Deze volkeren van Simeon uit hun telling: tweeëntwintigduizend tweehonderd.

Zonen van Judah waren Er en Onan, en Er en Onan stierven in het land Kanaän. En de zonen van Juda werden volgens hun clans ingedeeld: van Shiloh, het volk van de Shelanieten; van Phares, het volk van de Perezieten; van Zerah, het volk van de Zerahieten. En de zonen van Phares werden: van Asron het volk der Asronieten, van Iamun het volk der Iamunieten. Deze volkeren van Juda volgens hun telling: zesenzeventig duizend vijfhonderd.

En de zonen van Issachar volgens hun clans: van Tola, het volk van de Tolaïeten; van Phua, het volk van de Phuaïeten, Aan Iasoub, het volk van de Iasoubi; aan Samram, het volk van de

Samrami. Deze volkeren van Issachar uit hun telling: vierenzestig duizend vierhonderd.

Zonen van Zebulun volgens hun clans: van Sered, het volk van de Seredieten; van Allon, het volk van de Allonieten; van Allel, het volk van de Allelieten. Deze volkeren van Zebulun uit hun telling: zestig duizend en vijfhonderd.

Zonen van Gad volgens hun clans: van Saphon, het volk van de Saphonieten; van Haggi, het volk van de Haggieten; van Shuni, het volk van de Shunieten, aan de Azene, het volk van Azene, aan de Addi, het volk van Addi, Aan Arod, het volk van de Aroadi, aan Ariel, het volk van de Arieli. Deze volkeren van de zonen van Gad uit hun telling: vierenveertigduizend vijfhonderd.

De zonen van Asher volgens hun clans: van Jamin, het volk van de Jaminieten; van Jesou, het volk van de Jesouitieten; van Baria, het volk van de Bariaieten. Aan Kober, het volk van de Koberi; aan Melchiel, het volk van de Melchieli. En de naam van de dochter van Asher was Sarai. Deze volkeren van Asher uit hun telling: drieënveertig duizend vierhonderd.

De zonen van Joseph volgens hun clans: Manasse en Efraïm.

Zonen van Manasseh. Aan Machir, het volk van de Machirieten, en Machir verwekte Gilead; aan Gilead, het volk van de Gileadieten. En deze waren de zonen van Gilead: Ahiezer, het

volk van de Achiezerieten; Cheleg, het volk van de Chelegieten. Aan Esriel, het volk van de Esrieli, aan Sychem, het volk van de Sychemi, Aan de Symaer, het volk van de Symaeri, en aan de Opher, het volk van de Opheri. En aan Salpaad, de zoon van Opher, werden geen zonen geboren, maar dochters, en dit zijn de namen van de dochters van Salpaad: Mala, en Noua, en Egla, en Melcha, en Thersa. Deze volkeren van Manasseh uit hun telling: tweeënvijftigduizend zevenhonderd.

En dit zijn de zonen van Efraïm: van Suthala, het volk van de Suthalaieten; van Taanach, het volk van de Taanachieten. Deze zijn de zonen van Suthala: Eden, het volk van de Edenieten. Deze volkeren van Ephraim uit hun telling: tweeëndertigduizend vijfhonderd, deze volkeren van de zonen van Jozef volgens hun stammen.

Zonen van Benjamin volgens hun clans: van Bale, de clan van de Balieten; van Asubel, de clan van de Asubelieten; van Iachiran, de clan van de Iachiranieten.

Aan de Sophan, het volk van Sophanes. En de zonen van Bale werden Adar en Noeman; van Adar het volk der Adarieten, en van Noeman het volk der Noemanieten. Deze zonen van Benjamin volgens hun clans uit hun telling: vijfendertigduizend vijfhonderd.

En de zonen van Dan volgens hun clans: de Shuham, het volk van de Shuhamieten; dit zijn de clans van Dan volgens hun

clans. Alle volkeren van de Saméieten volgens hun telling: vierenzestigduizend vierhonderd.

Zonen van Naphtali volgens hun clans: van Asiel, het volk van de Asielieten; van Guni, het volk van de Gunieten. Aan de Jeser, het volk van de Jeseri, aan de Sellem, het volk van de Sellemi. Deze volkeren van Naphtali uit hun telling: veertig duizend en driehonderd.

Dit is de telling van de zonen van Israël: zeshonderdduizend en duizend en zevenhonderd en dertig.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Aan dezen zal het land verdeeld worden om te erven naar het aantal namen. Aan de meerderen zult gij de erfenis vermeerderen, en aan de minderen zult gij hun erfenis verminderen; aan elk zal, zoals zij geteld werden, hun erfenis gegeven worden. Door loting zal het land verdeeld worden aan de namen; volgens de stammen van hun families zullen zij het erven. U zult hun erfenis bij loting verdelen tussen velen en weinigen.

En de zonen van Levi volgens hun clans: van Gershon, het volk van de Gershonieten; van Kohath, het volk van de Kohathieten; van Merari, het volk van de Merarieten. Deze zijn de volkeren van de zonen van Levi: het volk van de Lobeni, het volk van de Hebroni, het volk van de Kore, en het volk van de Mousi, en Kaath verwekte Amram. De naam van zijn vrouw was Jochebed, dochter van Levi, die deze baarde aan Levi in Egypte, en zij

baarde aan Amram Aaron en Mozes, en Miriam hun zuster. En zij werden aan Aaron geboren: Nadab, en Abihu, en Eleazar, en Ithamar. En Nadab en Abiud stierven toen zij vreemd vuur voor de Heer offerden in de woestijn Sinaï. En zij werden uit hun telling drieëntwintig duizend, alle mannelijke personen van een maand oud en ouder, want zij werden niet meegeteld te midden van de zonen Israëls, omdat aan hen geen erfdeel is gegeven te midden van de zonen Israëls.

En dit was de telling van Moses en Eleazar de priester, die de zonen van Israël bezochten in Araboth Moab, bij de Jordaan tegenover Jericho. En onder deze was er geen man van degenen die geïnspecteerd waren door Mozes en Aäron, toen zij de zonen van Israël bezochten in de woestenij Sinaï. Omdat de Heer tot hen zei: door de dood zullen zij sterven in de woestenij, en niet werd er uit hen ook maar één overgelaten, behalve Kaleb, zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.

27

En de dochters van Salpaad, zoon van Opher, zoon van Galaad, zoon van Machir, van het volk van Manasseh, van de zonen van Jozef, naderden, en dit waren hun namen: Maala, en Noua, en Egla, en Melcha, en Thersa, en zij stonden voor Mozes, en voor Eleazar de priester, en voor de leiders, en voor de hele vergadering bij de deur van de tent der getuigenis, en zij zeiden, Onze vader stierf in de woestijn, en hij was niet in het midden

van de vergadering die samengekomen was voor de Heer in de vergadering van Korah, omdat hij door zijn zonde stierf, en er werden hem geen zonen geboren. Laat de naam van onze vader niet uitgewist worden uit het midden van zijn volk, omdat hij geen zoon heeft. Geef ons een bezit in het midden van de broeders van onze vader. En Moses bracht hun oordeel voor de Heer.

En de Heer sprak tot Mozes, Sprekend, de dochters van Salpaad hebben correct gesproken; gij zult hun een bezit van erfenis geven te midden van de broeders van hun vader, en gij zult het erfdeel van hun vader aan hen toewijzen. En je zult tot de zonen van Israël spreken, zeggend: als een man sterft en hij heeft geen zoon, zult u zijn erfenis overdragen aan zijn dochter, Als hij maar geen dochter heeft, zult u de erfenis aan zijn broer geven. Als hij maar geen broers heeft, zult u de erfenis geven aan de broer van zijn vader. Als er maar geen broers van zijn vader zijn, zult u de erfenis geven aan zijn naaste verwant uit zijn stam, om zijn bezit te erven, en dit zal voor de zonen van Israël een verordening van oordeel zijn, zoals de Heer aan Mozes gebood.

En de Heer zei tot Mozes: ga op naar de berg aan de overzijde van de Jordaan, deze berg Nabau, en zie het land Kanaän, dat ik aan de zonen van Israël in bezit geef. En je zult het zien, en je zult worden toegevoegd aan jouw volk, ook jij, zoals jouw broeder Aaron werd toegevoegd op de berg Hor. Omdat jullie mijn woord overtraden in de woestijn Sin, toen de vergadering

zich verzette, om mij te heiligen, hebben jullie mij niet geheiligd bij het water voor hen; dit is het water van tegenspraak in Kades in de woestijn Sin. En Mozes zei tot de Heer, Laat de Heer, de God van de geesten en van alle vlees, een man benoemen over deze vergadering wie voor hun aangezicht uit zal gaan, en wie voor hun aangezicht binnen zal gaan, en wie hen uit zal leiden, en wie hen binnen zal brengen, en de vergadering des Heren zal niet zijn als schapen die geen herder hebben. En de Heer sprak tot Mozes en zei: Neem Jozua, de zoon van Nun, bij je, een man die de geest in zich heeft, en leg je handen op hem, En je zult hem opstellen voor Eleazar de priester, en je zult hem bevelen geven voor de hele vergadering, en je zult aangaande hem bevelen geven in hun aanwezigheid. En je zult van jouw glorie op hem leggen, opdat de zonen van Israël hem zouden gehoorzamen. En voor Eleazar de priester zal hij staan, en zij zullen hem het oordeel van de toningen vragen voor de Heer. Op zijn bevel zullen zij uitgaan, en op zijn bevel zullen zij binnengaan, hij en de zonen Israëls eensgezind, en de hele vergadering.

En Mozes deed zoals de Heer hem geboden had, en hij nam Jozua en stelde hem voor Eleazar de priester, en voor de hele vergadering, En hij legde zijn handen op hem en stelde hem aan, zoals de Heer aan Mozes geboden had.

28

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Beveel de zonen van Israël en zeg tot hen: Mijn gaven, mijn geschenken, mijn offers tot een aangename geur, zult u in acht nemen om aan Mij te offeren tijdens mijn feesten. En u zult tot hen zeggen: dit zijn de offeranden die u aan de Heer zult brengen: twee eenjarige lammeren zonder gebrek per dag als voortdurend brandoffer. Het ene lam zult gij maken in de morgen, en het tweede lam zult gij maken tegen de avond.

En je zult een tiende van een ephah fijne bloem maken tot een offer, gemengd met olie, met een vierde van een hin. Voortdurend brandoffer, dat geworden is op de berg Sinaï tot een geur van welriekendheid voor de Heer. En zijn plengoffer, het vierde van de hin voor het ene lam, in het heiligdom zult gij een plengoffer van sterke drank gieten voor de Heer, En het tweede lam zult u bereiden tegen de avond, volgens zijn offer en volgens zijn drankoffer zult u het doen tot een geur van welriekendheid voor de Heer. En op de dag van de sabbat zult u twee jaaroudse onberispelijke lammeren brengen, en twee tienden fijne bloem gemengd met olie tot offer en plengoffer, Brandoffer van de sabbats op de sabbats bij het voortdurende brandoffer, en zijn plengoffer.

En in de nieuwe manen zult u een brandoffer aan de Heer brengen: twee kalveren uit de ossen, en één ram, zeven jaaroudse lammeren zonder gebrek, Drie tienden fijne meel gemengd met olie voor het ene kalf, en twee tienden fijne meel gemengd met olie voor de ene ram, Een tiende van een tiende

fijne bloem, gemengd in olie, voor het ene lam: een offer, een geur van aangename geurigheid, een offergave aan de Heer. Hun plengoffer zal de helft van de hin zijn voor het ene kalf, en een derde van de hin zal zijn voor de ene ram. En een vierde van de hin wijn zal zijn voor het ene lam, dit is het brandoffer maand na maand voor de maanden van het jaar.

En één geitenbok uit de geiten betreffende zonde voor de Heer zal worden gemaakt op het voortdurende brandoffer, en zijn plengoffer.

En in de eerste maand, op de veertiende dag van de maand, is het pascha voor de Heer. En op de vijftiende dag van deze maand is het feest; zeven dagen zullen jullie ongezuurd brood eten. En de eerste dag zal voor jullie heilig genoemd worden, jullie zullen geen enkel dienstbaar werk doen. En jullie zullen brandoffers als offer aan de Heer brengen: twee kalveren uit de runderen, één ram, zeven eenjarige lammeren; zij zullen zonder smet zijn voor jullie. En hun offer van fijne meelbloem gemengd in olie: drie tienden voor het ene kalf, en twee tienden voor de ene ram. Een tiende zult gij maken voor het ene lam, voor de zeven lammeren. En één geitenbok uit de geiten betreffende zonde, om verzoening te doen voor jullie, Behalve het voortdurende morgenbrandoffer, dat het voortdurende brandoffer is. Deze dingen zult gij volgens deze dingen doen, de dag gedurende de zeven dagen, een gave als offer tot een geur van welriekendheid aan de Heer; bij het voortdurend brandoffer zult gij zijn plengoffer maken. En de zevende dag zal

voor jullie heilig genoemd worden, jullie zullen geen dienstbaar werk verrichten op die dag.

En op de dag van de nieuwe vruchten, wanneer u een nieuw offer brengt aan de Heer van de weken, zal er een heilige samenkomst voor u zijn, u zult geen enkel dienstbaar werk doen. En jullie zullen brandoffers brengen tot een geur van aangename reuk aan de Heer: twee kalveren uit runderen, één ram, zeven jaaroudse lammeren zonder gebrek. Hun offer van fijne bloem gemengd in olie: drie tienden voor het ene kalf, en twee tienden voor de ene ram. Een tiende, een tiende aan het ene lam, aan de zeven lammeren, En één geit betreffende de zonde, om verzoening te doen voor jullie, behalve het voortdurende brandoffer. En u zult hun offer aan mij brengen, zij zullen zonder smet voor u zijn, en hun plengoffers.

29

En in de zevende maand, op de eerste van de maand, zal een heilige samenkomst voor jullie zijn, geen enkel dienstbaar werk zullen jullie doen, een dag van het signaal zal het voor jullie zijn. En jullie zullen brandoffers brengen tot een geur van welriekendheid aan de Heer: één kalf uit de runderen, één ram, zeven jaaroudse lammeren zonder gebrek. Het offer van hen: fijn meel gemengd in olie, drie tienden voor het ene kalf, en twee tienden voor de ene ram, Een tiende, een tiende aan het ene lam, aan de zeven lammeren, En één geitenbok betreffende

de zonde, om verzoening te doen voor jullie, Behalve de brandoffers van de nieuwe maan, en hun offers, en hun plengoffers, en het voortdurende brandoffer, en hun offers en hun plengoffers volgens hun voorschrift, tot een geur van welriekendheid voor de Heer.

En op de tiende van deze maand zal een heilige bijeenkomst voor jullie zijn, en jullie zullen jezelf verootmoedigen, en geen enkel werk zullen jullie doen. En jullie zullen brandoffers brengen tot een geur van geurigheid aan de Heer, offers aan de Heer: één kalf uit de runderen, één ram, zeven jaaroudse lammeren; zij zullen zonder smet voor jullie zijn. Hun offer van fijne bloem gemengd in olie: drie tienden voor het ene kalf, en twee tienden voor de ene ram, Een tiende, een tiende voor het ene lam, voor de zeven lammeren, En één geitenbok uit de geiten betreffende de zonde, om verzoening te doen voor jullie, behalve het offer betreffende de zonde van de verzoening, en het voortdurende brandoffer, het graanoffer ervan, en het plengoffer ervan volgens de voorschriften, tot een geur van welriekendheid, een offergave voor de Heer.

En op de vijftiende dag van de zevende maand zal er voor jullie een heilige samenkomst zijn, jullie zullen geen enkel dienstbaar werk doen, en jullie zullen het als een feest voor de Heer zeven dagen vieren. En u zult brandoffers brengen als offer tot een geur van geurigheid voor de Heer, op de eerste dag dertien kalveren uit de ossen, twee rammen, veertien eenjarige lammeren, zonder smet zullen zij zijn. De offers van hen: fijn

meel gemengd in olie, drie tienden voor het ene kalf, voor de dertien kalveren, en twee tienden voor de ene ram, voor de twee rammen, Een tiende per lam, voor de veertien lammeren, En één geitenbok uit de geiten betreffende de zonde, behalve het voortdurende brandoffer, hun offers en hun plengoffers.

En op de tweede dag twaalf kalveren, twee rammen, veertien eenjarige lammeren zonder gebrek. Het offer van hen en het plengoffer van hen aan de kalveren en aan de rammen en aan de lammeren, volgens hun getal, volgens hun voorschrift. en één geitenbokje uit de geiten betreffende zonde, behalve het voortdurende brandoffer, hun offers en hun plengoffers.

Op de derde dag elf kalveren, twee rammen, veertien jaaroudse lammeren zonder gebrek. Het offer van hen en het plengoffer van hen aan de kalveren en aan de rammen en aan de lammeren, volgens hun getal, volgens hun voorschrift. En één geitenbok uit de geiten betreffende de zonde, behalve het voortdurende brandoffer, hun offers en hun plengoffers.

Op de vierde dag tien kalveren, twee rammen, veertien eenjarige lammeren zonder gebrek. De offers en plengoffers voor de kalveren, de rammen en de lammeren volgens hun aantal, volgens hun voorschrift. En één geitenbok uit de geiten betreffende zonde, behalve het voortdurende brandoffer, hun offers en hun plengoffers.

Op de vijfde dag negen kalveren, twee rammen, veertien

jaaroude lammeren zonder gebrek. De offers en plengoffers voor de kalveren, de rammen en de lammeren volgens hun aantal, volgens hun voorschrift. En één geitenbok betreffende de zonde, behalve het voortdurende brandoffer, hun offers en hun plengoffers.

Op de zesde dag acht kalveren, twee rammen, veertien eenjarige lammeren zonder smet. De offers en plengoffers voor de kalveren, de rammen en de lammeren volgens hun aantal, volgens hun voorschrift. En één geitenbok uit de geiten betreffende de zonde, behalve het voortdurende brandoffer, hun offers en hun plengoffers.

Op de zevende dag zeven kalveren, twee rammen, veertien eenjarige lammeren zonder smet. De offers en plengoffers voor de kalveren, de rammen en de lammeren volgens hun aantal, volgens hun voorschrift. En één geitenbok uit de geiten betreffende zonde, behalve het voortdurende brandoffer, hun offers en hun plengoffers. En op de achtste dag zal er voor jullie een sluitingsbijeenkomst zijn, jullie zullen geen enkel dienstbaar werk doen op deze dag. En jullie zullen brandoffers brengen tot een geur van welriekendheid, offers aan de Heer: één kalf, één ram, zeven jaaroudse lammeren zonder gebrek. De offers van hen en de plengoffers van hen aan het kalf en aan de ram en aan de lammeren, volgens hun getal, volgens hun regeling. En één geitenbok uit de geiten betreffende de zonde, behalve het voortdurende brandoffer, hun offers en hun plengoffers.

Deze dingen zult u doen voor de Heer tijdens uw feesten, behalve uw gebeden, en uw vrijwillige gaven, en uw brandoffers, en uw offers, en uw plengoffers, en uw heilsoffers.

30

En Mozes sprak tot de zonen van Israël volgens alles wat de Heer aan Mozes geboden had. En Mozes sprak tot de leiders van de stammen der zonen Israëls, zeggende: dit is het woord dat de Heer geboden heeft. Een man die een gelofte aan de Heer zou afleggen, of een eed zweert, of zich met een bindende belofte over zijn ziel bindt, zal zijn woord niet ontheiligen; alles wat uit zijn mond uitgaat, zal hij doen. Als maar een vrouw een gelofte doet aan de Heer, of een overeenkomst bindt in het huis van haar vader in haar jeugd, En hoort haar vader haar gebeden en haar verplichtingen die zij heeft bepaald volgens haar ziel, en zwijgt haar vader, dan zullen al haar gebeden en al de verplichtingen die zij heeft bepaald volgens haar ziel blijven bestaan. Als de vader haar weigert op de dag dat hij al haar gebeden en verplichtingen hoort, die zij op haar ziel heeft bepaald, zullen deze niet standhouden, en de Heer zal haar reinigen, omdat haar vader geweigerd heeft.

Als zij maar, nadat zij getrouwd is, tot een man wordt, en haar gebeden op dit zijn volgens het onderscheid van haar lippen, die zij bepaalde tegen haar ziel, En als haar man het hoort en op welke dag hij het ook hoort tot haar zwijgt, dan zullen al haar

gebeden en haar verplichtingen die zij tegen haar ziel heeft bepaald, standhouden. Als de man haar weigert op welke dag hij het hoort, blijven al haar gebeden en haar verplichtingen die zij heeft bepaald volgens haar ziel niet, omdat de man haar heeft geweigerd, en de Heer zal haar reinigen.

En een gelofte van een weduwe en van een verstotene, al wat zij gelofte doet volgens haar ziel, zal voor haar blijven gelden. Maar als in het huis van haar man haar gelofte, of het besluit aangaande haar ziel met een eed, En als haar man het hoort en tot haar zwijgt en het haar niet weigert, dan zullen al haar gebeden en al haar verplichtingen die zij op haar ziel heeft bepaald, tegen haar standhouden. Als maar haar man het wegneemt op de dag dat hij het hoort, zullen alle dingen die uit haar lippen uitgaan volgens haar gebeden, en volgens de verplichtingen betreffende haar ziel, niet voor haar blijven bestaan, haar man heeft het weggenomen, en de Heer zal haar reinigen. Elke gelofte en elke eed van een band om de ziel kwaad te doen, haar man zal bevestigen, en haar man zal wegnemen. Als hij maar stil blijvend zwijgt op die dag na dag, dan zal hij voor haar al haar gebeden bevestigen, en de verplichtingen die op haar rusten zal hij voor haar bevestigen, omdat hij zweeg op de dag dat hij het hoorde. Als de man haar gelofte vernietigt nadat hij het gehoord heeft, dan zal hij haar zonde op zich nemen. Dit zijn de verordeningen die de Heer aan Mozes gebood, tussen een man en zijn vrouw, en tussen een vader en zijn dochter in haar jeugd in het huis van haar vader.

31

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Wreek de wraak van de zonen Israëls op de Midianieten, en daarna zul je worden toegevoegd aan jouw volk. En Mozes sprak tot het volk, zeggende: Bewapent mannen uit uw midden, en stelt hen in slagorde voor de Heer tegen Midian, om wraak van de Heer aan Midian te voltrekken. Duizend uit elke stam, duizend uit elke stam, uit alle stammen van de zonen Israëls, zendt om te strijden. En zij telden uit van de duizenden van Israël duizend uit elke stam, twaalf duizend gewapend voor de strijd. En Mozes zond hen uit, duizend uit elke stam, duizend uit elke stam met hun strijdmacht, en Finees, de zoon van Eleazar, de zoon van Aaron de priester, en de heilige voorwerpen, en de trompetten voor de signalen in hun handen.

En zij trokken op in slagorde tegen Midian, zoals de Heer aan Mozes bevolen had, en zij doodden alle mannelijke personen. En zij doodden de koningen van Midian tegelijk met hun gewonden, en Evi, en Rekem, en Sur, en Hur, en Reba, vijf koningen van Midian, en Balaam, de zoon van Beor, doodden zij met het zwaard samen met hun gewonden. En zij plunderden de vrouwen van Midian, en hun bagage, en hun vee, en al hun bezittingen, en hun strijdmacht plunderden zij. En zij verbrandden al hun steden in hun nederzettingen en hun hoeven met vuur. En zij namen al hun buit en al hun roof, van mens tot vee. En zij brachten naar Mozes en naar Eleazar, de

priester, en naar alle zonen van Israël de gevangenen en de buit en de plunder in het kamp in Araboth Moab, dat is aan de Jordaan tegenover Jericho. En Moses en Eleazar de priester en alle leiders van de vergadering gingen uit om hen buiten het kamp tegemoet te gaan. En Mozes werd boos op de opzieners van de strijdmacht, de bevelhebbers van duizenden en de bevelhebbers van honderden, die uit de slagorde van de oorlog kwamen. En Mozes zei tot hen: Waarom hebben jullie elke vrouw gespaard? Deze waren namelijk voor de zonen van Israël volgens het woord van Balaam, om hen te doen afwijken en het woord van de Heer te veronachtzamen vanwege Peor, en de plaag gebeurde in de vergadering van de Heer. En dood nu elk mannelijk wezen in de gehele buit, en elke vrouw die gemeenschap met een man heeft gekend, dood. En alle buit van de vrouwen die geen gemeenschap met een man hebben gekend, spaart hen in leven. En jullie slaan zeven dagen kamp buiten het kamp, ieder die gedood heeft en die de gesneuvelde aanraakt zal gereinigd worden op de derde dag en op de zevende dag, jullie en jullie gevangenen. En elke bedekking en elk lederen voorwerp, en al het werk van geitenhuid, en elk houten voorwerp zult gij reinigen.

En Eleazar de priester zei tot de mannen van het leger die uit de slaglinie van de oorlog kwamen: dit is de verordening van de wet die de Heer aan Mozes gebood. Behalve het goud en het zilver en brons en ijzer en lood en tin, Elk voorwerp dat door het vuur zal gaan, zal gereinigd worden, maar met het water van de reiniging zal het gereinigd worden, en alles wat niet door het

vuur gaat, zal door het water gaan. En was de kledingstukken op de zevende dag, en jullie zullen gereinigd worden, en daarna zullen jullie het kamp binnengaan.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Neem de telling van de buit van de gevangenschap, van mens tot vee, jij en Eleazar de priester en de leiders van de families van de gemeente. En jullie zullen de buit verdelen tussen de krijgers die naar de slagorde zijn uitgegaan, en de hele vergadering. En jullie zullen een aandeel voor de Heer afzonderen van de mensen, de krijgers die naar de slagorde zijn uitgegaan: één ziel uit vijfhonderd, van de mensen, en van het vee, en van de runderen, en van de schapen, en van de ezels, En van hun helft zult u nemen. En u zult aan Eleazar de priester de eerstelingen van de Heer geven. En van de helft van de zonen Israëls zult u één nemen van vijftig van de mensen, en van de ossen, en van de schapen, en van de ezels, en van al het vee, en u zult ze geven aan de Levieten die de wachten bewaken in de tent van de Heer.

En Mozes en Eleazar de priester deden zoals de Heer Mozes geboden had. En het overschot van de buit die de krijgers buitmaakten, bedroeg aan schapen zeshonderdvijfenzeventigduizend, En tweeënzeventig duizend ossen, En ezels, eenenzestig duizend, En de zielen van mensen van de vrouwen die het bed van een man niet kenden, alle zielen, tweeëndertigduizend. En het gebeurde dat de helft, het deel van degenen die naar de oorlog waren uitgetrokken, uit het aantal schapen driehonderdzevenendertigduizend vijfhonderd

was. En het aandeel voor de Heer van de schapen werd zeshonderd vijfenzeventig, En ossen, zesendertig duizend, en het aandeel voor de Heer, tweeënzeventig, En ezels: dertigduizend vijfhonderd, en het aandeel voor de Heer: eenenzestig. En zielen van mensen, zestienduizend, en hun aandeel voor de Heer, tweeëndertig zielen.

En Mozes gaf het offer van God aan de Heer, aan Eleazar de priester, zoals de Heer aan Mozes geboden had. van het halve deel van de zonen Israëls, dat Mozes afscheidde van de mannen, de krijgers. En de helft van de vergadering van de schapen bedroeg driehonderd dertigduizend, zevenduizend en vijfhonderd, En ossen, zesendertig duizend, Donkeys, dertigduizend vijfhonderd, En zielen van mensen, zestienduizend. En Mozes nam van het halve deel van de zonen Israëls één uit de vijftig, van de mensen en van het vee, en gaf deze aan de Levieten die de wacht hielden bij de tent van de Heer, op de wijze zoals de Heer aan Mozes bevolen had.

En alle aangestelde bevelhebbers van duizenden en bevelhebbers van honderden van de strijdmacht kwamen naar Mozes, En zij zeiden tot Mozes: Uw dienaren hebben de telling van de mannen, de krijgers die bij ons waren, genomen, en er is niet een van hen vermist. En wij hebben het geschenk aan de Heer aangeboden, elke man wat hij vond aan gouden voorwerpen: armbanden, enkelbanden, ringen, armbanden en halskettingen, om verzoening voor ons te doen voor de Heer. En Mozes en Eleazar de priester namen van hen het goud, alle

bewerkte voorwerpen. En al het goud van het offer dat zij voor de Heer namen, was zestienduizend zevenhonderd vijftig sikkels, van de bevelhebbers over duizend en van de bevelhebbers over honderd. En de mannen, de krijgers, plunderden elk voor zichzelf. En Mozes en Eleazar, de priester, namen het goud van de bevelhebbers van duizenden en van de bevelhebbers van honderden, en hij bracht het in de tent van de getuigenis, een gedenkteken van de zonen van Israël voor de Heer.

32

En de zonen van Reuben en de zonen van Gad hadden zeer veel vee, en zij zagen het land Jazer en het land Gilead, en de plaats was een plaats voor vee. En de zonen van Ruben en de zonen van Gad naderden en zeiden tot Mozes en tot Eleazar de priester en tot de leiders van de vergadering: Ataroth, en Daibon, en Jazer, en Nimrah, en Heshbon, en Elealeh, en Sebama, en Nebo, en Baian. het land dat de Heer heeft overgegeven voor de zonen van Israël is land voor vee, en uw dienaren hebben vee. En zij zeiden: Als wij gunst hebben gevonden voor u, laat dit land aan uw dienaren in bezit worden gegeven, en laat ons de Jordaan niet oversteken.

En Mozes zei tot de zonen van Gad en tot de zonen van Ruben: uw broeders gaan naar de oorlog, en u zult hier blijven zitten? En waarom verdraaien jullie de geest van de zonen Israëls om

niet over te steken naar het land dat de Heer aan hen geeft? Deden uw vaders niet aldus, toen ik hen uitzond van Kadesh Barnea om het land te begrijpen? En zij gingen op naar de ravijn van de druivencluster, en zij waarnamen het land, en zij keerden het hart van de zonen Israëls weg, opdat zij niet zouden binnengaan in het land dat de Heer aan hen gaf. En de Heer was boos in toorn op die dag, en hij zwoer: Als deze mensen die uit Egypte zijn opgetrokken, van twintig jaar oud en ouder, die het goede en het kwade kennen, het land zullen zien dat ik aan Abraham en Isaak en Jakob heb gezworen, want zij zijn mij niet gevolgd,

Behalve Kaleb, zoon van Jefunneh, de afgezonderde, en Jozua, de zoon van Nun, omdat zij de Heer volgden. En de Heer was toornig op Israel, en Hij verstrooide hen in de woestenij gedurende veertig jaren, totdat de hele generatie die het kwade deed voor de Heer verteerd was. Zie, jullie zijn opgestaan in plaats van jullie vaders, een vernietiging van zondige mensen, om nog toe te voegen aan de toorn van de woede des Heren op Israël. Dat jullie zich van hem zullen afkeren om hem nog langer in de wildernis achter te laten, en jullie zullen wetteloos handelen tegen deze hele vergadering.

En zij kwamen tot hem en zeiden: Wij zullen hier schaapskooien bouwen voor ons vee, en steden voor onze bagage. En wij zullen ons bewapenen als voorhoede vóór de zonen van Israël, totdat wij hen naar hun eigen plaats zullen hebben geleid, en onze bagage zal verblijven in ommuurde steden vanwege de

bewoners van het land. Wij keren niet terug naar onze huizen totdat de zonen van Israël verdeeld zijn, elk naar zijn erfenis. En wij zullen niet langer met hen erven van de overzijde van de Jordaan en verder, omdat wij onze loten hebben ontvangen aan de overzijde van de Jordaan in het oosten.

En Mozes zei tot hen: als u doet volgens dit woord, als u zich bewapent voor de Heer tot oorlog, En elke gewapende man van jullie zal de Jordaan oversteken voor de Heer, totdat zijn vijand volledig vernietigd wordt voor zijn aangezicht. En het land wordt onderworpen voor de Heer, en daarna zult u terugkeren, en zult u onschuldig zijn voor de Heer en voor Israël, en dit land zal aan u in bezit zijn voor de Heer. Als u maar niet aldus doet, zult u zondigen voor de Heer, en u zult uw zonde kennen, wanneer de kwaden u overvallen. En u zult voor uzelf steden bouwen voor uw bagage, en boerderijen voor uw vee, en wat uitgaat uit uw mond zult u doen.

En de zonen van Reuben en de zonen van Gad zeiden tot Moses, zeggende: uw dienaren zullen doen zoals onze Heer beveelt. Onze bagage, en onze vrouwen, en al ons vee zullen zijn in de steden van Gilead. Uw dienaren zullen allen gewapend en opgesteld voor de Heer naar de oorlog passeren, op de wijze die de heer zegt.

En Mozes stelde voor hen aan Eleazar de priester, en Jozua, zoon van Nun, en de leiders van de families van de stammen van Israël. En Mozes zei tot hen: Als de zonen van Reuben en de

zonen van Gad met jullie de Jordaan oversteken, ieder gewapend voor de oorlog voor de Heer, en jullie het land tegenover jullie onderwerpen, dan zullen jullie aan hen het land Gilead in bezit geven. Maar als zij niet gewapend met jullie oversteken naar de oorlog voor de Heer, dan zullen jullie hun bagage, en hun vrouwen, en hun vee vóór jullie naar het land Kanaän overbrengen, en zij zullen samen met jullie erven in het land Kanaän. En de zonen van Reuben en de zonen van Gad antwoordden en zeiden: Alles wat de Heer tot de dienaren zegt, zo zullen wij doen. Wij zullen gewapend voor de Heer oversteken naar het land Kanaän, en u zult ons het bezit geven aan de overzijde van de Jordaan.

En Mozes gaf aan hen, aan de zonen van Gad, en aan de zonen van Ruben, en aan de halve stam van Manasse, de zonen van Jozef, het koninkrijk van Sihon, koning der Amorieten, en het koninkrijk van Og, koning van Basan, het land en de steden met hun grenzen, de steden van het land rondom. En de zonen van Gad bouwden Daibon, Ataroth en Aroer. en Sophar, en Jazer, en zij verhoogden hen, en Namram en Baitharan, versterkte steden, en schaapskooien. En de zonen van Reuben bouwden Heshbon, en Elealeh, en Kiriathaim, en Beelmeon, die omringd waren, en Sebama, en zij noemden de steden die zij bouwden naar hun eigen namen. En de zoon van Machir, de zoon van Manasseh, ging naar Gilead en nam het in, en vernietigde de Amoriet die daarin woonde. En Mozes gaf Gilead aan Machir, de zoon van Manasse, en hij woonde daar. En Jair, de zoon van Manasse, ging en nam hun gehuchten in, en noemde ze de gehuchten van Jair.

En Nabau ging en nam Kohath en haar dorpen in, en noemde ze Naboth naar zijn naam.

33

En dit zijn de etappes van de zonen Israëls, toen zij uit het land Egypte gingen met hun macht in de hand van Mozes en Aäron. En Mozes schreef hun vertrekken en hun halteplaatsen op door het woord van de Heer, en dit zijn de halteplaatsen van hun reis. Zij vertrokken uit Rameses in de eerste maand, op de vijftiende dag van de eerste maand, de dag na het pascha gingen de zonen Israëls uit met opgeheven hand voor het oog van alle Egyptenaren. En de Egyptenaren begroeven al hun doden die de Heer had geslagen, elke eerstgeborene in het land Egypte, en aan hun goden voltrok de Heer wraak. En de zonen van Israël, die uit Rameses waren vertrokken, sloegen hun kamp op in Sochoth. En na te zijn vertrokken uit Sokkoth, legerden zij zich in Bouthan, wat een deel is van de woestenij. En zij vertrokken uit Buthan en sloegen hun kamp op bij de monding van Eiroth, die tegenover Beelsephon ligt, en zij sloegen hun kamp op tegenover Magdolou. En zij vertrokken tegenover Eiroth, en zij staken over door het midden van de zee naar de woestijn, en zij gingen een weg van drie dagen door de woestijn, en zij sloegen hun kamp op in Pikriais. En zij vertrokken van de Bittere wateren en kwamen in Elim, en in Elim waren twaalf waterbronnen en zeventig palmboomstammen, en zij sloegen daar het kamp op bij het water. En zij vertrokken uit Elim, en zij

sloegen kamp op bij de Rode Zee. En zij vertrokken van de Rode Zee, en zij sloegen hun kamp op in de woestijn Sin.

En zij vertrokken uit de woestijn Sin en sloegen kamp in Rephaka. En zij vertrokken uit Rephaka en sloegen kamp in Ailous. En zij vertrokken uit Ailous en sloegen hun kamp op in Raphidin, en daar was geen water voor het volk om te drinken. En zij vertrokken uit Raphidin en sloegen kamp in de woestijn Sinai. En zij vertrokken uit de woestijn Sinaï en sloegen hun kamp op bij de graven van de begeerte. En zij vertrokken uit de graven van de begeerte, en zij sloegen hun kamp op in Aseroth. En zij vertrokken uit Aseroth en sloegen kamp in Rathamah.

En zij vertrokken uit Rathamah en sloegen kamp in Remmon Phares. En zij vertrokken uit Remmon-Phares en sloegen hun kamp op in Lebona. En zij vertrokken uit Lebona en sloegen kamp in Ressan. En zij vertrokken uit Ressan en sloegen kamp in Makellath. En zij vertrokken uit Makellath en sloegen kamp in Safar. En zij vertrokken uit Saphar en sloegen kamp in Charadath. En zij vertrokken uit Charadath en sloegen kamp in Makeloth. En zij vertrokken uit Makeloth en zij sloegen hun kamp op in Kataath. En zij vertrokken uit Kataath en sloegen kamp in Tarath. En zij vertrokken uit Tarath en sloegen kamp in Mathekka. En zij vertrokken uit Mathekka en sloegen kamp in Selmona. En zij vertrokken uit Selmona en sloegen kamp in Masouruth. En zij vertrokken uit Masouruth en sloegen kamp in Banaia. En zij vertrokken uit Banaia en sloegen kamp in de berg Gadgad.

En zij vertrokken van de berg Gadgad en sloegen hun kamp op in Etebatha. En zij vertrokken uit Etebatha en sloegen kamp in Ebronah. En zij vertrokken uit Ebronah en sloegen kamp in Ezion Geber. En zij vertrokken uit Ezion-Geber en sloegen hun kamp op in de woestijn Sin, en zij vertrokken uit de woestijn Sin en sloegen hun kamp op in de woestijn Paran; deze is Kadesh. En zij vertrokken uit Kades en sloegen hun kamp op bij de berg Hor, nabij het land Edom.

En Aäron de priester ging op door het bevel van de Heer, en stierf daar in het veertigste jaar van het vertrek van de zonen Israëls uit het land Egypte, in de vijfde maand op de eerste van de maand. En Aäron was honderddrieëntwintig jaar oud toen hij stierf op de berg Hor. En de Kanaänitische koning Arad, die in het land Kanaän woonde, hoorde het toen de zonen van Israël binnengingen, En zij vertrokken uit Hor, de berg, en zij sloegen hun kamp op in Selmona. En zij vertrokken uit Selmona en sloegen kamp in Phino. En zij vertrokken uit Phinon en sloegen hun kamp op in Oboth.

En zij vertrokken uit Oboth en sloegen hun kamp op in Ai, aan de overzijde bij de grenzen van Moab. En zij vertrokken uit Ai en sloegen hun kamp op in Dibon-Gad. En zij vertrokken uit Daibon Gad en sloegen kamp op in Gelmon Deblathaim. En zij vertrokken uit Gelmon Deblathaim en sloegen hun kamp op in de bergen van Abarim, tegenover Nabau. En zij vertrokken van de bergen Abarim en sloegen hun kamp op ten westen van Moab, bij de Jordaan tegenover Jericho. En zij sloegen hun kamp

op naast de Jordaan tussen Aesimoth tot Belsa, het gebied ten westen van Moab.

En de Heer sprak tot Mozes in het westen van Moab bij de Jordaan tegenover Jericho, zeggende, Spreek tot de zonen van Israël, en je zult tegen hen zeggen: jullie steken de Jordaan over naar het land Kanaän. En jullie zullen alle bewoners in het land voor jullie aangezicht vernietigen, en jullie zullen hun uitkijkposten verwijderen, en alle hun gegoten afgoden zullen jullie vernietigen, en al hun zuilen zullen jullie verwijderen. En jullie zullen alle inwoners van het land vernietigen, en jullie zullen erin wonen, want aan jullie heb ik hun land bij lot gegeven. En jullie zullen hun land door het lot erven volgens jullie stammen; aan de grotere stammen zullen jullie hun bezitting vermeerderen, en aan de kleinere stammen zullen jullie hun bezitting verminderen; waar zijn naam uitgaat, daar zal het zijne zijn; volgens de stammen van jullie families zullen jullie erven. Als jullie maar niet de bewoners van het land van jullie aangezicht vernietigen, dan zullen degenen die jullie uit hen achterlaten doornen in jullie ogen zijn, en pijlen in jullie zijden, en zij zullen jullie vijanden zijn op het land waarop jullie zullen wonen. En het zal zijn zoals ik besloten heb hen te behandelen, zo zal ik jullie behandelen.

34

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Beveel de zonen van Israël en

zeg tot hen: jullie gaan het land Kanaän binnen, dit zal jullie erfenis zijn, het land Kanaän met zijn grenzen. En de zuidzijde zal voor jullie zijn van de woestijn Sin tot aan Edom, en de zuidelijke grenzen zullen voor jullie zijn van het deel van de Zoutzee vanaf het oosten. En de grens zal jullie omcirkelen van het zuiden naar de opgang van Akrabin, en zal voorbijgaan Ennak, en de uitgang ervan zal zijn naar het zuiden van Kadesh-Barnea, en zal uitgaan naar de nederzetting Arad, en zal voorbijgaan Asemona. En de grens zal rondgaan van Asemona naar de stortvloed van Egypte, en de uitgang zal de zee zijn. En de grenzen van de zee zullen voor jullie zijn: de grote zee zal de grens vormen, dit zullen voor jullie de grenzen van de zee zijn.

En dit zullen voor jullie de noordelijke grenzen zijn: van de grote zee zullen jullie voor jezelf afmeten vanaf de berg, de berg. En van de berg zult u de berg aan hen afmeten, bij het binnengaan in Hamath, en de uitgang ervan zal de grenzen van Saradak zijn. En de grenzen zullen uitgaan naar Dephrona, en de uitgang ervan zal zijn Arsenain; dit zullen voor jullie de grenzen zijn vanuit het Noorden. En de grenzen zullen afdalen van Sephephamar naar Bela vanaf het oosten naar de bronnen, en de grenzen zullen afdalen van Bela op de rug van de zee Chinnereth vanaf het oosten. En de grenzen zullen afdalen van Sephamar naar Bela vanaf het oosten bij de bronnen, en de grenzen zullen afdalen van Bela op de rug van de zee Chinnereth vanaf het oosten. En de grenzen zullen afdalen naar de Jordaan, en de uitgang zal zijn de Zoute Zee, dit zal voor jullie het land zijn en de grenzen ervan rondom.

En Mozes gebood de zonen van Israël, zeggende: dit is het land dat jullie met het lot zullen erven, op de wijze zoals de Heer geboden heeft het te geven aan de negen stammen en aan de halve stam van Manasse. Dat de stam van de zonen van Reuben en de stam van de zonen van Gad, volgens de huizen van hun vaderen, en de helft van de stam van Manasse hun loten ontvingen. Twee stammen en een halve stam namen hun loten in ontvangst aan de overzijde van de Jordaan bij Jericho, ten zuiden naar het oosten.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Dit zijn de namen van de mannen die het land voor jullie zullen verdelen: Eleazar de priester en Jozua, de zoon van Nun. En jullie zullen uit elke stam één heerser nemen om het land aan jullie als erfenis te verdelen.

En dit zijn de namen van de mannen van de stam Juda: Caleb, zoon van Jephunneh. Van de stam Simeon, Salamiel, zoon van Semiud. Van de stam Benjamin, Eldad, zoon van Chaslon, Van de stam Dan, heerser Bakchir, zoon van Egli. Van de zonen van Jozef, de stam van de zonen van Manasse, heerser Aniel, zoon van Souphi. Van de stam van de zonen van Efraïm: heerser Kamuël, zoon van Sabathan. Van de stam Zebulun: heerser Elizaphan, zoon van Parnach. Van de stam van de zonen van Issachar, heerser Phaltiel, zoon van Oza. Van de stam van de zonen van Asher, heerser Achior, zoon van Salami. Van de stam Naftali: heerser Fadaël, zoon van Iamioud.

Aan dezen beval de Heer te verdelen aan de zonen Israëls in het land Kanaän.

35

En de Heer sprak tot Moses in het westen van Moab bij de Jordaan tegenover Jericho, zeggende, Beveel de zonen van Israël, en zij zullen aan de Levieten geven van hun erfelijke bezittingen steden om te bewonen, en de voorsteden van de steden rondom hen zullen zij geven aan de Levieten. En de steden zullen voor hen zijn om te bewonen, en hun omheiningen zullen zijn voor hun vee en voor al hun viervoetige dieren. En de aangrenzende gebieden van de steden die u aan de Levieten zult geven, vanaf de muur van de stad en naar buiten tweeduizend ellen rondom. En je zult buiten de stad meten: de zijde naar het oosten tweeduizend ellen, en de zijde naar het zuiden tweeduizend ellen, en de zijde naar de zee tweeduizend ellen, en de zijde naar het noorden tweeduizend ellen, en de stad zal in het midden hiervan zijn voor jullie, en de grenzen van de steden. En u zult de steden geven aan de Levieten, de zes steden van de vluchtoorden die u zult geven om daarheen te vluchten voor de doodslager, en daarbij veertig en twee steden. Alle steden zult u aan de Levieten geven, achtenveertig steden, deze en hun voorsteden. En de steden die jullie zullen geven van het bezit van de zonen Israëls, van degenen die veel hebben, veel, en van degenen die minder hebben, minder, elk volgens zijn erfenis die zij zullen erven, zij

zullen geven van de steden aan de Levieten.

En de Heer sprak tot Mozes en zei, Spreek tot de zonen van Israël en zeg tegen hen: jullie steken de Jordaan over naar het land Kanaän. En jullie zullen voor jullie steden afzonderen, toevluchtsoorden zullen zij zijn voor jullie, waarheen de moordenaar kan vluchten, ieder die een ziel onopzettelijk heeft geslagen. En de steden zullen voor u toevluchtsoorden zijn van de bloedwreker, en de moordenaar zal niet sterven totdat hij voor de vergadering staat tot oordeel. En de steden die u zult geven, de zes steden, zullen voor u toevluchtsoorden zijn. De drie steden zult u geven voorbij de Jordaan, en de drie steden zult u geven in het land Kanaän.

Een toevlucht zal er zijn voor de zonen van Israël, en voor de vreemdeling, en voor de bijwoner die onder jullie is; deze steden zullen tot toevlucht zijn, om daarheen te vluchten voor ieder die een ziel onopzettelijk geslagen heeft.

Maar als hij hem met een ijzeren voorwerp slaat, en hij sterft, is hij een moordenaar; de moordenaar moet ter dood gebracht worden. Als iemand maar met een steen uit de hand, waarmee hij zal sterven, hem slaat, en hij sterft, is hij een moordenaar; met de dood moet de moordenaar ter dood gebracht worden. Maar als hij hem met een houten voorwerp uit de hand slaat, waardoor hij kan sterven, en hij sterft, dan is hij een moordenaar; de moordenaar moet ter dood gebracht worden.

De bloedwreker zal de moordenaar doden wanneer hij hem ontmoet; deze zal hem doden. Als iemand echter uit vijandigheid hem duwt, en elk voorwerp vanuit een hinderlaag op hem werpt, en hij sterft, Of door toorn sloeg hij hem met de hand, en hij sterft, laat door de dood gedood worden degene die geslagen heeft, een moordenaar is hij, laat door de dood gedood worden de moordenaar, de bloedwreker zal de moordenaar doden wanneer hij hem ontmoet.

Maar als hij hem plotseling, niet uit vijandschap, duwt, of enig voorwerp op hem werpt, niet uit hinderlaag, of met elke steen waardoor hij kan sterven, zonder het te weten, en deze op hem valt en hij sterft, terwijl hij niet zijn vijand was en ook niet probeerde hem kwaad te doen En de vergadering zal oordelen tussen degene die geslagen heeft en de bloedwreker, volgens deze oordelen. En de vergadering zal de moordenaar bevrijden van de bloedwreker, en de vergadering zal hem herstellen in de stad van zijn toevluchtsoord, waarheen hij gevlucht was, en hij zal daar wonen totdat de hogepriester sterft, die zij met de heilige olie gezalfd hebben.

Als de moordenaar maar de grenzen uitgaat van de stad waarnaar hij daar gevlucht was, en de bloedwreker vindt hem buiten de grenzen van zijn toevluchtstad, en de bloedwreker doodt de doodslager, dan is hij niet schuldig. In de stad van toevlucht moet hij wonen totdat de hogepriester sterft, en na het sterven van de hogepriester zal de moordenaar terugkeren naar het land van zijn bezitting.

En deze dingen zullen voor jullie een verordening van oordeel zijn voor jullie generaties in al jullie nederzettingen. Elke die een ziel geslagen heeft, zult gij de moordenaar doden op grond van getuigen, en één getuige zal niet getuigen tegen een ziel om te sterven. En jullie zullen geen losgeld ontvangen voor de ziel van de moordenaar die schuldig is om gedood te worden, want hij zal ter dood gebracht worden. Jullie zullen geen losgeld ontvangen voor het vluchten naar een vrijstad, om weer op de aarde te wonen, totdat de hogepriester sterft. En jullie zullen het land waarin jullie wonen niet door moord ontheiligen, want dit bloed ontheiligt het land, en het land zal niet worden verzoend van het bloed dat erop vergoten is, behalve door het bloed van degene die het vergiet. En jullie zullen het land niet bevlekken waarop jullie wonen, waarop ik in jullie midden verblijf, want ik ben de Heer die verblijft te midden van de zonen Israëls.

36

En de leiders van de stam van de zonen van Gilead, zoon van Machir, zoon van Manasse, uit de stam van de zonen van Jozef, naderden en zij spraken voor Mozes, en voor Eleazar de priester, en voor de leiders van de families van de zonen van Israël, En zij zeiden: De Heer heeft onze heer geboden het land van de erfenis bij loting terug te geven aan de zonen van Israël, en de Heer heeft onze heer geboden de erfenis van Salpaad, onze broer, aan zijn dochters te geven. En zij zullen vrouwen zijn van één van de stammen van de zonen van Israël, en hun lot zal worden

weggenomen uit het bezit van onze vaders, en het zal worden toegevoegd aan de erfenis van de stam waarvan zij vrouwen zullen worden, en uit het lot van onze erfenis zal het worden weggenomen. Als maar de vrijlating van de zonen Israëls plaatsvindt, dan zal hun erfenis worden toegevoegd aan de erfenis van de stam waaraan zij als vrouwen toebehoren, en van de erfenis van de stam van onze families zal hun erfenis worden weggenomen.

En Mozes beval de zonen van Israël door het bevel van de Heer, zeggende: aldus zegt de stam van de zonen van Jozef. Dit is het woord dat de Heer gebood aan de dochters van Salpaad, zeggende: waar het hen behaagt, mogen zij vrouwen zijn, behalve dat zij vrouwen moeten zijn uit het volk van hun vader. En de erfenis van de zonen Israëls zal niet worden overgedragen van stam op stam, omdat de zonen Israëls elk zullen vasthouden aan de erfenis van de stam van zijn familie. En elke dochter die een erfenis erft uit de stammen van de zonen van Israël, zal tot vrouw zijn aan één uit het volk van haar vader, opdat de zonen van Israël elk zijn vaderlijke erfenis mogen erven. En het lot zal niet worden overgedragen van de ene stam naar de andere stam, maar de zonen van Israël zullen elk vasthouden aan zijn erfenis.

Op welke wijze de Heer Moses gebood, zo deden de dochters van Salpaad. En Thersa en Egla en Melcha en Noua en Malaa, de dochters van Salpaad, werden aan hun neven gegeven. Uit het volk van Manasse, de zonen van Jozef, werden zij vrouwen, en

hun erfenis kwam bij de stam van het volk van hun vader. Deze zijn de geboden en de verordeningen en de oordelen, die de Heer gebood door de hand van Mozes in het westen van Moab bij de Jordaan tegenover Jericho.

Evangelie volgens Johannes

1

In het begin was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord. Deze was in het begin bij God. Alles kwam tot bestaan door hem, en zonder hem kwam niets tot bestaan dat is geworden. In hem was leven, en het leven was het licht van de mensen. En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet gegrepen.

Er was een man gezonden van God, zijn naam was Johannes, Deze kwam om te getuigen, opdat hij zou getuigen over het licht, zodat allen door hem zouden geloven. Hij was niet het licht, maar kwam om over het licht te getuigen. Het was het ware licht, dat alle mens verlicht die in de wereld komt. In de wereld was hij, en de wereld kwam door hem in bestaan, en de wereld kende hem niet. Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben

hem niet ontvangen. Maar aan zovelen als hem ontvingen, gaf hij hun de autoriteit om kinderen van God te worden, aan degenen die geloven in zijn naam. die niet uit bloed geboren werden, noch uit de wil van het vlees, noch uit de wil van een man, maar uit God. En het Woord werd vlees en woonde onder ons, en wij hebben zijn glorie aanschouwd, een glorie als van de eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid. Johannes getuigt over hem en heeft uitgeroepen: Deze was degene over wie ik zei: Hij die na mij komt, is vóór mij geworden, omdat hij eerder dan ik was. En uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen, en genade in plaats van genade, Want de wet werd door Mozes gegeven, de genade en de waarheid kwamen door Jezus Christus tot stand. God heeft niemand ooit gezien; de eniggeboren Zoon, die in de boezem van de Vader is, die heeft Hem verklaard.

En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden uit Jeruzalem priesters en Levieten zonden om hem te vragen: Wie bent u? En hij bekende, en hij ontkende niet, en hij bekende dat ik niet de Christus ben. En zij vroegen hem: Wat dan? Bent u Elia? En hij zegt: Ik ben het niet. Bent u de profeet? En hij antwoordde: Nee. Zij zeiden daarom tot hem: Wie bent u, opdat wij antwoord kunnen geven aan degenen die ons gezonden hebben? Wat zegt u over uzelf? Hij zei: Ik ben de stem van een roepende in de wildernis: maakt recht de weg van de Heer, zoals Jesaja de profeet zei.

En de gezondenen waren van de Farizeeën, En zij vroegen hem

en zeiden tot hem: Waarom doopt u dan, als u niet de Christus bent, noch Elia, noch de profeet? Johannes antwoordde hun en zei: Ik doop in water, maar midden onder jullie staat iemand die jullie niet kennen. Hij is degene die na mij komt, die vóór mij geworden is, van wie ik niet waardig ben om de riem van zijn sandaal los te maken. Deze dingen gebeurden in Bethany, voorbij de Jordaan, waar Johannes aan het dopen was.

De volgende dag ziet Johannes Jezus naar hem toe komen en zegt: Zie het lam van God dat de zonde van de wereld draagt. Dit is degene over wie ik zei: na mij komt een man die vóór mij geworden is, omdat hij eerder dan ik was. En ik kende hem niet, maar opdat hij aan Israël geopenbaard zou worden, daarom kwam ik, dopend in het water. En Johannes getuigde, zeggende dat ik de Geest heb aanschouwd, neerdaalende als een duif uit de hemel, en hij bleef op hem. En ik kende hem niet, maar degene die mij gezonden had om te dopen in water, die zei tot mij: Op wie je de Geest ziet neerdalen en blijven, deze is degene die doopt in de Heilige Geest. En ik heb gezien en heb getuigd dat deze de Zoon van God is.

De volgende dag stond Johannes er weer, en twee van zijn discipelen, En naar Jesus gekeken hebbend die liep, zegt hij: Zie het lam van God. En de twee discipelen hoorden hem spreken en volgden Jezus. Maar Jezus draaide zich om, zag hen volgen en zegt tot hen Wat zoeken jullie? Maar zij zeiden tot hem: Rabbi – wat vertaald wordt als leraar – waar verblijft u? Hij zegt tegen hen: Kom en zie. Zij kwamen dus en zagen waar hij verbleef, en

zij bleven die dag bij hem; het was omstreeks het tiende uur. Andreas, de broeder van Simon Petrus, was een van de twee die van Johannes gehoord hadden en hem gevolgd hadden. Deze vindt eerst zijn eigen broeder Simon en zegt tot hem: Wij hebben de Messias gevonden, wat vertaald is: Christus. En hij leidde hem naar Jezus. Jezus keek hem aan en zei: Jij bent Simon, de zoon van Jona, jij zult Cefas genoemd worden, wat vertaald wordt als Petrus.

De volgende dag wilde Jezus naar Galilea gaan, en hij vindt Filippus en zegt tot hem: Volg mij. Philippus was uit Bethsaida, uit de stad van Andreas en Petrus. Filippus vindt Nathanaël en zegt tot hem: Hem over wie Mozes in de wet schreef en de profeten, hebben wij gevonden: Jezus, de zoon van Jozef, die uit Nazaret komt. En Nathanael zei tegen hem: Kan er uit Nazareth iets goeds zijn? Filippus zegt tegen hem: Kom en zie. Jezus zag Nathanael naar hem toe komen en zegt over hem: Zie, waarlijk een Israëliet, in wie geen bedrog is. Nathanael zegt tot hem: Vanwaar kent u mij? Jezus antwoordde en zei tot hem: Voordat Filippus u riep, toen u onder de vijgenboom was, zag ik u. Nathanael antwoordde en zei tot hem: Rabbi, u bent de Zoon van God, u bent de Koning van Israël. Jezus antwoordde en zei tot hem: Omdat ik tot jou zei: Ik zag jou onder de vijgenboom, geloof je? Je zult grotere dingen dan deze zien. En Hij zegt tot hem: Waarlijk, waarlijk zeg Ik tot jullie, vanaf nu zullen jullie de hemel geopend zien, en de engelen van God opgaand en neergaand op de Zoon des mensen.

2

En op de derde dag vond er een bruiloft plaats in Kana van Galilea, en de moeder van Jezus was daar, En Jezus en zijn leerlingen werden ook naar de bruiloft geroepen. En toen de wijn op was, zegt de moeder van Jezus tegen hem: Zij hebben geen wijn. Jezus zegt dit: Wat heb ik met jou te maken, vrouw? Mijn uur is nog niet gekomen. Zijn moeder zegt tegen de dienaren: Wat hij jullie ook zegt, doet het. Er waren daar zes stenen waterkruiken geplaatst volgens de reinigingsvoorschriften van de Joden, die elk twee of drie maten hielden. Jezus zegt tot hen: Vult de waterkruiken met water. En zij vulden ze tot de rand. En hij zegt tegen hen: Schep nu en breng het naar de hofmeester. En zij brachten het. Maar toen de meester van het banket het water proefde dat wijn geworden was, en niet wist waar het vandaan kwam, maar de dienaren die het water geschept hadden wisten het wel, riep de meester van het banket de bruidegom En hij zegt tot hem: Ieder mens plaatst eerst de goede wijn, en wanneer zij dronken zijn, dan de mindere, maar jij hebt de goede wijn tot nu toe bewaard. Dit begin van de tekenen deed Jezus in Kana van Galilea en hij openbaarde zijn glorie, en zijn leerlingen geloofden in hem.

Na dit ging hij neer naar Kapernaüm met zijn moeder en zijn broers en zijn leerlingen, en daar bleven zij niet lang.

En het pascha van de Joden was nabij, en Jezus ging op naar

Jeruzalem. En hij vond in de tempel de verkopers van ossen, schapen en duiven, en de geldwisselaars die daar zaten. En nadat hij een zweep uit touwen had gemaakt, dreef hij allen uit de tempel, zowel de schapen als de ossen, en hij goot de munten van de geldwisselaars uit en keerde de tafels om, En aan degenen die de duiven verkochten, zei hij: Neem deze dingen van hier weg, maak het huis van mijn Vader niet tot een huis van handel. Maar zijn leerlingen herinnerden zich dat er geschreven staat: de ijver voor uw huis zal mij verslinden. De Joden antwoordden daarom en zeiden tot hem: Wat voor teken toon jij ons, dat jij deze dingen doet? Jezus antwoordde en zei tot hen: Vernietig deze tempel, en in drie dagen zal ik hem opwekken. Daarom zeiden de Joden: deze tempel werd veertig en zes jaren gebouwd, en jij zult hem in drie dagen opwekken? Die ene zei echter over de tempel van zijn lichaam. Toen hij daarom uit de doden was opgewekt, herinnerden zijn leerlingen zich dat hij dit had gezegd, en zij geloofden het geschrift en het woord dat Jezus had gesproken.

Toen hij in Jeruzalem was tijdens het paasfeest, geloofden velen in zijn naam, omdat zij de tekenen zagen die hij deed. Maar Jezus zelf vertrouwde zichzelf niet aan hen toe, omdat hij allen kende, En dat hij geen behoefte had dat iemand zou getuigen over de mens, want hij zelf wist wat er in de mens was.

3

Er was een man uit de Farizeeën, Nicodemus was zijn naam, een heerser van de Joden. Deze kwam 's nachts naar hem toe en zei tot hem: Rabbi, wij weten dat u van God gekomen bent als leraar, want niemand is in staat deze tekenen te doen die u doet, tenzij God met hem is. Jezus antwoordde en zei tot hem: Waarlijk, waarlijk, ik zeg u, als iemand niet van boven geboren wordt, kan hij het koninkrijk van God niet zien. Nicodemus zegt tot hem: Hoe kan een man geboren worden terwijl hij een oude man is? Hij kan toch niet voor de tweede keer de buik van zijn moeder binnengaan en geboren worden? Jezus antwoordde: Waarlijk, waarlijk, ik zeg u, als iemand niet geboren wordt uit water en Geest, kan hij het koninkrijk van God niet binnentreden. Wat uit het vlees geboren is, is vlees, en wat uit de Geest geboren is, is geest. Verwonder je niet dat ik tegen jou zei: jullie moeten van boven geboren worden. De geest waait waar hij wil, en je hoort zijn stem, maar je weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat; zo is het met ieder die uit de Geest geboren is. Nicodemus antwoordde en zei tot hem: Hoe kunnen deze dingen geschieden? Jezus antwoordde en zei tot hem: Jij bent de leraar van Israël en deze dingen ken je niet? Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot u dat wij spreken wat wij weten en wij getuigen van wat wij hebben gezien, en u ontvangt ons getuigenis niet. Als ik jullie over de aardse dingen sprak en jullie niet geloven, hoe zullen jullie dan geloven als ik jullie over de hemelse dingen spreek? En niemand is opgestegen naar de hemel, behalve hij die uit de hemel is neergedaald, de Zoon des mensen, die in de hemel is. En zoals Mozes de slang ophief in de woestijn, zo is het noodzakelijk dat de Zoon des mensen wordt

opgeheven, zodat ieder die in hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft. Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gaf, opdat ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft. Want God zond zijn Zoon niet in de wereld om de wereld te oordelen, maar opdat de wereld door hem gered zou worden. Wie in hem gelooft wordt niet geoordeeld, maar wie niet gelooft is al geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren Zoon van God. Dit is nu het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis meer liefgehad dan het licht, want hun werken waren slecht. Want ieder die waardeloze dingen doet haat het licht en komt niet naar het licht, opdat zijn werken niet worden blootgesteld, Maar hij die de waarheid doet, komt naar het licht, opdat zijn werken geopenbaard worden, omdat zij in God gedaan zijn.

Na deze dingen kwam Jezus en zijn discipelen in het land Judea, en daar verbleef hij met hen en doopte. Johannes was ook aan het dopen in Aenon nabij Salim, omdat er daar veel water was, en zij kwamen en werden gedoopt. Want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen. Er ontstond daarom een discussie tussen de discipelen van Johannes en een Jood over reiniging. En zij kwamen naar Johannes en zeiden tot hem: Rabbi, hij die met u was aan de overkant van de Jordaan, over wie u getuigd hebt, zie, deze doopt en allen komen naar hem. Johannes antwoordde en zei: Een mens is niet in staat iets te ontvangen, als het hem niet gegeven is uit de hemel. Jullie zelf getuigen tegenover mij dat ik zei: ik ben niet de Christus, maar ik ben

vóór hem gezonden. Degene die de bruid heeft is de bruidegom, maar de vriend van de bruidegom, die staat en hem hoort, verheugt zich met vreugde vanwege de stem van de bruidegom. Deze vreugde van mij is daarom vervuld. Die moet vermeerderen, maar ik moet verminderen. Degene die van boven komt, is boven allen. Degene die uit de aarde is, is uit de aarde en spreekt uit de aarde. Degene die uit de hemel komt, is boven allen. En wat hij heeft gezien en gehoord, daarvan getuigt hij, en niemand neemt zijn getuigenis aan. Degene die zijn getuigenis heeft aangenomen, heeft bevestigd dat God waarachtig is. Want wie God gezonden heeft, spreekt de woorden van God, want God geeft de Geest niet met mate. De vader heeft de zoon lief en heeft alles in zijn hand gegeven. Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven, maar wie de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem.

4

Toen de Heer daarom vernam dat de Farizeeën gehoord hadden dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes Hoewel Jezus zelf inderdaad niet doopte, maar zijn discipelen Hij verliet Judea en ging naar Galilea. Het was noodzakelijk dat hij door Samaria ging. Hij komt daarom naar een stad van Samaria, genaamd Sychar, nabij de plaats die Jacob aan zijn zoon Joseph gaf, Er was daar een bron van Jakob. Jezus, vermoeid geworden van de reis, zat neer bij de bron; het was

omstreeks het zesde uur. Er komt een vrouw uit Samaria om water te putten. Jezus zegt tegen haar: Geef mij te drinken. Want zijn leerlingen waren naar de stad gegaan om voedsel te kopen. Daarom zegt de Samaritaanse vrouw tot hem: hoe vraagt u, die een Jood bent, van mij te drinken, terwijl ik een Samaritaanse vrouw ben? Want Joden verkeren niet met Samaritanen. Jezus antwoordde en zei dit: als je de gave van God kende, en wie het is die tot jou zegt, geef mij te drinken, dan zou jij hem gevraagd hebben, en hij zou jou levend water gegeven hebben. De vrouw zegt tot hem: Heer, u hebt geen emmer, en de put is diep; vanwaar hebt u dus het levende water? Ben jij soms groter dan onze vader Jacob, die ons de put gaf, en hij dronk eruit en zijn zonen en zijn vee? Jezus antwoordde en zei dit: ieder die uit dit water drinkt, zal weer dorst krijgen, Maar wie zal drinken van het water dat ik hem zal geven, zal in eeuwigheid niet dorsten, maar het water dat ik hem zal geven, zal in hem een bron van water worden die opwelt tot eeuwig leven. De vrouw zegt tegen hem: Heer, geef mij dit water, zodat ik geen dorst heb en niet hierheen hoef te komen om te scheppen. Jezus zegt dit: Ga je man roepen en kom hier. De vrouw antwoordde en zei: Ik heb geen man. Jezus zegt tegen haar: Je hebt er goed aan gedaan te zeggen dat je geen man hebt, Want je hebt vijf mannen gehad, en nu is degene die je hebt niet jouw man, dit heb je waar gesproken. De vrouw zegt tot hem: Heer, ik zie dat u een profeet bent. Onze vaders aanbaden op deze berg, en jullie zeggen dat in Jeruzalem de plaats is waar men moet aanbidden. Jezus zegt tot haar: Vrouw, geloof mij dat het uur komt wanneer u noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden. Jullie

aanbidden wat jullie niet weten, wij aanbidden wat wij weten, omdat de redding uit de Joden is. Maar er komt een uur, en het is nu, wanneer de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid, want de Vader zoekt zulke aanbidders. God is geest, en het is noodzakelijk dat zij die Hem aanbidden, Hem aanbidden in geest en waarheid. De vrouw zegt tot hem: ik weet dat de Messias komt, die Christus genoemd wordt; wanneer die komt, zal hij ons alles aankondigen. Jezus zegt dit: Ik ben het, die tot u spreekt. En hierop kwamen zijn leerlingen, en zij verwonderden zich dat hij met een vrouw sprak, maar niemand zei: Wat zoekt u? of Waarom spreekt u met haar? Daarom liet de vrouw haar waterkruik achter en ging weg naar de stad, en zegt tot de mensen, Kom, zie de man die mij alles zei wat ik deed; zou deze niet de Christus zijn? Daarom gingen zij de stad uit en kwamen zij naar hem toe.

Maar ondertussen vroegen de leerlingen hem: Rabbi, eet. Maar hij zei tot hen: Ik heb voedsel te eten dat jullie niet kennen. Zeiden daarom de discipelen tegen elkaar: Heeft niet iemand hem te eten gebracht? Jezus zegt tot hen: Mijn voedsel is dat ik de wil doe van degene die mij gezonden heeft en dat ik zijn werk voltooi. Zeggen jullie niet dat het nog vier maanden duurt en dan komt de oogst? Zie, ik zeg tot jullie, hef jullie ogen op en aanschouw de landen, want zij zijn al wit voor de oogst. En de oogster ontvangt loon en verzamelt vrucht tot eeuwig leven, opdat zowel de zaaier als de oogster zich samen verheugen. Want hierin is het woord waar, dat een ander zaait en een ander oogst. Ik heb jullie gezonden om te oogsten wat jullie niet

hebben bewerkt; anderen hebben gearbeid, en jullie zijn binnengegaan in hun arbeid. Uit die stad geloofden vele Samaritanen in hem door het woord van de vrouw, die getuigde dat hij haar alles zei wat zij deed. Toen dus de Samaritanen naar hem toe kwamen, vroegen zij hem bij hen te blijven, en hij bleef daar twee dagen. En veel meer mensen geloofden door zijn woord. En tegen de vrouw zeiden zij dat wij niet langer door jouw woorden geloven, want wij zelf hebben gehoord, en wij weten dat deze waarlijk de redder van de wereld is, de Christus.

Na de twee dagen ging hij van daar weg en vertrok naar Galilea. Want Jezus zelf getuigde dat een profeet in zijn eigen vaderland geen eer heeft. Toen hij daarom in Galilea kwam, ontvingen de Galileeërs hem, omdat zij alles gezien hadden wat hij in Jeruzalem tijdens het feest gedaan had, want ook zij waren naar het feest gekomen.

Jezus kwam daarom weer naar Kana van Galilea, waar hij het water wijn maakte. En er was een koninklijk ambtenaar, wiens zoon ziek was in Kapernaüm, Deze, gehoord hebbend dat Jezus uit Judea naar Galilea gekomen was, ging naar hem toe en vroeg hem of hij zou willen neerkomen en zijn zoon zou willen genezen, want hij stond op het punt te sterven. Daarom zei Jezus tegen hem: Als u geen tekenen en wonderen ziet, zult u niet geloven. De koninklijke ambtenaar zegt tegen Hem: Heer, kom naar beneden voordat mijn kind sterft. Jezus zegt tot hem: Ga, uw zoon leeft. En de man geloofde het woord dat Jezus tot hem zei, en hij ging. Maar terwijl hij reeds afdaalde, ontmoetten zijn

slaven hem en rapporteerden, zeggende dat jouw dienaar leeft. Hij vroeg daarom van hen het uur waarop het beter met hem ging. En zij zeiden tot hem dat gisteren op het zevende uur de koorts hem verliet. De vader wist daarom dat het in dat uur was waarin Jezus tot hem zei dat zijn zoon leeft, en hij geloofde en zijn gehele huis. Dit tweede teken deed Jezus weer, nadat hij uit Judea naar Galilea gekomen was.

5

Hierna was het feest van de Joden, en Jezus ging op naar Jeruzalem. Er is in Jeruzalem bij het schapenbassin een zwembad, die in het Hebreeuws Bethesda genoemd wordt en vijf zuilengangen heeft. In deze lag een grote menigte van zieken neer: blinden, lammen, verdroogden, wachtend op de beweging van het water. Want een boodschapper daalde op gezette tijden neer in het zwembad, en het water werd beroerd; degene die dus als eerste erin ging na de beroering van het water werd gezond, aan welke ziekte hij ook leed. Er was daar een man die achtendertig jaar in zijn zwakheid had. Jezus zag deze liggen, en wetend dat hij al veel tijd heeft, zegt Hij tot hem: wil jij gezond worden? De zieke antwoordde hem: Heer, ik heb niemand die mij in het bad kan werpen wanneer het water geroerd wordt, maar terwijl ik kom, gaat een ander vóór mij naar beneden. Jezus zegt tot hem: Sta op, neem je mat op en loop. En onmiddellijk werd de man gezond, en hij tilde zijn mat op en liep. Maar het was sabbat op die dag. Daarom zeiden de Joden

tot de geheelde: Het is sabbat, het is jou niet toegestaan de mat op te heffen. Hij antwoordde hun: Degene die mij gezond heeft gemaakt, die zei tegen mij: neem uw mat op en loop. Ze vroegen hem daarom: Wie is de man die tegen jou heeft gezegd: neem je mat op en loop? De geheelde wist echter niet wie het was, want Jezus was weggeglipt terwijl er een menigte op die plaats was. Na deze dingen vindt Jezus hem in de tempel en zei tot hem: Zie, je bent gezond geworden, zondig niet langer, opdat er niet iets ergers met jou gebeurt. De man ging weg en rapporteerde aan de Joden dat Jezus degene is die hem gezond had gemaakt.

En daarom vervolgden de Joden Jezus en zochten zij hem te doden, omdat hij deze dingen deed op de sabbat. Maar Jezus antwoordde hen: Mijn Vader werkt tot nu toe, en ik werk. Daarom zochten de Joden hem des te meer te doden, omdat hij niet alleen de sabbat brak, maar ook God zijn eigen vader noemde, waardoor hij zichzelf gelijk maakte aan God.

Daarom antwoordde Jezus en zei tot hen: Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jullie, de zoon is niet in staat iets van zichzelf te doen, tenzij hij iets ziet wat de vader doet, want wat die ene doet, deze dingen doet ook de zoon evenzo. Want de vader heeft de zoon lief en toont hem alles wat hij zelf doet, en hij zal hem grotere werken dan deze tonen, opdat jullie verwonderd mogen zijn. Want juist zoals de Vader de doden opwekt en leven geeft, zo geeft ook de Zoon aan wie Hij wil leven. Want de vader oordeelt niemand, maar heeft het gehele oordeel aan de zoon gegeven, Opdat allen de zoon eren zoals zij de vader eren. Wie de zoon

niet eert, eert de vader niet die hem gezonden heeft. Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jullie dat degene die mijn woord hoort en gelooft in degene die mij gezonden heeft, eeuwig leven heeft, en niet tot het oordeel komt, maar is overgegaan uit de dood tot het leven. Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jullie dat het uur komt, en nu is, wanneer de doden de stem van de Zoon van God zullen horen, en zij die gehoord hebben zullen leven, Want juist zoals de Vader het leven in zichzelf heeft, zo heeft Hij ook aan de Zoon gegeven het leven in zichzelf te hebben, En hij gaf hem autoriteit en om oordeel te vellen, omdat hij zoon des mensen is. Verwonder u hier niet over, dat er een uur komt waarin allen die in de graven zijn zijn stem zullen horen, En zij die de goede dingen gedaan hebben zullen komen tot de opstanding van het leven, maar zij die de waardeloze dingen gedaan hebben tot de opstanding van het oordeel.

Ik ben niet in staat om vanuit mijzelf iets te doen. Zoals ik hoor, oordeel ik, en mijn oordeel is rechtvaardig, omdat ik niet mijn wil zoek, maar de wil van de Vader die mij gezonden heeft. Als ik over mijzelf getuig, is mijn getuigenis niet waar. Een ander is degene die over mij getuigt, en ik weet dat de getuigenis die hij over mij aflegt waar is. Jullie hebben naar Johannes gezonden, en hij heeft van de waarheid getuigd, Ik neem echter niet de getuigenis van een mens, maar ik zeg deze dingen opdat jullie gered worden. Die ene was de lamp, de brandende en schijnende, maar jullie wilden voor een uur in zijn licht juichen. Ik heb echter een getuigenis groter dan die van Johannes, want de werken die de Vader mij gegeven heeft opdat ik ze zou

voltooien, diezelfde werken die ik doe, getuigen over mij dat de Vader mij gezonden heeft. En de Vader die mij heeft gezonden, hij heeft over mij getuigd. Jullie hebben noch ooit zijn stem gehoord, noch zijn gedaante gezien, En zijn woord hebt u niet blijvend in u, omdat u niet gelooft in hem die hij gezonden heeft. Jullie onderzoeken de geschriften, omdat jullie denken daarin eeuwig leven te hebben, en die zijn het die getuigen over mij, En jullie willen niet naar mij komen, opdat jullie leven mogen hebben. Ik neem geen glorie van mensen aan, maar ik heb jullie gekend, dat jullie de liefde van God niet in jezelf hebben Ik ben gekomen in de naam van mijn vader, en u ontvangt mij niet, als een ander komt in zijn eigen naam, die zult u ontvangen. Hoe kunnen jullie geloven, terwijl jullie eer van elkaar ontvangen, en de eer van de enige God niet zoeken? Denk niet dat ik jullie bij de vader zal aanklagen, de aanklager van jullie is Mozes, op wie jullie hebben gehoopt. Want als jullie Mozes geloofden, zouden jullie mij geloven, want over mij schreef hij. Maar als jullie die geschriften niet geloven, hoe zullen jullie dan mijn woorden geloven?

6

Na deze dingen ging Jezus naar de overkant van de zee van Galilea, de zee van Tiberias, En een grote menigte volgde hem, omdat zij de tekenen zagen die hij deed bij de zieken. Jezus ging op naar de berg en daar zat hij met zijn leerlingen. Het pascha, het feest van de Joden, was nabij. Daarom hief Jezus de ogen op

en toen hij zag dat een grote menigte naar hem toe kwam, zei hij tegen Filippus: Vanwaar zullen wij broden kopen opdat dezen kunnen eten? Dit zei hij echter om hem op de proef te stellen, want hij wist zelf wat hij ging doen. Filippus antwoordde hem: Broden voor tweehonderd denariën zijn niet voldoende voor hen, zodat elk van hen een klein beetje neemt. Eén van zijn discipelen, Andreas de broeder van Simon Petrus, zegt tot hem, Er is hier een kind die vijf gerstebroden en twee vissen heeft, maar wat zijn deze voor zo velen? Jezus zei: Laat de mensen gaan liggen. Er was veel gras op die plaats. De mannen gingen dus liggen, in getal ongeveer vijfduizend. Jezus nam de broden en na gedankt te hebben deelde hij ze uit aan de leerlingen, en de leerlingen aan de aanliggenden, evenzo ook van de vissen zoveel als zij wilden. Toen zij verzadigd waren, zegt hij tot zijn leerlingen: verzamel de overgebleven brokstukken, opdat niets verloren gaat. Daarom verzamelden ze twaalf manden met brokstukken van de vijf gerstebroden die overbleven van degenen die gegeten hadden. De mensen daarom, die het teken hadden gezien dat Jezus deed, zeiden dat deze waarlijk de profeet is die in de wereld komt. Jesus trok zich daarom, wetend dat zij van plan waren te komen en hem te grijpen opdat zij hem koning zouden maken, weer terug naar de berg, hij alleen.

Als het avond werd, gingen zijn discipelen naar de zee, En na in het schip te zijn gestapt, kwamen zij over de zee naar Kapernaüm. En de duisternis was reeds ingevallen en Jezus was nog niet naar hen gekomen. De zee werd opgewekt doordat een grote wind blies. Nadat zij daarom ongeveer vijfentwintig of

dertig stades geroeid hadden, zien zij Jezus wandelend op de zee en nabij het schip komend, en zij werden bevreesd. Maar hij zegt tot hen: Ik ben het, vreest niet. Ze waren dus bereid hem in het schip te nemen, en onmiddellijk kwam het schip op het land waar ze naartoe gingen.

De volgende dag zag de menigte die aan de overkant van de zee stond, dat er geen ander bootje daar was behalve dat ene waarin zijn leerlingen waren ingestapt, en dat Jezus niet met zijn leerlingen in het bootje was binnengegaan, maar dat zijn leerlingen alleen waren weggegaan, maar er kwamen boten uit Tiberias nabij de plaats waar zij het brood aten, nadat de Heer gedankt had Toen de menigte daarom zag dat Jezus daar niet was en zijn leerlingen evenmin, gingen zij zelf aan boord van de schepen en kwamen naar Kapernaüm, op zoek naar Jezus. En toen zij hem aan de overkant van de zee hadden gevonden, zeiden zij tot hem: Rabbi, wanneer bent u hier gekomen? Jezus antwoordde hun en zei: Waarlijk, waarlijk, ik zeg jullie, jullie zoeken mij niet omdat jullie tekenen zagen, maar omdat jullie van de broden aten en verzadigd werden. Werk niet voor het voedsel dat vergaat, maar voor het voedsel dat blijft tot in het eeuwige leven, dat de Zoon des mensen aan jullie zal geven, want deze heeft de Vader, God, verzegeld. Zij zeiden daarom tot hem: Wat moeten wij doen opdat wij de werken van God mogen verrichten? Jezus antwoordde en zei tot hen: Dit is het werk van God, dat jullie geloven in hem die Hij gezonden heeft.

Zij zeiden daarom tot hem: Wat voor teken doet u dan, zodat wij

het mogen zien en in u mogen geloven? Wat verricht u? Onze vaders aten het manna in de wildernis, zoals geschreven is: brood uit de hemel gaf hij hun te eten. Jezus zei daarom tot hen: Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jullie, niet Mozes heeft jullie het brood uit de hemel gegeven, maar mijn Vader geeft jullie het ware brood uit de hemel. Want het brood van God is het brood dat uit de hemel neerdaalt en leven geeft aan de wereld. Zij zeiden daarom tegen hem: Heer, geef ons altijd dit brood. Jezus zei tot hen: Ik ben het brood des levens; wie tot Mij komt zal geen honger hebben, en wie in Mij gelooft zal nooit meer dorst hebben.

Maar ik zei tot jullie dat jullie mij hebben gezien en niet geloven. Alles wat de vader aan mij geeft, zal naar mij komen, en degene die naar mij komt zal ik zeker niet buitenwerpen. dat ik uit de hemel ben neergedaald, niet om mijn wil te doen, maar de wil van degene die mij gezonden heeft. Dit is de wil van de Vader die mij heeft gezonden, dat ik niets zal verliezen van alles wat Hij mij heeft gegeven, maar dat ik het zal opwekken op de laatste dag. Dit is de wil van degene die mij gezonden heeft, zodat ieder die de Zoon ziet en in hem gelooft eeuwig leven heeft, en ik zal hem opwekken op de laatste dag. Daarom morden de Joden over hem, omdat hij zei: Ik ben het brood dat uit de hemel is neergedaald. En zij zeiden: Is deze niet Jezus, de zoon van Jozef, wiens vader en moeder wij kennen? Hoe zegt deze dan dat hij uit de hemel is neergedaald? Daarom antwoordde Jezus en zei tot hen: Mompel niet onder elkaar. Niemand is in staat naar mij te komen, als niet de vader die mij

gezonden heeft hem trekt, en ik zal hem opwekken op de laatste dag. Het is geschreven in de profeten: en zij zullen allen onderwezen zijn van God. Ieder die hoort van de Vader en geleerd heeft, komt tot mij. Niet dat iemand de Vader heeft gezien, behalve hij die van God is, deze heeft de Vader gezien. Voorwaar, voorwaar, ik zeg tot jullie, wie in mij gelooft heeft eeuwig leven. Ik ben het brood des levens. Jullie vaders aten het manna in de woestijn en stierven. Dit is het brood dat uit de hemel neerdaalt, zodat iemand ervan eet en niet sterft. Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald. Als iemand van dit brood eet, zal hij leven in eeuwigheid. En het brood dat ik zal geven, is mijn vlees, dat ik zal geven voor het leven van de wereld. De Joden waren daarom met elkaar aan het twisten en zeiden: Hoe kan deze ons zijn vlees te eten geven? Jezus zei daarom tot hen: Waarlijk, waarlijk, ik zeg jullie, als jullie niet het vlees van de Zoon des mensen eten en zijn bloed drinken, hebben jullie geen leven in jezelf. Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en ik zal hem opwekken op de laatste dag. Want mijn vlees is waarlijk voedsel, en mijn bloed is waarlijk drank. Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, blijft in mij en ik in hem. Zoals de levende Vader mij zond en ik leef door de Vader, zo zal ook hij die mij eet leven door mij. Dit is het brood dat uit de hemel is neergedaald, niet zoals jullie vaders het manna aten en stierven; wie dit brood eet zal leven in eeuwigheid. Deze dingen zei hij onderwijzend in de vergadering in Kapernaüm.

Velen van zijn leerlingen zeiden daarom, nadat zij dit gehoord

hadden: Hard is dit woord, wie kan het horen? Maar Jezus, die in zichzelf wist dat zijn leerlingen hierover mopperden, zei tot hen: doet dit jullie struikelen? Als jullie daarom de zoon des mensen zien opgaan waar hij eerder was? De geest is het die levend maakt, het vlees baat niets, de woorden die ik tot jullie spreek, zijn geest en zijn leven. Maar er zijn sommigen uit jullie die niet geloven. Want Jezus wist vanaf het begin wie de niet-gelovenden waren en wie hem zou verraden. En hij zei: Daarom heb ik tot jullie gezegd dat niemand in staat is tot mij te komen, tenzij het hem gegeven is door mijn Vader. Vanuit dit gingen velen van zijn leerlingen terug en wandelden niet langer met hem. Jezus zei daarom tot de twaalf: Willen jullie ook niet weggaan? Simon Petrus antwoordde Hem daarom: Heer, naar wie zullen wij gaan? U hebt woorden van eeuwig leven, En wij hebben geloofd en hebben gekend dat jij de Christus bent, de zoon van de levende God. Jezus antwoordde hun: Heb ik jullie, de twaalf, niet gekozen? En een van jullie is een duivel. Hij sprak maar over Judah, de zoon van Simon Iscariot, want deze was van plan hem over te leveren, terwijl hij een van de twaalf was.

7

En Jezus wandelde na deze dingen in Galilea, want hij wilde niet in Judea wandelen, omdat de Joden hem zochten te doden. Maar het feest van de Joden, het Loofhuttenfeest, was nabij. Zijn broers zeiden daarom tegen hem: Vertrek van hier en ga naar Judea, zodat ook uw leerlingen de werken die u doet kunnen

zien, Niemand doet immers iets in het geheim en zoekt tegelijk zelf in openheid te zijn. Als jij deze dingen doet, toon jezelf aan de wereld. Want zelfs zijn broeders geloofden niet in hem. Jezus zegt daarom tegen hen: Mijn tijd is nog niet gekomen, maar jullie tijd is altijd gereed. De wereld kan jullie niet haten, maar mij haat zij, omdat ik getuig over haar dat haar werken kwaad zijn. Jullie gaan op naar dit feest, ik ga nog niet op naar dit feest, omdat mijn tijd nog niet vervuld is. Nadat hij deze dingen tot hen gezegd had, bleef hij in Galilea. Toen zijn broers waren opgegaan, ging ook hij op naar het feest, niet openlijk, maar als in het geheim. De Joden waren daarom naar hem aan het zoeken tijdens het feest en zeiden: Waar is hij? En er was veel gemor over hem in de menigten. Sommigen zeiden dat hij goed is, anderen zeiden: nee, maar hij misleidt de menigte. Niemand sprak echter openlijk over hem vanwege de vrees voor de Joden.

Reeds maar halverwege het feest ging Jezus naar de tempel en hij onderwees. En de Joden verwonderden zich en zeiden: Hoe kent deze man de geschriften zonder geleerd te hebben? Jezus antwoordde hun daarom en zei: Mijn leer is niet van mij, maar van Hem die mij gezonden heeft, Als iemand zijn wil wil doen, zal hij weten aangaande de leer, of deze uit God is of dat ik vanuit mijzelf spreek. Degene die van zichzelf spreekt zoekt zijn eigen glorie, maar degene die de glorie zoekt van hem die hem gezonden heeft, deze is waar, en onrecht is niet in hem. Heeft Mozes jullie niet de wet gegeven? En niemand van jullie houdt zich aan de wet. Waarom zoeken jullie mij te doden? De menigte antwoordde en zei: Je hebt een demon. Wie probeert jou te

doden? Jezus antwoordde en zei tot hen: Eén werk heb ik gedaan, en jullie verwonderen je allen hierover. Moses heeft jullie de besnijdenis gegeven, niet omdat deze van Moses is, maar van de vaders, en op de sabbat besnijden jullie een mens. Als een man besnijdenis ontvangt op de sabbat, zodat de wet van Mozes niet wordt gebroken, zijn jullie dan boos op mij omdat ik een hele man gezond heb gemaakt op de sabbat? Oordeel niet volgens de schijn, maar velt een rechtvaardig oordeel. Zeiden daarom sommigen van de Jeruzalemmers niet: Is dit niet degene die zij proberen te doden? En zie, hij spreekt openlijk, en zij zeggen niets tot hem. Hebben de heersers waarlijk erkend dat deze waarlijk de Christus is? Maar wij weten van waar deze is, maar wanneer de Christus komt, weet niemand van waar hij is. Jezus riep daarom uit in de tempel, terwijl hij onderwees en zei: Jullie kennen mij, en jullie kennen vanwaar ik ben, en van mijzelf ben ik niet gekomen, maar waar is degene die mij gezonden heeft, die jullie niet kennen. Ik ken hem, omdat ik van hem ben en hij mij heeft gezonden. Zij zochten daarom hem te grijpen, en niemand legde de hand op hem, omdat zijn uur nog niet gekomen was. Velen uit de menigte geloofden echter in hem en zeiden: Wanneer de Christus komt, zal hij toch niet meer tekenen doen dan deze die deze man deed? De Farizeeën hoorden de menigte over deze dingen over hem mompelen, en de Farizeeën en de hogepriesters zonden assistenten om hem te grijpen. Jezus zei daarom: Nog een korte tijd ben ik bij jullie en dan ga ik weg naar degene die mij gezonden heeft. Jullie zullen mij zoeken en niet vinden, en waar ik ben, kunnen jullie niet komen. Daarom zeiden de Joden tegen

zichzelf: Waar is deze op het punt naartoe te gaan, dat wij hem niet zullen vinden? Is hij soms op het punt te gaan naar de verspreiding van de Grieken en de Grieken te onderwijzen? Wat is dit voor woord dat hij zei: jullie zullen mij zoeken en niet vinden, en waar ik ben, kunnen jullie niet komen?

Maar op de laatste, grote dag van het feest stond Jezus en riep uit, zeggende: als iemand dorst heeft, laat hij naar mij komen en laat hij drinken. Wie in mij gelooft, zoals de Schrift heeft gezegd, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. Dit zei hij echter over de Geest die de gelovenden in hem zouden ontvangen, want de Heilige Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was. Velen uit de menigte zeiden daarom, nadat zij het woord gehoord hadden: Deze is waarlijk de profeet. Anderen zeiden: Deze is de Christus. Anderen zeiden: Komt de Christus dan niet uit Galilea? Heeft de Schrift niet gezegd dat de Christus komt uit het zaad van David en uit Bethlehem, het dorp waar David was? Een scheuring ontstond dus in de menigte door hem. Sommigen van hen wilden hem grijpen, maar niemand legde de handen op hem. De assistenten kwamen daarom naar de hogepriesters en Farizeeën, en die zeiden tegen hen: Waarom hebben jullie hem niet meegebracht? De assistenten antwoordden: Nooit heeft een mens zo gesproken als deze mens. De Farizeeën antwoordden daarom: Zijn jullie ook niet misleid? Heeft soms iemand van de leiders in hem geloofd, of van de Farizeeën? Maar deze menigte die de wet niet kent, is vervloekt Nicodemus zegt tot hen, die des nachts tot hem gekomen was, en een van hen was, Oordeelt onze wet de man

niet, als zij niet eerder van hem hoort en weet wat hij doet? Zij antwoordden en zeiden tot hem: Ben jij ook niet uit Galilea? Onderzoek en zie dat er geen profeet uit Galilea is opgestaan. En ieder ging weg naar zijn huis.

8

Jesus ging echter naar de Olijfberg, Bij dageraad kwam hij weer naar de tempel, en al het volk kwam naar hem toe, en nadat hij was gaan zitten onderwees hij hen. Maar de schriftgeleerden en de Farizeeën leiden een vrouw die op overspel betrapt was, en haar in het midden gesteld hebbende Zij zeggen tot hem: Leraar, deze vrouw is op heterdaad betrapt terwijl zij overspel pleegde, En in onze wet heeft Mozes geboden de zulken te stenigen. Jij, wat zeg je daarom? Dit zeiden ze maar om hem te testen, zodat zij een aanklacht tegen hem zouden hebben. Maar Jezus bukte neer en schreef met de vinger in de aarde. Maar toen zij bleven volharden met hem te vragen, richtte hij zich op en zei tot hen: wie van jullie zondeloos is, laat hij als eerste een steen op haar werpen. En weer naar beneden gebogen, schreef hij in de aarde. Maar na het gehoord te hebben, gingen zij één voor één weg, beginnend met de ouderen, en Jezus werd achtergelaten met de vrouw die in het midden stond. Maar Jezus keek op en zei tot haar: Vrouw, waar zijn zij? Heeft niemand u veroordeeld? Maar zij zei: Niemand, Heer. En Jezus zei: Ik veroordeel jou evenmin. Ga heen en zondig vanaf nu niet meer.

Weer sprak Jezus daarom tot hen en zei: Ik ben het licht van de wereld, wie mij volgt zal niet wandelen in de duisternis, maar zal het licht van het leven hebben. De Farizeeën zeiden daarom tot hem: jij getuigt over jezelf, jouw getuigenis is niet waar. Jezus antwoordde en zei tot hen: Zelfs als ik over mijzelf getuig, is mijn getuigenis waar, omdat ik weet vanwaar ik gekomen ben en waar ik heenga. Jullie echter weten niet vanwaar ik kom of waar ik heenga. Jullie oordelen volgens het vlees, ik oordeel niemand. En als ik oordeel, is mijn oordeel waar, omdat ik niet alleen ben, maar ik en de vader die mij gezonden heeft. En in jullie eigen wet staat geschreven dat de getuigenis van twee mensen waar is. Ik ben degene die over mijzelf getuigt, en de Vader die mij gezonden heeft, getuigt over mij. Zij zeiden daarom tot hem: Waar is uw vader? Jezus antwoordde: Noch mij kent u, noch mijn vader. Indien u mij kende, zou u ook mijn vader kennen. Deze woorden sprak Jezus in de schatkamer, terwijl hij onderwijzend was in de tempel, en niemand greep hem, omdat zijn uur nog niet gekomen was.

Jezus zei daarom weer tot hen: ik ga weg en jullie zullen mij zoeken, en jullie zullen sterven in jullie zonde; waar ik heenga, kunnen jullie niet komen. Zeiden daarom de Joden: Zal hij toch niet zichzelf doden, omdat hij zegt: Waar ik heenga, kunnen jullie niet komen? En hij zei tot hen: Jullie zijn van beneden, ik ben van boven, jullie zijn van deze wereld, ik ben niet van deze wereld. Ik zei daarom tegen jullie dat jullie zullen sterven in jullie zonden, want als jullie niet geloven dat ik ben, zullen jullie sterven in jullie zonden. Zij zeiden daarom tegen hem: Wie bent

u? En Jezus zei tegen hen: Vanaf het begin wat ik ook tot u spreek. Ik heb veel over jullie te spreken en te oordelen, maar degene die mij gezonden heeft is waarachtig, en ik zeg deze dingen die ik van hem gehoord heb tot de wereld. Zij begrepen niet dat hij tot hen over de Vader sprak. Jezus zei daarom tot hen: Wanneer jullie de Zoon des mensen omhoog heffen, dan zullen jullie weten dat Ik het ben, en dat Ik van Mijzelf niets doe, maar zoals mijn Vader Mij leerde, zo spreek Ik deze dingen. En degene die mij gezonden heeft is met mij, de vader heeft mij niet alleen gelaten, omdat ik altijd de dingen doe die hem behagen. Terwijl hij deze dingen sprak, geloofden velen in hem.

Jezus zei daarom tegen de Joden die in hem geloofd hadden: als jullie blijven in mijn woord, zijn jullie waarlijk mijn leerlingen, En jullie zullen de waarheid kennen, en de waarheid zal jullie bevrijden. Zij antwoordden hem: Wij zijn het zaad van Abraham en wij zijn nooit aan iemand slaaf geweest. Hoe zegt u dat jullie vrij zullen worden? Jezus antwoordde hen: Waarlijk, waarlijk, ik zeg jullie dat ieder die de zonde doet, slaaf is van de zonde. De slaaf blijft echter niet voor eeuwig in het huis, de zoon blijft voor eeuwig. Als dus de Zoon jullie vrijmaakt, zullen jullie werkelijk vrij zijn. Ik weet dat u het zaad van Abraham bent, maar u zoekt mij te doden, omdat mijn woord geen plaats vindt in u. Ik spreek wat ik heb gezien bij mijn Vader, en jullie doen dus wat jullie hebben gezien bij jullie vader. Zij antwoordden en zeiden tot hem: Onze vader is Abraham. Jezus zegt tot hen: Als u kinderen van Abraham waren, zou u de werken van Abraham doen. Maar nu zoeken jullie mij te doden, een man die de waarheid tot jullie

heeft gesproken, die ik van God hoorde; dit deed Abraham niet. Jullie doen de werken van jullie vader. Zij zeiden daarom tot hem: wij zijn niet uit hoererij geboren, wij hebben één vader, God. Jezus zei daarom tot hen: als God jullie vader was, zouden jullie mij liefhebben, want ik ben uit God voortgekomen en ik ben gekomen, want ik ben niet van mijzelf gekomen, maar die heeft mij gezonden. Waarom kennen jullie mijn spraak niet? Omdat jullie niet in staat zijn mijn woord te horen. Jullie zijn uit de vader de duivel, en jullie willen de verlangens van jullie vader doen. Die was een moordenaar van het begin af en staat niet in de waarheid, omdat er geen waarheid in hem is. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij uit zijn eigen, omdat hij een leugenaar is en de vader ervan. Maar omdat ik de waarheid zeg, geloven jullie mij niet. Wie van jullie bewijst mij schuldig aan zonde? Als ik maar de waarheid zeg, waarom geloven jullie mij niet? Wie uit God is, hoort de woorden van God; daarom horen jullie niet, omdat jullie niet uit God zijn. De Joden antwoordden daarom en zeiden tot hem: Zeggen wij niet terecht dat u een Samaritaan bent en een demon hebt? Jezus antwoordde: Ik heb geen demon, maar ik eer mijn Vader, en jullie onteren mij. Ik zoek echter niet mijn glorie, er is een die zoekt en oordeelt. Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jullie: als iemand mijn woord bewaart, zal hij de dood niet zien tot in eeuwigheid. Zeiden daarom de Joden tot hem: Nu hebben wij begrepen dat je een demon hebt. Abraham stierf en de profeten, en jij zegt: als iemand mijn woord bewaart, zal hij de dood niet smaken tot in eeuwigheid. Ben jij soms groter dan onze vader Abraham, die stierf? En de profeten stierven. Wie maak jij jezelf? Jezus

antwoordde: als ik mijzelf verheerlijk, is mijn glorie niets, het is mijn vader die mij verheerlijkt, van wie jullie zeggen dat hij jullie God is, En jullie hebben hem niet gekend, maar ik weet hem. En als ik zeg dat ik hem niet weet, zal ik zijn zoals jullie, een leugenaar, maar ik weet hem en ik houd zijn woord. Abraham, jullie vader, juichte opdat hij mijn dag zou zien, en hij zag hem en verheugde zich. Daarom zeiden de Joden tegen hem: Je bent nog geen vijftig jaar en je hebt Abraham gezien? Jezus zei tot hen: Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jullie, voordat Abraham werd, ben ik. Daarom namen zij stenen op om die op hem te werpen. Maar Jezus werd verborgen en ging de tempel uit, door hun midden heen gaand, en ging zo voorbij.

9

En terwijl hij voorbijging, zag hij een man die blind was vanaf zijn geboorte. En zijn discipelen vroegen hem: Rabbi, wie zondigde, deze of zijn ouders, zodat hij blind geboren werd? Jezus antwoordde: noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders, maar opdat de werken Gods in hem geopenbaard zouden worden. Ik moet de werken werken van degene die mij gezonden heeft zolang het dag is; er komt een nacht wanneer niemand in staat is te werken. Wanneer ik in de wereld ben, ben ik het licht van de wereld. Nadat hij deze dingen had gezegd, spuwde hij op de grond en maakte modder van het speeksel, en smeerde de modder op de ogen van de blinde man. En hij zei tot hem: Ga je wassen in het zwembad van Siloam, wat

geïnterpreteerd wordt als gezondene. Hij ging dus weg en waste zich, en kwam ziend terug.

De buren daarom en degenen die hem eerder zagen dat hij blind was, zeiden: Is deze niet degene die zat en bedelde? Anderen zeiden dat deze het was, maar anderen dat hij op hem leek. Die zei dat ik het ben. Ze zeiden dus tot hem: Hoe werden uw ogen geopend? Die antwoordde en zei: Een man genaamd Jezus maakte klei en smeerde mijn ogen en zei tot mij: Ga naar het zwembad van Siloam en was. Nadat ik heengegaan was en mij gewassen had, ontving ik mijn gezichtsvermogen. Ik zei dus tot hem: Waar is die? Hij zegt: Ik weet het niet.

Zij leiden hem naar de Farizeeën, de eens blinde man. Het was sabbat toen Jezus de klei maakte en zijn ogen opende. Weer daarom vroegen de Farizeeën hem hoe hij zijn gezichtsvermogen had teruggekregen. Maar hij zei tot hen: Hij plaatste klei op mijn ogen, en ik waste mij, en ik zie. Sommigen van de Farizeeën zeiden daarom: Deze mens is niet van God, omdat hij de sabbat niet bewaart. Anderen zeiden: Hoe kan een zondaar zulke tekenen doen? En er was verdeeldheid onder hen. Zij zeggen weer tot de blinde: Jij, wat zeg jij over hem, dat hij jouw ogen opende? Maar hij zei dat hij een profeet is. De Joden geloofden daarom niet aangaande hem dat hij blind was geweest en het gezichtsvermogen had teruggekregen, totdat zij de ouders riepen van degene die het gezichtsvermogen had teruggekregen. En zij vroegen hen: Is deze uw zoon, van wie jullie zeggen dat hij blind geboren werd? Hoe kan hij dan nu

zien? De ouders antwoordden hun en zeiden: Wij weten dat deze onze zoon is en dat hij blind geboren werd, Maar hoe hij nu ziet weten wij niet, of wie zijn ogen opende weten wij niet. Hij heeft de leeftijd, vraag hem, hij zal over zichzelf spreken. Deze dingen zeiden zijn ouders, omdat zij de Joden vreesden, want de Joden hadden al overeengekomen dat, indien iemand hem als Christus zou belijden, hij uit de synagoge zou worden gestoten. Daarom zeiden zijn ouders: Hij heeft de leeftijd, vraag het hem. Zij riepen dus voor de tweede keer de man die blind was geweest, en zij zeiden tot hem: Geef eer aan God, wij weten dat deze man een zondaar is. Daarom antwoordde hij en zei: Of hij een zondaar is, weet ik niet; één ding weet ik: dat ik, die blind was, nu zie. Zij zeiden maar weer tegen hem: Wat deed hij met jou? Hoe opende hij jouw ogen? Hij antwoordde hen: Ik heb het jullie al gezegd, en jullie hebben niet geluisterd. Waarom willen jullie het weer horen? Willen jullie soms ook zijn leerlingen worden? Ze beschimpten hem en zeiden: Jij bent een discipel van die man, maar wij zijn discipelen van Mozes. Wij weten dat God tot Mozes heeft gesproken, maar van deze weten wij niet waar hij vandaan komt. De man antwoordde en zei tot hen: Want hierin is het wonderlijk, dat jullie niet weten vanwaar hij is, en hij heeft mijn ogen geopend. We weten echter dat God zondaars niet hoort, maar als iemand godvrezend is en zijn wil doet, deze hoort hij. Sinds mensenheugenis is niet gehoord dat iemand de ogen van een blindgeborene heeft geopend. als deze niet van God was, was hij niet in staat iets te doen. Zij antwoordden en zeiden tot hem: In zonden ben jij geheel geboren, en jij onderwijst ons? En zij wierpen hem naar buiten.

Jezus hoorde dat zij hem naar buiten hadden geworpen, en toen Hij hem gevonden had, zei Hij tot hem: Gelooft u in de Zoon van God? Die antwoordde en zei: En wie is hij, Heer, zodat ik in hem zal geloven? Jezus zei tegen hem: Je hebt hem gezien, en degene die met jou spreekt, die is het. Maar hij zei: Ik geloof, Heer, en hij aanbad Hem. En Jezus zei: Ik ben in deze wereld gekomen tot oordeel, opdat zij die niet zien zullen zien en zij die zien blind zullen worden. En zij die bij hem waren uit de Farizeeën hoorden deze dingen, en zeiden tot hem: Zijn wij soms ook blind? Jezus zei tot hen: als u blind was, zou u geen zonde hebben, maar nu zegt u dat wij zien, daarom blijft uw zonde.

10

Voorwaar, voorwaar, ik zeg jullie, degene die niet door de deur de schaapskooi binnengaat, maar van elders naar boven klimt, die is een dief en een rover. Maar hij die door de deur binnenkomt, is de herder van de schapen. Voor deze opent de deurwachter, en de schapen horen zijn stem, en hij roept de eigen schapen bij naam en leidt hen naar buiten. en wanneer hij de eigen schapen naar buiten brengt, gaat hij voor hen uit, en de schapen volgen hem, omdat zij zijn stem kennen Maar een vreemde zullen zij niet volgen, maar zij zullen van hem vluchten, omdat zij de stem van vreemden niet kennen. Deze spreuk vertelde Jezus hun, maar zij begrepen niet wat hij tot hen sprak. Jezus zei daarom weer tot hen: Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jullie dat ik de deur van de schapen ben. Allen die vóór

mij kwamen, zijn dieven en rovers, maar de schapen hebben niet naar hen geluisterd. Ik ben de deur; als iemand door mij binnenkomt, zal hij worden gered, en hij zal binnenkomen en naar buiten gaan, en hij zal weide vinden. De dief komt alleen om te stelen en te doden en te vernietigen, ik ben gekomen opdat zij leven hebben en het in overvloed hebben. Ik ben de goede herder. De goede herder geeft zijn ziel voor de schapen. De gehuurde werker, die geen herder is en van wie de schapen niet privé-eigendom zijn, ziet de wolf komen en verlaat de schapen en vlucht, en de wolf grijpt hen en verstrooit de schapen. Maar de huurling vlucht, omdat hij een huurling is en het hem niet uitmaakt wat er met de schapen gebeurt. Ik ben de goede herder, en ik ken de mijnen en word gekend door de mijnen, Zoals de vader mij kent en ik de vader ken, en ik leg mijn ziel neer voor de schapen. En andere schapen heb ik, die niet uit deze schaapskooi zijn, en die moet ik ook brengen, en zij zullen mijn stem horen, en er zal worden één kudde, één herder. Daarom heeft de vader mij lief, omdat ik mijn ziel neerleg, opdat ik haar weer neem. Niemand neemt het van mij weg, maar ik leg het uit mijzelf neer, ik heb autoriteit om het neer te leggen, en ik heb autoriteit om het weer te nemen, dit gebod heb ik ontvangen van mijn Vader. Een scheuring ontstond daarom weer onder de Joden vanwege deze woorden. Maar velen van hen zeiden: Hij heeft een demon en is gek, waarom luisteren jullie naar hem? Anderen zeiden: Deze woorden zijn niet van een door een demon bezeten man. Een demon kan toch niet de ogen van blinden openen?

Het was de inwijding in Jeruzalem, en het was winter, En Jezus liep in de tempel, in de zuilengang van Salomo. Daarom omsingelden de Joden hem en zeiden tot hem: Tot wanneer neemt u onze ziel op? Als u de Christus bent, zeg het ons openhartig. Jezus antwoordde hen: Ik heb het jullie gezegd, en jullie geloven niet. De werken die ik doe in de naam van mijn Vader, deze getuigen over mij. Maar jullie geloven niet, want jullie behoren niet tot mijn schapen, zoals ik tot jullie zei. De schapen die van mij zijn horen mijn stem, en ik ken hen, en zij volgen mij, En ik geef eeuwig leven aan hen, en zij zullen niet vergaan in eeuwigheid, en niemand zal hen rukken uit mijn hand. Mijn Vader, die aan mij heeft gegeven, is groter dan allen, en niemand is in staat te grijpen uit de hand van mijn Vader. Ik en de Vader zijn één. De Joden droegen daarom weer stenen om hem te stenigen. Jezus antwoordde hun: Ik heb jullie vele goede werken getoond van mijn Vader; om welk van die werken stenigen jullie mij? De Joden antwoordden hem zeggende: over een goed werk stenigen wij je niet, maar over godslastering, en omdat jij, een mens zijnde, jezelf God maakt. Jezus antwoordde hun: Is er niet geschreven in uw wet: Ik heb gezegd, u bent goden? Als hij die goden noemde tot wie het woord Gods kwam, en het geschrift niet ontbonden kan worden, Hem die de vader heiligde en in de wereld zond, zeggen jullie dat hij lastert, omdat ik zei: ik ben de zoon van God? Als ik de werken van mijn vader niet doe, geloof mij niet, Maar als ik het doe, geloof dan, zelfs als u mij niet gelooft, de werken, zodat u mag weten en geloven dat de vader in mij is en ik in hem. Ze probeerden daarom opnieuw hem te grijpen, en hij ontkwam uit hun hand.

En hij ging weer weg naar de overkant van de Jordaan, naar de plaats waar Johannes aanvankelijk aan het dopen was, en hij bleef daar. En velen kwamen naar hem en zeiden dat Johannes inderdaad geen enkel teken had gedaan, maar alles wat Johannes over hem had gezegd, was waar. En velen geloofden daar in hem.

11

Er was iemand ziek, Lazarus van Bethany, uit het dorp van Maria en Martha, haar zuster. Maria was degene die de Heer met zalf had gezalfd en zijn voeten met haar haren had afgeveegd, wier broer Lazarus ziek was. Daarom zonden de zusters naar hem en zeiden: Heer, zie, hij die u liefhebt is ziek. Maar nadat Jezus dit gehoord had, zei Hij: deze zwakte is niet tot de dood, maar voor de glorie van God, opdat de Zoon van God daardoor verheerlijkt moge worden. Jezus hield van Martha en haar zuster en Lazarus. Toen hij dus hoorde dat hij ziek was, bleef hij inderdaad twee dagen op de plaats waar hij was, Daarna zegt hij tegen de leerlingen: Laten wij weer naar Judea gaan. De discipelen zeggen tot hem: Rabbi, nu zochten de Joden u te stenigen, en gaat u weer daarheen? Jezus antwoordde: Zijn er niet twaalf uren in de dag? Als iemand in de dag wandelt, struikelt hij niet, omdat hij het licht van deze wereld ziet, Maar als iemand in de nacht wandelt, struikelt hij, omdat het licht niet in hem is. Deze dingen zei hij, en hierna zegt hij tot hen: Lazarus, onze vriend, is in slaap gevallen, maar ik ga om hem te

wekken. Daarom zeiden zijn discipelen: Heer, als hij in slaap is gevallen, zal hij gered worden. Maar Jezus had gesproken over zijn dood, maar zij meenden dat hij over de rust van de slaap sprak. Toen zei Jezus daarom openlijk tegen hen: Lazarus is gestorven, En ik verheug me om jullie, opdat jullie zullen geloven, dat ik daar niet was, maar laten wij naar hem toe gaan. Daarom zei Thomas, die Didymus genoemd werd, tot de medeleerlingen: Laten ook wij gaan, zodat wij met hem sterven.

Toen Jezus daarom gekomen was, vond hij hem reeds vier dagen in het graf. Bethany was echter dichtbij Jeruzalem, ongeveer vijftien stadiën verwijderd, En velen van de Joden waren gekomen naar Martha en Maria om hen te troosten over hun broer. De Martha dus, toen zij hoorde dat Jezus kwam, ging hem tegemoet, maar Maria bleef in het huis zitten. Daarom zei Martha tegen Jezus: Heer, als U hier was geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn. Maar ook nu weet ik dat God je alles zal geven wat je van God vraagt. Jezus zegt tegen haar: Jouw broer zal opstaan. Martha zegt tot hem: Ik weet dat hij zal opstaan in de opstanding op de laatste dag. Jezus zei tot haar: Ik ben de opstanding en het leven. Wie in mij gelooft, zal leven, zelfs als hij sterft, en ieder die leeft en in mij gelooft, zal in eeuwigheid niet sterven. Gelooft u dit? Zij zegt tot hem: Ja, Heer, ik heb geloofd dat u de Christus bent, de Zoon van God, die in de wereld komt. En nadat zij deze dingen gezegd had, ging zij weg en riep Maria, haar zuster, heimelijk, zeggende: De leraar is hier en roept u. Die, toen zij hoorde, stond snel op en kwam naar hem toe. Jezus was nog niet in het dorp gekomen, maar was op

de plaats waar Martha hem had ontmoet. De Joden daarom die met haar in het huis waren en haar troostten, volgden haar toen zij Maria zagen dat zij snel opstond en uitging, zeggende dat zij naar het graf gaat opdat zij daar wene. Maria kwam daarom waar Jezus was, en toen zij hem zag, viel zij aan zijn voeten en zei tot hem: Heer, als u hier was geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn. Jezus, toen Hij haar wenend zag en de Joden die met haar samengekomen waren wenend, was verontwaardigd in de geest en beroerde zichzelf, En hij zei: Waar hebben jullie hem gelegd? Zij zeggen tot hem: Heer, kom en zie. Jezus weende. Daarom zeiden de Joden: Zie hoe hij hem liefhad. Maar sommigen van hen zeiden: Kon deze, die de ogen van de blinde geopend heeft, niet maken dat ook deze niet stierf? Jezus daarom, weer diep bewogen in zichzelf, komt naar het graf. Het was een grot, en een steen lag erop. Jezus zegt: Til de steen op. Martha, de zuster van de gestorven man, zegt tot hem: Heer, hij stinkt al, want het is de vierde dag. Jezus zegt dit: Heb ik je niet gezegd dat als je gelooft, je de glorie van God zult zien? Daarom namen ze de steen weg waar de dode lag. Maar Jezus hief de ogen omhoog en zei: Vader, ik dank u dat u mij gehoord hebt. Ik wist echter dat u mij altijd hoort, maar omwille van de omstaande menigte heb ik het gezegd, opdat zij zouden geloven dat u mij gezonden hebt. En nadat hij deze dingen gezegd had, riep hij met luide stem: Lazarus, kom naar buiten. En de dode ging naar buiten, gebonden aan de voeten en de handen met doeken, en zijn gezicht was omwonden met een doek. Jezus zegt tot hen: ontbindt hem en laat hem gaan.

Velen van de Joden daarom, die naar Maria gekomen waren en gezien hadden wat Jezus gedaan had, geloofden in hem. Maar sommigen van hen gingen weg naar de Farizeeën en zeiden tot hen wat Jezus deed. Daarom verzamelden de opperpriesters en de Farizeeën de raad en zeiden: Wat doen wij, omdat deze man vele tekenen doet? Als wij hem zo laten gaan, zullen allen in hem geloven, en de Romeinen zullen komen en onze plaats en natie wegnemen. Maar een van hen, Kajafas, die hogepriester was van dat jaar, zei tot hen: jullie weten helemaal niets, Noch overleggen jullie dat het voor ons voordelig is dat één mens sterft voor het volk, en niet het gehele volk vergaat. Dit zei hij echter niet van zichzelf, maar omdat hij hogepriester was van dat jaar, profeteerde hij dat Jezus op het punt stond te sterven voor het volk, En niet alleen voor de natie, maar opdat hij ook de verspreide kinderen van God tot één zou verzamelen. Vanaf die dag beraadslaagden zij daarom om hem te doden. Jezus wandelde daarom niet langer openlijk onder de Joden, maar ging van daar weg naar het land nabij de woestijn, naar een stad genaamd Efraïm, en daar verbleef hij met zijn leerlingen. Het pascha van de Joden was nabij, en velen gingen uit het land naar Jeruzalem op voor het pascha, opdat zij zichzelf mochten reinigen. Daarom zochten zij Jezus en zeiden zij tegen elkaar terwijl zij in de tempel stonden: Wat denken jullie, dat hij niet naar het feest zal komen? De opperpriesters en de Farizeeën hadden bevel gegeven dat als iemand zou weten waar hij is, hij het zou moeten rapporteren, zodat zij hem konden grijpen.

12

Jezus kwam daarom zes dagen voor het pascha naar Bethanië, waar Lazarus was, de dode die hij uit de doden had opgewekt. Zij maakten daarom daar een avondmaal voor hem, en Martha diende, maar Lazarus was een van degenen die met hem aanlagen. Maria nam daarom een pond pure, kostbare narduszalf, zalfde de voeten van Jezus en veegde zijn voeten af met haar haren, en het huis werd gevuld met de geur van de zalf. Daarom zegt een van zijn leerlingen, Judah, zoon van Simon Iskariot, die op het punt stond hem over te leveren, Waarom is deze zalf niet verkocht voor driehonderd denariën en gegeven aan de armen? Hij zei dit echter niet omdat het hem om de armen ging, maar omdat hij een dief was, en de geldkist had en de dingen die erin werden gedaan wegdroeg. Jezus zei daarom: Laat haar, zij heeft het bewaard voor de dag van mijn begrafenis. De armen hebben jullie immers altijd bij jullie, maar mij hebben jullie niet altijd. Een grote menigte uit de Joden kwam daarom te weten dat hij daar was, en zij kwamen niet alleen vanwege Jezus, maar ook om Lazarus te zien die hij uit de doden had opgewekt. Maar de opperpriesters planden dat ze ook Lazarus zouden doden dat velen van de Joden door hem weggingen en in Jezus geloofden

De volgende dag hoorde de grote menigte die naar het feest was gekomen, dat Jezus naar Jeruzalem kwam, Zij namen de takken van de palmbomen en gingen uit om hem te ontmoeten, en zij

riepen uit: Hosanna, gezegend is hij die komt in de naam van de Heer, de koning van Israël. Maar Jezus, een jong ezeltje gevonden hebbend, zat erop, zoals geschreven staat, Vrees niet, dochter van Sion; zie, uw koning komt, zittend op het veulen van een ezel.

Deze dingen kenden zijn leerlingen aanvankelijk niet, maar toen Jezus verheerlijkt werd, herinnerden zij zich dat deze dingen over hem geschreven waren, en dat zij deze dingen hem hadden aangedaan. Daarom getuigde de menigte die met hem was toen hij Lazarus uit het graf riep en hem uit de doden opwekte. Daarom kwam de menigte hem ook tegemoet, omdat zij gehoord hadden dat hij dit teken gedaan had. De Farizeeën zeiden daarom tegen zichzelf: Zien jullie dat jullie niets bereiken? Zie, de wereld is achter hem aan gegaan.

Er waren enkele Grieken onder degenen die opgingen om te aanbidden tijdens het feest. Dezen kwamen daarom naar Filippus, die van Bethsaïda uit Galilea was, en vroegen hem, zeggende: Heer, wij willen Jezus zien. Philippus komt en zegt het aan Andreas, en weer gaan Andreas en Philippus het aan Jezus zeggen, Maar Jezus antwoordde hun en zei: Het uur is gekomen dat de Zoon des mensen verheerlijkt wordt. Waarlijk, waarlijk, ik zeg jullie: als de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft hij alleen, maar als hij sterft, draagt hij veel vrucht. Degene die zijn ziel liefheeft, zal haar verliezen, en degene die zijn ziel haat in deze wereld, zal haar bewaren tot het eeuwige leven. Als iemand mij dient, laat hij mij volgen, en waar ik ben, daar zal

ook mijn dienaar zijn, en als iemand mij dient, zal de vader hem eren. Nu is mijn ziel verontrust, en wat zal ik zeggen? Vader, red mij uit dit uur. Maar hiervoor ben ik gekomen tot dit uur. Vader, verheerlijk uw naam. Er kwam dus een stem uit de hemel: Ik heb hem verheerlijkt en Ik zal hem weer verheerlijken. De menigte daarom, die daar stond en het gehoord had, zei dat het donder was geweest, anderen zeiden dat een boodschapper tot hem gesproken had. Jezus antwoordde en zei: Deze stem is niet om mij gekomen, maar om jullie. Nu is het oordeel van deze wereld, nu zal de heerser van deze wereld naar buiten geworpen worden, En als ik van de aarde verheven word, zal ik allen tot mijzelf trekken. Dit zei hij echter, signifierend door welke dood hij op het punt stond te sterven. De menigte antwoordde hem: Wij hebben uit de wet gehoord dat de Christus tot in eeuwigheid blijft, en hoe kunt u dan zeggen dat de Zoon des mensen verhoogd moet worden? Wie is deze Zoon des mensen? Jezus zei daarom tot hen: nog een korte tijd is het licht met jullie, wandel zolang jullie het licht hebben, opdat de duisternis jullie niet overvalt, en wie in de duisternis wandelt weet niet waar hij heengaat. Zolang jullie het licht hebben, geloof in het licht, opdat jullie zonen van het licht worden. Deze dingen sprak Jezus, en weggegaan zijnde verborg hij zich voor hen.

Hoewel hij zovele tekenen voor hen gedaan had, geloofden zij niet in hem Opdat het woord van de profeet Jesaja vervuld zou worden dat hij zei: Heer, wie heeft geloofd wat wij hoorden? En de arm des Heren, aan wie is die geopenbaard? Daarom waren

zij niet in staat te geloven, omdat Jesaja weer zei, Hij heeft hun ogen verblind en hun hart verhard, zodat zij niet zien met hun ogen en begrijpen met hun hart en zich bekeren, en ik hen zal genezen.

Deze dingen zei Jesaja toen hij zijn glorie zag en over hem sprak. Niettemin geloofden echter ook velen van de heersers in hem, maar vanwege de Farizeeën erkenden zij het niet, opdat zij niet uit de gemeente gezet zouden worden. Zij hielden immers meer van de eer van de mensen dan van de eer van God.

Jesus riep uit en zei: Wie in Mij gelooft, gelooft niet in Mij, maar in Hem die Mij gezonden heeft, En wie mij ziet, ziet degene die mij gezonden heeft. Ik ben als licht in de wereld gekomen, zodat ieder die in mij gelooft niet in de duisternis blijft. En als iemand mijn woorden hoort en niet gelooft, oordeel ik hem niet, want ik ben niet gekomen om de wereld te oordelen, maar om de wereld te redden. Degene die mij verwerpt en mijn woorden niet aanneemt, heeft iemand die hem oordeelt: het woord dat ik sprak, dat zal hem oordelen op de laatste dag. dat ik niet uit mijzelf sprak, maar de Vader die mij gezonden heeft, heeft zelf mij een gebod gegeven wat ik moet zeggen en wat ik zal spreken, En ik weet dat zijn gebod eeuwig leven is. Wat ik daarom spreek, zoals de Vader tot mij heeft gezegd, zo spreek ik.

13

Voor het feest van het pascha, wetend dat zijn uur gekomen was om uit deze wereld naar de Vader te vertrekken, had Jezus de zijnen die in de wereld waren liefgehad, en hij had hen lief tot het einde. En toen het avondmaal gehouden werd, had de duivel al in het hart van Juda, de zoon van Simon Iskariot, gelegd dat hij hem zou verraden. Jezus wist dat de Vader alle dingen in zijn handen had gegeven, en dat hij van God was uitgegaan en naar God terugkeerde, Hij staat op van het avondmaal en legt zijn kledingstukken neer, en na een handdoek genomen te hebben, gordde hij zich. Toen goot hij water in de waskom, en begon de voeten van de leerlingen te wassen en af te wissen met de handdoek waarmee hij was omgord. Hij komt daarom naar Simon Petrus, en die zegt tot hem: Heer, wast u mijn voeten? Jezus antwoordde en zei tot hem: Wat ik doe, weet jij nu niet, maar je zult het hierna weten. Petrus zegt tegen hem: u zult mijn voeten niet wassen tot in eeuwigheid. Jezus antwoordde hem: als ik u niet was, hebt u geen deel met mij. Simon Petrus zegt tot hem: Heer, niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd. Jezus zegt tegen hem: degene die gebaad heeft, heeft er geen behoefte aan om de voeten te wassen, maar is geheel rein, en jullie zijn rein, maar niet allen. Hij kende immers degene die hem verried; daarom zei hij: Jullie zijn niet allen rein.

Toen hij daarom hun voeten gewassen had en zijn gewaden genomen had, ging hij weer aanliggen en zei tot hen: Weten jullie wat ik jullie gedaan heb? Jullie noemen mij de Leraar en de Heer, en terecht zeggen jullie dat, want dat ben ik. Als ik dus

jullie voeten waste, de Heer en de Leraar, dan behoren jullie ook elkaars voeten te wassen. Een voorbeeld heb ik jullie gegeven, opdat jullie doen zoals ik aan jullie gedaan heb. Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jullie: een slaaf is niet groter dan zijn heer, noch is een apostel groter dan degene die hem heeft gezonden. Als u deze dingen weet, bent u gezegend als u ze doet. Ik spreek niet over jullie allemaal, ik weet wie ik heb uitgekozen, maar opdat het geschrift vervuld zou worden: degene die met mij het brood eet, heeft zijn hiel tegen mij opgeheven. Vanaf nu zeg ik tot jullie voordat het gebeurt, opdat wanneer het gebeurt jullie geloven dat ik het ben. Voorwaar, voorwaar, ik zeg tot jullie: wie ontvangt iemand die ik zal zenden, ontvangt mij, en wie mij ontvangt, ontvangt degene die mij gezonden heeft.

Nadat Hij deze dingen gezegd had, werd Jezus beroerd in de geest, en Hij getuigde en zei: Waarlijk, waarlijk zeg Ik tot jullie dat één uit jullie Mij zal verraden. De leerlingen keken daarom naar elkaar, in verlegenheid over wie hij bedoelde. Er was één van zijn leerlingen die lag in de boezem van Jezus, die Jezus liefhad, Simon Petrus buigt daarom naar deze om te vernemen wie het zou zijn over wie hij spreekt. Maar die ene, gevallen op de borst van Jezus, zegt tot hem: Heer, wie is het? Jezus antwoordt: Dat is degene aan wie ik de brok, nadat ik hem gedoopt heb, zal geven. En nadat hij de brok gedoopt had, geeft hij hem aan Judah, zoon van Simon Iskariot. En na de brok ging toen de satan in hem binnen. Jezus zegt daarom tot hem: wat jij doet, doe sneller. Dit wist echter niemand van de aanliggenden waartoe hij het tot hem zei. Want sommigen dachten, omdat

Judah de geldbuidel had, dat Jezus tot hem zei: koop wat wij nodig hebben voor het feest, of dat hij iets aan de armen zou geven. Die ene ging daarom onmiddellijk naar buiten nadat hij de brok genomen had, en het was nacht.

Toen hij daarom uitging, zegt Jezus: Nu werd de Zoon des mensen verheerlijkt, en God werd verheerlijkt in hem. Als God verheerlijkt werd in hem, dan zal God hem in zichzelf verheerlijken, en onmiddellijk zal hij hem verheerlijken. Kleine kinderen, ik ben nog een korte tijd bij jullie. Jullie zullen mij zoeken, en zoals ik tot de Joden zei dat waar ik heenga, jullie niet in staat zijn te komen, zo zeg ik nu ook tot jullie. Een nieuw gebod geef ik aan jullie, zodat jullie elkaar liefhebben, zoals ik jullie liefhad, zodat ook jullie elkaar liefhebben. Hieraan zullen allen kennen dat jullie mijn leerlingen zijn, als jullie liefde hebben voor elkaar. Simon Petrus zegt tot hem: Heer, waar gaat u heen? Jezus antwoordde hem: Waar ik heenga, kunt u mij nu niet volgen, maar later zult u mij volgen. Petrus zegt tot hem: Heer, waarom ben ik niet in staat u juist nu te volgen? Mijn ziel zal ik voor u geven. Jezus antwoordde hem: Jouw ziel zul je voor mij plaatsen? Waarlijk, waarlijk zeg ik tot jou, de haan zal niet kraaien totdat je mij driemaal ontkend zult hebben.

14

Laat jullie hart niet verontrust worden; jullie geloven in God, en jullie geloven in mij. In het huis van mijn vader zijn vele

woningen, als dat niet zo was, zou ik het jullie gezegd hebben, ik ga een plaats voor jullie voorbereiden. En als ik ga en een plaats voor jullie zal voorbereiden, kom ik weer en zal ik jullie tot mijzelf nemen, zodat waar ik ben, ook jullie zullen zijn. En waar ik henga, weten jullie, en de weg weten jullie. Thomas zegt tot hem: Heer, wij weten niet waar u heengaat, en hoe kunnen wij de weg kennen? Jezus zegt tot hem: Ik ben de weg en de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door mij. Als jullie mij hadden gekend, zouden jullie ook mijn vader hebben gekend. En vanaf nu kennen jullie hem en hebben jullie hem gezien. Filippus zegt tot hem: Heer, toon ons de Vader en het is ons genoeg. Jezus zegt tot hem: Zo lange tijd ben ik met jullie, en heb je mij niet gekend, Filippus? Wie mij gezien heeft, heeft de Vader gezien, en hoe zeg jij: Toon ons de Vader? Geloof je niet dat ik in de Vader ben en de Vader in mij is? De woorden die ik tot jullie spreek, spreek ik niet van mijzelf, maar de Vader die in mij blijft, hij doet de werken. Geloof mij dat ik in de Vader ben en de Vader in mij, maar als niet, geloof mij dan vanwege de werken zelf. Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jullie: wie in mij vertrouwt, zal de werken die ik doe ook doen, en hij zal grotere werken dan deze doen, omdat ik naar mijn Vader ga. En wat jullie ook zouden vragen in mijn naam, dit zal ik doen, zodat de Vader verheerlijkt mag worden in de Zoon. Als jullie iets vragen in mijn naam, zal ik het doen.

Als jullie mij liefhebben, bewaar dan mijn geboden. En ik zal de vader vragen en hij zal jullie een andere voorspraak geven, zodat deze bij jullie blijft tot in eeuwigheid, De Geest van de

waarheid, die de wereld niet in staat is te ontvangen, omdat zij hem niet ziet noch hem kent, maar jullie kennen hem, omdat hij bij jullie blijft en in jullie zal zijn. Ik zal jullie niet als wezen achterlaten, ik kom naar jullie toe. Nog een klein beetje en de wereld ziet mij niet langer, maar jullie zien mij, omdat ik leef en jullie zullen leven. Op die dag zullen jullie weten dat ik in mijn Vader ben en jullie in mij en ik in jullie. Degene die mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het die mij liefheeft, en degene die mij liefheeft zal geliefd worden door mijn Vader, en ik zal hem liefhebben en mijzelf aan hem tonen. Judah, niet de Iscariot, zegt tot hem: Heer, wat is er gebeurd dat U op het punt staat Uzelf aan ons te openbaren en niet aan de wereld? Jezus antwoordde en zei tot hem: Als iemand mij liefheeft, zal hij mijn woord bewaren, en mijn Vader zal hem liefhebben, en wij zullen naar hem toe komen en woning bij hem maken. Wie mij niet liefheeft, bewaart mijn woorden niet, en het woord dat jullie horen is niet van mij, maar van de Vader die mij gezonden heeft.

Deze dingen heb ik tot jullie gesproken terwijl ik bij jullie bleef. Maar de helper, de Heilige Geest die de Vader in mijn naam zal zenden, die zal jullie alles leren en jullie alles herinneren wat ik aan jullie gezegd heb. Vrede laat ik aan jullie na, mijn vrede geef ik aan jullie, niet zoals de wereld geeft, geef ik aan jullie. Laat jullie hart niet verontrust worden noch laat het vrezen. Jullie hoorden dat ik tot jullie zei: ik ga weg en ik kom naar jullie. Als jullie mij liefhadden, zouden jullie verheugd zijn geweest dat ik zei: ik ga naar de Vader, omdat de Vader groter is dan ik. En nu heb ik het jullie gezegd voordat het gebeurt, zodat jullie geloven

wanneer het gebeurt. Ik zal niet langer veel met jullie spreken, want de heerser van de wereld komt, en in mij heeft hij niets. Maar opdat de wereld moge weten dat ik de vader liefheb, en zoals de vader mij gebood, zo doe ik. Staat op, laten wij van hier gaan.

15

Ik ben de ware wijnstok, en mijn vader is de boer. Elke tak in mij die geen vrucht draagt, neemt hij weg, en elke tak die vrucht draagt, reinigt hij, zodat deze meer vrucht draagt. Jullie zijn reeds rein door het woord dat ik tot jullie heb gesproken. Blijf in mij, en ik in jullie. Zoals de tak niet in staat is vrucht te dragen uit zichzelf, als hij niet in de wijnstok blijft, zo ook jullie niet, als jullie niet in mij blijven. Ik ben de wijnstok, jullie de takken. Degene die in mij blijft en ik in hem, deze draagt veel vrucht, omdat jullie zonder mij niet in staat zijn iets te doen. Als iemand niet in mij blijft, werd hij buiten geworpen als de rank en werd opgedroogd, en zij verzamelen ze en werpen ze in het vuur, en het wordt verbrand. Als jullie in mij blijven en mijn woorden in jullie blijven, vraag wat jullie willen, en het zal jullie gegeven worden. Hierin werd mijn Vader verheerlijkt, opdat jullie veel vrucht zouden dragen, en jullie zullen mijn discipelen worden. Zoals de Vader mij heeft liefgehad, zo heb ik jullie liefgehad; blijf in mijn liefde. Als jullie mijn geboden bewaren, zullen jullie blijven in mijn liefde, zoals ik de geboden van mijn Vader heb bewaard en blijf in zijn liefde. Deze dingen heb ik tot jullie

gesproken, opdat mijn vreugde in jullie blijft en jullie vreugde vervuld wordt. Dit is mijn gebod: dat jullie elkaar liefhebben zoals ik jullie heb liefgehad. Niemand heeft grotere liefde dan deze, dat iemand zijn ziel zou neerleggen voor zijn vrienden. Jullie zijn mijn vrienden, als jullie doen wat ik jullie beveel. Ik noem jullie niet langer slaven, omdat de slaaf niet weet wat zijn heer doet, maar ik heb jullie vrienden genoemd, omdat ik alles wat ik van mijn vader heb gehoord aan jullie bekend heb gemaakt. Niet jullie hebben mij gekozen, maar ik heb jullie gekozen, en ik heb jullie aangesteld opdat jullie zouden gaan en vrucht zouden dragen, en jullie vrucht zou blijven, opdat wat jullie ook de Vader zouden vragen in mijn naam, hij aan jullie zou geven. Deze dingen beveel ik jullie, opdat jullie elkaar liefhebben.

Als de wereld jullie haat, weet dan dat zij mij vóór jullie heeft gehaat. Als jullie uit de wereld waren, zou de wereld het eigene liefhebben, maar omdat jullie niet uit de wereld zijn, maar ik jullie uit de wereld koos, daarom haat de wereld jullie. Herinner het woord dat ik tot jullie zei: een slaaf is niet groter dan zijn heer. Als zij mij vervolgden, zullen zij ook jullie vervolgen; als zij mijn woord bewaarden, zullen zij ook het jullie bewaren. Maar al deze dingen zullen zij jullie aandoen vanwege mijn naam, omdat zij degene die mij gezonden heeft niet kennen. Als ik niet gekomen was en tot hen gesproken had, zouden zij geen zonde gehad hebben, maar nu hebben zij geen voorwendsel betreffende hun zonde. Degene die mij haat, haat ook mijn vader. Als ik de werken niet in hen had gedaan die geen ander

heeft gemaakt, hadden zij geen zonde, maar nu hebben zij gezien en hebben zij gehaat zowel mij als mijn vader. Maar opdat het woord vervuld zou worden dat geschreven staat in hun wet: zij haatten mij zonder reden. Maar wanneer de Helper komt, die ik tot jullie zal zenden van de Vader, de Geest van de waarheid die van de Vader uitgaat, zal die getuigen over mij, En jullie getuigen, omdat jullie van het begin af met mij zijn.

16

Deze dingen heb ik tot jullie gesproken, opdat jullie geen aanstoot nemen. Zij zullen jullie tot verstotenen maken, maar er komt een uur dat ieder die jullie gedood heeft meent een dienst aan God te bieden. En deze dingen zullen zij doen, omdat zij de Vader noch mij gekend hebben. Maar deze dingen heb ik tot jullie gesproken, zodat wanneer het uur komt, jullie je deze mogen herinneren dat ik ze tot jullie gezegd heb. Deze dingen heb ik jullie echter niet vanaf het begin gezegd, omdat ik met jullie was. Maar nu ga ik naar degene die mij gezonden heeft, en niemand van jullie vraagt mij waar je heengaat. Maar omdat ik deze dingen tot jullie heb gesproken, heeft de pijn jullie hart gevuld. Maar ik zeg jullie de waarheid, het is voordelig voor jullie dat ik wegga. Want als ik niet wegga, zal de helper niet naar jullie komen, maar als ik ga, zal ik hem naar jullie zenden. En wanneer die gekomen is, zal hij de wereld bestraffen betreffende zonde en betreffende gerechtigheid en betreffende oordeel. Aangaande zonde inderdaad, omdat zij niet in mij

geloven, Maar betreffende gerechtigheid, dat ik naar mijn vader ga en jullie mij niet langer zien, Over het oordeel maar, dat de heerser van deze wereld geoordeeld is. Ik heb nog veel te zeggen tot jullie, maar jullie zijn nu niet in staat het te dragen. Wanneer die ene komt, de Geest der waarheid, zal hij jullie leiden naar alle waarheid, want hij zal niet spreken vanuit zichzelf, maar al wat hij hoort zal hij spreken, en de komende dingen zal hij aan jullie aankondigen. Die zal mij verheerlijken, omdat hij uit het mijne zal nemen en het aan jullie zal verkondigen. Alles wat de Vader heeft, is van mij; daarom zei ik dat hij uit het mijne zal nemen en het aan jullie zal aankondigen. Een korte tijd en u ziet mij niet, en weer een korte tijd en u zult mij zien, omdat ik ga naar de Vader. Daarom zeiden sommigen van zijn discipelen tot elkaar: wat is dit dat hij tot ons zegt, een korte tijd en gij ziet mij niet, en weer een korte tijd en gij zult mij zien, en dat ik ga tot de Vader? Zij zeiden daarom: Wat is dit dat hij zegt, het kleine? Wij weten niet wat hij spreekt. Jezus wist daarom dat zij hem wilden vragen, en zei tot hen: Zoeken jullie met elkaar over dit, dat ik zei: Een korte tijd en jullie zien mij niet, en weer een korte tijd en jullie zullen mij zien? Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jullie dat jullie zullen wenen en klagen, maar de wereld zal zich verheugen; jullie zullen bedroefd worden, maar jullie verdriet zal tot vreugde worden. De vrouw heeft pijn wanneer zij baart, omdat haar uur gekomen is, maar wanneer zij het kind gebaard heeft, herinnert zij zich de verdrukking niet langer vanwege de vreugde dat een mens in de wereld geboren is. En jullie hebben dus nu inderdaad verdriet, maar ik zal jullie weer zien en jullie hart zal zich verheugen, en jullie vreugde neemt niemand van

jullie weg. En in die dag zullen jullie mij niets vragen, amen amen, ik zeg tot jullie dat al wat jullie zouden vragen aan de Vader in mijn naam, Hij aan jullie zal geven. Tot nu toe hebben jullie niets gevraagd in mijn naam, vraag en jullie zullen ontvangen, zodat jullie vreugde vervuld zij. Deze dingen heb ik in gelijkenissen tot jullie gesproken, maar er komt een uur wanneer ik niet langer in gelijkenissen tot jullie zal spreken, maar in openhartigheid over de Vader tot jullie zal verkondigen. Op die dag zullen jullie vragen in mijn naam, en ik zeg niet tegen jullie dat ik de Vader zal vragen betreffende jullie, Want de Vader zelf heeft jullie lief, omdat jullie mij liefgehad hebben en geloofd hebben dat ik van God uitgegaan ben. Ik ging uit van de Vader en ben in de wereld gekomen; weer verlaat ik de wereld en ga ik naar de Vader. Zijn leerlingen zeggen tot hem: Zie, nu spreek je in openheid, en je zegt geen enkel spreekwoord. Nu weten we dat jij alles weet en geen behoefte hebt dat iemand jou vraagt. Hierin geloven we dat jij van God uitgegaan bent. Jezus antwoordde hen: Geloven jullie nu pas? Zie, het uur komt, en nu is het gekomen, zodat gij verstrooid wordt, elk naar het zijne, en mij alleen laat, en ik ben niet alleen, omdat de Vader met mij is. Deze dingen heb ik tot jullie gesproken, zodat jullie vrede in mij mogen hebben. In de wereld zullen jullie verdrukking hebben, maar neem moed, ik heb de wereld overwonnen.

17

Deze dingen sprak Jezus, en hij hief zijn ogen op naar de hemel

en zei: Vader, het uur is gekomen, verheerlijk uw zoon, opdat ook uw zoon u verheerlijke, Zoals u hem autoriteit over alle vlees gaf, zodat hij aan allen die u hem hebt gegeven eeuwig leven zal geven. Dit is het eeuwige leven, dat zij u kennen, de enige ware God, en hem die u gezonden hebt, Jezus Christus. Ik heb u verheerlijkt op de aarde, het werk heb ik voltooid dat u mij gegeven hebt om te doen. En nu verheerlijk mij Gij, Vader, bij Uzelf met de glorie die ik had voordat de wereld bestond bij U. Ik heb uw naam geopenbaard aan de mensen die u mij uit de wereld hebt gegeven. Zij waren van u en u hebt hen aan mij gegeven, en zij hebben uw woord bewaard. Nu hebben zij begrepen dat alles wat je mij hebt gegeven van jou is, Omdat de woorden die je aan mij hebt gegeven, ik aan hen heb gegeven, en zij zelf hebben ze aangenomen, en zij hebben waarlijk erkend dat ik van jou ben uitgegaan, en zij hebben geloofd dat jij mij hebt gezonden. Ik vraag over hen, ik vraag niet over de wereld, maar over hen die je aan mij hebt gegeven, omdat zij van jou zijn. En al het mijne is het jouwe en het jouwe is het mijne, en ik ben verheerlijkt in hen. En ik ben niet langer in de wereld, en dezen zijn in de wereld, en ik kom naar u. Heilige Vader, bewaar hen in uw naam die u aan mij hebt gegeven, opdat zij één zijn zoals wij. Toen ik met hen in de wereld was, bewaakte ik hen in uw naam; degenen die u mij hebt gegeven heb ik bewaard, en niemand van hen ging verloren behalve de zoon van de vernietiging, opdat de Schrift zou worden vervuld. Nu maar kom ik naar jou, en deze dingen spreek ik in de wereld, zodat zij mijn vreugde vervuld in zich mogen hebben. Ik heb hun uw woord gegeven, en de wereld heeft hen gehaat, omdat

zij niet uit de wereld zijn, zoals ik niet uit de wereld ben. Ik vraag niet dat je hen uit de wereld neemt, maar dat je hen bewaart voor het kwade. Zij zijn niet van de wereld, zoals ik niet van de wereld ben. Heilig hen in uw waarheid; uw woord is waarheid. Zoals jij mij in de wereld zond, zo heb ik hen in de wereld gezonden. En voor hen heilig ik mijzelf, zodat ook zij geheiligd zijn in waarheid. Niet alleen over deze vraag ik, maar ook over degenen die door hun woord in mij geloven, Opdat allen één zijn, zoals jij, vader, in mij en ik in jou, opdat ook zij in ons één zijn, opdat de wereld gelove dat jij mij gezonden hebt. En ik heb de glorie die u aan mij hebt gegeven aan hen gegeven, opdat zij één zijn zoals wij één zijn, Ik in hen en u in mij, opdat zij volmaakt zijn in één, en opdat de wereld kent dat u mij gezonden hebt en hen liefgehad hebt zoals u mij liefgehad hebt. Vader, degenen die u aan mij hebt gegeven, ik wil dat waar ik ben, ook zij met mij zijn, opdat zij mijn glorie mogen zien die u aan mij hebt gegeven, omdat u mij hebt liefgehad vóór de grondlegging van de wereld. Rechtvaardige Vader, de wereld heeft u niet gekend, maar ik heb u gekend, en dezen hebben geweten dat u mij gezonden hebt, En ik heb uw naam aan hen bekend gemaakt en ik zal hem bekend maken, opdat de liefde waarmee u mij hebt liefgehad in hen zij, en ik in hen.

18

Nadat hij deze dingen gezegd had, ging Jezus uit met zijn leerlingen voorbij de beek Kidron, waar een tuin was, die hij

binnenging met zijn leerlingen. Maar ook Judah, die hem overleverde, kende de plaats, omdat Jezus daar vaak met zijn leerlingen was samengekomen. Judah nam daarom het cohort en assistenten van de opperpriesters en Farizeeën, en kwam daar met fakkels en lampen en wapens. Jesus, dus wetend alle dingen die op hem afkwamen, ging naar buiten en zei tot hen: Wie zoeken jullie? Zij antwoordden hem: Jezus de Nazarener. Jezus zegt tegen hen: Ik ben het. En ook Judah, die hem overleverde, stond bij hen. Toen hij daarom tot hen zei Ik ben, gingen zij achteruit en vielen op de grond. Weer vroeg hij hen dus: Wie zoeken jullie? En zij zeiden: Jezus de Nazoreeër. Jezus antwoordde: Ik zei tot jullie dat ik het ben. Als jullie dus mij zoeken, laat deze dan gaan. Opdat het woord vervuld zou worden dat hij zei: Wie u aan mij hebt gegeven, daarvan heb ik niemand verloren. Simon Petrus daarom, die een zwaard had, trok het en sloeg de slaaf van de hogepriester en sneed zijn rechteroor af, en de slaaf heette Malchus. Jezus zei daarom tegen Petrus: Steek het zwaard in de schede. De beker die de Vader mij heeft gegeven, zou ik die niet drinken?

Het cohort en de commandant en de assistenten van de Joden grepen daarom Jezus en bonden hem En zij leidden hem eerst naar Annas weg, want hij was de schoonvader van Kajafas, die hogepriester was van dat jaar. Maar Kajafas was degene die de Joden had geadviseerd dat het voordelig is dat één man vergaat voor het volk. Simon Petrus en de andere leerling volgden Jezus. Die leerling was bekend bij de hogepriester, en hij ging met Jezus mee naar binnen in de binnenplaats van de hogepriester, Maar

Petrus stond buiten bij de deur. Daarom ging de andere leerling, die bekend was bij de hogepriester, naar buiten en sprak met de deurwachter, en bracht Petrus binnen. Daarom zegt de deurwachtster tegen Petrus: Ben jij ook niet een van de leerlingen van deze mens? Hij zegt: Ik ben het niet. De slaven en de assistenten stonden daar, die een koolsvuur gemaakt hadden, omdat het koud was, en zij warmden zich, en Petrus was bij hen, staande en zich warmende. De hogepriester vroeg daarom Jezus over zijn leerlingen en over zijn lering. Jezus antwoordde hem: Ik heb in alle openheid tot de wereld gesproken, ik heb altijd onderwezen in de samenkomst en in de tempel, waar de Joden altijd samenkomen, en in het geheim heb ik niets gesproken. Waarom vraag je mij? Vraag degenen die gehoord hebben wat ik tot hen sprak, zie, dezen weten wat ik gezegd heb. Maar toen hij deze dingen gezegd had, gaf een van de assistenten die erbij stond een slag aan Jezus en zei: Zo antwoord je de hogepriester? Jezus antwoordde hem: Als ik slecht gesproken heb, getuig dan over het slechte, maar als ik goed gesproken heb, waarom slaat u mij? Annas zond hem gebonden naar Kajafas, de hogepriester. Simon Petrus stond daar en warmde zich. Daarom zeiden ze tegen hem: Ben jij ook niet een van zijn discipelen? Hij ontkende het daarom en zei: Ik ben het niet. Een van de slaven van de hogepriester, een verwant van hem wiens oor Petrus had afgesneden, zei: Heb ik jou niet in de tuin bij hem gezien? Daarom ontkende Petrus opnieuw, en onmiddellijk kraaide een haan.

Zij leiden daarom Jezus van Kajafas naar het praetorium. Het

was echter morgen, en zijzelf gingen niet naar binnen in het praetorium, opdat zij niet zouden worden bezoedeld, maar opdat zij het pascha zouden eten. Daarom ging Pilatus naar hen toe en zei: Welke aanklacht brengen jullie tegen deze man? Zij antwoordden en zeiden tot hem: Als deze geen kwaaddoener was, zouden wij hem niet aan u hebben overgeleverd. Pilatus zei daarom tegen hen: Neem hem zelf en oordeel hem volgens jullie wet. De Joden zeiden daarom tegen hem: Het is ons niet toegestaan iemand te doden. Opdat het woord van Jezus vervuld zou worden dat hij zei, aanduidend door welke dood hij op het punt stond te sterven. Pilatus ging daarom weer het praetorium binnen en riep Jezus en zei tot hem: Bent u de koning van de Joden? Jezus antwoordde hem: Zeg jij dit van jezelf of hebben anderen jou over mij gesproken? Antwoordde Pilatus: Ben ik soms een Jood? Jouw eigen volk en de opperpriesters hebben jou aan mij overgeleverd. Wat heb je gedaan? Jezus antwoordde: Mijn koninkrijk is niet uit deze wereld. Als mijn koninkrijk uit deze wereld was, zouden mijn dienaren gestreden hebben, zodat ik niet aan de Joden zou worden overgeleverd. Maar nu is mijn koninkrijk niet van hier. Pilatus zei daarom tot hem: Dus bent u een koning? Jezus antwoordde: U zegt dat ik een koning ben. Ik ben hiertoe geboren en hiertoe in de wereld gekomen, opdat ik van de waarheid zou getuigen. Ieder die uit de waarheid is, hoort mijn stem. Pilatus zegt tot hem: Wat is waarheid? En nadat hij dit gezegd had, ging hij weer naar buiten naar de Joden en zegt tot hen: Ik vind geen schuld in hem. Er is maar een gewoonte bij jullie dat ik er één aan jullie vrijlaat tijdens het Pascha, wensen jullie daarom dat ik de koning van de

Joden aan jullie vrijlaat? Daarom riepen ze allen weer: niet deze, maar Barabbas. En Barabbas was een rover.

19

Toen nam Pilatus daarom Jezus en geselde hem. En de soldaten, die een kroon uit doornen geweven hadden, plaatsten deze op zijn hoofd, en zij omkleden hem met een purperen kledingstuk. En zij zeiden: Wees gegroet, koning van de Joden, en zij gaven hem slagen. Pilatus ging daarom weer naar buiten en zei tot hen: Zie, ik breng hem naar buiten tot jullie, zodat jullie weten dat ik in hem geen schuld vind. Dus ging Jezus naar buiten, dragend de doornenkroon en het purperen kleed, En hij zegt tot hen: Zie de man. Toen daarom de opperpriesters en de dienaren hem zagen, schreeuwden zij en zeiden: Kruisig, kruisig hem! Pilatus zegt tot hen: Neem hem zelf en kruisig hem, want ik vind geen schuld in hem. De Joden antwoordden hem: wij hebben een wet, en volgens onze wet behoort hij te sterven, omdat hij zichzelf Gods zoon maakte. Toen Pilatus daarom dit woord hoorde, vreesde hij des te meer, En hij ging het praetorium weer binnen en zei tegen Jezus: Waar kom je vandaan? Maar Jezus gaf hem geen antwoord. Pilatus zegt daarom tot hem: Spreek jij niet tot mij? Weet jij niet dat ik gezag heb om jou te kruisigen en gezag heb om jou vrij te laten? Jezus antwoordde: Je had geen autoriteit over mij, als het niet aan jou gegeven was van boven; daarom heeft degene die mij aan jou overlevert een grotere zonde. Vanaf dit moment zocht Pilatus hem vrij te laten, maar de

Joden schreeuwden en zeiden: als u deze vrijlaat, bent u geen vriend van Caesar. Ieder die zichzelf koning maakt, verzet zich tegen Caesar. Pilatus daarom, dit woord gehoord hebbende, leidde Jezus naar buiten en zat neer op het platform op een plaats genaamd Stenen Plaveisel, in het Hebreeuws Gabbatha. Het was de voorbereiding van het pascha, en het uur was ongeveer het zesde, en hij zegt tot de Joden: zie jullie koning. Maar zij schreeuwden: Neem op, neem op, kruisig hem! Pilatus zegt tot hen: Zal ik uw koning kruisigen? De opperpriesters antwoordden: Wij hebben geen koning dan Caesar. Toen leverde hij hem dus aan hen over opdat hij gekruisigd zou worden.

Zij ontvingen Jezus en brachten hem weg, en zijn kruis dragend ging hij uit naar de plaats genaamd schedel, die in het Hebreeuws Golgotha wordt genoemd. waar zij hem kruisigden, en met hem twee anderen, van hier en van hier, en Jezus in het midden. Pilatus schreef ook een opschrift en plaatste het op het kruis; er was geschreven: Jezus de Nazarener, de koning van de Joden. Deze titel lazen daarom velen van de Joden, omdat de plaats waar Jezus gekruisigd werd nabij de stad was, en hij was geschreven in het Hebreeuws, in het Grieks, in het Latijn. De hoofdpriesters van de Joden zeiden daarom tot Pilatus: Schrijf niet de koning van de Joden, maar dat hij zei: Ik ben koning van de Joden. Pilatus antwoordde: Wat ik heb geschreven, heb ik geschreven.

De soldaten daarom, toen zij Jezus kruisigden, namen zijn kledingstukken en maakten vier delen, voor elke soldaat een

deel, en de tuniek; maar de tuniek was naadloos, van boven geweven door het geheel. Zij zeiden daarom tot elkaar: Laten wij hem niet scheuren, maar laten wij loten werpen over hem, van wie hij zal zijn, opdat het geschrift vervuld zou worden dat zegt: Zij verdeelden mijn kledingstukken onder elkaar, en over mijn kleding wierpen zij het lot.

De soldaten deden inderdaad deze dingen. Maar bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder en de zuster van zijn moeder, Maria van Clopas en Maria Magdalena. Jesus zag daarom zijn moeder en de leerling die hij liefhad bij haar staan, en zegt tot zijn moeder: Vrouw, zie uw zoon. Toen zegt hij tot de discipel: Zie, uw moeder. En vanaf dat uur nam de discipel haar op in zijn eigen huis. Hierna, wetend dat alles reeds voltooid was, zei Jezus, opdat de Schrift vervuld zou worden: Ik heb dorst. Een vat vol azijn lag daar, en zij vulden een spons met azijn, staken het op een hysopstengel en brachten het naar zijn mond. Toen Jezus daarom de azijn genomen had, zei hij: Het is voltooid, en hij boog het hoofd en gaf de geest over.

De Joden daarom, opdat de lichamen niet op het kruis zouden blijven tijdens de sabbat, aangezien het de voorbereidingsdag was, want groot was de dag van die sabbat, vroegen Pilatus opdat hun benen gebroken zouden worden en zij weggenomen zouden worden. Daarom kwamen de soldaten, en zij braken de benen van de eerste en van de andere die met hem gekruisigd was, Maar toen zij bij Jezus kwamen en zagen dat hij al gestorven was, braken zij zijn benen niet Maar een van de

soldaten doorstak zijn zijde met een speer, en onmiddellijk kwam er bloed en water uit. En degene die het gezien heeft, heeft getuigenis afgelegd, en zijn getuigenis is waar, en hij weet dat hij de waarheid zegt, opdat ook jullie geloven. Want dit gebeurde opdat het geschrift vervuld zou worden: geen been van hem zal gebroken worden. En weer zegt een ander Schriftwoord: Zij zullen zien naar Hem die zij doorstoken hebben.

Na deze dingen vroeg Jozef van Arimathea, die een leerling van Jezus was, maar verborgen geweest was vanwege de vrees voor de Joden, aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht wegnemen, en Pilatus stond het toe. Hij kwam dus en nam het lichaam van Jezus weg. Maar ook Nicodemus kwam, die de eerste keer 's nachts naar Jezus gekomen was, brengende een mengsel van mirre en aloë, ongeveer honderd pond. Zij namen daarom het lichaam van Jezus en bonden het in linnen doeken met de specerijen, zoals het de gewoonte is bij de Joden om te begraven. Er was in de plaats waar hij gekruisigd was een tuin, en in de tuin een nieuw graf, waarin nog niemand geplaatst was, Daar plaatsten zij Jezus daarom vanwege de voorbereiding van de Joden, omdat het graf nabij was.

20

Op de eerste dag van de week komt Maria Magdalena 's morgens vroeg, terwijl het nog donker is, bij het graf en ziet de steen van

het graf weggenomen. Dus loopt zij en komt naar Simon Petrus en naar de andere leerling die Jezus liefhad, en zegt tot hen: zij hebben de Heer uit het graf genomen, en wij weten niet waar zij hem geplaatst hebben. Daarom ging Petrus en de andere discipel uit en zij kwamen naar het graf. Renden maar de twee samen, en de andere leerling liep sneller vooruit dan Petrus en kwam als eerste bij het graf, En voorovergebogen ziet hij de linnen doeken liggen, maar hij ging echter niet naar binnen. Daarom komt Simon Petrus, die hem volgde, en hij ging het graf binnen en ziet de linnen doeken liggen. En de gezichtsdoek, die op zijn hoofd was geweest, lag niet bij de linnen doeken, maar apart opgerold op een plaats. Toen ging daarom ook de andere leerling, die als eerste bij het graf gekomen was, naar binnen, en hij zag en geloofde, Want zij kenden het geschrift nog niet, dat het noodzakelijk is dat hij uit de doden opstaat. De leerlingen gingen dus weer naar huis. Mary stond echter wenend buiten bij het graf. Terwijl zij daarom weende, bukte zij zich naar het graf en ziet twee boodschappers in het wit zittend, een bij het hoofd en een bij de voeten, waar het lichaam van Jezus lag. En die zeggen tot haar: Vrouw, waarom weent u? Zij zegt tot hen: Omdat zij mijn Heer hebben weggenomen, en ik weet niet waar zij hem hebben geplaatst. En nadat zij deze dingen gezegd had, draaide zij zich om naar achteren, en ziet Jezus staan, en wist niet dat het Jezus was. Jezus zegt dit: Vrouw, waarom weent u? Wie zoekt u? Zij, denkend dat hij de tuinman is, zegt tot hem: Heer, als u hem hebt weggedragen, zeg mij waar u hem hebt neergelegd, en ik zal hem wegnemen. Jezus zegt tegen haar: Maria. Zij draaide zich om en zei tegen hem: Rabboni, wat

betekent: Leraar. Jezus zegt dit: Raak mij niet aan, want ik ben nog niet opgestegen naar mijn Vader. Ga maar naar mijn broeders en zeg tot hen: ik stijg op naar mijn Vader en jullie Vader, en mijn God en jullie God. Maria Magdalena komt bij de discipelen rapporteren dat zij de Heer heeft gezien, en dat hij deze dingen tot haar heeft gezegd.

Omdat het daarom avond was op die dag, de eerste van de sabbat, en de deuren gesloten waren waar de leerlingen verzameld waren vanwege de vrees voor de Joden, kwam Jezus en stond in het midden, en zegt tot hen: vrede zij met jullie. En nadat hij dit gezegd had, toonde hij hen zijn handen en zijn zijde. De leerlingen verheugden zich dus toen zij de Heer gezien hadden. Jezus zei daarom opnieuw tot hen: vrede zij met jullie. Zoals de Vader mij heeft gezonden, zo zend ik jullie. En nadat hij dit gezegd had, ademde hij in en zei tot hen: Ontvang de Heilige Geest, Als jullie de zonden van sommigen vergeven, worden zij hun vergeven; als jullie die van sommigen vasthouden, zijn zij vastgehouden.

Maar Thomas, een van de twaalf, de genoemde Didymus, was niet bij hen toen Jezus kwam. Daarom zeiden de andere discipelen tegen hem: Wij hebben de Heer gezien. Maar hij zei tegen hen: Als ik niet in zijn handen de vorm van de nagels zie, en mijn vinger in de vorm van de nagels steek, en mijn hand in zijn zijde steek, zal ik geenszins geloven. En na acht dagen waren zijn leerlingen weer binnen en Thomas was met hen. Jezus komt, terwijl de deuren gesloten waren geweest, en stond

in het midden en zei: vrede zij met jullie. Toen zei hij tegen Thomas: Breng je vinger hier en zie mijn handen, en breng je hand en steek die in mijn zijde, en word niet ongelovig, maar gelovig. En Thomas antwoordde en zei tot hem: Mijn Heer en mijn God. Jezus zegt tot hem: Omdat je mij hebt gezien, heb je geloofd. Gezegend zijn zij die niet hebben gezien en toch hebben geloofd.

Jezus maakte inderdaad vele andere tekenen voor zijn leerlingen, welke niet geschreven zijn in dit boek, Deze dingen zijn geschreven, zodat jullie zullen geloven dat Jezus de Christus is, de zoon van God, en zodat jullie gelovend leven zullen hebben in zijn naam.

21

Na deze dingen openbaarde Jezus zich weer aan de leerlingen bij de zee van Tiberias, en hij openbaarde zich aldus. Er waren samen Simon Petrus, en Thomas die Didymus genoemd werd, en Nathanaël die uit Kana van Galilea kwam, en de zonen van Zebedeüs, en twee anderen van zijn leerlingen. Simon Petrus zegt tot hen: ik ga vissen. Zij zeggen tot hem: wij komen ook met jou. Zij gingen naar buiten en gingen onmiddellijk aan boord van het schip, en in die nacht vingen zij niets. Maar toen het reeds morgen geworden was, stond Jezus op de oever, de leerlingen wisten echter niet dat het Jezus was. Jezus zegt daarom tot hen: Kinderen, hebben jullie niet wat vis? Zij

antwoordden hem: Nee. Maar hij zei tot hen: Werp het net aan de rechterkant van het schip, en jullie zullen vinden. Zij wierpen het daarom uit, en zij waren niet langer in staat het te trekken vanwege de menigte van de vissen. Daarom zegt die discipel, die Jezus liefhad, tot Petrus: Het is de Heer. Toen Simon Petrus hoorde dat het de Heer was, gordde hij het buitenste kledingstuk om, want hij was naakt, en wierp zichzelf in de zee, De andere leerlingen kwamen met de boot, want zij waren niet ver van het land, maar ongeveer tweehonderd ellen, terwijl zij het net met de vissen sleepten. Toen zij daarom aan land gingen, zagen zij een houtskoolvuur liggen en vis daarop geplaatst en brood. Jezus zegt tot hen: Breng van de vis die jullie nu gevangen hebben. Simon Petrus ging naar boven en trok het net op het land, vol grote vissen, honderd drieënvijftig, en hoewel er zoveel waren, werd het net niet gescheurd. Jezus zegt tot hen: Komt, eet ontbijt. Maar niemand van de leerlingen durfde hem te vragen: Wie bent u?, wetende dat het de Heer is. Daarom komt Jezus en neemt het brood en geeft het hun, en evenzo de vis. Dit was reeds de derde keer dat Jezus zich aan zijn leerlingen openbaarde, nadat hij uit de doden was opgestaan.

Toen zij dus ontbeten hadden, zegt Jezus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Jona, hebt gij Mij meer lief dan dezen? Hij zegt tot Hem: Ja, Heer, Gij weet dat ik U liefheb. Hij zegt tot hem: Weid mijn lammeren. Hij zegt opnieuw voor de tweede keer tot hem: Simon, zoon van Jona, heb je mij lief? Hij zegt tot hem: Ja, Heer, u weet dat ik u liefheb. Hij zegt tot hem: Hoed mijn schapen. Hij zegt voor de derde keer tot hem: Simon, zoon van

Jona, heb je mij lief? Petrus werd bedroefd omdat hij voor de derde keer tot hem zei: heb je mij lief? En hij zei tot hem: Heer, u weet alles, u weet dat ik u liefheb. Jezus zegt tot hem: weid mijn schapen. Waarlijk, waarlijk, ik zeg tot jou, toen je jonger was, gordde je jezelf en liep je waar je wilde, maar wanneer je oud wordt, zul je je handen uitstrekken, en een ander zal jou gorden en zal je brengen waar je niet wilt. Dit zei hij maar om aan te duiden door welke dood hij God zou verheerlijken. En nadat hij dit gezegd had, zegt hij tot hem: volg mij. Maar Petrus draaide zich om en zag de leerling die Jezus liefhad volgen, die ook tijdens het avondmaal achterover leunde op zijn borst en zei: Heer, wie is het die u verraadt? Toen Petrus deze zag, zei hij tot Jezus: Heer, maar wat met deze? Jezus zegt tot hem: Als ik wil dat hij blijft tot ik kom, wat gaat jou dat aan? Volg jij mij. Daarom ging dit woord uit naar de broeders dat die leerling niet sterft, en Jezus zei niet tot hem dat hij niet sterft, maar: als ik wil dat hij blijft totdat ik kom, wat gaat jou dat aan?

Dit is de leerling die getuigt over deze dingen en deze heeft geschreven, en wij weten dat zijn getuigenis waar is. Er zijn maar ook nog vele andere dingen die Jezus gedaan heeft, welke, als zij één voor één geschreven zouden worden, zelfs de wereld zelf naar mijn mening niet zou kunnen bevatten de boeken die geschreven worden. Amen.

Deuteronomium

1

Dit zijn de woorden die Mozes sprak tot heel Israël aan de overzijde van de Jordaan in de woestenij naar het westen, nabij de Rode Zee, tussen Paran, Tofel, Lobon, Aulon en Katachrysea. Elf dagen van Horeb via de berg Seir tot Kadesh Barnea. En het gebeurde in het veertigste jaar, in de elfde maand, op de eerste van de maand, dat Mozes sprak tot alle zonen van Israël, volgens alles wat de Heer hem geboden had tot hen, nadat hij geslagen had Sihon, koning van de Amorieten, die woonde in Heshbon, en Og, koning van Bashan, die woonde in Ashtaroth en in Edrei, Aan de overzijde van de Jordaan, in het land Moab, begon Mozes deze wet te verklaren, zeggende, De Heer, onze God, sprak tot ons in Horeb en zei: Het is genoeg voor jullie om op deze berg te wonen. Keer terug en vertrek, en trek het gebergte van de Amorieten binnen, en naar al de buren van de Arabah, naar het gebergte en de vlakte, en naar het zuiden, en de kust, het land van de Kanaänieten, en de Anti-Libanon tot aan de grote rivier, de rivier de Eufraat. Zie, Hij heeft het land voor jullie gegeven,

ga naar binnen en neem het land in bezit, dat ik aan jullie vaders Abraham, en Isaac, en Jacob gezworen heb te geven aan hen en aan hun nageslacht na hen.

En ik zei tot jullie in die tijd: ik zal niet alleen in staat zijn jullie te dragen. De Heer uw God heeft u vermenigvuldigd, en zie, u bent vandaag als de sterren van de hemel in menigte. Moge de Heer, de God van uw vaderen, u duizendvoudig vermeerderen zoals u bent, en u zegenen zoals Hij tot u gesproken heeft. Hoe zal ik alleen jullie moeite en jullie grondslag en jullie geschillen kunnen dragen? Geef voor jullie zelf wijze en kundige en verstandige mannen uit jullie stammen, en ik zal hen als jullie leiders over jullie aanstellen. En jullie antwoordden mij en zeiden: Het woord dat je sprak om te doen is goed. En ik nam uit jullie wijze, deskundige en verstandige mannen, en ik stelde hen aan om over jullie te leiden als bevelhebbers van duizenden, en bevelhebbers van honderden, en bevelhebbers van vijftigen, en bevelhebbers van tienen, en schrijvers bij jullie rechters. En ik gebood uw rechters in die tijd, zeggende: hoort tussen uw broeders, en oordeelt rechtvaardig tussen een man en zijn broeder en zijn vreemdeling. Je zult geen aanzien des persoons kennen in het oordeel; naar de kleine en naar de grote zul je oordelen. Je zult geen partijdigheid tonen jegens het gezicht van een mens, omdat het oordeel van God is. En het woord dat moeilijk is van jullie, zul je het tot mij brengen, en ik zal het horen. En ik gebood jullie in die tijd alle woorden die jullie zouden doen.

En na te zijn vertrokken uit Horeb, gingen wij door heel de grote en vreeswekkende woestijn die jullie zagen, de weg van het gebergte van de Amoriet, zoals de Heer onze God ons geboden had, en wij kwamen tot Kades Barnea. En ik zei tot jullie: jullie zijn gekomen tot aan de berg van de Amoriet, die de Heer onze God aan jullie geeft. Zie, de Heer jullie God heeft het land voor jullie aangezicht aan jullie overgegeven, ga op en neem het in bezit op de wijze zoals de Heer, de God van jullie vaderen, tot jullie gezegd heeft, vrees niet en wees niet ontmoedigd. En jullie kwamen allen naar mij en zeiden: Laten wij onze mannen vooruit zenden, en laten zij het land voor ons bespieden, en laten zij ons antwoord verkondigen over de weg waardoor wij zullen opgaan, en over de steden die wij zullen binnengaan. En het woord behaagde mij, en ik nam uit jullie twaalf mannen, één man per stam. En nadat zij waren teruggekeerd, gingen zij op naar de berg en kwamen zij tot het ravijn van de druiventros, en bespiedden zij het. En zij namen in hun handen van de vrucht van de aarde, en zij brachten deze naar jullie, en zij zeiden: Goed is het land dat de Heer, onze God, aan ons geeft.

En u was niet bereid op te gaan, maar u ongehoorzaamde aan het woord van de Heer onze God. En jullie mompelden in jullie tenten, en jullie zeiden: Omdat de Heer ons haat, heeft Hij ons uit het land Egypte geleid om ons over te leveren in de handen van de Amorieten, om ons te vernietigen. Waar gaan wij naartoe? Maar uw broeders hebben uw hart afgewend door te zeggen: een groot en talrijk volk dat sterker is dan wij, en grote en ommuurde steden tot aan de hemel, en zelfs zonen van

reuzen hebben wij daar gezien. En ik zei tegen jullie: wees niet verschrikt en wees niet bang voor hen. De Heer uw God, die voor uw aangezicht uitgaat, hij zal samen met u tegen hen oorlog voeren volgens alles wat hij voor u deed in het land Egypte en in deze woestenij die u zag, op de weg van de berg van de Amorieten, zoals de Heer u droeg Jouw God, zoals een man zijn zoon draagt, gedurende de hele weg die jullie gingen totdat jullie op deze plaats kwamen.

En in dit woord geloofde u niet de Heer, onze God, die eerder voor u uitgaat op de weg om voor u een plaats te kiezen, u leidend in vuur des nachts, u de weg tonend waarlangs u erop gaat, en in een wolk overdag.

En de Heer hoorde de stem van uw woorden, en geprovoceerd zijnde, zwoer Hij, zeggende: Als iemand van deze mannen dit goede land zal zien, dat ik aan hun vaders zwoer, behalve Caleb, zoon van Jephunneh, deze zal het zien, en aan deze zal ik het land geven waarop hij betrad, en aan zijn zonen, omdat hij toegewijd was aan de Heer. En de Heer was boos op mij door jullie toedoen, zeggende: Ook jij zult daar niet binnengaan. Jozua, zoon van Nun, die bij u staat, deze zal daar binnengaan; versterk hem, omdat hij het aan Israël als erfenis zal geven. En elk jong kind dat vandaag niet weet wat goed of kwaad is, zij zullen daar binnengaan, en aan hen zal ik het geven, en zij zullen het erven. En jullie draaiden terug en kampeerden in de woestijn, de weg naar de Rode Zee.

En u antwoordde en u zei: Wij hebben gezondigd voor de Heer, onze God. Wij zullen optrekken en oorlog voeren volgens alles wat de Heer, onze God, ons geboden heeft. En nadat ieder zijn wapenrusting had opgenomen en u samengekomen was, trok u op naar de berg. En de Heer zei tot mij: zeg tot hen, jullie zullen niet optrekken noch zullen jullie vechten, want ik ben niet met jullie, en jullie zullen niet verpletterd worden voor jullie vijanden. En ik sprak tot jullie, en jullie luisterden niet naar mij, en jullie overtraden het woord van de Heer, en na overtreden te hebben gingen jullie op naar de berg. En de Amoriet die in die berg woonde, ging uit naar jullie toe om jullie te ontmoeten, en vervolgde jullie zoals de bijen zouden doen, en verwondde jullie van Seïr tot Horma. En nadat u had gezeten, weende u voor de Heer onze God, en de Heer hoorde niet naar uw stem, noch gaf Hij aandacht aan u.

En jullie bleven vele dagen in Kadesh, evenveel dagen als jullie daar ooit gezeten hadden.

2

En nadat wij ons hadden omgedraaid, vertrokken wij naar de woestijn, de weg van de Rode Zee, op de wijze zoals de Heer tot mij had gesproken, en wij trokken rond de berg Seir vele dagen. En de Heer zei tot mij, Laat het jullie genoeg zijn deze berg te omcirkelen; keer dus terug naar het noorden. En gebied het volk, zeggende: Jullie trekken door de grenzen van jullie

broeders, de zonen van Esau, die in Seir wonen, en zij zullen jullie vrezen, en zij zullen zeer ontzag voor jullie hebben. Ga niet met hen de oorlog in, want ik geef jullie niets van hun land, zelfs geen voetbreedte, omdat ik bij lot aan de zonen van Esau het gebergte Seir heb gegeven. Koop met zilver voedsel van hen en jullie zullen eten, en jullie zullen water met maat van hen nemen met zilver en drinken. Want de Heer onze God heeft jou gezegend in elk werk van jouw handen, neem nota hoe jij door de grote en vreeswekkende woestijn ging, zie, veertig jaren was de Heer jouw God met jou, jij had aan niets gebrek.

En we passeerden onze broeders, de zonen van Esau, die in Seir woonden, langs de weg van de Arabah, van Aijalon en van Ezion Geber, en terugkeerend passeerden we door de woestijnweg van Moab. En de Heer zei tot mij: wees niet vijandig jegens de Moabieten, en ga niet met hen de oorlog in, want ik zal jullie geen deel van hun land als erfenis geven, want aan de zonen van Lot heb ik Aroër gegeven om te erven. De Ommin hadden zich vroeger daarop gevestigd, een groot en talrijk en machtig volk, net als de Anakim. Zij zullen als Rephaim gerekend worden, deze net als de Anakim, en de Moabieten noemen hen Emim. En in Seir verbleef de Horiet eerder, en de zonen van Esau vernietigden hen, en verdelgden hen van voor hun aangezicht. En zij werden gevestigd in plaats van hen, op de wijze waarop Israël deed met het land van zijn erfenis, dat de Heer aan hen heeft gegeven. Nu daarom, sta op en vertrek, en trek door de ravijn Zaret.

En de dagen die wij reisden van Kades Barnea totdat wij de vallei Zaret doorgingen, waren dertig en acht jaren, totdat alle generatie van mannen krijgers stervend uit het kamp viel, omdat de Heer zwoer God hen. En de hand van God was op hen om hen te verteren uit het midden van het kamp totdat zij vielen.

En het gebeurde, toen alle mannen, de krijgers, stervend uit het midden van het volk vielen, dat hij sprak De Heer sprak tot mij: Gij zult heden de grenzen doortrekken Moab, de Aroer, En jullie zullen nabij de zonen van Ammon komen, wees niet vijandig jegens hen, noch ga met hen de oorlog aan, want ik zal jullie geen deel van het land van de zonen van Ammon als erfdeel geven, omdat ik het aan de zonen van Lot als erfdeel heb gegeven. Land van de Rephaim zal het gerekend worden, want immers woonden daarop vroeger de Rephaim en de Ammonieten noemen hen Zamzummim. Een natie groot en talrijk en sterker dan jullie, net als de Enakeim, en de Heer vernietigde hen voor hun aangezicht, en zij erfden en werden gevestigd in plaats van hen tot op deze dag. Juist zoals zij deden voor de zonen van Esau die in Seir woonden, op welke wijze zij de Horieten van hun aangezicht vernietigden, en zij erfden hen, en zij werden gevestigd in hun plaats tot deze dag. En de Euaioi die in Asedoth woonden tot Gaza, en de Cappadociërs die uit Cappadocië waren uitgegaan, vernietigden hen en vestigden zich in hun plaats.

Nu daarom, sta op en vertrek, en steek over, jullie, de ravijn

Arnon. Zie, ik heb in jouw handen gegeven Sihon, koning van Heshbon, de Amoriet, en zijn land. Begin het te erven, voer oorlog tegen hem op deze dag. Begin jouw beven en jouw vrees te geven op het aangezicht van alle naties die onder de hemel zijn, die, jouw naam gehoord hebbende, verontrust zullen worden, en pijnen zullen hebben vanwege jouw aangezicht.

En ik zond gezanten uit de woestijn Kedemoth naar Sihon, koning van Heshbon, met vredige woorden, zeggende: Ik zal door uw land trekken, op de weg zal ik gaan, ik zal niet afwijken naar rechts noch naar links. Voedsel zul je mij voor zilver geven, en ik zal eten, en water zul je mij voor zilver geven, en ik zal drinken, behalve dat ik te voet zal doortrekken, Zoals de zonen van Esau die in Seir wonen aan mij deden, en de Moabieten die in Aroer wonen, totdat ik de Jordaan oversteek naar het land dat de Heer onze God aan ons geeft. En Sihon, koning van Heshbon, was niet gewillig ons door zijn gebied te laten passeren, omdat de Heer onze God zijn geest verhardde en zijn hart versterkte, opdat hij overgeleverd zou worden in jouw handen, zoals op deze dag.

En de Heer zei tot mij: zie, Ik ben begonnen Sihon, koning van Heshbon, de Amoriet, en zijn land voor jouw aangezicht over te leveren; begin zijn land te erven. En Sihon, koning van Heshbon, trok uit ons tegemoet, hij en al zijn volk, ten strijde naar Jahaz. En de Heer, onze God, leverde hem voor ons aangezicht, en wij sloegen hem en zijn zonen en al zijn volk. En wij grepen al zijn steden in die tijd, en wij vernietigden elke volgende stad geheel,

en hun vrouwen en hun kinderen, wij lieten niemand levend. Behalve het vee plunderden wij, en de buit van de steden namen wij. Vanaf Aroer, dat ligt bij de oever van de stortbeek Arnon, en de stad die in de vallei ligt, en tot aan het gebergte van Gilead, was er geen stad die aan ons ontsnapte. De Heer onze God leverde ze alle over in onze handen. Behalve dichtbij de zonen van Ammon naderden wij niet: alle aangrenzende gebieden van de bergstroom Jabbok, en de steden in het bergland, zoals de Heer onze God ons gebood.

3

En nadat wij ons hadden omgedraaid, gingen wij de weg op naar Basan, en Og, koning van Basan, trok uit ons tegemoet, hijzelf en al zijn volk, ten strijde naar Edraim. En de Heer zei tot mij: vrees hem niet, omdat ik hem in jouw handen heb gegeven, en al zijn volk, en al zijn land, en je zult met hem doen zoals je deed met Sihon, koning van de Amorieten, die in Heshbon woonde. En de Heer onze God leverde hem in onze handen, en Og koning van Bashan, en al zijn volk, en wij sloegen hem, totdat wij geen zaad van hem achterlieten.

En we namen al zijn steden in die tijd; er was geen stad die we niet van hen namen: zestig steden, alle omliggende gebieden van Argob, koning Og in Basan. Alle steden waren versterkt, met hoge muren, poorten en grendels, behalve de steden van de Ferezieten, die zeer talrijk waren. We vernietigden volledig,

zoals we deden met de koning Sihon van Heshbon, en we vernietigden volledig alle steden achtereenvolgens, en de vrouwen en de kinderen, En al het vee en de buit van de steden plunderden wij voor onszelf.

En wij namen in die tijd het land uit de handen van twee koningen van de Amorieten, die waren voorbij de Jordaan, van de stroom Arnon tot Hermon De Feniciërs noemen de Hermon Sanior, en de Amoriet noemde het Sanir. Alle steden van Misor, en geheel Gilead, en geheel Basan tot Elcha en Edraim, steden van het koninkrijk van Og in Basan, Dat alleen Og, koning van Basan, was overgebleven van de Refaïeten, zie, zijn bed was een ijzeren bed, zie, dit bevindt zich in de uiteinden van de zonen van Ammon, negen ellen is de lengte ervan, en vier ellen de breedte ervan, in de el van een man. En het land dat wij erfden in die tijd van Aroer, dat ligt bij de oever van de bergstroom Arnon, en de helft van het gebergte Gilead, en zijn steden gaf ik aan Reuben en aan Gad. En het overblijfsel van Gilead, en heel het koninkrijk Bashan van Og, gaf ik aan de halve stam van Manasseh, en heel de omliggende streek van Argob, heel dat Bashan, zal gerekend worden als land van de Refaïeten. En Jair, zoon van Manasse, nam heel de omliggende streek Argob in tot aan de grenzen van Gargasi en Machathi, hij noemde deze naar zijn naam: de Bashan Thauoth Jaeir, tot op deze dag. En aan Machir gaf ik Gilead. En aan Ruben en aan Gad heb ik gegeven vanaf Gilead tot de beek Arnon, het midden van de beek als grens, en tot de Jabbok, de beek die de grens is voor de zonen van Ammon. En de Arabah en de Jordaan vormen de grens bij

Mahanareth, en tot aan de zee van Arabah, de Zoutzee bij Asedoth, de Phasga in het oosten.

En ik gebood jullie in die tijd, zeggende: De Heer jullie God gaf jullie dit land als erfdeel; gewapend zijnde, ga voor het aangezicht van jullie broeders, de zonen van Israël, ieder die bekwaam is. Behalve uw vrouwen en uw kinderen en uw vee, ik weet dat u veel vee hebt, laten zij wonen in uw steden, die ik aan u gaf, totdat de Heer rust geeft Jullie God zal jullie broeders rust geven, net zoals ook jullie, en zij zullen ook het land erven dat de Heer onze God aan hen geeft aan de overzijde van de Jordaan, en jullie zullen terugkeren, elk naar zijn erfdeel dat ik aan jullie gegeven heb.

En aan Jozua gebood ik in die tijd, zeggende: uw ogen hebben alles gezien wat de Heer onze God deze twee koningen heeft aangedaan, aldus zal de Heer onze God alle koninkrijken doen waarheen jij daar oversteekt. Jullie zullen niet vrezen voor hen, omdat de Heer onze God zelf voor jullie zal vechten.

En ik smeekte de Heer in die tijd, zeggende, Heer God, u bent begonnen te tonen aan uw dienaar uw kracht, en uw macht, en de machtige hand, en de hoge arm, want wie is God in de hemel of op de aarde, die zal doen zoals u deed, en volgens uw kracht? Daarom zal ik, overgestoken hebbend, het goede land zien dat voorbij de Jordaan ligt, deze goede berg en de Anti-Libanon.

En de Heer oversloeg mij ter wille van jullie en hoorde mij niet,

en de Heer zei tot mij: laat het je genoeg zijn, spreek dit woord niet meer. Ga omhoog naar de top van de uitgehouwen rots, en kijk op met uw ogen naar de zee en het noorden en het zuiden en het oosten, en zie met uw ogen, dat u deze Jordaan niet zult oversteken. En beveel Jozua en versterk hem en bemoedig hem, omdat hij zal oversteken voor het aangezicht van dit volk, en hij zal aan hen al het land doen erven dat je hebt gezien. En we zaten neer in een vallei nabij het huis van Peor.

4

En nu, Israël, luister naar de verordeningen en de oordelen die ik jullie vandaag leer te doen, opdat jullie leven en vermenigvuldigd worden, en binnenkomend het land erven dat de Heer, de God van jullie vaderen, aan jullie geeft. Jullie zullen niets toevoegen aan het woord dat ik jullie beveel, en jullie zullen er niets van wegnemen; bewaar de geboden van de Heer, onze God, zoals ik jullie die vandaag beveel. Jullie ogen hebben alles gezien wat de Heer onze God deed met Baal Peor, want elke man die achter Baal Peor aanging, heeft de Heer jullie God uit jullie midden vernietigd. Maar jullie, die vastzitten aan de Heer jullie God, leven allen vandaag.

Zie, ik heb jullie verordeningen en oordelen getoond, zoals de Heer mij bevolen heeft, om aldus te doen in het land waar jullie binnengaan om het daar te beërven. En jullie zullen het bewaren en doen, omdat dit jullie wijsheid en jullie verstand is

voor alle naties, allen die al deze verordeningen zullen horen, en zij zullen zeggen: zie, een wijs en kundig volk, deze grote natie. Omdat welk groot volk heeft een God die hen zo nabij is als de Heer onze God in alles waarin wij hem aanroepen? En welke grote natie heeft verordeningen en rechtvaardige oordelen volgens heel deze wet, die ik vandaag voor jullie geef?

Let op jezelf, en bewaar je ziel zeer, vergeet niet alle woorden die je ogen hebben gezien, en laat ze niet vertrekken uit je hart alle dagen van je leven, en je zult je zonen onderwijzen en de zonen van je zonen, de dag waarop jullie stonden voor de Heer onze God in Horeb op de dag van de vergadering, toen hij zei De Heer sprak tot mij: verzamel het volk bij mij, en laat hen mijn woorden horen, opdat zij leren mij te vrezen al de dagen die zij leven op de aarde, en opdat zij hun zonen zullen onderwijzen. En jullie naderden en stonden bij de berg, en de berg brandde met vuur tot aan de hemel: duisternis, donkerheid en storm. En de Heer sprak tot u uit het midden van het vuur met een stem van woorden, die u hoorde, en u zag geen gelijkenis, maar alleen de stem, En hij maakte aan jullie zijn verbond bekend, dat hij jullie gebood te doen, de tien woorden, en hij schreef ze op twee stenen tabletten.

En de Heer gebood mij in die tijd om jullie verordeningen en oordelen te onderwijzen, opdat jullie ze zouden doen in het land waar jullie binnengaan om het te beërven. En jullie zullen zeer jullie zielen bewaken, omdat jullie geen gelijkenis zagen op de dag dat de Heer tot jullie sprak in Horeb op de berg uit het

midden van het vuur. Handel niet wetteloos en maak voor jullie zelf geen gesneden gelijkenis, geen enkel beeld, gelijkenis van mannelijk of vrouwelijk, gelijkenis van alle dieren die op de aarde zijn, gelijkenis van alle gevleugelde vogels die onder de hemel vliegen, gelijkenis van alle kruipende dingen die kruipen op de aarde, gelijkenis van alle vissen, zoveel als er zijn in de wateren onder de aarde. En opdat gij niet, na naar de hemel te hebben opgekeken en de zon en de maan en de sterren en de gehele wereld van de hemel te hebben gezien, misleid wordt en hen aanbidt en hen dient, welke de Heer uw God heeft toegewezen aan alle volken die onder de hemel zijn. Jullie echter nam God, en Hij leidde jullie uit het land Egypte, uit de ijzeren oven, uit Egypte, om voor Hem een volk als bezit te zijn, zoals op deze dag.

En de Heer God was boos op mij over de dingen die door jullie gezegd werden, en zwoer dat ik deze Jordaan niet mocht oversteken, en dat ik niet mocht binnengaan in het land, dat de Heer jouw God aan jou in erfenis geeft. Ik sterf immers in dit land en ik steek deze Jordaan niet over, maar u steekt over en u zult dit goede land erven. Let op, vergeet niet het verbond van de Heer onze God, dat Hij met jullie maakte, en handel niet wetteloos door voor jezelf een gesneden beeld te maken van alles wat de Heer jouw God jou geboden heeft. Dat de Heer, jouw God, een verterend vuur is, een jaloerse God.

Als je maar zonen verwekt en zonen van jouw zonen, en jullie lang op de aarde blijven, en jullie wetteloos handelen, en jullie

een gesneden gelijkenis van alles maken, en jullie het kwade doen voor de Heer Om jullie God te provoceren, ik getuig vandaag tegen jullie, de hemel en de aarde, dat jullie met vernietiging zullen vergaan van de aarde waarnaar jullie de Jordaan oversteken om daar te erven; jullie zullen niet lang leven dagen op haar, maar jullie zullen volledig vernietigd worden. En de Heer zal jullie verstrooien onder alle volken, en jullie zullen met weinigen in getal worden achtergelaten onder alle volken, waarheen de Heer jullie daar zal brengen. En jullie zullen daar andere goden dienen, werken van mensenhanden, hout en stenen, die niet zullen zien, noch zullen horen, noch zullen eten, noch zullen ruiken. En jullie zullen daar de Heer, jullie God, zoeken, en jullie zullen Hem vinden wanneer jullie Hem zoeken uit geheel je hart en uit geheel je ziel in je verdrukking, En al deze woorden zullen jou vinden in de laatste der dagen, en jij zult terugkeren naar de Heer jouw God, en jij zult horen naar zijn stem. Omdat God medelijdend is, de Heer uw God, zal Hij u niet verlaten, noch zal Hij u vernietigen, Hij zal het verbond met uw vaderen niet vergeten, dat de Heer aan hen zwoer.

Vraag naar de voormalige dagen die vóór jou geweest zijn, vanaf de dag waarop God de mens op de aarde schiep, en van het ene uiteinde van de hemel tot het andere uiteinde van de hemel, of zoiets volgens dit grote woord is geschied, of zoiets is gehoord, of een volk een stem heeft gehoord De levende God sprekend uit het midden van het vuur, op welke wijze jij hebt gehoord en je leefde, Of God heeft getest door binnen te gaan om voor zichzelf

een volk te nemen uit het midden van een volk, in beproeving, en in tekenen, en in wonderen, en in oorlog, en met machtige hand, en met hoge arm, en in grote visioenen, volgens alles wat de Heer onze God deed in Egypte voor uw ziende ogen, opdat jij mag weten dat de Heer jouw God, deze God is, en er geen andere is behalve Hem. Uit de hemel werd zijn stem hoorbaar om jou te onderwijzen, en op de aarde toonde hij jou zijn grote vuur, en zijn woorden hoorde jij uit het midden van het vuur.

Doordat hij jouw vaders liefhad, koos hij hun nageslacht na hen, jullie, en hij leidde jou uit Egypte met zijn grote kracht, Om grote naties die sterker zijn dan jij voor jouw aangezicht te vernietigen, om jou binnen te brengen en aan jou hun land te geven om te erven, zoals je het vandaag hebt.

En je zult vandaag weten, en je zult je bekeren met de geest, dat de Heer jouw God deze God is in de hemel boven en op de aarde beneden, en er is niemand behalve hem. En bewaar zijn geboden en zijn verordeningen, zoveel als ik jou vandaag beveel, opdat het jou goed gaat en jouw zonen na jou, opdat jullie langlevend worden op de aarde, welke de Heer jouw God jou geeft alle dagen. Toen scheidde Mozes drie steden af voorbij de Jordaan, vanaf de opgang van de zon. Daarheen zal de moordenaar vluchten die zijn naaste gedood heeft zonder het te weten, en die hem niet haatte vóór gisteren en eergisteren, en hij zal naar een van deze steden vluchten voor toevlucht, en hij zal leven. Bosor in de woestijn in het vlakke land van Reuben, en Ramoth in Gilead van Gad, en Gaulon in Basan van Manasse.

Dit is de wet die Mozes voor de zonen van Israël heeft geplaatst. Deze zijn de getuigenissen, en de verordeningen, en de oordelen, die Mozes sprak tot de zonen van Israël, nadat zij uitgegaan waren uit het land van Egypte, aan de overzijde van de Jordaan, in het dal, nabij het huis van Peor, in het land van Sihon, koning van de Amorieten, die woonde in Heshbon, welke Mozes en de zonen van Israël versloegen, toen zij uit het land Egypte waren uitgegaan. En zij erfden zijn land en het land van Og, koning van Bashan, twee koningen van de Amorieten, die waren aan de overzijde van de Jordaan naar het oosten. Van Aroer, dat ligt aan de oever van de beek Arnon, en op de berg van Sihon, dat is Hermon, heel de Arabah aan de overzijde van de Jordaan, oostwaarts van de zon, bij Asedoth de gehouwen

5

En Mozes riep heel Israël bijeen en zei tot hen: Luister, Israël, naar de verordeningen en de oordelen die ik heden in jullie oren spreek, en jullie zullen ze leren en ze in acht nemen om ze te doen. De Heer, uw God, maakte met u een verbond in Horeb. Niet met uw vaders heeft de Heer dit verbond gemaakt, maar met u, met u allen die hier vandaag levend zijn. Gezicht tot gezicht sprak de Heer tot jullie op de berg uit het midden van het vuur. En ik stond tussen de Heer en jullie in die tijd om aan jullie de woorden van de Heer te verkondigen, omdat jullie vreesden voor het aangezicht van het vuur, en jullie niet opgingen naar de berg, zeggende Ik ben de Heer, uw God, die u

uit het land Egypte geleid heeft, uit het huis van slavernij.

Er zullen voor jou geen andere goden zijn vóór mijn aangezicht.

U zult voor uzelf geen beeld maken, noch enige gelijkenis van al wat in de hemel boven is, en van al wat op de aarde beneden is, en van al wat in de wateren onder de aarde is. Je zult hen niet aanbidden, noch hen dienen, omdat ik de Heer jouw God ben, een jaloerse God, die de zonden van de vaders vergeldt aan de kinderen tot het derde en vierde geslacht van hen die mij haten, en barmhartigheid doende tot in duizenden aan hen die mij liefhebben, en aan hen die mijn geboden bewaren. U zult de naam van de Heer uw God niet op ijdele wijze gebruiken, want de Heer uw God zal degene die zijn naam op ijdele wijze gebruikt niet ongestraft laten.

Bewaar de dag van de sabbat om die te heiligen, op de wijze zoals de Heer, jouw God, jou gebood. Zes dagen zul je werken en al je werk doen, Maar de zevende dag is sabbat voor de Heer jouw God; je zult in dit niet alle werk maken, jij en jouw zoon en jouw dochter, jouw dienaar en jouw dienstmaagd, jouw os en jouw lastdier, en al jouw vee, en de vreemdeling die verblijft bij jou, opdat jouw dienaar mag rusten, en jouw dienstmaagd, en jouw lastdier, zoals ook jij. En je zult je herinneren dat je een dienaar was in het land Egypte, en de Heer jouw God leidde je van daar uit met machtige hand en met hoge arm, daarom gebood de Heer jouw God jou om de dag van de sabbatten te bewaren en haar te heiligen. Eer uw vader en uw moeder, zoals

de Heer uw God u geboden heeft, opdat het u goed gaat en opdat u lang leeft op de aarde die de Heer uw God u geeft. Gij zult niet moorden. Je zult geen overspel plegen. Je zult niet stelen. Je zult geen vals getuigenis afleggen tegen je naaste. Je zult niet begeren de vrouw van je buur, je zult niet begeren het huis van je buur, noch zijn veld, noch zijn dienaar, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn lastdier, noch al zijn vee, noch alles wat van je buur is.

Deze woorden sprak de Heer tot heel uw vergadering op de berg uit het midden van het vuur, duisternis, donkerheid, storm, een grote stem, en hij voegde niets toe, en hij schreef hen op twee stenen tafelen, en hij gaf ze aan mij. En het gebeurde dat jullie de stem uit het midden van het vuur hoorden, en de berg brandde in vuur, en jullie allen naderden tot mij, de leiders van jullie stammen en jullie raad van oudsten, En jullie zeiden: zie, de Heer onze God heeft ons zijn glorie getoond, en wij hebben zijn stem gehoord uit het midden van het vuur; op deze dag hebben wij gezien dat God tot de mens zal spreken, en hij zal leven. En laten wij nu niet sterven, omdat dit grote vuur ons zal verteren, als wij nog langer de stem van de Heer onze God horen, en wij zullen sterven. Want wie is er van vlees die de stem van de levende God heeft gehoord, sprekend uit het midden van het vuur, zoals wij, en zal leven? Nader jij, en hoor alles wat de Heer onze God zou zeggen, en jij zult tot ons spreken alles wat de Heer onze God tot jou zal spreken, en wij zullen horen, en wij zullen doen.

En de Heer hoorde de stem van uw woorden die tot mij sprak, en de Heer zei tot mij: Ik heb de stem van de woorden van dit volk gehoord, alles wat zij tot u gesproken hebben, zij hebben alles juist gesproken. Wie zal hun hart zo in hen geven, zodat zij mij vrezen en al mijn geboden alle dagen bewaren, opdat het goed zij met hen en met hun zonen voor eeuwig? Ga, zei ik tot hen, keer terug naar jullie huizen, Maar jij, sta hier bij mij, en ik zal tot jou spreken over de geboden en de verordeningen en de oordelen die jij hen zult onderwijzen, en laat hen aldus handelen in het land dat ik hun als erfdeel geef. En jullie zullen erop toezien te doen op de wijze die de Heer, jouw God, aan jou gebood; jullie zullen niet afwijken naar rechts noch naar links, Volgens de gehele weg die de Heer jouw God jou bevolen heeft te bewandelen, opdat Hij jou rust geve, en het jou goed ga, en jullie lang mogen leven op de aarde die jullie zullen erven.

6

En dit zijn de geboden en de verordeningen en de oordelen die de Heer onze God gebood om jullie te onderwijzen, om aldus te doen in het land waarnaar jullie daar binnengaan om het te erven. Opdat jullie de Heer jullie God mogen vrezen, houdt alle zijn verordeningen en zijn geboden die ik jou vandaag gebied, jij en jouw zonen en de zonen van jouw zonen, alle dagen van jouw leven, opdat jullie lang mogen leven.

En hoor, Israël, en zorg ervoor te doen, opdat het goed met jou

gaat, en opdat jullie zeer vermenigvuldigen, juist zoals de Heer, de God van jouw vaderen, sprak om aan jou te geven een land vloeiend van melk en honing. En dit zijn de verordeningen en de oordelen, die de Heer de zonen van Israël gebood in de woestijn, nadat zij uit het land Egypte waren uitgegaan. Luister Israël, de Heer onze God, de Heer is één. En je zult de Heer, je God, liefhebben met geheel je verstand, en met geheel je ziel, en met geheel je kracht. En deze woorden, die ik jou vandaag beveel, zullen zijn in jouw hart en in jouw ziel. En je zult hen aan je zonen onderwijzen, en je zult erover spreken wanneer je in huis zit, en wanneer je op weg gaat, en wanneer je gaat liggen, en wanneer je opstaat. En je zult hen als teken op je hand binden, en het zal onwankelbaar voor je ogen zijn. En jullie zullen ze op de deurposten van jullie huizen en van jullie poorten schrijven.

En het zal zijn wanneer de Heer jouw God jou brengt naar het land dat Hij zwoer aan jouw vaders, aan Abraham, en aan Isaak, en aan Jakob, om aan jou te geven grote en goede steden die jij niet bouwde, huizen vol van alle goede dingen die jij niet gevuld hebt, uitgehouwen waterputten die jij niet uitgehouwen hebt, wijngaarden en olijfgaarden die jij niet geplant hebt, en wanneer je gegeten hebt en verzadigd bent geworden, pas op voor jezelf dat je niet vergeet van de Heer, uw God, die u heeft uitgebracht uit het land Egypte, uit het huis van slavernij. De Heer uw God zult u vrezen, en Hem alleen zult u dienen, en aan Hem zult u zich hechten, en bij zijn naam zult u zweren.

Ga niet achter andere goden aan van de volken die rondom

jullie zijn, want de God is jaloers, de Heer uw God in u, opdat niet, boos geworden in toorn, de Heer uw God u vernietigt van het aangezicht der aarde.

Je zult de Heer, jouw God, niet testen, op de manier waarop je hem testte in de beproeving. Gij zult zorgvuldig de geboden van de Heer uw God bewaren, de getuigenissen en de verordeningen, die Hij u geboden heeft. En je zult het welgevallige en het goede doen voor de Heer, jouw God, opdat het jou goed gaat, en je binnenkomt en het goede land erft dat de Heer aan jullie vaders gezworen heeft. om al jouw vijanden voor jouw aangezicht te verdrijven, zoals de Heer gesproken heeft.

En het zal zijn wanneer jouw zoon jou morgen zal vragen: Wat zijn de getuigenissen, en de verordeningen en de oordelen, die de Heer onze God ons gebood? En je zult zeggen tot jouw zoon: Wij waren dienaren van de Farao in het land Egypte, en de Heer leidde ons van daar uit met machtige hand en met verheven arm. En de Heer gaf grote en kwade tekenen en wonderen in Egypte aan Farao en aan zijn huis voor onze ogen En hij leidde ons van daar uit om ons dit land te geven, dat hij zwoer te geven aan onze vaders. En de Heer gebood ons al deze verordeningen te doen, de Heer onze God te vrezen, opdat het ons goed zij al de dagen, opdat wij leven zoals ook vandaag. En barmhartigheid zal ons ten deel vallen, als wij al deze geboden bewaren om te doen voor de Heer onze God, zoals Hij ons geboden heeft.

7

Als de Heer uw God u brengt in het land waarin u binnentrekt om het te erven, en Hij grote volken verdrijft van voor uw aangezicht, de Hethiet en Girgasiet en Amoriet en Kanaäniet en Fereziet en Heviet en Jebusiet, zeven volken, vele en sterker dan u En de Heer, jouw God, zal hen in jouw handen overleveren, en jij zult hen slaan, met vernietiging zul je hen vernietigen, je zult geen verbond met hen sluiten, noch zullen jullie hen genade tonen. Gij zult niet met hen huwen, uw dochter zult gij niet geven aan zijn zoon, en zijn dochter zult gij niet nemen voor uw zoon. Want hij zal je zoon van mij afkeren, en hij zal andere goden dienen, en de Heer zal in toorn tegen jullie ontsteken, en Hij zal je snel vernietigen. Maar zo zult gij met hen handelen: hun altaren zult gij afbreken, hun gewijde zuilen zult gij verbreken, hun heilige bomen zult gij omhouwen, en de gesneden beelden van hun goden zult gij met vuur verbranden. Omdat gij een heilig volk zijt voor de Heer uw God, en u heeft de Heer uw God uitgekozen om voor Hem een volk van bijzonder bezit te zijn uit alle naties die op het aangezicht der aarde zijn.

Niet omdat jullie talrijk zijn onder alle volken, koos de Heer jullie, en verkoos de Heer jullie, want jullie zijn weinig in aantal onder alle volken. Maar omdat de Heer jullie liefhad en de eed bewaarde die Hij aan jullie vaders zwoer, leidde de Heer jullie uit met machtige hand, en verloste de Heer jou uit het huis van slavernij, uit de hand van Farao, koning van Egypte. En je zult

weten dat de Heer, jouw God, deze God is, de trouwe God, die het verbond en de barmhartigheid bewaart voor hen die hem beminnen en die zijn geboden bewaren, tot duizend geslachten, en Hij vergeldt degenen die Hem haten in hun aangezicht door hen te vernietigen, en Hij zal niet talmen met degenen die Hem haten, in hun aangezicht zal Hij het hun vergelden.

En je zult de geboden, de verordeningen en deze oordelen bewaren, zoveel als ik je vandaag beveel te doen. En het zal zijn wanneer jullie deze verordeningen horen, en jullie ze bewaren en doen, dan zal de Heer jouw God aan jou het verbond en de barmhartigheid bewaken, die Hij aan jullie vaders zwoer. En Hij zal jou liefhebben, en Hij zal jou zegenen, en Hij zal jou vermenigvuldigen, en Hij zal de nakomelingen van jouw schoot zegenen, en de vrucht van jouw aarde, jouw graan, en jouw wijn, en jouw olie, de kudden van jouw runderen, en de kudden van jouw schapen op de aarde, welke de Heer aan jouw vaderen gezworen heeft om aan jou te geven. Gezegend zult u zijn boven alle volkeren, er zal onder u niemand onvruchtbaar zijn, noch onvruchtbaar, en ook niet onder uw vee. En de Heer uw God zal van u alle ziekte verwijderen, en alle kwade ziekten van Egypte, die u hebt gezien en zoveel als u kende, zal hij niet op u plaatsen, en hij zal ze plaatsen op allen die u haten.

En je zult alle buit van de volken eten, die de Heer jouw God aan jou geeft, jouw oog zal hen niet sparen, en je zult hun goden niet dienen, omdat dit een struikelblok voor jou is.

Als je maar in je gedachten zegt dat deze natie veel groter is dan ik, hoe zal ik hen kunnen vernietigen? Je zult hen niet vrezen, je zult je herinneren hoeveel de Heer jouw God deed aan de Farao en aan alle Egyptenaren, De grote beproevingen die jouw ogen zagen, de tekenen en de grote wonderen, de machtige hand en de hoge arm, zoals de Heer jouw God jou uitleidde, aldus zal de Heer jullie God doen aan alle volken die jij vreest vanwege hun aangezicht. En de horzels zal de Heer, jouw God, op hen afsturen, totdat de achtergeblevenen en degenen die zich voor jou verborgen hebben, vernietigd zijn. Je zult niet geslagen worden door hen, omdat de Heer jouw God bij jou is, een grote en machtige God. En de Heer, jouw God, zal deze volken voor jouw aangezicht beetje bij beetje verteren; je zult hen niet snel kunnen vernietigen, opdat het land niet woest wordt en de wilde beesten zich tegen jou vermenigvuldigen. En de Heer, jouw God, zal hen in jouw handen overleveren, en je zult hen met grote vernietiging vernietigen, totdat je hen volledig vernietigd hebt, En hij zal hun koningen in uw handen leveren, en u zult hun naam uit die plaats vernietigen, niemand zal tegen uw gezicht standhouden, totdat u hen volkomen vernietigt.

De gesneden beelden van hun goden zult u met vuur verbranden, u zult het zilver noch het goud ervan niet begeren, u zult het niet voor uzelf nemen, opdat u er niet door struikelt, omdat het een gruwel is voor de Heer, uw God. En je zult geen gruwel in jouw huis brengen, en je zult een vervloekt ding zijn net als dit; je zult het volkomen verafschuwen, en je zult het als een gruwel verafschuwen, omdat het een vervloekt ding is.

8

Al de geboden die ik jullie vandaag beveel, zult gij bewaren om te doen, opdat gij moogt leven en vermenigvuldigd worden, en binnengaan en het land erven dat de Heer, jullie God, aan jullie vaderen gezworen heeft. En je zult je alle wegen herinneren die de Heer, jouw God, jou in de woestijn heeft geleid, opdat Hij jou zou vernederen en jou zou beproeven, en opdat bekend zou worden wat er in jouw hart is, of je Zijn geboden zult bewaren of niet. En Hij heeft u gekweld, en Hij heeft u honger doen lijden, en Hij heeft u het manna gevoed, dat uw vaders niet kenden, opdat Hij u zou verklaren dat de mens niet op brood alleen zal leven, maar dat de mens zal leven op elk woord dat voortkomt uit de mond van God. Jouw kledingstukken zijn niet van jou versleten, jouw sandalen zijn niet van jou versleten, jouw voeten zijn niet eeltig geworden, zie, veertig jaar.

En je zult in je hart weten, dat zoals een man zijn zoon tuchtigt, zo zal de Heer je God jou tuchtigen. En je zult de geboden van de Heer, jouw God, houden om in zijn wegen te gaan en hem te vrezen.

Want de Heer jouw God zal jou brengen naar een goed en overvloedig land, waar bergstromen van wateren zijn, en bronnen van diepten die voortkomen door de vlakten en door de bergen, Land van tarwe en gerst, wijnstokken, vijgenbomen, granaatappels, land van olijfbomen, olie en honing, Een land

waarop u niet met armoede uw brood zult eten, en waarop u aan niets gebrek zult hebben, een land waarvan de stenen ijzer zijn, en uit wiens bergen u brons zult delven.

En je zult eten en verzadigd worden, en je zult de Heer jouw God zegenen voor het goede land dat Hij aan jou heeft gegeven. Pas op voor jezelf dat je de Heer jouw God niet vergeet, door zijn geboden niet te bewaken, en de oordelen en zijn verordeningen, die ik jou vandaag beveel, Niet nadat je gegeten hebt en verzadigd bent geweest, en goede huizen hebt gebouwd en daarin hebt gewoond, en van je ossen en van je schapen die aan jou vermenigvuldigd zijn, zilver en goud dat aan jou vermenigvuldigd is, en van alles wat aan jou zal zijn dat aan jou vermenigvuldigd is, je verheven bent in het hart, en je de Heer jouw God vergeet, die jou uit het land Egypte heeft uitgebracht, uit het huis van slavernij, van Degene die jou door de grote en vreeswekkende woestijn heeft geleid, waar bijtende slangen waren, en schorpioenen, en dorst, waar geen water was, van Degene die voor jou uit de scherp-gerande rots een waterbron heeft doen voortkomen van Degene die jou het manna gevoerd heeft in de wildernis, dat jij niet kende en jouw vaders niet kenden, opdat Hij jou zou vernederen en jou zou testen, en jou goed zou doen in de laatste van jouw dagen. Zeg niet in je hart: mijn sterkte en de macht van mijn hand hebben mij deze grote kracht gegeven. En u zult de Heer uw God gedenken, dat Hij u kracht geeft om macht te doen, en opdat Hij Zijn verbond vestigt dat de Heer aan uw vaderen zwoer, zoals vandaag.

En het zal zijn, als jullie door vergeetachtigheid de Heer jullie God vergeten en achter andere goden gaan en hen dienen en hen aanbidden, getuig ik jullie vandaag de hemel en de aarde dat jullie door vernietiging zullen vergaan. Zoals de overige naties die de Heer God vernietigt voor jullie aangezicht, zo zullen jullie vergaan, omdat jullie niet gehoord hebben naar de stem van de Heer jullie God.

9

Luister Israël, jij steekt vandaag de Jordaan over om binnen te gaan en naties te erven die groter en sterker zijn dan jullie, grote en ommuurde steden tot aan de hemel. Een groot en talrijk en lang volk, de zonen van Anak, die jij kent, en jij hebt gehoord: wie zal zich verzetten tegenover de zonen van Anak? En je zult vandaag weten dat de Heer jouw God, deze, voor jouw aangezicht zal gaan, een verterend vuur is, deze zal hen verdelgen, en deze zal hen van jouw aangezicht wegkeren, en Hij zal hen snel vernietigen, zoals de Heer tot jou zei. Zeg niet in je hart, wanneer de Heer je God deze volken voor je aangezicht vernietigt, zeggende: door mijn gerechtigheid heeft de Heer mij binnengebracht om dit goede land te erven. Niet door jouw gerechtigheid, noch door de heiligheid van jouw hart betreed jij hun land om het te erven, maar door de goddeloosheid van deze naties zal de Heer hen vernietigen van voor jouw aangezicht, en opdat Hij het verbond moge vestigen dat de Heer zwoer aan onze vaderen, aan Abraham en aan Isaac en aan Jacob.

En je zult vandaag weten dat de Heer jouw God je dit goede land niet geeft om te erven vanwege jouw rechtvaardige daden, omdat je een stijfnekking volk bent. Herinner je, vergeet niet hoeveel je de Heer jouw God provoceerde in de wildernis, vanaf de dag dat je uit Egypte ging en je naar deze plaats kwam, ongehoorzaam bleef je voortdurend jegens de Heer.

En in Horeb provoceerden jullie de Heer, en de Heer was boos op jullie om jullie te vernietigen, Toen ik opging naar de berg om de stenen tafelen te nemen, de tafelen van het verbond die de Heer met jullie maakte, en ik bleef op de berg veertig dagen en veertig nachten, ik at geen brood en ik dronk geen water. En de Heer gaf mij de twee stenen tabletten, geschreven met de vinger van God, en op hen waren alle woorden geschreven die de Heer tot jullie sprak op de berg op de dag van de vergadering, En het gebeurde na veertig dagen en veertig nachten dat de Heer mij de twee stenen tafelen, de tafelen van het verbond, gaf. En de Heer zei tot mij: sta op, ga snel van hier naar beneden, omdat jouw volk, dat jij uit het land Egypte hebt geleid, wetteloos heeft gehandeld; zij zijn snel afgeweken van de weg die ik hun gebood, en zij hebben voor zichzelf een gegoten beeld gemaakt.

En de Heer zei tot mij: Ik heb eenmaal en tweemaal tot jou gesproken en gezegd: Ik heb dit volk gezien, en zie, het is een stijfnekking volk. En sta mij nu toe hen te vernietigen, en ik zal hun naam uitwissen van onder de hemel, en ik zal jou maken tot een groot en sterk volk, en veel meer dan dit. En nadat ik was teruggekeerd, ging ik de berg af, en de berg brandde met vuur

tot aan de hemel, en de twee tafelen van de getuigenissen waren op mijn twee handen. En ziende dat jullie gezondigd hadden voor de Heer jullie God, en jullie maakten voor jullie een gegoten beeld, en jullie weken af van de weg die de Heer jullie geboden had te bewandelen, En nadat ik de twee tabletten had vastgepakt, wierp ik ze uit mijn twee handen en verbrak ik ze voor jullie ogen. En ik bad voor de Heer een tweede maal, net zoals ook de eerdere keer, veertig dagen en veertig nachten. Brood at ik niet en water dronk ik niet, vanwege al jullie zonden die jullie zondigden door het kwade te doen voor de Heer, de God, om hem te tergen. En ik ben bang door de woede en de toorn, omdat de Heer geprovoceerd werd tegen jullie om jullie te vernietigen, en de Heer hoorde mij ook in deze tijd. En op Aaron was Hij woedend om hem te vernietigen, en ik bad ook voor Aaron in die tijd. En jullie zonde die jullie maakten, het kalf, nam ik het en verbrandde ik het in vuur, en vermaalde ik het door het zeer te verpletteren totdat het fijn werd, en het werd als stof, en ik wierp het stof in de bergstroom die afdaalde van de berg.

En in de verbranding, en in de beproeving, en in de graven van de begeerte hebben jullie de Heer geprikkeld. En toen de Heer jullie uitzond uit Kades Barnea, zeggende: Ga op en neem het land in bezit dat Ik aan jullie geef, en jullie waren ongehoorzaam aan het woord van de Heer jullie God, en jullie vertrouwden Hem niet, en jullie luisterden niet naar Zijn stem. Jullie waren ongehoorzaam jegens de Heer vanaf de dag dat Hij aan jullie bekend werd. En ik smeekte voor de Heer veertig

dagen en veertig nachten, zoveel als ik smeekte, want de Heer had gezegd jullie te vernietigen. En ik bad tot God en ik zei: Heer, koning van de goden, vernietig niet volkomen uw volk en uw deel, dat u bevrijdde, die u uit het land Egypte leidde met uw grote kracht, en met uw machtige hand, en met uw verheven arm. Herinner u Abraham en Isaac en Jacob, uw dienaren, aan wie u bij uzelf zwoer: kijk niet op de hardheid van dit volk, en op de goddeloosheden, en op hun zonden. Laat de bewoners van het land vanwaar u ons vandaar hebt uitgeleid niet zeggen: Omdat de Heer niet in staat was hen te brengen in het land dat hij tot hen zei, en omdat hij hen haatte, heeft hij hen uitgeleid in de woestijn om hen te doden. En deze zijn uw volk en uw erfdeel, die u uit het land Egypte hebt geleid met uw grote kracht, en met uw machtige hand, en met uw verheven arm.

10

In die tijd zei de Heer tegen mij: houw voor jezelf twee stenen tabletten, net als de eerste, ga naar mij op de berg, en maak voor jezelf een houten ark. En je zult op de tabletten de woorden schrijven die in de eerste tabletten stonden, welke je verbrijzelde, en je zult ze in de ark plaatsen. En ik maakte een ark uit onvergankelijk hout, en ik hieuw de stenen tafelen zoals de eerste, en ik ging op naar de berg met de twee tafelen in mijn handen. En Hij schreef op de tafelen volgens het eerste schrift de tien woorden die de Heer tot jullie sprak op de berg uit het midden van het vuur, en de Heer gaf ze aan mij. En nadat ik was

teruggekeerd, ging ik van de berg naar beneden, en ik legde de tafelen in de ark die ik gemaakt had, en zij waren daar, zoals de Heer mij geboden had. En de zonen van Israël vertrokken uit Beeroth van de zonen van Jakan naar Moserah. Daar stierf Aaron en werd daar begraven, en Eleazar, zijn zoon, diende als priester in zijn plaats. Van daar vertrokken zij naar Gadgad, en van Gadgad naar Etebatha, een land van waterbeken.

In die tijd zonderde de Heer de stam Levi af om de ark van het verbond van de Heer te dragen, om voor de Heer te staan, te dienen en te bidden op zijn naam tot op deze dag. Daarom is er voor de Levieten geen deel en lot onder hun broeders, de Heer zelf is hun lot, zoals Hij tot hen zei. En ik stond op de berg veertig dagen en veertig nachten. En de Heer hoorde mij ook in deze tijd, en de Heer wilde jullie niet vernietigen. En de Heer zei tot mij: Ga, trek uit voor dit volk, en laat hen binnengaan en laat hen het land bezitten, dat ik aan hun vaders gezworen heb hun te geven.

En nu, Israël, wat vraagt de Heer uw God van u, dan te vrezen de Heer uw God, en te wandelen in al zijn wegen, en hem lief te hebben, en de Heer uw God te dienen uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, de geboden te bewaren van de Heer jouw God, en zijn verordeningen, zoveel als ik jou vandaag beveel, opdat het jou goed zij; Zie, van de Heer uw God is de hemel en de hemel der hemelen, de aarde en alles wat daarin is. Behalve jullie vaders koos de Heer om hen lief te hebben, en hij koos hun nageslacht na hen, jullie, boven alle naties, zoals op deze dag. En

jullie zullen de hardheid van jullie hart besnijden, en jullie nek zullen jullie niet verharden. Want de Heer uw God, deze is de God der goden en de Heer der heren, de grote, sterke en vreeswekkende God, die geen aanzien des persoons heeft en geen geschenk zal aannemen, Die oordeel doet aan de vreemdeling en aan de wees en aan de weduwe, en die de vreemdeling liefheeft door hem brood en kleding te geven. En jullie zullen de vreemdeling liefhebben, want jullie waren vreemdelingen in het land Egypte.

De Heer, uw God, zult u vrezen, en Hem zult u dienen, en aan Hem zult u zich hechten, en bij zijn naam zult u zweren. Deze is jouw roem, en deze is jouw God, die in jou de grote en roemrijke dingen deed, die jouw ogen zagen. In zeventig zielen gingen uw vaders neer naar Egypte, maar nu heeft de Heer uw God u gemaakt als de sterren van de hemel in menigte.

11

En je zult de Heer, jouw God, liefhebben, en je zult zijn voorschriften bewaren, en zijn verordeningen, en zijn geboden, en zijn oordelen, alle dagen. En jullie zullen vandaag weten, dat niet jullie kinderen, die niet weten noch zagen de opvoeding van de Heer jullie God, en zijn grote daden, en de machtige hand, en de hoge arm, en zijn tekenen en zijn wonderen, zoveel als hij deed in het midden van Egypte aan Farao, koning van Egypte, en aan heel zijn land en hoeveel hij deed aan de kracht van de

Egyptenaren, en hun strijdwagens, en hun paarden, en hun kracht, hoe het water van de Rode Zee overspoelde op hun aangezicht toen zij jullie van achteren vervolgden, en de Heer hen vernietigde tot op de dag van vandaag, en alles wat hij voor ons deed in de woestijn totdat jullie op deze plaats kwamen en hoeveel hij deed aan Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, de zoon van Reuben, die de aarde verzwolg nadat zij haar mond had geopend, met hun huizen, hun tenten en al hun bezittingen die bij hen waren, in het midden van geheel Israel, Dat jullie ogen alle grote werken van de Heer hebben gezien, al wat hij in jullie midden vandaag heeft gedaan.

En jullie zullen alle zijn geboden bewaren, zoveel als ik jou vandaag gebied, opdat jullie mogen leven en vermenigvuldigd worden, en opdat jullie, wanneer jullie binnengegaan zijn, het land mogen erven waarnaar jullie de Jordaan oversteken om het daar te erven. Opdat jullie lang mogen leven op de aarde, die de Heer aan jullie vaders gezworen heeft te geven aan hen en aan hun nageslacht met hen, een land vloeiend van melk en honing. Want het land dat je daar binnentrekt om het te erven, is niet zoals het land van Egypte, vanwaar je vandaar bent uitgegaan, wanneer zij het zaad zaaien en het met hun voeten bewateren, als een groentetuin, Maar het land waarheen je daar betreedt om het te erven, bergachtig en vlak land, zal water drinken uit de regen van de hemel. Een land dat de Heer, jouw God, voortdurend overziet; de ogen van de Heer, jouw God, zijn erop van het begin van het jaar tot de voltooiing van het jaar.

Als jullie maar werkelijk alle geboden horen die ik jou vandaag gebied, om de Heer jouw God lief te hebben en hem te dienen uit geheel je hart en uit geheel je ziel, en hij zal de regen aan jouw land geven volgens het seizoen, vroeg en laat, en jij zult jouw graan binnenbrengen, en jouw wijn, en jouw olie, en hij zal voer geven in jouw velden aan jouw vee, en je zult gegeten hebben en verzadigd zijn, Pas op voor jezelf dat je hart niet vet wordt, en jullie afwijken, en jullie andere goden dienen, en jullie hen aanbidden, En de Heer, vertoord zijnde in toorn op jullie, zal de hemel afsluiten, en er zal geen regen zijn, en de aarde zal haar vrucht niet geven, en jullie zullen spoedig vergaan van de goede aarde, welke de Heer aan jullie gaf.

En jullie zullen deze woorden in jullie hart werpen en in jullie ziel, en jullie zullen hen als een teken op jullie hand binden, en het zal onwankelbaar zijn voor jullie ogen. En jullie zullen ze aan jullie kinderen leren, om erover te spreken wanneer jij zit in huis, en wanneer jij gaat op de weg, en wanneer jij slaapt, en wanneer jij opstaat. En jullie zullen ze op de deurposten van jullie huizen en van jullie poorten schrijven. opdat jullie lang mogen leven, en de dagen van jullie zonen op de aarde die de Heer aan jullie vaderen gezworen heeft hun te geven, zoals de dagen van de hemel op de aarde. En het zal zijn, als u met aandacht hoort naar al deze geboden die ik u vandaag gebied te doen, om de Heer onze God lief te hebben, en te wandelen in al zijn wegen, en u aan hem te hechten, En de Heer zal al deze naties voor jullie aangezicht uitwerpen, en jullie zullen grotere en sterkere naties erven dan jullie. Alle plaatsen waar uw voet

zal treden, zullen aan u toebehoren, van de woestijn en de Antilibanus, en van de rivier de Melas, de rivier Eufraat, en tot aan de zee in het westen zullen uw grenzen zijn. Niemand zal stand houden tegenover jullie, en de Heer jullie God zal jullie vrees en jullie schrik leggen op het aangezicht van heel de aarde waarop jullie zullen treden, op de wijze zoals Hij tot jullie gesproken heeft.

Aanschouw, ik geef jullie vandaag de zegen en de vloek, De zegening, als jullie luisteren naar de geboden van de Heer jullie God, die ik jullie vandaag beveel, En de vloek, als jullie niet luisteren naar de geboden van de Heer jullie God, die ik jullie vandaag beveel, en jullie afdwalen van de weg die ik jullie bevolen heb, door andere goden te gaan dienen, die jullie niet kennen. En het zal zijn wanneer de Heer jouw God jou brengt in het land waarheen jij trekt om het te erven, dan zul je de zegen geven op de berg Garizin en de vloek op de berg Ebal. Zijn deze dingen niet voorbij de Jordaan, achter de weg naar het westen van de zon, in het land Kanaän, het gebied dat in het westen ligt, volgend op Golgol, nabij de hoge eik? Jullie steken immers de Jordaan over, nadat jullie binnengegaan zijn om het land te erven dat de Heer onze God jullie in erfenis geeft voor alle dagen, en jullie zullen erin wonen.

En jullie zullen erop toezien alle zijn geboden te doen, en deze oordelen, zoveel als ik vandaag voor jullie geef.

12

En dit zijn de geboden en de verordeningen die jullie zullen onderhouden om te doen in het land dat de Heer, de God van jullie vaderen, aan jullie geeft als erfenis, al de dagen dat jullie leven op de aarde. Met vernietiging zult u alle plaatsen vernietigen waarin zij daar hun goden dienden, die u zult erven, op de hoge bergen en op de heuvels en onder dichte bomen. En jullie zullen hun altaren vernieligen, en jullie zullen hun pilaren breken, en jullie zullen hun heilige bossen afhouwen, en jullie zullen de gesneden beelden van hun goden met vuur verbranden, en jullie zullen hun naam uit die plaats vernietigen. U zult niet aldus doen aan de Heer, uw God. Maar in de plaats die de Heer jouw God zou kiezen in een van jullie steden om zijn naam daar te noemen en aangeroepen te worden, daar zullen jullie zoeken en daar zullen jullie komen. En jullie zullen daar jullie brandoffers brengen, en jullie offers, en jullie eerstelingen, en jullie gebeden, en jullie vrijwillige gaven, en jullie overeenkomsten, de eerstgeborenen van jullie ossen en van jullie schapen. En jullie zullen daar eten voor de Heer jullie God, en jullie zullen je verheugen over alles waarop jullie je hand leggen, jullie en jullie huizen, zoals de Heer jullie God jou heeft gezegend.

U zult niet alles doen wat wij hier vandaag doen, ieder wat hem aangenaam is, Want jullie zijn tot nu toe niet gekomen in de rust, en in de erfenis, die de Heer onze God aan jullie geeft. En

jullie zullen de Jordaan oversteken en jullie zullen wonen op het land dat de Heer, onze God, aan jullie als erfenis geeft, en Hij zal jullie rust geven van al jullie vijanden rondom, en jullie zullen in veiligheid wonen. En de plaats zal zijn, die de Heer uw God zou kiezen om zijn naam daar geroepen te worden, daar zult u alle brengen zoveel als ik u heden beveel: uw brandoffers, en uw offers, en uw tienden, en de eerstelingen van uw handen, en elke uitverkoren van uw gaven, zoveel als u zou geloften aan de Heer uw God. En jullie zullen vrolijk zijn voor de Heer jullie God, jullie en jullie zonen en jullie dochters en jullie dienaren en jullie dienstmaagden en de Leviet bij jullie poorten, omdat hij geen deel noch lot met jullie heeft. Let op voor jezelf, dat je jouw brandoffers niet opdraagt op elke plaats die je ziet. Maar in de plaats die de Heer jouw God zal kiezen in een van jouw stammen, daar zult jullie de brandoffers brengen, en daar zult jij alles doen wat ik jou vandaag beveel. Maar in al je verlangen zul je offeren, en je zult vlees eten volgens de zegening van de Heer je God, die Hij je gaf in elke stad; de onreine onder jou en de reine zullen het samen eten, zoals een gazelle of een hert. Behalve het bloed zult u niet eten; u zult het op de aarde uitgieten als water.

Je zult niet kunnen eten in jouw steden het tiende deel van jouw graan, en van jouw wijn, en van jouw olie, de eerstgeborenen van jouw runderen en van jouw schapen, en alle gebeden die je zou mogen beloven, en jullie overeenkomsten, en de eerstelingen van jouw handen. Maar voor de Heer jouw God zul je het eten in de plaats die de Heer jouw God voor hem zal

kiezen, jij en jouw zoon, en jouw dochter, jouw dienaar, en jouw dienstmaagd, en de vreemdeling in jullie steden, en je zult je verheugen voor de Heer jouw God over alles waarop je jouw hand zult leggen.

Let op voor jezelf dat je de Leviet niet verlaat, al de tijd zolang je leeft op de aarde.

Als de Heer, jouw God, jouw grenzen verruimt, zoals Hij tot jou sprak, en je zult zeggen: ik zal vlees eten, als jouw ziel begeert om vlees te eten, zul je naar alle begeerte van jouw ziel vlees eten. Als maar de plaats ver van jou is, die de Heer jouw God zou kiezen om daar zijn naam te laten aanroepen, dan zul je offeren van jouw runderen en van jouw schapen die God jou geeft, op de manier zoals ik jou geboden heb, en je zult eten in jouw steden volgens de begeerte van jouw ziel. Zoals de gazelle en het hert gegeten worden, zo zul je het eten, de onreine bij jou en de reine zullen evenzo eten. Let sterk op dat je geen bloed eet, omdat het bloed zijn ziel is; de ziel zal niet met het vlees gegeten worden. Jullie zullen het niet eten, jullie zullen het op de aarde uitgieten als water. Eet het niet, opdat het goed met jou gaat en met jouw zonen na jou, als jij doet wat goed en welgevallig is voor de Heer jouw God. Behalve jouw heilige dingen, indien die tot jou komen, en jouw gebeden genomen hebbend, zul je komen naar de plaats die de Heer jouw God zou kiezen, opdat zijn naam daar geroepen wordt. En je zult jouw brandoffers maken, het vlees zul je offeren op het altaar van de Heer jouw God, maar het bloed van jouw offers zul je uitgieten aan de voet

van het altaar van de Heer jouw God, en het vlees zul je eten. Bewaar en luister, en jij zult alle woorden die ik jou beveel uitvoeren, opdat het jou en jouw zonen goed zal gaan door de eeuwen heen, indien jij doet wat welgevallig en goed is voor de Heer, jouw God.

Maar als de Heer jouw God de naties vernietigt bij wie je daar binnentrekt om hun land te erven, van voor jouw aangezicht, en je het in bezit neemt, en je in hun land woont, Pas op voor jezelf dat je niet nauwkeurig onderzoekt om hen te volgen nadat zij volledig vernietigd zijn van voor jouw aangezicht, zeggende: hoe dienen deze volken hun goden? Ik zal het ook doen. U zult niet aldus doen aan uw God, want de gruwelen van de Heer die Hij haatte, hebben zij gedaan voor hun goden, omdat zij hun zonen en hun dochters verbranden in het vuur voor hun goden.

13

Elk woord dat ik jullie vandaag beveel, dit zul je bewaren om te doen; je zult er niets aan toevoegen, noch er iets van wegnemen.

Als maar een profeet of een dromer in jou opstaat, en aan jou een teken of wonder geeft, en het teken of het wonder komt dat hij tot jou sprak, zeggende: laten wij gaan en andere goden dienen die jullie niet kennen, Jullie zullen niet luisteren naar de woorden van die profeet of van degene die die droom droomt, omdat de Heer jullie God jullie test, om te weten of jullie jullie

God liefhebben uit geheel jullie hart, en uit geheel jullie ziel. Ga achter de Heer uw God, en vrees Hem, en luister naar Zijn stem, en houd u aan Hem vast. En die profeet of die dromer zal sterven, want hij sprak om jou te misleiden van de Heer jouw God die jou heeft uitgeleid uit het land Egypte, die jou heeft verlost uit de slavernij, om jou te verdrijven van de weg die de Heer jouw God jou gebood te gaan, en je zult het kwade uit jullie midden wegdoen.

Als echter je broeder je aanspoort vanuit je vader of vanuit je moeder, of je zoon, of je dochter, of je vrouw die in je boezem is, of een vriend gelijk aan je ziel, in het geheim zeggende: laten wij gaan en laten wij andere goden dienen, die jij niet kende, jij en je vaders, van de goden van de naties die rondom jullie zijn, van degenen die tot jou naderen of van degenen die ver van jou zijn, van het einde van de aarde tot het einde van de aarde, Je zult niet aan hem toestemmen, en je zult niet naar hem horen, en jouw oog zal hem niet sparen, je zult niet naar hem verlangen, noch zul je hem bedekken. Verkondigend zult gij over hem verkondigen, en uw handen zullen als eerste op hem zijn om hem te doden, en de handen van het gehele volk als laatste. En zij zullen hem stenigen met stenen, en hij zal sterven, omdat hij zocht jou te doen afvallen van de Heer jouw God, die jou uitgebracht heeft uit het land Egypte, uit het huis der slavernij. En heel Israël, dit gehoord hebbende, zal vrezen, en men zal niet meer handelen volgens dit kwaad in jullie midden.

Als je maar hoort in een van jouw steden, die de Heer jouw God

aan jou geeft om daar te wonen, dat zij zeggen, Er gingen wetteloze mannen uit jullie uit, en zij keerden allen die hun land bewoonden af, zeggende: laten wij gaan en andere goden dienen, die jullie niet kenden, en spanningen en vragen, en je zult zeer grondig onderzoeken, en zie, het woord is duidelijk waar: deze gruwel is onder jullie gebeurd. U zult allen die in dat land wonen volkomen vernietigen met moord door het zwaard, u zult het aan de ban wijden, en alles wat daarin is. En al de buit daarvan zult gij verzamelen naar haar straten, en gij zult de stad met vuur verbranden, en al de buit daarvan met al het volk voor de Heer uw God, en zij zal onbewoond zijn tot in eeuwigheid, zij zal niet meer herbouwd worden. En niets van het toegewijde ding zal in uw hand blijven kleven, zodat de Heer zich zal afkeren van zijn toornige woede, en Hij u barmhartigheid zal geven, en Hij zich over u zal ontfermen, en Hij u zal vermenigvuldigen, op de wijze zoals Hij aan uw vaderen heeft gezworen, Als je luistert naar de stem van de Heer, jouw God, om zijn geboden te bewaren, al die welke ik jou vandaag beveel, om het goede en het welgevallige te doen voor de Heer, jouw God.

14

Jullie zijn zonen van de Heer jullie God, jullie zullen geen kaalheid aanbrengen tussen jullie ogen op een dode. Omdat gij een heilig volk zijt voor de Heer uw God, en u heeft de Heer uw God uitverkoren om voor Hem een kostbaar bezit te zijn uit alle

naties die op het aangezicht der aarde zijn. Gij zult geen enkele gruwel eten. Dit vee zult u eten: het kalf van de runderen, het lam van de schapen en het geitenbokje van de geiten, hert, gazelle, pygarg, oryx en giraffe. Elk dier dat de hoef splitst en klauwen heeft die twee hoeven kloven, en dat herkauwt onder het vee, deze mag u eten. En deze dingen zult u niet eten van degenen die herkauwen opbrengen en van degenen die de hoeven verdelen en klauwen splijten: de kameel, de haas en de klipdas, omdat zij herkauwen opbrengen maar de hoef niet verdelen; deze dingen zijn onrein voor u. En het varken, omdat het de hoef verdeelt, en de klauwen van de hoef splijt, maar het herkauwt niet, is dit onrein voor jullie; van hun vlees zult u niet eten, hun karkassen zult u niet aanraken.

En deze dingen zult u eten van alles wat in het water is: alles wat vinnen en schubben heeft, zult u eten. En alles wat geen vinnen en schubben heeft, zult u niet eten; het is onrein voor u. Elke reine vogel zult u eten. En deze dingen zult u niet eten van hun: de arend, en de grijpvogel, en de visarend, en de gier, en de wouw, en de soortgelijke aan hem, en mus, en uil, en meeuw, en reiger, en zwaan, en ibis, en de aalscholver, en de havik, en de soortgelijke aan hem, en de hop, en de nachtraaf, En pelikaan, en plevier, en de aan hem gelijksoortige, en purperen waterhen, en vleermuis. Alle kruipende dingen van de vogels zijn onrein voor jullie, jullie zullen niet van hen eten. Elke reine vogel zult gij eten. Elk kadaver zult u niet eten, aan de vreemdeling in uw steden zal het gegeven worden en hij zal het eten, of u zult het verkopen aan de buitenlander, omdat u een heilig volk bent voor

de Heer uw God. U zult een lam niet koken in de melk van zijn moeder.

Een tiende zult u heffen van alle voortbrengsel van uw zaad, het voortbrengsel van uw veld, jaar na jaar. En je zult het eten in de plaats die de Heer jouw God zal kiezen om zijn naam daar geroepen te worden, jullie zullen de tienden brengen van jouw graan, en van jouw wijn, en van jouw olie, de eerstgeborenen van jouw ossen en van jouw schapen, opdat je moge leren de Heer jouw God te vrezen alle dagen. Als de weg van jou maar ver wordt, en je niet in staat bent hen te offeren, omdat de plaats ver van jou is die de Heer jouw God zou kiezen om zijn naam daar geroepen te worden, omdat de Heer jouw God jou zal zegenen, En je zult hen voor zilver verkopen, en je zult het zilver in je handen nemen, en je zult gaan naar de plaats die de Heer, je God, zal kiezen. En je zult zilver geven voor alles wat jouw ziel begeert, voor runderen of voor schapen, of voor wijn of voor sterk drank, of voor sterk drank, of voor alles wat jouw ziel begeert, en je zult daar eten voor de Heer jouw God, en je zult je verheugen, jij en jouw huis, en de Leviet in jouw steden, omdat er voor hem geen deel noch lot met jou is.

Na drie jaren zult gij al de tiende van uw voortbrengselen uitbrengen; in dat jaar zult gij het in uw steden plaatsen. En de Leviet zal komen, omdat hij geen deel noch erfdeel met jou heeft, en de vreemdeling en de wees en de weduwe die in jouw steden zijn, en zij zullen eten en verzadigd worden, opdat de Heer jouw God jou moge zegenen in al de werken die jij doet.

15

Door zeven jaren zult gij vrijlating maken. En dus luidt het gebod van de kwijtschelding: je zult elke eigen schuld laten varen die je naaste aan jou verschuldigd is, en van je broeder zul je niet terugvordering eisen, want er is een kwijtschelding aangeroepen aan de Heer, jouw God. De vreemdeling zul je eisen wat er ook aan jou van hem toekomt, maar aan je broer zul je kwijtschelding verlenen van je schuld. Dat er geen behoeftige onder u zal zijn, omdat de Heer uw God u zeker zal zegenen in het land dat de Heer uw God u als erfdeel geeft om het in bezit te nemen.

Als u maar met aandacht luistert naar de stem van de Heer uw God om alle deze geboden te bewaken en te doen, zoveel als ik u vandaag gebied, dat de Heer jouw God jou gezegend heeft op de wijze zoals Hij tot jou gesproken heeft, en jij zult lenen aan vele naties, maar jij zult niet lenen, en jij zult heersen over vele naties, maar zij zullen niet over jou heersen.

Als er maar behoeftig wordt onder jou uit jouw broeders in een van jouw steden in het land, dat de Heer jouw God aan jou geeft, zul je jouw hart niet verharden, noch zul je jouw hand niet sluiten voor jouw behoevende broeder. Je zult je handen ruim voor hem openen, en je zult hem een lening geven voor zoveel als hij nodig heeft, naar gelang hij in nood is. Let op voor jezelf dat er geen verborgen woord van wetteloosheid in jouw hart

wordt, zeggende: Het zevende jaar nadert, het jaar van de kwijtschelding, en dat jouw oog kwaad wordt tegenover jouw broeder die in nood is, en dat je niet aan hem zult geven, en hij zal tegen jou uitroepen tot de Heer, en er zal grote zonde in jou zijn. Geef hem vrijgevig, en leen hem zoveel als hij nodig heeft, omdat hij in nood is, en wees niet bedroefd in je hart wanneer je hem geeft, want vanwege dit woord zal de Heer je God je zegenen in alle werken en in alles waaraan je je hand slaat. Want de behoeftige zal niet ontbreken in jouw land, daarom beveel ik jou dit woord te doen, zeggende: je zult zeker je handen openen voor je broeder, de arme en de behoeftige in jouw land.

Als maar jouw broeder, de Hebreeër of Hebreeuwse vrouw, aan jou verkocht wordt, zal hij jou zes jaren dienen, en in het zevende jaar zul je hem vrij van jou wegzenden. Wanneer je hem echter vrij van jou wegzendt, zul je hem niet met lege handen wegzenden. Je zult hem rijkelijk voorzien van jouw schapen, en van jouw graan, en van jouw wijn, zoals de Heer jouw God jou gezegend heeft, zul je aan hem geven.

En je zult je herinneren dat je een dienaar was in het land Egypte, en de Heer je God heeft je van daaruit verlost; daarom beveel ik je dit woord te doen. Als hij maar tegen jou zegt: Ik zal niet van jou weggaan, omdat hij jou en jouw huis heeft liefgehad, omdat het goed voor hem is bij jou. En je zult de priem nemen, en je zult zijn oor naar de deur doorboren, en hij zal jou tot dienaar zijn voor eeuwig, en met jouw dienstmaagd

zul je evenzo doen. Het zal niet hard voor je zijn wanneer zij vrij van jou worden weggestuurd, omdat hij jou zes jaren gediend heeft voor het jaarlijkse loon van een gehuurde werker, en de Heer jouw God zal jou zegenen in alles wat je doet.

Elke eerstgeborene die geboren wordt onder uw runderen en onder uw schapen, de mannetjes zult gij heiligen aan de Heer uw God, gij zult niet werken met uw eerstgeboren kalf en gij zult de eerstgeborenen van uw schapen niet scheren. Voor de Heer zult gij het eten, jaar in jaar uit, in de plaats die de Heer uw God zal kiezen, gij en uw huis. Als er maar een gebrek in hem is, lam of blind, een kwaad gebrek, zult gij het niet offeren aan de Heer uw God.

In uw steden zult u het eten, de onreine onder u en de reine evenzo zullen het eten als een gazelle of hert. Behalve bloed zullen jullie niet eten; jullie zullen het op de aarde uitgieten als water.

16

Bewaar de maand van de jonge aren, en je zult het pascha vieren voor de Heer, jouw God, omdat je in de maand van de jonge aren 's nachts uit Egypte bent vertrokken. En u zult het pascha offeren aan de Heer, uw God, schapen en ossen, in de plaats die de Heer, uw God, zal kiezen om zijn naam daar te doen roepen. Gij zult geen zuurdesem erop eten, zeven dagen

zult gij ongezuurd brood erop eten, brood van verdrukking, omdat gij in haast uit Egypte getrokken zijt, opdat gij de dag van uw uittocht uit het land Egypte zult gedenken, al de dagen van uw leven. Zeven dagen lang zal er geen zuurdesem aan jou worden gezien in al jouw grenzen, en van het vlees dat je op de avond van de eerste dag offert, zal niets tot de morgen blijven liggen. Je zult het pascha niet kunnen offeren in een van jouw steden, die de Heer jouw God aan jou geeft, maar in de plaats die de Heer uw God zal kiezen om daar zijn naam te doen uitroepen, zult gij het pascha offeren 's avonds bij zonsondergang, op de tijd dat gij uit Egypte uittrok. En je zult koken en je zult braden en je zult eten in de plaats die de Heer jouw God zal kiezen, en je zult terugkeren in de morgen, en je zult naar jouw huizen gaan. Zes dagen zult gij ongezuurd brood eten, en op de zevende dag is er een slotbijeenkomst, een feest voor de Heer uw God; gij zult geen enkel werk doen op deze dag, behalve wat voor een ziel gedaan moet worden.

Zeven weken zul je voor jezelf tellen, vanaf het moment dat je de sikkel op de oogst hebt gezet, zul je beginnen zeven weken te tellen. En je zult een feest van de weken maken voor de Heer, jouw God, naar gelang jouw hand sterk is, naar alles wat de Heer, jouw God, je zal geven.

En je zult verheugen voor de Heer, jouw God, jij en jouw zoon, en jouw dochter, jouw dienaar, en jouw dienstmaagd, en de Leviet, en de vreemdeling, en de wees, en de weduwe die in jullie is, in de plaats die de Heer, jouw God, hem zal kiezen, om

zijn naam daar geroepen te worden.

En je zult je herinneren dat je een dienaar werd in het land Egypte, en je zult deze geboden bewaren en uitvoeren. Een feest van tenten zult gij voor uzelf maken gedurende zeven dagen, wanneer gij verzamelt uit uw dorsvloer en van uw wijnpers. En je zult verblijden in jouw feest, jij en jouw zoon, en jouw dochter, jouw dienaar, en jouw dienstmaagd, en de Leviet, en de vreemdeling, en de wees, en de weduwe die in jouw steden is. Zeven dagen zult gij feest vieren voor de Heer uw God in de plaats die de Heer uw God voor hem zal kiezen, indien maar de Heer uw God u zegene in al uw opbrengsten en in al het werk van uw handen, en gij zult u verblijden.

Drie keer per jaar zal al wat mannelijk is bij jou gezien worden voor de Heer jouw God in de plaats die de Heer zal kiezen, tijdens het feest van de ongezuurde broden, en tijdens het feest van de weken, en tijdens het feest van de tabernakelen; je zult niet met lege handen verschijnen voor de Heer jouw God. Ieder volgens de kracht van uw handen, volgens de zegening van de Heer uw God die Hij u gaf.

Rechters en ambtenaren zult gij voor uzelf aanstellen in uw steden, die de Heer uw God u geeft volgens de stammen, en zij zullen het volk een rechtvaardig oordeel vellen. Zij wenden het oordeel niet af, noch zullen zij een geschenk aannemen, want de geschenken verblinden de ogen der wijzen en nemen de woorden der rechtvaardigen weg. Rechtvaardig moet je het

rechtvaardige najagen, opdat je mag leven en, binnengegaan zijnde, het land mag erven dat de Heer, jouw God, aan jou geeft.

Je zult voor jezelf geen heilig bos planten, geen enkele boom naast het altaar van jouw God zul je voor jezelf maken. Gij zult voor uzelf geen pilaar oprichten die de Heer uw God heeft gehaat.

17

Gij zult aan de Heer uw God geen kalf of schaap offeren waarin een gebrek is, enige kwade zaak, omdat het een gruwel is voor de Heer uw God.

Als maar werd gevonden in een van jouw steden, die de Heer jouw God aan jou geeft, een man of vrouw die het kwaad zal doen voor de Heer jouw God, om zijn verbond voorbij te gaan, en gekomen zijnde, zij mogen andere goden dienen en hen aanbidden, de zon of de maan of al wat uit de wereld van de hemel komt, wat Hij niet aan jou gebood en het wordt aan jou gemeld en je zult zeer grondig onderzoek doen, en zie, waarlijk is het woord bewaarheid geworden, deze gruwel is in Israël geschied, En je zult die man of die vrouw naar buiten brengen, en je zult hen stenigen met stenen, en zij zullen sterven. Op twee getuigen of op drie getuigen zal hij sterven; de ter dood veroordeelde zal niet sterven op één getuige. En de hand van de getuigen zal als eerste op hem zijn om hem te doden, en de hand

van het volk als laatste, en je zult het kwade uit jullie midden verwijderen.

Als het voor jou onmogelijk zou worden om een oordeel te vellen tussen bloed en bloed, en tussen oordeel en oordeel, en tussen aanraking en aanraking, en tussen tegenspraak en tegenspraak, zaken van oordeel in jullie steden, dan zul je opstaan en opgaan naar de plaats die de Heer jouw God daar zal kiezen, en je zult gaan naar de priesters, de Levieten, en naar de rechter die er in die dagen zal zijn, en nadat zij gezocht hebben, zullen zij aan jou het oordeel verkondigen. En je zult handelen volgens de zaak die zij aan jou melden uit de plaats die de Heer jouw God zal kiezen, en je zult erop toezien te doen alles wat aan jou wordt voorgeschreven. Volgens de wet en volgens het oordeel dat zij aan jou zullen zeggen, zul je handelen; je zult niet afwijken van het woord dat zij aan jou zullen verkondigen, noch naar rechts noch naar links.

En de man die handelt in arrogantie, zodat hij niet gehoorzaamt aan de priester die staat te dienen bij de naam van de Heer uw God, of aan de rechter die er in die dagen is, die man zal sterven, en je zult het kwaad uit Israël verwijderen. En alle mensen zullen, na het gehoord te hebben, vrezen en niet meer goddeloos handelen.

Als je maar binnenkomt in het land dat de Heer jouw God aan jou geeft, en je het erft, en je erop woont, en je zegt: ik zal over mijzelf een heerser aanstellen, zoals ook de overige volken

rondom mij, Je zult aanstellen over jezelf een heerser, die de Heer God zal kiezen, uit jouw broeders zul je aanstellen over jezelf een heerser, je zult niet kunnen aanstellen over jezelf een vreemde man, omdat hij niet jouw broeder is. Omdat hij voor zichzelf geen paarden zal vermenigvuldigen, noch het volk naar Egypte zal wegkeren, opdat hij voor zichzelf geen paarden mag vermenigvuldigen, maar de Heer zei: jullie zullen deze weg niet opnieuw terugkeren. En hij zal voor zichzelf geen vrouwen vermenigvuldigen, opdat zijn hart niet afgewend wordt, en zilver en goud zal hij voor zichzelf niet buitengewoon vermenigvuldigen.

En wanneer hij zit op het begin van zijn heerschappij, zal hij voor zichzelf deze deuteronomie schrijven in een boek van de priesters, de Levieten, En het zal met hem zijn, en hij zal erin lezen alle dagen van zijn leven, opdat hij leert te vrezen de Heer uw God, en te bewaren al deze geboden, en al deze verordeningen te doen, Opdat zijn hart niet verheven wordt boven zijn broeders, opdat hij niet afdwaalt van de geboden naar rechts of naar links, opdat hij zijn dagen zou verlengen in zijn heerschappij, hij en zijn zonen onder de zonen van Israël.

18

Niet zullen de priesters, de Levieten, de hele stam Levi, een deel noch een lot hebben met Israël; de offers van de Heer zijn hun lot, die zullen zij eten. Een lot zal hun echter niet zijn onder hun

broeders, de Heer zelf is zijn lot, zoals Hij tot hem zei. En dit is het oordeel van de priesters van het volk, van degenen die de offers offeren, hetzij een kalf, hetzij een schaap: je zult de schouder aan de priester geven, en de kaken, en de maag. En de eerstelingen van jouw graan, en van jouw wijn, en van jouw olie, en de eersteling van de scheersels van jouw schapen zul je aan hem geven. Omdat de Heer hem koos uit al jouw stammen om te staan voor de Heer, de God, om te dienen en te zegenen in zijn naam, hij en zijn zonen onder de zonen van Israël.

Als de Leviet maar aankomt uit een van de steden van alle zonen Israëls, waar hij als vreemdeling verblijft, volgens wat zijn ziel verlangt, naar de plaats die hij zou kiezen, hij zal dienen in de naam van de Heer zijn God, net zoals al zijn broeders de Levieten die daar staan voor de Heer jouw God. Hij zal een verdeelde portie eten, behalve van de verkoop volgens de familie. Als je maar het land betreedt dat de Heer jouw God aan jou geeft, zul je niet leren te handelen volgens de gruwelen van die volkeren.

Er zal onder jou niet worden gevonden iemand die zijn zoon en zijn dochter door vuur reinigt, die waarzeggerij beoefent, die omens interpreteert, die vogelwichelarij beoefent of die toverij gebruikt. een bezwering zingend, een medium en een waarzegger, de doden raadplegend. Want het is een gruwel voor de Heer uw God, ieder die deze dingen doet; wegens deze gruwelen zal de Heer hen verdelgen van voor uw aangezicht. Perfect zult u zijn voor de Heer, uw God. Want deze naties die jij

onterft, luisteren naar voortekenen en waarzeggerijen, maar aan jou heeft de Heer jouw God dit niet aldus gegeven.

Een profeet uit uw broeders, zoals mij, zal de Heer uw God aan u opwekken; naar hem zult u horen. Volgens alles wat u vroeg van de Heer uw God in Horeb op de dag van de vergadering, zeggende: wij zullen niet langer de stem van de Heer uw God horen, en dit grote vuur zullen wij niet meer zien, opdat wij niet sterven. En de Heer zei tegen mij: Rechtvaardig is alles wat zij tot jou gesproken hebben. Een profeet zal ik voor hen opwekken uit hun broeders, net zoals jou, en ik zal de woorden in zijn mond geven, en hij zal tot hen spreken volgens alles wat ik hem beveel. En de man die niet hoort naar alles wat die profeet in mijn naam spreekt, ik zal hem straffen. Behalve de profeet die goddeloos zou handelen door te spreken in mijn naam een woord dat ik niet gebood te spreken, en wie zou spreken in de naam van andere goden, die profeet zal sterven. Als je maar in je hart zegt: hoe zullen wij het woord kennen dat de Heer niet heeft gesproken? Alles wat die profeet spreekt in de naam van de Heer, en het wordt niet en het gebeurt niet, dit is het woord dat de Heer niet sprak; in goddeloosheid sprak die profeet, jullie zullen hem niet vrezen.

19

Als maar de Heer jouw God de volkeren vernietigt, welke God aan jou het land geeft, en jullie hen erven, en jullie in hun

steden en in hun huizen wonen, Drie steden zult u voor uzelf afscheiden in het midden van uw land, dat de Heer uw God u geeft. Overweeg voor jezelf de weg, en je zult de grenzen van jouw land in drie delen verdelen, die de Heer jouw God aan jou toewijst, en het zal een toevlucht zijn voor elke moordenaar. Dit zal het bevel zijn voor de moordenaar die daarheen vlucht en in leven blijft: wie zijn naaste slaat zonder het te weten, en hem niet haatte vóór gisteren en eergisteren. En wie als hij met zijn buur het bos ingaat om hout te verzamelen, en zijn hand uitglijdt met de bijl terwijl hij het hout hakt, en het ijzer van het hout afvalt en de buur treft, en hij sterft, deze zal vluchten naar een van deze steden, en zal leven. Zodat de bloedwreker de moordenaar niet achtervolgt, omdat zijn hart verhit is geraakt, en hem grijpt, als de weg langer is, en zijn ziel slaat, en voor deze is er geen doodsoordeel, omdat hij hem niet haatte vóór gisteren, noch vóór eergisteren. Daarom beveel ik jou dit woord, zeggende: drie steden zult gij voor uzelf afzonderen.

Als maar de Heer jouw God jouw grenzen vergroten zal, op de wijze zoals hij zwoer aan jouw vaders, en de Heer aan jou al het land geeft, dat hij zei te geven aan jouw vaders, Als je alle geboden die ik je vandaag beveel zult horen te doen, om de Heer je God lief te hebben, om in al zijn wegen te gaan alle dagen, zul je voor jezelf nog drie steden toevoegen bij deze drie. En onschuldig bloed zal niet worden vergoten in het land dat de Heer, jouw God, jou als erfdeel geeft, en jij zult niet schuldig zijn aan bloed.

Als er maar in jou een man wordt die de buurman haat, en hem in een hinderlaag lokt, en tegen hem opstaat, en zijn ziel slaat, en hij sterft, en hij vlucht naar een van deze steden, En de raad van ouderlingen van zijn stad zal zenden, en zij zullen hem van daar nemen, en zij zullen hem overleveren in de handen van de bloedverwanten, en hij zal sterven. Jouw oog zal hem niet sparen, en je zult het onschuldige bloed uit Israël reinigen, en het zal goed met je gaan.

Je zult de grenzen van de buurman niet verplaatsen, welke jouw vaders hebben gesteld in de erfenis die je hebt geërfd in het land dat de Heer jouw God aan jou geeft als erfdeel. Eén getuige zal niet blijven om te getuigen tegen een mens volgens alle onrechtvaardigheid, en volgens elke zonde, en volgens alle zonde die hij zondigt; op de mond van twee getuigen en op de mond van drie getuigen zal elk woord staan. Als een onrechtvaardige getuige optreedt tegen een man en zijn goddeloosheid beschuldigt, En de twee mensen aan wie het geschil toebehoort, zullen staan voor de Heer, en voor de priesters, en voor de rechters, die er in die dagen zullen zijn, En de rechters moeten nauwkeurig onderzoeken, en zie, een onrechtvaardige getuige heeft onrechtvaardige dingen getuigd en stond tegen zijn broeder. En jullie zullen hem aandoen wat hij kwaad heeft gedaan tegen zijn broeder, en jullie zullen het kwade uit jullie midden verwijderen. En de overgeblevenen, dit gehoord hebbende, zullen vrezen en zij zullen dit kwaad niet meer in jullie midden doen. Jouw oog zal hem niet sparen, ziel in plaats van ziel, oog in plaats van oog, tand in plaats van tand,

hand in plaats van hand, voet in plaats van voet.

20

Als je maar uittrekken gaat ten oorlog tegen je vijanden, en je ziet paarden en ruiters en een volk talrijker dan jij, vrees hen niet, omdat de Heer je God met je is, die je heeft opgebracht uit het land Egypte. En het zal zijn dat wanneer je de oorlog nadert, en de priester naderbij gekomen is, hij tot het volk zal spreken, En hij zal tot hen zeggen: luister Israël, jullie gaan vandaag de oorlog in tegen jullie vijanden, laat jullie hart niet zwak worden, vrees niet, word niet verbrijzeld, en wijk niet af voor hun aangezicht. Dat de Heer, uw God, die voor u uitgaat met u, aan uw zijde zal strijden tegen uw vijanden om u te redden.

En de schriftgeleerden zullen tot het volk spreken, zeggende: Wie is de man die een nieuw huis heeft gebouwd en het niet heeft ingewijd? Laat hij gaan en laat hem terugkeren naar zijn huis, opdat hij niet sterft in de oorlog en een andere man het zal inwijden. En wie is de man die een wijngaard heeft geplant en er niet van heeft genoten? Laat hij gaan en terugkeren naar zijn huis, opdat hij niet sterft in de oorlog en een andere man ervan zal genieten. En wie is de man die een vrouw verloofd heeft, en haar niet genomen heeft? Laat hij gaan en laat hij terugkeren naar zijn huis, opdat hij niet sterft in de oorlog, en een andere man haar zal nemen. En de schriftgeleerden zullen verder spreken tot het volk, en zij zullen zeggen: Wie is de man die

vreest en lafhartig is van hart? Laat hij gaan en terugkeren naar zijn huis, opdat hij het hart van zijn broeder niet lafhartig make, zoals het zijne. En het zal zijn wanneer de schrijvers ophouden met spreken tot het volk, en zij zullen heersers van het leger aanstellen die het volk leiden.

Als je maar een stad nadert om oorlog tegen hen te voeren, roep hen dan met vrede. Als zij inderdaad vreedzaam aan jou zullen antwoorden en zij voor jou zullen openen, zal al het volk dat in deze gevonden is, aan jou belastingplichtig en jouw onderdanen zijn. Maar als zij niet aan jou gehoorzamen en oorlog tegen jou voeren, zul je het belegeren, totdat de Heer, jouw God, haar aan jou in jouw handen zou overleveren, en jij zult al haar mannelijken met het zwaard doden, Behalve de vrouwen en de bagage, en al het vee, en alles wat er in de stad is, en alle buit zul je voor jezelf plunderen, en je zult alle buit eten van je vijanden, die de Heer je God je geeft. Aldus zult gij doen met alle steden die zeer ver van u zijn, niet uit de steden van deze volken, van welke de Heer, jouw God, aan jou geeft om hun land te erven. Jullie zullen geen enkel ademend wezen levend bewaren, maar door een vloek zult u hen wijden, de Hethiet, en Amoriet, en Kanaäniet, en Periziet, en Hiviet, en Jebusiet, en Girgasiet, op welke wijze de Heer uw God u gebood, Opdat zij jullie niet leren te doen al hun gruwelen, zoveel als zij deden voor hun goden, en jullie zullen zondigen voor de Heer jullie God.

Als je een stad belegert gedurende meer dagen om oorlog tegen haar te voeren tot haar inneming, zul je haar bomen niet

vernietigen door het ijzer op hen te leggen, maar je zult ervan eten, maar je zult het niet afhouwen, want is de boom in het veld soms een mens, om van voor jouw aangezicht de palissade binnen te gaan? Maar het hout waarvan je weet dat het geen vrucht draagt, dat zul je vernietigen en uitkappen, en je zult belegeringswerken bouwen tegen de stad die oorlog tegen jou voert, totdat zij wordt overgeleverd.

21

Als maar een gewonde wordt gevonden in het land, dat de Heer jouw God jou geeft om te erven, gevallen in de vlakte, en zij weten niet wie hem geslagen heeft, Jouw raad van ouderlingen en jouw rechters zullen uitgaan, en zij zullen meten naar de steden rondom de gesneuvelde. En de stad die het dichtst bij de gewonde man ligt, en de raad van ouderlingen van die stad zal een vaars uit het vee nemen, die nog niet heeft gewerkt en die nog geen juk heeft getrokken, En de raad van ouderlingen van die stad zal een vaars neerbrengen naar een ruw ravijn, dat niet bewerkt is noch bezaaid wordt, en zij zullen de nek van de vaars breken in het ravijn. En de priesters, de Levieten, zullen naderen, omdat de Heer God hen koos om voor hem te staan en te zegenen in zijn naam, en volgens hun uitspraak zal elk geschil en elke aanraking worden beslist. En alle raad van ouderlingen van die stad, die de gewonde man naderen, zullen de handen wassen op het hoofd van de vaars met de gebroken nek in de vallei, En antwoordend zullen zij zeggen: onze handen hebben

dit bloed niet vergoten, en onze ogen hebben het niet gezien. Wees genadig tot uw volk Israël, dat u verlost hebt, Heer, opdat er geen onschuldig bloed vergoten wordt in uw volk Israël, en het bloed zal voor hen verzoend worden. Maar jij zult het onschuldige bloed uit jullie midden verwijderen, als je het goede en het welgevallige doet voor de Heer, jouw God.

Als je maar naar de oorlog trekt tegen je vijanden, en de Heer je God hen in je handen overlevert, en je hun buit plundert, en je ziet in de buit een vrouw, mooi van vorm, en je verlangt naar haar, en je neemt haar voor jezelf tot vrouw, en je brengt haar binnen in jouw huis, en je zult haar hoofd scheren, en je zult haar nagels knippen, En je zult de kledingstukken van de gevangenschap van haar verwijderen, en zij zal zitten in jouw huis, en zij zal de vader en de moeder bewenen een maand dagen, en na deze dingen zul je naar haar binnengaan en je zult met haar samenwonen, en zij zal jouw vrouw zijn.

En het zal zijn: als je haar niet wilt, dan zul je haar vrij wegzenden, en zij zal niet voor zilver worden verkocht, je zult haar niet verwerpen, omdat je haar vernederd hebt.

Als een man maar twee vrouwen krijgt, een van hen geliefd, en een van hen gehaat, en zij baren hem kinderen, de geliefde en de gehate, en de eerstgeboren zoon wordt van de gehate, En het zal zijn op de dag dat hij aan zijn zonen zijn bezittingen als erfenis verdeelt, dat hij niet in staat zal zijn om eerstgeboorterechten te geven aan de zoon van de geliefde,

terwijl hij de eerstgeboren zoon van de gehate over het hoofd ziet, Maar hij zal de eerstgeboren zoon van de gehate erkennen door aan hem het dubbele te geven van alles wat bij hem gevonden wordt, omdat deze het begin is van zijn kinderen, en aan deze behoren de rechten van de eerstgeborene. Als iemand een ongehoorzame en opstandige zoon heeft die niet gehoorzaamt aan de stem van zijn vader en de stem van zijn moeder, en zij tuchtigen hem, en hij luistert niet naar hen, En nadat zijn vader en zijn moeder hem gegrepen hebben, zullen zij hem uitbrengen naar de raad van ouderlingen van zijn stad, en naar de poort van de plaats, En zij zullen zeggen tot de mannen van hun stad: deze zoon van ons gehoorzaamt niet en tart, hij luistert niet naar onze stem, hij is een muntvervalser en een dronkaard. En de mannen van zijn stad zullen hem stenigen met stenen, en hij zal sterven, en je zult het kwaad uit jullie midden verwijderen, en de overgeblevenen zullen vrezen wanneer zij het gehoord hebben.

Als er maar in iemand een zonde is die het oordeel van de dood verdient, en hij sterft, en jullie hem aan een boom hangen, Het lichaam zal niet op de boom slapen, maar jullie zullen het met een begrafenis begraven op die dag, omdat ieder die aan een boom hangt vervloekt is door God, en jullie zullen het land niet bezoedelen, dat de Heer jouw God aan jou in erfenis geeft.

22

Als u het kalf van uw broer of zijn schaap ziet dwalen op de weg, mag u hen niet negeren, u zult hen zeker terugbrengen naar uw broer en u zult ze aan hem teruggeven. Als jouw broeder echter niet bij jou in de buurt woont, noch je hem kent, zul je het bij je thuis binnenhalen, en het zal bij jou blijven totdat jouw broeder ernaar zoekt, en je zult het aan hem teruggeven. Aldus zult gij doen met zijn ezel, en aldus zult gij doen met zijn kleed, en aldus zult gij doen met al het verlorene van uw broeder, wat ook van hem verloren moge gaan en gij vindt, gij zult het niet kunnen voorbijzien. Je zult de ezel van je broer of zijn kalf die op de weg gevallen zijn niet over het hoofd zien; je moet hen niet negeren, je zult hen zeker met hem oprichten.

Er zullen geen voorwerpen van een man op een vrouw zijn, noch zal een man een vrouwengewaad aantrekken, omdat ieder die deze dingen doet een gruwel is voor de Heer uw God. Als je echter een vogelnest tegenkomt voor je aangezicht op de weg of in een boom, of op de aarde, met jongen of eieren, en de moeder broedt op de jongen of op de eieren, zul je de moeder niet nemen met de kinderen. Met wegzending zul je de moeder wegzenden, maar de kinderen zul je voor jezelf nemen, opdat het goed voor jou wordt en je langlevend wordt.

Als je een nieuw huis bouwt, zul je een borstwering maken voor je dak, en je zult geen moord veroorzaken in je huis, als de vallende daarvan valt. Gij zult uw wijngaard niet met verschillende zaden bezaaien, opdat de opbrengst niet geheiligd worde, en het zaad dat gij zaait met de opbrengst van uw

wijngaard. Je zult niet ploegen met een kalf en een ezel samen. Je zult geen mengsel dragen van wol en vlas in hetzelfde kledingstuk. Gedraaide franjes zul je voor jezelf maken op de vier hoeken van jouw kledingstukken, waarmee je jezelf bedekt.

Als iemand een vrouw neemt en met haar samenwoont, en hij haar haat, En hij zou valse beschuldigingen tegen haar uiten, en hij zou haar naam te schande maken, en hij zegt: deze vrouw heb ik genomen, en toen ik haar naderde heb ik haar maagdelijkheid niet gevonden, En de vader van het kind en de moeder, die het bewijs genomen hebben, zullen de maagdelijkheid van het kind naar de raad van ouderlingen bij de poort brengen. En de vader van het kind zal tegen de raad van ouderlingen zeggen: deze mijn dochter heb ik aan deze man als vrouw gegeven, en hij heeft haar gehaat Nu legt deze man haar valse beschuldigingen op, zeggende: ik heb de maagdelijkheid van uw dochter niet gevonden, en dit zijn de bewijzen van de maagdelijkheid van mijn dochter. En zij zullen het kleed uitspreiden voor de raad van oudsten van de stad. En de raad van ouderlingen van die stad zal die man nemen, en zij zullen hem onderwijzen, En zij zullen hem beboeten met honderd sikkels, en zij zullen deze geven aan de vader van de jonge vrouw, omdat hij een kwade naam heeft uitgebracht over een Israëlitische maagd, en zij zal zijn vrouw zijn, hij zal haar niet kunnen wegzenden al de tijd.

Als dit woord echter op waarheid berust, en de maagdelijkheid niet werd gevonden bij de jonge vrouw, En zij zullen de jonge

vrouw uitbrengen naar de deuren van het huis van haar vader, en zij zullen haar stenigen met stenen, en zij zal sterven, omdat zij dwaasheid deed onder de zonen van Israël door het huis van haar vader te onteren door hoererij, en jij zult het kwade uit jullie midden verwijderen.

Als maar een man wordt gevonden die slaapt met een vrouw die getrouwd is met een man, zult u beiden doden, de man die slaapt met de vrouw, en de vrouw, en u zult het kwaad uit Israël verwijderen. Als maar een dienaar, een maagd die verloofd is aan een man wordt, en een man haar in de stad hebbend gevonden met haar ligt U zult beiden naar de poort van hun stad brengen, en zij zullen met stenen gestenigd worden, en zij zullen sterven, de jonge vrouw, omdat zij niet riep in de stad, en de man, omdat hij de vrouw van de naaste vernederde, en u zult het kwade uit uw midden verwijderen. Als maar een man in het veld de verloofde dienstmaagd vindt, en haar hebbende gedwongen met haar ligt, zullen jullie alleen degene die met haar ligt doden. En voor de jonge vrouw is er geen zonde van de dood, zoals wanneer iemand, een man, zou opstaan tegen de naaste en zijn ziel zou moorden, zo is deze zaak. Omdat hij haar in het veld vond, riep de verloofde jonge vrouw, en er was niemand om haar te helpen.

Als maar iemand de dienaar, de maagd vindt, welke niet verloofd is geweest, en haar gedwongen hebbend met haar ligt, en gevonden werd, De man die met haar geslapen heeft, zal aan de vader van de jonge vrouw vijftig zilveren didrachma geven,

en zij zal zijn vrouw zijn, omdat hij haar vernederd heeft, hij zal haar niet kunnen wegzenden al de tijd.

23

Een man zal niet de vrouw van zijn vader nemen, en hij zal de bedekking van zijn vader niet onthullen.

Niet zal een verpletterde, noch een afgesnedene, binnengaan in de vergadering van de Heer. Iemand uit een prostituee zal niet binnengaan in de vergadering van de Heer.

Een Ammoniet en Moabiet zal niet binnengaan in de vergadering van de Heer, en tot de tiende generatie zal hij niet binnengaan in de vergadering van de Heer, en tot in eeuwigheid, Omdat zij jullie niet tegemoet kwamen met brood en water op de weg, toen jullie uit Egypte trokken, en omdat zij tegen jou Balaam, de zoon van Beor, uit Mesopotamië huurden om jou te vervloeken. En de Heer, jouw God, was niet gewillig om naar Balaam te luisteren, en de Heer, jouw God, veranderde de vloeken in een zegen, omdat de Heer, jouw God, jou liefhad. Je zult hun niet vreedzame en voordelige dingen aanspreken alle dagen van je leven tot in eeuwigheid. Je zult een Edomiet niet verfoeien, omdat hij jouw broeder is, je zult een Egyptenaar niet verfoeien, omdat je een vreemdeling werd in zijn land. Zonen, als zij aan hen worden geboren, zullen in de derde generatie de vergadering van de Heer binnengaan.

Als je maar uittrekt om te kamperen tegen je vijanden, zul je je hoeden voor elk kwaad woord. Als er bij jou een man is die niet rein zal zijn vanwege zijn uitvloeiing in de nacht, dan zal hij buiten het kamp uitgaan, en hij zal niet in het kamp binnengaan. En het zal zijn dat tegen de avond hij zijn lichaam zal baden met water, en na het ondergaan van de zon zal hij het kamp binnengaan. En er zal voor jou een plaats zijn buiten het kamp, en je zult daarheen naar buiten gaan. En een pin zal voor jou zijn aan jouw riem, en het zal zijn wanneer je buiten gaat zitten, dat je daarmee zal graven, en nadat je het hebt teruggebracht zal je jouw uitwerpselen bedekken, Omdat de Heer jouw God rondwandelt in jouw kamp om jou te bevrijden en jouw vijand voor jouw aangezicht over te leveren, zal jouw kamp heilig zijn, en er zal geen onbetamelijke zaak in jou gezien worden, en hij zal zich van jou afkeren.

Je zult een dienaar niet overleveren aan zijn heer, die aan jou is toegevoegd van zijn heer. Met jou zal hij wonen, in jullie midden zal hij wonen waar het hem behaagt, je zult hem niet bedrukken. Er zal geen prostituee zijn onder de dochters van Israël, en er zal geen man zijn die zichzelf prostitueert onder de zonen van Israël, er zal geen inwijder zijn onder de dochters van Israël, en er zal geen man zijn die ingewijd wordt onder de zonen van Israël. U zult het loon van een prostituee, noch de ruil van een hond in het huis van de Heer uw God brengen voor enige gelofte, omdat beide een gruwel zijn voor de Heer uw God.

Je zult aan je broer geen rente vragen op zilver, en geen rente op

voedsel, en geen rente op enig ding dat je uitleent. Aan de vreemde zult u rente vragen, maar aan uw broer zult u niet rente vragen, opdat de Heer uw God u moge zegenen in al uw werken op de aarde, die u daar binnentrekt om haar te beërven.

Als je maar een gelofte doet aan de Heer jouw God, zul je niet vertragen om deze in te lossen, omdat de Heer jouw God deze zoekend van jou zal opeisen, en het zal zonde in jou zijn. Als je maar niet wilt bidden, is er geen zonde in jou. Wat uit jouw lippen komt zul je bewaren, en je zult doen op de wijze zoals je aan de Heer God een gave hebt beloofd, die je met jouw mond hebt gesproken.

Als je de oogst van je buurman betreedt en je met je handen aren van graan verzamelt, dan zul je geen sikkel leggen op de oogst van je buurman. Als je maar de wijngaard van je naaste binnentreedt, zul je druiven eten, zoveel als om je ziel te vullen, maar in een vat zul je ze niet werpen.

24

Als iemand een vrouw neemt en met haar samenwoont, en het zal zijn dat zij geen gunst vindt voor hem, omdat hij in haar een onbetamelijke zaak vond, en hij zal haar een scheidingsboek schrijven en in haar handen geven, en hij zal haar uit zijn huis wegzenden, en weggegaan is, wordt zij van een andere man En de laatste man haat haar, en schrijft haar een scheidingsbrief, en

zal die in haar handen geven, en zal haar uit zijn huis wegzenden, en de laatste man sterft, die haar voor zich tot vrouw nam, De eerste man die haar heeft weggezonden, zal niet kunnen terugkeren om haar voor zichzelf als vrouw te nemen, nadat zij bevlekt is, omdat het een gruwel is voor de Heer uw God, en u zult het land niet bevlekken, dat de Heer uw God u in erfenis geeft.

Als iemand onlangs een vrouw heeft genomen, zal hij niet naar de oorlog gaan, en er zal hem niets worden opgelegd, hij zal onschuldig zijn in zijn huis, een jaar zal hij zijn vrouw verblijden die hij heeft genomen.

Je zult geen molensteen als pand nemen, noch een bovenmolensteen, omdat deze een ziel als pand neemt. Als maar een man betrapt wordt die een ziel steelt uit zijn broeders van de zonen Israëls, en hem onderdrukt hebbend hem verkoopt, zal die dief sterven, en u zult het kwade uit uw midden verwijderen. Let op voor jezelf bij de aanraking van melaatsheid, bewaar zeer zorgvuldig te handelen volgens de gehele wet, die de priesters, de Levieten, aan jullie zullen verkondigen, zoals ik jullie geboden heb, weest op je hoede om te handelen. Herinner je hoeveel de Heer jouw God deed aan Miriam op de weg, toen jullie uit Egypte trokken.

Als er een schuld is bij jouw naaste, welke schuld dan ook, zul je niet zijn huis binnengaan om zijn pand te nemen. Buiten zul je staan, en de man bij wie jouw lening is, zal het onderpand naar

buiten aan jou brengen. Als de man echter arm is, zult gij niet slapen met zijn pand. Door terugbetaling zult gij het pand aan hem teruggeven bij zonsondergang, en hij zal slapen in zijn kleed, en hij zal u zegenen, en het zal voor u barmhartigheid zijn voor de Heer uw God. Gij zult het loon van een arme en behoeftige niet onthouden, uit uw broeders of uit de vreemdelingen die in uw steden zijn. Op dezelfde dag zul je zijn loon teruggeven, de zon zal niet ondergaan over hem, omdat hij arm is en hij daarop zijn hoop heeft gevestigd, en hij zal tegen jou uitroepen tot de Heer, en het zal voor jou zonde zijn. Vaders zullen niet sterven voor kinderen, en zonen zullen niet sterven voor vaders, elk zal sterven in zijn eigen zonde. Je zult het oordeel van een vreemdeling, een wees en een weduwe niet verdraaien. U zult het kledingstuk van een weduwe niet als pand nemen, en u zult herinneren dat u een dienaar was in het land Egypte, en dat de Heer uw God u van daar verloste, daarom beveel ik u dit woord te doen.

Als je oogst in je veld en je vergeet een schoof in je veld, zul je niet terugkeren om het te nemen; het zal voor de vreemdeling, de wees en de weduwe zijn, opdat de Heer je God je zegene in al de werken van je handen. Als je olijven gleant, zul je niet terugkeren om te verzamelen wat achter jou is; aan de vreemdeling en aan de wees en aan de weduwe zal het zijn, en je zult herinneren dat je huisknecht was in het land Egypte; daarom beveel ik jou dit woord te doen. Als je echter je wijngaard oogst, zul je hem niet nalezen; wat achter je blijft, zal voor de vreemdeling, de wees en de weduwe zijn. En je zult je

herinneren dat je een dienaar was in het land Egypte; daarom beveel ik je deze zaak te doen.

25

Als er maar een geschil ontstaat tussen mensen, en zij naderen tot het oordeel, en zij oordelen, en zij rechtvaardigen de rechtvaardige, en zij veroordelen de goddeloze, En het zal zijn, als de goddeloze waardig is van slagen, zul je hem laten neerknielen voor de rechters, en zij zullen hem geselen in hun aanwezigheid volgens zijn goddeloosheid. En in getal veertig zullen zij hem geselen, zij zullen niet meer toevoegen, maar als je toevoegt om meer te geselen dan deze slagen, zal jouw broeder onteerd worden voor jou. Gij zult een dorsende os niet muilkorven.

Als broers samen wonen en een van hen sterft, maar hij geen nakomelingen had, zal de vrouw van de gestorvene niet aan een vreemde man toebehoren. De broer van haar man zal tot haar komen en zal haar voor zichzelf tot vrouw nemen en zal met haar samenwonen. En het kind dat zij baart, zal worden vastgesteld uit de naam van de overledene, en zijn naam zal niet worden uitgewist uit Israël.

Als de man echter niet wenst de vrouw van zijn broer te nemen, dan zal de vrouw opgaan naar de poort, naar de raad van ouderlingen, en zal zeggen: de broer van mijn man wil de naam

van zijn broer in Israël niet oprichten, de broer van mijn man was niet gewillig. En de raad van ouderlingen van zijn stad zal hem roepen, en zij zullen tot hem spreken, en als hij daar staat zal hij zeggen: ik wens haar niet te nemen, En de vrouw van zijn broeder zal naderen voor de raad van ouderlingen, en zij zal zijn ene sandaal van zijn voet verwijderen, en zij zal spuwen in zijn gezicht, en antwoordende zal zij zeggen: aldus zullen zij doen aan de man die het huis van zijn broeder niet zal bouwen in Israël. En zijn naam zal in Israël genoemd worden: huis van degene die de sandaal heeft losgemaakt.

Als maar mensen vechten met elkaar, een man met zijn broer, en de vrouw van een van hen nadert om haar man te bevrijden uit de hand van degene die hem slaat, en zij haar hand uitstrekt en zijn testikels grijpt, Je zult de hand afsnijden, je oog zal deze niet sparen.

Je zal in je zak geen dubbel gewicht hebben, groot of klein. Er zal in uw huis geen dubbele maat zijn, groot of klein. Een waar en rechtvaardig gewicht zal je hebben, en een ware en rechtvaardige maat zal je hebben, opdat je lang leeft op de aarde die de Heer, jouw God, je als erfenis geeft. Dat een gruwel is voor de Heer, jouw God, ieder die deze dingen doet, ieder die onrecht doet.

Herinner hoeveel Amalek jou aandeed op de weg, toen jij uit het land Egypte trok, hoe hij zich tegen jou verzette op de weg, en jouw achterhoede afsloeg, de vermoeide achter jou, terwijl jij

hongerig en vermoeid was, en hij vreesde God niet. En het zal zijn wanneer de Heer uw God u rust geeft van al uw vijanden rondom u in het land dat de Heer uw God u geeft om te erven, zult u de naam van Amalek uitwissen van onder de hemel, en vergeet het niet.

26

En het zal zijn, als je binnenkomt in het land dat de Heer, jouw God, jou geeft om te erven, en je het in bezit neemt, en je erop woont, En je zult nemen van de eerstelingen van de vruchten van jouw aarde, die de Heer jouw God aan jou geeft, en je zult ze in een mand doen, en je zult gaan naar de plaats die de Heer jouw God zal kiezen opdat zijn naam daar wordt aangeroepen. En u zult komen naar de priester die er in die dagen zal zijn, en u zult tot hem zeggen: ik verkondig heden aan de Heer, mijn God, dat ik ben binnengegaan in het land dat de Heer aan onze vaderen gezworen heeft ons te geven. En de priester zal de mand uit uw handen nemen, en zal hem plaatsen voor het altaar van de Heer uw God. En antwoordend zal hij zeggen voor de Heer, uw God: Syrië verwierp mijn vader, en hij ging neer naar Egypte en verbleef daar met een klein getal, en werd daar tot een groot volk en een grote menigte. En de Egyptenaren mishandelden ons, en vernederden ons, en legden ons harde werken op. En wij riepen uit tot de Heer, onze God, en de Heer hoorde onze stem, en Hij zag onze vernedering, en onze zwoegen, en onze verdrukking. En de Heer leidde ons uit Egypte,

hij zelf in zijn grote kracht, en met machtige hand, en met hoge arm, en met grote visioenen, en met tekenen, en met wonderen. En hij bracht ons in deze plaats, en hij gaf ons dit land, een land vloeiend van melk en honing. En nu zie, ik heb de eerstelingen gebracht van de opbrengsten van de aarde die U mij gegeven hebt, Heer, een land vloeiend van melk en honing, en u zult het neerleggen voor de Heer uw God, en u zult aanbidden voor de Heer uw God, En je zult je verheugen in al het goede dat de Heer, jouw God, aan jou heeft gegeven, en jouw huis, en de Leviet, en de vreemdeling die bij jou is.

Als je voltooit om elk tiende van jouw voortbrengselen te vertienen in het derde jaar, zul je het tweede tiende geven aan de Leviet en aan de vreemdeling en aan de wees en aan de weduwe, en zij zullen eten in jouw steden en zij zullen zich verheugen.

En je zult zeggen voor de Heer jouw God: ik heb de heilige dingen uit mijn huis verwijderd, en ik gaf ze aan de Leviet en aan de vreemdeling en aan de wees en aan de weduwe, volgens alle geboden die je mij gebood. Ik heb jouw gebod niet overtreden, en ik heb het niet vergeten. En ik heb niet van hen gegeten in mijn verdriet, ik heb niet van hen genomen voor iets onreins, ik heb niet van hen gegeven aan de dode, ik heb gehoorzaamd aan de stem van de Heer onze God, ik heb gedaan zoals u mij geboden hebt. Kijk neer uit uw heilige huis uit de hemel, en zegen uw volk Israël, en het land dat u aan hen gaf, zoals u aan onze vaders zwoer, om aan ons te geven een land

vloeiend van melk en honing.

Op deze dag heeft de Heer jouw God jou geboden om alle verordeningen en oordelen te doen, en jullie zullen ze bewaren en jullie zullen ze doen uit jullie gehele hart, en uit jullie gehele ziel. Je hebt vandaag God gekozen om jouw God te zijn, en te wandelen in al zijn wegen, en te bewaren de verordeningen en de oordelen, en te gehoorzamen aan zijn stem. En de Heer heeft u vandaag gekozen om voor Hem een bijzonder volk te worden, zoals Hij zei, om Zijn geboden te bewaren. En dat jij boven alle natiën zult zijn, zoals Hij jou vermaard en een roem en roemrijk heeft gemaakt, dat jij een heilig volk zult zijn voor de Heer jouw God, zoals Hij gesproken heeft.

27

En Mozes en de raad van oudsten van Israël bevalen, zeggende: Bewaar al deze geboden, zoveel als ik jullie vandaag beveel. En het zal zijn op de dag dat jullie de Jordaan oversteken naar het land dat de Heer, jouw God, aan jou geeft, dat je voor jezelf grote stenen zult opzetten en hen met pleister zult pleisteren. En je zult op deze stenen alle woorden van deze wet schrijven, wanneer je de Jordaan oversteekt, wanneer je het land binnengaat dat de Heer, de God van je vaderen, je geeft, een land vloeiend van melk en honing, op de wijze zoals de Heer, de God van je vaderen, tot jou gesproken heeft. En het zal zijn wanneer jullie de Jordaan oversteken, dat jullie deze stenen zullen

opzetten die ik jou vandaag beveel, op de berg Ebal, en je zult ze pleisteren met pleister. En je zult daar een altaar bouwen voor de Heer, jouw God, een altaar uit stenen, je zult geen ijzer erop leggen, Met hele stenen zult gij een altaar bouwen voor de Heer, uw God, en gij zult daarop brandoffers opdragen aan de Heer, uw God. En je zult daar een heilsoffer offeren, en je zult eten, en je zult verzadigd worden, en je zult je verheugen voor de Heer, jouw God. En je zult alle woorden van deze wet zeer duidelijk op de stenen schrijven.

En Mozes en de priesters, de Levieten, spraken tot heel Israël, zeggende: Wees stil en luister, Israël, op deze dag ben je een volk geworden voor de Heer, jouw God, En je zult luisteren naar de stem van de Heer je God, en je zult al zijn geboden uitvoeren, en zijn verordeningen, zoveel als ik je vandaag beveel.

En Mozes bevalde het volk op die dag, zeggende, Dezen zullen staan om het volk te zegenen op de berg Garizim, nadat zij de Jordaan zijn overgestoken: Simeon, Levi, Juda, Issachar, Jozef en Benjamin. En dezen zullen staan op de berg Ebal voor de vloek: Ruben, Gad, Aser, Zebulon, Dan en Naftali.

En de Levieten zullen antwoordend tot heel Israël zeggen met luide stem Vervloekt is de man die een gesneden en gegoten beeld zal maken, een gruwel voor de Heer, het werk van handen van ambachtslieden, en het in het geheim zal plaatsen, en antwoordend zal heel het volk zeggen: zo moge het geschieden. Vervloekt is hij die zijn vader of zijn moeder onteert, en al het

volk zal zeggen: laat het zo zijn. Vervloekt is degene die de grenzen van de naaste verplaatst, en al het volk zal zeggen: zo zij het. Vervloekt is hij die een blinde op de weg misleidt, en al het volk zal zeggen: zo zij het. Vervloekt is hij die het oordeel van de vreemdeling, de wees en de weduwe verdraait, en al het volk zal zeggen: zo zij het. Vervloekt is hij die slaapt met de vrouw van zijn vader, omdat hij de bedekking van zijn vader heeft ontbloot, en al het volk zal zeggen: Laat het zo zijn. Vervloekt is hij die slaapt met enig dier, en al het volk zal zeggen: laat het zo geschieden. Vervloekt is hij die slaapt met zijn zuster van vaders of moeders zijde. En al het volk zal zeggen: zo zij het. Vervloekt is hij die slaapt met zijn schoondochter, en al het volk zal zeggen: zo geschiedde. Vervloekt is hij die slaapt met de zuster van zijn vrouw, en al het volk zal zeggen: zo geschiedde. Vervloekt is hij die zijn naaste met bedrog slaat, en al het volk zal zeggen: zo zij het. Vervloekt is hij die geschenken zou aannemen om een ziel van onschuldig bloed te slaan, en al het volk zal zeggen: laat het zo zijn. Vervloekt is ieder mens die niet blijft bij alle woorden van deze wet om ze te doen, en al het volk zal zeggen: zo zij het.

28

En het zal zijn als je aandachtig hoort naar de stem van de Heer je God, om te bewaken en te doen al deze geboden, welke ik jou vandaag gebied, en de Heer je God zal jou geven boven alle naties van de aarde, En alle deze zegeningen zullen op jou

komen en jou vinden, als je werkelijk hoort naar de stem van de Heer jouw God. Gezegend bent u in de stad, en gezegend bent u in het veld. Gezegend zijn de nakomelingen van jouw schoot, en de voortbrengselen van jouw aarde, en de kuddes van jouw runderen, en de kuddes van jouw schapen. Gezegend zijn uw pakhuizen, en uw overblijfselen. Gezegend bent u bij uw binnengaan, en gezegend bent u bij uw buitengaan.

De Heer jouw God zal jouw vijanden die zich tegen jou verzet hebben gebroken voor jouw aangezicht overleveren, langs één weg zullen zij tegen jou optrekken, en langs zeven wegen zullen zij van jouw aangezicht vluchten. De Heer zal de zegening over jou zenden in jouw voorraadkamers en op alles waarop jij je hand legt, op de aarde die de Heer, jouw God, aan jou geeft. De Heer zal u voor Zichzelf oprichten als een heilig volk, zoals Hij aan uw vaders gezworen heeft, als u naar de stem van de Heer uw God hoort en in al Zijn wegen wandelt. En alle naties van de aarde zullen jou zien, omdat de naam van de Heer tot jou geroepen is, en zij zullen jou vrezen. En de Heer, jouw God, zal jou vermenigvuldigen tot goede dingen in de nakomelingen van jouw schoot, en in de nakomelingen van jouw vee, en in de voortbrengselen van jouw land, op jouw land dat de Heer aan jouw vaderen gezworen heeft om aan jou te geven.

De Heer zal voor jou zijn goede schatkamer, de hemel, openen om regen aan jouw land te geven op de juiste tijd, om alle werken van jouw handen te zegenen, en je zult lenen aan vele naties, maar jij zult niet lenen. En jij zult heersen over vele

naties, maar zij zullen niet over jou heersen. De Heer, uw God, zal u tot hoofd maken en niet tot staart, en u zult dan boven zijn en niet onder, als u luistert naar de stem van de Heer, uw God, en alles wat ik u vandaag beveel, onderhoudt. Je zult niet afwijken van alle geboden die ik je vandaag beveel, naar rechts noch naar links, om achter andere goden aan te gaan en hen te dienen.

En het zal zijn, als je niet luistert naar de stem van de Heer jouw God, om alle zijn geboden te bewaren die ik jou vandaag beveel, dat alle deze vloeken op jou zullen komen en jou zullen grijpen. Vervloekt ben jij in de stad, en vervloekt ben jij in het veld. Vervloekt zijn uw opslagplaatsen en uw overblijfselen. Vervloekt zijn de nakomelingen van jouw schoot, en de voortbrengselen van jouw land, de kuddes van jouw runderen, en de kuddes van jouw schapen, Vervloekt bent u bij uw binnenkomen, en vervloekt bent u bij uw buitengaan.

De Heer zal gebrek en wegtering en vertering op jou zenden, op alles waarop jij je hand legt, totdat Hij jou vernietigt, en totdat Hij jou snel verliest vanwege jouw kwade praktijken, omdat jij mij verlaten hebt. Moge de Heer de dood aan jou doen kleven, totdat Hij jou volledig verbruikt van de aarde die jij daar betreedt om haar te erven. De Heer zal u slaan met hulpeloosheid, met koorts, met rillingen, met ontsteking, met meeldauw en met bleekheid, en zij zullen u vervolgen totdat zij u vernietigen. En de hemel boven je hoofd zal voor jou brons zijn, en de aarde onder jou ijzer. Moge de Heer jouw God de

regen van jouw land als stof geven, en stof zal uit de hemel neerkomen, totdat Hij jou vernietigt, en totdat Hij jou snel vernietigt. Moge de Heer u overgeven aan de slag voor uw vijanden, langs één weg zult u tegen hen uittrekken, en langs zeven wegen zult u van hen vluchten, en u zult een verstrooiing zijn in alle koninkrijken van de aarde. En uw doden zullen voedsel zijn voor de vogels van de hemel en de wilde dieren van de aarde, en er zal niemand zijn die hen verschrikt. De Heer zal jou slaan met een Egyptische zweer op de zetel, en met wilde schurft, en met jeuk, zodat jij niet in staat zult zijn genezen te worden. De Heer zal jou slaan met waanzin, en blindheid, en verstandsverbijstering. En je zult midden op de dag rondtasten, zoals een blinde tast in de duisternis, en je wegen zullen niet voorspoedig zijn, en je zult dan onrecht worden aangedaan en geplunderd worden alle dagen, en er zal niemand zijn die helpt.

Je zult een vrouw nemen, en een andere man zal haar hebben, je zult een huis bouwen, en je zult niet daarin wonen, je zult een wijngaard planten, en je zult hem niet oogsten. Jouw kalf wordt voor jou geslacht, en je zult er niet van eten, jouw ezel wordt van jou gegrepen, en hij zal niet aan jou worden teruggegeven, jouw schapen worden aan jouw vijanden gegeven, En er zal niemand zijn die jou helpt. Jouw zonen en jouw dochters zullen gegeven zijn aan een ander volk, en jouw ogen zullen ernaar kijken, falend, maar jouw hand zal niets vermogen. De opbrengsten van uw land en al uw arbeid zal een volk opeten dat u niet kent, en u zult onrecht worden aangedaan en gebroken worden alle dagen. En je zult krankzinnig worden

door de visioenen die je met je eigen ogen zult zien.

De Heer zal jou slaan met een kwaadaardige zweer op de knieën en op de schenen, zodat jij niet genezen kunt worden van de zool van jouw voeten tot de top van jouw hoofd.

Moge de Heer jou en jouw heersers die jij over jezelf zult aanstellen wegvoeren naar een volk dat jij en jouw vaders niet kennen, en daar zul je andere goden dienen, van hout en steen. En je zult daar zijn als raadsel en gelijkenis en verhaal onder alle volken, waarheen de Heer jou daar zal wegvoeren.

Veel zaad zul je uitdragen naar de vlakte, en weinig zul je indragen, omdat de sprinkhaan ze zal verslinden. Een wijngaard zul je planten en bewerken, en wijn zul je niet drinken, noch zul je je erover verheugen, omdat de worm hen zal verslinden. Olijfbomen zullen er zijn in al jouw gebieden, en olie zul je niet zalven, omdat jouw olijfboom zal uitvloeien. Zonen en dochters zult gij verwekken, maar zij zullen er niet zijn, want zij zullen weggaan in gevangenschap. De meeldauw zal al jouw houten dingen en de voortbrengselen van jouw aarde verteren. De vreemdeling die bij jou is, zal steeds hoger stijgen, maar jij zult steeds lager dalen. Deze zal aan jou lenen, maar jij zult aan deze niet lenen, deze zal het hoofd zijn, maar jij zult de staart zijn.

En al deze vervloekingen zullen over jou komen, en zij zullen jou vervolgen, en zij zullen jou inhalen, totdat Hij jou vernietigt, en totdat Hij jou vernietigt, omdat je niet hebt geluisterd naar de

stem van de Heer jouw God, om zijn geboden te bewaren, en de verordeningen die Hij jou heeft geboden. En er zullen tekenen in jou zijn en wonderen in jouw zaad tot in eeuwigheid, Omdat je de Heer, jouw God, niet gediend hebt in vreugde en met een goede geest vanwege de overvloed van alles.

En je zult je vijanden dienen, die de Heer op jou zal zenden, in hongersnood, en in dorst, en in naaktheid, en in gebrek aan alles, en je zult een ijzeren juk op je nek leggen, totdat hij jou vernietigt. De Heer zal een natie van ver op jou brengen, van het einde van de aarde, als een aanval van een arend, een natie waarvan je de stem niet zult horen, Een schaamteloze natie, die het gezicht van een oude man niet zal respecteren en geen medelijden zal hebben met een jongere. En het zal de nakomelingen van jouw vee verslinden, en de voortbrengselen van jouw aarde, zodat het aan jou geen graan, wijn, olie, de kuddes van jouw runderen, en de kuddes van jouw schapen zal achterlaten, totdat het jou vernietigt. En hij zal je vernietigen in je steden, totdat de hoge en versterkte muren worden neergehaald, waarop jij hebt vertrouwd, in je gehele land, en hij zal je benauwen in je steden, die hij aan jou gaf. En je zult het nageslacht van je schoot eten, het vlees van je zonen en dochters, zoveel als Hij je gaf, in je benauwdheid en in je verdrukking, waarmee je vijand je zal verdrukken.

De zachte man onder jou en de zeer tere zal met zijn oog zijn broer benijden, en de vrouw in zijn boezem, en de overgebleven kinderen die zouden worden achtergelaten. aan hem, zodat hij

aan één van hen niets zal geven van het vlees van zijn kinderen dat hij zal eten, omdat er niets voor hem zal worden overgelaten in jouw benauwdheid en in jouw verdrukking, waarmee jouw vijanden jou zullen verdrukken in al jouw steden.

En de tedere onder jullie en de verwende vrouw, wier voet geen proef nam om op de aarde te gaan vanwege de verwennerij en vanwege de tederheid, zal met haar oog benijden haar man die in haar boezem is, en haar zoon en haar dochter, En de nageboorte die uit haar lendenen is gekomen, en het kind dat zij baart, zal zij immers verslinden wegens het gebrek aan alles, heimelijk in jouw benauwdheid en in jouw verdrukking, waarmee jouw vijand jou zal verdrukken in jouw steden. Als je niet luistert om alle woorden van deze wet te doen, die geschreven zijn in dit boek, om deze geëerde, wonderbare naam te vrezen, de HEER je God. En de Heer zal jouw slagen wonderlijk maken, en de slagen van jouw zaad, grote en wonderlijke slagen, en kwade en aanhoudende ziekten. En hij zal alle kwade pijn van Egypte, die je voor hun aangezicht vermeed, doen terugkeren, en zij zullen aan jou kleven. En alle ziekte, en alle plaag die niet geschreven is, en alle die geschreven zijn in het boek van deze wet, zal de Heer op jou brengen, totdat Hij jou vernietigt. En jullie zullen achtergelaten worden in klein getal, in plaats van dat jullie waren als de sterren van de hemel in menigte, omdat jullie niet luisterden naar de stem van de Heer jullie God.

En het zal zijn: op welke wijze de Heer zich over jullie

verheugde om jullie goed te doen en jullie te vermenigvuldigen, zo zal de Heer zich over jullie verheugen om jullie te vernietigen, en jullie zullen snel van de aarde weggenomen worden naar welke jullie daar binnengaan om haar te beërven. En de Heer, jouw God, zal jou verstrooien naar alle volken, van het ene einde van de aarde tot het andere einde van de aarde, en daar zul je andere goden dienen, van hout en steen, die jij en jouw vaders niet vertrouwden. Maar ook in die naties zal Hij u niet rust geven, noch zal er een rustplaats zijn voor de zool van uw voet, en de Heer zal u daar een ander hart geven dat ongehoorzaam is, en falende ogen, en een wegkwijnende ziel. En jouw leven zal hangend zijn tegenover jouw ogen, en je zult vrezen dag en nacht, en je zult niet geloven in jouw leven. s Morgens zul je zeggen: hoe zou het avond kunnen worden, en 's avonds zul je zeggen: hoe zou het morgen kunnen worden, vanwege de vrees van je hart die je zult vrezen, en vanwege de visioenen van je ogen die je zult zien. En de Heer zal jou terugbrengen naar Egypte in schepen, op de weg waarvan ik zei, je zult het niet nog eens zien, en jullie zullen daar verkocht worden aan jullie vijanden tot dienaren en dienstmaagden, en er zal geen koper zijn.

Dit zijn de woorden van het verbond, die de Heer Mozes bevolen heeft te vestigen met de zonen van Israël in het land Moab, behalve het verbond dat Hij met hen gesloten heeft in Horeb.

29

En Mozes riep alle zonen van Israël, en zei tot hen: jullie hebben alles gezien wat de Heer deed in het land Egypte voor jullie ogen, aan Farao en zijn dienaren, en aan heel zijn land, De grote beproevingen die jouw ogen hebben gezien, de tekenen en die grote wonderen. En de Heer God gaf jullie geen hart om te kennen, en ogen om te zien, en oren om te horen tot deze dag. En Hij leidde jullie veertig jaar in de woestenij, jullie kledingstukken zijn niet versleten, en jullie sandalen zijn niet versleten van jullie voeten. Brood hebben jullie niet gegeten, wijn en sterke drank hebben jullie niet gedronken, opdat jullie zouden weten dat ik de Heer, jullie God, ben. En jullie kwamen tot deze plaats, en Sihon, koning van Heshbon, en Og, koning van Bashan, trokken uit om ons in oorlog tegemoet te komen. En wij sloegen hen, en wij namen hun land, en ik gaf het bij loting aan Ruben, en aan Gad, en aan de halve stam Manasse. En jullie zullen alle woorden van dit verbond bewaren om te doen, opdat jullie alles zullen begrijpen wat jullie zullen doen.

Jullie staan allen vandaag voor de Heer, jullie God: de stamhoofden van jullie, en de raad van oudsten van jullie, en de rechters van jullie, en de schrijvers van jullie, elke man van Israël, Jullie vrouwen, en jullie nakomelingen en de vreemdeling in het midden van jullie kamp, van jullie houthakker tot jullie waterdrager, te passeren in het verbond van de Heer, jullie God, en in zijn vervloekingen, die de Heer, jouw God, vandaag met jou sluit, Opdat Hij u tot een volk voor Hem zal vestigen, en Hij uw God zal zijn, op de wijze zoals Hij tot u zei, en op de wijze zoals Hij zwoer aan uw vaders Abraham en Isaak en Jakob. En ik

stel dit verbond en deze vloek niet alleen tot jullie vast, maar ook met degenen die hier vandaag met jullie zijn voor de Heer jullie God, en met degenen die niet met jullie hier vandaag zijn.

Dat jullie weten hoe wij in het land Egypte woonden, en hoe wij door het midden van de naties trokken die jullie passeerden. En zie hun gruwelen en hun afgoden: hout en steen, zilver en goud, die bij hen zijn. Is er niet iemand onder jullie, man of vrouw of familie of stam, wiens geest zich heeft afgekeerd van de Heer jullie God, gegaan zijnde om de goden van die volkeren te dienen, is er niet iemand onder jullie een wortel die opwaarts groeit in gal en bitterheid, En het zal zijn als hij de woorden van deze vloek hoort, en hij zegt binnen zichzelf in zijn hart: heilige dingen zouden mij worden, omdat ik in de afdwaling van mijn hart zal gaan, opdat de zondaar niet de zondeloze vernietigt, God zal niet genadig willen zijn tot hem, maar dan zal de toorn van de Heer en zijn ijver worden ontstoken in die man, en alle vloeken van dit verbond, die geschreven zijn in dit boek, zullen aan hem kleven, en de Heer zal zijn naam uitwissen van onder de hemel. En de Heer zal hem afzonderen tot het kwade uit alle zonen van Israël, volgens alle vloeken van het verbond die geschreven zijn in het boek van deze wet.

En de andere generatie zal zeggen, uw zonen die na u zullen opstaan, en de vreemdeling die van verre uit een land zou komen, en zij zullen de slagen van dat land zien en de ziekten ervan, die de Heer erop gezonden heeft, Goddelijk en zout verbrand, het gehele land ervan zal niet gezaaid worden, noch

zal het spruiten, noch zal er enig groen op opkomen. Zoals Sodom en Gomorra, Adama en Zeboiim werden omvergeworpen, welke de Heer omverwierp in toorn en woede, En alle natiën zullen zeggen: Waarom heeft de Heer dit land aldus aangedaan? Wat is deze grote toorn der woede? En zij zullen zeggen dat zij het verbond van de Heer, de God van hun vaderen, verlieten, welke Hij met hun vaderen maakte, toen Hij hen uit het land Egypte leidde, En nadat zij gegaan waren, dienden zij andere goden die zij niet kenden, noch had hij hen aan hen toegewezen. En de Heer werd boos in toorn op dat land om over haar te brengen alle vloeken die geschreven zijn in het boek van deze wet. En de Heer verwijderde hen van hun land in toorn en woede en zeer grote razernij, en verdreef hen naar een ander land zoals nu.

De verborgen dingen behoren aan de Heer onze God, maar de zichtbare dingen behoren aan ons en onze kinderen tot in eeuwigheid, om alle woorden van deze wet te doen. De verborgen dingen behoren aan de Heer onze God, maar de zichtbare dingen behoren aan ons en onze kinderen tot in eeuwigheid, om alle woorden van deze wet te doen.

30

En het zal zijn wanneer over jou komen al deze woorden, de zegening en de vloek, die ik voor uw aangezicht gaf; en u zult ontvangen in uw hart onder alle de volken, waarheen de Heer u

daar verstrooit, en je zult terugkeren naar de Heer, jouw God, en je zult luisteren naar zijn stem volgens alles wat ik je vandaag beveel, met heel je hart en met heel je ziel, En de Heer zal uw zonden genezen, en Hij zal u genadig zijn, en Hij zal u weer verzamelen uit alle volkeren, waarheen de Heer u daar verstrooid heeft. Als jouw verspreiding van het einde van de hemel tot het einde van de hemel is, van daar zal de Heer jouw God jou verzamelen, en van daar zal de Heer jouw God jou nemen. En de God van jou zal jou van daar brengen naar het land dat jouw vaders erfden, en jij zult het erven, en Hij zal het jou goed doen, en Hij zal jou talrijker maken dan jouw vaders. En de Heer zal jouw hart grondig reinigen en het hart van jouw nageslacht, om de Heer jouw God lief te hebben uit geheel jouw hart en uit geheel jouw ziel, opdat jij leeft.

En de Heer, jouw God, zal deze vervloekingen leggen op jouw vijanden en op degenen die jou haten, die jou vervolgden. En jij zult terugkeren en zult luisteren naar de stem van de Heer, jouw God, en zult zijn geboden doen, zoveel als ik jou vandaag beveel. En de Heer, jouw God, zal jou zegenen in al het werk van jouw handen, in de nakomelingen van jouw schoot, en in de nakomelingen van jouw vee, en in de voortbrengselen van jouw land, omdat de Heer, jouw God, zich weer over jou zal verblijden tot goede dingen, zoals Hij zich verheugde over jouw vaderen. Als je luistert naar de stem van de Heer, jouw God, om zijn geboden te bewaren, en zijn verordeningen, en zijn oordelen die geschreven zijn in het boek van deze wet, als je terugkeert naar de Heer, jouw God, uit geheel je hart, en uit geheel je ziel. Omdat

dit gebod dat ik jou vandaag beveel, niet te moeilijk is, noch ver van jou is. Het is niet in de hemel daarboven, zeggende: wie zal voor ons naar de hemel opgaan en het voor ons nemen, en nadat wij het gehoord hebben, zullen wij het doen? Noch is het voorbij de zee, zeggende: Wie zal voor ons oversteken naar de overkant van de zee en het voor ons nemen en het voor ons hoorbaar maken, opdat wij het zullen doen? Nabij jou is het woord zeer in jouw mond en in jouw hart en in jouw handen om het te doen.

Zie, ik heb vandaag voor jouw aangezicht het leven en de dood gegeven, het goede en het kwade. Als je luistert naar de geboden van de Heer jouw God, die ik je vandaag gebied, om de Heer jouw God lief te hebben, om te gaan in al zijn wegen, en om zijn verordeningen en zijn oordelen te bewaren, dan zul je leven en talrijk zijn, en de Heer jouw God zal je zegenen in het hele land waarin je binnentrekt om het te beërven. En als jouw hart zich afwendt en je niet luistert, en afgedwaald zijnde andere goden aanbidt en hen dient, Ik verkondig u vandaag, dat jullie met vernietiging zullen vergaan, en dat jullie niet lang zullen leven op de aarde, naar welke jullie de Jordaan oversteken om haar daar te beërven.

Ik roep vandaag de hemel en de aarde tot getuige voor jullie: het leven en de dood heb ik voor jullie aangezicht gegeven, de zegen en de vloek. Kies het leven, opdat jij moge leven, jij en jouw nageslacht. De Heer, uw God, liefhebben, naar zijn stem luisteren en u aan hem vasthouden, omdat dit uw leven is en de

lengte van uw dagen, om te wonen op de aarde die de Heer aan uw vaders Abraham, Isaak en Jakob gezworen heeft hun te geven.

31

En Mozes voltooide het spreken van al deze woorden tot alle zonen van Israël. En hij zei tot hen: Honderd en twintig jaar ben ik vandaag, ik zal niet meer kunnen binnengaan en buitengaan, maar de Heer zei tot mij: je zult deze Jordaan niet oversteken. De Heer uw God, die voor uw aangezicht uitgaat, deze zal deze naties van voor uw aangezicht verdelgen, en u zult hen als erfenis ontvangen, en Jozua, die voor uw aangezicht uitgaat, zoals de Heer gesproken heeft. En de Heer jouw God zal aan hen doen zoals Hij deed aan Sihon en Og, de twee koningen van de Amorieten, die voorbij de Jordaan waren, en aan hun land, zoals Hij hen volledig vernietigde. En de Heer heeft hen aan jullie overgeleverd, en jullie zullen met hen doen zoals ik jullie geboden heb. Wees moedig en wees sterk, vrees niet, noch wees lafhartig, noch wees verschrikt voor hun aangezicht, omdat de Heer jouw God, die voor jullie uitgaat, met jullie is, Hij zal jou niet verlaten, noch zal Hij jou in de steek laten. En Mozes riep Jozua, en zei tot hem voor heel Israël: wees moedig en wees sterk, want jij zult voor het aangezicht van dit volk binnengaan in het land dat de Heer aan jullie vaders gezworen heeft om aan hen te geven, en jij zult het aan hen als erfenis geven. En de Heer die met jou meereist, zal jou niet loslaten, noch zal Hij jou

verlaten; wees niet bevreesd en toon geen lafheid.

En Mozes schreef de woorden van deze wet in een boek, en gaf het aan de priesters, de zonen van Levi, die de ark van het verbond van de Heer dragen, en aan de oudsten van de zonen van Israël.

En Mozes gebood hun op die dag: na zeven jaren, in het jaar van vrijlating, op het feest van de loofhutten, Wanneer geheel Israël samenkomt om te verschijnen voor de Heer uw God, op de plaats die de Heer zal kiezen, zult u deze wet voorlezen voor geheel Israël in hun oren. Hebbend het volk vergaderd, de mannen en de vrouwen en de nakomelingen en de vreemdeling in uw steden, opdat zij horen, en opdat zij leren de Heer uw God te vrezen, en zij zullen horen om alle woorden van deze wet te doen. En hun zonen die het niet kennen, zullen horen en zullen leren de Heer uw God te vrezen, al de dagen dat zij leven op de aarde waarnaar jullie de Jordaan oversteken om haar te erven.

En de Heer zei tot Mozes: Zie, de dagen van uw dood zijn genaderd, roep Jozua, en sta bij de deuren van de tent van de getuigenis, en ik zal hem bevelen. En Mozes en Jozua gingen naar de tent van de getuigenis, en stonden bij de deuren van de tent van de getuigenis. En de Heer kwam neer in een wolk, en stond bij de deuren van de tent der getuigenis, en de pilaar van de wolk stond bij de deuren van de tent der getuigenis. En de Heer zei tot Mozes: Zie, jij zult slapen bij je vaderen, en dit volk zal opstaan en hoereren achter vreemde goden van het land

waar het binnengaat, en zij zullen mij verlaten en mijn verbond verbreken dat ik met hen gesloten heb. En ik zal boos worden in toorn op hen in die dag, en ik zal hen verlaten, en ik zal mijn gezicht van hen afwenden, en het zal voedsel zijn, en vele kwaden en benauwdheden zullen hem vinden, en hij zal zeggen in die dag: omdat de Heer mijn God niet in mij is, hebben deze kwaden mij gevonden. Ik zal mijn gezicht met afkering van hen afkeren op die dag, vanwege alle slechtheden die zij deden, omdat zij zich keerden naar vreemde goden.

En schrijf nu de woorden van dit lied, en leer het aan de zonen van Israël, en leg het in hun mond, opdat dit lied mij tot getuigenis wordt tegenover de zonen van Israël. Want ik zal hen brengen naar het goede land, dat ik aan hun vaders gezworen heb om aan hen te geven, een land vloeiende van melk en honing, en zij zullen eten, en verzadigd geworden zijnde zullen zij zich verzadigen, en zij zullen zich keren tot vreemde goden, en zij zullen hen dienen, en zij zullen mij tergen, en zij zullen mijn verbond verbreken. En dit lied zal worden gesubstitueerd als getuige voor hun aangezicht, want het zal niet worden vergeten uit hun mond, en uit de mond van hun nakomelingen, want ik weet hun slechtheid, hoeveel zij hier vandaag doen, voordat ik hen binnenbreng in het goede land, dat ik aan hun vaders heb gezworen.

En Mozes schreef dit lied op die dag, en leerde het aan de zonen van Israël. En Hij beval Jozua en zei: Wees moedig en wees sterk, want jij zult de zonen van Israël binnenbrengen in het land dat

de Heer aan hen gezworen heeft, en Hij zal met jou zijn.

Toen Mozes alle woorden van deze wet in een boek had voltooid te schrijven tot het einde, En hij beval de Levieten die de ark van het verbond des Heren droegen, zeggende, Nadat jullie het boek van deze wet genomen hebben, zullen jullie het aan de zijkant van de ark van het verbond van de Heer jullie God plaatsen, en het zal daar bij jou zijn tot getuigenis. Omdat ik jouw opstandigheid ken en jouw harde nek, want terwijl ik nog levend bij jullie ben vandaag, waren jullie rebellerend tegen God, hoeveel te meer dan niet ook na mijn dood? Vergader bij mij jullie stamhoofden, en jullie oudsten, en jullie rechters, en jullie schrijvers, opdat ik in hun oren alle deze woorden zal spreken, en ik roep hen de hemel en de aarde tot getuige. Ik weet immers dat jullie na mijn dood wetteloos zullen handelen in wetteloosheid, en jullie zullen afwijken van de weg die ik jullie gebood, en de kwaden zullen jullie ontmoeten in de laatste dagen, omdat jullie de kwade dingen zullen doen voor het aangezicht van de Heer, om hem te verbitteren door de werken van jullie handen.

En Mozes sprak in de oren van de hele vergadering de woorden van dit lied tot het einde.

32

Let op, hemel, en ik zal spreken, en laat de aarde de woorden uit

mijn mond horen. Laat mijn uitspraak verwacht worden als regen, en laat mijn woorden neerdalen als dauw, als regen op gras, en als sneeuwval op gras. Omdat ik de naam van de Heer riep, geef grootheid aan onze God. God, waar zijn zijn werken, en al zijn wegen zijn oordelen, God is trouw, en er is geen onrecht, rechtvaardig en heilig is de Heer. Zij zondigden - niet zijn kinderen, maar laakbare mensen, een kromme en verdorven generatie. Deze dingen betaalt u de Heer terug? Zo een dwaas volk en niet wijs? Heeft niet hijzelf, deze uw vader, u verworven en u gemaakt en u gevormd? Herinner je de dagen van de eeuwigheid, begrijp de jaren van generatie op generatie. Vraag je vader en hij zal het je verkondigen, je ouderen en zij zullen het je zeggen.

Toen de Allerhoogste de naties verdeelde, toen Hij de zonen van Adam verstrooide, stelde Hij de grenzen van de naties vast naar het getal boodschappers van God. En het volk van de Heer werd zijn portie, Jacob, de afgemeten erfenis zijn, Israël. Hij onderhield hem in de woestijn, in de dorst van brandende hitte in een waterloos land, hij omringde hem en onderwees hem, en hij bewaakte hem als de pupil van het oog. Als een arend zijn nest bedekt, en naar zijn jongen verlangde, spreidde hij zijn vleugels, ontving hen, en nam hen op zijn rug. De Heer alleen leidde hen, er was geen vreemde god met hen. Hij bracht hen op de kracht van de aarde, hij voedde hen met de voortbrengselen van de velden, zij zogen honing uit de rots, en olie uit de vaste rots. Boter van runderen en melk van schapen, met vet van lammeren en rammen, zonen van stieren en bokken, met vet

van nieren van tarwe, en bloed van de druif - hij drank wijn. En Jacob at en werd verzadigd, en de geliefde schopte weg, hij werd vet, hij werd dik, hij werd breed, en hij verliet de God die hem gemaakt had, en hij keerde zich af van God, zijn redder.

Zij provoceerden mij met vreemde goden, met hun gruwelen verbitterden zij mij. Zij offerden aan demonen en niet aan God, aan goden die zij niet kenden, nieuwe en recente die gekomen zijn, die hun vaders niet kenden. God die jou heeft voortgebracht heb je verlaten, en je bent God vergeten die jou voedt.

En de Heer zag het, en Hij was jaloers, en Hij werd geprovoceerd door de woede van Zijn zonen en dochters. En hij zei: ik zal mijn gezicht van hen afwenden, en ik zal tonen wat hun zal overkomen in de laatste dagen, omdat het een verdorven generatie is, zonen in wie geen trouw is.

Zij maakten mij jaloers op een niet-god, zij provoceerden mij met hun afgoden, en ik zal hen jaloers maken op een niet-volk, op een dwaas volk zal ik hen tarten. Omdat een vuur is aangestoken uit mijn toorn, zal het branden tot diep in het dodenrijk beneden, zal het de aarde verslinden en haar voortbrengselen, zal het de fundamenten van de bergen in brand steken. Ik zal rampen over hen verzamelen, en mijn pijlen zal ik tegen hen verschieten. Wegkwijnend door hongersnood en het eten van vogels, en ongeneeslijke rugstrekking, zal ik de tanden van wilde dieren naar hen

zenden, met woede slepend over de aarde. Van buiten zal het zwaard hen kinderloos maken, en uit de voorraadkamers komt vrees, de jongeman met de maagd, de zuigeling met de gevestigde grijsaard. Ik zei: ik zal hen verstrooien, ik zal hun gedachtenis onder de mensen doen ophouden. Als het niet was vanwege de toorn van vijanden, opdat zij het niet zouden rekken, opdat de tegenstanders niet gezamenlijk zouden aanvallen, opdat zij niet zouden zeggen: onze verheven hand, en niet de Heer, heeft al deze dingen gedaan.

Het is een natie die raad heeft verloren, en er is geen kennis in hen. Zij dachten er niet aan het te begrijpen, laat hen deze dingen ontvangen in de komende tijd. Hoe zal één duizend achtervolgen, en twee tienduizenden verdrijven, als God hen niet verkocht heeft, en de Heer hen niet heeft overgeleverd? Dat hun goden niet zijn als onze God, maar onze vijanden zijn dwaas. Want uit de wijnstok van Sodom komt hun wijnstok, en hun rank uit Gomorra, hun druif is een druif van gal, een tros van bitterheid voor hen. De woede van draken is hun wijn, en de woede van adders is ongeneeslijk. Zijn deze dingen niet bij mij verzameld en verzegeld in mijn schatkamers? Op de dag van wraak zal ik vergelden, wanneer hun voet glijdt, omdat de dag van vernietiging nabij is voor hen, en het gereed is voor jullie. Dat de Heer zijn volk zal oordelen, en over zijn dienaren medelijden zal hebben, want hij zag hen verzwakt, en uitgeput door vervolging, en hulpeloos, En de Heer zei: Waar zijn hun goden, op wie zij hadden vertrouwd? Van wiens offers jullie het vet aten, en van wiens plengoffers jullie de wijn dronken; laat

hen opstaan en jullie helpen en laat hen jullie beschermers worden. Zie, zie dat ik ben, en er is geen God behalve mij. Ik zal doden en ik zal leven maken, ik zal slaan en ik zal genezen, en er is niemand die zal bevrijden uit mijn handen. Omdat ik mijn hand naar de hemel zal opheffen, en bij mijn rechterhand zal zweren, en zal zeggen: Ik leef tot in eeuwigheid, Omdat ik mijn zwaard zal scherpen als bliksem, en mijn hand zich aan het oordeel zal vasthouden, en ik straf zal teruggeven aan de vijanden, en aan hen die mij haten zal ik vergelden. Ik zal mijn pijlen dronken maken van bloed, en mijn zwaard zal vlees eten van het bloed van de gewonden en van de gevangenschap, van het hoofd van de vijandelijke heersers.

Verheugt u, hemelen, samen met hem, en laat alle boodschappers van God zich voor hem neerbuigen, verheugt u, naties, met zijn volk, en laat alle zonen van God zich voor hem versterken, omdat het bloed van zijn zonen gewroken wordt, en hij zal wreken en straf vergelden aan de vijanden, en aan hen die haten zal hij vergelden, en de Heer zal het land van zijn volk reinigen.

En Mozes schreef dit lied op die dag, en leerde het aan de zonen van Israël, en Mozes ging binnen, en sprak alle woorden van deze wet in de oren van het volk, hij en Jozua, de zoon van Nun. En Mozes voltooide het spreken tot heel Israël. En hij zei tot hen: Let met het hart op al deze woorden, die ik jullie vandaag betuig, welke jullie aan jullie zonen zullen bevelen te bewaren en te doen, alle woorden van deze wet. Omdat dit geen leeg

woord tot jullie is, omdat dit jullie leven is, en ter wille van dit woord zullen jullie lang leven op de aarde, waarheen jullie de Jordaan oversteken om daar te erven. En de Heer sprak tot Moses op deze dag en zeide, Ga op naar het gebergte Abarim, deze berg Nebo die is in het land Moab tegenover Jericho, en zie het land Kanaän, dat ik geef aan de zonen van Israël, En sterf op de berg waarnaar je daar opgaat, en word gevoegd bij jouw volk, op de wijze waarop Aaron jouw broeder stierf op de berg Hor, en gevoegd werd bij zijn volk. Omdat jullie ongehoorzaam waren aan mijn woord bij de Israëlieten, bij het water van Meriba-Kades in de woestijn Sin, omdat jullie mij niet hebben geheiligd bij de Israëlieten. Tegenover je zult het land zien, en daar zul je niet binnengaan.

33

En dit is de zegening waarmee Mozes, de man van God, de zonen van Israël zegende voor zijn dood. En hij zei: De Heer is gekomen uit Sinaï en is verschenen uit Seïr aan ons, en heeft zich gehaast van de berg Paran met myriaden van Kades, aan zijn rechterhand engelen met hem. En hij spaarde zijn volk, en allen die geheiligd zijn door uw handen, en dezen zijn onder u, en hij ontving van zijn woorden. De wet, die Mozes ons gebood, is een erfenis voor de gemeenten van Jacob. En in de geliefde zal een heerser zijn, wanneer de heersers van de volken samen met de stammen van Israël verzameld zijn. Laat Reuben leven en laat hem niet sterven, en laat hij groot zijn in getal.

En dit betreft Juda: hoor Heer de stem van Juda, en tot zijn volk moogt gij komen, zijn handen zullen voor hem onderscheiden, en gij zult een helper zijn tegen de vijanden.

En tot Levi zei Hij: geef Levi zijn duidelijke tekenen, en zijn waarheid aan de heilige man, die zij hem in beproeving testten, zij beledigden hem bij het water van tegenspraak, Degene die tot de vader en de moeder zei: Ik heb u niet gezien, en zijn broers niet erkende, en zijn zonen ontkende, hij bewaakte uw woorden en onderhield uw verbond. Zij zullen uw verordeningen aan Jakob verklaren en uw wet aan Israël, zij zullen voortdurend wierook plaatsen op uw altaar in uw toorn. Zegen, Heer, zijn kracht en aanvaard de werken van zijn handen, verbrijzel de lendenen van de vijanden die tegen hem zijn opgestaan, en laat degenen die hem haten niet opstaan. En tot Benjamin zei hij: de geliefde van de Heer zal vertrouwend wonen, en God overschaduwt hem alle dagen, en tussen zijn schouders rustte Hij.

En aan Joseph zei hij: van de zegening des Heren is zijn land, van de seizoenen des hemels, en de dauw, en van de bronnen der afgronden van beneden, en volgens het seizoen van de voortbrengselen van de zonnewendingen, en vanaf de samenkomsten van de maanden, Van de top der bergen het begin, en van de top der eeuwigdurende heuvels. En volgens het uur van de vervulling der aarde, en het aanvaardbare aan degene die in de braamstruik verschenen is, laten zij komen op het hoofd van Jozef, en op de top, verheerlijkt boven zijn

broeders. De schoonheid van een eerstgeboren stier is de zijne, de horens van een eenhoorn zijn zijn horens, met hen zal hij naties doorsteken tegelijk, tot aan het einde van de aarde, deze zijn de tienduizenden van Efraïm, en deze zijn de duizenden van Manasse. En tot Zebulun zei hij: Verheug u, Zebulun, in uw vertrek, en Issachar in zijn tenten. Naties zullen zij vernietigen, en jullie zullen daar roepen, en jullie zullen daar een offer van gerechtigheid offeren, omdat de rijkdom van de zee jou zal voeden, en de handel van de wonende kustbewoners.

En tot Gad zei hij: gezegend is hij die Gad verbredt; als een leeuw rustte hij, nadat hij de arm en de heerser verbrijzeld had. En hij zag zijn eerstelingen, dat daar het land van heersers was verdeeld, verzameld samen met leiders van volken; gerechtigheid deed de Heer, en zijn oordeel met Israël.

En tot Dan zei hij: Dan is een leeuwenwelp en hij zal springen uit Basan. En tot Naphtali zei Hij: Naphtali, vol van aanvaardbare dingen, en laat het gevuld worden met zegen van de Heer, het zal de zee en het Zuiden erven. En tot Asher zei hij: gezegend met kinderen is Asher, en hij zal aanvaardbaar zijn voor zijn broeders, hij zal zijn voet in olie dopen. IJzer en brons zal zijn sandaal zijn, en zoals jouw dagen, zo zal jouw kracht zijn.

Er is niemand zoals de God van de geliefde, die op de hemel treedt als jouw helper, en de prachtige van het uitspansel. En het begin van God zal u bedekken, en door de kracht van

eeuwigdurende armen, en Hij zal de vijand van uw aangezicht uitwerpen, zeggende: moge gij vergaan. En Israël zal vertrouwend wonen, alleen op de aarde van Jakob, bij graan en wijn, en de hemel zal voor jou bewolkt zijn met dauw. Gezegend ben jij Israël, wie is gelijk aan jou, een volk dat gered wordt door de Heer? Hij zal je verdedigen, je helper, en het zwaard is je roem, en je vijanden zullen tegen je liegen, en jij zult op hun nek treden.

34

En Mozes ging op van Araboth Moab naar de berg Nebo, naar de top van Phasga, die gelegen is tegenover Jericho, en de Heer toonde hem het gehele land Gilead tot Dan, en al het land van Nefthali, en al het land van Efraïm, en Manasse, en al het land van Juda tot aan de verste zee, en de woestijn, en de omliggende gebieden van Jericho, de stad van palmbomen, tot Zoar. En de Heer zei tot Mozes: dit is het land dat ik aan Abraham en Isaak en Jakob gezworen heb, zeggende: aan uw nageslacht zal ik het geven, en ik heb het aan uw ogen getoond, en daar zul je niet binnengaan.

En Mozes, de dienaar van de Heer, stierf in het land Moab door het woord van de Heer. En zij begroeven hem in Ai nabij het huis van Peor, en niemand heeft zijn graf gezien tot op deze dag. Moses was honderd en twintig jaren oud toen hij stierf, zijn ogen waren niet verduisterd, noch waren zijn schildpadden

verzwakt.

En de zonen van Israël beweenden Mozes in Araboth Moab bij de Jordaan tegenover Jericho dertig dagen, en de dagen van rouw en geween om Mozes werden voltooid. En Jozua, zoon van Nun, werd vervuld met de geest van begrip, want Mozes had zijn handen op hem gelegd, en de zonen van Israël luisterden naar hem, en zij deden zoals de Heer aan Mozes geboden had.

En er stond geen profeet meer op in Israël zoals Mozes, die de Heer van aangezicht tot aangezicht kende in alle tekenen en wonderen, die de Heer hem zond om ze te doen in het land Egypte aan Farao, en aan zijn dienaren, en aan heel zijn land, de grote wonderen en de machtige hand, die Mozes deed voor heel Israël.

Brief van Johannes

1

Hetgeen was vanaf het begin, hetgeen wij hebben gehoord, hetgeen wij hebben gezien met onze ogen, hetgeen wij hebben aanschouwd en onze handen hebben betast, betreffende het woord des levens, En het leven werd geopenbaard, en wij hebben het gezien en wij getuigen ervan en wij verkondigen aan jullie het eeuwige leven, dat bij de Vader was en aan ons geopenbaard werd, Wat wij hebben gezien en gehoord, verkondigen wij aan jullie, zodat ook jullie gemeenschap mogen hebben met ons, en onze gemeenschap is met de Vader en met zijn Zoon Jezus Christus. En wij schrijven deze dingen aan jullie, zodat onze vreugde vervuld zij.

En dit is de boodschap die wij van hem hebben gehoord en aan jullie verkondigen, dat God licht is en er in hem geen duisternis is. Als wij zeggen dat wij gemeenschap hebben met hem en in de duisternis wandelen, liegen wij en doen wij de waarheid niet. Maar als wij in het licht wandelen, zoals hijzelf in het licht is,

hebben wij gemeenschap met elkaar, en het bloed van Jezus Christus, zijn zoon, reinigt ons van alle zonde. Als wij zeggen dat wij geen zonde hebben, misleiden wij onszelf en de waarheid is niet in ons. Als wij onze zonden belijden, is Hij trouw en rechtvaardig, zodat Hij ons de zonden vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid. Als wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben, maken wij hem tot een leugenaar, en zijn woord is niet in ons.

2

Mijn kleine kinderen, deze dingen schrijf ik aan jullie, zodat jullie niet zondigen, en als iemand zondigt, hebben wij een voorspreker bij de Vader, Jezus Christus de rechtvaardige, En hij is verzoening aangaande onze zonden, niet alleen aangaande de onze, maar ook aangaande de gehele wereld. En hierin weten we dat we hem gekend hebben, als we zijn geboden houden. Degene die zegt: Ik ken hem, en zijn geboden niet houdt, is een leugenaar, en in deze is de waarheid niet. Maar wie zijn woord houdt, in deze is de liefde van God waarlijk voltooid geworden. Hierin weten wij dat wij in hem zijn. Degene die zegt in hem te blijven, behoort te wandelen zoals die ene wandelde, en hijzelf ook aldus te wandelen.

Broeders, ik schrijf jullie geen nieuw gebod, maar een oud gebod dat jullie van het begin hadden; het oude gebod is het woord dat jullie van het begin hoorden. Wederom schrijf ik een nieuw

gebod tot jullie, wat waar is in hem en in jullie, omdat de duisternis voorbijgaat en het ware licht reeds schijnt. Degene die zegt in het licht te zijn, en zijn broeder haat, is in de duisternis tot nu toe. Degene die zijn broeder liefheeft, blijft in het licht, en er is geen struikelblok in hem. Maar hij die zijn broeder haat, is in de duisternis en wandelt in de duisternis, en hij weet niet waar hij heengaat, omdat de duisternis zijn ogen verblind heeft.

Ik schrijf aan jullie, kleine kinderen, dat jullie zonden aan jullie vergeven zijn door zijn naam. Ik schrijf aan jullie, vaders, omdat jullie Hem hebben gekend die er van het begin af aan is. Ik schrijf aan jullie, jonge mannen, omdat jullie de boze hebben overwonnen. Ik schreef aan jullie, kinderen, omdat jullie de vader hebben gekend. Ik schreef aan jullie, vaders, omdat jullie hem van het begin hebben gekend. Ik schreef aan jullie, jonge mannen, omdat jullie sterk zijn en het woord van God in jullie blijft en jullie de boze hebben overwonnen.

Heb de wereld niet lief, noch de dingen in de wereld. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem, dat alles in de wereld, de begeerte van het vlees en de begeerte van de ogen en de grootspraak van het leven, niet uit de Vader is, maar uit de wereld is. En de wereld gaat voorbij en de begeerte ervan, maar wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid.

Kinderen, het is het laatste uur, en zoals jullie gehoord hebben dat de antichrist komt, en nu zijn er vele antichrists geworden, waaruit wij weten dat het het laatste uur is. Uit ons zijn zij

weggegaan, maar zij waren niet uit ons, want als zij uit ons waren geweest, zouden zij met ons gebleven zijn, maar opdat geopenbaard zou worden dat niet allen uit ons zijn. En jullie hebben een zalving van de Heilige, en jullie weten alles. Ik schreef niet aan jullie omdat jullie de waarheid niet kennen, maar omdat jullie haar kennen, en omdat elke leugen niet uit de waarheid is. Wie is de leugenaar, zo niet degene die ontkent dat Jezus de Christus is? Deze is de antichrist, degene die de Vader en de Zoon ontkent. Ieder die de zoon ontkent, heeft ook de vader niet. Laat daarom wat jullie vanaf het begin gehoord hebben, in jullie blijven. Als in jullie blijft wat jullie vanaf het begin gehoord hebben, dan zullen ook jullie in de Zoon en in de Vader blijven. En dit is de belofte die hij zelf ons beloofde, het eeuwige leven. Deze dingen schreef ik jullie over hen die jullie misleiden. En jullie, de zalving die jullie van hem ontvingen, blijft in jullie, en jullie hebben geen behoefte dat iemand jullie onderwijst, maar zoals de zalving zelf jullie over alles onderwijst, en waar is en geen leugen is, en zoals hij jullie onderwees, zullen jullie in hem blijven. En nu, kleine kinderen, blijf in Hem, opdat wij, wanneer Hij geopenbaard wordt, vrijmoedigheid mogen hebben en niet beschaamd worden door Hem bij Zijn komst. Als jullie weten dat hij rechtvaardig is, weet dan dat ieder die de rechtvaardigheid doet uit hem geboren is.

3

Zie wat voor soort liefde de vader ons heeft gegeven, zodat wij

kinderen van God mogen worden genoemd. Daarom kent de wereld u niet, omdat zij hem niet heeft gekend. Geliefden, nu zijn wij kinderen van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn, maar wij weten dat als hij geopenbaard wordt, wij aan hem gelijk zullen zijn, omdat wij hem zullen zien zoals hij is. en ieder die deze hoop op hem heeft, reinigt zichzelf, zoals die rein is.

Ieder die de zonde doet, doet ook de wetteloosheid, en de zonde is de wetteloosheid. En jullie weten dat hij geopenbaard werd opdat hij onze zonden zou wegnemen, en er is geen zonde in hem. Ieder die in hem blijft, zondigt niet; ieder die zondigt, heeft hem niet gezien noch hem gekend. Kleine kinderen, laat niemand jullie misleiden: wie gerechtigheid doet is rechtvaardig, zoals die rechtvaardig is, Degene die de zonde doet is uit de duivel, omdat de duivel vanaf het begin zondigt. Hiertoe werd de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel zou vernietigen. Allen die uit God geboren zijn, maken geen zonde, omdat zijn zaad in hem blijft, en hij niet in staat is te zondigen, omdat hij uit God geboren is. Hierin is duidelijk: de kinderen van God en de kinderen van de duivel. Ieder die geen rechtvaardigheid doet, is niet uit God, en wie zijn broeder niet liefheeft. dat dit de boodschap is die jullie vanaf het begin gehoord hebben, opdat wij elkaar liefhebben Niet zoals Kaïn, die uit de boze was en zijn broer slachtte. En omwille van wat slachtte hij hem? Omdat zijn werken boos waren, maar die van zijn broer rechtvaardig. Verwonder u niet, mijn broeders, als de wereld u haat. Wij weten dat wij uit de dood in het leven zijn

overgegaan, omdat wij de broeders liefhebben. Wie de broeder niet liefheeft, blijft in de dood. Ieder die zijn broeder haat is een moordenaar, en jullie weten dat geen enkele moordenaar eeuwig leven in zich heeft blijven. Hierin hebben wij de liefde gekend, dat die ene zijn ziel voor ons plaatste, en wij behoren onze zielen voor de broeders te plaatsen. Maar wie het leven van de wereld heeft en zijn broer in nood ziet en zijn hart voor hem sluit, hoe blijft de liefde van God in hem? Mijn kinderen, laten wij niet liefhebben met het woord noch met de tong, maar in daad en waarheid. En hierin weten wij dat wij uit de waarheid zijn, en voor hem zullen wij onze harten geruststellen, dat als ons hart ons veroordeelt, dat God groter is dan ons hart en alles kent. Geliefden, als ons hart ons niet veroordeelt, hebben wij vrijmoedigheid tegenover God, En wat we ook vragen, ontvangen we van hem, omdat we zijn geboden houden en de dingen doen die aangenaam zijn voor hem. En dit is zijn gebod, dat wij geloven in de naam van zijn Zoon Jezus Christus en elkaar liefhebben zoals hij het gebod gaf. En degene die zijn geboden houdt, blijft in hem en hij in hem. En hieraan weten wij dat hij in ons blijft, uit de Geest die hij ons gegeven heeft.

4

Geliefden, geloof niet elke geest, maar test de geesten of zij uit God zijn, omdat vele valse profeten de wereld zijn ingegaan. In dit kent u de geest van God: elke geest die belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, is uit God. En elke geest die niet

belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, is niet uit God, en dit is het van de antichrist waarvan jullie gehoord hebben dat hij komt, en nu is hij reeds in de wereld. Jullie zijn uit God, kleine kinderen, en jullie hebben hen overwonnen, omdat Hij die in jullie is groter is dan hij die in de wereld is. Zij zijn uit de wereld, daarom spreken zij uit de wereld en de wereld hoort naar hen. Wij zijn uit God, wie God kent hoort naar ons. Wie niet uit God is hoort niet naar ons. Hieruit kennen wij de geest van de waarheid en de geest van de dwaling.

Geliefden, laten wij elkaar liefhebben, omdat de liefde uit God is, en ieder die liefheeft uit God geboren is en God kent. Wie niet liefheeft, heeft God niet gekend, omdat God liefde is. Hierin werd de liefde van God in ons geopenbaard, dat God zijn eniggeboren Zoon in de wereld heeft gezonden, opdat wij door hem zouden leven. Hierin is de liefde, niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat hij ons heeft liefgehad en zijn zoon heeft gezonden als verzoening voor onze zonden. Geliefden, als God ons aldus heeft liefgehad, behoren ook wij elkander lief te hebben. God heeft niemand ooit gezien; als wij elkaar liefhebben, blijft God in ons en is zijn liefde volmaakt in ons. Hierin kennen wij dat wij in hem blijven en hij in ons, omdat hij ons van zijn Geest heeft gegeven. En wij hebben het gezien en getuigen dat de Vader de Zoon als verlosser van de wereld heeft gezonden. Wie belijdt dat Jezus de zoon van God is, God blijft in hem en hij in God. En wij hebben de liefde gekend en geloofd die God in ons heeft. God is liefde, en wie in de liefde blijft, blijft in God en God in hem. Hierin is de liefde met ons voltooid, zodat

wij vrijmoedigheid mogen hebben op de dag van het oordeel, omdat zoals die ene is, ook wij zijn in deze wereld. Vrees is niet in de liefde, maar de volmaakte liefde werpt de vrees buiten, omdat de vrees straf heeft, en de vrezende is niet volmaakt geworden in de liefde. Wij beminnen hem, omdat hij ons eerst heeft liefgehad. Als iemand zegt dat hij God liefheeft, en zijn broeder haat, is hij een leugenaar, want wie zijn broeder niet liefheeft die hij heeft gezien, hoe kan hij God liefhebben die hij niet heeft gezien? En dit gebod hebben wij van Hem, dat wie God liefheeft, ook zijn broeder liefheeft.

5

Ieder die gelooft dat Jezus de Christus is, is uit God geboren, en ieder die de verwekker liefheeft, liefheeft ook degene die uit hem geboren is. Hierin kennen wij dat wij de kinderen van God liefhebben, wanneer wij God liefhebben en zijn geboden houden. dit is immers de liefde van God, dat wij zijn geboden houden, en zijn geboden zijn niet zwaar, Omdat alles wat uit God geboren is de wereld overwint, en dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft, ons geloof. Wie is degene die de wereld overwint, als niet degene die gelooft dat Jezus de Zoon van God is? Deze is degene die gekomen is door water en bloed, Jezus Christus, niet in het water alleen, maar in het water en het bloed, en de Geest is degene die getuigt, omdat de Geest de waarheid is. dat er drie zijn die getuigen in de hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest, en deze drie zijn één, en drie zijn

er die getuigen op de aarde de Geest en het water en het bloed, en de drie zijn één. Als wij de getuigenis van de mensen ontvangen, is de getuigenis van God groter, omdat dit Wie in de Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zich, wie niet in God gelooft, heeft Hem tot leugenaar gemaakt, omdat hij niet heeft geloofd in de getuigenis die God over zijn Zoon heeft afgelegd. En dit is de getuigenis, dat God ons eeuwig leven gaf, en dit leven is in zijn Zoon. Wie de zoon heeft, heeft het leven; wie de zoon van God niet heeft, heeft het leven niet.

Deze dingen schreef ik aan jullie die geloven in de naam van de Zoon van God, opdat jullie mogen weten dat jullie eeuwig leven hebben, en opdat jullie mogen geloven in de naam van de Zoon van God. En dit is de vrijmoedigheid die wij naar hem toe hebben: dat als wij iets vragen volgens zijn wil, hij ons hoort. En als we weten dat hij ons hoort, wat we ook vragen, dan weten we dat we de verzoeken hebben die we van hem gevraagd hebben. Als iemand zijn broer ziet zondigen een zonde die niet naar de dood leidt, zal hij vragen, en Hij zal hem leven geven, aan hen die zondigen niet naar de dood. Er is zonde die naar de dood leidt; niet over die zeg ik dat hij zou vragen. Alle ongerechtigheid is zonde, en er is zonde die niet naar de dood leidt. We weten dat ieder die uit God geboren is niet zondigt, maar hij die uit God geboren is bewaart zichzelf, en de boze raakt hem niet. We weten dat wij uit God zijn, en de hele wereld ligt in het kwade. We weten echter dat de Zoon van God gekomen is en ons verstand heeft gegeven, opdat wij de Ware mogen kennen, en wij zijn in de Ware, in zijn Zoon Jezus

Christus. Deze is de ware God en het eeuwige leven.

Kleine kinderen, bewaakt jezelf tegen de afgoden, amen.

Jozua

1

En het gebeurde na de dood van Mozes, dat de Heer tot Jozua, de zoon van Nun, de assistent van Mozes, zei: Mozes, mijn assistent, is gestorven. Sta nu daarom op en steek de Jordaan over, jij en al dit volk, naar het land dat ik aan hen geef. Elke plaats waarop jullie met de voetzool van jullie voeten zullen treden, zal ik aan jullie geven, op de wijze zoals ik aan Mozes heb gezegd, De woestijn en de Anti-Libanon, tot de grote rivier, de rivier de Eufraat, en tot de verste zee, vanaf het westen van de zon, zullen jullie grenzen zijn. Geen mens zal tegen jullie standhouden al de dagen van jouw leven, en net zoals ik met Mozes was, zo zal ik ook met jou zijn, en ik zal jou niet verlaten noch jou veronachtzamen. Wees sterk en moedig, want jij zult aan dit volk het land verdelen dat ik aan jullie vaders gezworen heb hun te geven. Wees daarom sterk en moedig, om te bewaren en te doen zoals Mozes, mijn dienaar, jou gebood, en je zult niet van hen afwijken naar rechts noch naar links, opdat je voorspoedig bent in alles wat je doet. En het boek van deze wet zal niet

afwijken uit jouw mond, en je zult erin mediteren dag en nacht, opdat je zult weten te doen alles wat geschreven is, dan zul je voorspoedig zijn, en je zult jouw wegen voorspoedig maken, en dan zul je begrijpen. Zie, ik heb het jou bevolen: wees sterk en wees moedig, wees niet bang en vrees niet, omdat de Heer jouw God met jou is in alles waar je ook heen gaat, En Jozua beval de schrijvers van het volk en zei, Ga het midden van het kamp van het volk binnen, en beveel het volk, zeggende: Bereid proviand voor, omdat er nog drie dagen zijn en jullie deze Jordaan oversteken, binnengaande om het land te grijpen, dat de Heer, de God van jullie vaders, aan jullie geeft.

En tot Ruben, en tot Gad, en tot de helft van de stam Manasse zei Jozua, Herinner het woord dat Mozes de dienaar van de Heer aan jullie gebood, zeggende, de Heer jullie God heeft jullie rust gegeven, en gaf aan jullie dit land. Jullie vrouwen en jullie kinderen en jullie vee, laat hen wonen in het land dat hij aan jullie gaf, maar jullie zullen gewapend oversteken als eersten van jullie broeders, ieder die sterk is, en jullie zullen hen helpen, Totdat de Heer, onze God, jullie broeders rust geeft, net zoals ook aan jullie, en ook zij het land erven dat de Heer, onze God, aan hen geeft, en jullie zullen weggaan, elk naar zijn erfenis die Mozes aan jullie gaf aan de overzijde van de Jordaan, in het oosten. En hebbende geantwoord aan Jozua, zeiden zij: Alles wat gij ons bevelen zult, zullen wij doen, en naar elke plaats waarheen gij ons zenden zult, zullen wij gaan. Volgens alles wat wij Moses gehoord hebben, zullen wij naar u luisteren, mits de Heer onze God met u is, zoals Hij met Moses was. De man die

ongehoorzaam zou zijn aan jou, en wie niet luistert naar jouw woorden zoals je hem beveelt, laat hem sterven, maar wees sterk en wees moedig.

2

En Jozua, zoon van Nun, zond uit Sittim twee jongemannen om te bespioneren, zeggende: Ga op en zie het land en Jericho. En de twee jongemannen gingen en kwamen binnen in Jericho, en gingen binnen in het huis van een vrouw, een hoer, wier naam Rachab was, en logeerden daar.

En het werd gerapporteerd aan de koning van Jericho, met de woorden: Hier zijn mannen van de zonen Israëls binnengekomen om het land te bespioneren. En de koning van Jericho zond en zei tot Rahab, zeggende: breng de mannen naar buiten die in de nacht je huis zijn binnengegaan, want zij zijn gekomen om het land te bespieden. En de vrouw nam de twee mannen, verborg hen en zei tot hen: De mannen zijn naar mij gekomen. Toen de poort gesloten werd in de duisternis en de mannen weggingen, weet ik niet waar zij heen zijn gegaan; achtervolg hen, misschien zullen jullie hen inhalen. Zij echter bracht hen op het dak, en verborg hen in het vlasstro dat bij haar op het dak was opgestapeld. En de mannen vervolgden hen op de weg naar de Jordaan bij de doorwaadbare plaatsen, en de poort werd gesloten.

En het gebeurde dat toen de achtervolgers achter hen aan gingen, en voordat zij gingen slapen, zij naar hen opging naar het dak. En zij zei tegen hen: Ik weet dat de Heer aan jullie het land heeft gegeven, want jullie vrees is op ons gevallen. We hebben gehoord dat de Heer God de Rode Zee heeft drooggelegd voor jullie aangezicht, toen jullie uit het land Egypte trokken, en wat hij deed aan de twee koningen van de Amorieten, die aan de overkant van de Jordaan waren, Sihon en Og, die jullie vernietigd hebben. En toen wij het gehoord hadden, waren wij verbijsterd in ons hart, en er stond geen geest meer in iemand van ons vanwege jullie aangezicht, omdat de Heer jullie God, God is in de hemel boven en op de aarde beneden. En zweer nu bij mij op de Heer God, dat ik aan jullie genade bewijs, en bewijs ook jullie genade aan het huis van mijn vader, en spaar levend het huis van mijn vader, mijn moeder, en mijn broers, en heel mijn huis, en alles wat aan hen toebehoort, en jullie zullen mijn ziel uit de dood bevrijden.

En de mannen zeiden tot haar: Onze ziel in plaats van jullie tot de dood, en zij zei: Als de Heer aan jullie de stad overgeeft, zult u aan mij genade en waarheid bewijzen. En zij liet hen neer door het venster, En zij zei tot hen: Ga naar het bergland, opdat de achtervolgers jullie niet ontmoeten, en verberg je daar drie dagen totdat de achtervolgers achter jullie zijn teruggekeerd, en daarna zullen jullie je weg vervolgen.

En de mannen zeiden tegen haar: Wij zijn onschuldig aan deze eed van jou. Zie, wij gaan een deel van de stad binnen, en je zult

het teken plaatsen, dit scharlaken koord zul je laten zakken in het venster waardoor je ons hebt laten zakken, en je vader, en je moeder, en je broers, en heel het huis van je vader zul je tot jezelf verzamelen in je huis. En iedereen die de deur van uw huis naar buiten gaat, zal schuldig zijn voor zichzelf, maar wij zullen onschuldig zijn aan deze eed van u, en voor zovelen als er met u in uw huis zullen zijn, zullen wij schuldig zijn. Als iemand ons kwaad zal doen of onze woorden zal onthullen, zullen wij onschuldig zijn aan deze eed van jou. En hij zei tot hen: Laat het zijn volgens jullie woord. En hij zond hen weg, en zij gingen. En zij kwamen in het bergland, en zij bleven daar drie dagen, en de vervolgers zochten alle wegen af, en zij vonden hen niet.

En de twee jonge mannen keerden terug, en daalden af van de berg, en staken over naar Jozua, zoon van Nun, en verhaalden hem alle gebeurtenissen die hen waren overkomen. En zij zeiden tot Jozua dat de Heer al het land in onze hand heeft overgegeven, en alle bewoners van dat land zijn weggesmolten vanwege ons.

3

En Jozua stond 's morgens vroeg op, en vertrok uit Sittim, en zij kwamen tot aan de Jordaan, en zij logeerden daar voordat zij overstaken. En het gebeurde na drie dagen dat de schriftgeleerden door het kamp gingen, En zij bevalen het volk, zeggende: Wanneer jullie de ark van het verbond van de Heer

onze God zien, en onze priesters en de Levieten die haar dragen, zult jullie vertrekken van jullie plaatsen, en jullie zullen achter haar gaan. Maar laat er een grote afstand zijn tussen jullie en die, ongeveer tweeduizend ellen zullen jullie afstand houden, jullie zullen het niet naderen, opdat jullie de weg mogen kennen die jullie zullen gaan, want jullie hebben de weg niet gegaan sinds gisteren en eergisteren.

En Jozua zei tot het volk: Heilig jullie tot morgen, omdat de Heer morgen wonderlijke dingen onder jullie zal doen. En Jozua zei tot de priesters: Neem de ark van het verbond van de Heer op en ga voor het volk uit. En de priesters namen de ark van het verbond van de Heer op en gingen voor het volk uit. En de Heer zei tot Jozua: Op deze dag begin ik jou te verheffen voor alle zonen van Israël, opdat zij weten dat zoals ik met Mozes was, zo zal ik ook met jou zijn. En beveel nu de priesters die de ark van het verbond dragen, zeggende: als jullie binnengaan op een deel van het water van de Jordaan, zullen jullie in de Jordaan blijven staan.

En Jozua zei tot de zonen van Israël: Kom hier naderbij en hoor het woord van de Heer, onze God. Hieraan zullen jullie weten dat de levende God in jullie is, en dat Hij vernietigend zal vernietigen voor ons aangezicht de Kanaäniet, de Hethiet, de Periziet, de Heviet, de Amoriet, de Girgasiet en de Jebusiet. Aanschouw, de ark van het verbond van de Heer van de hele aarde gaat de Jordaan over. Kies twaalf mannen uit de zonen van Israël, één uit elke stam. En het zal zijn, wanneer de voeten

van de priesters die de ark van het verbond van de Heer van de gehele aarde dragen, rusten in het water van de Jordaan, dat het water van de Jordaan zal ophouden te stromen, en het water dat naar beneden stroomt zal blijven staan.

En het volk vertrok uit hun tenten om de Jordaan over te steken, en de priesters droegen de ark van het verbond des Heren vóór het volk uit. Toen de priesters die de ark van het verbond droegen de Jordaan binnengingen, en de voeten van de priesters die de ark van het verbond van de Heer droegen in een deel van het water van de Jordaan werden gedoopt, was de Jordaan vervuld langs zijn gehele oever, zoals in de dagen van de tarweoogst, En de wateren die van boven daalden stonden stil, stonden als één opgehoopte massa die ver weg stond, buitengewoon ver, tot het deel Kariathiarim, maar het dalende daalde af in de zee Araba, de zoutzee, totdat het aan het einde ophield, en het volk stond tegenover Jericho. En de priesters die de ark van het verbond van de Heer droegen, stonden op het droge in het midden van de Jordaan, en alle zonen van Israël staken over door het droge, totdat al het volk de Jordaan was overgestoken.

4

En toen al het volk de Jordan had voltooid over te steken, zei de Heer tot Joshua: Hebbende mannen van het volk genomen, één van elke stam, Beveel hen, en neem twaalf stenen gereed op uit

het midden van de Jordaan, en draag deze met jullie mee over, plaats ze in jullie kamp, waar jullie die nacht zullen kamperen.

En Jozua riep twaalf mannen van de vooraanstaanden van de zonen Israëls, één van elke stam, Hij zei tot hen: Breng voor mij, voor het aangezicht van de Heer, naar het midden van de Jordaan, en laat ieder, nadat hij van daar een steen heeft opgenomen, deze op zijn schouders nemen volgens het getal van de twaalf stammen van Israël, Opdat deze voortdurend voor jullie als een liggend teken mogen bestaan, opdat wanneer jouw zoon jou morgen vraagt en zegt: wat betekenen deze stenen voor ons? En jij zult het duidelijk maken aan jouw zoon, zeggende, dat de rivier de Jordaan ophield van voor het aangezicht van de ark van het verbond van de Heer van de gehele aarde, toen hij hem overstak, en deze stenen zullen voor jullie een gedenkteken zijn voor de zonen van Israël tot in eeuwigheid.

En de zonen van Israël deden aldus, omdat de Heer het Jozua bevolen had, en zij namen twaalf stenen op uit het midden van de Jordaan, zoals de Heer het Jozua bevolen had bij de voltooiing van de oversteek van de zonen van Israël, en zij droegen ze tegelijk met zichzelf over naar het kamp, en zij plaatsten ze daar. Jozua zette ook twaalf andere stenen op in de Jordaan zelf, op de plaats waar de voeten van de priesters die de ark van het verbond van de Heer droegen hadden gestaan, en zij zijn daar tot op de dag van vandaag.

De priesters die de ark van het verbond droegen, stonden in de Jordaan totdat Jozua alles had voltooid wat de Heer had geboden aan het volk te verkondigen, en het volk haastte zich en stak over. En het gebeurde, toen al het volk voltooid had over te steken, dat de ark van het verbond des Heren overstak, en de stenen voor hen uit. En de zonen van Reuben staken over, en de zonen van Gad, en de helft van de stam van Manasse, voorbereid voor de zonen van Israël, net zoals Mozes hun geboden had. Veertigduizend gewapenden staken over voor het aangezicht van de Heer, naar de oorlog tegen de stad Jericho. Op die dag verhoogde de Heer Jozua voor heel het geslacht van Israël, en zij vreesden hem, zoals Mozes, zolang hij leefde.

En de Heer zei tot Jozua: Beveel de priesters die de ark van het verbond van het getuigenis van de Heer dragen, uit de Jordaan te gaan. En Jozua beval de priesters: Kom uit de Jordaan. En het gebeurde dat toen de priesters die de ark van het verbond van de Heer droegen uit de Jordaan gingen en hun voeten op de aarde plaatsten, het water van de Jordaan terugstormde naar zijn plaats en stroomde zoals gisteren en eergisteren door de gehele oever.

En het volk ging op uit de Jordaan op de tiende van de eerste maand, en de zonen Israëls sloegen hun kamp op in Gilgal, aan de oostzijde van Jericho. En deze twaalf stenen, die hij uit de Jordaan nam, richtte Jozua op in Gilgal, zeggend: Wanneer uw zonen u vragen, zeggend: Wat zijn deze stenen? Verkondig aan jullie zonen dat Israël deze Jordaan te voet is overgestoken.

Nadat de Heer onze God het water van de Jordaan voor hen had opgedroogd, totdat zij overstaken, juist zoals de Heer onze God de Rode Zee had opgedroogd, die de Heer onze God voor ons had opgedroogd, totdat wij doortrokken, Opdat alle naties van de aarde mogen weten dat de kracht van de Heer sterk is, en opdat jullie de Heer onze God mogen vereren in elke daad.

5

En het gebeurde, toen de koningen van de Amorieten die voorbij de Jordaan waren, en de koningen van Fenicië die bij de zee waren, hoorden dat de Heer God de rivier de Jordaan had opgedroogd voor de zonen van Israël bij het oversteken ervan, dat hun geesten smolten en zij met vrees werden getroffen, en er was geen wijsheid in hen vanwege het aangezicht van de zonen van Israël.

Maar in deze tijd zei de Heer tot Jozua: maak voor jezelf stenen zwaarden uit scherp geslepen rots, en ga zitten en besnijd de zonen van Israël voor de tweede keer. En Jozua maakte scherpe stenen zwaarden en besneed de zonen Israëls op de plaats die Hoop der voorhuiden genoemd werd. Op welke wijze Jozua de zonen Israëls reinigde, allen die ooit onderweg werden geboren, en allen die ooit onbesneden waren van degenen die uit Egypte waren uitgegaan, Allen deze besneed Jozua, want Israël had veertig en twee jaren rondgezworven in de woestijn Mabaritidt. Daarom waren de meesten van hen, de strijders die uit het land

Egypte waren uitgegaan, onbesneden, zij die ongehoorzaam waren geweest aan de geboden van God, aan wie Hij ook verordende dat zij het land niet zouden zien, welk land de Heer aan hun vaderen had gezworen te geven, een land vloeiend van melk en honing. In plaats van hen stelde hij hun zonen aan, die Jozua besneed, omdat zij onderweg onbesneden geboren waren. Nadat zij besneden waren, bleven zij daar rustig zitten in het kamp totdat zij genezen waren. En de Heer zei tot Jozua, de zoon van Nun: Op de dag van vandaag heb ik de smaad van Egypte van jullie weggenomen, en hij noemde de naam van die plaats Gilgal.

En de zonen van Israël vierden het pascha op de veertiende dag van de maand vanaf de avond in het westen van Jericho, aan de overzijde van de Jordaan, in de vlakte. En zij aten ongezuurd en nieuw brood van het graan van de aarde. Op deze dag hield het manna op nadat zij gegeten hadden van het graan van het land, en er was niet langer manna voor de zonen van Israël, maar zij oogstten het land van de palmbomen in dat jaar.

En het gebeurde toen Jozua in Jericho was, en hij keek op met zijn ogen en zag een man voor hem staan, en het zwaard was getrokken in zijn hand, en Jozua naderde en zei tot hem: Bent u van ons, of van de tegenstanders? Maar hij zei tot hem: Ik ben de opperbevelhebber van de macht van de Heer, nu ben ik aangekomen. En Jozua viel op zijn gezicht op de aarde, en zei tot hem: Meester, wat beveelt u uw dienaar? En de opperbevelhebber van de Heer zegt tegen Jozua: Maak de

sandaal los van je voeten, want de plaats waarop je nu staat, is heilig.

6

En Jericho was afgesloten en versterkt, en niemand ging eruit, noch ging erin. En de Heer zei tot Jozua: zie, ik lever Jericho aan jou over, en haar koning die daarin is, de machtigen die sterk zijn. Jij moet echter de strijders rondom haar in een kring plaatsen. En het zal zijn: wanneer jullie op de trompet blazen, laat al het volk tegelijk schreeuwen, en wanneer zij geschreeuwd hebben, zullen de muren van de stad vanzelf vallen, en al het volk zal naar binnen gaan, ieder recht vooruit de stad in stormend.

En Jozua, de zoon van Nun, ging naar de priesters, En hij zei tot hen: Geef bevel aan het volk om rond te gaan en de stad te omcirkelen, en laat de gewapende strijders voor de Heer langs marcheren. En zeven priesters die zeven heilige trompetten dragen, laten hen evenzo voor de Heer voorbijgaan, en laten hen krachtig blazen, en laat de ark van het verbond van de Heer volgen. Maar laten de strijders vooraan marcheren, en de priesters die de achterhoede vormen achter de ark van het verbond des Heren, trompet blazend. Maar aan het volk beval Jozua, zeggende: Roept niet, noch laat iemand jullie stem horen, totdat hij de dag aankondigt om uit te roepen, en dan zullen jullie uitroepen. En de ark van het verbond van God ging

onmiddellijk, nadat zij rondgegaan was, weg naar het kamp en rustte daar.

En op de tweede dag stond Jozua 's morgens vroeg op, en de priesters namen de ark van het verbond van de Heer op. En de zeven priesters die de zeven trompetten droegen, marcheerden vooruit voor de Heer, en daarna gingen de strijders naar binnen, en de overige menigte achter de ark van het verbond van de Heer. En de priesters bliezen op de trompetten, en de gehele overige menigte omcirkelde de stad zes keer van nabij, en ging weer terug naar het kamp. Zo deed hij gedurende zes dagen.

En op de zevende dag stonden zij bij dageraad op, en zij trokken zeven keer rond de stad op die dag. En het gebeurde bij de zevende omloop dat de priesters bliezen, en Jozua zei tot de zonen van Israël: roept uit, want de Heer heeft de stad aan jullie overgeleverd. En de stad zal vervloekt zijn, deze en alles wat erin is, voor de Heer der heerscharen, behalve Rahab de hoer - spaart haar, en alles wat in haar huis is. Maar jullie moeten je zeer hoeden voor het toegewijde ding, opdat jullie niet, na het overwogen te hebben, zelf iets nemen van het toegewijde ding, en het kamp van de zonen Israëls tot een vervloekt ding maken, en ons vernietigen. En al het zilver of goud, of brons of ijzer, zal heilig zijn voor de Heer en zal in de schatkamer van de Heer gebracht worden.

En de priesters bliezen op de trompetten, en toen het volk het geluid van de trompetten hoorde, schreeuwde al het volk

tegelijk met een groot en sterk strijdgeschreeuw, en de gehele muur viel rondom, en al het volk trok op naar de stad. En Jozua wijdde het en alles wat in de stad was, van man tot vrouw, van jongeman tot oude man, en tot kalf en lastdier, aan de mond van het zwaard.

En tot de twee jonge mannen die hadden uitgespied, zei Jozua: ga binnen in het huis van de vrouw en breng haar van daar naar buiten, en alles wat van haar is. En de twee jonge mannen die de stad bespied hadden, gingen het huis van de vrouw binnen, en zij brachten Rahab de hoer naar buiten, en haar vader, en haar moeder, en haar broers, en haar verwanten, en alles wat van haar was, en zij brachten haar buiten het kamp van Israël. En de stad werd verbrand met vuur, met alles wat erin was, behalve het zilver en het goud en het brons en het ijzer, die zij gaven om in de schatkamer van de Heer te worden gebracht.

En Rachab de hoer, en heel haar vaderlijke huis redde Jozua levend, en hij vestigde haar in Israël tot op de dag van vandaag, omdat zij de verspieders verborg die Jozua gezonden had om Jericho te bespieden. En Jozua liet zweren op die dag voor de Heer, zeggende: vervloekt is de man die die stad zal bouwen; in zijn eerstgeborene zal hij de fundering ervan leggen, en in zijn jongste zal hij haar poorten oprichten. En zo deed Uzzen uit Bethel: in Abiron, zijn eerstgeborene, legde hij de fundering ervan, en in zijn jongste, die gespaard werd, richtte hij haar poorten op.

En de Heer was met Jozua, en zijn naam was bekend in het hele land.

7

En de zonen van Israël begingen een grote overtreding, en zij verduisterden van de gewijde dingen, en Achar, zoon van Charmi, zoon van Zambri, zoon van Zara, uit de stam van Juda, nam van de gewijde dingen, en de Heer werd toornig met woede op de zonen van Israël.

En Jozua zond mannen naar Ai, dat bij Bethel ligt, en zei: Bespied Ai En de mannen gingen op en verkenden Ai. En zij keerden terug naar Jozua, en zij zeiden tegen hem: Laat niet al het volk optrekken, maar laat ongeveer tweeduizend of drieduizend mannen optrekken en laat hen de stad belegeren. Breng niet al het volk daarheen, want zij zijn weinig. En ongeveer drieduizend mannen gingen op, en zij vluchtten voor de mannen van Ai. En de mannen van Ai doodden ongeveer zesendertig van hun mannen, en zij vervolgden hen vanaf de poort en verbrijzelden hen bij de afdaling, en het hart van het volk werd verschrikt en werd als water.

En Jozua scheurde zijn kledingstukken, en Jozua viel op de aarde op zijn gezicht voor de Heer tot de avond, hij en de oudsten van Israël, en zij wierpen stof op hun hoofden. En Jozua zei: Ik smeek U, Heer, waarom heeft Uw dienaar dit volk over de

Jordaan gebracht om hem aan de Amoriet over te leveren, om ons te vernietigen? En als wij bij de Jordaan waren gebleven en ons daar hadden gevestigd. En wat zal ik zeggen, sinds Israël zijn nek heeft gekeerd voor zijn vijand? En wanneer de Kanaäniet en allen die het land bewonen dit gehoord hebben, zullen zij ons omringen en ons van de aarde verdelgen, en wat zult gij doen met uw grote naam?

En de Heer zei tegen Jozua: Sta op, waarom ben jij op je gezicht gevallen? Het volk heeft gezondigd en het verbond overtreden, dat ik met hen gesloten heb; zij hebben gestolen van de toegewijde dingen en deze in hun vaten geworpen. En de zonen van Israël zullen niet in staat zijn stand te houden tegenover hun vijanden, zij zullen de nek keren voor hun vijanden, omdat zij vervloekt werden. Ik zal niet langer met jullie zijn, indien jullie het vervloekte niet uit jullie midden verwijderen. Sta op en heilig het volk, en zeg dat zij zich moeten heiligen voor morgen. Deze dingen zegt de Heer, de God van Israël: het vervloekte is onder jullie, jullie zullen niet kunnen standhouden tegenover jullie vijanden, totdat jullie het vervloekte uit jullie midden verwijderen. En jullie zullen allen in de morgen verzameld worden volgens stammen, en de stam die de Heer aanwijst, zullen jullie brengen volgens clans, en de clan die de Heer aanwijst, zullen jullie brengen volgens huis, en het huis dat de Heer aanwijst, zullen jullie brengen volgens man. En wie aangewezen wordt, zal verbrand worden in vuur, en alles wat van hem is, omdat hij het verbond van de Heer overtrad en wetteloosheid deed in Israël.

En Jozua stond vroeg op en bracht het volk naar voren volgens stammen, en de stam Juda werd aangewezen. En hij werd gebracht volgens clans, en de clan van Zerah werd aangewezen. En hij werd gebracht volgens man, En Achar, zoon van Zambri, zoon van Zara, werd aangewezen.

En Jozua zei tegen Achar: Geef vandaag glorie aan de Heer, de God van Israël, en leg een belijdenis af, en vertel mij wat je hebt gedaan, en verberg het niet voor mij. En Achar antwoordde Joshua en zei: Waarlijk, ik heb gezondigd voor de Heer, de God van Israël, en aldus en aldus heb ik gedaan. Ik zag in de buit een fijn geborduurd kleed, tweehonderd didrachma aan zilver en een gouden staaf van vijftig didrachma, en nadat ik ze begeerd had, nam ik ze, en zie, ze zijn verborgen in mijn tent en het zilver is verborgen eronder. En Jozua zond boodschappers, en zij renden naar de tent in het kamp, en deze dingen waren verborgen in zijn tent, en het zilver daaronder. En zij brachten ze uit de tent, en zij brachten ze naar Jozua en de oudsten van Israël, en zij plaatsten ze voor de Heer.

En Jozua nam Achar, de zoon van Zara, en bracht hem naar het ravijn Achor, en zijn zonen, en zijn dochters, en zijn kalveren, en zijn lastdieren, en al zijn schapen, en zijn tent, en al zijn bezittingen, en al het volk met hem, en hij bracht hen naar Emekachor. En Jozua zei tegen Achar: Waarom heb je ons in het verderf gestort? Moge de Heer jou vandaag in het verderf storten. En heel Israël stenigde hem met stenen, en zij stapelden een grote hoop stenen over hem op, en de Heer hield op met de

toorn van zijn woede. Daarom noemde hij het Emekachor tot op deze dag.

8

En de Heer zei tot Jozua: vrees niet en wees niet bevreesd, neem met u al de mannen, de krijgers, en sta op en trek op naar Ai. Zie, ik heb in uw handen gegeven de koning van Ai en zijn land. En je zult met Ai doen zoals je met Jericho hebt gedaan, en met haar koning, en de buit van het vee zul je voor jezelf plunderen, maar leg voor jezelf een hinderlaag voor de stad aan de achterkant.

En Jozua stond op en al het krijgsvolk, om op te trekken naar Ai. En Jozua koos dertig duizend mannen, machtig in kracht, en zond hen des nachts. En hij beval hun: Leg een hinderlaag achter de stad, blijf niet ver van de stad, en wees allen gereed. En ik en allen die met mij zijn zullen naar de stad naderen, en het zal zijn dat wanneer de bewoners van Ai tegen ons uittrekken, juist zoals onlangs, wij voor hen zullen vluchten. En als zij achter ons zouden uitgaan, zullen wij hen van de stad wegtrekken, en zij zullen zeggen: Deze vluchten voor ons, op dezelfde wijze als voorheen. Maar jullie zullen opstaan uit de hinderlaag en naar de stad gaan. Volgens dit woord zult u handelen, zie, ik heb het u bevolen. En Jozua zond hen uit, en zij gingen naar de hinderlaag en gingen zitten tussen Bethel en Ai, ten westen van Ai.

En Jozua stond 's morgens vroeg op, inspecteerde het volk, en hij en de oudsten gingen voor het volk uit naar Ai. En al het krijgsvolk met hem trok op, en gaande kwamen zij tegenover de stad vanuit het oosten. En de hinderlaag van de stad kwam van de zee, En het gebeurde dat toen de koning van Ai dit zag, haastte hij zich en ging uit hen tegemoet rechtstreeks naar de oorlog, hij en al het volk dat met hem was, en hij wist niet dat een hinderlaag voor hem was achter de stad. En hij zag het, en Jozua en Israël trokken zich terug voor hen. En zij vervolgden de zonen van Israël, en zelf keerden zij zich af van de stad. Er bleef niemand achter in Ai die niet Israël achtervolgde, en zij lieten de stad open achter en achtervolgden Israël.

En de Heer zei tot Jozua: Strek uw hand uit met de speer die in uw hand is naar de stad, want in uw handen heb ik haar gegeven, en de hinderlaag zal snel opstaan uit hun plaats. En Jozua strekte zijn hand uit met de speer naar de stad, En de hinderlaag stond snel op uit hun plaats, en zij gingen naar buiten toen hij zijn hand uitstrekte, en zij gingen de stad binnen, en zij grepen haar, en zich haastend verbrandden zij de stad met vuur. En toen de inwoners van Ai achter zich omkeken, zagen zij rook opstijgen uit de stad naar de hemel, en zij hadden niet langer een plaats waar zij heen konden vluchten, deze kant noch die kant. En Jozua en heel Israël zagen dat de hinderlaag de stad had ingenomen en dat de rook van de stad opsteeg naar de hemel, en zij keerden zich om en versloegen de mannen van Ai. En dezen gingen uit de stad uit naar de ontmoeting, en zij werden ingesloten tussen het kamp, dezen van hier en dezen

van daar, en zij sloegen hen totdat er van hen geen overlevende en ontsnapte werd achtergelaten. En zij grepen de koning van Ai levend en brachten hem naar Jozua.

En toen de zonen van Israël ophielden met het doden van allen in Ai, en degenen in de velden, en op de berg bij de afdaling, waar zij hen vandaar tot het einde vervolgden, keerde Jozua terug naar Ai en sloeg het met de scherpte des zwaards. En de gevallenen op die dag waren van man tot vrouw twaalf duizend, allen de inwoners van Ai. Behalve de buit in de stad, namen de zonen van Israël alles wat zij plunderden voor zichzelf, volgens het bevel van de Heer, op de wijze zoals de Heer het Jozua bevolen had.

En Jozua verbrandde de stad met vuur, hij maakte het een onbewoonde hoop voor eeuwig tot op deze dag. En de koning van Ai hing hij op aan een gevorkte boom, en hij was op de boom tot de avond, en toen de zon onderging beval Jozua, en zij haalden zijn lichaam neer van de boom, en zij wierpen het in de put, en zij stapelden een hoop stenen op hem, tot op deze dag.

9

Toen de koningen van de Amorieten het hoorden, die aan de overzijde van de Jordaan waren, die in het bergland waren, en die in de vlakte waren, en die in alle kustgebieden van de grote zee waren, en die bij de Anti-Libanon waren, en de Hethieten,

en de Kanaänieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Amorieten, en de Girgasieten, en de Jebusieten,

Zij kwamen allen tegelijkertijd samen om oorlog te voeren tegen Jozua en Israël.

En de inwoners van Gibeon hoorden alles wat de Heer aan Jericho en aan Ai had gedaan. En zij handelden ook zelf met sluwheid, en nadat zij gekomen waren voorzagen zij zich van voedsel en bereidden zij zich voor, en zij namen oude zakken op hun schouders, en oude wijnzakken die gescheurd en weer dichtgebonden waren. En de holle delen van hun schoenen, en hun sandalen oud en gelapt aan hun voeten, en hun kledingstukken versleten op hen, en hun brood van de proviand droog en beschimmeld en verkruimeld.

En zij kwamen naar Jozua in het kamp van Israël in Gilgal, en zij zeiden tot Jozua en Israël: Uit een ver land zijn wij gekomen, en nu, sluit met ons een verbond. En de zonen van Israël zeiden tot de Chivviet: Zie toe, woont gij niet te midden van ons, en hoe zouden wij met u een verbond maken? En zij zeiden tegen Jozua: Wij zijn uw dienaren. En Jozua zei tegen hen: Vanwaar zijn jullie, en vanwaar zijn jullie gekomen? En zij zeiden: Uit een land van zeer ver zijn uw dienaren gekomen in de naam van de Heer, uw God, want wij hebben zijn naam gehoord, en alles wat hij deed in Egypte, en alles wat hij deed aan de koningen van de Amorieten, die waren voorbij de Jordaan, aan Sihon, koning van de Amorieten, en aan Og, koning van Basan, die woonde in

Astaroth en in Edraïn. En nadat zij het gehoord hadden, zeiden onze ouderlingen en allen die ons land bewonen tot ons: Neem proviand mee voor de reis, ga hen tegemoet en zeg tot hen: Wij zijn uw dienaren, sluit nu een verbond met ons. Deze broden voorzagen wij warm op de dag dat wij vertrokken om naar jullie te komen, maar nu zijn zij opgedroogd en beschimmeld geworden. En deze wijnzakken van de wijn die wij nieuw vulden, en deze zijn gebarsten, en onze kledingstukken en onze sandalen zijn zeer versleten van de lange weg.

En de heersers namen van hun voorraad, en zij vroegen de Heer niet. En Jozua sloot vrede met hen, en zij sloten met hen een verbond om hen te redden, en de leiders van de vergadering zwoeren het hun.

En het gebeurde na drie dagen, nadat het verbond met hen gesloten was, dat zij hoorden dat zij van nabij waren en dat zij in hun midden woonden. En de zonen van Israël vertrokken en zij kwamen in hun steden; en hun steden waren Gibeon en Chephirah en Beeroth en de steden van Jearim. En de zonen Israëls vochten niet tegen hen, omdat alle leiders bij de Heer, de God van Israël, gezworen hadden, en de hele vergadering morde tegen de leiders.

En de heersers zeiden tot de hele vergadering: wij hebben hun gezworen bij de Heer, de God van Israël, en nu zullen wij hen niet kunnen aanraken. Dit zullen we doen: hen levend vangen en hen in leven houden, en er zal geen toorn over ons komen

vanwege de eed die we hun gezworen hebben. Zij zullen leven en zij zullen houthakkers en waterdragers zijn voor de hele vergadering, juist zoals de leiders tot hen zeiden.

En Jozua riep hen samen en zei tot hen: Waarom hebt u mij bedrogen door te zeggen: Wij zijn zeer ver van u, terwijl u buren bent van degenen die bij ons wonen? En nu bent u vervloekt, er zal niet ophouden uit u slaaf, noch houthakker, noch waterdrager aan mij en aan mijn God. En zij antwoordden Jozua, zeggende: het was aan ons gerapporteerd hoeveel de Heer uw God Mozes zijn dienaar beval, om u dit land te geven, en om ons en allen die daarop wonen te vernietigen van voor uw aangezicht, en wij vreesden zeer voor onze zielen van voor uw aangezicht, en wij deden dit ding. En nu zie, wij zijn aan jullie onderworpen; zoals het jullie bevalt en zoals het jullie goed lijkt, doe met ons.

En zij deden hun aldus, en Jozua redde hen op die dag uit de handen van de zonen Israëls, en zij doodden hen niet. En Jozua stelde hen aan in die dag als houthakkers en waterdragers voor de hele vergadering en voor het altaar van God; daarom werden de inwoners van Gibeon houthakkers en waterdragers van het altaar van God tot op de dag van vandaag, en voor de plaats die de Heer zou kiezen.

10

Toen Adonibezek, koning van Jeruzalem, hoorde dat Jozua Ai had ingenomen en het volledig had verwoest, op dezelfde wijze als zij Jericho en haar koning hadden behandeld, zo hadden zij ook Ai en haar koning behandeld, en dat de inwoners van Gibeon naar Jozua en naar Israël waren overgelopen, En zij vreesden hen zeer, want hij wist dat Gibeon een grote stad was, als een van de koninklijke steden, en alle mannen ervan sterk waren. En Adonibezek, koning van Jeruzalem, zond naar Elam, koning van Hebron, en naar Pidon, koning van Jarmuth, en naar Jephtha, koning van Lachis, en naar Dabir, koning van Odollam, zeggende: Kom, ga naar mij toe en help mij, en laat ons Gibeon bevechten, want zij zijn overgelopen naar Jozua en naar de zonen van Israël. En de vijf koningen van de Jebusieten gingen op: de koning van Jeruzalem, en de koning van Hebron, en de koning van Jarmuth, en de koning van Lachis, en de koning van Odollam, zij en al hun volk. En zij omsingelden Gibeon en belegerden het.

En zij die in Gibeon woonden, zonden naar Jozua in het kamp van Israël in Gilgal, zeggende: Schud je handen niet af van je dienaren, kom op naar ons, snel, en help ons, en verlos ons, omdat alle koningen van de Amorieten die in het bergland wonen, tegen ons verzameld zijn. En Jozua ging op uit Gilgal, hij en al het krijgsvolk met hem, allen machtig in kracht.

En de Heer zei tot Jozua: vrees hen niet, want in jouw handen heb ik hen gegeven; niemand van hen zal voor jullie overblijven.

En omdat Jozua plotseling op hen afkwam, trok hij de hele nacht op vanuit Gilgal. En de Heer bracht hen in verwarring voor het aangezicht van de zonen Israëls, en de Heer verbrijzelde hen met een grote verbrijzeling in Gibeon, en zij vervolgden hen langs de weg van de beklimming van Beth-horon, en zij sloegen hen neer tot Azeka en tot Makkeda. Maar terwijl zij vluchtten van het aangezicht van de zonen Israëls op de afdaling van Horonein, wierp de Heer hagelstenen uit de hemel op hen tot Azeka, en er waren meer doden door de hagelstenen dan degenen die de zonen Israëls met het zwaard in de oorlog doodden.

Toen sprak Jozua tot de Heer, op de dag dat God de Amoriet onder controle van Israël overleverde, toen hij hen in Gibeon verbrijzelde, en zij verbrijzeld werden voor het aangezicht van de zonen van Israël, en Jozua zei: sta stil, zon, boven Gibeon, en maan, boven het ravijn Aijalon. En de zon en de maan stonden stil, totdat God hun vijanden verdedigde, en de zon stond in het midden van de hemel, zij ging niet voorwaarts naar haar ondergang tot het einde van één dag. En er gebeurde geen dag zoals deze, noch eerder noch later, zodat God naar een mens luisterde, omdat de Heer meevocht met Israël.

En deze vijf koningen vluchtten en verborgen zich in de grot in Makeda. En het werd aan Jozua gerapporteerd, met de woorden: De vijf koningen zijn verborgen gevonden in de grot in Makkeda. En Jozua zei: Rol stenen voor de ingang van de grot en stel mannen aan om hen te bewaken. Maar jullie, sta niet stil,

achtervolg jullie vijanden, en grijp hun achterhoede, en laat hen niet binnengaan in hun steden, want de Heer onze God heeft hen overgeleverd in onze handen. En het gebeurde toen Jozua en alle zonen van Israël rustten van het slaan van hen met een zeer grote slag tot het einde, en de overlevenden werden gered naar de versterkte steden.

En al het volk keerde gezond terug naar Jozua in Makkeda, en niemand van de zonen Israëls gromde met zijn tong.

En Jozua zei: Open de grot en breng deze vijf koningen uit de grot. En zij brachten de vijf koningen uit de grot: de koning van Jeruzalem, en de koning van Hebron, en de koning van Jarmuth, en de koning van Lachis, en de koning van Odollam. En sinds zij hen naar Jozua hadden uitgebracht, riep Jozua geheel Israël samen, en de aanvoerders van de oorlog die hem begeleidden, zeggende tot hen: gaat vooruit en plaatst jullie voeten op hun nekken, en genaderd hebbende plaatsten zij hun voeten op hun nekken. En Jozua zei tot hen: Vrees hen niet, noch wees bevreesd, wees moedig en wees sterk, omdat de Heer aldus zal doen aan al uw vijanden die gij bestrijdt. En Jozua doodde hen en hing hen op aan vijf houten palen, en zij hingen aan de houten palen tot de avond. En het gebeurde bij zonsondergang dat Jozua beval, en zij haalden hen van de houten neer, en zij wierpen hen in de grot waarin zij daar gevlucht waren, en zij rolden stenen op de grot tot op de dag van vandaag.

En zij namen Makkedah in op die dag, en zij vermoordden het

met de scherpte van het zwaard, en zij vernietigden geheel elk ademend wezen dat daarin was, en er werd niemand daarin gelaten die gered was en ontsnapt, en zij deden aan de koning van Makkedah op dezelfde wijze als zij aan de koning van Jericho hadden gedaan.

En Jozua ging weg, en heel Israël met hem, uit Makkeda naar Libna, en hij belegerde Libna. En de Heer leverde het in de handen van Israël, en zij namen het en zijn koning, en zij vermoordden het met de mond van het zwaard, en elk ademend wezen daarin, en er werd niemand daarin gelaten die gered of ontsnapt was, en zij deden met zijn koning zoals zij gedaan hadden met de koning van Jericho.

En Jozua ging weg, en heel Israël met hem, uit Lebna naar Lachis, en belegerde het, en belegerde het. En de Heer leverde Lachis over in de handen van Israël. En zij namen het in op de tweede dag, en zij vermoordden het met de mond van het zwaard, en zij vernietigden het geheel, op dezelfde wijze als zij met Libna hadden gedaan. Toen ging Elam, koning van Gezer, op om Lachis te helpen, en Jozua sloeg hem met de mond des zwaards, en zijn volk, totdat er van hen geen overlevende en ontsnapte werd achtergelaten.

En Jozua ging weg en heel Israël met hem van Lachis naar Odollam, en hij belegerde het en belegerde het. En de Heer leverde het in de hand van Israël, en zij namen het op die dag, en vermoordden het met de mond van het zwaard, en alles wat

ademde vermoordden zij in vernietiging, op de manier zoals zij deden met Lachis.

En Jozua ging weg en heel Israël met hem naar Hebron, en belegerde het. En zij sloegen het met de scherpte van het zwaard, en al het ademende dat daarin was, er was niemand gered, op dezelfde wijze als zij met Odollam hadden gedaan, vernietigden zij het, en alles wat daarin was.

En Jozua en geheel Israël keerden terug naar Debir, en belegerde het, Zij namen haar, en haar koning, en haar dorpen, en hij sloeg haar met de scherpte van het zwaard, en zij vernietigden haar volkomen, en alles wat ademde daarin, en zij lieten daarin niemand over die gered was, op de manier zoals zij Hebron en haar koning hadden behandeld, zo behandelden zij Debir en haar koning.

En Jozua sloeg het gehele land van het bergland, en de Negev, en de vlakte, en de Asedoth, en hun koningen. Zij lieten van hen geen overlevende over, en al wat adem des levens had vernietigde hij, op de wijze zoals de Heer, de God van Israël, geboden had. van Kadesh Barnea tot Gaza, heel Gosem tot Gibeon En alle hun koningen en hun land versloeg Jozua ineens, omdat de Heer, de God van Israël, meevocht met Israël.

11

Toen Jabis, koning van Asor, dit hoorde, zond hij boden naar Jobab, koning van Maron, en naar de koning van Symoon, en naar de koning van Aziph, en naar de koningen bij het grote Sidon, naar het bergland en naar de Arabah tegenover Keneroth, en naar de vlakte, en naar Phenaeddor, en naar de kustbewonende Kanaänieten van het oosten, en naar de kustbewonende Amorieten, en de Hethieten, en Ferezieten, en Jebusieten die in het bergland woonden, en de Hevieten, en degenen onder de Hermon, naar het land Massyma. En zij gingen uit en hun koningen met hen, net als het zand van de zee in menigte, en paarden en strijdwagens zeer vele. En alle koningen kwamen samen en zij arriveerden tezamen, en zij sloegen hun kamp op bij het water van Maron om oorlog te voeren tegen Israël.

En de Heer zei tot Jozua: Vrees niet voor hun aangezicht, omdat ik morgen op dit uur hen verslagen zal overleveren voor Israël. Hun paarden zul je verlammen en hun strijdwagens zul je verbranden in vuur. En Jozua kwam met al het krijgsvolk plotseling bij het water van Maron op hen af, en zij vielen op hen aan in het bergland. En de Heer leverde hen in de handen van Israël, en terwijl zij hen sloegen, vervolgden zij hen tot Sidon de Grote, en tot Maseron, en tot de vlakten van Massoch in het oosten, en zij sloegen hen neer totdat er van hen geen overlevende overgelaten werd. En Jozua deed met hen zoals de Heer hem geboden had: hun paarden verlamde hij, en hun strijdwagens verbrandde hij met vuur.

En Jozua keerde terug in die tijd, en hij veroverde Hazor en haar koning; Hazor was voorheen heersend over al deze koninkrijken. En zij doodden elk ademend wezen daarin met het zwaard, en zij vernietigden allen volkomen, en er werd geen ademend wezen daarin achtergelaten, en Hazor verbrandden zij met vuur. En alle steden van de koninkrijken, en hun koningen nam Jozua, en doodde hen met de mond des zwaards, en zij vernietigden hen volkomen, op de wijze die Mozes de dienaar des Heren gebood. Maar Israël verbrandde niet alle versterkte steden, behalve alleen Hazor verbrandde Israël. En alle buit daarvan plunderden de zonen van Israël voor zichzelf, maar hen allen vernietigden zij geheel met de mond van het zwaard, totdat hij hen vernietigde; zij lieten van hen niets ademends over. Op welke wijze de Heer aan Mozes, zijn dienaar, gebood, en Mozes evenzo aan Jozua gebood, en aldus deed Jozua; hij overtrad niets van alles wat Mozes hem gebood.

En Jozua nam al het bergland, en heel het land Negeb, en heel het land Gosen, en de vlakte, en het land naar het westen, en het gebergte van Israël, en de laaglanden De gebieden naar de berg, van de berg Chelcha, en die opgaat naar Seir, en tot Balagad, en de vlakten van de Libanon bij de berg Hermon, en al hun koningen nam hij, en vernietigde hij, en doodde hij. En Jozua voerde vele dagen oorlog tegen deze koningen.

En er was geen stad die Israël niet nam, alles namen zij in oorlog. Dat het door de Heer gebeurde dat hun hart versterkt werd om Israël in oorlog te ontmoeten, opdat zij vernietigd

zouden worden, zodat hun geen genade gegeven zou worden, maar opdat zij vernietigd zouden worden, op de wijze zoals de Heer tot Mozes zei.

En Jozua kwam in die tijd en vernietigde de Enakieten uit het bergland, uit Hebron en uit Debir en uit Anaboth en uit heel Juda met hun steden, en Jozua vernietigde hen. Er werden geen Anakim overgelaten van de zonen Israëls, maar behalve in Gaza, en in Gath, en in Ashdod werden zij overgelaten.

En Jozua nam het hele land in, zoals de Heer aan Mozes bevolen had, en Jozua gaf het als erfenis aan Israël, verdeeld volgens hun stammen, en het land rustte van de oorlog.

12

En dit zijn de koningen van de aarde die de zonen van Israël gedood hebben, en zij erfden hun land voorbij de Jordaan vanaf de opgang van de zon, van de vallei Arnon tot de berg Hermon, en het gehele land Arabah in het oosten. Sihon, de koning van de Amorieten, die woonde in Heshbon, heersend vanaf Arnon, dat in de vallei ligt volgens een deel van de vallei, en de helft van Gilead tot Jabbok, de grenzen van de zonen van Ammon. En de Arabah tot aan de zee van Chinnereth naar het oosten, en tot aan de zee van de Arabah, de Zoutenzee, vanaf het oosten, de weg naar Beth-jeshimoth, vanaf Teman die bij Asedoth Phasga ligt. En Og, koning van Bashan, was overgebleven uit de reuzen,

die woonde in Ashtaroth en in Edrei, Heerser van de berg Hermon en van Secchai, en heel Bashan tot de grenzen van Gergesi, en Machi, en de helft van Gilead, de grenzen van Sihon, koning van Heshbon. Moses de dienaar des Heren en de zonen van Israël sloegen hen, en Moses gaf het in erfenis aan Reuben, en Gad, en aan de helft van de stam van Manasse.

En dit zijn de koningen van de Amorieten, die Jozua en de zonen van Israël doodden aan de overzijde van de Jordaan bij de zee van Baalgad in de vlakte van de Libanon, en tot aan de berg van Chelcha, opgaand naar Seir, en Jozua gaf het aan de stammen van Israël om te erven volgens hun lot, in het gebergte, en in de vlakte, en in de Arabah, en in Asedoth, en in de woestijn, en de Negeb, de Hethiet, en de Amoriet, en de Kanaäniet, en de Periziet, en de Heviet, en de Jebusiet.

De koning van Jericho, en de koning van Ai, dat nabij Bethel ligt, koning van Jeruzalem, koning van Hebron, koning van Hierimouth, koning van Lachis, koning van Porch, koning van Gezer, koning Debir, koning Gader, koning Hermath, koning Ader, koning van Lebna, koning van Odollam, De koning ging, koning Taphout, koning Opher, koning Ophek van Arok koning Asom, koning Symoon, koning Mambroth, koning Aziph, koning van Kadesh, koning Zahhak, koning Maredoth, koning Iekom van de Carmel, de koning van Odollam van Pheneador, de koning van Gei van Galilea, koning van Thersa, al deze koningen waren negenentwintig.

13

En Jozua was op hoge leeftijd gekomen, en de Heer zei tot Jozua: jij bent op hoge leeftijd gekomen, en er is nog veel land overgebleven als erfenis. En dit is het verlaten land: de grenzen van de Filistijnen, de Gesurieten, en de Kanaänieten, Vanaf het onbewoonde gebied tegenover Egypte tot aan de grenzen van Ekron, links van de Kanaänieten, wordt gerekend tot de vijf satrapieën van de Filistijnen: de Gazaan, en de Asdodieter, en de Askelonieter, en de Gittieter, en de Ekronieter, en de Euaion. uit Thaiman en het gehele land Kanaän voor Gaza, en de Sidoniërs tot Afek, tot de grenzen van de Amorieten, en heel het land van Galiath der Filistijnen, en heel de Libanon van zonsopgang, van Gilgal bij de berg Hermon tot de ingang van Hamath, Allen die het bergland bewonen van de Libanon tot Masereth Memphomaim. Alle Sidoniërs, ik zal hen vernietigen van het aangezicht van Israël, maar verdeel het bij lot aan Israël, op de wijze zoals ik jou gebood.

En verdeel nu dit land als erfenis aan de negen stammen en aan de halve stam Manasse. Van de Jordaan tot aan de grote zee, naar het westen toe, zul je het geven; de grote zee zal de grens vormen. Aan de twee stammen, en aan de helft van de stam Manasse, aan Ruben, en aan Gad gaf Mozes in het gebied aan de overzijde van de Jordaan, naar het oosten van de zon. Aan hem heeft Mozes de dienaar des Heren gegeven. Van Aroer, dat gelegen is aan de oever van de stroom Arnon, en de stad die in

het midden van de kloof ligt, en heel Misor vanaf Medeba, Alle steden van Sihon, koning der Amorieten, die regeerde in Heshbon tot aan de grenzen van de zonen van Ammon, En de Galaaditis, en de grenzen van Gesiri, en de Machati, elke berg van Hermon, en heel de Basanitis tot Acha, Het gehele koninkrijk van Og in Bashan, die regeerde in Ashtaroth en in Edrei, deze was overgebleven van de reuzen, en Mozes sloeg hem en vernietigde hem. En de zonen van Israël vernietigden de Gesurieten, de Maachatieten en de Kanaänieten niet, en de koning van de Gesurieten en de Maachatieten woonden onder de zonen van Israël tot op de dag van vandaag.

Behalve aan de stam Levi werd geen erfenis gegeven, de Heer de God van Israël, deze is hun erfenis, zoals de Heer tot hen zei, en dit is de verdeling, die Mozes verdeelde aan de zonen van Israël in Araboth Moab aan de overzijde van de Jordaan tegenover Jericho.

En Mozes gaf de stam Ruben volgens hun clans. En hun grenzen werden van Aroer, dat is tegenover de vallei Arnon, en de stad die in de vallei Arnon is, en heel Misor, tot Hesbon, en alle steden die in de Misor zijn, en Daibon, en Bamoth Baal, en het huis Meelboth, en Bashan, en Bamoth, en Mephaath, en Kiriathaim, en Sebama, en Serada, en Zion in het gebergte Enab, en Beth-peor, en Asedoth-phasga, en Baiththaseinoth, en alle steden van Misor, en het gehele koninkrijk van Sihon, koning van de Amorieten, die Mozes versloeg, hem en de leiders van Midian, en Evi, en Rekem, en Sur, en Hur, en Reba, heerser van

de verslagenen van Sion, en de bewoners van Sion.

En zij doodden Balaam, de ziener, de zoon van Beor, in de strijd.

Het gebeurde dat de grenzen van Reuben de Jordaan als grens hadden; dit was de erfenis van de zonen van Reuben volgens hun clans, hun steden en hun boerderijen.

Mozes gaf aan de zonen van Gad volgens hun clans. En de grenzen van hen werden Jazer, alle steden van Gilead, en de helft van het land van de zonen van Ammon tot Arabah, die ligt tegenover Arad. En van Heshbon tot Araboth volgens de Mizpah, en Botanim, en Maan tot de grenzen van Daibon, en Enadom en Othargai en Bainthanabra en Sokchotha en Saphan en het resterende koninkrijk van koning Sihon van Heshbon, en de Jordaan zal de grens vormen tot aan een deel van de zee van Chinnereth, aan de overzijde van de Jordaan, vanaf het oosten. Dit is de erfenis van de zonen van Gad volgens hun clans en volgens hun steden. Volgens hun clans zullen zij de nek terugkeren voor hun vijanden, omdat het gebeurde volgens hun clans: hun steden en hun boerderijen.

En Mozes gaf aan de helft van de stam Manasse volgens hun clans. En hun grenzen werden van Maan, en het gehele koninkrijk Basan, en het gehele koninkrijk van Og, koning van Basan, en alle dorpen van Jair, die in Basan zijn, zestig steden. En de helft van Gilead, en in Ashtaroth, en in Edrei, de steden van het koninkrijk van Og in Bashan, aan de zonen van Machir,

zonen van Manasse, en aan de helft van de zonen van Machir, zonen van Manasse, volgens hun clans. Dezen die Mozes als erfenis toewees voorbij de Jordaan in Araboth Moab, aan de overzijde van de Jordaan bij Jericho, vanuit het oosten.

14

En dit zijn degenen die de erfenis verdeelden aan de zonen Israëls in het land Kanaän, aan wie Eleazar de priester, en Jozua de zoon van Nun, en de hoofden van de families der stammen van de zonen Israëls erfden. Volgens loten erfden zij, op de wijze die de Heer gebood door de hand van Jozua, aan de negen stammen en aan de halve stam van de overzijde van de Jordaan. En aan de Levieten gaf hij geen erfdeel onder hen, Omdat de zonen van Jozef twee stammen waren, Manasse en Efraïm, en er geen deel in het land aan de Levieten was gegeven, maar alleen steden om te bewonen en de afgezonderde gebieden voor hun vee. Zoals de Heer het Moses gebood, zo deden de zonen van Israël, en zij verdeelden het land.

En de zonen van Juda kwamen naar Jozua in Gilgal, en Kaleb, de zoon van Jefunne de Kenizziet, zei tegen hem: Jij weet het woord dat de Heer sprak tot Mozes, de man van God, over mij en jou in Kades Barnea. Veertig jaar was ik toen Mozes, de dienaar van God, mij uit Kades Barnea zond om het land te bespioneren, en ik antwoordde hem een woord volgens zijn geest. Mijn broers die met mij opgegaan waren veranderden het hart van het volk,

maar ik was volledig vastbesloten de Heer mijn God te volgen. En Mozes zwoer op die dag, zeggende: het land waarop je stapte, zal aan jou in erfenis zijn en aan jouw kinderen tot in eeuwigheid, omdat je je hebt toegewijd om de Heer onze God te volgen. En nu heeft de Heer mij gevoed op de wijze zoals Hij zei, dit vijfenveertigste jaar sinds de Heer dit woord tot Mozes sprak en Israël in de woestijn ging, en nu zie, ik ben vandaag vijfentachtig jaar oud. Ik ben vandaag nog steeds sterk, zoals toen Mozes mij zond; evenzo ben ik nu sterk om uit te trekken en de oorlog in te trekken. En nu vraag ik u deze berg, zoals de Heer op die dag zei, omdat u dit woord op die dag hebt gehoord, maar nu zijn de Anakim daar, versterkte en grote steden, als dus de Heer met mij is, zal ik hen verdelgen, op de wijze zoals de Heer tot mij zei.

En Jozua zegende hem, en gaf Hebron aan Kaleb, de zoon van Jefunne, de zoon van Kenaz, als erfdeel. Daarom werd Hebron het erfdeel van Caleb, de zoon van Jephunneh de Kenizziet, tot op deze dag, omdat hij het bevel van de Heer, de God van Israël, gevolgd had. De naam van Hebron was eerder Stad Argob, de metropolis van de Anakim, en het land hield op met oorlog.

15

En het gebeurde dat de grenzen van de stam Juda volgens hun clans waren van de grenzen van Idumea, van de woestijn Sin tot Kades naar het zuiden.

En hun grenzen kwamen van het zuiden tot aan een deel van de Zoutzee, vanaf de bergrug die naar het zuiden leidt. En passeert tegenover de opstijging van Akrabbim, en gaat rond Zina, en stijgt op vanuit het zuiden naar Kadesh Barnea, en gaat uit naar Hezron, en stijgt op naar Addar, en gaat uit naar het westen van Kadesh, en gaat uit naar Salmona en loopt door tot het dal van Egypte, en de uitgang van de grenzen zal zijn bij de zee; dit zijn hun grenzen vanuit het zuiden

En de grenzen vanaf het oosten: de gehele zoute zee tot aan de Jordaan. En hun grenzen vanaf het noorden, en vanaf de bergrug van de zee en vanaf het deel van de Jordaan. De grens gaat op naar Bethaglaim, loopt van het noorden naar Betharabah, en stijgt op naar de steen van Baion, zoon van Reuben. En de grens gaat op naar het vierde deel van de vallei Achor, en gaat neer naar Gilgal, dat tegenover de beklimming van Adummim ligt, die ten zuiden van de vallei is, en loopt door naar het water van de bron van de zon, en de uitgang ervan zal zijn de bron Rogel. En de grens gaat omhoog naar het ravijn Ennom, op de rug van de Jebusiet vanuit het zuiden, dit is Jeruzalem, en de grens loopt door naar de top van de berg, die ligt tegenover het ravijn Ennom richting de zee, die zich bevindt in het deel van het land Refaïm in het noorden. En de grens stroomt door van de top van de berg naar de waterbron Nafto, en stroomt door naar de berg Efron, en zal de grens leiden naar Baäl, dit is de stad Jarim. En de grens zal rondgaan van Baal naar de zee, en zal voorbijgaan naar de berg Assar op de rug van de stad Jarin vanuit het Noorden, deze is Chaslon, en zal

afdalen naar de stad van de zon, en zal voorbijgaan naar het Zuiden, En de grens stroomt door volgens de rug van Ekron naar het noorden, en de grenzen zullen uitgaan naar Succoth, en de grenzen zullen voorbijgaan naar het Zuiden, en zal uitgaan naar Libnah, en de uitgang van de grenzen zal zijn bij de zee, En hun grenzen vanaf de zee, de grote zee zal de grens vormen. Dit zijn de grenzen van de zonen van Juda rondom volgens hun clans.

En aan Caleb, de zoon van Jephunneh, gaf hij een deel te midden van de zonen van Juda op bevel van God, en Joshua gaf hem de stad Arbok, de hoofdstad van Anak; deze is Hebron. En Kaleb, de zoon van Jefunne, vernietigde van daar de drie zonen van Enak: Sesai en Talmai en Achiman. En Caleb trok van daar op tegen de inwoners van Debir, en de naam van Debir was eerder Stad der Geschriften.

En Caleb zei: wie de stad van de Geschriften neemt en verovert en bezit van haar neemt, aan hem zal ik mijn dochter Achsa tot vrouw geven. En Othniel, zoon van Kenaz, broeder van Caleb, nam haar, en hij gaf aan hem Achsah, zijn dochter, tot vrouw. En het gebeurde bij haar vertrek dat zij hem raadde, zeggende: Ik zal mijn vader om een veld vragen. En zij riep uit vanaf de ezel, en Kaleb zei tot haar: Wat is er met jou? En zij zei tot hem: Geef mij een zegen, omdat je mij naar het land Negeb hebt gegeven, geef mij de Bothanis. En hij gaf haar de Gonathlah de bovenste en de Gonathlah de onderste.

Dit is de erfenis van de stam van de zonen van Judah. Hun

steden werden steden naar de stam van de zonen van Judah op de grenzen van Edom op de woestijn, en Baseeleel, en Ara, en Hazor. en Ikam, en Regma, en Arouel, en Kadesh, en Asorionain, en Mainam, en Balmaana, en hun dorpen, en de steden Aseron, deze Asor, en Uw, en Salma, en Moladah, en Seri, en Baalath, En Cholasheola, en Beersheba, en hun dorpen, en hun boerderijen, Bela, en Bakok, en Asom, en Elboudad, en Bethel, en Hormah, en Ziklag, en Macharim, en Sethennak, en Labos, en Sale, en Eromoth, negenentwintig steden, en hun dorpen.

In de vlakte: Ashtaol, Zorah en Eshtaol. En Genaaid, en Gestrekt, en Iluthoth, en Vroedvrouw, en Jermouth, en Odollam, en Membra, en Saocho, en Iazeka, en Sakarim en Gadera en haar boerderijen, veertien steden, en hun dorpen. Seneh, en Adasan, en Magadalgad, en Dalad, en Mizpah en Iachareel, en Basedoth, en Ideadalea, en Chabra, en Maches, en Maachos, en Gedor, en Bagadiel, en Noman, en Machedan, zestien steden, en hun dorpen, Lebna, en Ithak, en Enoch, en Iana en Nasib, en Keilam, en Akiezi, en Kezib, en Bathesar, en Ailom, tien steden, en hun dorpen, Ekron, en de dorpen ervan, en de boerderijen ervan, Van Ekron tot Gemna, en alle die nabij Asedoth zijn, en hun dorpen, Asiedoth, en de dorpen ervan, en de boerderijen ervan, Gaza, en de dorpen ervan, en de boerderijen ervan tot aan de stroom van Egypte, en de grote zee vormt de grens.

En in het bergland Samir, en Jether, en Socoh, en Vloeiend, en de stad der Geschriften, deze is Dabir, en Anon, en Into, en Manna, en Aisam, en Gosem, en Halu, en Hanna, en Gilom, elf steden, en

hun dorpen, Airem, en Remna, en Soma, en Jemain, en Baethachu, en Phakoua, En Euma, en de stad Arbok, deze is Hebron, en Sorath, negen steden, en hun boerderijen, Maon, en Carmel, en Ziph, en Juttah, en Jariel, en Arikam, en Zakanaim, en Gibeah en Timnah, negen steden, en hun dorpen, Ailoua, en Beth zur, en Geddon, en Magaroth, en Bethanam, en Thekoum, zes steden, en hun dorpen, Kiriath-baal, dit is de stad Jarim, en Sotheba, twee steden, en hun hoeven, En Baddargeis, en Tharabaam, en Ainon, En Aiochioza, en Naflazon, en de steden Sadon en Arcades, zeven steden, en hun dorpen.

En de Jebusiet woonde in Jeruzalem, en de zonen van Juda waren niet in staat hen te vernietigen, en de Jebusieten woonden in Jeruzalem tot op deze dag.

16

En het gebeurde dat de grenzen van de zonen van Jozef liepen vanaf de Jordaan bij Jericho vanaf het oosten, en het zal opgaan van Jericho naar het bergland, de woestijn, naar Bethel Luz. En het zal uitgaan naar Bethel en voorbijgaan langs de grenzen van Ahatarthi. En het zal doorgaan naar de zee, naar de grenzen van Aptalim tot aan de grenzen van Beth-horon beneden, en hun uitgang zal zijn naar de zee. En de zonen van Jozef, Efraïm en Manasse, erfden.

En de grenzen van de zonen van Ephraim werden vastgesteld

volgens hun clans, en de grenzen van hun erfenis waren vanaf het oosten Ataroth en Eroch tot aan het hoger gelegen Beth horon en Gazara. En de grenzen zullen komen bij de zee naar Icasmon van het Noorden Warme, zal rondgaan naar het oosten naar Thenasa en Selles, en zal passeren van het oosten naar Ianoka. en naar Macho en Ataroth en hun dorpen, en het zal komen bij Jericho en uitkomen bij de Jordaan. En van Graf zullen de grenzen gaan naar de zee bij Chelkana, en hun uitgang zal zijn bij de zee, dit is de erfenis van de stam Efraïm volgens hun clans.

En de steden die afgescheiden waren voor de zonen van Efraïm tussen de erfenis van de zonen van Manasse, alle steden en hun dorpen. En Efraïm vernietigde de Kanaäniet die in Gezer woonde niet, en de Kanaäniet woonde in Efraïm tot deze dag, totdat Farao, koning van Egypte, optrok en het nam en het met vuur verbrandde, en zij de Kanaänieten en de Ferezieten en de inwoners van Gezer doorstoken, en Farao gaf het als bruidsschat aan zijn dochter.

17

En het gebeurde dat de grenzen van de stam van de zonen van Manasse, omdat deze de eerstgeborene van Jozef was, aan Machir, de eerstgeborene van Manasse, de vader van Gilead, waren, want hij was een krijgsman in Gilead en in Basan. En het gebeurde aan de overige zonen van Manasse volgens hun clans:

aan de zonen van Iezi, en aan de zonen van Kelez, en aan de zonen van Ieziël, en aan de zonen van Suchem, en aan de zonen van Sumarim, en aan de zonen van Ofer; deze waren mannen volgens hun clans.

En Salpaad, de zoon van Opher, had geen zonen maar dochters, en dit zijn de namen van de dochters van Salpaad: Maala, en Noua, en Egla, en Melcha, en Thersa. En zij stonden voor Eleazar de priester, en voor Jozua, en voor de leiders, zeggende: God gebood door de hand van Mozes om aan ons een erfenis te geven in het midden van onze broeders, en er werd aan hen door bevel van de Heer een lot gegeven onder de broeders van hun vader. En hun koord viel van Anassa, en de vlakte Labek uit het land Gilead, dat voorbij de Jordaan ligt, Omdat de dochters van de zonen van Manasse een erfdeel erfden te midden van hun broers, maar het land Gilead werd aan de overgebleven zonen van Manasse gegeven.

En het gebeurde dat de grenzen van de zonen van Manasseh Delehanath waren, die is tegenover de zonen van Anath, en gaat naar de grenzen naar Jamin en Jassib naar de bron van Taphthoth. Aan Manasse zal het toebehoren, en Taphath op de grenzen van Manasse, aan de zonen van Efraïm. En de grenzen zullen afdalen naar het ravijn Charan in het zuiden volgens het ravijn Jariel, de terebint van Efraïm tussen de stad Manasse, en de grenzen van Manasse in het noorden naar de bergstroom, en zijn uitgang zal de zee zijn Van het zuiden aan Efraïm, en in het noorden aan Manasse, en de zee zal hun grens zijn, en zij zullen

Aser ontmoeten in het noorden, en Issachar in het oosten. En Manasse zal in Issachar en in Aser Baitan hebben en hun dorpen, en de inwoners van Dor en haar dorpen, en de inwoners van Megiddo en haar dorpen, en het derde deel van Mapheta en haar dorpen.

En de zonen van Manasse waren niet in staat deze steden te vernietigen, en de Kanaänieten begonnen in dit land te wonen. En het gebeurde dat toen de zonen van Israël sterk werden, zij de Kanaänieten tot onderdanen maakten, maar hen niet volledig vernietigden.

Maar de zonen van Jozef antwoordden Jozua: Waarom hebt gij ons één lot en één meetlijn als erfenis gegeven? Wij zijn echter een groot volk, en God heeft ons gezegend. En Jozua zei tot hen: Als u een groot volk bent, ga dan op naar het bos en maak het vrij voor uzelf, als het gebergte van Efraïm u te bekrompen is. En zij zeiden: Het gebergte van Efraïm bevalt ons niet, en de Kanaänieten die daarin wonen, in Beth-sean en in haar dorpen, in de vallei van Jizreël, hebben uitgekozen paarden en ijzer. En Jozua zei tot de zonen van Jozef: als jij een groot volk bent en grote kracht hebt, zal er niet één lot voor jou zijn, Het bos zal voor jou zijn, omdat het een bos is en je zult het ontginnen, en het zal voor jou zijn, en wanneer je de Kanaäniet geheel zult vernietigen, omdat hij uitgekozen paarden heeft, want jij zult sterker zijn dan hij.

18

En heel de vergadering van de zonen Israëls werd verzameld te Shiloh, en zij sloegen daar de tent van het getuigenis op, en het land werd door hen onderworpen.

En de zonen van Israël die niet geërfd hadden, waren zeven stammen overgebleven. En Jozua zei tot de zonen Israëls: hoe lang zullen jullie te slap zijn om het land te erven dat de Heer, onze God, gaf? Geef uit jullie drie mannen uit elke stam, en laat hen, nadat zij zijn opgestaan, door het land gaan, en laat hen het voor mij beschrijven, zoals het nodig zal zijn om het te verdelen. En zij gingen naar hem toe, En hij verdeelde zeven delen aan hen. Juda zal voor hen een grens vaststellen vanuit het zuiden, en de zonen van Jozef zullen voor hen een grens vaststellen vanuit het noorden. Maar jullie, verdeel het land in zeven delen, en breng deze hier naar mij, en ik zal voor jullie het lot uitbrengen voor de Heer, onze God. Want er is geen deel voor de zonen van Levi onder u, want het priesterschap van de Heer is zijn deel, en Gad en Reuben en de helft van de stam Manasseh namen hun erfenis voorbij de Jordaan op het oosten, die Mozes de dienaar van de Heer hun gaf.

En de mannen stonden op en gingen, en Jozua gebood de mannen die gingen om het land te onderzoeken, zeggende: Gaat en onderzoekt het land, en komt naar mij, en hier zal ik voor u het lot uitbrengen voor de Heer in Silo. En zij gingen en

doorkruisten het land, en zij zagen het, en zij schreven het volgens steden, zeven porties in een boek, en zij brachten het naar Jozua. En Jozua wierp voor hen het lot in Silo voor de Heer.

En het lot van de stam Benjamin ging als eerste uit volgens hun clans, en de grenzen van hun lot gingen uit tussen de zonen van Judah en tussen de zonen van Joseph.

En hun grenzen werden van het noorden: van de Jordaan zullen de grenzen opgaan langs de rug van Jericho vanuit het noorden, en zal opgaan naar het gebergte naar de zee, en zijn uitgang zal de Mabdaritis Bethon zijn. En de grenzen zullen vandaar doorgaan naar Luz, op de rug van Luz vanaf het zuiden ervan, dit is Bethel, en de grenzen zullen afdalen naar Matarot Orech op het bergland, dat naar het zuiden van Beth horon ligt, het lagere.

En de grenzen zullen doorgaan en voorbijgaan bij het deel dat uitkijkt naar de zee, vanaf het zuiden, vanaf de berg tegenover Beth-horon in het zuiden, en de uitgang ervan zal zijn naar Kariath-Baal, dit is Kariath-jearim, een stad van de zonen van Juda; dit is het deel naar de zee toe.

En het deel naar het zuiden van het deel van Kariath Baal, en de grenzen zullen doorgaan naar Gasin, bij de waterbron van Naphto. En de grenzen zullen neerdalen naar een deel, dit is tegenover de vallei van Sonnam, die uit het deel van Emek Rephaim van het Noorden is, en zal neerdalen naar Gaienna op

de rug van Jebousai van het Zuiden, zal neerdalen naar de bron van Rogel, En het zal doorgaan bij de bron Beth-Shemesh, en het zal voorbijgaan bij Galiloth, die tegenover de opgang van Etham ligt, en het zal neerdalen naar de steen van Baion van de zonen van Reuben, en zal doortrekken langs de noordkant van Betharabah, en zal afdalen naar de grenzen aan de noordkant van de zee. En de uitgang van de grenzen zal zijn op de kam van de Zoutzee in het noorden naar het deel van de Jordaan vanuit het zuiden, dit zijn de grenzen vanuit het zuiden.

En de Jordaan zal de grens vormen aan de oostzijde, dit is de erfenis van de zonen van Benjamin, haar grenzen rondom volgens hun clans.

En de steden van de zonen van Benjamin werden volgens hun clans: Jericho, en Bethegai, en Amekasis, en Baithabara, en Sarai, en Besana, en Aien, en Phara, en Ephrathah, En Caraphah, en Chephirah, en Moni, en Gibeah: twaalf steden en hun dorpen. Gibeon, en Ramah, en Beeroth, en Mass, en Miron, en Amok, En Phira, en Kaphan, en Nakan, en Zelekan, en Thareela. En Jebus, dit is Jeruzalem, en Gabaoth, Jarim, dertien steden, en hun dorpen, dit is de erfenis van de zonen van Benjamin volgens hun stammen.

19

En het tweede lot ging uit voor de zonen van Simeon, en hun

erfenis kwam te liggen tussen de erfdelen van de zonen van Juda. En hun lot werd Beersheba, en Samaa, en Moladah, En Arsola, en Bola, en Jason. en Erthoula, en Plannen, en Horma, en Sicelac, en Baithmachereb, en Sarsusin, en Batharoth, en hun velden, dertien steden, en hun dorpen. Quiet, en Warm, en Jether, en Dry, vier steden en hun dorpen, Rondom hun steden tot Balek, gaande naar Bameth volgens het zuiden, dit is de erfenis van de stam van de zonen van Simeon volgens hun clans. Van het lot van Juda kwam de erfenis van de stam van de zonen van Simeon, omdat de portie van de zonen van Juda groter was dan de hunne, en de zonen van Simeon erfden in het midden van hun lot.

En het derde lot ging uit naar Zebulun volgens hun clans, de grenzen van hun erfenis zullen zijn Esedekgola, hun grenzen, de zee en Magelda, en zal samenkomen bij Betharabah in de kloof, die ligt tegenover Jeknam. En keerde terug van Seddouk uit het tegenoverliggende vanaf het oosten van Beth-Shemesh naar de grenzen van Chaseloth-Aith, en zal doorgaan naar Dabiroth, en zal opgaan naar Phanggai. En van daar zal hij omgaan vanuit de tegenoverliggende zijde naar het oosten, naar Gebere, naar de stad Katasem, en zal doorgaan naar Remmona Matharaoza. En de grenzen zullen rondgaan in het Noorden bij Hamath, en hun uitgang zal zijn bij Ziphron. en Katanath, en Nabaal, en Symoon, en Jericho, en Baithman. Dit is de erfenis van de stam van de zonen van Zebulun volgens hun clans, de steden en hun dorpen.

En voor Issachar kwam het vierde lot uit. En hun grenzen

werden Iaziel, en Chasaloth, en Sunam, en Agis, en Siona, en Reeroth, en Anachereth en Dabiron, en Kishon, en Rebes, en Remmas, en Ieon, en Tomman, en Aimarek en Bersaphes. En de grenzen zullen samenkomen bij Gathbor en bij Salim naar de zee, en Beth-shemesh, en de uitgang van de grenzen zal de Jordaan zijn. Dit is de erfenis van de stam van de zonen van Issachar volgens hun clans, de steden en hun dorpen.

En het vijfde lot ging uit voor Asher volgens hun clans. En de grenzen van hen werden Exeleketh, en Aleph, en Baithok, en Keaph. en Elimelech, en Ammiel, en Maaseiah, en het zal zich verenigen met de Karmel bij de zee, en met de Sion, en Labanath. En het zal terugkeren van het oosten van de zon en Baithegèneth, en het zal aansluiten bij Zaboulòn en Ekgai, en Phthaiēl volgens het Noorden, en het zal de grenzen binnengaan van Saphthaibaithmè, en Inaēl, en het zal doortrekken naar Chobamasomel, En Elbon, en Rahab, en Ememaon, en Kanthan tot Sidon de grote. En de grens zal terugkeren naar Ramah, en tot de bron van Masphassat, en van de Tyriërs, en de grens zal terugkeren naar Jasiph, en zijn uitgang zal de zee zijn, en Apoleb, en Echozob, en Archob, en Aphek, en Rhaau. Dit is de erfenis van de stam van de zonen van Asher volgens hun clans, de steden en hun dorpen.

En aan Naphtali viel het zesde lot toe. En de grenzen van hen werden Moolam, en Mola, en Besemiin, en Arme, en Nabok, en Iephthamai, tot Dodam, en de doorgangen ervan werden de Jordaan. En de grens zal terugkeren naar de zee bij Aththabor,

en zal van daar doorgaan naar Iakana, en zal aansluiten bij Zebulun vanuit het zuiden, en Asher zal aansluiten aan de zee, en de Jordaan vanuit het oosten van de zon.

En de versterkte steden van de Tyriërs: Tyrus, en Omathadaketh, en Cenereth, en Armath, en Arael, en Asor, en Kades, en Assari, en de bron Asor, en Keroe, en Megalaarim, en Baiththame, en Thessamys. Dit is de erfenis van de stam van de zonen van Naphtali.

En aan Dan viel het zevende lot, En hun grenzen werden Sarath, en Asa, en de steden Sammaus, en Salamis, en Zand, en Silatha, en hij nam Timna en Ekron, en Alcatha, en Begeton, en Gebeelan, en Azor, en Banaibakat, en Gethremmon, en van de zee van Hawks de grens nabij Joppa. Dit is de erfenis van de stam van de zonen van Dan volgens hun clans, hun steden en hun dorpen.

En de zonen van Dan gingen en vochten tegen Lachis, en zij grepen het en sloegen het met de mond des zwaards, en zij woonden erin en noemden de naam ervan Lasendan.

En zij gingen het land in bezit nemen volgens hun grens, en de zonen van Israël gaven een lot aan Jozua, de zoon van Nun, onder hen. Door bevel van God gaven zij hem de stad die hij vroeg, Thamnasaarch, welke in het gebergte Efraïm is, en hij bouwde de stad en woonde erin.

Deze zijn de verdelingen welke Eleazar de priester, en Jozua de zoon van Nun, en de heersers van de families in de stammen van Israël als erfenis toeweesden volgens loten in Silo voor de Heer, bij de deuren van de tent van de getuigenis, en zij gingen het land in bezit nemen.

20

En de Heer sprak tot Jozua, zeggende, Spreek tot de zonen van Israël en zeg: geef de vrijsteden die ik tot jullie gezegd heb door Mozes. Een toevlucht voor de moordenaar die een ziel onopzettelijk geslagen heeft, en de steden zullen voor jullie een toevlucht zijn, en de moordenaar zal niet sterven door de bloedwreker, totdat hij voor de vergadering tot oordeel staat.

En hij wees Kadesh aan in Galilea in het bergland van Naphtali, en Sichem in het bergland van Efraïm, en de stad Arbok, dit is Hebron, in het bergland van Juda.

En aan de overzijde van de Jordaan gaf hij Bosor in de woestijn in de vlakte van de stam Ruben, en Aremoth in Gilead uit de stam Gad, en Gaulon in Basan uit de stam Manasse.

Deze steden zijn aangewezen voor de zonen van Israël en voor de vreemdeling die onder hen verblijft, om daarheen te vluchten voor ieder die een ziel onopzettelijk slaat, opdat hij niet sterft door de hand van de bloedwreker, totdat hij voor de

vergadering staat tot oordeel.

21

En de hoofdvaders van de zonen van Levi kwamen naar voren naar Eleazar de priester, en Jozua de zoon van Nun, en naar de hoofdleiders van de families uit de stammen van Israël, En ik zei tot hen in Shiloh in het land Kanaän, zeggende: de Heer gebood door de hand van Mozes om aan ons steden te geven om te bewonen, en de weilanden voor ons vee. En de zonen van Israël gaven aan de Levieten bij het toewijzen door bevel van de Heer de steden en hun weidegronden.

En het lot ging uit naar het volk van Kaath, en het gebeurde dat de zonen van Aäron, de priesters, de Levieten, van de stam Juda en van de stam Simeon en van de stam Benjamin door het lot dertien steden ontvingen.

En aan de overgebleven zonen van Kaäth uit de stam Efraïm en uit de stam Dan en van de halve stam Manasse, door het lot, tien steden.

En aan de zonen van Gershon van de stam Issachar en van de stam Asher en van de stam Naphtali en van de halve stam Manasseh in Bashan, dertien steden.

En aan de zonen van Merari, volgens hun clans, van de stam

Reuben en van de stam Gad en van de stam Zebulun, bij loting, twaalf steden.

En de zonen van Israël gaven aan de Levieten de steden en hun weilanden, op de wijze zoals de Heer aan Mozes gebood, door het lot.

En de stam van de zonen van Juda en de stam van de zonen van Simeon en van de stam van de zonen van Benjamin gaven deze steden, en zij werden genoemd Aan de zonen van Aaron, van het volk van Kaath, van de zonen van Levi, omdat aan dezen het lot toeviel. En hij gaf aan hen Kariatharbòk, de moederstad van de Anak - deze is Hebron in het gebergte van Juda - en de weilanden rondom haar, En de velden van de stad en haar dorpen gaf Jozua aan de zonen van Kaleb, de zoon van Jefunne, in bezit.

En aan de zonen van Aäron gaf hij de toevluchtstad voor de moordenaar, Hebron, en de afgezonderde gebieden die daarbij horen, en Lemna, en de afgezonderde gebieden die daarbij horen, En Ailom met de daarbij afgezonderde gebieden, en Tema met de daarbij afgezonderde gebieden, En de Laughter, en de afgezonderde gebieden daarvan, en de Debir, en de afgezonderde gebieden daarvan, En Asa en de daarbij afgezonderde gebieden, en Tanu en de daarbij afgezonderde gebieden, en Beth shemesh en de daarbij afgezonderde gebieden, negen steden van deze twee stammen. En van de stam Benjamin: Gibeon en de daaraan toegewezen gebieden, en Gath

en de daaraan toegewezen gebieden, En Anathoth met de daaraan afgescheiden gebieden, en Gamala met de daaraan afgescheiden gebieden, vier steden. Alle steden van de zonen van Aäron, de priesters, waren dertien.

En aan de volkeren van de zonen van Kaäth, de Levieten die overgebleven waren van de zonen van Kaäth, gebeurde het dat de stad van hun priesters van de stam Efraïm kwam. En zij gaven aan hen de stad van toevlucht voor de moordenaar, namelijk Sichem, en de daarbij afgescheiden gebieden, en Gazara en de gebieden die daarbij horen, en de daarbij afgescheiden gebieden, En Beth-horon, en de daaraan afgescheiden steden: vier steden. En uit de stam Dan: Elkothaim en de daaraan afgezonderde gebieden, en Gethedan en de daaraan afgezonderde gebieden, En Aijalon, en de daarbij afgescheiden gebieden, en Getheremmon, en de daarbij afgescheiden gebieden, vier steden. En van de halve stam Manasse, Taanach en de daaraan afgescheiden gebieden, en Iebatha en de daaraan afgescheiden gebieden, twee steden. Alle tien steden, en de daarbij afgezonderde gebieden, voor de volkeren van de zonen van Kaäth, de overgeblevenen.

En aan de zonen van Gershon, de Levieten uit de halve stam van Manasse, de steden die waren afgezonderd voor de moordenaars: Gaulon in Basan met de bijbehorende gebieden, en Bezer met de bijbehorende gebieden, twee steden. En uit de stam Issachar: de Kishon en de daarbij afgescheiden gebieden, en de Debba en de daarbij afgescheiden gebieden, En Ramoth,

en de daaraan afgezonderde gebieden, en de Bron der Geschriften, en de daaraan afgezonderde gebieden, vier steden. En uit de stam Asher: Basellath en de daaraan afgescheiden gebieden, en Dabbon en de daaraan afgescheiden gebieden. En Chelkat met de daaraan toegewezen gebieden, en Rahab met de daaraan toegewezen gebieden, vier steden. En uit de stam Naftali: de stad die was afgezonderd voor de doodslager, namelijk Kades in Galilea, met haar afgezonderde gebieden, en Nemmàth met haar afgezonderde gebieden, en Themmòn met haar afgezonderde gebieden, drie steden. Alle steden van de Gershon volgens hun clans, dertien steden.

En aan het volk van de zonen van Merari, de overgebleven Levieten, uit de stam Zebulon: Maan en haar weidegronden, en Kades en haar weidegronden, En Zillah, en haar weidegronden, drie steden. En voorbij de Jordaan bij Jericho, uit de stam Ruben: de stad, het toevluchtsoord voor de moordenaar, Bosor in de woestijn, Misor en haar weilanden, en Jazer en haar weilanden, En Dekmon met zijn weidegronden, en Mapha met zijn weidegronden: vier steden. En van de stam Gad: de stad, de toevlucht voor de moordenaar, en Ramoth in Gilead met haar weidegronden, Mahanaim met haar weidegronden, en Heshbon met de weilanden ervan, en Jazer met de weilanden ervan, in totaal vier steden Alle steden van de zonen van Merari volgens hun clans, die overgebleven waren van de stam Levi, en de grenzen waren de steden, twaalf.

Alle steden van de Levieten in het midden van het bezit van de

zonen Israëls, achtenveertig steden, en hun weilanden rondom deze steden, stad en de weilanden rondom de stad, bij al deze steden,

En de Heer gaf aan Israël al het land dat Hij gezworen had te geven aan hun vaders, en zij erfden het en woonden erin. En de Heer gaf hen rust rondom, omdat Hij aan hun vaders gezworen had, niemand stond op voor hen van al hun vijanden, al hun vijanden leverde de Heer over in hun handen. Niet één van alle goede woorden die de Heer tot de zonen Israëls sprak, is gefaald; alle zijn gekomen.

22

Toen riep Jozua de zonen van Ruben, en de zonen van Gad, en de halve stam van Manasse samen, En hij zei tot hen: Jullie hebben alles gehoord wat Mozes, de dienaar van de Heer, jullie bevolen heeft, en jullie hebben gehoorzaamd aan mijn stem volgens alles wat hij jullie bevolen heeft. Jullie hebben je broeders niet verlaten deze vele dagen, tot de dag van vandaag hebben jullie het gebod van de Heer jullie God gehouden. Nu maar heeft de Heer onze God onze broeders rust gegeven, op de wijze zoals Hij tot hen zei. Nu daarom, keer terug en ga naar jullie huizen en naar het land van jullie bezitting, dat Mozes aan jullie gaf aan de overzijde van de Jordaan. Maar weest zeer op uw hoede om de geboden en de wet te doen, die Mozes de dienaar van de Heer ons gebood te doen, om de Heer onze God

lief te hebben, om in al zijn wegen te gaan, om zijn geboden te bewaren, en om aan hem gehecht te zijn, en om hem te dienen uit geheel uw verstand, en uit geheel uw ziel. En Jozua zegende hen en zond hen uit, en zij gingen naar hun huizen.

En aan de helft van de stam Manasse gaf Mozes land in Basan, en aan de andere helft gaf Jozua land met zijn broeders aan de overzijde van de Jordaan bij de zee, en toen Jozua hen uitzond naar hun huizen, zegende hij hen. En met veel rijkdom gingen zij weg naar hun huizen, en zij verdeelden de buit van de vijanden met hun broeders: zeer veel vee, en zilver, en goud, en ijzer, en veel kleding.

En de zonen van Reuben en de zonen van Gad en de halve stam van Manasse gingen van de zonen van Israël in Silo in het land Kanaän weg om te vertrekken naar Gilead, naar het land van hun bezit, dat zij geërfd hadden door het bevel van de Heer in de hand van Mozes.

En zij kwamen in Gilead bij de Jordaan, die in het land Kanaän is, en de zonen van Ruben, en de zonen van Gad, en de halve stam van Manasse bouwden daar een altaar bij de Jordaan, een groot altaar om te zien.

En de zonen van Israël hoorden zeggen: Zie, de zonen van Ruben, en de zonen van Gad, en de halve stam van Manasse hebben een altaar gebouwd op de grenzen van het land Kanaän bij de Gilead van de Jordaan, aan de overzijde van de zonen van

Israël. En alle zonen van Israël waren verzameld in Shiloh, om, nadat zij opgegaan waren, oorlog tegen hen te maken.

En de zonen van Israël zonden naar de zonen van Reuben en naar de zonen van Gad en naar de zonen van de halve stam van Manasseh in het land Gilead, Phinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van Aäron, de hogepriester, En tien van de heersers met hem, één heerser van een familiehuis uit alle stammen van Israël; de heersers van de familiehuizen zijn bevelhebbers over duizenden van Israël. En zij kwamen naar de zonen van Reuben, en naar de zonen van Gad, en naar de helft van de stam van Manasseh in het land Gilead, en zij spraken tot hen, zeggende: Dit zegt de hele vergadering van de Heer: wat is deze overtreding die jullie begaan hebben voor de God van Israël, door jullie vandaag af te keren van de Heer, door voor jullie zelf een altaar te bouwen, om afvalligen te worden van de Heer? Is de zonde van Peor niet gering voor ons, omdat wij daarvan niet gereinigd werden tot op deze dag? En er kwam een plaag in de gemeente des Heren. En jullie keerden je vandaag af van de Heer, en het zal zo zijn: als jullie vandaag afwijken van de Heer, dan zal morgen over heel Israël de toorn zijn. En nu, als uw land van uw bezit klein is, steek dan over naar het land van het bezit van de Heer, waar de tent van de Heer verblijft, en u zult onder ons erven. Word geen rebellen tegen God, en val ook niet af van de Heer door voor uzelf een altaar te bouwen buiten het altaar van de Heer onze God. Heeft niet Achar, de zoon van Zara, een overtreding begaan met betrekking tot het toegewijde ding, en kwam er toorn over de hele vergadering van Israël? En deze ene

man stierf niet alleen in zijn eigen zonde.

En de zonen van Reuben, en de zonen van Gad, en de helft van de stam Manasseh antwoordden, en spraken tot de bevelhebbers van duizenden van Israël, zeggende, De God, God de Heer is, en de God, God zelf weet het, en Israël zelf zal het weten: als wij in afval hebben overtreden voor de Heer, moge Hij ons niet redden op deze dag. En als wij voor onszelf een altaar bouwden, om af te wijken van de Heer onze God, om daarop een offer van brandoffers te brengen, om daarop een offer van redding te doen, de Heer zal het uitzoeken.

Maar uit voorzichtigheid hebben wij dit gedaan, zeggende, opdat uw kinderen morgen niet zouden zeggen tot onze kinderen: wat heeft u met de Heer, de God van Israël, te maken? En de Heer plaatste grenzen tussen ons en jullie, de Jordaan, en jullie hebben geen deel aan de Heer, en de zonen van jullie zullen de zonen van ons vervreemden, opdat zij de Heer niet mogen vereren. En wij zeiden dit zo te doen, namelijk dit altaar te bouwen niet vanwege offeranden noch vanwege offers, Maar opdat dit een getuigenis zij tussen ons en jullie, en tussen onze generaties na ons, om de Heer te dienen met onze dienst voor zijn aangezicht, met onze offers en met onze offeranden en met onze reddingsoffers, en opdat jullie kinderen morgen niet tegen onze kinderen zullen zeggen: jullie hebben geen deel aan de Heer. En wij zeiden: als het ooit gebeurt dat zij tot ons spreken, of tot onze generaties morgen, en zij zullen zeggen: ziet de gelijkenis van het altaar des Heren, dat onze vaders maakten,

niet wegens offeranden noch wegens offers, maar het is een getuigenis tussen jullie en tussen ons, en tussen onze zonen. Moge het daarom niet gebeuren dat wij ons afkeren van de Heer op de dag van vandaag, dat wij vertrekken van de Heer, zodat wij een altaar bouwen voor de vruchtenoffers en de offers van Salamis en het offer van de redding, behalve het altaar van de Heer dat voor zijn tent is.

En Phinehas de priester en alle leiders van de vergadering van Israël die met hem waren, hadden de woorden gehoord die de zonen van Reuben en de zonen van Gad en de halve stam van Manasseh spraken, en het behaagde hun. En Phinehas de priester zei tot de zonen van Reuben en tot de zonen van Gad en tot de halve stam van Manasseh: Vandaag hebben wij gekend dat de Heer met ons is, omdat gij geen overtreding voor de Heer hebt begaan, en dat gij de zonen van Israël uit de hand van de Heer hebt bevrijd. En Phinehas de priester en de heersers keerden terug van de zonen van Reuben en van de zonen van Gad en van de halve stam van Manasseh uit Gilead naar het land Kanaän naar de zonen van Israël, en zij antwoordden hen de woorden. En het behaagde de zonen van Israël, en zij spraken tot de zonen van Israël, en zij zegenden de God van de zonen van Israël, en zij zeiden niet langer op te trekken naar hen ten oorlog om het land van de zonen van Ruben en van de zonen van Gad en van de halve stam van Manasse te verwoesten, en zij vestigden zich erop.

En Jozua noemde het altaar van de Rubenieten en van de

Gadieten en van de halve stam Manasse, en zei dat het een getuigenis is tussen hen, dat de Heer hun God is.

23

En het gebeurde na vele dagen, nadat de Heer aan Israël rust had gegeven van al zijn vijanden rondom, dat Jozua ouder was geworden, gevorderd in dagen. En Jozua riep alle zonen van Israël samen, en hun raad van oudsten en hun heersers en hun rechters en hun schriftgeleerden, en hij zei tot hen: Ik ben oud geworden en gevorderd in dagen, Maar u hebt gezien hoeveel de Heer onze God aan al deze naties voor ons aangezicht gedaan heeft, omdat de Heer uw God degene is die voor u gevochten heeft. Zie dat ik aan jullie de volken heb toegewezen die voor jullie zijn achtergebleven, deze in de erfdelen voor jullie stammen, van de Jordaan af alle volken, en ik heb ze uitgeroeid, en van de grote zee af zal het begrenzen tot de ondergang van de zon.

Maar de Heer, onze God, deze zal hen vernietigen van ons aangezicht, totdat zij vergaan, en Hij zal de wilde beesten naar hen zenden, totdat Hij hen en hun koningen vernietigt van jullie aangezicht, en jullie zullen hun land erven, zoals de Heer, onze God, tot jullie sprak. Wees daarom zeer sterk om te bewaken en te doen al het geschrevene in het boek van de wet van Mozes, opdat jullie niet afwijken naar rechts of links, opdat jullie niet binnengaan bij de volkeren die hier achtergebleven zijn, en de

namen van hun goden niet genoemd zullen worden onder jullie, noch zullen jullie hen dienen, noch zullen jullie hen aanbidden, maar aan de Heer onze God zult u zich hechten, zoals u gedaan hebt tot op deze dag. En de Heer zal grote en sterke naties van jullie aangezicht vernietigen, en niemand heeft tegenstand geboden voor ons tot deze dag. Eén van jullie vervolgde duizend, omdat de Heer onze God voor jullie vocht, net zoals Hij aan ons zei.

En waakt zeer ervoor om de Heer onze God lief te hebben. Als jullie je afkeren en je voegt bij de overgebleven volken die met jullie zijn, en jullie sluiten huwelijken met hen, en jullie vermengen je met hen en zij met jullie, Weet dat de Heer deze volken niet meer van voor jullie aangezicht zal vernietigen, en zij zullen voor jullie tot strikken zijn, en tot struikelblokken, en tot prikkels in jullie hielen, en tot pijlen in jullie ogen, totdat jullie zouden vergaan van deze goede aarde die de Heer, jullie God, aan jullie gaf.

Ik ga nu de weg, zoals ook allen op de aarde, en jullie zullen weten met jullie hart en met jullie ziel, dat niet één woord viel van alle woorden die de Heer onze God zei aangaande alle dingen die ons toebehoren, niet één daarvan faalde. En het zal zijn dat op welke wijze alle goede woorden die de Heer over jullie sprak tot ons gekomen zijn, aldus zal de Heer God over jullie alle kwade woorden brengen totdat Hij jullie vernietigt van deze goede aarde die de Heer aan jullie gaf, in het overtreden door jullie van het verbond van de Heer onze God,

dat Hij aan ons bevolen heeft, en weggegaan zijnde andere goden dient en hen aanbidt.

24

En Jozua verzamelde alle stammen van Israël naar Silo, en riep de oudsten, de schriftgeleerden en de rechters van hen samen, en stelde hen voor God.

En Jozua zei tot al het volk: deze dingen zegt de Heer, de God van Israël: voorbij de rivier vestigden zich uw vaders van het begin, Terah de vader van Abraham, en de vader van Nahor, en zij dienden andere goden. En ik nam uw vader Abraham van de overzijde van de rivier, en ik leidde hem door het hele land, en ik vermenigvuldigde zijn nageslacht, en ik gaf hem Isaak En aan Isaac gaf ik Jacob en Esau, en ik gaf aan Esau de berg Seir om te erven, en Jacob en zijn zonen gingen naar beneden naar Egypte, en werden daar een groot en talrijk en machtig volk, en de Egyptenaren mishandelden hen. En ik sloeg Egypte met tekenen die ik onder hen deed. En na deze dingen leidde hij onze vaders uit Egypte, en jullie gingen de Rode Zee binnen, en de Egyptenaren achtervolgden onze vaders met strijdwagens en met paarden in de Rode Zee. En wij riepen uit tot de Heer, en Hij gaf een wolk en duisternis tussen ons en tussen de Egyptenaren, en Hij bracht de zee over hen, en bedekte hen, en uw ogen zagen alles wat de Heer deed in het land Egypte, en jullie waren in de woestijn vele dagen.

En Hij leidde ons naar het land van de Amorieten die woonden aan de overzijde van de Jordaan, en de Heer leverde hen over in onze handen, en jullie erfden hun land, en jullie vernietigden hen van voor jullie aangezicht.

En Balak, de koning van Moab, zoon van Zippor, stond op en stelde zich op in slag tegen Israël, en hij zond boden en riep Balaäm om ons te vervloeken. En de Heer, jouw God, wilde jou niet vernietigen, en met zegeningen zegende hij ons, en redde hij ons uit hun handen, en overleverde hij hen. En jullie staken de Jordaan over en jullie kwamen in Jericho, en zij vochten tegen ons, de bewoners van Jericho: de Amoriet en de Kanaäniet en de Periziet en de Heviet en de Jebusiet en de Hethiet en de Girgasiet, en de Heer leverde hen in onze handen. En Hij zond vóór jullie uit de horzel, en deze verdreef van ons aangezicht twaalf koningen van de Amorieten, niet door jouw zwaard noch door jouw boog.

En hij gaf aan jullie land waarop jullie niet hebben gearbeid, en steden die jullie niet hebben gebouwd, en jullie vestigden je erin, en wijngaarden en olijfgaarden die jullie niet hebben geplant, daarvan eten jullie.

En nu vrees de Heer, en dien Hem in oprechtheid en in gerechtigheid, en verwijder de vreemde goden, welke onze vaders dienden aan de overzijde van de rivier en in Egypte, en dien de Heer. Als het u echter niet bevalt de Heer te dienen, kies dan vandaag voor uzelf wie u zult dienen, hetzij de goden van

uw vaderen die aan de overzijde van de rivier waren, hetzij de goden van de Amorieten in wier land u woont, maar ik en mijn huis, wij zullen de Heer dienen, omdat Hij heilig is.

En het volk antwoordde en zei: Laat het ons niet overkomen dat wij de Heer verlaten om andere goden te dienen. De Heer onze God, Hij is God, Hij heeft ons en onze vaders uit Egypte geleid, en Hij heeft ons bewaakt op heel de weg die wij gingen, en te midden van alle volken waar wij doorheen trokken. En de Heer verdreef de Amoriet en alle naties die het land bewoonden van voor ons aangezicht, maar ook wij zullen de Heer dienen, want deze is onze God.

En Jozua zei tot het volk: Jullie zijn niet in staat de Heer te dienen, omdat God heilig is, en deze jaloerse God zal jullie zonden en jullie wetteloze daden niet loslaten, Wanneer jullie de Heer zouden verlaten en andere goden zouden dienen, dan zal hij komen en jullie schaden en jullie verteren, in plaats van het goede dat hij jullie deed. En het volk zei tegen Jozua: Nee, maar wij zullen de Heer dienen.

En Jozua zei tot het volk: Jullie zijn getuigen tegen jezelf, dat jullie de Heer hebben gekozen om Hem te dienen. En nu, verwijder de vreemde goden die in jullie zijn, en richt jullie hart naar de Heer, de God van Israël. En het volk zei tot Jozua: Wij zullen de Heer dienen en naar zijn stem zullen wij luisteren.

En Jozua maakte een verbond met het volk op die dag, en gaf

hem wet en recht in Silo voor de tent van de God van Israël. En hij schreef deze woorden in het boek der wetten van God, en hij nam een grote steen, en Jozua richtte hem op bij de terebint tegenover de Heer. En Jozua zei tot het volk: Zie, deze steen zal onder jullie zijn tot een getuigenis, dat hij alle dingen heeft gehoord die door de Heer tot hem gesproken zijn, dat Hij vandaag tot jullie gesproken heeft, en deze zal onder jullie zijn tot een getuigenis in de laatste dagen, wanneer jullie vals zouden handelen tegen de Heer, mijn God. En Jozua zond het volk weg, en zij gingen elk naar zijn eigen plaats. En Israël diende de Heer alle dagen van Jozua, en alle dagen van de oudsten die de tijd verlengden na Jozua, en die alle werken van de Heer zagen die Hij aan Israël deed.

En het gebeurde na die dingen, en Jozua, zoon van Nun, dienaar van de Heer, stierf, honderd en tien jaar oud. En zij begroeven hem aan de grenzen van zijn erfdeel in Thamnasaarch, in het gebergte van Ephraim, ten noorden van de berg Gilead.

En de zonen van Israël brachten de beenderen van Jozef op uit Egypte, en begroeven ze in Sichem, in het deel van het veld dat Jakob verworven had van de Amorieten die in Sichem woonden voor honderd lammeren, en hij gaf het aan Jozef als deel.

En het gebeurde na deze dingen dat Eleazar, de zoon van Aaron, de hogepriester, stierf, en hij werd begraven in Gibeah van Phinehas, zijn zoon, die hij aan hem had gegeven in het bergland van Ephraim.